THESAURUS LINGUAE LATINAE

This file contains a part of the *Thesaurus Linguae Latinae* (ThLL), published in print in Leipzig *et al.* 1900–. Please check on our website (www.thesaurus.badw.de) whether you have the latest version of the file (the version is indicated in the last line on this page).

The **abbreviations** used in the ThLL are explained in the *Index librorum*, which has basic information on all Latin texts from Antiquity (incl. chronology and editions). It is regularly updated and can be consulted on our website: www.thesaurus.badw.de.

Navigating in this file

This file has a **bookmark for every headword**, including those in the *Addenda et Corrigenda* (in vols. VII/2, IX/2, X/1, X/2, *Onomasticon* C & D). You can use the list of bookmarks for fast navigation and to get an overview over the entries. Please note that the list of bookmarks=headwords may not (yet) be complete.

Searching in this file

You can search through the bookmarks/headwords in many pdf-readers after activating the option 'include bookmarks' (or similar) in the search menu.

The file includes an uncorrected OCR text, which may be useful for copying short phrases. **You can search through the text, but may not find what you are looking for – even if the information is contained in the printed volume.** Due to the complexity of the typeface and the age of the print the searchable text (*behind* the page on the screen) is only partially correct and thus may differ from the digital reproduction (= what you see on the screen). **The text of the print** (and its digital reproduction) **is the only authentic version of our dictionary**.

For full-text searches you can use the ThLL-database published by *De Gruyter*™ (available in research libraries).

License and limitations of use

This work is offered to you under a *Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs CC BY-NC-ND* license (explanation here). In addition, you are not allowed to print or modify (parts of) this file or to upload it to a public website (**no file-sharing**). We kindly ask you to respect these restrictions. Instead, please refer fellow researchers to our website. Continued access to this version of the ThLL depends on your acceptance of these conditions. Please also leave this page and the watermark in the file.

Further information

We are enthusiastic about cooperation with academic researchers anywhere in the world. Please include references to the ThLL in your publications where relevant. If you have a lexicographical question about the Latin of Antiquity which cannot be answered from the published volumes of the ThLL, please contact us; contact information is on our website: www.thesaurus.badw.de.

Enjoy working with the Thesaurus Linguae Latinae!

Josine Schrickx, General Editor and Project Leader Munich, June 2025

version 1 (23rd June 2025)

2 *corporaliter de actione, cuius effectus oculis conspicitur: in re militari respic. tubarum signa, quibus receptui canitur*: HEGES. 3, 3, 4 p. 188, 18 instituebat ..., ut agnoscerent excitationes tubarum et -es (*gr. 2, 579 σάλπιγγος προκλήσεις τε καὶ ἀνακλήσεις*). *in medicina respic. actio extenuandi corpus validius*: HIPPOCR. aphor. 1, 3 neque -es ad ultimum ducere *convenit* (*gr. τὰς ξυμπτώσιας*). *in re rustica respic. actio gelandi, qua semina reprimuntur*: ISID. sent. 3, 7, 23 exemplo pruinarum et -e messium, in quibus, quanto tardius sata semina exeunt, tanto ad frugem cumulatius crescunt (*spectat ad Greg. M. moral., e. g. 29, 62 l. 117* iactatum semen ... gelu premitur; *cf. supra p. 1280, 74*).

repressor, -ōris *m.* *a* reprimere. *i. qui reprimit (de deo vel Christo l. 17. 22, animo l. 16; quis [quid] reprimatur, indicat gen. praeter l. 22); reprimuntur*: **1** *res*: CIC. Sest. 144 Milonem, ... extinctorem domestici latrocini, -em caedis cotidianae. EVTR. 10, 16, 3 *Iulianus* in provinciales iustissimus et tributorum ... -r. AMBR. Iac. 1, 1, 1 animus ... suarum passionum ⌞non⌟ dominus, sed -r (⌞ ⌟ *del. Nauroy, v. ed. et comm. 2010, 225 sqq.*). AVG. serm. 77, 11 Christo ... auctori humilitatis, -i tumoris (*i. superbiae, cf. l. 22*). OROS. hist. 7, 21, 1 belli incentor et -r.
2 *homines*: HEGES. 5, 40, 2 p. 384, 5 (*loq. mater ad infantem, quem occidit et hostibus comedendum adposuit*) tu percussorum -r; venerunt necaturi, convivae facti sunt. *superbi* (*cf. l. 17*): AVG. in psalm. 138, 11 si me extulero, te (*i. deum*) invenio -em.

repressōrius, -a, -um. *a* reprimere. *i. q. ad reprimendum aptus*: ORIBAS. eup. 2, 1 add. As *et* Ab p. 479 [h]ambrosia in cataplasmis virtutem habit stiptica(m) et -a(m) **(***scribitur* -sur-, *Aa* pressuria; *gr. Galen. XI 824* [= *Oribas. coll. med. 15, 1, 1, 46*] *στύφουσάν τε καὶ ἀποκρουστικήν*) . *Fröhlich.*

repressus *v.* reprimo. **reprigro** *v.* repigro.

reprimo, -pressī, -pressum, -ere. *a* re- *et* premere. *scribitur* -prae- *in inscr. p. 1285, 35 et in codd. vet.* MOYS. Cypr. epist. 31, 6, 4 (*cod. F, saec. V/VI*). CONC. Aurel. a. 538 p. 123 l. 239 (*cod. C, saec. VI/VII*). REGVLA mag. 15, 55 (*cod. P, saec. VI ex./VII in.*), *ceterum hic illic in codd. medii aevi*; -pre- *in cod. vet.* ORIBAS. syn. 7, 35, 7 Aa p. 179, *in codd. medii aevi* CHIRON 75 ORIBAS. eup. 4, 69, 14 La p. 586 syn. 1, 19, 13 La p. 68, 6. *al.* NOT. Tir. 24, 10 -it. 24, 20 -ssit. *praes.* -ent *pro* -unt *p. 1283, 25. 53. de mensura: prima syllaba fere corripitur, sed producitur in stirpe praes.* ACC. trag. 381 (*apud* Non. p. 495, 20, *ubi* reppr- *Lindsay*), *in stirpe perf.* SIL. 14, 621. *de notione*: GLOSS. II 306, 52 *ἐπέχω*: compesco, cohibeo, ... -o, coerceo *eqs.* GLOSS.^{L} II Philox. RE 205 -ssit: *ἀνέκυψεν*. 211 -i: *ἐπισχεθῆναι, κωλυθῆναι*. I Ansil. RE 1264 sqq. -it: refrenat. coercit. cohibet *eqs.* SO 274 sopitum: sedatum, -ssum aut extinctum. *al.* *legitur in versibus inde a* PLAVTO, ENN., TER. (*imprimis formae stirpis perf. in vers. dactylicorum fine, forma stirpis praes. in dactyl. inde ab* AVSON. *p. 1285, 73*), *in orat. soluta inde a* SISENNA, CIC., CAES. (*frequentat* CELS.). [*prov.* repremer *et sim., cat.* reprémer, repembre. *cf. Faré, Postille 7227a. Wartburg X 276 sq. Coromines VI 790 sq. Schd.-Cr.*] [*confunditur in codd. c.* deprimere PLIN. nat. 24, 122 PAVL. NOL. carm. 17, 82 OROS. hist. 6, 21, 14 (*falso trad.* PLIN. nat. 17, 107); *restit. pro* premere AMM. 27, 4, 10; *e coni. dub.* CELS. 4, 28, 2.]

i. q. retro premere, premendo in directionem contrariam movere **(***deorsum maxime p. 1282, 56; accedit adv.* retro *l. 66,* rursus *p. 1282, 54. 1283, 38; indicatur quo per praepos.* ad *l. 73. p. 1282, 36,* in *p. 1282, 49. 73. al.,* intra *p. 1282, 52, dat. p. 1282, 10, unde vel a qua re vel actione facienda per praepos.* ab *p. 1282, 42. 1283, 9. 62. 75. 1284, 4. al., per enunt. secund. c.* quin *l. 65. p. 1283, 68,* ne *p. 1283, 72. 1284, 38. 42,* quominus *p. 1284, 33 [distingue IIA2]; usu refl. l. 72. p. 1283, 72, mediopass. p. 1283, 68; part. praes. pro subst. masc. p. 1286, 8; disting.* com- *vel* opprimere *p. 1282, 5. 15. 1285, 27*)**:** **I** *respicitur motus localis, sc. significatur actio, qua potius impulsu corporeo cohibetur alicuius (rei) motus, impeditur progressus, incrementum* (*imago motus hic illic sublucet etiam sub II, v. p. 1283, 62; -itur praecludendo aperturam p. 1283, 11; vi corp. premendi servata maxime sub A1 et e. g. p. 1282, 57. 1283, 34. 38. 43*): **A** *contextu vario; -untur*: **1** *animantes vel partes corporis eorum* (*vocem suppressam v. p. 1283, 66 sqq.; cf. p. 1285, 10*): **a** *qui se ipsos -unt*: **α** *partes corporis sui*: PLAVT. Cas. 452 ego vix -o labra, ... quin te deosculer. VERG. Aen. 2, 378 *Androgeos* obstipuit retroque pedem cum ⌞voce⌟ -ssit (*cf. p. 1284, 9*). 12, 939 stetit acer in armis Aeneas ... dextramque -ssit (*cf. p. 1282, 13; sim. -itur* manus: OPTAT. 2, 25, 5 *David* -ssit cum gladio m. PRVD. perist. 1, 92 *carnifex* m. -ssit). PAVL. NOL. carm. 23, 173 *oculo perfosso* pariter clausum cum lumine ferrum *manibus* continet, ut -at, vel, si cadat *eqs.* MART. CAP. 9, 888 (vers.) *quaedam* nictantes oculos -it stupefacta pavore. **β** *usu refl.*: GREG. TVR. Iul. 20 hic se in angulo basilicae -ens latitavit. GREG. M. moral. 1, 42 ancillae se ad ... opus tacite -unt.

b *qui ab aliis vel quadam causa ita -untur, ut eorum cursus sistatur, progressus impediatur, impetus coerceatur sim. (cf. etiam p. 1284, 70; pro subi. praedic. act. est res l. 19 [cf. l. 35]); -untur*: **α** *aggredientes, invadentes sim., sc. fere in re militari*: ENN. ann. 294 ⟨monuit res⟩ aut occasus ubi tempusve audere, -ssit (*sc. cupidos pugnandi animos sim., v. Skutsch ad l.; an inf.* audere *pro obi. accipias?*). CIC. Mur. 32 *Mithridatem* -ssum ..., non oppressum reliquit *Murena.* Sull. 51 ego ... Catilinae tum et Autroni copias et ⌞conatum⌟ -ssi ([*ad p. 1285, 13*]. prov. 32 influentis in Italiam Gallorum maximas c.). prov. 31 nationes ... ita ab eodem *Pompeio* esse partim recisas, partim -ssas, ut *eqs.* CAES. Gall. 7, 8, 1 *Caesar* -sso iam Lucterio et remoto ... in Helvios proficiscitur. BELL. Hisp. 16, 3 *milites* repulsos multisque vulneribus adfectos oppido -erunt. LIV. 25, 37, 14 ni Marcius ... quosdam ipse retinens concitatam -isset aciem. CVRT. 4, 16, 6 Parmenio ... -ssit suos *milites.* ASCON. Pis. p. 21, 23 socios male animatos -isse. STAT. Theb. 10, 661 dea pugnantis ⌞capulum⌟ dextramque -ssit (⌞ ⌟ *ad 3*). TAC. hist. 2, 25, 1 Celsus doli prudens -ssit suos. DICT. 6, 9 *Neoptolemum* Acastus opprimere ... cupiens ... in ipso aditu *speluncae* a Thetide ... -itur. AMM. 27, 4, 10 gentes ... vagantes ... Marcus Didius ingenti destinatione ⌞-ssit⌟, Drusus intra fines continuit proprios (⌞ ⌟ *Kellerbauer coll.* RVF. FEST. 9, pressit *codd.*). *al.* **β** *quilibet*: TRAG. inc. 126 (*in imag.*) exultantem te ... -ent validae legum habenae. VERG. Aen. 10, 685 ter conatus utramque viam, ter maxima Iuno continuit iuvenemque animi miserata -ssit. VAL. FL. 7, 531 (*524 Medea* anguem turbat) angue -sso. TAC. ann. 15, 47, 2 *vituli caput* in utero -ssum.

2 *actiones, motus sim., sc. impediendo, retardando* (*motus animantium praeter l. 36*): ENN. frg. var. 11 Sol equis iter -ssit (CIC. Att. 10, 9, 1 dubitabat ... nemo, quin Caesar itinera -isset. CLAVD. 26, 354 tenebris si caeca -ssit Nox i.). ACC. trag. 381 -e parumper vim citatūm quadrupedum (BELL. Hisp. 12, 5 quorum *hostium* vis -ssa a nostris *eqs.* [*6* repulsi adversarii]). CIC. Manil. 13 cuius adventu ... impetus hostium -ssos esse ... ac retardatos **(**Sest. 139 i. et ⌞conatus⌟ [*cf. p. 1285, 13*]. TAC. hist. 2, 23, 3 -ssus vincentium i. [reprehensi(s) *var. l.*]. *cf. p. 1285, 17*)**.** Att. 7, 26, 1 fuga ... -ssa est (CAES. Gall. 3, 14, 1 Caesar ubi intellexit ... hostium fugam captis oppidis *non* -i *eqs.*). CAES. Gall. 3, 93, 1 milites ... sua sponte cursum -erunt (RVFIN. patr. 2, 16 [*in imag.*] quo *morsu serpens* velocem c. peccantium -at). STAT. Theb. 10, 398 stetit illa *hasta* Dymantis ante oculos ... gressumque -ssit. PALLAD. 9, 4 ut ... altorum fruticum festinatio -atur ad stirpes (*nisi ad l. 41*). DICT. 3, 4 Graeci ... -sso gradu ... constitere (AMM. 14, 2, 16). AVG. serm. 169, 7 (*in imag.*) celeritas aliquantulum -atur, ne comes tardior deseratur. *al.*

3 *res corporeae vel sensibus percipiendae (premitur aliquid, ut quandam formam recipiat, l. 53); -untur*: **a** *quaelibet*: CIC. Brut. 16 (*in imag. de scriptoris ingenii fertilitate*) sic omnis fetus -ssus (*sim. -itur herbae incrementum*: PALLAD. 11, 11, 3 malva *hieme* ... ab incrementi longitudine -etur). STAT. Theb. 10, 661 *l. 13.* 11, 309 *Creon* iurgia paulum distulit atque ensem, quem iam dabat ira, -ssit. TAC. ann. 15, 43, 4 subsidia -endis ignibus **(**AVSON. 26 [302 S.], 117 profusus imber nubibus -ssit ignem. PRVD. cath. 7, 85 [*spectat ad Ion. 3, 10*] fulmen ... pie -ssis i. *Ninevitis pepercit. cf.* PAVL. NOL. carm. 26, 273 [*in imag.*] *Felix* orta ... Romuleis -ens incendia terris**)**. SOL. 6, 4 (*in imag. itineris describitur orbis terrarum*) tempus ad Oceani oras reverti -sso in Aethiopiam stilo (*aliter p. 1285, 54*). CET. FAV. 4, 1 *spiritus pestiferi* occupatis naribus tetro odore -unt animas corporibus (*sim. -itur respiratio*: AMM. 19, 6, 7 *Galli* ipsum spiritum -entes cum prope venissent *eqs.*). PALLAD. 6, 12 (*fingitur later*) terra creta ... intra formam lateri similem -etur. CLAVD. rapt. Pros. 2, 349 flatum ... -ssit Amsanctus (DRAC. laud. dei 2, 161 tu, *deus,* rursus -is flatus. *cf. p. 1285, 9*). PAVL. NOL. carm. 17, 82 (*cf. Is. 40, 4*) qui *Christus* tibi ... arduos montes -at cavasque impleat valles (de-, -praem- *var. ll.*). CASSIOD. in psalm. 150, 4 l. 103 quas *linguas organi* ... magistrorum digiti -entes grandisonam efficiunt ... cantilenam. *al.*

b *aquae, liquores, sc. quae sistuntur, impediuntur, ne profluant sim.* (*in imag. de hominibus l. 61*): **α** *quaelibet*: CIC. Brut. 316 (*in imag.*) ut nimis redundantis nos et supra fluentis ... -ret. div. 2, 69 si lacus Albanus redundasset ..., Romam perituram, si -ssus esset, Veios. VERG. georg. 1, 132 *Iuppiter* rivis currentia vina -ssit. VAL. MAX. 6, 9, 6 (*in imag.*) *Sulla* socialis belli fluctus -ssit. SEN. nat. 6, 17, 2 (*opp. antea*: liber est alveus) ubi saxa ... ⌞inlata -ssere⌟ venientem *fluvium* (⌞ ⌟ in latere *vel* illata pressere *var. ll.*). STAT. Theb. 5, 522 per arentes ... lacus fontesque -ssos. PLIN. epist. 9, 33, 2 vice alterna, prout aestus aut -ssit aut impulit *aquam maris.* 10, 61, 4 repercussus maris servabit et -et, quidquid e lacu veniet. FLOR. epit. 1, 1, 3 Tiberinus amnem -ssit. AMM. 24, 1, 11 cataractis ... ad diffundendas -endasque aquas ... structis. CLAVD. DON. Aen. 8, 85 p. 127, 18 (*v. supra p. 654, 70*). RVFIN. hist. mon. prol. 9 *monachi* inruptiones fluvii ... orationibus -erunt (*gr. ἔστησαν*). Orig. in exod. 5, 5 p. 189, 26 (*respic. exod. 14, 27*) unda in semet ipsam -ssa. PAVL. NOL. carm. 17, 63 suas matres vituli -sso lacte requirunt. AVG. gen. ad litt. 5, 7 p. 150, 20 illius *paradisi* fontis -ssa largitas. *al.* **β** *lacrimae sim.* (*potius pro-*

[Cioffi]

priae, sed alienae l. 6): Cic. rep. 6, 15 fletu -sso loqui posse coepi. Sen. Herc. f. 642 lacrimas cadentes -e (epist. 63, 1 si ipsi illas *l.* -ssimus. Stat. Theb. 2, 355. Hier. epist. 60, 14, 6 ubertim fluentes l. -e). Avg. conf. 8, 12, 29 -sso ... impetu lacrimarum surrexi. Vindic. epist. ad Valent. 9 cum neque inunctio neque incisio ... inundationem lacrimarum *aegroti* -ere potuerit *eqs.* **γ** *pluvia, sc. quae cessat, arcetur*: Cvrt. 8, 13, 24 momento temporis -ssus est imber. Hier. in Am. 4, 7 l. 233 ego -ssi a vobis pluviam **(***vertit LXX, ubi ἀνέσχον, cf.* Hier. *ibid.* l. 268 [*in imag.*] prohibet ... sive -it dominus ab haereticis pluvias spiritales**)**.

c *exitus, qui praecluditur sim.*: Clavd. carm. min. 17, 31 *piorum fratrum* virtute -ssas Enceladi fauces, *i. voragines Aetnae,* obriguisse.

B *in arte medica* (*huc admisimus etiam l. 16*): **1** *cum obi. acc.; -untur*: **a** *sanguis, umores corporis*: Cels. 2, 9, 2 auxilium corporis ... aliquam materiam ... aut evocat aut -it. 6, 6, 1[K] *medicamentum* pituitam -it. 7, 3, 3 -endus umor (*ibid.* -ssus ... u.). Sen. epist. 59, 12 cum -sso sanguine sicci vulneris dolor cresceret *eqs.* **(**Plin. med. 1, 10, 1 ut ... is modus sanguinis profluat, qui nisi -atur *eqs.* [Marcell. med. 10, 44 s. profluentem naribus. Plac. med. 4, 3 rec. *β. al.*]. *sim.* Colvm. 6, 33, 2 id *profluvium sanguinis* ... -ssum est [Plin. phys. Sang. p. 239 l. 14]. Plin. nat. 27, 32 sanguinis abundantiam [Marcell. med. 10, 45]. *al.***)**. Scrib. Larg. 8 cum satis visum fuerit fluxisse, ut -atur, aqua frigida nares ... abluere ... oportet (*inde* Marcell. med. 1, 8). 90 quicquid -ere et siccare oportet (*inde* Marcell. med. 16, 1). Plin. nat. 20, 142 sudorem. Marcell. med. 30, 57 ad bilem -endam (*seq.* expressam). Oribas. syn. 2, 55 tit. La p. 119, 6 quae consumunt et -ent semen (*gr. ἐπέχει, ut ibid.* La p. 119, 10 -unt s.). *al.* **b** *tumores, morbi, partes corporis sim.*: Cels. 5, 19, 1[A] haec ... -unt inflammationem (7, 7, 8[H]. 7, 25, 1[C]). 5, 26, 36[A] deligari super album plumbum oportet, quo -itur cicatrix (Plin. nat. 34, 166). 6, 6, 18 *ulcera* supercrescentia collyrio ... optime -untur. 6, 14, 2 eam *uvam* tumentem aqua ... -it **(**Plin. nat. 22, 36 *sucus urticae* u. gargarizatus -it. 24, 119. 24, 122 [de- *var. l.*]. Marcell. med. 14, 13 u. -it et consumit. *al.***)**. *al.* Plin. nat. 20, 95 radicum cinis ... parotidas ... -it (*inde* Plin. med. 1, 7, 1 Plin. phys. Bamb. 51, 2. *al.*). 28, 253 suffitu fimi ... procidentes vulvas -i (29, 32 arietis vellera ... inflammationes vulvae ... sedant et, si procidat, suffitu -unt. 35, 182). *al.* Moys. Cypr. epist. 31, 6, 4 (*in imag.*) ne importunus cibus tempestatem valetudinis saevientis non -at, sed accendat. Ser. med. 347 *mammae* faece ... aceti -entur. Chiron 75 (*74* depremes) *hypochyma* solet ... resalire loco suo; quam rursus iterum -ito, donec *eqs.* Rvfin. Orig. in Ios. 20, 1 p. 416, 8 *praecantationes* tumores ... voce sola -ere dicuntur **(**Avg. serm. 340A, 1 [*in imag.*] dominus ... medicus ... -ssit eorum tumorem. Marcell. med. 14, 36. Diosc. 1, 89 p. 48, 12 [*gr. 1, 79 κουφίζει*]. Oribas. syn. 7, 35, 7 La p. 179 [*sim.* Aa, *gr. προσστέλλει*]. *al.***)**. Theod. Prisc. eup. faen. 86 *herba* intestinum effusum, *sc. ex ano,* ... -it. Marcell. med. 4, 52 duritias ... emendant et -unt. Cael. Avr. chron. 1, 2, 124 non violenter atque contrario conatu -enda *sunt praecordia.* *al.*

2 *obi. subaudiendo vel deficiente* (*iuxta ponitur e. g.* (e)mollire *l. 48. 50. al.,* refrigerare *l. 48 sq. 58. al.*): Cels. 2, 33, 2 leniter ... simul et -unt et molliunt lana sucida. *ibid.* et -unt et refrigerant *herbae quaedam.* 2, 33, 6 quae vehementer -unt et refrigerant. 3, 10, 2 superimponenda sunt cataplasmata -entia (3, 19, 2. 4, 12, 1 c., quae simul -unt et emolliunt. 5, 28, 11[B] -unt et refrigerant. *al.*). 3, 20, 6 (*iuxta* molliat). 8, 4, 11 -endi vim habet (*sim.* Plin. nat. 27, 132 vis -endi refrigerandique). *al.* Oribas. eup. 4, 69, 14 La p. 586 quae mediocriter -ent (*gr. στύφουσιν*). 4, 114 La p. 621 ad matricis ⟨praeruinam⟩: -it acaciae sucus **(***gr. 4, 112, 6 στέλλει. sic interpunximus*; [ad] m. p. -it *Fischer in plagulis, ut locus ad l. 26 pertineat.* ⟨ ⟩ *v. vol. X 2, 801, 48 sq.***)**. syn. 2, 51 tit. La p. 117, 14 quae -ant (*gr. στύφει*). *al.* *part. praes. neutr. plur. pro subst.*: Cels. 5, 26, 33[A] imponere simul -entia et refrigerantia. 6, 2, 2 ex leviter -entibus, quale est nitrum cum aceto. 7, 1, 2 superdanda -entia sunt. 7, 12, 1[E] continenda ... ore -entia, ut vinum *eqs.* *al. apud eundem.*

II *respectu motus localis minus vigente (sed hic illic sublucente, maxime accedente praepos.* ab, *e. g. p. 1284, 4. 34. 60. 70. al.); respic. actio*: **A** *coercendi, sedandi, domandi sim. (opp. e. g.* in- *vel* suscitare *p. 1284, 15. 19. 56. 1286, 7,* animare *p. 1284, 31, pro syn. e. g.* cohibere *p. 1284, 5. 1285, 53. al.); indicatur, quid vel quis -atur*: **1** *per obi. acc.* (*mediopass. l. 68 sqq.; refl. l. 72 sqq.*): **a** *-untur animantes eorumve animi, coetus, voces sim.; est actio*: **α** *animantium*: ① *qui se ipsos -unt: usu mediopass.*: Plavt. Mil. 1368 vix -or, quin te manere iubeam. Petron. 64, 13 -ssus ... aliquamdiu Trimalchio camellam ... iussit misceri (*nisi ad p. 1284, 12*). Ambr. hex. 1, 8, 31 in nobis est ... elevari magis superbia, effundi in saevitiam, quam -i in humilitatem. *usu refl.*: Ter. Hec. 765 -am me, ne aegre quicquam ex me audias **(***item non iam loquendo*: Haut. 199 -am me. Cic. leg. 2, 44 -am ⟨iam me, non⟩ insequar longius [⟨ ⟩ *Madvig,* i. et n. *trad.*]. Avg. spir. et litt. 2, 4 -unt se nec hanc vocem audent emittere. *cf. p. 1284, 6 sqq.***)**. Cic. Verr. II 5, 74 a praesenti supplicio tuo continuit populus Romanus se et -ssit. Att. 15, 11, 2 exclamat tua familiaris: 'hoc vero neminem umquam audivi'; ego ⟨me⟩ -ssi (*add. Malaspina; vix intellegas 'eam', ut locus ad l. 12 pertineat*). Plin. paneg. 83, 2 quod te ab omni contagione vitiorum -is ac revocas. Lact. inst. 6, 15, 5 in medio irae impetu se ipsum cohibere ac -ere (*sim.* ira 18, 12 cum alicui ... fuisset iratus, -isset se tamen *eqs.*). *-itur vox propria sim., ita ut non proferatur* (*cf. p. 1281, 66. 1283, 74*): Ov. met. 9, 163 *Hercules* gemitum virtute -ssit. Apvl. met. 3, 4, 1 sic profatus accusator ... immanem vocem -ssit. *-itur corpus proprium, animus* (*cf. l. 49 sqq.*): Hier. epist. 22, 5, 1 (*ad I Cor. 9, 27* castigo corpus meum) Paulus ... ob carnis aculeos ... -it corpus suum et servituti subicit. Alc. Avit. carm. 6, 611 permota -ssit turba ... animos. ⑪ *qui alios -unt* (*fort. huc p. 1283, 69*): Cic. Sest. 147 vos hoc iudicio omnium bonorum mentis confirmare, improborum -ere potestis (de orat. 1, 165 quibus *rationibus* hominum m. et incitarentur et -rentur). de orat. 2, 72 *iudex* est ... aut -endus aut incitandus. 3, 36 *Isocrates* alterum ... exultantem verborum audacia -bat, alterum cunctantem ... incitabat (*ita ut taceat, ut*: Mart. Cap. 4, 424 *Dialectica* haec dicens velut -ssa conticuit. *cf. p. 1285, 50. 67*). part. 96 si incitandi *animi audientium* erunt ..., sin autem -endi *eqs.* **(**Rvfin. hist. mon. 29, 1, 4 [= Pallad. hist. mon. II 10 p. 361[B]] patres ... -erunt eos *a.* salubri consilio. 29, 1, 5 iuvenum ferventes a. *c. praepos.* ab: Avg. in psalm. 45, 14 vacate, id est, -ite a. vestros a contradictionibus. *cf.* Greg. M. moral. 28, 1 in illa *locutione* persuadetur animae, ut proficiat, in ista -itur, quae proficit**)**. Nep. Arist. 1, 3 concitatam multitudinem (Gran. Lic. 35, 44). Tac. ann. 1, 38, 1 coeptavere seditionem ... vexillarii, et ... duorum militum supplicio paulum -ssi sunt. 3, 56, 1 ingruentes accusatores. Plin. paneg. 35, 2 quos *delatores* ... in aeternum -isti. Svet. Tib. 37, 4 *Tiberius* reges infestos ... comminationibus magis ... quam vi -ssit. Tert. adv. Val. 10, 4 huius *Horothetis* operā ... -ssam ab inlicitis et purgatam a malis ... Sophiam. Moys. Cypr. epist. 31, 6, 3 *ne peccatores* animentur, ... sed ... magis -antur. Avg. civ. 3, 15 p. 116, 19 populum ... -ssum atque sedatum. 18, 53 p. 341, 9 ea *sententia* -ssos fuisse deorum multorum ... cultores, quominus fingerent *eqs.* conf. 5, 10, 19 hospitem meum -ere a nimia fiducia. *al.*

β *rerum* (*structurae pass. nonnulla exempla sub α digerere maluimus, ubicumque abl. rei magis instrumentum agentis significat*): Ter. Ad. 307 quem *servum* neque fides neque iusiurandum neque illum misericordia -ssit neque reflexit *eqs.* (Don. *ad loc.* 2 si non potuit -i, ne faceret *eqs.*). Novivs Atell. 73 nunc res me ipsa -it, saepe eadem hac sum grassatus via. Cic. Verr. II 5, 57 paucae *civitates* ... metu -ssae silent. Sest. 144 me ... horum aspectus in ipso cursu orationis -ssit. Att. 11, 15, 3 cetera, quae fletu -or ne scribam. Planc. Cic. fam. 10, 4, 2 si ... aliter sentirem, certe admonitio tua me -ere ... posset. Ov. met. 6, 583 dolor ora -ssit. Val. Fl. 6, 278 vox ... -ssa gelu *mortis.* Prvd. perist. 13, 65 ne qua ferum -at clementia iudicem. Avg. serm. 13, 5 (*respic. Ioh. 8, 6 sqq.; loq. Iesus*) illos a vindicta -ssit conscientia, me ad subveniendum inclinat misericordia. *al.*

b *-untur res fere incorp.* (sitis *l. 74,* aestus *p. 1285, 67, scripta sim. sub γ*), *quae exstinguuntur, tolluntur, cohibentur, refrenantur* (*est fere actio animantium, sed rerum e. g. l. 55. 58. p. 1285, 4. 21*): **α** *affectus, impetus, habitus animi* (*corporis l. 74. p. 1285, 10*): Ter. Ad. 794 sq. -e iracundiam atque ad te redi.:: (795) -ssi, redii **(**Pacvv. trag. 386 -e incicorem i. Boeth. mus. 1, 1. Mvtian. Chrysost. hom. 5, 5 p. 277[in.] ut *i.* superemus et -amus [*gr. κατασχεῖν*]**)**. Acc. trag. 15 iram infrenes, ... -as confidentiam. 627 studium iteris -e. Sisenna hist. 114 neque mea nex neque intercessio posse videtur illorum ... -ere audaciam (Sen. epist. 95, 31 nec haec a. -i potest nec illa inertia suscitari). Cic. Verr. II 4, 41 furor eius *Verris* ... timore -ssus est **(**Sull. 29 *p. 1285, 15.* Sest. 95. Vatin. 18 quae leges, *sc. Aelia et Fufia,* ... tribunicios f. debilitarunt et -sserunt. Rvfin. Clement. 1, 71, 6. hist. mon. 1, 3, 11 iracundiam cohibet, f. -it [*gr. aliter*]**)**. Sest. 117 odium suum a corpore eius ... -sserunt. *al.* Brvt. Cic. ad Brut. 25, 1 pueri, *i. Octaviani,* ... cupiditatem ... potius esse irritatam quam -ssam a Cicerone **(**Sen. benef. 2, 7, 3. Rvfin. hist. 6, 3, 9 pro iuvenilibus c. -endis [*gr. περιαιρούμενος*]. Conc. Agath. a. 506 p. 203 l. 208 c. aut improbitas**)**. Pvblil. sent. O 5 gaudium (Plin. paneg. 73, 3). Caes. civ. 3, 92, 5 hanc *alacritatem* non -ere, sed augere. Nep. Dion 5, 5 Dion ... regios, *i. Dionysii,* spiritus -ssit. Ov. met. 1, 755 erubuit Phaeton iramque pudore -ssit (Phaedr. 1, 29, 10 aper ... -it i. Sen. Herc. f. 404 nec temperari facile nec -i potest stricti ensis i. epist. 104, 13 non cupiditates refrenavit, non iras -ssit). Val. Max. 9, 15 ext. 1 muliebris temeritas. Sen. benef. 1, 14, 2 tamquam reducam liberalitatem et frenis artioribus -am (*cf. p. 1281, 74*). dial. 3, 7, 4 animus ... non permittitur -ere impetum (epist. 89, 15 i. -isse et habere cupiditates in sua potestate). 5, 11, 3 saevitiam (Svet. Cal. 6, 2 metu -ssam Tiberi s., quae mox eruperit). epist. 82, 7. Cvrt. 7, 5, 7 haec *aqua* paulisper -ssit sitim (Marcell. med. 17, 38). Plin. epist. 1, 8, 10 aurium voluptates ... non tam incitari ... oratione quam -i (Avg. serm.

[Cioffi]

205, 1 carnalium voluptatum). 2, 6, 5 illa *gula* … -enda, illa quasi in ordinem redigenda est. Ps. Cic. in Sall. 12 Sesti insolentiam -ssi (Ambr. off. 3, 22, 130 ut i. … -at et redarguat. Cod. Theod. 16, 9, 3). Apvl. Plat. 2, 24 p. 257 fortitudo … vi sua adpetentiam castigat et -it. Ps. Cypr. pudic. 11, 2 libidinem (Ambr. hex. 1, 8, 31 Avg. civ. 5, 13 p. 217, 21). CIL VIII 8924 (*a. 290/3*) -ssa desperatione eorum victoriam reportaverit Aurel(ius). Hist. Avg. Hadr. 23, 7 *Hadrianus* omnem … vim crudelitatis … -ssit **(**Rvfin. hist. 2, 6, 7 deterriti v. doloris silentio -ssere [*gr. ἐσιώπησεν*]. *adde l. 14***)**. Pavl. Nol. carm. 27, 320 tumidos flatus. Avg. nupt. et concup. 2, 35, 59 ut … semper exerceretur, numquam -retur *vigor membri virilis* (*nisi ad p. 1281, 64*). *al.*

β *actiones vel consilia hominum, eventus sim.*: Ⓘ *quaelibet*: Cic. Verr. II 2, 64 quod nisi ego meo adventu illius *Verris* conatus aliquantum -ssem *eqs.* **(**5, 59 -bat … tibi et imperandi ⌞vim⌟ et rogandi c. praeclara illa … cybaea [⌞ ⌟ *ad l. 7*]. Sull. 29 eorum c. impios et ⌞furorem⌟ consceleratum -ssi [⌞ ⌟ *ad p. 1284, 57*]. 51 *p. 1282, 6. al.***)**. leg. 3, 27 saepe … populi impetum iniustum auspiciis di immortales -sserunt (Att. 1, 20, 2 civium improborum impetus in me -i. ad Brut. 5, 1 arma poscentium, quorum -ssimus i. ardoremque restinximus). Att. 4, 16, 9 -am susceptam obiurgationem. *al.* Planc. Cic. fam. 10, 18, 3 quae (*i. pericula sim.*) si adventus meus -sserit *eqs.* Tac. ann. 1, 73, 1 quanta Tiberii arte gravissimum exitium inrepserit, dein -ssum sit, postremo arserit *eqs.* Tert. apol. 5, 4 *Domitianus* facile coeptum *persecutionis* -ssit. Amm. 26, 5, 9 super appetitu (*sc. rerum novarum*) … Procopii, antequam adolesceret, -endo *eqs.* Rvfin. patr. 2, 25 parricidale consilium. *al.* Ⓘⓘ *tumultus, bellum sim.*: Cic. Catil. 1, 30 rei publicae pestem, *i. coniurationem Catilinae,* paulisper -i, non in perpetuum comprimi posse. de orat. 1, 37 *Romulus* finitimorum vim -isse eloquentia videtur **(**Ampel. 46, 7 Scipio … totius Africae vires [*Heinsius,* urbes *cod.*] in perpetuum -ssit**)**. 2, 124 illam Norbani seditionem … *non* -i potuisse *eqs.* (Liv. 2, 63, 2 ea res maturam iam s. ac prope erumpentem -ssit. Svlp. Sev. dial. 1, 7, 2). ad Q. fr. 1, 1, 25 video … caedes multis locis -ssas. Liv. 3, 66, 2 non ultra discordia civium -i poterat. Sen. epist. 14, 12 Cato … bellum civile sententia -it (Clavd. 26, 400 nascentia b.). Hist. Avg. Pius 5, 5 rebelliones. Inscr. Tripol. 480, 8 (suppl. p. 143; *a. 408/23*) Austurianorum rabie repraessa *eqs.* Conc.^{S} I 3 vers. Tur. p. 40, 3 -ere, quod commotum est (*gr. I 1, 1 p. 100, 4 καταστεῖλαι*). *al.*

γ *scripta, sermones, enuntiata sim. vel res, quae in eis continentur; -untur: quae brevius redduntur, restringuntur*: Varro ling. 7, 109 (*in imag.*) ideo potius iam -endum quam procudendum puto esse volumen. Sol. praef. 2 liber est ad compendium praeparatus …, ita moderate -ssus, ut nec prodiga sit … copia nec *eqs.* Avg. anim. 1, 3, 3 in … eloquio … multa emendanda et a nimia exundantia -enda. spec. 29 p. 200, 5 oportet nos -ssa disputatione nostra ad epistulas apostolicas … venire. *quorum impetus, vehementia temperatur*: Sen. epist. 40, 6 oratio perturbata et immissa est nec potest -i. Rvfin. Orig. in gen. 3, 5 p. 69, 9 H. verbositatem -it, linguam temperat, verba moderatur. in Rom. 5, 2 l. 79 (*respic. Rom. 5, 15; antea*: moderatus est) -it sermonem et non 'omnes homines' … ponit, sed 'multos'. Svlp. Sev. dial. 2, 12, 11 paululum iste liberior sermo -endus est. *quae reticentur, non proferuntur* (*cf. p. 1284, 6. 17*): Avson. 27, 5 (400 S.) l. 2 versus meos … carmine tuo … dum putas elici, -ssisti. Rvfin. Adamant. 5, 27 p. 99, 10 si quid habent ipsi ad haec proferre, non -ant. apol. adv. Hier. 2, 24 o scriptor, cohibe … vocem, -e stilum (*postea*: cave haec … scribere). *quae repelluntur, reiciuntur*: Pavl. Med. adv. Cael. 5 respuisti et -isti insanientis … verba. Conc.^{S} I 3 vers. Tur. p. 39, 31 opus est omnes nos … -ere enuntiatam vocem (*gr. I 1, 1 p. 100, 1 καταστεῖλαι*).

δ *quaelibet* (*saepe quae infestant, nocent, molesta sim. sunt*): Cic. Sull. 21 quo in magistratu, *i. consulatu,* non institutum est … a me regnum, sed -ssum (*cf.* Svlp. Sev. chron. 1, 35, 2 cruentum imperium). Cael. 71 audetisne excitare tanti flagitii memoriam non extinctam …, sed -ssam vetustate? Phil. 11, 23 -e famam (*sim.* fam. 3, 8, 7 hos ego sermones … lacessivi numquam, sed non valde -ssi). Nep. Cato 2, 3 qua re luxuria -retur, quae iam tum incipiebat pullulare (Ambr. Noe 13, 46 reciditur et -itur resurrectionis l. Avg. civ. 1, 33 p. 50, 24). Sen. epist. 90, 28 *philosophia* magnitudinem … inflatam … -it. Sil. 14, 621 letiferos -ssit Sirius aestus. Homer. 62 confremuere omnes; clamore -sso *eqs.* **(***sim.* Svet. Aug. 53, 1 *Augustus* manu … indecoras adulationes -ssit [*inde* Oros. hist. 6, 22, 4]. *cf. p. 1284, 17***)**. Ps. Qvint. decl. 6, 15 ius meum -o. Tac. ann. 6, 16, 2 fraudes totiens -ssae. 15, 44, 3 -ssa … exitiabilis superstitio rursum erumpebat. Plin. epist. 5, 9, 6 praetor -it foedissimas pactiones. Svet. Dom. 9, 3 fiscales calumnias. Tert. adv. Iud. 6, 2 qui … nova sacrificia offerat et caeremonias antiquas -at. Avson. 23 (270 S.), 83 auget nec -it Vespasianus opes. Ambr. paenit. 1, 17, 96 (*antea*: non consummatam absumptionem carnis …, sed castigationem *significat*) si … nostra caro interire sic dicitur, ut -ssa magis quam absumpta credatur (*sim.* Greg. M. moral. 5, 61 si ad cognitionem suam -ssa corporali specie anima perducatur). Avg. civ. 2, 18 p. 74, 19 nequitiam (in epist. Ioh. 9, 7. Greg. M. moral. 2, 40 *diaboli* nequitias -ens *deus*). Svlp. Sev. chron. 2, 51, 7 non solum non -ssa est haeresis, … sed … latius propagata est (dial. 1, 7, 4). Cod. Theod. 2, 19, 4 cum … eandem *querellam* repellat et -at … iusta taxatio. 5, 1, 9 -endum … potius … quam incitandum favorem mutuum. Oros. hist. 6, 22, 10 tempora Christiana … inter -entum manus crescentia. *al.*

2 *per enunt. secund.* (*cf. p. 1281, 54*): Conc.^{S} I 3 vers. Tur. p. 39, 17 a quodam … episcoporum -ere volente, ut ea, quae ultra hominem sunt, non perscrutentur (*gr. I 1, 1 p. 99, 16 ἀναστεῖλαι*).

B *imprimendi, sc. -itur imago in speculo*: Ven. Fort. carm. 7, 19, 8 (*de fratribus similibus*) unius ex facie facies mihi nota secundi; sic speculo similem forma -ssa refert (*nisi agnoscas motum localem, ut locus ad p. 1282, 39 sqq. pertineat*).

p. p. p. **repressus,** -a, -um *pro adi.*: *i. q. languidus, hebes, sc. de colore*: Sol. 27, 36 *heliotropium* viridi colore est non ita acuto, sed nubilo magis et -sso. *i. q. brevis, sc. de ramulo*: Sol. 30, 30 cinnamum … nascitur ramo humili et -sso, numquam ultra duas ulnas altitudinis. *i. q. retrorsum versus, sc. de capillo*: Physiogn. 73 capillus … ex utraque … parte ⌞-ssus vel reflexus est⌟ (*gr. I p. 396, 4 ὑποχωροίη*).

adv. **repressē,** *non nisi compar.* -ius. *i. q. modo represso*: Gell. 12, 11, 5 si sciant … homines nihil … diutius posse celari, -ius pudentiusque peccabitur. Amm. 29, 2, 12 nec … -ius actum est vel pudenter.

deriv.: repressio, repressor, repressorius. *Cioffi.*

reprindo *v.* reprehendo.

reprobābilis, -e. *a* reprobare. Not. Tir. 19, 100 -is.

i. dignus, qui reprobetur (*accedit dat. rei, cui quis non idoneus iudicatur, l. 34*): **1** *de animantibus, mente*: Iren. 2, 7, 2 l. 57 -is artifex. 2, 13, 1 primum ordinem emissionis *Aeonum* … -em esse (*cf. l. 36*). 4, 33, 1 gentes … ⌞-i mente⌟ universam suam operationem in vanum consumentes (⌞ ⌟ *sec. Rom. 1, 28, v. infra p. 1291, 27*). Avell. 94, 16 *nisi prima hominum generatio* praevaricatione … -is esset effecta (*Gelasii papae ut*: Epist. pontif. 636 Thiel 14, 9 p. 368 clericalibus infulis -em … esse personam).

2 *de rebus*: Iren. 2, 12, 8 in tali … numero si plus fuerit aut minus, -em faciet numerum. 2, 13, 8 -is et impossibilis prima Noos *Aeonis* … emissio est (*cf. l. 30*). Greg. Naz. serm. 45, 12 utraque, *sc. tam cordis pigritia quam nimia curiositas,* -ia *sunt* (-ius *cod.; gr. ἀμφότερα κατεγνωσμένα*). Rvstic. Conc.^{S} I 4 p. 110, 37 manentibus … blasphemiis … egregia (*i. recte dicta*) iniuriam sustinebunt et -ia fient.

compos.: irreprobabilis.

ἀποδοκιμαστέος: **reprobātīcius** Gloss. II 236, 37 (*versione parum apta, nisi fuit -μαστός*). *adi. a* reprobare *derivandum.* *Bk.*

reprobātio, -ōnis *f.* *a* reprobare. Gloss. -o: *ἀποδοκιμασία.* *legitur in orat. soluta tantum inde a* Tert., *plur. non nisi l. 60.* [*confunditur in codd. c.* probatio *e. g. p. 1287, 7* (*in falsa var. l.* Avg. quaest. hept. 7, 17, 3; *restit. p. 1287, 9*), perprobatio *l. 73.*]

i. q. actio reprobandi, reiciendi sim. (t. t. rhet. p. 1287, 9; saepe reprobat deus, e. g. l. 57. 62 sqq.; in contextu occurrit e. g. anathema *p. 1287, 7,* contumelia *l. 54,* reiectio *p. 1287, 9; opp. e. g.* electio *l. 54 sqq. 75 sq.,* probatio *l. 58. 67; c. gen. obi. passim, subi. l. 61); -o fit*: **1** *quolibet modo; reprobantur*: **a** *animantes* (*fere homines, dei pagani l. 55, Christus l. 59 sq. 70*): Tert. nat. 1, 10, 11 cum alii alios deos colitis, … praelatio alterius sine alterius contumelia non potest *fieri,* nec ulla electio non -e componitur **(***pendet* apol. 13, 2. *sensu magis generali vel fort. proverbiali*: Ps. Ambr. serm. Sess. 3, 5 [*respic. homines a deo electi*] exaltatio haec sine humiliatione non potest esse, nec e. sine -e. *cf. l. 75 sq.***)**. fug. 1, 3 *persecutionem* necessariam, ad probationem scilicet servorum eius *dei* sive -em (*postea l. 69*). adv. Marc. 4, 35, 14 (*respic. Luc. 17, 25*) *Christus* passiones et -es *sui* ipsius expectabat (*item reprobatur Christus*: Arnob. Ivn. in psalm. 117 l. 81 videns deus iniustam -em hominum. *in imag. l. 70 sqq.*). Vet. Lat. Rom. 11, 25 (Ps. Orig. tract. 3, 31) ideo -o Israel (*dat., ut vid.*) facta est, ut adimpletio gentium fieret **(***gr. πώρωσις, cod. 75. al. et Vulg.* caecitas. *item reprobatur gens Iudaeorum*: Ambrosiast. in Rom. 11, 19 [*postea p. 1291, 67*]. Isid. alleg. 88. *al.***)**. Greg. M. epist. 9, 229 l. 46 (*antea*: transmissos abbates … vi maris … fatigatos) adversitas …, quae bonis votis obicitur, probatio virtutis est, non iudicium -is (in euang. 40, 3 [*opp.* approbationem]. moral. 9, 28. *al. apud eundem*). *al.* **b** *res*: Tert. fug. 1, 3 (*antea l. 59*) nisi probatio et -o fidei. adv. Iud. 14, 3 (*de Christo*) non lapis offensionis …, sed lapis summus angularis post -em adsumptus … in consummationem **(***sc. templi; fere idem* adv. Marc. 3, 7, 3, *sc. in imag. sec. psalm. 117, 22 [v. p. 1288, 11]; cf. l. 59 sqq.***)**. paenit. 2, 9 (*8* bonis … factis cogitatisve) deus … -em (per- *var. l.*) bonorum ratam non habet, utpote suorum; quorum cum auctor … sit *eqs.* Zeno 2, 3, 7 cum unius *fidei* electio sit alterius -o **(**Cassian. conl. 1, 17, 1 [*respic. cogitatio-*

nes superfluae] -o vel e. consistit in nobis. *cf. p. 1286, 54 sqq.*). PS. AMBR. paenit. 7 p. 980[D] (*respic. gen. 4, 2 sqq.*) cum *Cain* … retulisset in oblationis suae -e repudium. PS. HIER. epist. 149 p. 198, 18 *prophetae* providentes harum *feriarum* -em euangelii tempore … praedixerunt: … dies festos vestros … odit anima mea (*respic. Is. 1, 13 sq. vel sim.*). GREG. M. epist. 7, 31 l. 87 *vetus codex synodi Ephesinae* nihil aliud continet in definitione anathematis et -is (prob- *var. l.*), nisi quod XII capitula … reprobant. moral. 23, 4. *term. techn. rhet.*: IVL. RVF. rhet. 12 p. 42, 5 *ἀποδίωξις* [sive *ἀποπλάνησις*], reiectio vel ⟨re⟩probatio quarundam rerum, quasi in quaestionem non venire dignarum (*sc. ideo praetereundarum*).

2 *irritum faciendo, abrogando*: VET. LAT. Hebr. 7, 18 (cod. 89. *al.* = VVLG.) -o … fit praecedentis mandati propter infirmitatem eius et inutilitatem (*gr. ἀθέτησις, cod. 82* spretio). ALC. AVIT. c. Eutych. 2 p. 23, 11 perpendite *haeresim* … in unius -e sermonis (*antea*: hymnus … truncatus).

3 *refellendo* (*e versione falsa*): CASSIOD. hist. 1, 14, 14 propter -em … huius vesanae doctrinae … proposuimus illud (*seq. psalm. 44, 8; gr. Theodoret. 1, 4, 14 εἰς παράστασιν … παρατιθέμενοι syntaxi male intellecta falso versum esse arguit Weissengruber, Epiphan. Schol. als Übersetzer, 1972, 269*). *Dowson.*

reprobātor, -ōris *m.* *a* reprobare (*sed prius legitur forma fem.*). *i. qui reprobat* (*cf.* GLOSS. -r: *ἀποδοκιμαστής*): AVG. serm. 360A coll. Dolbeau 1996 p. 236 l. 122 pagani … adhuc *sunt* ideo reliqui, ut adhuc habeat fides nostra -es, ut deum habeat probatorem.

f. **reprobātrīx,** -īcis. *i. quae reprobat*: TERT. adv. Marc. 4, 36, 1 (2) orandi disciplinam, sive -em superbiae sive iustificatricem humilitatis (*antea*: alterum reprobatum, *sc. Pharisaeum,* alterum iustificatum, *sc. publicanum sec. Luc. 18, 10 sqq.*).

reprobē *v.* reprobus. *Bk.*

reprobo, -āvī, -ātum, -āre. *a* re- *et* probare. *abbreviatur per litteram* R *virgula traiectam p. 1288, 27* (*quo modo signum* RMA *in lapidibus marmoreis Phrygiis ca. a. 100 inscriptum solvendum sit, non liquet, cf. p. 294, 10 sqq. et v. Fant, Cavum antrum Phrygiae, 1989, 23, Christol et Drew-Bear, Mél. École fr. de Rome, 1994, 821 sqq.*), reprob(ata) *p. 1288, 28,* reproba(ta) *p. 1288, 29.* NOT. Tir. 19, 99 -at. *forma* -probr- *in var. l.* QVINT. inst. 6 prooem. 3. TERT. ieiun. 15, 1 (*ed. princ.*). VEN. FORT. Mart. 2, 329, *perperam in ed. Oder* CHIRON 719 (*v. app. crit.*). *de notione*: GLOSS. II 219, 42 *ἀθετῶ*: -o. 236, 35 *ἀποδοκιμάζω*: -o. improbo. GLOSS.[L] I Ansil. RE 326 redarguere: -are. II Abav. RE 98 -at: refutat. *sim. al.* *legitur in orat. soluta tantum inde a* GAIO (*semel*), SCAEV. (*bis*), TERT. [*a serm. docto haud aliena sunt it.* riprovare (*maxime usus iur. et christ. proprium, ut francog.* reprouver), *prov.* repro(v)ar, *cat., hisp., port.* reprovar. *cf. M.-L. 7228. Battisti-Alessio V 3261. Cortelazzo-Zolli[2] 1389. Wartburg X 277 sq. Coromines VI 837. Corominas-Pascual IV 878 sq. Houaiss[2] 2433. Schd.-Cr.*] **[***confunditur in codd. c.* probare *p. 1288, 63 et* TERT. apol. 38, 5 RVFIN. apol. adv. Hier. 1, 27 (*in falsa var. l.* CIC. fin. 1, 23 PELAG. in Rom. 1, 28 p. 16, 23), prohibere *p. 1288, 63; in var. l. pro* improbare EVTR. 4, 26, 1, reprobus AVG. pecc. mer. 1, 39, 70, repugnare QVINT. inst. 6 prooem. 3.**]**

fere i. q. improbum iudicare **(***antea probata e. g. l. 63. p. 1289, 47. 49* [*ubi accedit adv.* denuo]; *accedit acc. c. inf. sim. p. 1288, 25. 74. 1290, 12 sqq., praedic. p. 1288, 48. 1289, 3*). *iuxta ponitur vel fere pro syn. est e. g.* damnare *p. 1288, 55. al.,* eicere *p. 1288, 4,* exprobrare *p. 1289, 10,* respuere *p. 1288, 62. al.,* spernere *p. 1288, 39; opp. e. g.* accipere *p. 1288, 24. 30. 1289, 7,* admittere *p. 1289, 54,* comparare *p. 1289, 15,* eligere *p. 1288, 64. 1289, 39. 42. al.,* probare *l. 64. p. 1288, 60. al.,* suscipere *p. 1288, 28. al.; gr. resp. maxime ἀθετεῖν, e. g. l. 72. p. 1288, 39. 1289, 8, et ἀποδοκιμάζεσθαι, e. g. p. 1288, 4. 12. 1289, 34.*

I *respicitur id, quod non bonum, gratum, aptum, idoneum iudicatur*: **A** *-antur res*: **1** *quae (rursum) irritae iudicantur, fiunt* (*sc. iudicia, constituta, testimonia sim.*): **a** *in re iudiciaria*: GAIVS inst. 2, 105 -tum est in ea re domesticum testimonium (PAVL. dig. 3, 2, 21 INST. Iust. 2, 10, 9). SCAEV. dig. 3, 5, 8 quod -are non possim semel probatum. VLP. dig. 1, 14, 3 puto nihil eorum *decretorum* -ari. 3, 5, 7, 2 si post examinationem -tae fuerint pensationes (16, 2, 7, 1). COD. Iust. 4, 19, 21, 1 (*a. 294*) cum … nec cetera probationum indicia -entur. 4, 26, 10 pr. (*a. 294*) -andi contractum dominus nullam habet facultatem. *al.*

b *vario contextu*: TERT. apol. 4, 6 miramini hominem aut errare potuisse in lege condenda aut resipuisse in -anda? adv. Marc. 2, 15, 1 excusate delicta, ut iudicia *dei* -etis. VET. LAT. psalm. 32, 10 (cod. 300, *sim. al. et* VVLG.) dominus … -at … cogitationem populorum et -at consilia principum (*gr. ἀθετεῖ, Hier. psalt. sec. Hebr.* irritas fecit. *inde* LVCIF. non conv. 5 l. 77). Is. 29, 14 (Cypr. patient. 2, *sim. al.*) perdam sapientiam sapientium et prudentium prudentium -bo **(***gr. ἀθετήσω* [*sc. var. l. pro κρύψω*], *Vulg.* abscondetur. *locum affert* I Cor. 1, 19 [cod. 75. *al. et* VVLG.; *gr. ἀθετήσω*]. *pendent varii loci apud auctores christ., e. g. infra l. 61 sq.*). AMBROSIAST. in Rom. 9, 4, 1 *Christi et spiritus sancti* testimonium -ari non potest. CONC.[S] I 2 p. 65, 12 vult … antiqua … valere fidei dogmata, recentiora autem … -ari et eici (*gr. I 1, 2 p. 54, 12 ἀποδοκιμάζεσθαι*).

revocando antea dicta: VET. LAT. psalm. 88, 35 (cod. 300. *al.*) quae procedunt de labiis meis, non -bo (*gr. ἀθετήσω, Vulg.* faciam irrita, *Hier. psalt. sec. Hebr.* mutabo).

2 *quae non adhibentur, quia inutiles iudicantur* (*sc. manu vel arte factae*): SCAEV. dig. 48, 4, 4, 1 hoc crimine liberatus est a senatu, qui statuas imperatoris -tas conflaverit. lapis: VET. LAT. psalm. 117, 22 (cod. 300, *sim. al. et* VVLG.) l., quem -verunt aedificantes, hic factus est in caput anguli **(***gr. ἀπεδοκίμασαν, item* Matth. 21, 42 [cod. 3. *al. et* VVLG.]. *inde* AVG. civ. 7, 1 p. 273, 27 ITIN. Anton. Plac. rec. A 22, 1. *et saepissime*). HERM. Pal. sim. 9, 7, 1 tradidit … ei l. omnes, qui iuxta turrem erant -ti de structura (*gr. ἀποβεβλημένους*). *al.*

3 *quae non accipiuntur, recusantur*: **a** *sacrificia, hostiae* (*sc. quas deus recusat; aliter l. 50 sq.*): TERT. adv. Iud. 2, 12 (*spectat ad gen. 4, 4 sq.*) *deus* accepto ferens, quae offerebat *Abel* in simplicitate cordis, et -ans sacrificium fratris eius Cain **(**HIER. in Ier. 2, 40, 1 quorum ⌊-vit templum⌋, consequenter -at et s. [⌊ ⌋ *ad l. 49 sqq.*]. AVG. civ. 10, 4 p. 407, 27 quorum *Cain et Abel* maioris deus -vit s., minoris aspexit. *al.*). VET. LAT. Sirach 34, 23 (Patric. epist. 8) dona iniquorum -at altissimus **(***gr. 31, 23 vel 34, 19 οὐκ εὐδοκεῖ, Vulg.* non probat]. PS. PROSP. carm. de prov. 309). PELAG. in Phil. 4, 18 p. 416, 2 *hostia* sicut a sanctis oblata accepta est, ita eorum, qui in peccatis duraverint, -atur. *accedit acc. c. inf.*: ZENO 2, 20, 2 sacrificium, quod ipse -at fieri, qui praecepit. **b** *varia*: OSTRAC. Année Épigr. 1998 n. 1551a f(ero?) CCVIII, r(reprobo) v⟨III⟩ **(***ex Africa procons., a. 373, ut sim.* 1551b reprob(ata). 1552b sus⟨ce⟩pimus per nav(i)c(u)lam Felicis … centenaria levia ducenta et octo et reproba(ta sunt?) t⟨re⟩decim. *al.*). PRISCILL. tract. 2, 50 nos … accipientes professionem laicorum, quam -are … non poteramus (*cf. p. 1289, 46 sqq.*). AMBROSIAST. in Rom. 11, 28, 2 quamvis graviter peccaverint Iudaei -ando donum dei. HIER. epist. 119, 11, 2 ut, si quis nummus adulter est et figuram Caesaris non habet nec signatus moneta publica, -etur. adv. Rufin. 1, 16 quasi bonus trapezita adulterinae monetae pecuniam -et.

4 *quae violantur, non servantur* (*sc. leges, praecepta sim. vel fides; aliter p. 1287, 60 sqq.*): TERT. adv. Marc. 2, 19, 2 ut nemo eam *legem* -are debeat, nisi cui non placet deo deservire **(**VET. LAT. Is. 24, 16 [Ind. capp. bibl. Is. A 62 p. 18] de spernentibus et -antibus l. domini [*gr. ἀθετοῦντες, Vulg. aliter*]). VET. LAT. psalm. 131, 11 (Cypr. testim. 2, 11) iuravit deus ipsi David veritatem et non -vit eam (frustrabitur eum *var. l.; gr. οὐ μὴ ἀθετήσει, Vulg.* non frustrabit). I Tim. 5, 12 (cod. 77, *sim. al.*) habentes damnationem, quoniam primam fidem ⌊irritaverunt et -verunt⌋ **(**[*gr. ἠθέτησαν, Vulg.* irritam fecerunt]. LVCIF. moriend. 12 l. 46 f. … sanctam, quam semper tenuit ac tenet ecclesia, -ans. AVELL. 2, 18. *al.*). IREN. 3, 11, 9 l. 242 ut -ent dispositiones dei (*gr. ἀθετήσωσιν*). *al.*

5 *quae vario modo damnantur, vituperantur vel refutantur sim. (quo respectu aliquid -etur, indicatur per struct. cum* ut, quasi, tamquam *l. 58. 66. 72); -antur*: **a** *varia*: **α** *corporalia* (*huc etiam l. 19*): TERT. adv. Iud. 5, 6 quomodo carnalia sacrificia -ta intelleguntur (COMM. apol. 346 hoc Malachiel canit propheta …, cum et Iudaeorum -et s. dicens: '…'. *aliter l. 16 sqq.*). monog. 15, 2 nos … non magis nuptias auferimus, si secundas recusamus, quam cibos -amus, si saepius ieiunamus (HIER. adv. Iovin. 1, 3 qui *Tatianus* non solum nuptias, sed c. quoque, quos deus creavit ad utendum, damnat et -at). HIPPOCR. progn. 12 pinguedines, quae supernatant *urinae* …, -andae (*gr. μέμφεσθαι*). *al.* **β** *incorporalia*: TERT. adv. Marc. 1, 29, 5 cum matrimonium ut malum et impudicitiae negotium -at (HIER. adv. Iovin. 1, 23 [*item* epist. 49, 9, 2]). 4, 15, 7 (*antea p. 1289, 17*) nemo non contrarium eius, quod probaverit, -at. HIL. in Matth. 21, 5 quia prudentes et principes saeculi sapientiam dei -verint (*pendet ex p. 1287, 74 ut*: PAVL. NOL. epist. 38, 2 illam -tam deo s. respuisti. *al.*). HIER. in Is. 16, 58, 3 l. 89 G. haec dicimus, non quo ieiunia -emus (prob- *var. l.,* prohibimus *vel* prohibeamus *singuli codd.*). VVLG. Is. 7, 15 ut sciat -are malum et eligere bonum (*sim.* 7, 16). AVG. bapt. 3, 19, 27 p. 222, 13 sacramenta novi testamenti … non debemus … quasi non agnita -are. *al.* *indicatur,* apud *quem aliquid improbum dicatur, sc. detrectando*: SCHOL. Verg. Bern. ecl. 3, 13 dedisti operam, ut me ingratum Caesari faceres studiaque mea a. illum -res.

b *remedia, medicamenta sim., sc. in arte medica* (*aliter l. 56*): CAEL. AVR. acut. 2, 29, 157 -at clysteres atque omnia medicamina. 3, 3, 22 sacellorum siccam vaporationem tamquam densabilem -amus. SORAN. p. 25, 14 quae omnia, *sc. remedia medicorum antiquorum,* nos -amus (*gr. p. 243, 13 μοχθηρά* [*sc. ἐστιν*]). *al.* *accedit acc. c. inf.*: CAEL. AVR. chron. 1, 1, 42 natationes … sub divo fieri -amus.

[Meusel]

B *-antur animantes* (*animalia ad usum militarem l. 43*): **1** *usu communi*: **a** *generatim*: **α** *formae act.* (*refl. l. 16; accedit acc. praedic. l. 5. 16,* tamquam *l. 22, cf. p. 1288, 48 sqq.*): Ⓘ *-ant homines: deum vel Christum*: TERT. apol. 13, 3 contemnitis, quos -atis, quos -ando offendere non timetis. adv. Marc. 2, 11, 3 non -as … deum iudicem, qui non iudicem deum probas (*nisi ad p. 1290, 8 sqq.*). VET. LAT. Ioh. 12, 48 (cod. 2) qui -at me et non accipit verba mea (*gr. ἀθετῶν, Vulg.* spernit). IREN. 2, 28, 3 l. 91 ipsum deum, qui fecit omnia, -are. LACT. inst. 4, 12, 13 qui *Iudaei* hunc *Christum* … -verunt. *al. quoslibet animantes*: TERT. ieiun. 15, 1 (*14, 4* exprobratis) -at *apostolus* … illos, qui iubeant cibis abstinere. VET. LAT. Is. 33, 1 (Hier. *ad loc.* l. 5 G.) qui -ant vos, vos non -ant (*gr. ἀθετῶν … ἀθετεῖ, cod. 3. al. et Vulg.* spernis … sperneris. *postea l. 70*). COD. Iust. 5, 28, 2 (*a. 212*) nisi *tutorem* testamento datum pater alium codicillis dando -verit. SEVERIN. doctr. p. 128 quos *amicos* … comparaveris, noli cito -are. PAVL. PELL. euch. 109 (*ad deum*) me -ans lapsum ad tua iura refugi. *al.* Ⓘⓘ *-at deus vel Christus*: TERT. adv. Marc. 4, 15, 7 quomodo non eiusdem *dei* sit divites -are, qui supra mendicos probarit? (*postea p. 1288, 60*). VET. LAT. Ier. 14, 19 (cod. 177) numquid -ans -asti Iudam? (*gr. ἀποδοκιμάζων ἀπεδοκίμασας, Vulg.* proiciens abiecisti). IREN. 4, 36, 2 l. 78 iuste -vit eos deus. ANON. c. Ioh. 2 quia hunc *pauperem* sciendo humilem approbat, illum *divitem* autem quasi ignorando tamquam superbum -at. *al. -atur natura hominum, non singuli homines*: IREN. 2, 22, 4 *Iesus* non -ans neque supergrediens hominem neque solvens [suam] legem in se humani generis, sed omnem aetatem sanctificans. Ⓘⓘⓘ *-ant actio vel dicta hominum*: HIER. epist. 22, 29, 2 si quid de scripturis dubitas, interroga eum, quem vita commendat, excusat aetas, ⌊fama non -at⌋ (*eadem* POMER. 3, 15, 4). PS. PROSP. vocat. gent. 2, 20, 36 l. 19 quales -at abdicatio, tales adoptat electio. GREG. M. moral. praef. 16 nequaquam eos *haereticos* superna iudicia tam districto examine pro verborum suorum culpa -rent.

β *formae pass.* (*masc. pro subst. l. 32*): TERT. pudic. 10, 7 dominus ingratis benignus magis quam ignaris et citius -tis misericors quam nondum probatis. VET. LAT. Hebr. 12, 17 (cod. 65, *sim. al. et* VVLG.) scitote …, quoniam et postea cupiens accipere benedictionem -tus est **(***gr. ἀπεδοκιμάσθη. respic. Esau [gen. 27, 30 sqq.] ut*: AVG. civ. 18, 4 p. 261, 11. *al.***)**. LVCIF. Athan. 1, 13 l. 39 per Samuhel maledictus -tus est **(***sc. Saul [I reg. 15, 10 sqq.] ut*: reg. apost. 2 l. 24 quod fuerit -tus et tamen diu regnaverit post reprobationem. AVG. civ. 16, 24 p. 162, 16. *al. in eodem opere***)**. AVG. civ. 16, 35 p. 181, 8 (*cf. e. g. Mal. 1, 2 sq.*) sine ullis bonis meritis eligitur minor *geminorum* maiore -to. in euang. Ioh. 51, 12 (*cf. l. 19*) quoniam Iudam … -tum potius quam honoratum videmus. CHROMAT. serm. 2, 8 hic … eunuchus ut columba electus est; Simon vero magus ut corvus -atur. *al. -antur animalia, quae ad usum militarem non idonea aestimantur* (*cf. p. 1288, 8 sqq.*): CHIRON 719 hi, *sc. equi mobiles aut pravas caudas ferentes,* … in castris -antur.

b *speciatim removetur aliquis ex officio*: MOD. dig. 27, 1, 6, 6 -ari medicum posse a republica, quamvis semel probatus sit, imperator … rescripsit (*sim.* 50, 4, 11, 3). COD. Iust. 10, 53, 2 (*a. 238/44*) grammaticos seu oratores decreto ordinis probatos … denuo ab eodem ordine -ari posse incognitum non est. CLEM. ad Cor. 44, 4 si eos, qui sine querela et iuste obtulerunt munera episcopatus, -emus (*gr. ἀποβάλωμεν*). AVG. in euang. Ioh. 41, 10 *si Paulus solum eos, qui sine peccato essent, diaconos sim. eligeret,* omnis homo -retur, nullus ordinaretur. EPIST. pontif. 314, 7 Migne 20, 605[A] quoniam … monstratum est, qui debeant admitti quive -ari: ex his omnibus, quos videt dignatio tua non posse -ari, eligere debebis, quos clericos facias.

2 *unde, indicat praepos.: a qua re, societate sim. aliquis excludatur vel prohibeatur* (*syn.* prohibere *l. 61*): VET. LAT. sap. 9, 4 (*loq. Salomon*) noli me -are a pueris tuis (*gr. ἀποδοκιμάσῃς*). PS. ORIG. tract. 10, 15 isti caeci dicuntur et merito a sacrificio domini -antur (10, 19. 10, 24 sicut pecus scabidum a s. prohibetur, ita et quicumque homo ex corpore ecclesiastico, si haec crimina habuerit, a s. domini -atur. *ibid. iterum.* HESYCH. in lev. 4, 22 p. 828[D]). CHROMAT. in Matth. 43, 7 *Christus* -tus a synagoga venit ad ecclesiam suam. *e quo loco aliquis depellatur*: VEREC. in cant. 9, 13 l. 31 *diabolus* castigatus est …, non necatus, dum undique de cordibus credentium -atur.

C *absolute vel obi. subaudiendo*: VLP. dig. 40, 5, 46, 3 (*verba testatoris, de quibus manumissio deducenda est*) 'si comprobaveris' vel 'si non -veris' vel 'si dignum putaveris'. VET. LAT. Is. 33, 1 (Hier. *ad loc.* l. 6 G.; *antea l. 12*) capientur -antes et tradentur et quasi tinea in vestimento sic superabuntur (*gr. οἱ ἀθετοῦντες, Vulg. aliter*). CLAVD. DON. Aen. 5, 715 p. 507, 7 hos omnis, *sc. invalidos,* censuit deligendos non probando, sed -ando. *al.*

II *-atur id, quod non verum est; fere -antur res* (*homines errantes p. 1290, 8 sqq.*): **A** *redarguendo, refellendo opiniones, sententias sim. (in contextu variat* refutare *l. 7); accedit*: **1** *obi. acc.* (*nom. in struct. pass.*): TERT. carn. 3, 2 omnis rei displicentis … opinio -atur, quia nihil interest, utrum sit quid an non sit, si, cum non sit, esse praesumitur (HIER. in Dan. 9, 24 l. 388. MAX. TAVR. 80, 3 populorum o. *non* possumus -are. *al.*). DIOM. gramm. I 330, 1 non est -anda eorum sententia, qui dixerunt in quibusdam pronominibus vocativum non posse cadere. PRISC. rhet. 11, 33 p. 559, 35 hoc modo confirmes, refutes autem ex contrariis nec non etiam incidentes obiectiones -es (*gr. λύσεις*). *al. pro obi. sunt homines, i. opinio eorum* (*fort. huc p. 1289, 5*): CASSIOD. hist. 10, 7, 2 simplices monachorum corporeum … deum esse iudicabant; plurimi vero -antes illos deum incorporeum esse dicebant (*gr. Socrat. 6, 7, 3 καταγινώσκοντες*). **2** (*acc. c.*) *inf.* (*praeparat pron. l. 13*): VLP. dig. 2, 14, 7, 6 unde illud aeque non -o, quod Pomponius libris lectionum probat, posse in parte recedi pacto ab emptione. CHAR. gramm. p. 245, 7 quae *adverbia, sc. 'quot', 'tot' al.,* ita posita inter adverbia *numeri* non est nostrae aestimationis -are.

B *non credendo*: VET. LAT. Ier. 8, 9 (Cypr. testim. 1, 3. *al.*) confusi sunt sapientes …, quia verbum domini -verunt (non receperunt *var. l.; gr. ἀπεδοκίμασαν, Vulg.* proiecerunt). IREN. 5, 1, 2 l. 60 vani … qui a Valentino sunt, hoc dogmatizantes, uti excludant salutem carnis et -ent plasmationem dei. 5, 31, 1 qui … universam -ant resurrectionem. FILASTR. 134, 1 sunt quidam heretici, qui de veteri testamento multa -ant (*sim. -antur libri sacrae script.*: HIER. in Dan. 13, 54 l. 806 quia Hebraei -ant historiam Susannae. vir. ill. 15, 3 quae *epistula Clementis* a veteribus -atur. *al.*). *al.*

deriv.: reprobabilis, reprobaticius, reprobatio, reprobator (-trix), reprobus; *cf.* 1. repropero.

[reprobro *v. p. 1287, 35.***]** *Meusel.*

reprobus, -a, -um. *a* reprobare *retrograde. compar. et superl. desunt; cf.* tam -us *p. 1291, 32 nec non p. 1291, 58. de notione v. p. 1291, 3 et* GLOSS. II 218, 55 *ἀδόκιμος*: -us, absurdus. *legitur inde a* TERT., VLP., *maxime in sacr. script. et apud eccl.; in versibus l. 50. 63. p. 1291, 31. 56 sq. 60.* [*confunditur in codd. cum* probus *p. 1291, 10,* improbus *p. 1292, 19.*]

fere i. q. reprobatus, reprobandus **(***gr. resp. ἀδόκιμος, nisi aliud indicavimus; indicatur, quis reprobet, per praepos.* ab *p. 1291, 57, cui rei aliquid incongruum sit, per dat. l. 72. p. 1291, 75, praepos.* ad *p. 1291, 55, quo respectu per abl. p. 1291, 56, praepos.* circa *p. 1291, 53. 61,* in *c. abl. p. 1291, 63; masc. pro subst. l. 49. p. 1292, 15 sqq. [vocat. p. 1292, 21], neutr. pro subst. p. 1291, 40 sqq. 1292, 26***)**: **I** *quolibet usu*: **A** *de hominibus eorumve qualitate* (*de deis l. 42, de animali in fabula l. 48*): TERT. nat. 2, 9, 5 si … dei ut bulbi seliguntur, qui non seliguntur, '⟨repro⟩bi' pronuntiantur (*quae verba liberius afferens pergit* AVG. civ. 7, 1 p. 273, 20 cum eliguntur in ecclesia, qui fiant praepositi, non utique ceteri reprobantur, cum omnes boni fideles electi merito nuncupentur). CLAVD. DON. Aen. 11, 655 p. 515, 14 *comites Camillae* non ideo 'lectas' dixit *Vergilius,* ut apud Dianam -ae remansisse videantur, sed quod omnīs lectas habuisset. ROMVL. fab. 3 tit. rec. vet. (*sim.* rec. gall.) de innocente et -o, *i. agno et lupo* (*3, 9* improba facie). DRAC. Orest. 8 (*oxymoron*) impietate pium, -ae probitatis Orestem. CASSIOD. hist. 10, 28, 3 duces … obsidentes urbem … -i sunt inventi; cum enim … Gororanus … machinamenta construeret …, solus … episcopus … machinas … destruxit (*gr. Theodoret. 5, 37, 6 καταγελάστους*).

B *de rebus corporalibus* (*saepius in allegoriis sim. christ.*): **1** *variis vilibus, inutilibus, noxiis* (*naturalibus praeter l. 65. 74, de bove l. 58; cf. l. 42*): TERT. apol. 30, 6 *deo* offero opimam et maiorem hostiam, … orationem … de spiritu sancto profectam, non grana turis unius assis … nec sanguinem -i bovis mori optantis, *sc. ut vos pagani.* HERM. vulg. vis. 3, 5 *lapis* si consummata fuerit structura, iam non habet locum, ubi ponatur, sed erit -us **(**[*gr. ἔκβολοι*]. AVG. c. Parm. 3, 6, 29 p. 138, 26 non … in illa die *ultima* … caecis vendatur -us l. pro gemma pretiosa, id est carnalis duritia pro spiritali patientia. SEDVL. carm. pasch. 1, 288 [*spectat ad psalm. 117, 22, v. p. 1288, 11 sq.*] hīc est ille l., -um quem vertice gestat angulus**)**. AMBR. in Luc. 10, 77 (*spectat ad p. 1291, 16*) si argentum -um Iudaeorum est, et focus -us Iudaeorum est. VVLG. Hebr. 6, 8 terra … proferens … spinas ac tribulos -a est et maledicto proxima, cuius consummatio in combustionem. PETIL. Aug. c. Petil. 2, 39, 92 non est pars innocentiae cum reatu …, non est pars aquae cum sanguine nec amurcae pars cum oleo, licet sit faeculenta cognatio, sed cuncta -a defluent. QVODV. fer. 4, 3 (*spectat ad act. 1, 20*) si sanguinem Christi non … accipis, eris villa deserta, maledicta, -a et spinosa. VICT. VIT. 2, 19 grana vacua macilenta atque similagini -a purgando proicere. CONC.[S] IV 1 p. 140, 35 a -is zizaniis pura sit orthodoxa fides. HESYCH. in lev. 19, 19 p. 1031[C] 'vestimentum … abominabile ex duobus contextum' induit …, unde pro '-o' et 'abominabili', Theodotion 'satanae' edidit (*cf. LXX κίβδηλον, Theodotion σατανή, sc.*

[Kuper]

שַׁעַטְנֵז [*'textum mixtum'*] *non vertens, sed quasi nomen ad litteram transcribens*). *fere technice apud gromaticos*: GROM. p. 307, 8 sqq. terminus ... si una(m) acie(m) -a(m) habuerit, hoc est non aequalem aciem, ipsum quoque -um reputamus; id autem ponitur aliquando in trifinium; in quadrifinium autem -us non ponitur, nisi solidus lapis (*cf.* p. 344, 13 sqq. terminus -us in fine ponitur; in trifinio autem -um non posuimus; nam obtunso angulo posuimus in trifinio, non -a acie). **2** *falsis, adulterinis, sc. de pecunia, argento sim.*: VLP. dig. 13, 7, 24, 1 qui -os nummos solvit creditori (*ibid. infra l. 11.* SERM. Mediol. frg. 13 n. -um spernendum signavit). *ibid.* -a (proba *cod. F*) pecunia non liberat solventem, -is videlicet nummis reddendis **(**VET. LAT. Is. 1, 22 [Op. imperf. in Matth. 38 p. 840[extr.]] p. tua -a est [*v. l. 16; huc spectat* RVFIN. Orig. in lev. 3, 8 p. 314, 28 quaedam proba, quaedam vero -a dicitur. *al.*]. EPIPHAN. de mensur. 39 dum ... exstinctus fuisset illius temporis rex, cuius solidus erat in hoc bis aureo figuratus, damnata eius p. -a nominata est**)**. VET. LAT. Is. 1, 22 (cod. 192. *al.*) arge(n)⟨tum vestrum⟩ -um *est* (**[***Vulg.* a. tuum versum est in scoriam. *cf. Hier. ibid.* a., quod reprobat scriptura. *huc spectat p. 1290, 64*]. AMBR. Ioseph 9, 50 [*antea gen. 43, 23* a. vestrum probum acceptum habeo] a. vestrum -um est, a. sacculi non est bonum. VVLG. Ier. 6, 30 a. -um vocate eos, quia dominus proiecit illos. GREG. M. moral. 22, 19 a. ... vel aurum, si -um est, igne consumitur; si probum vero, igne declaratur. *al.***)**. OP. imperf. in Matth. 38 p. 840[extr.] (*explicat l. 16*) quemadmodum solidus, qui non habet charagma Caesaris, -us est, ita et homo, qui non ostendit in se imaginem dei, -us aestimatur (*spectat ad IIB1*).

II *usu Christianorum, Iudaeorum* (*allegorias sim. v. sub I*): **A** *de rebus fere incorporalibus*: **1** *adi.*: VET. LAT. Rom. 1, 28 (cod. 75, *sim. al. et* VVLG.) tradidit eos deus in -um sensum, ut faciant ea, quae non conveniunt **(**HIL. coll. antiar. p. 58, 10 *haeretici cuiusdam* et sectam et -um s. in concilio ... ipse *episcopus* damnaverat. PAVL. NOL. epist. 47, 1 non ambulantes in ea *via pacis* in -um s. damnati sunt. AVG. epist. 194, 36 superbae impietatis ... -us s. PROSP. carm. de ingrat. 259. *al.***)**. AMBR. epist. extra coll. 14, 8 (*spectat ad l. 49*) an quicquam tam -um, quam quod ad luxuriam, ad corruptelam, ad lasciviam provocat, quam incitamentum libidinis *eqs.*? AVG. coll. c. Don. 3, 13, 25 -a scripta haereticorum (*cf.* gest. Pelag. 14, 30 synodus *Pelagio* dixit: 'recipit te sancta synodus ita verba -a *Caelestii* condemnantem'). CONC.[S] IV 1 p. 96, 29 illa ..., quae sunt turpia et -a dogmata, reprobamus (RVSTIC. Conc.[S] I 4 p. 100, 32). EPIST. pontif. 937 Conc.[S] IV 2 p. 154, 7 in -a Ephesena secunda synodo. *al. de re homini -o apta, debita*: PS. AMBR. epist. 1, 10 dedit eum *impudentem* angelus domini in -am ... mortem. **2** *neutr. pro subst.*: AVG. civ. 15, 1 p. 59, 15 prius ... factum est vas in contumeliam, post vero alterum in honorem (*spectat ad Rom. 9, 21*), quia et in ipso uno ... homine prius est -um, ... posterius vero probum. CONC. Rei. a. 439 p. 63 l. 15 (*v. p. 1292, 29*). GREG. M. moral. 2, 57 cum iustam Iudaea se crederet, constat quam -a de gentilitate sentiret.

B *de hominibus* (*de eorum actione infra p. 1292, 6*): **1** *adi.* (*adde l. 24*): **a** *de quibuslibet*: VET. LAT. I Cor. 9, 27 (cod. 75, *sim. al. et* VVLG.) corpus meum ... servituti subicio, ne forte, cum aliis praedicaverim, ipse -us efficiar. II Cor. 13, 5 sq. (*ibid.*) ipsi vos probate; aut non cognoscitis vos, quia *Christus* ... in vobis est, nisi si -i estis; spero autem quod cognoscitis, quia nos non sumus -i (*explicat* AMBROSIAST. in II Cor. 13, 5, 2 et hoc est -um esse, nescire religionis vel professionis suae fidem). II Tim. 3, 8 (*ibid.*) hi resistunt veritati, homines corrupti mente, -i circa fidem. Tit. 1, 16 (cod. 76, *sim. al. et* VVLG.) cum sint execrabiles et incredibiles et ad omne opus bonum -i. CARM. adv. Marc. 2, 36 vos, qui ... duce numine falso mente ipsa -i. 3, 302 *Marcion* abiectus merito tam saevi criminis auctor, a sanctis -us. AVG. civ. 17, 23 p. 253, 19 in Israel ... reges alios magis, alios minus, omnes tamen -os legimus. quaest. Simpl. 2, 1, 4 ipse Saul iam -us et scelestus atque ingratus sancto David (ALC. AVIT. carm. 6, 385). serm. 181, 7 si tota ecclesia dicit: 'dimitte nobis debita nostra', -us est, qui hoc non dicit. EVGIPP. Sev. 43, 5 si circa observantiam mandatorum degeneres inveniamur et -i. FACVND. defens. 11, 2, 3 (*verba Petri Alexandrini*) sine deo ... est ... et in omnibus -us, qui non confitetur integrum hominem salvasse adventu suo salvatorem. *al.* **b** *de Iudaeis*: ZENO 1, 61, 1 reiectio Iudaeorum est aliarum electio personarum, ... Israel sic -us invenitur. AMBROSIAST. in Rom. 11, 19 (rec. α) *Iudaei* non sunt reprobati a deo, sed seipsos -os fecerunt (HIER. epist. 34, 4, 6 'excussos' I. dici a ... gratia domini pro eo, quod est '-os'. *al.*). AVG. c. Cresc. 1, 34, 40 sicut bonam legem potuit habere -us populus Iudaeorum, sic bonum sacramentum potest habere -a societas haereticorum (in euang. Ioh. 51, 5 in illo ... p. -o et caeco. PS. AVG. quaest. test. 8, 2 in confractione ... tabularum ... Iudaeorum p. -um significavit *deus*).

c *de sacerdote sim.* (*ordinatione episcopi p. 1292, 7*): PRAEF. bibl. monarch. in Marc. p. 173, 12 *Marcus euangelista* amputasse sibi ... pollicem dicitur, ut sacerdotio -us haberetur. AVG. retract. 2, 55, 4 si forte summus sacerdos *Iudaeorum* ... filios ... ita -os haberet, ut nullus eorum patri deberet succedere. serm. 71, 37 ad quam congregationem etiam si per ministrum -um et fictum aliquis accesserit corde non ficto, ... remissionem accipit peccatorum. CONC. Aurel. a. 533 p. 99 l. 19 si quis sacerdotium per *pecuniam* ... qu(a)esierit, abiciatur ut -us. RVSTIC. Conc.[S] I 4 p. 161, 4 si quis *episcopus* ... his omissis fuerit ordinatus, huiusmodi ordinationem infirmam -amque esse dixerunt. **d** *de angelis*: AMBROSIAST. in I Tim. 5, 22, 1 hi *angeli* ... electi, quia sunt alii -i, qui non sunt dei angeli, sed diaboli. AVG. enchir. 24, 94 remanentibus ... angelis et hominibus -is in aeterna poena. AVELL. 97, 27 (*opp.* beati et sublimes) isti, qui -i sunt, ... quanto arroganter elati, tanto ... *ab aeternitatis* participatione retracti sunt. GREG. M. moral. 2, 38 dextra dei angelorum pars electa, sinistra autem dei pars angelorum -a designatur (*ibid. iterum*).

2 *masc. pro subst.* (*plur. praeter l. 21*): TERT. fug. 7, 4 in apocalypsi non fugam timidis offert *dominus,* sed inter ceteros -os particulam 'in stagnum sulphuris et ignis' (*apoc. 21, 8*). AVG. civ. 18, 49 tit. (*subest Matth. 13, 47 sqq.*) in hoc saeculo multi -i miscentur electis. PS. PROSP. vocat. gent. 2, 10, 16 (*spectat ad gen. 6, 2 sq.*) cum *homines* ... illicitis se -orum (im- *var. l.*) connubiis miscuissent atque ob nefariam societatem digni exterminio, *sc. in diluvio,* iudicarentur *eqs.* VICT. VIT. 3, 51 (*uxor ad maritum, quem a Christo defecisse putat*) perdite et -e, gratiae dei ... indigne, quare voluisti ... in aeternum perire? *et saepius.*

C *de animalibus sec. legem Iudaeorum immundis*: NOVATIAN. cib. Iud. 2, 13 alitum ... discrimen *lex* induxit, quo quidque aut -um iudicaretur aut mundum. 2, 16 deum accusare, quasi instituerit inmunda, et divinae maiestati crimen inferre, quasi fecerit -a (*neutr. pro subst.*).

adv. **reprobē.** *i. q. modo reprobo*: CONC. Rei. a. 439 p. 63 l. 14 patuit quod, sicut -e (reproba *var. l.*) praesumpta essent in irritum devocanda, ita eos, qui reproba praesumpsissent. *Kuper.*

[reproca *v.* repotia.**]**

*?***reprōdūco,** -ductum, -ere. *a* re- *et* producere, *si recte legitur. fortasse i. q. rursum producere* (*deficit contextus*): ALC. AVIT. hom. 21 p. 137, 8 ⟨...⟩ -tum de se lumen tenebris flamma c⟨...⟩. *Bk.*

reprōmissio, -ōnis *f. a* repromittere. *scribitur litt. gr. l. 36.* GLOSS. -o: *ἐπαγγελία. ἀνθομολογία.* GLOSS. iurispr. *μαγκίπιουν P* 14 *ῥεπρομίσσιο· ὁμολογία, ἐπαγγελία. legitur in orat. soluta tantum inde a* CIC. (*ter*), LEGE Rubr., *?*FRONTINO, *maxime apud iuris consultos et auctores christianos* (*plur. e. g. p. 1293, 8. 10. 18*). [*confunditur in codd. imprimis c.* promissio *e. g. l. 72. 75,* remissio *p. 1293, 8. 67. 1294, 5* (*restit. p. 1293, 20*).]

i. q. actio repromittendi (*meton. sub II; gr. resp. ἐπαγγελία, nisi aliud adnotavimus; repromittuntur bona passim, sed mala l. 73*): **I** *usu communi* **(***indicatur, quis repromittat, per gen. subi. e. g. l. 49. 66 sq., pron. poss. l. 64, praepos.* ab *p. 1293, 8, adi. p. 1294, 11; quid repromittatur, per gen. obi. passim, [acc. c.] inf. l. 53. p. 1293, 11. 29. 50, enunt. secund. c.* ut *p. 1293, 56; cui repromittatur, per gen. p. 1293, 43 [nisi dat.], praepos.* ad *p. 1293, 22; quo respectu, per gen. l. 56***)**: **A** *in iure*: CIC. Q. Rosc. 39 (*antea p. 1295, 3*) non exitum exactionis, sed initium -is spectare debes. *ibid.* post -em ... Fanni. 56 sine cautione et -e. FRONTIN. grom. p. 6, 1 (*si recte trad.*) in ... agris de modo fit controversia, quotiens -i modus non quadrat (promissionis *var. l.,* promissioni *Goesius*). FLORENT. dig. 23, 1, 1 sponsalia sunt mentio et -o nuptiarum futurarum. VLP. dig. 36, 3, 6, 1 -o ... exigenda est voluntati defuncti statu iri. PAVL. dig. 23, 3, 72 pr. ex -e dotis. VET. LAT. Sirach 29, 24 (*antea p. 1295, 38*) -o nequissima multos perdidit dirigentes (*gr. 29, 17 ἐγγύη*). *al. disting.* satisdatio *vel* satisdare: LEX Rubr. (CIL I[2] 592) 1, 14 damnei infectei -o satisve datio. VLP. dig. 46, 5, 1, 5 stipulationum istarum praetoriarum quaedam sunt, quae satisdationem exigunt, quaedam nudam -em (*postea pro syn.* promissionem). PAVL. dig. 21, 2, 56 pr. non ... etiam satisdare debet, qui duplam promittit, sed sufficit nuda -o. *al.*

B *vario contextu*: **1** *repromittit deus, Christus*: **a** *notione sollemni; -o spectat ad*: **α** *varia vel minus definita*: Ⓘ *accedit gen. subi. vel pron. poss.*: VET. LAT. psalm. 55, 9 (cod. 300. *al.*) deus, ... posuisti lacrimas meas in conspectu tuo sicut in -e tua (*Vulg.* pro-, *Hier. psalt. sec. Hebr.* narratione). TERT. adv. Marc. 5, 8, 4 non alterius credenda sit exhibitio *spiritalium,* quam cuius probata fuerit -o. praescr. 8, 11 quem *deum* nationes magis non noverant quam ullam -em eius. NOVATIAN. trin. 28, 29 cuius *Christi* -o (*sc. Matth. 5, 8 obvia*) supervacua fuisset, nisi filius fuisset. *al.* Ⓘⓘ *accedit gen. obi.*: VET. LAT. Eph. 2, 12 (Rufin. Adamant. 5, 3) cum essetis aliquando ... peregrini -is testamentorum (*Vulg.* pro-). TERT. adv. Marc. 4, 9, 3 in -e novae legis ... et novi testamenti (pro- *var. l.*). 4, 16, 5 *deus* facilius ... vim comprimi scit repraesentatione talionis quam -e ultionis. VICTORIN. POETOV. in apoc. 12, 1 *quiddam* spem resurrectionis significat et gloriae -em. HIER. epist. 36, 16, 3 sermo dei benedictionis est -o et spes regni futuri (pro- *cod. unus*). 122, 1, 9 ne mens

incredula *peccatoris* bonorum -e desperet (Rvfin. Orig. in Rom. 8, 11 l. 21 Evcher. instr. 1 l. 604). Didasc. apost. 4, 13 perpetu⟨a⟩e vit⟨a⟩e. Rvfin. apol. Orig. 132 resurrectionis mortuorum. *al.* Ⅲ *cetera exempla*: Vet. Lat. act. 13, 32 sq. (Hil. in psalm. 2, 1, *sim. al. et* Vvlg.) nos … vobis euangelizamus eam, quae ad patres facta est ⌊-o⌋; (33) hanc *-em* deus explevit filiis nostris suscitans … Iesum (⌊ ⌋ *cod. 5* pollicitationem, *51* promissum). Herm. vulg. vis. 1, 3 *v. p. 1296, 37.* Victorin. Poetov. in apoc. 4, 6 '…': significabat praedicationes et -es a deo et minas (remiss- *var. l.*). Hil. in Matth. 5, 12 *deus* omnem … exspectationem nostram in fide -um … exigit collocari. Rvfin. Orig. in gen. 1, 12 p. 23, 9 H. habens *homo* -em fulgere 'sicut sol in regno dei' (*Matth. 13, 43*). *al.*

β *spiritum sanctum* (*cf. p. 1294, 12*): Vet. Lat. act. 2, 39 (cod. 50 = Vvlg., *sim. al.*) accipietis donum sancti spiritus: vobis … est -o et filiis vestris. Eph. 1, 13 (Hier. epist. 21, 24, 1) signati estis spiritu -is sancto (*Vulg.* pro-).

γ *progeniem Abrahae*: Vet. Lat. Rom. 4, 20 (cod. 75, *sim. al. et* Vvlg.) *Abraham* in -e … dei … confortatus est fide. Gal. 3, 16 (Ambr. parad. 3, 20. *al.*) Abrahae dictae sunt -es et semini eius (*cod. 77. al. et Vulg.* pro-). Iren. 3, 12, 3 l. 107 -em, quam fecit deus patribus (*sc. gen. 22, 18*), per Iesum adimpletam *esse* (*ed. princ.,* remiss- *codd.; gr. ὑπόσχεσιν*). 4, 7, 2 dicens *Paulus* (*sc. Rom. 4, 12 sq.*) nos esse filios Abrahae secundum … -em hereditatis. Hier. chron. a. Abr. 75 primus annus -is dei ad Abraham (85 decimus a. -is. Prosp. chron. I p. 386, 31 sq. *al.*). *al.* *partum Isaac*: Vet. Lat. Rom. 9, 8 (Hier. epist. 120, 10, 4, *sim. al.*) non, qui filii carnis, hi filii dei, sed, qui filii sunt -is, isti aestimantur in semine ([*Vulg.* pro-]. Gal. 4, 28 [Iren. 5, 32, 2. *al.*]. *al.*). Gal. 4, 23 (cod. 75, *sim. al. et* Vvlg.) Abraham duos filios habuit …, sed is quidem, qui de ancilla, secundum carnem natus est, qui autem de libera, per -em ([*cod. 77* pro-]. *huc spectat* Mar. Victorin. *ad l.* haec fuit -o illos *Abraham et Sarram* habituros, *sc. filium*). *al.*

δ *terram sanctam* (*cf. p. 1294, 17. 1296, 43*): Ⅰ *in iunctura* terra -is: Vet. Lat. Hebr. 11, 9 (cod. 89. *al. et* Vvlg.) *Abraham* fide moratus est in t. -is tamquam in aliena (*cod. 75. al.* pro-). Tert. adv. Iud. 9, 22 quia Iesus Christus secundum populum … introducturus esset in t. -is …, id est in vitae aeternae possessionem **(***item in imag. de paradiso* [*cf. l. 45 sq.*]: Gavdent. serm. 7, 23 cum … exieris de Aegypto huius mundi …, in illa sanctorum t. -is inductus *eqs. al.***)**. Novatian. trin. 8, 2 *deus* patrum sobolem in t. -is induxit. Peregr. Aeth. 12, 5 quae *Palaestina* est t. -is. Filastr. 149, 6 quod *Israhel* intravit in t. -is. Rvfin. Orig. in Ios. 20, 5 p. 422, 24 *Enac* in t. -is metropolis nominatur (*gr. ἐν τῇ ἁγίᾳ κληροδοσίᾳ*). in psalm. 38 hom. 1, 8 ad t. sanctam -is. *et saepe.* Ⅱ *cetera exempla*: Hier. in Ier. 2, 100, 1 (*ad 11, 5* ut suscitem iuramentum … daturum me *deum* eis *patribus vestris* terram fluentem lacte et melle) Abrahae -o conpletur in posteris. Max. Tavr. 67, 3 Iordanes … quidam est fons lavacri, per quem qui transierit … paradysum -is ingreditur. Greg. M. epist. 7, 23 l. 8 ad -is patriam inter undas causarum saecularium siccis … gressibus ambulatis.

ε *partum Iohannis baptistae vel Iesu*: Iren. 3, 10, 1 ex quibus *Zacharia et Elizabeth* secundum -em dei Iohannes natus est. 3, 21, 5 l. 137 -em, quam repromisit deus (*sc. psalm. 131, 11*), de fructu ventris eius *David* suscitare regem, impletam esse … in Mariae partu. Fortvn. Aqvil. in euang. Ioh. 4 filium Zachariae … ex -e natum longaevis iam … parentibus. *al.*

b *notione peculiari, sc. praedicationis, praeceptionis sim.*: Vet. Lat. I Ioh. 3, 11 (Lucif. Athan. 2, 15 l. 29, *sim. al.*) haec est -o, quam audistis ab initio, ut amemus alterutrum **(***fort. sec. var. l. gr. ἐπαγγελία* [*sc. cod. Sinait. al.*] *pro ἀγγελία, Vulg.* adnuntiatio; *cf. e. g. Ioh. 13, 34, ubi Vet. Lat. cod. 2. al.* praeceptum, *gr. ἐντολήν, Vulg.* mandatum**)**.

2 *repromittunt homines: prophetae*: Tert. adv. Marc. 4, 8, 4 sufficit interim mihi generalis -o (*sc. Is. 53, 4*). Hier. hom. Orig. in Ezech. 11, 3 p. 427, 21 -o quaedam est apud Isaiam prophetam dicentem: '…' (*40, 31*). in Ier. 6, 1, 4 prophetarum … -es interpretati sumus. *al.* *veterinarii*: Chiron 51 hoc quidem sine -e sinceritatis censeo. 362 *iumentum suspiriosum* sine -e curato. *varii*: Hier. hom. Orig. in Ezech. 3, 3 p. 350, 29 *magistri* per … beatas quasque -es multitudinem audientium … vitiis … permittunt. in Ier. 4, 2, 6 ut … bonis mala *eveniant,* si post -es fuerint ad peccata conversi (remiss- *cod. unus*). Evgraph. Ter. Eun. 28 ('non quo furtum facere studuerit *poeta*') haec … -em argumentorum tenent, non veritatem.

II *metonymice pro eo, quod repromittitur* (*accedit gen. explic. p. 1294, 6. 14*): **A** *ab homine*: Vet. Lat. Iudith 16, 18 (cod. 151, *sim.* Vvlg. 16, 22) obtulerunt holocausta et vota et -es suas (*gr. δόματα*).

B *a deo, Christo*: **1** *quidlibet*: Vet. Lat. Hebr. 6, 15 (cod. 89. *al. et* Vvlg.) *Abraham* longanimiter ferens adeptus est -em **(**[*cod. 75. al.* pro-]. 11, 33 [cod. 78, *sim. al. et* Vvlg.] *prophetae* operati sunt iustitiam, a. sunt -es**)**. 9, 15 (cod. 89. *al., sim.* Vvlg.) ut morte *Iesu* intercedente … -em accipiant, qui vocati sunt ad aeternam hereditatem ([*cod. 75* pro-]. 11, 13 [cod. 75. *al. et* Vvlg.]. 11, 39 [*ibid.*]. *cf. etiam l. 14*). Herm. vulg. vis. 2, 2 ut, *qui praesunt ecclesiis,* recipiant in pleno -em cum multa gloria (remiss- *cod. unus; Pal. vis. 2, 2, 6* pro-). Filastr. 101, 4 boni … -em magnam futuri expectant praemii (Rvfin. Orig. princ. 2, 11, 2 litterae solius discipuli arbitrantur -es futuras in voluptate … exspectandas. *al.*). Vvlg. I Ioh. 2, 25 haec est -o, quam ipse *Christus* pollicitus est nobis, vitam aeternam (*Vet. Lat. cod. 55. al.* pro-, *Aug. in epist. Ioh. 3, 11* pollicitatio). Alc. Avit. epist. 7 p. 36, 23 *haereticus* fecit transitum ad -em divinam …; dimittit Aegyptum ad fidem rectam … transmigrans (*nisi ad 3*). *al.* **2** *spiritus sanctus* (*cf. p. 1293, 12*): Vet. Lat. Luc. 24, 49 (cod. 3) ego mittam -em patris super vos (*cod. 2. al.* pro-, *Vulg.* promissum). act. 2, 33 (cod. 50, *sim. al.*) -em spiritus sancti accipiens *Iesus* a patre (*cod. 5* pollicitationem, *56 et Vulg.* promissione … accepta). Ps. Cypr. rebapt. 5, 3 quandoquidem hi … sine lavacro … gratiam -is acceperint (*respic. act. 10, 45, ubi Vulg.* gratia spiritus sancti). **3** *terra sancta* (*cf. p. 1293, 31; huc fort. l. 10*): Cassiod. hist. 12, 9, 2 *fictus Moses monebat Iudaeos Cretenses,* ut omnes … possessiones relinquerent, cum utique deducti per siccum mare ad -is gaudia pervenirent (*gr. Socrat. 7, 38, 3 εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας*). *Cè.*

reprōmissor, -ōris *m.* *a* repromittere. Gloss.ᴸ I Ansil. re 1272 sqq. (cod. Paris.) -es: vades. pr(a)edes. sponsores. promissores. pr(a)eceptores (*cf. l. 36*). recuperatores.

i. qui repromittit: **1** *strictius in iure de fideiussore*: Vet. Lat. Sirach 29, 20 (Ambr. Tob. 23, 89) gratiam ⌊-is⌋ ne obliviscaris (⌊ ⌋ pro- *var. l.; gr. 29, 15 ἐγγύου, Vulg.* fideiussoris). 29, 21 (rec. Vulg.) -em fugit peccator (-missionem *var. l.; deest gr.*). 29, 22 bona -is sibi adscribit peccator (-missionis *var. l.; gr. 29, 16 ἐγγύου*). **2** *laxius de deo* (*Christo; in appos. vergit in vim adi. l. 35*): Vet. Lat. Hebr. 11, 11 (cod. 65 *man. pr.*) *Sarra sterilis concepit,* quoniam fidelem credidit esse ⌊-em⌋ **(**eum qui repromiserat *man. alt.; gr. τὸν ἐπαγγειλάμενον, cod. 75* repromissionem, *Vulg.* qui promiserat [repro- *var. l.*]. *respic. gen. 18, 10 ut*: Ps. Fvlg. Rvsp. serm. 80 p. 952ᴮ unus hospes erat in tribus …; hospes amicus, pransor et ⌊-r⌋ [mansor *Ps. Aug. serm. 85, 2*]**)**. Tert. praescr. 20, 1 *Christus* cuiuscumque fidei praeceptor, cuiuscumque mercedis -r (pro- *var. l.*). Ambr. fid. 4, 11, 154 quem … -em vitae habemus aeternae, si filium non habemus? (-missionem *var. l. sec. I Ioh. 2, 25 supra l. 8*). Evseb. Gallic. hom. 38, 1 ille tantorum munerum -r. *Bk.*

reprōmissum, -ī *n. et* **reprōmittēns,** -entis *m. v. p. 1298, 4 sqq.*

ˢᵍ**reprōmitto,** -mīsī, -missum, -ere. *a* re- *et* promittere. *scribitur in stirpe perf.* -meiss- Lex Rubr. *p. 1295, 6. 20,* -miss- Alf. dig. 39, 2, 43 pr. Pavl. dig. 39, 2, 22 pr. *al., p. p. p.* -mis- Virg. gramm. epit. 6, 6, 5. Not. Tir. 23, 22 -it. 23, 36 -sit. *legitur inde a* Plavto, Afran., Cic., Lege Rubr. *singulis vel paucis locis, saepius inde a saec. II apud iuris consultos et auctores christ.* (*apud* Tert. *plus quam 80ies*). [*confunditur in codd. imprimis c.* promittere *e. g. p. 1295, 64. 1296, 69. 72* (*restit. p. 1297, 53*).]

I *i. q. (retro) promittere* **(***praeverbium spectat ad notionem respondendi sub A 1 a [cf. Bruna, ed. et comm. 1972, ad p. 1295, 29] et p. 1296, 11 sqq., compensandi e. g. p. 1295, 63. 66, restituendi p. 1295, 1; gr. resp. ἐπαγγέλλεσθαι, nisi aliud adnotavimus***)**: **A** *strictius -itur dicendo vel scribendo* **(***-unt animantes, sed res p. 1297, 16. 24. 47; indicatur, cui -atur, per dat. animantis passim [refl. sub p. 1297, 41 sqq., cf. p. 1296, 28. 43], rei e. g. p. 1295, 57. 1296, 31, praepos.* inter *p. 1295, 21; variat in contextu c.* polliceri *p. 1297, 2. 16* [*cf. p. 1295, 52. 56*], promittere *e. g. p. 1295, 27. 1296, 24. 36* [*cf. l. 66*], spondere *e. g. l. 69. p. 1295, 4. 34. 1297, 21; iuxta pos.* praestare *p. 1295, 36. 51***)**: **1** *in iure* (*fere pro syn. est* cavere *e. g. l. 72. p. 1295, 23. 26. 31, disting.* satisdare *p. 1295, 21. 22. 29. al.*): **a** *de privatis, qui se obligant* (*fere stipulanti respondentes, sed ultro pollicentes p. 1295, 13*): **α** *indicatur, quid -atur*: Ⅰ *per (acc. c.) inf.* (*enunt. secund. c.* ut *l. 71; accedit adv. vel pron. praepar. l. 64. 70*): Plavt. Asin. 454 (*servus mercatori*) istuc argentum … mihi si vis denumerare, -am istoc nomine solutam rem futuram. Curc. 667 ille *leno* ita -sit mihi *militi*: si quisquam hanc *virginem* liberali asseruisset manu, sine controversia omne argentum reddere (*in contextu simili 490* promisisse). Inscr. Année Épigr. 2017 n. 225 (*Herculanei; a. 60*) me -isse *cuidam* … ex fundo Blandiano fructus omnes suae partis percipere perfruui (*postea*: stipul⟨atus⟩ est …, spo⟨p⟩ondi). Svet. Claud. 20, 2 cum quidam privato sumptu emissuros, *sc. lacum Fucinum,* se -rent, si *eqs.* Afric. dig. 16, 1, 19, 4 mulier hoc ipsum -sit, ut *eqs.* Vlp. dig. 12, 4, 3 pr. utrum ob hoc solum dedi, *sc. pecuniam,* ne eatur, *sc. ad iudicem,* an ut et mihi -atur non iri (*antea*: si mihi non caveatur ad iudicem non iri). 15, 1, 11, 1 si quid dominus soluturum se servi nomine -sit. Cod. Iust. 5, 3, 5 (*a. 258*) quae tibi ut sponsae daturum se -sit is, qui *eqs.* *al.* Ⅱ *per obi. acc.* (*effectum p. 1295, 5* [*cf. p. 1296, 26*]):

[Cè]

AFRAN. com. 48 qui conere noctu clanculum rus ire, dotem ne -as **(**[*Gulielmius,* -at *vel* remittat *codd.,* retro mittas *Ribbeck*]. *al., v. vol. V 1, 2051, 23 sqq.***)**. CIC. Q. Rosc. 39 -isse Fannium Roscio, si quid a Flavio exegisset, eius partem dimidiam (*cf. 37* p. d. ... R. me soluturum spondeo). LEX Rubr. (CIL I^2 592) 1, 25 s(ei) ... Q. Licinius damni infectei ... stipulationem ... L. Seio -eississet. FORMVLA Baet. (CIL II 5406) 17 neve simplam neve ⟨duplam⟩ (*sc. pecuniam ut*: MOD. dig. 38, 1, 32 patrono. *cf. l. 12*). AFRIC. dig. 47, 2, 62, 4 in actione empti ... spectandum esse, qualem servum venditor -erit. VLP. dig. 16, 1, 8, 1 si mulier ... indemnitatem eis *tutoribus filii sui* -erit (COD. Iust. 4, 29, 6, 1 [*a. 228*] *tutori.* 10, 2, 1 fisco). COD. Iust. 8, 41, 5 (*a. 294; antea*: si pater tuus ... creditori ... certam pecuniam stipulanti spopondit) summae -ssae ... solutio. CIL VIII 12421, 6 (*saec. III*) *decurio* ex sua liberalitate rei publ(icae) suae HS IIII mil(ia) n(ummum) inferenda -sit. *al.* *in imag.*: CIC. Brut. 18 (*antea*: tibi ego, Brute, non solvam, nisi prius a te cavero *eqs.*) non mehercule, inquit *Brutus,* tibi -ere istuc quidem ausim.

β *non indicata re -ssa*: ① *usu vario* (*accedit locut. adv.* in totum *l. 25*): CIC. Q. Rosc. 12 quantum aequius et melius sit dari -ique (-ive *Dubois dubitanter,* remittique *Sternkopf*). 37 -is tu abhinc triennium Roscio. LEX Rubr. (CIL I^2 592) 1, 12 quei eorum ita non -eisserit aut non satis dederit. ALF. dig. 39, 2, 43, 1 non oportuisse eos ... inter se -ere. *al.* PLAVTIVS dig. 39, 2, 22, 1 si ab eo ... vellem ... satisdari, ab eo vero ... pure -i (*postea*: mihi caveri). GAIVS dig. 34, 9, 10 pr. nuda pollicitatione. VLP. dig. 39, 2, 30, 1 qui ... de alieno cavet, satisdare debet, qui de suo, -ere. PAVL. dig. 39, 2, 10 nisi proprietarius in totum -at vel fructuarius satisdat, mitti oportet in possessionem eum, cui non caveatur (*antea*: dominum promittere oportere). *al.* Ⅱ *per praepos.* de (*c. abl. rei praeter l. 38*) *vel gen. indicatur, quo spectet repromissio*: LEX Rubr. (CIL I^2 592) 1, 11 eum, quei in ius eductus erit, d(e) e(a) r(e) ex formula -ere et ... satis dare. 1, 21 sei damnei infectei -ssum non erit **(***al., v. vol. V 1, 25, 23 sqq., quibus addas* VLP. dig. 39, 2, 9, 1 [*e Trebat.; pr.* de damno infecto cavere. damni infecti stipulari]. *cf.* PAVL. dig. 39, 2, 22 pr. si proprietarius de damno infecto -isset**)**. IAVOL. dig. 21, 2, 58 heres ... de dolo -sit (VLP. dig. 4, 2, 9, 5. *al. apud eundem*). PS. QVINT. decl. 16, 3 *rex* sponderi sibi voluit hominem *dimissum* rediturum ...; *amicus* -sit de incertis tamquam de animo suo (*postea*: praestitit). VLP. dig. 46, 5, 1, 6 de eo opere, quod in privato factum erit, satisdatio est: de eo, quod in publico, -i oportet. VET. LAT. Sirach 29, 23 (*19* vir bonus fidem facit proximo suo) vir -it de proximo suo (*gr. 29, 14 ἐγγυήσεται, postea p. 1292, 54*). *al.*

b *de imperatore, magistratu sim., qui -unt edicto sim.* (*sc. potestate sua nixi [aliter l. 13]; fort. addas p. 1297, 55*): ANON. hist. Hadr. 7, 6 (*loq. imp.*) consularem petentibus *Agrippinensibus* -si. COD. Theod. 11, 24, 1 ut *duces colonis fugitivis* praebeant latebram et defensione -ssa aditum implendae devotionis obclaudant. CIL XII 5336 (*a. 445*) Gall(iarum) pr(a)ef(ectus) ... prece exegit ep(iscopu)m hoc on(u)s, *sc. ecclesiae aedificandae,* suscip(ere) inpendia necessar(ia) -ens.

2 *vario contextu*: **a** *-untur futura*: **α** *quae posita (qui positi p. 1296, 49 sqq.) sunt in arbitrio -entium*: Ⅰ *-unt homines* (*fere hominibus, sed deis l. 54. 61*): Ⓐ *in qualibet condicione; pendet*: ① *acc. c. inf.* (*accedit pron. praepar.* CIC.): CIC. p. red. ad Quir. 24 hoc vobis -o semperque praestabo, mihi ... benivolentiam *non* defuturam (*inde Paneg. 3, 32, 3* polliceor). AVR. Fronto p. 36, 15 id a te postulo ... et me, si inpetro, obligari tibi -o. PORPH. Hor. carm. 3, 22 pr. *poeta* Dianae pinum ... consecrat, apud quam quotannis se sacrificaturum -it (*Schol. Hor.* pro-). PARIS 6, 5, 1 cum ... *quidam* medicus -isset Pyrrhum se veneno necaturum (*Val. Max.* pollicitus est). *al.* ② *obi. acc.*: PS. QVINT. decl. 17, 20 quatenus aliquid, pater, expectationi tuae -si, nolo desperes. VET. LAT. II Cor. 9, 5 (cod. 65 = VVLG., *sim. al.*) *ut fratres* praeparent -ssam benedictionem hanc, *i. munus,* paratam esse (*gr. προεπηγγελμένην, cod. 75. al.* ante pro-, *78. al.* pro-). PORPH. Hor. carm. 2, 7, 17 ('obligatam redde Iovi dapem') -ssam ac debitam (*Schol. Hor.* promissum ... convivium). IVST. 22, 2, 5 *Agathocles* Hamilcarem exorat, ut inter se et Syracusanos pacis arbitria suscipiat, peculiaria in ipsum officia sui -ens. VIR. ill. 2, 6 quibus *anulis et armillis* dolose -ssis Sabinos in arcem perduxit *Tarpeia* (pro-*var. l.*). 12, 1 cum Porsenna rex urbem obsideret, Mucius Cordus ... veniam transfugiendi petiit necem regis -ens. *al.* ③ *orat. recta* (*accedit verbum dicendi*): PASS. Perp. 4, 2 ego, quae me sciebam fabulari cum domino, ... fidenter -si ei *fratri* dicens: '...'. ④ *enunt. secund. c.* ut: HIER. hom. Orig. in Is. 3, 1 p. 253, 5 (*respic. Is. 4, 1*) 'septem mulieres' -unt, ut 'suum panem manducent et vestimentis suis operiantur'. GREG. TVR. Franc. 5, 3 p. 197, 15 (*sacerdos viro cuidam*) non ... poteris eos *famulos fugitivos* accepere, nisi ut ..., ut de omni poena corporali liberi maneant, -as (*syn.* fidem facias).

Ⓑ *-unt, qui legentibus audientibusve rem tractandam (modum tractandi p. 1296, 8) vel opus futurum indicant; pendet*: ① (*acc. c.*) *inf.*: PORPH. Hor. carm. 1, 16 pr. hac ode ⌞παλινω⟨ι⟩δίαν⌟ (*ad l. 6 sqq.*) -it ... cuidam amicae suae, id est recantaturum ea, quae dixerat **(**[*Schol. Hor.* promittens]. *-it poeta ut*: 1, 17, 18 -it ... amicae ... se cum ea ... carmen cantaturum**)**. RVFIN. hist. 4, 18, 5 quae apud Graecorum philosophos agitantur, quibus contradicturum se -it *Iustinus* (*gr. ὑπισχνεῖται*). VITAE patr. Iurens. 59 eorumdem *patrum* regulam digesturum me ... -si. ② *obi. acc.* (*adde l. 1*): SOL. 54, 1 si Indicis urbibus ... resistamus, egrediemur -ssae concinnitatis modum (propositae *var. l.*). HIER. in Is. 5 praef. l. 30 G. *Eusebius* historicam expositionem titulo, *sc. operis cuiusdam,* -ens interdum obliviscitur propositi.

Ⓒ *-unt, qui priori promissioni respondent*: GREG. TVR. Franc. 3, 11 his promissionibus hi *Franci* inlecti suam, *i. Theudorici,* voluntatem facere -unt (pro- *var. l.*). 4, 26 p. 159, 15 *mulier* Gothum quendam adivit promittens, si se ... coniugio copularet, ... eum ... sequeretur; quod ille nihil dubitans -sit.

Ⅱ *-it deus, Christus* (*sed -unt dei paganorum l. 49* [*cf. infra p. 1297, 19*]): Ⓐ *absolute*: VET. LAT. gen. 49, 10 (Novatian. trin. 9, 4, *sim. al.*) donec veniat is, cui -ssum est **(**[*gr. ἕως ἂν ἔλθῃ τὰ ἀποκείμενα αὐτῷ, Vulg.* qui mittendus est]. *item pass. impers.*: Gal. 3, 19 [cod. 77. *al.*]**)**. Hebr. 6, 13 (Ambr. fid. 2, 8, 71, *sim. al.*) Abrahae cum -isset deus (*Vulg.* promittens). 11, 11 (cod. 89) *Sarra sterilis concepit,* quoniam fidelem credidit esse -entem (*Vulg.* qui promiserat [-erat *var. l.*]; *v. etiam p. 1294, 32 sq.*). TERT. adv. Marc. 4, 22, 9 (*antea l. 52*) si ... -sit aliquando et postea dicit: '...' (*postea*: promisit). *al.*

Ⓑ *indicatur, quid vel quis -atur*: ① *per obi. acc.* **(***accedit praedic. l. 51. 53. 59, praepos.* in *c. acc. l. 32. 57 [cf. l. 54]; in fig. etym. l. 37* [*cf. p. 1294, 75*]**)**: ⓐ *-untur res*: VET. LAT. IV Esdr. 7, 66 *animalia non* sciunt cruciamenta nec salutem post mortem -ssam sibi (PS. TERT. haer. 1, 5 *Basilides haereticus* carnis resurrectionem ... impugnat negans s. corporibus -ssam). TERT. carn. 14, 2 numquam ... illis *angelis* restitutio -ssa est (resurr. 26, 14 in paradisum r. carni videbitur -ssa. uxor. 1, 1, 4 Christianis ... nulla r. nuptiarum in diem resurrectionis -itur). adv. Marc. 3, 24, 13 Christus tuus caeleste regnum -it non habens caelum (4, 14, 7 quod *r.* a Christo -itur. *al.*). 5, 17, 6 *deus* eam hereditatem ex vocatione nationum -sit: '...' **(**[*psalm. 2, 8*]. IREN. 5, 32, 2 l. 64 -sit ... deus h. terrae Abrahae et semini eius [*l. 42* promisit]. *al.***)**. HERM. vulg. vis. 1, 3 ut *deus* reddat illis *electis suis* ⌞repromissionem, quam -sit⌟ cum multo ... gaudio **(**[⌞⌟ *Pal. vis. 1, 3, 4* pro-, quam pro-]. IREN. 3, 21, 5 *v. p. 1293, 50; cf.* promissionem -ere: RVFIN. Adamant. 2, 18**)**. CYPR. domin. orat. 10 quibus remissa peccatorum datur, ... eis et aeternitas -itur. PS. CYPR. laud. mart. 27, 1 inmortalitatis spes -ssa (PRVD. cath. 1, 46 signum ... -ssae s., qua nos ... speramus adventum dei). pasch. 11 *Hebraei* possidentes a domino sibi -ssam terram **(**RVFIN. Orig. in num. 8, 1 p. 49, 5. *al.; de paradiso*: PELAG. in Eph. 6, 3 p. 380, 3 quam *t.* dominus mitibus -it. *al.; cf. e. g. gen. 50, 24 [23], ubi Vet. Lat. cod. 100. al. et Vulg.* iuravit, *gr. ὤμοσεν. v. etiam p. 1293, 32 sqq.***)**. HIL. in Matth. 4, 4 (*ad 5, 5*) lugentibus aeternae consolationis solacia -it. CE 760, 11 (*non ante saec. IV*) expecto mercede(m) bonis -ssa(m) caelorum (REGVLA mag. 3, 82). MART. CAP. 1, 41 *Consentes dei* omnia pariter -unt. *et saepe.* ⓑ *-untur animantes: personae trinitatis*: TERT. adv. Marc. 3, 5, 3 *non* statim aquilicem et agricolam se deus -sit dicens: '...' ([*Is. 41, 18 sq.*]. *item refl. c. praedic.*: 4, 22, 15 patient. 10, 6). 4, 22, 9 'hic est filius meus' (*Luc. 9, 35*) – utique subauditur: quem -si (*postea l. 23*). 5, 7, 1 qui Christum ⌞inluminationem⌟ -sit **(**[*cf. Is. 42, 6. 49, 6*; ⌞⌟ in lumen nationum *Kroymann*]. NOVATIAN. trin. 8, 3 [*postea*: spoponderat]. *al.***)**. NOVATIAN. trin. 29, 1 credere ... in spiritum sanctum olim ecclesiae -ssum. *al.* *cetera exempla*: TERT. adv. Marc. 3, 24, 7 post ... promissionem, qua in multitudinem arenae -itur *semen Abrahae* (*sc. gen. 22, 16 sq., ubi Vet. Lat. cod. 111. al. et Vulg.* iuravi, *gr. ὤμοσα*). 5, 3, 12 per quam *fidem* Abraham pater nationum fuerat -ssus (*sc. gen. 17, 4 sq.*). RVFIN. Orig. in num. 8, 1 p. 50, 1 gens illa magna, quae -itur (*sc. num. 14, 12*).

② *per adv. (praepar. l. 64) vel orat. rectam* (*accedente verbo dicendi l. 64*): VET. LAT. Hebr. 12, 26 (cod. 89. *al. et* VVLG.) *deus* modo ... -it dicens: '...' (VITAE patr. Iurens. 58). TERT. adv. Marc. 5, 14, 9 *creator* sic ... -erat: '...' (*Is. 45, 3*). PS. CYPR. or. 2, 6 sicut -isti, potes dare, domine (AMBROSIAST. in I Tim. 4, 8, 3 FVLG. RVSP. rem. pecc. 1, 19, 1). VITAE patr. Iurens. 29 qui in euangeliis -sit: '...' (*Luc. 21, 15*). *al.*

③ *per (acc. c.) inf.*: TERT. praescr. 22, 9 *apostolos* 'omnem veritatem' (*Ioh. 16, 13*) consecuturos per spiritum veritatis -erat *Christus* (pro-*fere var. l.*). IREN. 5, 34, 3 l. 88 (*respic. Ier. 31, 10 sqq.*) *epulationem* deus -it ministraturum se. CYPR. domin. orat. 33 (*respic. Is. 58, 6 sqq.*) adesse se -it *deus* (pro- *var. l.*). NOVATIAN. trin. 15, 9 in perpetuum se Christus -it salutem daturum **(**VVLG. act. 7, 5 *deus* -sit dare illi *Abrahae* eam *terram* in possessionem [*Vet. Lat. cod. 5. al.* pro-]. *al.***)**. TYCON. in apoc. 153 per Zachariam (*sc. 13, 7*) dominus -it falsos pastores percutere. DIDASC. apost.

[Cè]

42, 7 martyribus … gloriam … per omne tempus praestaturum -sit (*4* pollicitus est). *al.*

④ *per enunt. secund.* (*accedente verbo dicendi l. 4*): NOVATIAN. trin. 28, 28 sq. *Christus,* quando … -it … et dicit, quoniam, qui mundo fuerit corde, deum videbit, hoc ipso probat patrem se non esse, qui … -bat, quod patrem visurus esset, quisquis mundo corde fuisset; (29) … cur … -bat mundis corde, ut viderent patrem, si *eqs.*? (*ibid. iterum*).

β *quae non posita (qui non positi l. 19. 24) sunt in arbitrio -entium; -itur*: Ⓘ *aliis*: Ⓐ *-unt quilibet*: SVET. Tib. 17, 2 eo *cognomine* contentum *Tiberium* -ens *Augustus,* quod se defuncto suscepturus esset (fore pro- *Bentley*). TERT. apol. 48, 1 Christianus si de homine hominem … reducem -at *eqs.* CYPR. epist. 10, 4, 3 agonem … proconsuli -sit *martyr* (pro- *var. l.; postea*: spopondit). PANEG. 10, 11, 3 si non frustra graeci poetae hominibus iustitiam colentibus -unt … duplices arborum fructus, nunc *eqs.* HIER. in Is. 5, 18, 1 l. 11 G. vae terrae, quae … in periculis constituta aliis suffugia -it (*fere pro syn.* pollicetur auxilium). tract. in psalm. II p. 376 l. 361 *medici* naturae corporum scientiam -unt. MART. CAP. 1, 38 (*loq. Iuno*) cur … *nuptiae* differuntur, cum pro sola Atlantiadae, *i. Mercurii,* sollertia duos, *sc. Mercurium et Philologiam,* vigiles -am? *al.* Ⓑ *-unt astrologi, prophetae, script. sacrae earumve auctores*: SVET. Otho 4, 1 cum eum olim superstitem Neroni fore spopondisset, tunc … advenerat *mathematicus* ⌊imperaturum quoque brevi -ens⌋ (imperatorem … fore pro- *Madvig*). TERT. adv. Marc. 5, 1, 5 mihi Paulum … genesis (*sc. 49, 27*) olim -sit. resurr. 41, 3 (*respic. II Cor. 5, 1*) ipsi domui, *sc. carni,* quae dissolvetur per passionem, meliorem domum -ens per resurrectionem **(***sc. Paulus ut*: PRISCILL. tract. 1, 34 '… exhibiturum' se apostolus 'uni viro castam nos virginem' [*II Cor. 11, 2*] -sit. *al.***)**. scorp. 12, 10 Eseias (*sc. 1, 18*) ex russeo et coccino niveum et laneum -it. *al.* Ⓒ *-unt homines mali, haeretici*: VET. LAT. II Petr. 2, 19 (Hier. adv. Iovin. 1, 39) *homines iniqui* indoctos … illecebris carnis irretiunt -entes eis libertatem (*Vulg.* pro-). TERT. praescr. 41, 5 quae *mulieres haereticae* audeant docere, … curationes -ere *eqs.* IREN. 1, 23, 3 l. 80 solvi mundum … -sit *Simon magus* (pro- *var. l.*). HIER. in Ier. 2, 74, 2 cum … ore suo pacem proximo -at, occulte tendit insidias *haereticus. al.* Ⓓ *-it diabolus* (*-unt daemones l. 35*): TERT. apol. 22, 10 ut *daemones* et pluvias … -ant. praescr. 40, 3 expositionem delictorum de lavacro -it *in mysteriis.* RVFIN. Clement. 2, 17, 5 in fantasia gloriae … apparens et magna quaedam … -ens. PS. MAX. TAVR. serm. Rev. Bénéd. 125, 2015 p. 242 l. 48 (*respic. Matth. 4, 8 sq.*) gloriam illi *Christo* totius terrae et regna -it (*l. 52* promittit. *sim. de eadem re*: p. 247 l. 62).

Ⓘ *ipsi sibi, sc. sperando, exspectando sim.* **(***apponitur dat. praeter l. 47; accedit praepos.* de *indicans fundamentum spei l. 48 [cf. l. 67]***)**; *pendet*: Ⓐ *obi. acc.* (*subauditur l. 46 sq.*): MIN. FEL. 11, 3 caelo et astris … interitum denuntiare, sibi mortuis … aeternitatem -ere, *sc. Christianos.* TERT. paenit. 6, 21 ille, *qui optat,* emerere cupit, at hic, *qui praesumit,* ut debitum sibi -it. 6, 24 praesumptio … inflat petitorem, despicit datorem …; ante … quam debeatur, -it. NOVATIAN. trin. 10, 5 quid mihi possum de te, *i. Christo commenticio haereticorum,* solidum -ere? VEG. mil. 3, 9, 12 *nosse,* quae pars sibi magis victoriam -at. HIER. in eccles. 2, 2 l. 37 *haeretici* falsis dogmatibus acquiescentes laeta sibi et prospera -unt. FVLG. Virg. cont. p. 105, 11 is, qui bene agit, bona sibi fiducialiter -it (*postea*: sapientia … bona sperat). *al.* Ⓑ (*acc. c.*) *inf.*: VITA Hil. Arel. 3 l. 38 magna … de te mihi metere -o (*coni. Axelson, Vig. Christ. 10, 1956, 158,* pro- *trad.*). INSCR. Année Épigr. 1955 n. 126 (*ex Africa*) quod ipsum facturos vos -si mihi (-si⟨stis⟩ *Magioncalda, L'Africa romana X, 1992, 1164, ita ut locus ad 1b pertineat*).

b *-untur praesentia, sc. affirmando, asseverando*: PLIN. epist. 4, 27, 5 ad hunc gustum totum librum -o, *sc. ex quo Augurinus recitavit.* IREN. 1, 21, 2 *Marcionitae* illud *baptisma* quidem animale, illam *redemptionem* autem spiritalem esse -unt (*gr. ὑφίστανται*). EVGRAPH. Ter. Andr. 347 ('et quid tu, *sc. timeas,* scio') huic *Charino* servus -it ac se dicit scire et ipsius sollicitudinem.

B *laxius dicuntur -i* (*-unt non nisi res*): **1** *quae signis vel quibuslibet indiciis indicantur: vario respectu: ?*PLIN. nat. 2, 186 *v. vol. X 2, 1873, 29.* TERT. anim. 9, 4 ostensa est mihi *prophetissae* anima corporaliter, … quae etiam teneri -ret. adv. Marc. 4, 2, 3 non agnoscendum … opus, quod … nullam fidem -at de plenitudine tituli. *c. respectu praenuntiandi*: IVL. VAL. 1, 40 l. 1289 pīlae … simulamen … haud dubie mihi *Alexandro* universitatis ipsius per te *Darium* imperium -it (*gr. p. 43, 15 sq. τῇ … σφαίρᾳ ἐσήμανάς μοι, ὡς κτλ.*). VEG. mil. 4, 41, 3 laetus orbis *lunae* … serenitatem navigiis -it. **2** *quae ipsis rebus -entibus efficiuntur, ex iis consequi solent*: PS. QVINT. decl. 10, 18 *carmina* effecerunt, quod -erant: desinis erubescere iam, quod filium non vides. TERT. apol. 8, 1 *Christianorum facinora* vitam aeternam -unt! MART. CAP. 9, 920 quibus … assequendum ediscendumque opibus vigil cura -at, ut *eqs.*

II *i. q. iterum promittere*: GREG. TVR. Franc. 9, 25 Childebertus rex cum petentibus Langobardis sororem suam regi eorum esse coniugem … promisisset, advenientibus Gothorum legatis ipsam … -sit.

part. praes. **reprōmittēns,** -entis *pro subst. masc. p. 1296, 22 et* PAVL. dig. 11, 1, 20, 2.

part. perf. **reprōmissum,** -ī *pro subst. neutr. i. q. repromissio*: **1** *repromittit deus, Christus*: TERT. praescr. 22, 10 (*antea p. 1296, 69*) *Christus* implevit -um probantibus actis apostolorum descensum spiritus sancti. IVLIAN. epit. in psalm. 88, 20[a] ('tunc locutus es … filiis tuis') *psalmista* recurrit rursus ad memoriam -orum. **2** *repromittit homo (accedit gen. subi. l. 15. 18): in iure vel re sacra*: CIL VIII 9696 (*a. 218/222; prope sacellum*) imp(eratori) *Elagabalo* … Aurelius Maximus ex -o ⟨ob⟩ honorem ⟨II⟩vir(atus). COD. Iust. 5, 11, 3 (*a. 240*) ad -i emolumentum iure iudiciorum pervenies. *quolibet contextu*: COMMENT. Lucan. 7, 254 'haec est illa dies' (*verba Caesaris*): Laeli centurionis dicit -um (*cf. Lucan. 1, 359 sqq.*). HIER. in Eph. 5, 16 p. 527[C] *Iosephi propositum deo placendi* nulla varietate temporis immutatum est: … nec conditione servitutis … nec dominae -is nec *eqs.*

deriv.: repromissio, repromissor. *Cè.*

1. repropero, -ātum, -āre. *pro* reprobrare (*p. 1287, 35*) *sec.* 1. improperare *formatum. i. q. rursum improperare, exprobrare*: REGVLA mag. 14, 24 -ta ei *excommunicato* culpa sua … abbas dicat … 'reconciliemus eum'.

2. repropero, -āre. *a* re- *et* properare. GLOSS.[L] I Ansil. RE 1278 sqq. (cod. Paris.) -at: accelerat. adproperat. maturat. festinat. properat. *adde vol. X 2, 1978, 34.*

reprŏpīno, -ātum, -āre. *a* re- *et* 1. propinare. *i. q. rursum propinare*: REGVLA mag. 1, 29 *ut gyrovagi, monachorum genus pessimum,* per occasionem sitientis viae -ta pocula sumant.

[≈] **repropitiātio,** -ōnis *f.* *a* repropitiare. *vox frequentatur a* RVFINO, *plur. non legitur.*

i. q. actio repropitiandi (per metonymiam l. 59), qua reconciliatur homo: **1** *cum deo* (*in religione Iud. vel Christ.; praeter pron. poss., gen. subi. vel obi. [adi. pro gen. l. 45] accedunt praepos.* ad *l. 59,* pro *l. 55. 60*): **a** *generatim*: VET. LAT. psalm. 48, 8 (cod. 400) *vir inexorabilis* ⌊non dabit deo -em suam⌋ et pretium redemptionis animae suae (⌊ ⌋ *item* cod. 304; *gr. ἐξίλασμα, cod. 300* depropitiationem, *Vulg.* placationem). Sirach 28, 5 (Aug. c. Faust. 19, 28) *homo* reservat iram et -em petit a domino? (*Vulg.* propitiationem; *gr. deest, nisi variari putes 28, 3 ζητεῖ ἴασιν*). HIER. psalt. sec. Hebr. 29, 6 vita *est* in -e eius *dei* (*Vulg.* in voluntate). 105, 4 recordare mei, domine, in -e populi tui (*Vulg.* in beneplacito). RVFIN. Orig. in lev. 8, 3 p. 396, 12 quasi quae *mulier post partum* -em debeat et purificationem peccati pro eo, quod *peperit* (*cf. lev. 12, 7*). in num. 24, 1 p. 225, 26 si qui est angelorum *sanctorumve hominum* …, qui … interveniat pro peccatis hominum, hic pro -e divina velut aries … oblatus esse … accipi potest. in Rom. 3, 5 l. 213 ubi (*sc. in lev.*) -is hostiae per pontificem mandantur offerri. *al. apud eundem.*

b *speciatim*: **α** *de sollemnitate illa Iudaeorum*: RVFIN. Basil. hom. 9, 3 p. 14, 5 ubi (*lev. 16, 29*) praecipitur in die -is septimo mense decima die mensis ieiunium celebrari **(**[*gr. τοῦ ἱλασμοῦ*]. Orig. in lev. 9, 5 p. 426, 7. 427, 9. *cf. vol. V 2, 1701, 33. X 2, 2047, 60 sqq.***)**. Orig. in lev. 9, 5 p. 426, 24 sollemnitas -is. in num. 28, 4 p. 285, 4 pascha …, pentecostes diem … et festivitatem -is et tabernaculorum sollemnitatem. **β** *usu christ. reconciliatio fit per filium dei*: RVFIN. Orig. in lev. 7, 2 p. 375, 20 *filius dei* adsistit altari, ut -em pro nobis offerat deo (*sim.* p. 376, 2). 9, 5 p. 427, 12 hanc -em eius *Christi,* qua hominibus repropitiat patrem, … Iohannes … dicit (*affert l. 60*). 427, 17. in Rom. 3, 5 l. 226 fit … per -em sanguinis Christi remissio … delictorum. CHRYSOST. hom. V 956[D] pro pace …, quam *Christus* -em ad deum dedit. *meton. de ipso Christo*: VET. LAT. I Ioh. 2, 2 (Rufin. Orig. princ. 2, 7, 4. *al.*) ipse est -o pro peccatis nostris (*gr. ἱλασμός, Cypr. epist. 55, 18. al.* deprecatio, *Vulg.* propitiatio).

2 *cum homine, quem quis offendit*: SERM. Rev. Ét. Aug. 59, 2013, 110 l. 19 sq. si homo irascebatur, facilis erit (*an* erat*?*) -o et prompta -o: aut enim pecuniis emeretur aut blandimentis mitigaretur.

repropitiātor, (-ōris) *m.* *a* repropitiare. *i. qui repropitiat*: RVFIN. Orig. in lev. 2, 3 p. 293, 12 qui *pontifex* inter deum et homines medius quidam -r intervenit.

repropitiātōrium, *a* repropitiare, *pro* propitiatorium *exhibent codd. saec. VI/VII A et P aliique recc.* RVFIN. Orig. in lev. 9, 5 p. 427, 3 **(***erravisse vid. scriba quidam deceptus voce* repropitiatio *ibid. saepe occurrente* [*cf. l. 50 sq. 56 sq.*]; pro- *tradunt codd. classes BCD ut omnes codd. ceteris locis, e. g. in exod. 9, 4 p. 243, 24. 28. in num. 10, 3 p. 74, 6*; -um *abiit in recc. posteriores Sacr. Gelas., v. Magne, Vig. Christ. 19, 1965, 169 sqq.***)**. *Bk.*

[≈] **repropitio,** -āvī, -ātum, -āre *et* repropitior, -ārī. *a* re- *et* propitiare. *formae act. occurrunt sub IA et II, mediopass. sub IB. de*

[Meusel]

notione v. p. 1075, 67. *legitur apud Christ. (praeter l. 52) inde a* TERT., VET. LAT.; *frequentat* RVFIN. [*confunditur in codd. hic illic c.* propitiare, *e. g. l. 31. 61. 67.*]

fere i. q. propitiare (*praeverbium* re- *indicare vid. aliquem offensum rursum propitium fieri, e. g. l. 18. 28. 31 sq. 53. 65; gr. resp. ἱλάσκεσθαι vel ἐξιλάσκεσθαι praeter l. 60*): **I** *usu sollemni*: **A** *pro subi. est homo, qui aliquem propitium facit; formae act. tantum*: **1** *in rebus sacris, sc. aliquis (praecipue sacerdos, Christus l. 24 sq. 47) deum sacrificio, precibus sim. placat*: **a** *cum acc. obi.*: **α** *exempla quaelibet; pro obi. est deus*: Ⓘ *paganorum*: TERT. nat. 1, 17, 2 prima obstinatio est …, quod inreligiosi dicamur in Caesares neque imagines eorum ⌞-ando⌟ neque genios deierando (⌞ ⌟ ture prop- *Havercamp*). RVFIN. Clement. 4, 19, 1 sacrificia offerentes et munera quasi -antes eos, *sc. deos.* Ⓘⓘ *Iudaeorum vel Christ.*: AMBR. in Luc. 3, 37 *David* quasi palinodiam quandam ad -andum dominum in posterioribus canendam putavit. RVFIN. Greg. Naz. orat. 8, 20, 2 sta pro nobis ad deum et -a eum, ut *eqs.* (-are *quidam codd.; Migne gr. 35, 961*^{C} ἐξίλασαι). THEOD. MOPS. in I Tim. 3, 8 p. 122, 8 *Paulus* durissima peccatorum delicta -ans deum dissolvere per gratiam videbatur (*vox gr., quae vertitur, incerta est; trad. ἐξιώμενος, fort. ἐξιλώμενος?*).

β *accedit dat. indicans, cui personae aliquis deum (paganorum l. 31 sqq.) propitium faciat, ita ut -are significet fere i. q. reconciliare*: Ⓘ *forma '-are deum alicui (rei)': alteri* (*huc etiam pertinet l. 29*): AMBR. Abr. 1, 3, 16 qui *Christus* sui corporis sacrificio patrem nostris -vit delictis. RVFIN. Orig. in lev. 9, 5 p. 427, 13 qua *repropitiatione Christus* hominibus -at patrem (*cf. p. 1298, 56*). in num. 5, 3 p. 29, 15 *sacerdotes* per hostias precum … deum hominibus -ant. *sibi ipsi*: CAES. AREL. serm. 65, 2 *peccans* non desperet, ut … deum sibi -are festinet (prop- *cod. unus*). PS. ORIG. in Iob 1, 29 l. 5 *Iob* postulans … dei faciem et sibi et ⌞illis⌟ -are festinans (⌞ ⌟ *sc. filiis suis; pertinet ad l. 23 sqq.*). PASS. Iulian. Bas. brev. 55 (*praeses ad sanctos*) accede, ⌞-a⌟ tibi deos immortales (⌞ ⌟ et prop- *var. l.*). 56 (propitiate *cod. unus*). Pont. Cim. 7 cum *imperatores* ad diis suis sacrificandum pergere vellent, dicunt b(eato) Pontio: 'eamus et -emus nobis deos magnos'. Ⓘⓘ *forma '-are hominem deo'* (*fort. huc p. 1300, 7*): RVFIN. Orig. in Rom. 3, 5 l. 22 ne forte si prius propitiatorem misisset, *sc. Christum,* non tam multos humani generis -asset deo, quam in his temporibus.

b *sine acc. obi.* (*praeter l. 49 accedit praepos.* pro *indicans, ad cuius personae commodum [sc. l. 42. 44] aut ad cuius delicti compensationem [sc. l. 45. 47] aliquis -et; huc pertinet p. 1300, 6*): VET. LAT. lev. 4, 20 (Rufin. Orig. in Rom. 3, 5 l. 172) faciet vitulum, quemadmodum fecit vitulum pro peccato, et -bit pro his sacerdos et remittetur eis (*gr. ἐξιλάσεται, Vulg.* rogante pro eis sacerdote propitius erit dominus; *explicat* RVFIN. *ibid.* l. 173 per sanguinem … -at sacerdos pro omni synagoga). 7, 7 (Rufin. Orig. in lev. 5, 4 p. 342, 9) qui *sacerdos* offert illud et -bit pro delicto (*gr. ἐξιλάσεται, Vulg.* qui eam *hostiam pro delicto* obtulerit). RVFIN. Basil. hom. 8, 3 l. 117 cum unigenitum tuum dedisti ad -andum pro peccatis nostris (*Migne gr. 29, 465*^{A} ἱλαστήριον). Orig. in lev. 13, 3 p. 471, 19 quantum … proficit ad -andum? (prop- *cod. vet.*).

2 *cetera exempla; aliquis aliquem precatur, ut sibi ignoscat* (*pendet enunt. secund. l. 52*): ROMVL. fab. 39, 15 rec. W quam *serpentem* ut vidit, -are coepit, ignoranti potius ignoscerit (*rec. vet.* deprecatus est, *rec. gall.* deprecans). ISID. synon. 2, 35 si offenderis cuiquam *fratri,* -a eum prece.

B *pro subi. est deus (paganorum l. 65), qui propitius fit; formae mediopass. tantum*: **1** *accedit dat.*: VET. LAT. psalm. 24, 11 (cod. 304) re⟨pr⟩opitiaveris (*i.* -beris) peccato meo, multum est enim (*gr. ἱλάσῃ, Vulg.* propitiaberis). Luc. 18, 13 (cod. 4) domine deus, -are mihi peccatori (*gr. ἱλάσθητί μοι, Vulg.* propitius esto mihi). IV Esdr. 10, 24 depone abs te multitudinem dolorum, ut tibi -etur fortis (RVFIN. hist. mon. 1, 6, 23 [*angelus ad paenitentem*] dominus … -tus est t. [*gr. 1, 58 ἠλέησέν σε*]). VVLG. II reg. 21, 14 -tus est deus terrae post haec ([prop- *var. l.*]. 24, 25 David … obtulit holocausta et -tus est dominus t.). RVFIN. hist. 9, 8, 15 ut non … in aeternum irascatur nobis, sed -etur servis suis sperantibus in se (*gr. ἵλεω καὶ εὐμενῆ … ἀναφαινόμενον*). PASS. Iust. Terg. 3, 10 accede, sacrifica diis, ut tibi -entur (prop- *var. l.*). *al.* **2** *cetera exempla*: HIER. psalt. sec. Hebr. 76, 8 ergone in aeternum proiciet dominus et non -bitur ultra? (-bit *vel* propitiabitur *singuli codd.*). VVLG. III reg. 8, 39 tu adies in caelo in loco habitationis tuae et -beris. CANON. Hippol. 69, 12 da, cordis cognitor pater, super hunc servum tuum *episcopum* … pascere gregem … tuam et … incessanter -ari vultum tuum (*gr. ἱλάσκεσθαι τῷ προσώπῳ* [*τὸ πρόσωπον var. l.*]). RVFIN. Greg. Naz. orat. 8, 13, 3 sacerdotes … admonemur … nihil … vel laboris vel sermonis omittere, quibus -ari posse creditur deus (prop- *cod. unus; Migne gr. 35, 952*^{C} *οἷς θεὸς ἐξιλάσκεται*).

II *usu deflexo; -antur peccata, quae expiantur, purgantur sim.* (*sed peccator p. 1300, 7*): VVLG. Hebr. 2, 17 *Christus* debuit per omnia fratribus similare, ut … fieret … fidelis pontifex ad deum, ut -ret delicta populi ([*gr. εἰς τὸ ἱλάσκεσθαι*]. RVFIN. Orig. in lev. 5, 4 p. 342, 11 [*explicat p. 1299, 45*] discant sacerdotes domini …, quia pars iis data est cum his, quorum d. -verint; quid autem est '-are delictum'? si assumpseris peccatorem et … effeceris eum talem, ut ei converso propitius fiat deus, ⌞'pro delicto -asse'⌟ diceris [⌞ ⌟ *ad p. 1299, 38 sqq.*]). RVFIN. Orig. in lev. 7, 2 p. 375, 1 qui 'accedit ad altare', ut -et me peccatorem (*nisi ad p. 1299, 34, sc. dat. supplendo*). 10, 2 p. 443, 8 ille est hircus, qui domino oblatus est hostia ad -anda peccata.

deriv.: repropitiatio, repropitiator, repropitiatorium. *Meusel.*

reprōveho, -ere. *a* re- *et* provehere. *i. q. identidem provehere* (*cf. vol. X 2, 2307, 61 sqq.*): HIL. in psalm. 91, 4 haec … dei opera sunt: caelum continere …, animam -ere (*cf. 3* si cotidie animarum origines … occulta … *dei* molitione procedunt).

*?**reprōvocat:** ⌞revolvit⌟ GLOSS. IV 421, 37 (⌞ ⌟ *cod. Sangall., om. Leid. al.*). *a* re- *et* provocare, *nisi est corruptum, e. g. pro* reciprocat (*cf. ibid. 421, 49*).

repsit- *v.* repono (repositum).

[repsudit: ἐπιτροπιάζεται GLOSS.^{L} II Philox. RE 208. *corruptum.*]

rēptābundus, -a, -um. *a* reptare. [*coni. olim* SEN. dial. 7, 12, 3 (ructabundus *Lipsius,* rupt- *vel* rapt- *codd.*).]

i. q. reptans (*cf.* GLOSS. -us: ἑρπύσιμος. ἑρπύζοντι ὅμοιος): *de homine* (*per imag. motūs tarde et magno labore peracti*): SEN. dial. 7, 18, 2 *non impediar,* quo minus virtutem adorem et ex intervallo ingenti -us sequar. *de serpentibus*: IVL. VAL. 1, 4 l. 129 *reginae* sedenti superveniet draco clementius -us (*cf. gr. p. 7, 7 ἕρπων. sim. l. 139* mansuetum et innoxie gradientem). *ibid.* l. 233 *magus forma draconis* -us triclinium penetrat. 1, 29 l. 970 *angues* -i … penetralia invasere (*cf. gr. p. 32, 19 ἑρπύσαντες*).

rēptātio, (-ōnis) *f.* *a* reptare. *i. q. actio reptandi*: QVINT. inst. 1, 12, 10 *infantium* illa per manus et genua -o.

1. rēptātus, -a, -um *v.* repto.

2. rēptātus, (-ūs) *m.* *a* reptare. *non legitur nisi abl.* -u.

i. q. actio reptandi: **1** *de incremento vitium*: PLIN. nat. 14, 13 *vites quaedam* improbo -u pampinorumque … discursu atria media complentes. **2** *de motu animantium (non statu erecto procedentium): strictius*: TERT. anim. 10, 6 incedunt quaedam *animalia* sine pedibus … spumante -u, quod limaces (*sc. faciunt*). VITAE patr. Iurens. 103 *Lupicinus* submissis ac protensis terra tenus manibus -u (rapt- var. l.) quodam evulsus *per cuniculum e carcere.* *laxius* (*de nisu in summum montem erepentis*): VITAE patr. Iurens. 52 *diaconus quidam* e convalli … -u festino cunctos *fratres* paene praeveniebat in synaxi.

[rēptībilis *adi. sec.* reptilis *formatum (cum exspectes* reptabilis *a* reptare *derivandum) perperam editum est olim*: PS. HIER. chron. exord. 5 p. 69^{C} (*additum sec. gen. 7, 21* reptilium; *deest in ed. Schöne p. 46, 17*). HESYCH. in lev. 11, 23 p. 913^{C} (reptilia *ed. Sichardi, v. p. 1301, 34, quod confirmatur loco gemino 11, 20 p. 911*^{D} reptilibus). BOETH. in top. Cic. 3 Migne 64, 1106^{B} (reptile *ed. Orelli-Baiter, v. p. 1301, 54*).]

repticē *v.* rhypticus.

[reptīcius *v. p. 1197, 10 nec non vol. II 635, 2.*]

repticus *v.* rhypticus. *Bk.*

rēptilis, -e. *a* repere (*cf. Leumann, Adjektiva auf -lis, 1917, 69 sq.*). *de formis v. p. 1301, 5; abl. sing.* -e *l. 64.* *de notione v. p. 1301, 14 sqq. 37. 39. 59. 1302, 1 et* GLOSS. III 432, 62 *περὶ ἑρπετῶν*: de -bus. 432, 64 ⟨*ἑ*⟩*ρπετόν*: -e. *legitur inde a* VET. LAT., *fere in sacris script. et apud eccl., raro in poesi.* [*confunditur c.* repens VET. LAT. gen. 1, 24 (Ambr. hex. 6, 2, 3).]

i. qui repit: **I** *adi.* (*praedic. p. 1301, 2*): **A** *proprie respiciuntur animalia*: **1** *in aqua degentia* (*cf. infra p. 1301, 56 sqq.*): VET. LAT. gen. 1, 21 (Aug. gen. ad litt. 3, 12 p. 77, 13) fecit deus … omnem animam animalium -ium (*cf. p. 1301, 66*). VICTORIN. Christ. 136 *Christe,* te recinunt volucres et vulgus -e ponti. *adi. pro gen. subst.*: VEN. FORT. Mart. 4, 286 in quibus *diebus paschalibus Martinus* … partem quoque piscis edebat addebatque bonus tum fercula -e gustu. **2** *in terra degentia*: HIER. adv. Iovin. 2, 6 p. 293^{A} *medici* nullum animal tam -e quam volatile et natatile non ad suae artis utilitatem referunt (IVLIAN. Aug. c. Iulian. op. imperf. 6, 28, 1 [*spectat ad gen. 3, 14*] quid … de ipso serpente dicetur? diabolum … an hoc commune a. -e opinaris? PRISC. LYD. solut. 9 p. 94, 4 in -bus a. quaedam mortifera venena inveniuntur. *cf. l. 61*). SIDON. epist. 8, 12, 6 ipsae mihi tuum videntur adventum -es cochleae … antecessurae.

B *in explic. allegorica illustrantur: cogitationes* (*cf. p. 1301, 25*): AMBR. Noe 25, 91 (*spectat ad p. 1301, 17*) dictum est, quod inrationabiles passiones ita debeant menti sapientis, ut holera rustico esse subiecta, atque ita his utatur tamquam -bus cogitationibus, ut agricola ho-

[Kuper]

leribus. *homines*: HIER. in psalm. 103 (*antea l. 70*) donec in mari saeculi est, quamvis magnus sit, tamen sciat esse se -em (-e *var. l.*).

II *usu pro subst. significatur animal quod repit* (*generaliter in philosophia l. 54, allegorice de hominibus l. 71 sq., sacramentis l. 64, cogitationibus l. 25*): **A** *neutr.* (*formas ambiguas huc traximus; semper plur. vel sing. collectivum; resp. gr. ἑρπετόν, hebr.* רֶמֶשׂ *vel* רֶמֶשׂ *aut* שֶׁרֶץ; *cf. etiam* repens *p. 1234, 15 sqq.*): **1** *in terra* (*cf. l. 56 sq.; pendet* terrae *l. 13. 16. 48*): **a** *loci sacrae script. cum suis explicationibus*: VET. LAT. gen. 1, 24 (Aug. gen. ad litt. 3, 11 p. 74, 24, *sim.* VVLG.) dixit deus: 'educat terra animam vivam secundum genus: ⌞quadrupedia⌟ et -ia et bestias terrae secundum genus *eqs.*' (⌞⌟ *explicat* AVG. *ibid.* p. 76, 9 scilicet quae in genere sunt -ium, sicut sunt lacerti, steliones). 1, 25 (cod. 111, *sim.* Aug. gen. ad litt. 3, 11 p. 75, 2) fecit deus ... omnia -ia terrae secundum genus genus **(**VVLG. omne -e terrae. *explicat* AVG. *ibid.* p. 75, 11 'repentia' ... sive '-ia terrena' non est dubitandum, quod omnes serpentes intellegi voluit. p. 76, 12 non simpliciter ait '-ia', sed addidit 'omnia -ia terrae'; ideo 'terrae', quia sunt et aquarum [*cf. sub 2*]**)**. 9, 3 (Ambr. Noe 24, 88) omnia -ia, quae sunt viva, erunt vobis in escam (*Vulg.* omne, quod movetur et vivit. *explicat* AMBR. *ibid.* cognosce alia esse -ia venenata, alia mansueta; de mansuetis ... -bus accipe, quae ... exiguos ... pedes habent, ut repere magis quam ambulare videantur). VVLG. lev. 5, 2 anima, quae tetigerit aliquid inmundum ... vel quodlibet aliud -e, ... deliquit (*explicat* HESYCH. *ad loc.* p. 833^{D} -e, id est quod super ventrem suum trahitur). Ezech. 8, 10 (*in visione*) omnis similitudo -ium ... et universa idola ... depicta erant in pariete (*explicat allegorice* GREG. M. moral. 26, 7 in -bus cogitationes omnino terrenae signantur ...; nam -ia toto ex corpore terrae inhaerent). *al.*

b *apud scriptores* (*maxime christ.*): **α** *respic. quod pedibus repit* (*sed hic illic etiam serpens respici vid.; huc pertinent supra l. 12. 19*): PS. PHILO antiq. 55, 2 in scorpionibus et omnibus -bus pessimis. PHYSIOL. rec. B 11, 7 (*moribus formicarum descriptis; subest prov. 6, 6 sq.*) haec ... dicta sunt de ... infirmis -bus. 30, 1 est -e quoddam, quod graece dicitur salamandra, latine vero stellio. CHROMAT. in Matth. 53, 6 (*spectat ad lev. 11, 29*) in -bus ... mustelam, lacertum, murem. HESYCH. in lev. 11, 23 p. 913^{C} quod -a volatilium, quae in quatuor ambulant pedes *eqs.* (*sec. ed. Sichardi,* reptibile *ed. Migne*). ISID. orig. 12, 4, 3 (*cf. l. 12*) illa ..., quae quattuor pedibus nituntur, sicut lacerti et stiliones, non 'serpentes', sed '-ia' nominantur (*postea l. 45*). **β** *respic. quod sine pedibus ventre repit* (*sc. fere serpens, sed vermis sim. l. 42; huc pertinent supra l. 15. 22 nec non* GLOSS.^{L} I Ansil. RE 1284 sqq. [cod. Paris.] -ia: serpens. anguis. coluber. draco): AVG. gen. ad litt. 9, 16 p. 289, 6 carnem animatam ... novimus nasci ... ex carnibus animalium, sicut innumerabilia genera vermium sive -ium. BOETH. in Porph. comm. pr. 2, 12 p. 105, 23 ⟨de⟩ -i, id est de serpentibus. PRISC. LYD. solut. 9 p. 95, 27 morsus ... viperarum et quorundam aliorum -ium ostendunt saniem quandam atrociorem prodere. ISID. orig. 12, 4, 3 (*antea l. 37*) serpentes ... -ia sunt, quia ventre et pectore reptant. *al.* **γ** *exempla generalia et ambigua* (*opp. animalia gradientia vel volantia*): PS. AMBR. laps. virg. 47 lugete me, bestiae silvarum, -ia terrae et volucres caeli. HIER. tract. in Marc. p. 323, 9 locusta animal parvulum est et inter volatile et -e medium est. AVG. serm. 214, 2 Rev. Bénéd. 72, 1962, 15 l. 29 quidquid vivit et sentit ..., sicut sunt cuncta animalia, in terra, in aquis, in aëre, gradientia, -ia, natatilia, volatilia ..., haec omnia fecit *deus* (*nisi adi.*). *al.* *in sermone philos. significatur quodcumque natura rependi praeditum est*: BOETH. in top. Cic. 3 p. 332, 2 animalis ... intellectus ad plures differentias pertinet: ... ad ambulabile, -e, volatile, natabile.

2 *in aqua* (*fere mari; usum explicat* AMBR. hex. 5, 1, 4 scimus -ia dici genera serpentium eo, quod super terram repant, sed multo magis omne, quod natat, reptandi habet vel speciem vel naturam. *cf.* ISID. diff. 1, 493 inter -ia et repentia: -ia aquarum sunt, repentia terrae): VET. LAT. gen. 1, 20 (cod. 111, *sim. al.*) dixit deus: 'producant aquae -ia animarum vivarum' **(**VVLG. -e animae viventis. *explicat* AVG. gen. ad litt. 3, 8 p. 70, 19 nonnulli putant propter sensus tarditatem non 'animam vivam', sed '-ia a. v.' appellata. p. 71, 6 '-ia a. v.' pisces esse appellatos, quod eis memoria nulla sit. serm. 229U Rev. Bénéd. 79, 1969, 210 l. 11 '-ia a. v.' sacramenta intelleguntur [*sim.* 229V *ibid.* 212 sq. l. 49. 62]. *al.***)**. 1, 21 (Aug. gen. ad litt. 3, 1 p. 62, 22) fecit deus ... omne animal -ium, quae eduxerunt aquae secundum genus eorum (*cod. 111* repentium, *Vulg. v. p. 1233, 75; cf. etiam p. 1300, 60*). psalm. 103, 25 (cod. 300, *sim. al. et* VVLG.) hoc mare magnum et spatiosum, ibi -ia, quorum non est numerus **(***explicant* HIER. in psalm. 103 quicumque in eo *mari saeculi* sunt, '-ia' appellantur. CAES. AREL. serm. 136, 6 -ia ideo dicuntur, quia per terram repunt; homines ... terram nimium diligentes ... non incongrue -ia esse dicuntur**)**. Hab. 1, 14 (Hier. *ad loc.* l. 414) facies homines quasi pisces maris et quasi -ia non habentia ducem **(**VVLG. -e non habens principem. *explicat* HIER. in Hab. 1, 15 l. 505 quia supra 'pisces' nominaverat, dicens '... quasi -e', quod significantius dicitur in Hebraeo 'remes', id est *κινούμενον,* omne videlicet quod moveri potest, ... *μεταφορὰν* piscium servat in ceteris**)**. AVG. gen. ad litt. imperf. p. 489, 26 ea, quae natantia sunt animalia, -ia sunt appellata, quia pedibus non ambulant; an quia sunt alia, quae sub aqua in terra repunt? FVLG. RVSP. fid. 41 de aquis ... sunt -ia et volatilia. *al.*

B *fem. (sc. bestia) vel masc.*: PRVD. perist. 10, 332 *unus deus condidit* feras, volucres, -es, natatiles, iumenta *eqs.* GLOSS.^{L} I Ansil. TE 617 testudo: ... genus -is testu contextae. *Kuper.*

rēptio, (-ōnis) *f.* *a* repere. *i. q. actio rependi*: HIL. in psalm. 68, 28 -o (*opp.* natatus, *v. vol. IX 1, 130, 62 sqq.*). *Bk.*

[※]**rēpto,** -āvī, -ātum, -āre. *a* repere. *de notione*: SCHOL. Ter. Bemb. Ad. 715 *v. vol. VI 3, 2666, 66 sq.* (*fort.* di⟨citu⟩r *ἕρπειν legendum*). GLOSS. II 314, 46 *ἕρπω*: -o, serpo. V 512, 56 -at: cum [bis] binis pedibus ambulat. *legitur in versibus inde a* PLAVTO, LVCR., HOR., *in orat. soluta inde a* SEN. *utroque, fort. iam apud* VARRONEM (*v. p. 1303, 14*). **[***confunditur in codd. c.* raptare *e. g. l. 70. p. 1303, 42* (*in falsa var. l.* FVLG. myth. 1 praef. p. 9, 23, *quam def. Helm, sed v. Venuti, comm. 2018, ad l.; e coni. l. 52*), repere *l. 35* (*restit. l. 61; ceterum v. p. 1233, 48 sq.*)**.]**

fere i. q. repere (*vis frequentativa raro apparet, v. fort. l. 27; part. praes. pro subst. l. 37. p. 1303, 19 sqq.*): **I** *intransitive* (*accedit acc. neutr. pro adv. l. 38. 73*): **A** *proprie vel in imag., sc. vi corporali respicitur*: **1** *varii motus rependi (adhibetur ad describendum situm gentis l. 39); -ant*: **a** *qui furtive, clam incedunt*: PLAVT. Cas. 98 quid in urbe -as, vilice haud magni preti? SIL. 7, 272 -antem et ... scrutantem proelia Poenum ... clausit *Fabius* **(***sim. de militibus*: AMM. 16, 12, 22 peditem ... occulte -antem. 19, 6, 8 levi -antium sonitu [*v. app. crit.*]**)**. APVL. met. 4, 8, 9 (*ironice*) vos bonae frugi latrones ... timidule per ... cellulas -antes. Socr. 19 p. 164 *superstitiosi* per angiporta -antes. TERT. uxor. 2, 4, 2 quis *coniugem* in carcerem ad osculanda vincula martyris -are patietur? FVLG. myth. 1 praef. p. 11, 4 -antem adulterum.

b *qui (quae) lente, tarde procedunt*: **α** *animantes* (*gressus eorum l. 47*): Ⓘ *debilitate variisve incommodis impediti laboriose se protrahentes*: PLAVT. Boeot. frg. 1, 9 maior pars populi aridi -ant fame (*sim.* AMM. 19, 8, 8 per aestum arida siti -antes). SEN. Oed. 656 *Oedipus* ⌞-et⌟ incertus viae baculo ... praetemptans iter **(**⌞⌟ repet [*quod praeferunt edd. nonnulli*], repetet, reputet *var. ll.; de motu incerto caecorum ut*: PS. QVINT. decl. 1, 12 cruor ... in manu tarde -antis arescit. TERT. paenit. 6, 1 catuli ... *nondum* perfectis luminibus incerta -ant. AMM. 29, 2, 4 velut in Cimmeriis tenebris -bamus**)**. AVIEN. orb. terr. 458 per dumosorum -antes dorsa iugorum Gerrae habitant. PRVD. ham. 798 -asse per ardua saxa (*nisi ad 2a*). *al.* Ⓘⓘ *otii, delectationis causa perambulantes*: HOR. epist. 1, 4, 4 an *te dicam* tacitum silvas inter -are salubris? (*sim.* TAB. Vindol. II 256 II 3 per silvolas -o). PLIN. epist. 1, 24, 4 ut relevare caput, reficere oculos, -are per limitem ... possint *domini agrorum.* Ⓘⓘⓘ *cetera exempla*: LVCR. 2, 318 tondentes pabula laeta lanigerae -ant pecudes. PLIN. epist. 9, 26, 2 frequentior currentibus quam -antibus lapsus. CLAVD. 18, 316 Melampus -at ab extremo ... Nilo (rapt- *var. l.*). *de ipso gressu*: AMM. 15, 10, 4 gressu -ante.

β *res*: STAT. Theb. 8, 232 Tyriam -antia saxa ad chelyn. DRAC. laud. dei 3, 691 *ossa olim emortua* rubent -ante cruore.

*?***c** *qui pervagantur*: AMM. 14, 4, 3 *bellatores* equorum adiumento pernicium ... per diversa -antes (se rapt- *Gardthausen*).

d *qui natant*: AMBR. hex. 5, 1, 4 (*antea p. 1301, 56 sqq.*) *hippopotami in aqua non* vestigio utuntur pedis ad incedendum, sed tamquam remo ad -andum.

2 *motus eorum, qui (quae) proni, non erecti per humum, superficiem se movent; -ant*: **a** *animantes* (*vel res ad eos pertinentes*): **α** *homines* (*vel dei, diabolus*): Ⓘ *varii*: SEN. contr. 10, 4, 2 *quidam* ita frangatur, ut humo se adlevare non possit, sed pedum crurumque resolutis vertebris -et. 10, 4, 21 debiles artus omnium et alios incurvatos, alios -antes (*Kiessling,* repe(te)ntes *trad.*). SEN. dial. 12, 1, 1 conabar manu super plagam meam inposita ad obliganda vulnera vestra -are. nat. 5, 15, 4 propter hoc *aurum* cuniculos egit et circa praedam ... -vit *fossor.* SYMM. epist. 10, 2, 5 (*in imag.; antea opp.* mens tua ... vehatur curru eloquii sui) nos in agendis gratiis humile -amus. HIER. vita Hilar. 31, 3 quo vix -ando manibus genibusque posset ascendi. *al.* ⓘⓘ *infantes*: SEN. Herc. f. 218 quos *angues* contra obvius -vit infans. STAT. Theb. 4, 802 per litora -ans ... Apollo. silv. 2, 1, 98 te ... Inoo -antem pectore, Bacche (*sim.* HIER. epist. 54, 4, 2 qui *pusio* -et in pectore. *cf.* CLAVD. 3, 93 in ... sinu). 4, 5, 34 in omni vertice Romuli -asse dulcem Septimium (rapt- *cod.*). *al.* MART. 9, 20, 4 quas vidit *terra* -antes sustinuitque manus (*sim.* VITA Hel. prol. l. 11 cursibus provocare, quem bene noveris m. inniti -antibus). CLAVD. 7, 22 -asti per scuta puer. PAVL. NOL. epist. 4, 3 rege ... parvulum incerta -antem (*in imag. de fidelibus novis ut*: CONSVLT. Zacch. 2, 20, 3 -antem ... inter praecepta ... *dei* parvis gressibus famulum. *cf. p. 1303, 4 sqq.*).

[Beron]

al. *inde de aetate, statu puerili*: STAT. Ach. 2, 96 in teneris ⌊et adhuc -antibus annis⌋ (*item* ENNOD. carm. 1, 9, 110). MACR. Sat. 1, 11, 1 Sigillaria, quae lusum -anti adhuc infantiae ... praebent (RVST. HELP. benef. 145 ALC. AVIT. carm. 5, 397. *cf. in imag.*: AMBR. in Luc. 3, 50 vir perfectus ..., in quo non per humum scientiae -et i. PAVL. NOL. carm. 9, 62. epist. 40, 6 aevi spiritalis i.). SIDON. epist. 6, 7, 2 (*in imag.*) clericalis tirocinii in nobis -antia rudimenta. Ⓜ *qui sicut serpens sim. ventre humi adhaerent* (*saepe allegorice; cf. β*): PS. TERT. haer. 2, 3 *hominem* quasi vermem iacuisse -antem *haeretici dicunt.* ARNOB. nat. 7, 44 p. 403, 7 *Aesculapius* serpentis est forma ... finitus, per terram ⌊et -ans⌋ (*Löfstedt,* ctreptans *cod.,* conrept- *Castiglioni et Marchesi; de eodem deo*: CLAVD. 24, 172). AMM. 28, 1, 7 *Maximinus* tamquam subterraneus serpens per humiliora -ando. SERV. Aen. 3, 578 (*antea*: Varro dicit) quia de humillimis ad summa -bant *gigantes,* dicti sunt pro pedibus habuisse serpentes. AMBR. epist. 5, 18, 23 diabolum ... sicut colubrem -antem in terrestribus. in psalm. 118 serm. 4, 6 quod ... conexa anima corpori velut humi -et. AVG. serm. 359, 3 cogitamus nos humiles humilia, -antes in terra. *al.*

β *animalia* (*motus sim. eorum l. 27 sqq.; fere reptilia [cf. l. 7 sqq.], sed torpedo l. 26, aliter p. 1302, 45. 53*): PLIN. nat. 9, 95 locustae -antium modo fluitant (*item part. praes. pro subst.*: MART. CAP. 7, 735 -antes natantes volantes. POL. SILV. chron. I p. 543, 35. *al.*). 11, 101 *ova* emittunt parvas *locustas* ... sine cruribus pinnisque -antes. STAT. Theb. 3, 290 filia *Harmonia in serpentem mutata* longum -at. MART. 14, 172, 1 ad te -anti ... lacertae parce. GELL. 10, 12, 2 a chamaeleonte humi -ante. SOL. 4, 3 solifuga ... occultim -at. PRVD. ham. 606 -antes catuli *serpentium.* CLAVD. carm. min. 49, 4 *torpedo* segni ... ⌊obnixa natatu⌋ -at et ... serpit harenis (⌊ ⌋ obnoxia tractu *var. l.*). *al.* *transfertur ad qualitatem, motum*: OROS. hist. 1, 10, 10 post ... ranarum squalores per omnia ... -antes. ALC. AVIT. carm. 2, 142 serpens ... arboris ... spiris -antibus alto porrigitur.

b *herbae*: PLIN. nat. 19, 69 -antibus flagellis scandentis *cucurbitae* parietum aspera in tectum usque. FRONTO p. 219, 7 tonsilia arbusta ... summa diligentia *culta* ... humi -are. HIER. in Ion. 4, 6 l. 163 D. cucurbita et hedera huius naturae sunt, ut per terram -ent. ISID. orig. 17, 9, 22 hedera dicta, quod arboribus -ando adhaereat. *al.*

c *villi vestimenti cuiusdam*: ISID. orig. 19, 23, 4 *v. supra p. 1102, 68.*

B *translate -at*: **1** *tempus* (*aliter l. 2*): ZENO 1, 54, 4 mundum ... infans ... vitae -antis praeviis lacrimis auspicatur. ENNOD. carm. 1, 3, 13 annus -at ovans tractus per murmura veris. **2** *haeresis*: AVG. pecc. orig. 22, 25 per quos *doctores* id *dogma haereticum* latius -ret et cresceret.

II *transitive, sc. obi. indicat locum sim., ubi quis -at* (*p. p. p. praeter l. 46*): STAT. Theb. 5, 581 Nemees -tus ager, *sc. ab angue* (rapt- *var. l.*). PANEG. 2, 4, 5 geminis Delos -ta numinibus (*ab infantibus ut*: CLAVD. 5, 180 tenero ... amnis -tus Achilli. SIDON. epist. 3, 3, 2. MEROB. poet. 122 prima ... -tis nivibus vestigia fixit. *al.*). AVIEN. orb. terr. 894 *non* vagus orbem undique -vi.

deriv.: reptabundus, reptatio, 2. reptatus (-ūs).

compos.: perrepto (*nisi a* perrepere, *cf.* ir-, obrepto). *Beron.*

reptus, -ī *m.* [*vox originis germ. (visigot.), cf. anglosax.* ript, rift *'vestis, amiculum, velamen'; v. Walde-Hofmann II 430. Mei.*] *de origine v. p. 1102, 67 sq.* *?scribitur* ri- *l. 54.*

i. q. reno: ISID. orig. 19, 23, 4 *v. p. 1102, 66 sqq.* INSCR. Mon. pal. med. aevi ser. hisp. I n. 49, 2 (*saec. VI/VII; memorantur vestimenta quaedam*) notitia de ⌊ripti⌋⟨s⟩ (⌊ ⌋ *sed* ripet *legunt alii*). *cf. formas fem.* repta, reptis *in epistulis saec. VIII, sc. MGH epist. III p. 392, 19. 411, 19.*

repūbēsco, -ere. *a* re- *et* pubescere. *i. q. denuo pubescere*: COLVM. 2, 1, 4 *si terra effeta non* revirescere aut -ere potest.

[repūblico *falsa var. l. pro* replico GREG. TVR. Franc. 2, 3 p. 40, 17.**]**

repudiābilis, (-e). *a* repudiare. *i. q. dignus, qui repudietur*: EPIST. pontif. 701 Schwartz p. 7, 25 si ex parte -is est *synodus Calchedonensis* (*opp.* ex toto eam admitti oportere).

compos.: cf. irrepudiabiliter.

repudiāta, -ae *v.* repudio *p. 1305, 5 sqq.* *Bk.*

repudiātio, -ōnis *f.* *a* repudiare. *plur. non legitur; abiit in sermonem gr. -ων p. 1304, 8, ubi et explicatur.*

i. q. actio repudiandi (*accedit saepius gen. obi. vel subi., uterque p. 1304, 16*): **1** *generatim repudiantur*: **a** *animantes, quibus negatur: auxilium*: CIC. Mur. 9 -o supplicum superbiam ... coarguit. *observantia*: HIL. trin. 9, 23 l. 8 cuius, *sc. filii dei,* -o honoris solius dei praetermissio est. ZENO 1, 34, 7 accipimus ... iacturam vasorum *in tempestate* (*Ion. 1, 5*) -em prophetarum omniumque sanctorum. *conubium*: HIER. adv. Iovin. 1, 10 p. 224[B] Ezras offensam dei ... *alienigenarum* uxorum -e compescit (*cf. II Esdr. 10, 30*). **b** *res: dicta, scripta damnanda*: CIC. Att. 12, 51, 2 nisi plane iis *Caesarianis quibusdam* intelleges placere *epistulam meam,* mittenda non est; ... mihi simulatio *assensionis* pro -e fuerit. CONC.[S] I 3 Rustic. p. 170, 30 *Nestorius* longe est ... a -e eorum, in quibus blasphemavit (*v. supra p. 380, 49 sqq.*). CASSIOD. inst. 1, 1, 8 *in Origenis operibus* loca, quae contra regulas patrum dicta sunt, achresimi -e signavi. *vitium vitandum*: TERT. adv. Marc. 1, 29, 6 quae *potest esse* ambitionis -o in egestate?

2 *technice in iure hereditario* **(***explicatur* THEOPHIL. inst. Iust. 2, 19, 5 *τὸ ἀπώσασθαι τὴν κληρονομίαν ἐπὶ μὲν τοῦ* extraneu *heredis λέγεται* -on, *ἐπὶ δὲ τοῦ* necessariu ⌊abstination⌋ [*i. actio abstinendi; inde* GLOSS. iurispr. *ἄδετ P* 11 *ῥεπουδατιόν· παραίτησις*]**)**: VLP. dig. 24, 1, 5, 13 (*e Iuliano; antea*: si maritus heres institutus repudiet hereditatem) -o ... mariti mulieri prodest. 29, 2, 13 pr. is, qui heres institutus est, vel is, cui legitima hereditas delata est, -e hereditatem amittit. 29, 2, 13, 2 si ante repudiat *substitutus heres,* quam heres institutus decernat de hereditate, nihil valebit -o. 38, 6, 1, 3 is, qui repudiavit, petere bonorum possessionem non potest post -em. *al. apud eundem.* COD. Iust. 6, 31, 5 (*a. 293*) pupillorum -o delatae hereditatis sine tutore auctore facta nihil eis nocet. 6, 42, 26 (*a. 294*) ex -e fideicommissi. *ibid. iterum.* *McNamara.*

repudiātor, -ōris *m.* *a* repudiare. [*perperam distinxit cod. F* FEST. p. 281 Afranius in -e: pastina *pro* A. in repudiato: repastina.]

i. qui repudiat: TERT. adv. Marc. 1, 14, 5 (*conviciose*) ut apocarteresi probes te Marcionitam, id est -em creatoris (*sc. cuius donis uti non vis*). AVG. bapt. 6, 44, 86 et cum contemptore et -e suo integrum ... permansit *sacramentum baptismi.* *Bk.*

repudio, -āvī, -ātum, -āre. *a* repudium. *formae stirpis perf. contractae e. g. p. 1306, 25. 1307, 19. 53. 1308, 18; v. Neue-Wagener[3] IV 310.* *de mensura*: rēpūdĭatus *in initio hexam. dactyl.* COMM. instr. 1, 11, 9. *de notione et differentia* (*adde l. 48*): SYNON. Cic. p. 425, 32 *et* 442, 3 *v. supra p. 859, 1 et 423, 48.* GLOSS. -o: *διαζευγνύω. ἀπωθῶ. ἀπωθοῦμαι. ἀποβάλλομαι. ἀποπέμπομαι.* -are: repellere. -tus: *ἀπωσθείς.* repulsus. -tis: reiectis. proiectis, spretis. -ans: respuens. GLOSS.[L] I Ansil. RE 1293 sqq. (cod. Paris.) -at: fastidit. gravatur. spernit. aspernatur. despicit. contemnit. respuit. adversatur. deflat. despuit. inridet. dedignatur. reicit. *cf.* GLOSS. iurispr. *αὔσηθ E* 10 *ἐρεπουδιάτευσε· παρητήσατο. P* 4 *ῥεπουδιατεύει· ὑπαναχωρεῖ, ἀφίσταται.* *legitur in versibus iamb. et troch. (aliter l. 26) apud* PLAVT., ENN., TER., PACVV., AFRAN., PHAEDR., *in prosa orat. singulis locis apud* GRACCHVM, RHET. Her., *postea inde a* CIC. **(***plus 140[ies]; vocem frequentant etiam iuris consulti; rarius e. g. apud* CAES. *et* SALL. [*binis locis*], LIV. [*ter*]**)**, *in inscr. liberae rei publ. p. 1305, 40; abiit in vocem gr. ῥεπουδιατεύειν l. 33 sq. et* THEOPHIL. inst. Iust. (*litteris fere lat. scriptam; v. ed. Lokin et al., 2010, 1022 sq.*). [*hisp. vet., arag. vel legion.* repoyar, *cat.* rebutjar, *a quo francog. vet.* repuier, *rec.* répudier *nec non hisp. dial.* rebochar, rebujar, repuchar. *cf. M.-L. 7230. Battisti-Alessio V 3261. Wartburg X 279 sq. Coromines VII 158 sqq. Corominas-Pascual IV 880. Schd.-Cr.*] [*confunditur in codd. c.* reputare CIC. Phil. 1, 8 (*in var. l. falsa* PAPIN. dig. 30, 61 HIER. in Is. 9, 30, 23 l. 12 G.).]

fere i. q. reicere, recusare (*gr. resp. maxime παραιτεῖσθαι, e. g. p. 1306, 63. 1307, 21 sq. 26 sq.*): **I** *matrimonia vel sponsalia solvendo vel non ineundo* (*cf.* GLOSS. II 271, 24 -o: *διέσιν γάμου ποιοῦμαι. syn.* dimittere *l. 68. p. 1305, 3*): **A** *pro obi. est res* (*aliter p. 1308, 6*): PLAVT. Trin. 455 satin tu es sanus mentis ..., qui condicionem hanc -es? **(**ENN. scaen. 344 [*si huc*] ⟨s⟩in flaccebunt condiciones, -ato et reddito. IVLIAN. dig. 23, 2, 11 cuius *generi vel nurus* c. certum sit patrem non -turum**)**. PAVL. dig. 50, 16, 191 -ari etiam futurum matrimonium potest (*v. vol. V 1, 1637, 49*). RVFIN. hist. 4, 17, 3 *mulier* statuit ... -are iura coniugii (*gr. τῆς συζυγίας χωρισθῆναι*). NOVELL. Maior. 6, 5 -ta coniugii iteratione.

B *pro obi. est animans* (*addidimus usum absol. l. 65. 72. p. 1305, 8 sq. 13*): **1** *-atur vir, sc. maritus vel sponsus* **(***a patre sponsae vel ab ipsa sponsa vel uxore; fort. huc spectat* AFRAN. com. tit. -tus [*v.* Fest. p. 334. *al.* Afranius in -to]**)**: **a** *proprie*: TER. Andr. 249 (*loq. adulescens*) -tus repetor. SEN. benef. 4, 27, 5 qui ... *filiam* contumelioso et saepe -to conlocavit **(***p. p. p. masc. pro subst. ut*: MARCELL. dig. 24, 3, 38 [*antea*: Maevia Titio repudium misit] pater -ti [*seq. p. 1311, 2*]**)**. QVINT. inst. 7, 8, 2. SVET. Iul. 21 *filiam* suam ... Pompeio conlocavit -to priore sponso. APVL. apol. 92, 10 *v. p. 1305, 13.* VLP. dig. 24, 2, 4 (*antea p. 1311, 3*) *Iulianus* scribit ... furiosam ⌊-ari⌋ posse ..., -are autem non posse (⌊ ⌋ *ad 2*). *al.* **b** *in imagine*: CIC. Brut. 330 *Hortensio mortuo* orbae eloquentiae quasi tutores relicti sumus; ... hos ... impudentes procos -emus. AVG. serm. 9, 3 tu vis dimisso uno deo tamquam legitimo viro animae ... non quasi aperte deserens et -ans sicut apostatae faciunt, sed tamquam manens in domo viri tui admittis adulteros. **c** *c. acumine maritum mortuum -are dicitur vidua*: TERT. monog. 10, 6 pro anima eius orat ...; nam haec nisi fecerit, vere -vit.

2 *-atur mulier, sc. uxor vel sponsa*: LIV. perioch. 59, 14 quam *Cleopatram,* filia eius virgine ... in matrimonium ducta, -verat *Ptolemaeus.* SEN. contr. exc. 5, 2 tit. pater cogit illum *filium* uxorem -are **(**VAL. MAX. 6, 3,

[Stewart]

11. 8, 2, 3 crimine *impudicitiae.* QVINT. decl. 262, 6 tunc -tam tu credis u., cum res suas sibi habere iussa est *eqs.*? *al.* SVET. Tib. 35, 1 *ut eques* u. in stupro ... compertam dimitteret, quam se numquam -turum ante iuraverat. *al.; aliter l. 35*). VELL. 2, 41, 2 VAL. MAX. 2, 9, 2 PETRON. 53, 10. QVINT. inst. 4, 2, 99 ex ... silentio -tae argumenta ducentur (*p. p. p. fem. pro subst. ut*: decl. 262, 2. *al.* TERT. adv. Marc. 4, 34, 1 -tae matrimonium. VVLG. Ezech. 44, 22 *sacerdotes* viduam et -tam non accipient uxores. *al.*). decl. 251, 3 *raptori* non magis ... -are licet quam non nubere liceret (*absolute ut*: 262, 3. *al.* SVET. Iul. 1, 1. TERT. monog. 9, 11 [*bis*]. *al.*). *et saepius.* TAC. ann. 6, 49, 1. SVET. Claud. 26, 1 priorem *sponsam* ... virginem adhuc -vit. Dom. 3, 1 (*postea opp.* reduxit, *v. p. 574, 25* [*sim.* VLP. dig. 48, 5, 14, 9]). *al.* CALP. decl. 35. APVL. apol. 92, 10 quae *mulier* aut tam intolerabilis fuit, ut -retur, aut tam insolens, ut ⌊-ret⌋ (*ad 1a*). GAIVS dig. 48, 5, 44 ex lege. SCAEV. dig. 22, 3, 29, 1 mulier gravida -ta. TERT. monog. 14, 2 Moyses -andi *licentiam permisit* propter duritiam cordis. COD. Theod. 3, 16, 1 (*a. 331*) moecham (*antea*: dimittere). PALLAD. hist. mon. 1, 17, 8 p. 268^{C} ut *maleficus mulierem* faceret ... a marito proprio -ari (*gr. p. 45, 1 sq.* ἵνα ῥίψῃ αὐτὴν ὁ ἀνὴρ αὐτῆς). *et saepe.*

II *vario modo*: **A** *usu communi*: **1** *-antur animantes eorumve animae, coetus* (*fere homines; dei p. 1306, 11 sqq., animalia l. 70*): **a** *qui a statu quodam arcentur, amoventur, excluduntur* (*status amissus, non acquisitus indicari potest per praedic. ad obi. accedens vel per ipsum obi. vel e contextu intellegi*): **α** *a familiaritate, amicitia, amore, societate, hospitio sim.* (*in vita tam privata quam publica; a communione ecclesiae l. 38*): PLAVT. Cist. 451 sq. (*iuvenis meretrici et lenae*) germana mea sororcula. :: -o te frateroulum. :: tum tu igitur, mea matercula. :: -o te ⌊puerculum⌋ (*Leo dubitanter,* fraterc- *cod.*). Merc. 871 (*870* cura, miseria *eqs.* [*per prosopop.*]) -a istos comites, atque hoc respice et revortere. Truc. 706 (*loq. adulescens*) si -atur miles, mulier mecum erit. PACVV. trag. 342 te -o nec recipio: naturam ⟨ab⟩dico. CIC. Catil. 1, 19 a quo *praetore* -tus ad sodalem tuum ... demigrasti (*antea*: non receptus). Mur. 11 *adulescens* a parente -tus videretur. *al.* VATIN. Cic. fam. 5, 9, 1 non ... -bis in honore, quem in periculo recepisti. LIV. 21, 34, 4 ne *montani* -ti aperte hostes fierent. CALP. decl. 22 (*opp.* praeponitur). SVET. gramm. 3, 3. HIER. epist. 52, 2, 2 (*respic. III reg. 1, 1 sqq.*) omnes *uxores et concubinae David* quasi frigidae -antur. PHYSIOGN. 73 (*respic. capilli*) qui vehementer rubicundi sunt, ... -andi sunt. CANON. Turner I 2, 1 p. 32^{p} si quis extra communionem constituto ... simul oret, iste -etur (*gr. ἀφοριζέσθω, alia vers. I 1 p. 13* communione privetur). *al.* **β** *ab officio, munere publico*: LEX repetund. (CIL I^{2} 583) 11 de patrono -ando. CIC. div. in Caec. 61 ego, si superior ceteris (omnibus *var. l.*) rebus esses, ... te accusatorem -ari putarem oportere. leg. agr. 2, 22 quos volet ... renuntiabit et videlicet collegas suos ascriptores legis agrariae non -bit. Pis. 24 Seplasia ... te ... Campanum consulem -vit. *al.* HIST. AVG. Did. 5, 5 missi sunt ... legati ... ad milites, qui suaderent, ut Severus -retur et is esset imp(erator), quem senatus elegerat. **γ** *a statu civili*: CIC. Arch. 19 illi alienum, *i. Homerum,* quia poeta fuit, post mortem ... expetunt, nos hunc *poetam* vivum, qui ... noster est, -amus *eqs.*? **δ** *a vita, sc. a condicione Christianorum fidelium*: CAES. AREL. serm. 187, 3 talis ... anima ... a luce relinquitur, a tenebris occupatur ..., a morte invaditur, a v. -atur.

b *qui improbantur*: **α** *quolibet contextu; repudiatio fit*: Ⓘ *refutando, dissentiendo*: CIC. Verr. II 4, 141 cum quidam ex illius amicis commonerent oportere *laudationem* decerni, maximo clamore esse ... -tos. ac. 2, 118 ex is *philosophis* eliget vester sapiens unum aliquem ..., quem sequatur, ceteri ... -ti ab eo condemnatique discedent. QVINT. inst. 9, 1, 23 illi, qui totidem figuras putant quot adfectus, -andi. Ⓘ *contemnendo, non agnoscendo sim.*: CIC. ad Q. fr. 2, 8, 3 (*a. 55*) *consules* eo die Catonem plane -arunt. Deiot. 31 ille adiutorem servum contra dominum -vit, tu etiam accusatorem adhibuisti. Phil. 8, 17 misimus tres principes civitatis; hos contempsit, reiecit, -vit Antonius. 13, 48 oriens incendium qui restinguerent summos viros misimus; -asti. Cato 56 Curio ... magnum auri pondus Samnites *legati* cum attulissent, -ti sunt. *al.* CAES. civ. 2, 32, 13 (*dux alloq. milites; ironice*) hac ... ⌊fortuna⌋ (*ad 2aα*) atque his ducibus -tis ... ignominiam ... sequimini. EVTR. 1, 15, 2 legatis, qui pacem petebant, -tis (AMM. 27, 12, 16 misere legatos ..., quibus -tis *eqs.* [*sim.* 31, 4, 13]). *al.* Ⓘ *non eligendo: -antur homines*: SALL. Catil. 44, 6 quom *Catilina* ... hostis iudicatus sit, quo consilio servitia -et? (56, 5). VEG. mil. 1, 7, 1 cuius artis vel eligendi vel penitus -andi sint milites (*cf. 1, 7 tit.* respuendi). 1, 8, 4 (*de delectu tironum*) -andi ... minus utiles (*opp.* subrogandi). *-antur animalia*: COLVM. 7, 3, 7 *ovem* maiorem trima dente minacem sterilem -bis; eliges bimam vasti corporis.

β *c. respectu religionis*: Ⓘ *varia exempla* (*cf. l. 38. 50*): CIC. nat. deor. 2, 7 Mopsum, Tiresiam ..., quos ... augures ne ipsae quidem fabulae adscivissent, si res omnino -rent. PS. TERT. haer. 1, 1 prophetas, quasi non in spiritu sancto locutos, -are (6, 4 legem et p. [*cf. p. 1307, 73*]). PS. CYPR. adv. Iud. 2, 8 Aaron -bant in sacerdotio (-dotem *var. l.*), quoniam Christi similitudinem praeferebat. HIL. trin. 6, 2 haereticis -tis. AMBR. paenit. 1, 1, 3 Iesus ... tales discipulos elegit, qui ... plebem dei colligerent, non -rent. *al.* Ⓘ *respicitur nexus hominum et deorum sim.: -ant homines deum vel Christum*: CIC. nat. deor. 3, 47 cur barbarorum deos -emus? VET. LAT. Is. 1, 2 (PS. CYPR. adv. Iud. 3, 3; *verba dei*) filios genui ..., ipsi autem me -verunt (*gr. ἠθέτησαν, Cypr. testim. 1, 3. al.* reprobaverunt, *Tert. adv. Marc. 3, 6, 7* reiecerunt, *Lact. inst. 4, 11, 12. al. et Vulg.* spreverunt). PS. CYPR. adv. Iud. 6, 9 -tus ... Christus a populo (AVG. serm. 4, 17 a Iudaeis). *-at deus vel Christus homines vel coetus eorum*: TERT. adv. Iud. 1, 8 gratiam divinae dignationis ..., a qua Israel est -tus. HIL. in Matth. 6, 5 *deus* -ans eos *iniquos* ac repellens. OPTAT. 4, 6, 7 quas *ecclesias haereticorum* aspernatur et -at Christus. EVAGR. GALL. alterc. p. 36, 8 -ta ... synagoga adsumpsit sibi Christus ecclesiam (*affert Ier. 3, 8* dimisi matrem vestram et dedi ei libellum repudii). HESYCH. in lev. 21, 13 p. 1061^{A} *synagoga* -ta est ... a dei societate.

2 *-antur res*: **a** *quae non sumuntur, non accipiuntur vel retinentur, quamquam praesto sunt vel offeruntur* (*sc. fere bona, iucunda, sed incommoda, molesta e. g. l. 39. 50. p. 1307, 9*): **α** *incorporeae vel cuiuslibet generis*: Ⓘ *varia exempla* (*in re publica, militari, iudiciali e. g. l. 27 sqq. 31 sq. 40*): PLAVT. Rud. 883 non sum hospes, -o hospitium tuum (*cf. p. 1307, 16*). Trin. 637 an id est sapere, ut qui beneficium a benevolente -es? (CIC. fin. 2, 7 SEN. benef. 6, 25, 1). GRACCH. or. frg. Gell. 11, 13, 3 (= 5) quae vos cupide ... adpetistis atque voluistis, ea si temere -aritis, abesse non potest, quin aut olim cupide adpetisse aut nunc temere -asse dicamini. RHET. Her. 4, 24, 34 hostium condicionem -rem? (CIC. Quinct. 46 c. aequissimam. Phil. 13, 37 BELL. Afr. 25, 3). CIC. Verr. II 1, 98 eorum *testium* ego voluntatem omnium -vi. Flacc. 74 defers ad Pergamenos, ut illi reciperent in suas litteras publicas praeclaras proscriptiones et emptiones tuas; -ant, reiciunt (*eodem spectat* 76 Pergameni p., quas tu adferebas, -verunt. *nisi loci ad β pertinent*). Marcell. 14 dolui non modo pacem, sed etiam orationem civium pacem flagitantium -ari (Phil. 12, 17 off. 3, 109 IVST. 30, 4, 5. OPTAT. 4, 4, 1 [*antea affertur psalm. 33, 15*] tu -asti pacem; non est contemnere disciplinam? DARES 17). leg. 1, 52 in ea *voluptate* ... spernenda et -anda (fin. 1, 33 ut et v. -andae sint et molestiae non recusandae). 2, 3 *Vlixes,* Ithacam ut videret, immortalitatem scribitur -asse. Lael. 68 novitates *amicitiarum* ... non sunt ... -andae, vetustas tamen ... conservanda. Att. 2, 19, 5 ego hoc *periculum* non -o. CAES. Gall. 1, 40, 3 *Caesarem* neque suam neque p. R. gratiam -turum (HIL. in Matth. 12, 23. AMBR. paenit. 1, 8, 37 [*opp.* vindicatĭs]). civ. 2, 32, 13 fortuna -*ta* (*v. p. 1305, 63*). PHAEDR. 1, 29, 5 asellus apro ... 'salve' inquit 'frater'; ille indignans -at officium (app. 19, 5. ROMVL. fab. 30, 4 [recc. vet., gall.]). SEN. benef. 2, 18, 7 nemo id accipiendo obligatur, quod illi -are non licuit. SVET. Tib. 1, 2 *gens Claudia* Luci praenomen consensu -vit. TERT. apol. 42, 2 nullum fructum operum eius *dei* -amus. PRISCILL. tract. 6, 105 -to mundo (EVCHER. laud. her. 36 *eremitae* m. humanumque consortium -antes. VAL. CEM. epist. p. 757^{A}. *cf.* EVSEB. GALLIC. hom. 4, 5 terrenis cupiditatibus -tis). VEG. mulom. 4, 1, 13 nullus ... uberiores ciborum -bit expensas. CONC.^{S} II 3, 3 vers. ant. p. 85, 12 videtur examinationem causae -asse ... Athanasius (*gr. II 1, 3 p. 77, 26 παραιτησάμενος. cf. p. 1307, 23 sqq.*). *al.* Ⓘ *-antur officia vel honores publici*: CIC. Catil. 4, 23 quae *laudis insignia* sunt a me propter urbis vestraeque salutis custodiam -ta. Tusc. 5, 104 *sapiens* ambitiones ... contemnet honoresque populi ... -bit (VAL. MAX. 2, 8, 3 triumphi honorem ... sprevit ac -vit. PLIN. epist. 8, 6, 14. paneg. 55, 4 amplissimos h. [*antea*: recusas]). QVINT. inst. 12, 1, 16 *a Cicerone* -tus vigintiviratus. TAC. ann. 1, 72, 1 nomen patris patriae Tiberius ... -vit (HIST. AVG. Aur. 9, 2 delatum n. -vit, quod postea recepit [*syn. 1* recusavit]. Alex. 11, 2 [*opp.* suscipe]). FLOR. epit. 1, 18, 21 oblatam ... imperii partem. PS. ASCON. Verr. p. 233, 15 -are illam sortem aut susceptam tueri. Ⓘ *-antur officia ecclesiastica: exorcistae*: SVLP. SEV. Mart. 5, 2 quam ... ordinationem ... non -vit. *episcopi* (*resp. gr. παραιτεῖσθαι*): CONC.^{S} II 3, 3 vers. ant. p. 80, 14 ex repudii litteris ... certus est ... episcopus Athanasius quia ad iudicium venire noluit et episcopatum quoque -vit ([*gr. II 1, 3 p. 72, 20*]. 82, 3 [*gr. ibid. p. 74, 12*]. *al. ibid.; cf. infra p. 1307, 26*). RVSTIC. Conc.^{S} I 4 p. 162, 16 episcopatus ... curam. CASSIOD. hist. 2, 25, 3 Eusebius ... Palaestinae -vit (*i. episcopatum Antiochiae assumere noluit; gr. Socrat. 1, 24, 7*).

β *potius corporeae*: Ⓘ *variae* (*fort. hucl. 31 sq.*): CIC. Q. Rosc. 24 ab Roscio ..., qui tantas et tam infinitas pecunias ... -arit (parad. 48. SEN. benef. 2, 21, 5 [*antea*: non accepit]). off. 3, 73 alieni facinoris, *sc. testamenti falsi,* munusculum non -verunt *heredes.* NEP. Phoc. 1, 3 cum a rege Philippo munera magnae pecuniae -ret ([*opp.* accipere, *ut* OPTAT. 3, 3, 21]. VAL. MAX. 9, 4, 1 facinoris alieni munus [*pendet e l. 72*]. SEN. dial. 7, 23, 3 *sapiens* magnas opes, m. fortunae fructumque

[Stewart]

virtutis, non -bit nec excludet. COLVM. 1, 3, 10 -to ... publico m.**)**. VAL. MAX. 4, 3, 6 -tis donis (HIST. AVG. Prob. 17, 5). SEN. benef. 7, 8, 3. PLIN. nat. 19, 87 ab hostium legatis aurum *imperatori* -turo adferentibus (HIER. epist. 127, 3, 4. *al.*). APVL. apol. 15, 2 in statuis et imaginibus non -andis. OPTAT. 1, 7, 2 qui sit peccator, cuius sacrificium -at deus (4, 3, 1). SVLP. SEV. dial. 2, 6, 2 diadema non legitime ... inpositum -are. Ⓘ *cibi*: ARNOB. nat. 2, 66 p. 144, 5 quod *priora saecula* ... glandes spreverint et -verint arbuta. HIER. epist. 100, 6, 3 carnium esum. PASS. Macc. 1, 17 -tis ... multiformibus cibis (9, 28 -ante illo *martyre* profanum sacrificii c.). 5, 8 escam, *sc. carnem porcinam.* 5, 11 aut amanda omnia *animalia,* aut -anda sunt omnia. VITA Caes. Arel. 2, 32 (*in imag.; antea*: fastidit, *v. vol. X 1, 111, 79*) cum ad sanitatem venerit, tunc esuriet et sitiet, quod, dum infirmatur, -at et neglegit.

b *quae non offeruntur, praestantur vel pro aliis non suscipiuntur sim.*: **α** *c. obi. acc.*: PLAVT. Poen. 1054 apud me hospitium tibi praebebitur; nam haud -o hospitium neque Carthaginem (*cf. p. 1306, 22*). CIC. div. in Caec. 14 ut aut causa mihi suscipienda fuerit aut officium necessitudinis -andum. Mur. 8 si hominis ... amplissimi causam ... -assem (Planc. 84 omnīs fere *c.* [*syn.* negare]. *cf.* orat. 110 aliquod causarum genus). **β** *c. inf.*: CONC.^{S} I 5 p. 265, 8 (*spectat ad Matth. 26, 39*) *Christus* -at ... bibere calicem (*gr. I 1, 6 p. 125, 2 παραιτεῖται ... τὸ πεῖν*). CASSIOD. hist. 10, 7, 10 -bant esse cum eo (*gr. Socrat. 6, 7, 15 παρῃτοῦντο συνεῖναι αὐτῷ*). **γ** *absolute c. respectu non obsequendi* (*agitur de episcopo, qui ad iudicium venire iussus adesse noluit; de eadem causa v. p. 1306, 51. 65. 1311, 49 sq.*): CONC.^{S} II 3, 3 vers. ant. p. 80, 15 tertio -ando ... episcopus Athanasius (*gr. II 1, 3 p. 72, 21 παραιτησάμενος*). 80, 23 saepe vocatus -vit (*gr. ibid. p. 72, 29 παρῃτήσατο*). *al. ibid.*

c *quae improbantur, displicent, negleguntur, nullius momenti habentur sim.*: **α** *ut inutiles, malae sim.* (*hic illic praevalet notio effectus ex improbatione exorti, ut intellegere possis e. g. consilia, iussa non exsequenda l. 33 sqq., actiones prohibendas p. 1308, 23 sqq., ritus non observandos p. 1308, l. 6*): Ⓘ *varia exempla*: Ⓐ *-antur consilia*: TER. Andr. 733 -o quod consilium primum intenderam **(**CIC. dom. 9 optimum c. de orat. 3, 3 [*sec. orationem Crassi*] si ... *consul* c. senatus a re p(ublica) -ret. AVR. Fronto p. 38, 13 [*opp.* comprobasti]. VET. LAT. prov. 6, 20 [Faust. Rei. grat. 1, 12] noli -are consilia matris tuae [*gr. μὴ ἀπώσῃ, Vulg.* ne dimittas]. SIDON. epist. 1, 7, 6**)**. CIC. Phil. 7, 8 (*antea opp.* accipiatis). off. 3, 49 *Athenienses* totam eam rem, *i. consilium Themistoclis,* ... -verunt. Att. 10, 1, 3 quid ... essem de pace dicturus, dixi; ipse *Caesar* valde -vit. Ⓑ *-antur hominum qualitates, affectus sim.*: AFRAN. com. 263 dehinc temeritatem -o vulgariam. CIC. Cluent. 5 falsa invidia ... ab ingeniis prudentium -etur. Balb. 7 esset omnis ... reprehensio a vobis, iudices, -anda. Phil. 5, 10 omnis ... audacia *M. Antonii* ... auctoritate nostra -anda est. Lael. 48 *ne* virtutes, quia nonnullas ... molestias adferunt, -entur (61 v. ... minime -anda est). off. 2, 54 hoc benignitatis genus *non* omnino -andum est (MIN. FEL. 5, 1 alterum *g. vivendi* [*opp.* conprobaris]). *al.* PLIN. nat. 7, 130 -ta omni fortunae ambitione. FRONTO p. 139, 16. 139, 17 iustitiam. COD. Iust. 8, 50, 17, 1 (*a. 294*) de tristitia -anda. PRISCILL. tract. 1, 2 -tis prioris vitae desideriis. *al.* Ⓒ *-antur iussa vel preces* (*cf. infra l. 67*): CIC. Font. 48 eius *Vestalis* obsecrationem -are, cuius preces si di aspernarentur *eqs.* Cluent. 201 cuius *matris malevolae* vota et preces a vestris mentibus -are debetis (p. red. in sen. 12. Pis. 64 superbissime decreta et p. *Italiae* -asti. *al.* LIV. 38, 3, 7 SVLP. SEV. chron. 1, 41, 1). AMM. 17, 13, 5 iubenda. Ⓓ *quaelibet*: CIC. Verr. II 1, 112 tuam auctoritatem tute ipse edicto provinciali -bas (1, 153. 3, 39. 48 Sest. 35). Deiot. 30 quamvis ... impie necessitudinis nomen -retis (*sc. avum accusantes*). Phil. 5, 33 cum hoc *Antonio* ... bello ... decertandum est, idque confestim; legatorum tarditas -anda[s] est. de orat. 1, 110 quod neque ... amplecteretur artem *rhetoricam,* ... neque rursum eam totam ... -ret (3, 128 *artes* sordidiores). *al.* LIV. 9, 11, 4 tum bellum et fortia consilia placeant, tum sponsio et pax -etur. COLVM. 6 praef. 1 agricolas pecoris abnuisse curam gregariorumque pastorum velut inimicam professionis suae disciplinam constantissime -asse (APVL. apol. 28, 9). TERT. idol. 10, 4 saecularia studia. IVL. VICT. rhet. p. 39, 32 eam *rem,* quam nocturam putes, -are (*antea disting.* tollere). HIL. AREL. vita Honorat. 4 l. 7 -to patrum stemmate elegit sola Christi paternitate censeri. ENNOD. epist. 8, 37, 1 p. 224, 1 si *epistulae aliquid petentes* -entur ab inpetratione.

Ⓘ *-antur res ad religiones earumve praecepta pertinentes*: PACVV. trag. 235 -o auspicium; regrediundum est ilico. CIC. leg. 2, 28 ara ... vetusta ... Febris ... detestanda, atque omnia eius modi -anda sunt. nat. deor. 2, 71 his fabulis spretis ac -tis *eqs. al.* TERT. monog. 9, 3 si 'quos deus coniunxit, homo non separabit' -o. Ps. TERT. haer. 6, 1 hic *haereticus* prophetias et legem -at, deo creatori renuntiat **(**[*cf. p. 1306, 1*]. VET. LAT. I Thess. 5, 20 [Priscill. tract. 3, 71] p. nolite -are [*gr. μὴ ἐξουθενεῖτε, cod. 75. al. et Vulg.* nolite spernere. *cf. Priscill. ibid.* respuimus]**)**. FIRMIL. Cypr. epist. 75, 19, 4 -andum esse omne omnino baptisma *extra ecclesiam* (*cf.* CASSIOD. inst. 1, 19 iterationem baptismatis, quam usus atque ratio -vit ecclesiae). HIL. in Matth. 13, 2 *fides* suscepta novis fructibus ditat, -ta vero etiam veteris substantiae opes detrahit (PRISCILL. tract. 3, 73 SVLP. SEV. chron. 2, 44, 4). HIER. in Eph. 5, 25 p. 532^{B} qui *haeretici* omnes omnino nuptias -andas putant (*aliter sub IA*). vir. ill. 1, 5 libri *quidam* ... inter apocryphas scripturas -antur **(**RVFIN. hist. 3, 31, 6 qui in auctoritate habeantur l. *scripturarum* vel qui penitus -entur [*cf. gr. τῶν ... παντελῶς νόθων*]**)**. SERM. Corp. Vind. 21 p. 333, 8 *saeculi rebus inanibus* sub aeternorum comparatione in nihilum -tis. *al.*

Ⓘ *-antur res ad instituta rei publicae pertinentes*: CIC. inv. 1, 68 *maiores nostri* -tum iri legem *malam* intellegebant (Verr. II 3, 24 tota Hieronica lege ... reiecta ac -ta. *al.* QVINT. inst. 3, 6, 84 quam l. mos publicus -vit. decl. 261, 2. *cf.* CIC. har. resp. 29 eam partem legis). Verr. II 2, 126 hominum iura ... *et* deorum ... religiones omnes -vit (Phil. 1, 27). Cluent. 136 an potuit *senatus* rem delatam eius modi -are? (*cf.* ASCON. Corn. p. 47, 12 cuius relationem -vit senatus). prov. 39 si hominum clarissimorum ... studium erga hunc ordinem -aro. Planc. 9 tu labores tuos, quod aedilis non sis factus, fractos esse et abiectos et -tos putas? rep. 1, 49 negant oportere ... genus hoc totum liberi populi -ari (leg. 3, 15 quoniam regale civitatis g., probatum quondam, postea ... regis vitiis -tum est, nomen tantum videbitur regis -tum, res manebit, si unus *magistratus* ... imperabit). *al. apud eundem.* *-antur actiones ab iudice*: COD. Iust. 7, 62, 3 (*a. 238/44*) licet *appellatio* ab iudice -ta sit. Theod. 11, 30, 37 si a cognitore fuerint -tae *peremptoriae praescriptiones.*

Ⓘⓥ *in artibus, disciplinis*: Ⓐ *gramm. vel rhet.* (*-antur litterae, verba, sermones eorumve qualitates sim.*): CIC. de orat. 3, 157 (*de similitudine; sunt qui locum Ciceroni abiudicent*) verbum in alieno loco tamquam in suo positum, si agnoscitur, delectat; si simile nihil habet, -atur (QVINT. inst. 1, 5, 71 si *v.* recepta sunt, modicam laudem adferunt orationi, -ta etiam in iocos exeunt. MACR. Sat. 1, 5, 3). 3, 192 ne *dicta postrema* ... animorum iudiciis -entur. orat. 25 opimum ... dictionis genus, quod ... Rhodii numquam probaverunt ..., Athenienses vero funditus -verunt (209. QVINT. inst. 6, 3, 49 ut hoc g. *responsi* non totum -etur). 216 (*agitur de clausulis*) *paeana* non plane reicio ...; ne spondeus quidem funditus est -andus. VARRO ling. 8, 30. 9, 3 neque anomalia neque analogia est -anda. VEL. gramm. VII 50, 9 antiqui nostri -verunt id, quod apud Graecos est ‹ζ› (*Di Napoli, ed. 2011, v trad.*). 76, 13 quod vide⟨o⟩ consuetudinem -asse (*i. scripturam 'beni-, malificium'*). FRONTO p. 134, 19 utrumne ... spernenda censes ac -anda *verba elegantiora,* an *eqs.* (*opp.* recipi). APVL. flor. 15, 19 versuum nexu -to conscribere ... libera oratione. PRISC. gramm. II 27, 8 (*allatis exemplis* o *vocalis in* u *mutatae*) quae ... a iunioribus -ta sunt, quasi rustico more dicta. Ⓑ *agri cultura* (*-antur vel res corporeae vel usus*): COLVM. 2, 2, 22 hoc ... genus iuncturae *boum* maxime probatum est; nam illud *provinciale* ... fere -tum est *a scriptoribus.* 3, 13, 5 hae ... vinearum sationes pro natura ... cuiusque regionis aut usurpandae aut -andae sunt nobis. 5, 8, 6 *ad oleas colendas* creta ex toto -anda est. 9, 4, 3 solae ex omnibus *arboribus* ut nocentes taxi -antur. *al.* PLIN. nat. 16, 140 *cypressus* non -ta distinguendis tantum vinearum ordinibus. PALLAD. 1, 6, 9 nigras vites omnino -es. Ⓒ *dialectica*: GELL. 2, 8, 9 aput Platonem ... reperias synlogismos -to conversoque ordine isto *tradito.*

β *ut falsae, non genuinae; respiciuntur*: Ⓘ *quaelibet*: TER. Ad. 858 ut illa, quae te scisse credas, nescias et, quae tibi putaris prima, in experiundo ut -es. CIC. Font. frg. 7 hoc ipso argumento cetera testimonia -are debetis. Planc. 44 sequestremne Plancium *esse*? respuerent aures, nemo agnosceret, -rent. Mil. 64 haec *falsa* non delata solum, sed paene credita, nec ante -ta sunt quam quaesita. VARRO rust. 1, 2, 28 quae *miracula* omnia sunt diversa ab agri cultura et ideo -anda. Ⓘⓘ *philosophia vel res divinae*: CIC. ac. 2, 29 quoniam ... docere ... vellent *Academici,* quae visa accipi oporteret, quae -ari. 2, 119 hoc -are, illud autem ... defendere. nat. deor. 3, 44 tum Charon, tum Cerberus dii putandi; at id quidem -andum. *al.* TERT. carn. 4, 1 si ... *non* ut impossibilem ... deo -as corporationem, superest ut quasi indignam reicias et accuses. FIRMIL. Cypr. epist. 75, 7, 2 *haeretici* consentiunt in -anda divinitatis veritate (AVG. civ. 15, 27 tit. -tā historicā v.). HIL. syn. 20 -atur ... haec omnis impietas (*i. doctrina falsa*). HIER. epist. 85, 4, 1 prava dogmata (*antea*: reprobare). AVG. epist. 166, 19 quaecumque illarum *sententiarum* veritate posset convinci et -ari. *al.* Ⓘⓘⓘ *variae artes*: VARRO ling. 9, 111 sic ... omnis -andum erit artis, quod ... discrepant scriptores; item in quibus conveniunt in scriptis, si ‹eadem› -at natura (‹ › *Mette,* etiam *trad.*). CELS. 3, 4, 12 (*antea p. 317, 26*) id Asclepiades iure ut vanum -vit. COLVM. 1, 1, 6 (*opp.* probanda; *v. 1189, 46*). 2, 1, 1 cur ... veterum opinionem ... reppulerim falsamque sententiam -verim. PLIN. nat. 2, 85 una ratio geometricae collectionis numquam fallacis possit non -ari. QVINT. inst. 3, 6,

[Stewart]

33 (*de statibus*) quemadmodum ab Archedemo qualitas exclusa est, sic ab his -ta finitio. Ps. Apvl. herm. 14 p. 281 ex *tot* … coniugationibus *propositionum* quattuordecim … probantur, ceterae … merito -antur. Avg. mus. 4, 1, 1 utrum non -es, *discipule,* quod ultimam syllabam *metri* … grammatici nihil ad rem pertinere arbitrati sunt. :: omnino -o. Galen. sect. 8, 2 si quidem -as, quod videtur, … et nobis tempus est adeundi ad eos, qui recipiunt visibilia (*gr.* ἀτμάζεις). *al.*

d *quae admitti vel fieri non possunt* (*subi. sunt res impedientes*): Plin. nat. 17, 104 (*de insitione*) -at … advenam *virgam* inhospitalis duritia *nodi.* Scavr. gramm. app. VII 30, 12 eam *litteram* (*sc.* b *in praepos.* ab) -ant *voces non a vocalibus incipientes,* ut 'a Baiis' *eqs.* Cod. Iust. 2, 4, 20 (*a. 293*) *non* ad rescindendum pactum sufficit, quod hoc *noctu factum sit* …, cum nullum tempus sanae mentis … consensum -et. Boeth. arithm. 1, 10, 9 l. 41 nascuntur hi *numeri* II, VI, X …, quos si dividas (*sc. in duas partes*), unam recipiunt sectionem ceteram -antes.

3 *appendicula syntactica et stilistica ad IIA*: **a** *pro obi. est acc. passim; inf. p. 1307, 20 sqq., or. recta p. 1307, 72, enunt. secund. c.* quod *l. 4; absolute e. g. p. 1305, 61. 1306, 31. 1307, 23. 1308, 57.* **b** *accedunt adv. e. g.* funditus *p. 1308, 34. 36,* omnino *l. 5. p. 1305, 75. 1307, 45. al.,* penitus *p. 1305, 68. 1308, 8, cf.* ex toto *p. 1308, 47; adi.* (*sc. ad obi. verbi*) omnis *p. 1307, 42 sq. 47. al.,* totus *p. 1307, 59. 1308, 12. al.; locut.* in nihilum *indicans gradum contemptus p. 1308, 10; praepos.* ab *indicans, unde aliquis (aliquid) arceatur sim., e. g. p. 1306, 10 sq. 17. 1307, 52. 67.* **c** *pro syn. sunt e. g.* abicere *p. 1308, 19* (*cf.* reicere *p. 1306, 31. 1308, 13. 64. al.*), contemnere *p. 1305, 60. 1306, 35. 54,* excludere *l. 1. p. 1307, 1,* recusare *p. 1306, 37. 56. 59,* repellere *p. 1306, 13. 1308, 74,* respuere *p. 1305, 69. 1307, 75. 1308, 56,* spernere *p. 1306, 36. 55. 1307, 71. 1308, 40. al.* **d** *opp. e. g.* accipere *p. 1306, 73. 1307, 37. 1308, 61. al.* (*cf.* recipere *l. 15. p. 1305, 30. 31. 33. 1308, 30. al.,* suscipere *p. 1306, 59. 61. 1307, 17. 1308, 3*), probare *l. 3. p. 1308, 21. 33. 45. al.* (*cf.* comprobare *p. 1307, 35. 46*).

B *technice in iure hereditario* (*exempla selecta; fere pro syn. sunt* [se] abstinere Vlp. dig. 4, 4, 7 Cod. Iust. 6, 31 tit. *al.,* omittere *l. 42; opp. e. g.* adire *l. 41. 47. al.,* adquirere *l. 37. 46. 50,* agnoscere *l. 41. 51,* vindicare *l. 38*): **1** *accedit vel facile intellegitur obi. acc. eius rei, quae recitur*: Iulian. dig. 30, 81, 6 si … heres Titii legatum non -verit (Pompon. dig. 30, 38 pr. pro parte adquirere, pro parte -are l. Afric. dig. 38, 2, 26 Gaivs dig. 31, 55. Marcell. dig. 9, 2, 34 [*opp.* vindicasset]. Pavl. dig. 31, 5 pr. [*opp.* amplecti]. *et saepe*). 38, 2, 20, 4 si filius vel non petierit bonorum possessionem … vel -verit (Gaivs dig. 26, 8, 11 et in agnoscenda et in -anda b. p. Vlp. dig. 38, 17, 2, 21 [*opp.* de adeunda … hereditate]. Pavl. dig. 4, 4, 24, 2 [*sec. Scaevolam*] si quis … omiserit vel -verit hereditatem vel b. p. *eqs. al.*). Pompon. dig. 29, 2, 23 in -anda hereditate vel legato certus esse debet de suo iure is, qui ⌊-at⌋ ([*ad 2*]. Scaev. dig. 38, 8, 10 Papin. dig. 31, 77, 31. Vlp. dig. 29, 2, 17 pr. sicut adeundo adquirit, ita et -ando amittit h. Pavl. sent. 3, 4[b], 11. Cod. Iust. 6, 30, 9 [*a. 293; opp.* adire]. Hist. Avg. Hadr. 18, 5 ignotorum hereditates. *et saepe*). 29, 2, 77 -are testamentum (Hil. in Matth. 11, 7 [*in imag. de Christo a Iudaeis reiecto*] hereditatem … familia reicit; t. filii -ant, servi recognoscunt). 30, 38 pr. ut alter eorum *heredum* partem suam adquirat, alter -et (Vlp. dig. 29, 2, 2 [*opp.* agnoscere, *ut* Pavl. sent. 3, 6, 12]). frg. Vat. 82 (*opp.* quaesissem). Vlp. dig. 38, 17, 2, 19 si *mater* ius consanguineae -vit vel capitis deminutione amisit (Pavl. dig. 50, 17, 91. Mod. dig. 2, 14, 34 i. adgnationis). Cod. Iust. 2, 38, 2 (*a. 241*) -ta paterna successione (6, 31, 4 [*a. 293*]. *al.*). *al.* **2** *absolute*: Pompon. dig. 29, 2, 23 *l. 44.* 31, 45, 1 si … ex die certa nobis legatum sit, ante … diem certum -are non possumus. Vlp. dig. 15, 1, 3, 1 deliberantibus primis heredibus … mox -antibus eis. Pavl. dig. 29, 2, 18 is potest -are, qui et adquirere potest. *al., e. g. p. 1304, 14.*

deriv.: repudiabilis, repudiatio, repudiator.

repudiōsus, -a, -um. *a* repudium. *i. q. dignus qui repudietur, obnoxius repudio*: Plavt. Persa 384 (*virgo patri*) videto, me ubi voles nuptum dare, ne haec fama *mala* faciat -as nuptias.

repudium, -ī *n.* [*a* re- *et* pēs, pedis; *voci subesse videtur adi. poss.* *re-pod- *'pedem a se contra (aliquem) excutiens'* (*de* re- *cf. e. g.* reicio, respuo). *v. Leumann, Gramm. 1977, 293. 392. Mei.*] *de origine*: Fest. p. 281 -um Verrius ait dictum, quod fit ob rem pudendam (*affert p. 1311, 25*). Not. Tir. 45, 21 -um (*cf. 22* divortium). *de mensura*: repūdia Drac. Romul. 10, 295. *de notione* (*pleraque ad 1 infra spectant; adde p. 1310, 11 sqq. 27. 28*): Char. gramm. p. 462, 59 hoc -um: *ἄφεσις γάμου, διαζυγή.* Gloss. -um: *διάλυσις γάμου. διάζευξις γάμου. ἀπόλυσις γάμου ἢ μνηστείας. ἀποστάσιον, περίλυσις. ἀποβολή.* Gloss.[L] I Ansil. re 1306 sqq. (cod. Paris.) -um misit: divortium fecit. divortium interposuit. discidium fecit. dimisit. clavis ademsit. eiecit. exegit *eqs.* 1321 -i: discidii vel dimissionis. II Abav. re 100 -um: divortium, discidium. Gloss. iurispr. *ἄδετ P* 4 *-ιον· διαζύγιον. al.* *legitur fort. iam in* Lege XII tab. (*v. l. 34*), *deinde certe in versibus apud* Plavt., Ter., Lvcil., Acc., Sen. *trag.,* Drac., *in orat. soluta inde a* Sen. contr., Val. Max., *saepius in decl. et sermone iuris et apud* Tert.; *abiit in vocem gr. ῥεπούδιον e. g. l. 1. p. 1311, 13.*

fere i. q. actus (aliquem vel aliquid) recusandi, reiciendi sim. (*c. gen. obi. e. g. l. 53. 69. p. 1311, 1. 29 sqq.*): **1** *usu sollemni significatur declaratio, qua solvuntur sponsalia vel matrimonium* (*libellus sim., quo fit talis declaratio, significari vid. p. 1311, 6 [cf. aβ]; plur. pro sing. usu poetico l. 32. 57. ad rem v. Treggiari, Roman Marriage, 1991, 436 sqq.*). *definitur et distinguitur a voce q. e.* divortium (*cf. l. 64; fere pro syn. est e. g. l. 38. 69. 71*): Gaivs dig. 24, 2, 2, 1 (*antea vol. V 1, 1637, 36 sq.*) in -is autem, id est renuntiatione, comprobata sunt haec verba: 'tuas res tibi habeto', item haec 'tuas res tibi agito'. Pavl. dig. 50, 16, 191 (-um *et ante et post nuptias,* d. *postea tantum fieri dicit; v. vol. V 1, 1637, 48 sqq.*). Mod. dig. 50, 16, 101, 1 d. inter virum et uxorem fieri dicitur, -um vero sponsae remitti videtur; quod et in uxoris personam non absurde cadit. Isid. orig. 9, 7, 24 -um est, quod sub testimonio testium vel praesenti vel absenti mittitur (*disting. 25* d. …, quotienscumque … alter eorum alteras nuptias sequitur).

a *exempla varia* (*-um a viro fere declaratur* [*ex parte eius e. g. l. 25. 31 et* Svet. Tib. 11, 4], *sed ex utraque parte vel incertum unde e. g. l. 54. 59 sq. 65; vix huc p. 1311, 25*): **α** -um *mittere, nuntiare, dare sim.* (*saepius c. dat. personae*): Plavt. Aul. 783 sq. *filiam tuam* tu despondisti … meo avunculo; … is me nunc renuntiare -um iussit tibi. :: -um rebus paratis, exornatis nuptiis? (Ter. Phorm. 677 illis -um renuntiet, hanc ducat [Schol. p. 136, 6 reiectionem]. Adnot. Fronto p. 181, 20). 799 -um remisit avunculus (Ter. Phorm. 928 [Schol. p. 139, 14 abiectionem]. Lvcil. 849. *al., v. p. 1050, 47 sqq.*). Tac. ann. 3, 22, 1 post dictum -um (*cf. p. 1311, 38*). Svet. Cal. 36, 2 quibusdam *feminis* absentium maritorum nomine -um ipse misit (*al., v. vol. VIII 1180, 19 sqq. [quaedam ad b pertinent, cf. p. 1311, 3] et e. g.* Drac. Romul. 10, 295 amara -a. Cod. Iust. 5, 17, 9 [*a. 497*] communi consensu tam mariti quam mulieris. *iuncturam iam in* Lege XII tab. *occurrisse susp. Crawford, Roman Statutes II, 1996, 632 sq.*). Fronto p. 192, 16 -um dare (Vet. Lat. Matth. 5, 31 [cod. 3. *al., sim. al.*] quicumque dimiserit uxorem suam, det illi -um [*gr. ἀποστάσιον,* cod. 10. *al. et* Vvlg. libellum -i]. Hil. myst. 1, 3, 2 Prob. Verg. ecl. praef. p. 327, 26. Rvfin. Orig. in num. 16, 4 p. 142, 21 [*20* divortium]. *al.; cf. p. 1311, 10. 34. 40*). Tert. apol. 6, 6 per annos ferme sexcentos ab urbe condita nulla -um domus scripsit. *al.* **β** *in iunctura* -i libellus *sim.* (*locis biblicis resp. gr. gen. ἀποστασίου*): Vet. Lat. deut. 24, 1 (Tert. adv. Marc. 4, 34, 1, *sim. al. et* Vvlg.) *vir* scribet libellum -i et dabit in manu eius *uxoris* et dimittet illam de domo sua ([cod. 100 librum -i]. Tert. adv. Marc. 4, 34, 2 l. -i dare. Cod. Iust. 5, 17, 6 [*a. 294*]. *al., e. g. l. 37; cf. p. 1311, 11. 18. 43*). 24, 3 (cod. 100) vir … scribserit ei librum -i ([Hier. epist. 55, 5, 4 *et* Vvlg. libellum -i]. Matth. 19, 7 [cod. 3. *al., sim. al. et* Vvlg.] Moyses mandavit dari librum -i [cod. 8. *al.* libellum -i]. *al.; cf. p. 1311, 16. 20*). **γ** *quaelibet*: Sen. contr. 2, 2, 6 etiamsi *uxor* -o diducta fuerit (*cf.* -o dimittere: Tert. adv. Marc. 4, 34, 9 non minus morte quam -o dimissam a viro. Vlp. dig. 40, 9, 14, 2 Ivst. 11, 11, 5). 2, 5, 17 si … mulier ⟨in⟩iusti -i ageret (*ibid. iterum. al., v. vol. VII 1, 1688, 32 sq.; cf.* -um iustum: Qvint. decl. 251, 2. 262, 2). 7, 6, 24 *quidam* cum hortaretur libertum ad -um sororis. *al.* Val. Max. 2, 1, 4 -um inter uxorem et virum (*postea*: uxorem … dimisit). 6, 3, 12 *quidam* coniugem -i nota adfecit … ludos ausam spectare. Sen. Herc. O. 432 sic coniuges expellit Alcides suas, haec sunt -a (*ironice, sc. de occisione*). Med. 53 (*Medea secum*) te … in exitium para furore toto; paria narrentur tua -a thalamis. benef. 3, 16, 2 numquid iam ulla -o erubescit, postquam … nobiles feminae … exeunt matrimonii causa, nubunt -i? (*postea*: sine divortio). dial. 1, 3, 10 (*per hyperbolen*) *Maecenati* morosae uxoris cotidiana -a deflenti. *al.* Plin. nat. 7, 122. Qvint. decl. 257, 6 -um … imperas, *pater. al.* Calp. decl. 35 nec matris officium -o deponitur, sed uxorium nomen amittitur. Iulian. dig. 24, 2, 6. Apvl. apol. 76, 4 nova nupta …, virgo rursum post recens -um. 92, 10 *vidua* ob unum divortium suspectanda, sive illa morte amisit maritum …, seu -o digressa est, *sc. ex utravis parte orto* (*seq. p. 1305, 12; sim. e. g.* Avg. quaest. hept. 3, 61 quae a viro … per -um recessisset. serm. 392, 2 per -um discessit). Tert. adv. Marc. 5, 7, 6 Marcion totum concubitum auferens fidelibus …, -um ante nuptias iubens (*antea*: divortium). monog. 10, 3 (*v. p. 1311, 7*). 14, 5 -um prioris *matrimonii.* Vlp. reg. 14, 1 lex … Papia … a -o anni et sex mensum *vacationem tribuit feminis* (*antea syn.* divortio). Firm. math. 5, 3, 11 aut -o ab ea *uxore* aut mortis discrimine dividetur. Conc.[S] II 3, 2 p. 38, 29 *nullo* -o consequente (*gr. II 1, 2 p. 23, 21 διαιρέσεως*). *al.*

b *-um declaratur a femina vel ex parte eius*: Sen. contr. 7, 6, 13 (*loq. paterfamilias*) -um ⟨si⟩ remisero genero, accusabor. Qvint. decl. 259,

[Stewart]

18 (*ad patrem nuptae*) -um imperare non potes eius, ad quem puella legibus ... pervenit. MARCELL. dig. 24, 3, 38 Maevia ... -um sponsalibus misit atque ita alii nupsit (PAPIN. dig. 24, 2, 8. VLP. dig. 24, 2, 4 Iulianus ... quaerit, an furiosa -um mittere vel repudiari possit. PAVL. dig. 24, 1, 57 [*bis; ibid.* divortium]. FRG. Vat. 116 pater ... genero. CASSIOD. Ios. antiq. 15, 259 p. 444 mittit ... ei -um connubium renuens [*gr. γραμμάτιον*]. *al.; cf. p. 1310, 31*). TERT. monog. 10, 3 a quo *marito iam mortuo* -um (*ad aγ*) non audiit, non divertit; cui -um non scripsit, cum ipso est (11, 3 -um ... alienis iam dotalibus scriptum. *cf. l. 19. p. 1310, 40. 42 sqq.*). SCHOL. Iuv. 9, 75, 1 *uxorem tuam* -um volentem tibi dare (COD. Theod. 3, 16, 2 pr. LEX Burg. Rom. 21, 3 nolente marito. *cf.* RVFIN. hist. 4, 17, 5 mulier ... libello ei *marito* -i dato discedit [*Euseb. ex Iustin. apol. II 2, 6 τὸ λεγόμενον παρ' ὑμῖν ῥεπούδιον δοῦσα*]). *al.*

c *pro coniuge ponitur vel intellegitur deus vel Christus* (*cf. infra l. 43*): VET. LAT. Is. 50, 1 (Ps. Ambr. apol. Dav. II 8, 41, *sim. al. et* VVLG.) quis liber -i matris vestrae *Sion,* quo *ego deus* dimisi eam? (*gr. ἀποστασίου ut*: Ier. 3, 8 [Hier. *ad l., sim.* VVLG.] quia pro eo, quod moechata est aversatrix Israhel, ... *ego deus* dedissem ei libellum -i [*cf. p. 1306, 16*]). PS. SVLP. SEV. epist. 2, 12 Christi sponsa diceris, *virgo*; ... cito scribet -um, si in te vel unum viderit adulterium. EVSEB. GALLIC. hom. 49, 6 librum -i illa *synagoga* suscepit, ius thalami et regni ista *ecclesia* promeruit.

2 *significatur quilibet actus reiciendi, recusandi sim.*: **a** *fragmentum tragoediae contextus incerti* (*locum citat* FEST. *p. 1309, 67; ad Ionis fabulam refert Ribbeck, Die röm. Tragödie, 1875, 549* [*de re cf. Aesch. Prom. 663 sqq.; vix ad 1a pertinet*]): ACC. trag. 682 -o eiecta ab Argis iamdudum exsulo.

b *apud auctores Christ.; -um fit*: **α** *non accipiendo, admittendo, sumendo sim.* (*ad sensum supra sub 1 illustratum alluditur maxime l. 30. 43*): Ⓘ *c. gen. obi.*: TERT. apol. 12, 7 nonne laudem magis quam poenam merebatur -um agniti erroris? cult. fem. 1, 4, 1 -um caeli et matrimonium carnis. pudic. 1, 10 societatis. spect. 19, 1 amphitheatri (*cf.* 24, 3 spectaculorum). PS. CYPR. singul. cler. 39 turpitudinis. PACIAN. epist. 3, 26, 1 si *ecclesia* corpori suo -um pacis indixit, plane tunc a Christo recessisse videatur. PASS. Fabii 3 militiae saecularis dando -um ad invictricia castra (*sc. dei*) statim signa convertit. Ⓘⓘ *c. dat. personae vel rei repudiatae* (*adde* -um indicere *l. 33*): TERT. idol. 6, 2 quomodo ... renuntiavimus diabolo et angelis eius, si eos (*i. idola eorum*) facimus? quod -um diximus iis *eqs.*? (paenit. 7, 5 et navi et mari. NICET. compet. frg. 3 p. 53, 15 diabolicae vanitati). PS. AMBR. paenit. 32 p. 1003[D] fugiamus ... illecebras mundi et ambitionibus eius demus ex toto -um (serm. 26, 2 [= PS. HIER. epist. 33, 1] vanitati. PRAEDEST. 3, 15 l. 61 vobis *haereticis.* POMER. 3, 12, 3 vitiis omnibus). Ⓘⓘⓘ *cetera exempla*: GAVDENT. serm. 8, 38 quem ... acceperit Iudaea plebs libellum -i, audiamus: '...' ([*Matth. 23, 37 sq.*]. 8, 39). RVFIN. Orig. in num. 7, 4 p. 44, 5 (*ad num. 12, 13 sq.*) signum -i est in faciem conspui (*ibid.* p. 44, 9). CASSIOD. in psalm. 138, 22 l. 471 (*in veriloquio*) odium ... dictum est quasi oris -um.

β *alio modo, sc.: non praestando, non offerendo*: AVELL. 76, 11 inferam tibi communionis -um (*gr. κοινωνίας παραίτησιν*). *non obsequendo* (*de eadem re cf. p. 1307, 26 sq.; resp. gr. Conc.*[S] *II 1, 3 p. 70, 31 sqq. παραίτησις vel adi. παραιτητικός*): CONC.[S] II 3, 3 vers. ant. p. 78, 16 habes exemplaria -i ... episcopi Athanasii? 78, 23 per proprios -i libellos. 78, 27 epistulas -i. 79, 30 post tria -a. 80, 7 directis -i litteris ... ad ... Panolbium (81, 35. *al. ibid., v. e. g. supra p. 1306, 63*). 82, 12. *et saepius in eodem contextu.*

deriv.: repudio, repudiosus. *Stewart.*

[repuellāsco *v. l. 63.*]

repuerāsco, -ere. *a* re- *et* puerascere (*quod verbum occurrit inde a Suet.*), *nisi a* re- *et* puer. *scribitur* -asc- *ubique* (*in codd. vet. A* PLAVTI *et V* FRONTONIS), -esc- *in var. ll.* CIC. de orat., Cato (*etiam* -isc- *ut* HIER. in Is., AVG.), TERT., GLOSS. II. *de notione*: NON. p. 165, 26 (= GLOSS. V 646, 56) -ere: ⌊in puerum redire⌋ (*affert locos* NOVII *et ambos* CIC.; ⌊ ⌋ *om. pars codd. et edd. Nonii*). GLOSS. II 392, 61 *πάλιν παῖς γίνομαι*: -o. [*e coni. dub.* VARRO Men. 44 veteres -unt (*Meineke,* repuell- *Buecheler,* puellascunt *trad.; v. vol. X 2, 2503, 52 sq.*).]

i. q. rursus puerum fieri (*accedit* rusum *l. 69; cum dat. iudicantis [nisi est commodi] p. 1312, 3, finali p. 1312, 10; disting.* iuvenescere *p. 1312, 6*): **1** *translate c. respectu*: **a** *morum, modi agendi*: **α** *in malam partem* (*huc fort. l. 63*): PLAVT. Merc. 296 senex ... iam nec sentit nec sapit, aiunt solere eum rusum -ere (*cf. Otto, Sprichw. n. 1625*). NOVIVS Atell. 2 quia ... -is, fugitas personas, pater (*de re cf. vol. X 1, 1716, 53 sqq.*). **β** *in bonam partem*: CIC. de orat. 2, 22 Laelium ... cum Scipione solitum rusticari eosque incredibiliter -ere esse solitos. SYMM. epist. 4, 20, 2 -ere ... nos iubet pietas (*sc. una cum filio litteris graecis studendo*). *usu christ. respicitur renovatio spiritalis, simplicitas animi sicut puerorum*: TERT. adv. Val. 2, 3 -ere nos ... apostolus (*I Cor. 14, 20*) iubet secundum dominum (*cf. Matth. 18, 3*). HIER. hom. Orig. in Ezech. 1, 7 p. 332, 4 hodie nascitur senex, novellus senex -ens. AVG. quant. anim. 28, 55 *ut anima* -at deo, quod est novum hominem fieri vetere exuto.

b *speciei*: SIDON. epist. 4, 13, 1 *senex quidam* cotidie ... habitu cultuque conspicuo non iuvenescit solum, sed quodammodo -it.

2 *proprie*: CIC. Cato 83 si qui deus mihi largiatur, ut ex hac aetate -am et in cunis vagiam, valde recusem. FRONTO p. 87, 10 (*cf. p. 86, 26* seni huic, *i. mihi*) *cupio,* ut vestro conspectu ... frui quam mihi diutissime liceat, eique ego rei, sei fieri possit, -ere opto. *apud Christ. -unt fideles post mortem*: HIER. in Is. 12, 40, 27 l. 62 G. (*antea*: aquilarum senectutem revirescere) et sanctos -ere et assumpto immortali corpore ... rapi in nubibus obviam Christo. *schola aestiva 2019/Bl.*

ille **repugnābilis,** *exemplum compositionis metricae, in additamento* PROB. cath. gramm. IV 43, 15. *adi. a* repugnare *formatum notionis fortasse act., sc. qui repugnare potest.*

repugnāculum, -ī *n. a* repugnare *sec.* propugnaculum. *significatur quod aptum est ad repugnandum; adhibetur de persona, quae defendit, vindicat*: ARNOB. IVN. ad Greg. 25 l. 49 *te, Gregoria, habent pauperes* praesidium, oppressi -um.

repugnāns, repugnanter *v.* repugno. *Bk.*

1. ※**repugnantia,** -ae *f. a* repugnare. *plur. non nisi l. 26. p. 1313, 29. de notione v. l. 45. 69. legitur in prosa orat. apud* CIC. (*sexies*), PLIN. nat. (*quinquies*) *et inde a saec. III, saepius apud* AVG. *et* BOETH. [*confunditur in codd. c. part. praes. neutr. plur.* repugnantia *l. 41* (*pro quo in var. l. cod. saec. VI* EVGIPP. exc. Aug. p. 747, 28 contrariae -ae [*sc. nom.; pendet ex Aug. trin. 1, 12, 27 l. 131* contraria et repugnantia]), *c.* repugnatio *p. 1313, 22; nota l. 58.*]

i. q. qualitas vel actio, effectus eorum, quae vel qui (inter se) repugnant: **1** *c. respectu qualitatis, status sim.*: **a** *eorum, quae vel qui disiunguntur, conciliari non possunt, sibi opponuntur sim., ut significetur i. q. discrepantia, disiunctio, contradictio sim.* (*quae vel qui inter se disiungantur sim., indicat gen. plur. [duo l. 42] l. 37 sqq. 65. 69 sq. al.* [*cf. duo gen. sing. p. 1313, 28*], inter se *l. 46 [iuxta gen. plur. ut l. 49]. 58* [*cf. l. 75*], cum *p. 1313, 1; pendet gen. sing. indicans, qua in re vel ab re disiunctio fiat p. 1313, 6, cuius partes disiungantur l. 68*): **α** *variorum oppositorum sim. (hominum l. 49): iunctura* -a rerum (*cf. l. 65. 69 sq.*): CIC. Phil. 2, 19 haec tu non propter audaciam dicis tam impudenter, sed quia tantam r. -am non vide[a]s. ARNOB. nat. 5, 8 p. 259, 8 fieri r. per -am *non* quivit, ut ex uno lapidum *a Deucalione et Pyrrha iactorum* genere ... *et dei et homines* substituerentur. LACT. inst. 3, 19, 8 hanc -am (haec repugnantia *var. l., v. app. crit.*) r. sententiarumque non cernit, nisi qui *eqs.* opif. 4, 4 quomodo illis *Epicureis* in tanta -a r. poterit ratio constare? PS. RVFIN. Ios. bell. Iud. 4, 279 p. 750 quis cavillationem vestri sermonis tulerit, cum r. -am videat (*gr. τὴν ἐναντιότητα*). *cetera exempla*: CIC. Tusc. 4, 23 pravarum opinionum conturbatio et ipsarum inter se -a sanitate spoliat animum (*cf. l. 42*). off. 3, 34 *Panaetius* induxit eam, quae videretur esse, non quae esset, -am (*sc. honesti et utilitatis; cf. p. 1313, 13*). PORPH. Hor. epist. 1, 1, 74 *Horatius* arguit inter se -am hominum. **β** *partium orat., enunt., conclusionis, sc. in arte rhet. et dialectica*: CIC. top. 53 (*antea*: locus dialecticorum proprius ex consequentibus et antecedentibus et repugnantibus) cum tripertito ... distribuatur locus hic in consecutionem, antecessionem, -am *eqs.* (BOETH. in top. Cic. 5 p. 360, 21 [*ad loc.*]. 366, 44). HIER. epist. 100, 12, 7 *non* id ipsum est benedictio atque supplicium, ... nec possunt ullo modo inter se sociari, quas (*an rectius* quae*?*) tanta dividit -a. AVG. c. acad. 3, 13, 29 per -am vel disiunctionem a me sunt enuntiata (*opp.* per conexionem). in Gal. 5, 11 (*antea*: utrumque ... recte dici potest: et ego placeo et non ego placeo) nulla inter se -a repellet (-ent *var. l., v. app. crit.*) intrantem, *sc. intellegere volentem.* mag. 2, 4, 1 (*antea*: si 'nihil' nos teneat et moras patiamur) suo loco genus hoc -ae ... planius intellegemus. trin. 13, 4, 7 'qui non vult beate vivere, beate vult vivere'; istam -am ... quis ferat? CLAVD. MAM. anim. 3, 6 p. 162, 15 tantam adversantium -am prolocutionum. BOETH. diff. top. 2, 11, 8 p. 1195[A] in quibus *locis* omnibus consequentia et -a custoditur (in herm. comm. sec. 3, 9 p. 199, 9 ex c. et -a propositionum. in top. Cic. 4 p. 348, 5 haec ... rerum c. ... in -am vertitur. *al.*). *al.* **γ** *materiarum, rerum naturalium, sc. c. respectu antipathiae* (*cf. e. g. Plin. nat. 20, 1. 37, 59*): PLIN. nat. 22, 106 custoditā in mixturis concordiā naturae ac -ā. 29, 61 illa *pudenda dictu* concordiā rerum aut -ā medicinae gignuntur (32, 25 ad -am r. ..., quam Graeci antipathian vocant). **δ** *partium script. sacr., praecipue euangeliorum*: LACT. inst. 5, 2, 16 abest a divinis litteris -a (*13* tamquam *scriptura sacra* sibi esset ... contraria). AVG. cons. euang. 2, 17, 37 non ... parva -a putari potest, cum *eqs.* 2, 34, 81 sine ulla -ae quaestione (2, 41, 88 p. 191, 20 quae cum illo *Matthaeo* dixerunt Marcus et Lucas, non habent -ae q. 4, 5, 6 p. 398, 22 nulla est ... inter eos q. cuiusquam -ae. *al. in*

[Beron]

eodem opere). 2, 40, 87 *ille* nihil … habet -ae cum ceteris duobus. 3, 2, 8 euangelistarum -a. gen. ad litt. 5, 8 p. 152, 12 (*iuxta* absurditas). 9, 12 p. 283, 18 *id non* habet ullam speciem -ae (*opp.* auctoritati sanctae scripturae velut testificatione contraria repugnare *videtur*). FVLG. RVSP. ad Tras. 2, 8, 1 (*antea opponuntur prov. 15, 3 et Hab. 1, 13*) in divinis sermonibus … nulla reperietur -a veritatis. *al.*

b *eius, quod a se ipso dissentit, sibi ipsi opponitur* (*cf. e. g. p. 1318, 36 sq.*): CIC. Tusc. 4, 29 fit, ut in altera corruptione opinionum morbus efficiatur et aegrotatio, in altera inconstantia aut -a (*antea*: adfectio … inconstans et a se ipsa dissentiens).

c *eius, quod alii contrario opponitur, ab eo discrepat* (*ut vergat ad notionem q. e. oppositum; pendet gen. explic.*): CIC. off. 3, 17 id, quod vere honestum est, fas *non* est cum utilitatis -a comparari (*cf. p. 1312, 48*).

2 *c. respectu actionis, effectus, virtutis sim.*: **a** *eius, quod vel qui alii contrario resistit aut id eumve aggreditur*: PLIN. nat. 21, 78 *natura* hanc dedit -am *contra mel venenosum* apibus, sicut contra serpentes Psyllis Marsisque (*item resistitur veneno sim.*: 28, 31 *quibusdam hominibus* insitā -ā interventum *eorum* quoque mederi constat). AMBROSIAST. in Eph. 1, 10, 2 haec -a, *sc. diaboli et exercitus eius,* partim de errore est, partim de … tyrannidis praesumptione (*antea affert apoc. 12, 7* Michahel et angelos eius … pugnare cum dracone et cum exercitu eius). AVG. contin. 8, 19 p. 163, 14 *caro* spiritui non solum sine ulla -a (repugnatione *var. l.*), verum etiam sine ulla corporalis alimenti indigentia in aeternum vivificanda subdetur (c. Iulian. 4, 14, 74 *concupiscentiam carnis* bonum esse pecoris, cuius s. ulla -a, *sc. concupiscentiae sapientiae,* delectat spiritum. PRIMAS. in apoc. 2, 7 l. 381 mites … sunt, qui …, quae audiunt, s. -a credunt). **b** *eorum, quae inter se pugnant, sibi resistunt*: AVG. civ. 14, 23 p. 49, 3 hunc renisum, hanc -am, hanc ⌊voluntatis et libidinis⌋ rixam (⌊ ⌋ *ἀπὸ κοινοῦ, ut vid.*). CLAVD. MAM. anim. 2, 7 p. 127, 6 *homo* -as in semet ipso sentiens disparium naturarum corporis atque animi.

2. repugnantia (*n. pl.*) *v.* repugno. *Beron.*

repugnātio, -ōnis *f.* *a* repugnare. *plur. non nisi l. 39. 58.* GLOSS. *v. p. 670, 41.* [*in falsa var. l.* AVG. *l. 22.*]

i. q. actio vel effectus repugnandi **(***maxime alii contrario, sed inter se l. 40 sq.; indicatur, quis [quid] repugnet, per gen. e. g. l. 40. 51. al., adi. l. 56, adversus quem repugnetur, per praepos.* contra *l. 51; locut.* sine, absque -e *l. 43. 54. 55. 60* [*cf. l. 49*]**)**: **1** *incorporaliter* (*in imag. l. 48*): **a** *repugnat quidlibet*: APVL. Plat. 1, 12 p. 206 (*antea*: inpedimentum) ubi -es istae nocivae erunt, infelicitas dicitur. CAEL. AVR. chron. 3, 8, 144 *Praxagoras talia* adhiberi iubet … virtutis -e omnia confundens, siquidem alia sint constrictiva …, alia laxativa. RVSTIC. Conc.^{S} I 4 p. 220, 11 (*l. 1 sq.* quomodo dulce et amarum contemperavit in idem?) perfectionem filiationis *Christi* … absque -e praedicamus.

b *repugnat animans vel caro, libido sim. eius (saepe apud Christ. de pugna spirituali); -o fit*: **α** *vario modo: contra temptationes, vitia*: PS. AMBR. serm. 48, 2 *virgines* -e animi mundi dulcia recusantes. OP. imperf. in Matth. 5 p. 664$^{in.}$ ieiunium … non est tantum irritatio passionis, sed -o. GREG. M. moral. 10, 34 ne *mens* arma -is arripiat. past. 1, 11 l. 111 R. animus voluptate luxuriae sine ullo -is stimulo delectatur. 2, 2 l. 52 R. ut -e vincantur *cogitationes malae. contra spiritum, deum sim.*: PHILIPP. in Iob rec. long. 41 p. 791^{D} eorum *daemonum* contra deum. AVG. contin. 9, 23 p. 169, 22 (*respic. Gal. 5, 17*) caro concupiscens adversus spiritum nec spiritui consulit ⌊tali -e⌋ nec sibi (⌊ ⌋ talis -o *var. l.; de pugna carnis, ut* 11, 25 p. 175, 5 carnis nostrae sine ulla -e perfecta sanitas). trin. 14, 9, 12 temperantia sine -e libidinum. GREG. M. moral. 33, 49 scuti defensio … nonnumquam … pro ⌊humana -e⌋ memoratur **(**⌊ ⌋ *ibid. iterum, ubi affert psalm. 75, 4; seq.* obstinata duritia defensionum. *cf.* 33, 52 [*respic. act. 9, 18*] superbae -es eius *Sauli* victae sunt**)**. *contra alios homines*: GREG. M. moral. 6, 7 ut *ille* … adversa nulla sustineat, contra infirmos sine -e praevaleat *eqs.* **β** *verbis, contradicendo*: EVGRAPH. Ter. Ad. 938 ('ego novus maritus anno … quinto et sexagensumo fiam?') -o, *sc. Micionis*: ab inhonesto argumentum ponitur, an turpe sit *eqs.* (repugno *var. l.*).

2 *corporaliter, sc. vi adhibita, armis* (*cf. l. 48. 55*): ZENO 1, 1, 16 (*respic. gen. 39, 12*) ille *Ioseph* in -e veste sibi violenter extorta … nudus aufugit. *Ok.*

repugnātor, -ōris *m.* *a* repugnare. GLOSS. II 230, 10 *ἀντίπαλος*: aemulus, aemula, -r (*cf. p. 1314, 12*), pellex (*i.* paelex).

i. qui repugnat (*non nisi de animantibus; c. gen. obi. sub 2, praepos.* contra *l. 72*): **1** *strictius, sc. defendendo alium vel se ab impugnantibus: a diabolo*: PS. CYPR. singul. cler. 11 p. 186, 11 quis … pro altera persona contra satanan -r … esse praesumat (*opp.* circa deum … fideiussor). VITA Marcell. Ebred. (BHL 5227) 2 antiquo serpenti non incognitus -r. *a militibus*: PS. RVFIN. Ios. bell. Iud. 5, 288 p. 787 *imperator* in hostes irruit et … duodecim -es peremit (*gr. δώδεκα … τῶν προμάχων, Heges. 5, 10, 3* propugnatores). *a tempestate*: CONSTANTIVS vita Germ. 13 p. 260, 9 *navis rector defecit*; tum vero quasi -e cessante tempestas … convaluit. **2** *laxius, sc. repudiando sim.*: AMBR. parad. 8, 38 -es isti veteris testamenti (*antea*: qui vetus non recipiunt testamentum). EVSTATH. Basil. hex. 9, 6, 14 ausculta, Iudaee, Christi -r (*gr. p. 205^{A} ὦ χριστομάχε*). EPIST. pontif. 1056 Conc.^{S} IV 2 p. 118, 23 -em … fidei (*Saulum, opp.* fidei praedicatorem *Paulum*).

f. **repugnātrīx,** -īcis. *i. quae repugnat (per appos. vergit in usum adi.; pendet dat. l. 12): de animante*: IVLIAN. epit. in psalm. 93, 16^{b} utrumque *dictum* secundum defectum personae -is legendum, unde bene intulit solum deum affuisse. *de re*: EVSTATH. Basil. hex. 3, 6, 6 *deus* -em calori naturam … ordinavit, *sc. aquam* (*gr. p. 68^{A} τὴν ἀντίπαλον τῷ πυρὶ φύσιν*).

repugnātōrius, -a, -um. *a* repugnare *sec.* oppugnatorius. *i. q. ad repugnandum pertinens: pro subst.* (*neutr. plur., nisi subaudias fem.* res *vel* machinationes): VITR. 10, 16, 2 (*10, 12, 2* restat mihi de oppugnatoriis rebus *dicere*) de -is vero non est scriptis explicandum. *adi.*: VITR. 10, 16, 8 in -is rebus.

repugnātrīx *v.* repugnator. *Bk.*

※**repugno,** -āvī, -ātum, -āre. *a* re- *et* pugnare. NOT. Tir. 46, 2 -at. *de notione*: SYNON. Cic. p. 413, 8 adversatur. -at. controversat. refragatur. reluctatur. resistit. renititur. 422, 15 (*v. p. 1100, 59*). 437, 21 resistens. … reluctans. -ans. … contrarium. rennuens. 441, 29 (*v. p. 671, 52*). GLOSS. -o: *ἀντιμάχομαι. ἀντιπολεμῶ.* -at: ⟨contra⟩ conatur. -anti: conanti. *sim. al. legitur inde a* LEGE XII tab., CATONE, PACVV., CIC. *per totam fere latinitatem* (*deest e. g.* CATVLLO, TIB., VAL. FL.). **[***confunditur in codd. c.* pugnare, *v. vol. X 2, 2552, 25 sq., eiusque compos., sc. de- l. 44* (*falso trad.* BELL. Hisp. 34, 3), pro- *l. 72; in falsa var. l. pro* rebellare MART. 9, 11, 12; *falso trad. pro* repurgare TERT. pall. 2, 7; *contextu manco* SALL. hist. frg. inc. 10; *loco corrupto* SEN. rem. fort. 16, 5.**]**

I *fere i. q. resistendo, contra nitendo pugnare* **(***fere intransitive [pass. impers. p. 1315, 11. 12. 1316, 32. 1317, 38. 41. 1319, 56; de usu trans. aliisque struct. v. appendicem]; in contextu variat e. g. cum* adversari *p. 1317, 37,* rebellare *l. 58. 1318, 45,* resistere *p. 1316, 20. 72. 1317, 18. al.; disting. vel opp.* de- *l. 44,* im- *p. 1320, 9,* op- *p. 1316, 45,* pugnare *l. 69,* obsequi *p. 1317, 60***)**: **A** *vi corporali vel locali*: **1** *-ant homines* (*diabolus l. 60, res pro hominibus l. 58. 63*): **a** *strictius vim contra vim illatam faciendo* **(***fere hominibus, sed rebus l. 51 sq.,* canibus *l. 57,* audaciae *l. 56 [metonymice pro latronibus]; contra potentiores surgendo l. 58***)**: **α** *in variis condicionibus* (*saepe in insidiis, e. g. l. 43. 48. 54*): LEX XII tab. (Cic. Tull. 50) etiamsi cum telo venerit *fur,* nisi utetur telo eo ac -bit, non occides; quod si -at *eqs.* CIC. Tull. 21 neque tam multos *servos* neque -antes multi armati … occidunt. Caecin. 47 non modo non erit cur depugnare quisquam … velit, sed ne illud quidem cur -are (de- *var. l.*). Sest. 45 (*fort. frg. trag., cf. Schierl, Die Tragödien des Pacuvius, 2006, 572*) restitisses, -asses, mortem pugnans oppetisses. *al.* CAES. Gall. 7, 42, 6 hos *negotiatores … Haedui* omnibus impedimentis exuunt, -antes diem noctemque obsident. LIV. 3, 43, 4 haud inultum interfecere, nam circa -antem aliquot insidiatores cecidere. SAB. Macr. Sat. 3, 6, 11 *mercator* a praedonibus circumventus fortissime -vit. SEN. contr. exc. 3, 1, 2 cum -ret, excaecatus est. VAL. MAX. 9, 2 ext. 3 veneno -antem spiritum suum tandem succumbere coegit *Mithridates* (*sim. in corpore*: CHIRON 181 morbo -antes). CVRT. 7, 5, 24 *inimici* circumsistunt eum et frustra -antem vinciunt. SVET. Nero 26, 1 redeuntis a cena verberare ac -antes vulnerare … assuerat. Dom. 17, 2 saucium ac -antem adorti … contrucidarunt. APVL. met. 2, 14, 3 *latronum* audaciae -ans … iugulatus est. 4, 20, 2 Thrasyleonem mire canibus -antem … prospicio. *al.* TERT. apol. 27, 7 rec. *Φ* dum daemones vice -antium vel rebellantium ergastulorum … erumpunt ⌊⟨et⟩ adversus nos proeliantur⌋ (*Hoppe,* a. n. proeliaturi *alii*). CYPR. zel. 5 occisus est impie, qui moriens non -bat. *al.* *-at diabolus* (*pugnam spiritalem v. sub B2*): PS. AVG. quaest. test. 113, 4 -ans contra Michahel angelum … proiectus in terram est.

β *in bello* (*fere -ant exercitus vel milites, sed navis l. 74. p. 1315, 10, urbs sim. p. 1315, 13. 18; indicatur (ε) quo loco l. 69 sq. p. 1315, 14; opp. actio fugiendi l. 68. p. 1315, 3. 10*): ① *exempla varia*: CATO orig. 83 Romani milites circumveniuntur, circumventi -ant; fit proelium diu anceps. CIC. Verr. II 5, 91 *praefecti navium,* cum ipsi neque -are neque mari effugere ullo modo possent, … Cleomenem persecuti sunt. POMP. Cic. Att. 8, 12^{c}, 1 pars *exercitus* ad te accedat, ut non pugnet, sed locis suis -et. 8, 12^{c}, 3 oportet … regiones … obtinere, e quibus -emus. CAES. Gall. 3, 4, 2 hostes ex omnibus partibus signo dato decurrere, … nostri primo integris viribus fortiter -are (pro- *rec. β*). civ. 3, 67, 6 nonnullos ibi -antes nostri interfecerunt. BELL. Afr. 28, 3 hic … persuasit adulescentibus, ne -rent seseque Vergilio traderent. 63, 3 triremem hostium …, quae in -ando erat commorata, … cepit. *al.* NEP. Epam. 9, 2 neque tamen prius pugna excesse-

[Marchionni]

runt *Boeotii,* quam -antes profligarunt (*item part. praes. pro subst.*: Liv. 28, 23, 1 haec ... in armatos -antesque edebatur. 31, 23, 7 caedes ... fugientium pariter ac -antium. Cvrt. 9, 1, 16. *al., v. etiam l. 9*). Verg. Aen. 11, 749 Tarchon ... partis rimatur apertas, qua volnus letale ferat; contra ille *Venulus* -ans sustinet a iugulo dextram **(***sim. in certamine singulari*: Cvrt. 7, 4, 37 praecipitatus ex equo barbarus adhuc tamen -bat, sed ille ... hastam rursus in os dirigit. Stat. Theb. 6, 901 deficit obsessus *Agylleus* soloque pudore -at. Lact. inst. 5, 10, 9 nullo ... modo pius *Aeneas esse potest,* qui non tantum non -antes, sed etiam precantes interemit**)**. Liv. 10, 2, 13 *naves* fugientes ... in altum acrius quam -antes. 10, 41, 4 -atur segniter. *al.* Tac. hist. 2, 56, 1 ipsique milites ... ditis dominos ..., si -tum foret, ad exitium destinabant. *al.* Ⓘⓘ *respicitur obsessio*: Cic. fam. 15, 4, 9 Eranam *urbem* et ... Sepyram ... acriter et diu -antibus ... cepimus. Bell. Hisp. 9, 3 quo facto, cum ex castello -are coepissent *eqs.* Sall. Iug. 92, 3 consul ... ad alia oppida pergit, pauca -antibus Numidis capit. Vitr. 1, 5, 4 (*antea*: dividendus est murus intervallis ... magnis) hostis ... si quam partem muri occupaverit, qui -bunt, rescindent. Cvrt. 9, 8, 12 cum paucis -ans occiditur. Flor. epit. 4, 12, 50 Aracelium oppidum magna vi -at. Vet. Lat. II Macc. 10, 18 (rec. V) turres valde munitas omnem adparatum ad -andum habentes (*gr. πάντα τὰ πρὸς πολιορκίαν, recc. X et L* expugnandum). 12, 27 (rec. L, *sim. al.*) robusti pro muris consistentes fortiter -bant (*gr. ἀπεμάχοντο*). Amm. 26, 8, 11 venia ... universis, qui -vere, donatis. *al.*

b *laxius vim, eventum vel actionem impediendo, prohibendo*: **α** *vario modo*: Pacvv. trag. 215 (*Iliona aut Polydoros Polymestori loq.?*) -anti ego porro hunc vi detraxi ungulum. Liv. 29, 9, 5 dum spoliandis iis *tribunis* – -bant enim militumque fidem implorabant – tempus teritur. Sen. contr. 10, 2, 3 (*filius patri*) complectar invitum: licet -es, fortior sum. Sen. benef. 6, 24, 1 *parentes liberorum* flentium corpora ac -antium diligenti cura fovent. dial. 5, 39, 4 -asset puella remedio palam admoto, eadem, quia non expectavit, dolorem tulit. Cvrt. 4, 5, 21 nullo ex iis auso -are omnibus catenae iniectae sunt. 8, 2, 4 hastam ... admoverat pectori, cum advolant vigiles et -anti e manibus extorquent. 10, 2, 30 singulos manu corripuit nec ausos -are XIII adservandos custodibus corporis tradidit. Petron. 131, 4 mox turbatum sputo pulverem medio sustulit digito frontemque -antis signavit. Vita Anton. 65, 3 l. 8 videbat ... pessimos ... volentes illum vetare, ne transiret; illis autem, qui eum deducebant, -antibus illi exigebant, si non sit reus (*gr. ἀντιμαχομένων*). **β** *amanti resistendo, eum repellendo*: Ov. ars 1, 127 (*125* ducuntur raptae ... puellae) siqua -arat nimium comitemque negarat *eqs.* Petron. 20, 8 virguncula cervicem eius invasit et non -anti puero innumerabilia oscula dedit (26, 3 Quartilla ... Gitona in cubiculum traxit; sine dubio n. -verat puer. *cf.* 87, 3 male -anti gaudium extorsi). Qvint. decl. 259, 12 rapere voluit ...; inde tumultus, inde voces -antis. 301, 18 in ipso vero raptu non apparuit tibi ancillam non esse, non tamquam libera -vit? Lact. inst. 6, 23, 26 (*antea l. 58*) solam omnium mulierem patientem viri fecit, scilicet ne feminis -antibus libido cogeret viros aliud appetere. *al.*

2 *-ant animalia eorumve partes*: **a** *animantibus*: Lvcr. 5, 1037 catuli pantherarum ... unguibus ac pedibus iam tum morsuque -ant. 5, 1082 *aves quaedam* de victu certant ⌊praedae⌋que -ant (praedataque *trad.,* pugnant *Diels*; ⌊ ⌋ *nom. plur. potius quam dat. sing., cf.* Petron. 109, 6 alius hamis blandientibus convellebat praedam -antem). Prop. 2, 5, 20 non solum taurus ferit ... hostem, verum etiam instanti laesa -at ovis. Plin. nat. 8, 54 torpescente tanta illa feritate ..., ita ut *leo* devinciatur non -ans. 9, 13 *ballaenae* ad flexum immobiles, ad -andum, *sc. orcis,* inertes et pondere suo oneratae. 10, 39 *noctuae* maiore circumdatae multitudine resupinae pedibus -ant. Lact. inst. 6, 18, 22 pecudes, si lacessas, aut calce aut cornu -ant. 6, 23, 26 deus cum ceteras animantes suscepto fetu maribus -are voluisset ([*postea l. 46*]. 6, 23, 27). *al.* **b** *rebus*: Ov. rem. 514 frenis saepe -at equus (trist. 4, 6, 24 Nemes. cyn. 257. *cf.* Ov. met. 2, 87 cervix ... -at habenis). Sen. dial. 5, 16, 1 nullum tam artum est iugum, quod non minus laedat ducentem quam -antem *feram.* Stat. Theb. 8, 156 agmina retro ... praecipitant, sed torpet iter ..., ipsique ... -ant (ruuntque *var. l.*) cornipedes nulloque truces hortamine parent.

3 *-ant res* (*sc. naturales praeter p. 1316, 11*): **a** *quae aliis discordant, contraria sunt*: Moret. 103 color est e pluribus unus, nec totus viridis, quia lactea frusta -ant, *sc. colori viridi.* Sen. nat. 2, 29 item tympana et cymbala sonant, quia illa -antem ex interiore parte spiritum pulsant, haec *eqs.* Lvcan. 3, 549 ut, quotiens aestus Zephyris Eurisque -at, huc abeunt fluctus, illo mare, sic *eqs.* Plin. nat. 17, 104 (*respic. insitio*) lenta res, quotiens umidis -ant sicca, mollibus corticum duri (*cf.* Cael. Avr. acut. 3, 8, 88 vaporationes humidae siccis atque aridis -ant). Alc. Avit. hom. 6 p. 112, 8 in tanto -antium sibi invicem ventorum fluctuumque conflictu. **b** *quae contra res resistunt, se defendunt sim.: in medicina*: Cels. 6, 18, 2[C] sive ... hoc modo victa erit *cutis* sive numquam -verit, ulcera ... reperientur. Plin. nat. 23, 99 folia imponuntur ... ulceribus ... cicatrici -antia. 32, 24 *corallium* ignibus, *sc. a febri in corpore accensis,* diu -at. 36, 133 -antia curationi suppurata. Chiron 199 aliae res ... adversus morbum maleos -antes. Marcell. med. 33, 56 cinis cum aqua mixtus et adpositus incommodis veretri -at. *vario contextu*: Sen. nat. 3, 26, 3 cum primum aliquid solidi, quod obstaret, occurrit, perrupta parte, quae minus ad exitum -bat, repetiere cursum suum *flumina.* Colvm. 3, 18, 2 *stirps* cum ... eximitur, in modum hami -at obluctanti fossori et ... praerumpitur. 4, 10, 1 nec falci -at *surculus.* Plin. nat. 10, 30 duritiam nucis rostro *cornicum* -antem. Stat. Theb. 9, 240 laterique *natantium* -at balteus et madidus deducit pectora thorax. Tert. paenit. 6, 19 nec a furto manus avertamus, nisi claustrorum duritia -et. Chiron 446 oleum ... omni glutinationi ... -at.

B *vi incorporali*: **1** *vario contextu*: **a** *-ant animantes eorumve partes* (*fere homines eorumve coetus, sed animal p. 1318, 36, deus p. 1317, 24. 30*): **α** *contradicendo, dissentiendo* (*fere pro syn. est vel iuxta ponitur* reclamare *l. 67. p. 1317, 6,* refutare *l. 22, cf.* invitus *l. 64; opp.* approbare *l. 67,* concedere *p. 1317, 2. 6,* defendere *l. 38*): Ⓘ *indicatur, quis (quid) impugnetur*: Ⓐ *per praepos.* contra: Cic. Q. Rosc. 51 resistere et -are c. veritatem non audet *Saturius.* Lvcr. 1, 693 *Heraclitus* c. sensus ab sensibus ipse -at et labefactat eos. 3, 353 siquis corpus sentire refutat ..., manifestas res c. verasque -at. Varro ling. 9, 13 *quidam* c. indices -ant, ne *quid ex sermone amissum* restituatur? Evgraph. Ter. Hec. 585 -at filius c. 'ab utili' (*sc. argumentum*) et dicit 'quid?'

Ⓑ *per casum (sc. dat. praeter nom. in structura pass. l. 38) indicantem*: Ⓘ *res*: Cic. Rab. perd. 15 *Gracchus* dicere audet me alienum a commodis vestris, cum ... ego omnibus meis opibus, omnibus consiliis, omnibus dictis atque factis -arim et restiterim crudelitati? (*simul pertinet ad β*). Rab. Post. 2 eius opinioni non -o (Schol. Cic. Gron. A p. 345, 11). Tusc. 5, 76 sententiae (Qvint. decl. 310, 11 s. iudicum. Tac. hist. 1, 33, 2). Sen. epist. 111, 1 quid vocentur latine sophismata, quaesisti a me ..., nomini quoque -tum est. Qvint. inst. 3, 5, 3 cui *existimationi* cum maxima pars scriptorum -at, ⌊tum etiam ipsa partitio⌋ (*spectat ad b*). 5, 13, 35 illa accidunt parum cautis, ut ... manifestis -ent, dicant, quod aliter accipi possit. *al.* Tac. dial. 25, 2 ne illi quidem parti sermonis eius -o. Plin. epist. 5, 13, 2 monitum ..., ne desiderio senatoris ... tam pertinaciter praesertim in senatu -ret. Tert. adv. Marc. 3, 16, 7 a vobis ... diversitas defendenda est, sicut a nobis -anda est. Priscill. tract. 2, 55 ut ... scripto, quod contra Manichaeos datum est ..., -emus. Conc.[S] I 3 vers. Tur. p. 111, 14 illicitum ... est synodo ducentorum ... episcoporum ... -are triginta solos (*gr. I 1, 3 p. 30, 25 ἀντιμαχέσασθαι, opp.* consensit). Cassiod. hist. 5, 41, 3 'spiritui -antes' appellant huiusmodi personas hi, qui in consubstantialitatis expositione concordant (*gr. Socrat. 2, 45, 7 πνευματομάχους*). *al.* Ⓘⓘ *homines*: Cic. Flacc. 100 Septimio et Caelio testibus P. Servilius et Q. Metellus ... -bunt. fam. 5, 2, 10 non ego oppugnavi fratrem tuum, sed fratri tuo -vi. Cels. 3, 4, 13 ipsi *antiqui* sibi -bant non octavum ... diem sumendo quasi potentiorem: plus enim tribuebant nono (Avg. civ. 13, 16 p. 575, 15 etiam s. -antes adversum se ipsos malunt dicere. Cael. Avr. acut. 3, 16, 133 in quo ... idem *Democritus* s. -are perspicitur). Qvint. inst. 5, 11, 2 nec vereor, ne videar -are Ciceroni, quamquam conlationem separat ab exemplo. 6, 1, 38 equidem -antis patrono ... et intempestive renidentis ... saepe vidi. *al.* Cod. Theod. 9, 16, 6 si convictus *magus* ... detegentibus -verit pernegando, sit eculeo deditus. *al.*

Ⓒ *vario modo*: Cic. de orat. 1, 256 neque -bo, quominus *eqs.* (Vel. gramm. VII 55, 11 licet -ent Graeci, q. haec i littera in unitatem cum aliqua vocali veniat *eqs.*). Tert. praescr. 7, 8 sectarum invicem -antium. Dict. 2, 24 adversum quae cunctis silentibus Antenor resistere, ac ne quid huiusmodi decerneretur, magna vi -are. Amm. 26, 2, 8 adhiberi oportere ... collegam contemplatione poscente multiplici nec ambigo nec -o.

Ⓘⓘ *usu absol.* (*saepe -antes inviti sunt, aliquid nolunt sim.*): Ⓐ *abl. absol.*: Cic. Manil. 64 vos plus tum in re publica vidistis, vos iis *principibus* -antibus ... dignitatem huic imperio ... attulistis. Sest. 33 non modo nullo senatus consulto, sed etiam -ante senatu (Val. Max. 5, 4, 5. *cf.* Cic. prov. 47 -ante vestra auctoritate). Cael. 76 me ⌊invito⌋ ... et multum -ante me (⌊ ⌋ *de syn. v. vol. VII 2, 235, 67 sq.*). fin. 1, 62 sed possunt haec quadam ratione dici non modo non -antibus, verum etiam approbantibus nobis. fam. 11, 21, 2 illi, qui solent, reclamarunt; itaque excepti etiam estis me vehementer -ante. ad Brut. 2, 4, 2 -ante et irascente Pansa sententiam dixerim ut Dolabellam bello Cassius persequeretur. *al.* Caes. civ. 1, 32, 3 contradicentibus inimicis, Catone vero acerrime -ante et pristina consuetudine dicendi mora dies extrahente. Hirt. Gall. 8, 22, 2 invitis principibus, resistente senatu, omnibus bonis -antibus. Liv. 33, 47, 4 diu -ante P. Scipione Africano ... *accusatores Hannibalis* tandem pervicerunt, ut legati Carthaginem mitterentur. Vell. 2, 66, 1 -ante Caesare, sed frustra adversus duos. 2, 103, 3 vehementer -ante Nerone. *al.*

[Marchionni]

Ⓑ *cetera exempla*: CIC. Sull. 84 non modo mihi nihil adsumo, in quo quispiam -et, sed etiam, si quid ab omnibus conceditur, id reddo ac remitto. Flacc. 9 tribuo illis *Graecis* litteras, do multarum artium disciplinam, … denique etiam, si qua sibi alia sumunt, non -o (*item accedit negatio*: nat. deor. 1, 67 de vita beata nihil -o. fam. 1, 2, 2 eius orationi vehementer ab omnibus reclamatum est …; consules neque concedebant neque valde -bant. *al.*). *al.* VELL. 2, 58, 2 (*agitur de Antonio interimendo*) Brutus -verat dictitans *eqs.* 2, 89, 5 cum saepe obnitens -asset. VAL. MAX. 6, 5 ext. 3 (*de poena filio remittenda*) Zaleucus … aliquamdiu -vit. ASCON. Corn. p. 48, 19 legem Cornelius, etsi nemo -are ausus est, multis tamen invitis tulit. FORTVN. rhet. 2, 25 proposita argumenta quem ad modum reprehendimus? aut redarguendo … aut -ando, cum docemus falsa sumpta esse pro veris (*inde* MART. CAP. 5, 560). SVLP. SEV. Mart. 9, 3 nonnulli ex episcopis … impie -bant, dicentes *eqs.* *al.*

β *modo vario vel minus definito*: Ⓘ *usu absol.* (*saepe -antes inviti sunt, aliquid nolunt sim., e. g. l. 26, cf. p. 1319, 17; exempla selecta inde ab* OV.): CIC. Cluent. 6 si denique veritas *opinionem* extorquebit, ne -etis eamque animis vestris … aequis remittatis. leg. agr. 3, 15 resistam atque -bo neque patiar a quoquam populum Romanum de suis possessionibus … demoveri. parad. 17 mihi vero quidquid acciderit … ne recusanti quidem evenerit, non modo ⌊non⌋ -anti (⌊ ⌋ *om. pars codd.*). *al.* OV. ars 2, 197 cede -anti: cedendo victor abibis. met. 7, 11 (*10* luctata diu) frustra, Medea, -as: nescio quis deus obstat. EPICED. Drusi 247 sic cecinere deae, nec tu, Tiberine, -a irrite (irrita *codd.*). LIV. 45, 11, 2 Ptolemaeus … posse se recipi Alexandreae et sorore adiuvante et non -antibus fratris amicis ratus. PETRON. 109, 2 ut tu nihil imperabis puero -anti, non amplexum, non osculum, non coitum (*paulo aliter p. 1315, 41 sq.*). QVINT. inst. 4, 1, 17 aut adsumere in causam naturas eorum *iudicum,* qua competent, aut mitigare, qua -bunt, oportebit. 6 prooem. 3 quid nunc agam? aut quem ultra esse usum mei dis -antibus credam? ([reprob- *var. l.*]. CLAVD. DON. Aen. 2, 800 p. 258, 28). IVV. 6, 627 oderunt natos de paelice; nemo -et, nemo vetet, iam iam privignum occidere fas est. PLIN. epist. 1, 10, 5 sermo est copiosus …, dulcis …, et qui -antes quoque ducat, impellat. *al.*

Ⓘⓘ *indicatur, cui (rei) homines adversentur vel quam rem repellant*: Ⓐ *per dat. indicantem*: ① *res* (*exempla selecta inde ab* OV.): CIC. Sull. 49 *amici vestri* consulatum vobis eripiebant, honori vestro -bant. 50 ego vero quibus ornamentis adversor tuis aut cui dignitati vestrae -o? fin. 4, 17 qua *magnanimitate* facile posset -ari obsistique fortunae (SEN. epist. 22, 4 est aliquid, etiam si non -are, subsistere, nec instare f. ferenti). Tusc. 3, 25 his … perturbationibus … omnibus viribus atque opibus -andum est. Cato 5 quid est … aliud Gigantum modo bellare cum dis nisi naturae -are? (off. 1, 110 neque … attinet n. *nostrae* -are nec quicquam sequi, quod assequi non queas. VELL. 2, 69, 6 cum per omnia -ans n. suae Cassius etiam Bruti clementiam vinceret. COLVM. 4, 26, 3. *al.*). *al.* NEP. Alc. 8, 5 victoriae patriae -as. OV. met. 2, 103 finierat monitus *pater*; dictis tamen ille *Phaethon* -at. SEN. contr. 2, 6, 4 alter annos sequitur, alter senectuti -at. SEN. dial. 2, 19, 4 ne -ate vestro bono. CVRT. 5, 3, 13 diu Sisigambis supplicum precibus -vit (SIL. 9, 56 MART. CAP. 2, 150). QVINT. inst. 1, 3, 9 *animus puerorum* fere necessitatibus -at. 6, 3, 8 *risus* habet vim nescio an imperiosissimam et cui -ari minime potest. LACT. inst. 5, 7, 8 virtus est malis ac vitiis fortiter -are (AVG. civ. 22, 23 p. 609, 10 CANON. Arel. 7). AMBR. Abr. 2, 4, 17 nec legi carnis -et *animus* (*cf.* paenit. 1, 13, 61 nec legi mentis nostrae -et *caro.* in psalm. 61, 11, 3 caro animae -bat). *al.* ② *animantes* (*deos l. 59*): OV. ars 1, 9 *Amor* quidem ferus est et qui mihi saepe -et. 1, 273 vere prius volucres taceant …, femina quam iuveni blande temptata -et. CELS. 3, 18, 11 adversus … insanientium animos … saepius … adsentiendum quam -andum. SIL. 3, 502 miles … tardat vestigia …, impia ceu sacros in fines arma per orbem natura prohibente ferant divisque -ent. PLIN. epist. 7, 14, 2 exigo, ut … patiaris … me in hoc uno tibi eodem animo -are, quo … obsequi soleo. *al.*

Ⓑ *vario modo*: LVCR. 4, 1269 mulier … se concipere … -at. OV. epist. 17, 137 amare -o illum, quem fieri vix puto posse meum. 20, 121 siquis, ne fias nostra, -at (PRISCILL. tract. 7, 115 *Paulus* quid ne fieret, -ret). SVLP. SEV. Mart. 6, 4 adversus perfidiam sacerdotum (pugnaret *var. l.*). EVGRAPH. Ter. Phorm. 315 se promittentem adversus patris iracundiam -turum.

b *-ant res*: **α** *quae cum aliis confligunt, cohaerere non possunt, eis contrariae sunt* (*opp.* cohaerere *p. 1318, 49,* coire *p. 1318, 40,* congruere *p. 1318, 62,* coniungere *l. 74,* convenire *p. 1318, 5*): Ⓘ *usu communi*: Ⓐ *indicatur, quid impugnetur*: ① *per dat.* (sibi *v. p. 1318, 33*); *-ant res*: ⓐ *rebus variis*: CIC. Flacc. 11 eius iracundiae religio non numquam -bat. off. 3, 50 cum -are utilitas honestati videatur, ut animadvertendum sit, -etne plane an possit cum honestate coniungi. *al.* MANIL. 2, 197 tria signa novem signis … -ant et quasi seditio caelum tenet (*item de signis*: 2, 417 Cancer … tibi, Capricorne, -at …, quia brumae dissidet aestas. *al.; cf. l. 39. 57*). SEN. dial. 2, 16, 2 *dicimus* iniurias non esse; nec enim est, quod dicas hoc naturae -are. CVRT. 4, 1, 25 corporis … habitus famae generis non -at. COLVM. 1 praef. 22 rerum naturae sagacissimus, … ut exploratum habeat, quid cuique plagae conveniat, quid -et. 3, 21, 10 nihil intervenit diversae naturae, quod -et ⌊perpetuitati⌋ *vini* (*v. app. crit.*). PLIN. nat. 14, 33 Graecinus … arbitratur non naturam eius *vini* -are Italiae, sed culturam. QVINT. inst. 10, 2, 19 quibus *viribus* … diversitas, *sc. naturae oratorum,* -et. PLIN. epist. 1, 2, 3 nec materia ipsa huic … aemulationi -vit. HIST. AVG. Valer. 6, 9 cui *honori* tempora sic -ant, ut censuram hominum natura non quaerat. MVTIAN. Chrysost. hom. 25, 1 p. 389[in.] praecepta … dei cum praeceptis dei litigare videbantur et fides fidei -bat (*gr. p. 171[extr.] ἐμάχετο*). *al.* ⓑ *verbis, argumentis, opinionibus sim.*: CIC. top. 88 (*res pro argumento, sententia intende*) si huic rei -at *illa res,* illi non -at. ac. 2, 22 quo modo … quid cuique rei consentaneum esset, quid -ret, videremus? OV. met. 1, 489 voto … tuo *virginitatis perpetuae* tua forma -at. 8, 73 ignavis precibus Fortuna -at (SEN. Med. 294 etsi -at p. infixus timor). SEN. contr. 1, 2, 14 non -are controversiam huic suspicioni. 9, 5, 10 color fuit …, qui controversiae -ret. CELS. 1 prooem. 58 ipsa evidentia eius opinioni -at (SVLP. SEV. chron. 2, 14, 3 huic o. eadem sacra historia -at). SEN. nat. 2, 30, 3 non -at proposito nostro ista opinio. 7, 20, 1 in hac sententia sunt *Stoici* … nec id putant veritati -are (epist. 76, 22 rationi -at … et v. *ibid. iterum.* VVLG. Iob 21, 34). epist. 97, 14 hoc, *quod Epicurus dixit,* ego -are sectae nostrae … non iudico (*nomen philosophi ponitur pro eius sententia*: LACT. inst. 7, 12, 30 Epicurei dogmatis argumenta Pythagorae -ant). COLVM. 3, 10, 14 nec hoc *argumentum* illi sententiae -at **(**COD. Iust. 5, 4, 18, 1 [*a. 371*] si mulieris voluntas -at s. propinquorum. AMBR. in psalm. 43, 32, 1 illud, quod secundum hominem dictum est …, huic s. non -at**)**. QVINT. inst. 5, 5, 2 si vel antecedentia vel insequentia tabulis -ant. decl. 264, 12 quid si ne ratio quidem -at scripto et verbis legis istius? *al.* PLIN. epist. 2, 16, 4 nihil est, quod obstet illi meae legi, cui publicae leges non -ant. *al.*

② *per inter se vel sibi* (secum *l. 45; cf. polyptoton l. 13*): CIC. Cael. 41 (*de voluptate et dignitate*) res maxume i. se -antes. fin. 4, 29 sed id animal, *sc. quod totum ex mente constat,* ne cogitari quidem potest quale sit, ut non -et ipsum sibi. ac. 2, 44 si … ratio hoc efficiet, nihil posse comprendi, quid potest reperiri, quod ipsum sibi -et magis? Tusc. 3, 72 sed haec, *sc. opiniones,* i. se quam -ent, plerique non vident. LIV. 32, 20, 2 quibus … volutantibus res i. se -antes *eqs.* MANIL. 4, 810 utque illa *signa* i. se coeunt odioque (*abl.*) -ant …, *sic* regnis contraria regna. QVINT. inst. 1, 6, 12 non per omnia duci analogiae posse rationem, cum et sibi ipsa plurimis in locis -et. LACT. inst. 5, 2, 14 (*13* tamquam sibi esset … contraria) capita, quae -are sibi videbantur, exposuit. FIRM. math. 1, 1, 5 contraria sibi ac -antia dicta. MAR. VICTORIN. adv. Arium 3, 9 l. 27 aestuat … et rebellat ac -at secum error, imprudentia, inscientia. OPTAT. 7, 1, 8 quamvis non sibi similent, sed i. se -ent necessitas et voluntas. *al.*

Ⓑ *non indicatur, quid impugnetur* (*sed* sibi *sim. subaudiri possit coll. l. 33*): CIC. top. 53 (*explicantur* -antia, *cf. p. 1320, 67 sqq.*) quidquid -at, id eius modi est, ut cohaerere nunquam possit **(***item pron. pro subst.*: fin. 5, 83 quid sequatur, quid -et, vident. *al.* MART. CAP. 4, 327 [vers.] qua *arte dialectica* sine nil sequitur nilque -at item. CLAVD. MAM. anim. 1, 14 p. 58, 11 [*de syllogismo*] quod quia -at, intellegere nos oportet *eqs. al.; cf. l. 72***)**. 56 *philosophis* est cum oratoribus illa ex -antibus sententiis communis conclusio, quae a dialecticis tertius modus … dicitur (ARNOB. nat. 3, 44 per varias … -antesque s. AVG. civ. 13, 19 p. 581, 26. CLAVD. MAM. anim. 3, 11 p. 173, 3 nimis. FERRAND. epist. 3, 2). MANIL. 2, 424 at non Lanigeri signum Libraeque -a⟨n⟩t in totum, quia ver autumno tempore differt. COLVM. 1 praef. 7 cetera *genera relinquendi patrimonii* diversa et quasi -antia dissident a iustitia. QVINT. inst. 5, 10, 107 haec ipsa plurium legum aliorumve scriptorum vel congruentium vel -antium complexu varientur necesse est. 7, 2, 57 ordo quoque rerum aut adfert aut detrahit fidem: multo scilicet magis res prout ⟨ponuntur⟩ congruunt aut -ant (LACT. inst. 7, 5, 13 ut … ex r. diversis ac -antibus bonum ac malum caperet. OPTAT. 7, 4, 5 non potest idem operarius duas r. -antes et contrarias simul facere). FIRM. math. 7, 1, 2 *deus* ex contrariis et -antibus *elementis* cuncta perfecit. MART. CAP. 8, 803 illos numerorum concinentium -antiumque … anfractus. CAEL. AVR. acut. 3, 17, 158 -anti iudicio vinum dare perspicitur effectum somno atque dolori crurum ascribens. chron. 3, 8, 144 *Praxagoras* potum ⌊-antem ordinat⌋: dat enim acetum vel puscam (*i.* pos-) vel his rursum contraria (⌊ ⌋ -ante mordicativo *trad., corr. Drabkin*). *al.*

Ⓘⓘ *usu speciali pro subi. sunt struct. verbales*: Ⓐ *praeparatur per pron. (cf. l. 49):* *enunt. relat. c.* quod: CAES. Gall. 1, 19, 2 his omnibus rebus unum -bat, q. Diviciaci fratris summum in populum Romanum studium … cognoverat. COLVM. 9, 6, 3 neque … solum id -at rationibus domini, q. immobiles sint. QVINT. decl. 328, 6 hoc ipsum -at, q.

[Marchionni]

ab accusatore … ponitur. HIER. epist. 21, 28, 2 hoc -at, q. numquam se dicat eius praeterisse mandatum. *acc. c. inf.*: CIC. fin. 5, 77 illud vehementer -at, eundem beatum esse. *or. recta*: APVL. apol. 80, 2 magis hoc -at: 'ego insanio'. Ⓑ *usu vario accedit: inf.*: CIC. top. 21 -at … recte accipere et invitum reddere (pugnat *var. l.*). PLIN. epist. 8, 22, 4 vereor …, ne id, quod improbo ⌊eis, insectari⌋ (*v. app. crit.*), carpere, referre huic, quod cum maxime praecipimus, -et. EVGRAPH. Ter. Andr. 971 rec. *α* vigilare -at somniare sicut nigrum pallido. *enunt. relat. c.* quod: GELL. 2, 17, 11 neque -at, q. 'coegi' correpte dicimus. CLAVD. MAM. anim. 2, 7 p. 124, 5 nec -at anterioribus nostris disputationibus, q. *eqs.* EVGRAPH. Ter. Eun. 550 q. sequitur, -at: '…'. *enunt. secund. c.* ut: AVG. epist. 44, 6 *ut* non tamen -ret a vero, ut vel … aliquis vocaretur Afro nomine vel aliquis Afer … constitueretur episcopus. in psalm. 103, serm. 2, 10 non -at, ut qui sunt montes, sint et convalles. MART. CAP. 5, 492 in Corneliana prima -are dicit *Cicero,* ut 'divisores … lege ambitus vellet affligere' (*or. frg. A 7, 40*).

β *quae aliquid prohibere conantur, alicui rei adversantur (obstant l. 50; non indicatur, quid [quis] impugnetur, praeter l. 22. 30. 50. 52); -ant res*: Ⓘ *naturales earumve qualitates*: CIC. de orat. 3, 140 *si docti* se ad dicendum … non -ante natura dedissent **(**Cato 71 idem, *sc. mori,* contingit adulescentibus ⌊adversante et -ante n.⌋ [*item* off. 3, 78]. LVCR. 4, 1088 quod fieri contra totum n. -at. OV. met. 3, 376 o quotiens voluit *Echo* blandis accedere dictis et mollis adhibere preces; n. -at. CELS. 3, 1, 4 ut pote quom -ante n. nihil medicina proficiat. *al.***)**. MANIL. 4, 88 materies in rem superat, sed lege *fati* -at, *sc. quominus homines insignes creet.* SEN. suas. 3, 4 Fuscus Arellius Vergilii versus … paene -ante materia (-tae materiae *var. l.*), certe non desiderante, inseruit. COLVM. 3, 9, 7 plerumque degenerat surculus, si aut situs agri aut aëris qualitas -at. 4, 16, 1 sin autem aliqua terrae vel aëris -at iniuria, tempestivitas eius *malleoli* in proximum ver differtur. 7, 10, 7 si locorum situs -at, ut ita fieri possit. 9, 5, 2 si positio -bit. LVCAN. 9, 315 pontus adhuc Phoebo siccante -at. 9, 932 virus … iussum … ⌊exire⌋ -at (⌊ ⌋ *ad* iussum). PLIN. nat. 16, 134 hoc alias fastidio, … alias caelo invidente, alias solo -ante. PS. CENS. frg. 3, 9 prospera vel adversa …, sicut aspiciuntur a stellis vel faventibus vel -antibus. MACR. Sat. 7, 6, 19 vinum nec patitur contrarietatem -antis humoris. Ⓘⓘ *variae* (*saepe abl. absol.*): CIC. orat. 141 eā *eloquentia* … -ante vix suas regiones finesque defenderet *iuris scientia.* Tusc. 4, 79 an quidquam est secundum naturam, quod fit -ante ratione? off. 3, 48 *utilitas* nulla erat -ante honestate. VARRO ling. 10, 74 analogia est verborum similium declinatio similis non -ante consuetudine co⟨m⟩muni (*sim.* 10, 76. 78). HOR. sat. 1, 3, 97 quīs paria esse … placuit peccata, *errant* …: sensus moresque -ant atque ipsa utilitas. OV. met. 15, 854 fama … invitum *Augustum* praefert unaque in parte -at. trist. 4, 8, 31 optabam placide vivere posse senex; fata -arunt (SIL. 2, 364). SEN. contr. 1, 4, 6 *an* ignoscendum sit illi, si non potuit *vindicare* indulgentia -ante? SEN. dial. 3, 9, 2 si … *ira* -at et non, ubi iussa est, quiescit, … inutilis animi minister est. epist. 92, 5 quidam tamen augeri summum bonum iudicant, quia parum plenum sit fortuitis -antibus. STAT. Theb. 11, 98 licet alma Fides Pietasque -ent, vincentur. 11, 481 fors ipsa -at. QVINT. inst. 1, 12, 9 at noviciis nostris per quot annos sermo latinus -at! (*sc. obstat*). PS. QVINT. decl. 8, 21 cum -antis valitudinis rigore contentio. AMBR. in psalm. 47, 8, 2 *non* facile … resecare cupiditates, … averruncare luxuriam, quae -bat et Paulo (*spectat ad l. 59*). *al.*

2 *usu christ. respicitur pugna spiritalis*: **a** *contra deum, fidem, ecclesiam sim.* (*legem carnis sim. l. 59 sq.*): VET. LAT. act. 5, 39 (cod. 5. *al. et* VVLG.) ne forte deo -antes inveniamini **(**[*gr. θεομάχοι*]. LACT. inst. 5, 22, 17 d. … -ari non potest. HIER. epist. 51, 6, 2 [*Epiphan.*] Origenis verba … et d. -antia et sanctis eius. *cf.* VVLG. Is. 45, 24 confundentur omnes, qui -ant ei *domino***)**. Rom. 7, 23 (cod. 78, *sim. al. et* VVLG.) video … aliam legem in membris meis -antem legi mentis meae et captivantem me in lege peccati (*gr. ἀντισρατευόμενον. pendent*: AMBR. in psalm. 36, 13, 1 lex carnis legi mentis frequenter -at. AVG. civ. 14, 17 p. 40, 14. *al.*). CYPR. unit. eccl. 17 arma ille contra ecclesiam portat, contra dei dispositionem -at. VITA Anton. 91, 4 l. 15 me avertebam ab ipsis *schismaticis,* quia … -ant magis Christum quam asserunt (*cf. gr. τὴν χριστομάχον*). VVLG. I reg. 15, 23 quasi peccatum ariolandi est -are et quasi scelus idolatriae nolle adquiescere. COMM. instr. 1, 26 tit. -antibus adversus legem Christi. SIDON. epist. 9, 9, 15 sectatores eorum, christiano dogmati ac sensui si -verint *eqs. al.* **b** *contra peccatum, haeresin, diabolum sim.*: VET. LAT. Hebr. 12, 4 (cod. 75, *sim. al. et* VVLG.) *ne* fatigemini … adversus peccatum -antes (*gr. ἀνταγωνιζόμενοι*). PASS. Perp. 18, 4 generosa illa in finem usque constantia -vit. CYPR. epist. 58, 9, 1 ut in die nequissimo resistere diaboli minis et -are possimus. laps. 2 -astis fortiter saeculo. zel. 1 elaborandum ut inimico saevienti … plena vigilantia -emus (MAR. VICTORIN. hymn. 2, 47 diu -o, diu resisto i. meo. GAVDENT. serm. 18, 32). 3 animus … tam paratus semper ad -andum, quam est ad impugnandum semper paratus inimicus. LACT. mort. pers. 11, 8 cum Caesar vivos cremari vellet, qui sacrificio -assent (sacrificium *trad., fort. recte, v. l. 21*). GAVDENT. serm. 5, 4 legis divinae praecepta … -ant et serpenti diabolo et … haereticorum … spinis ac tribulis. RVFIN. hist. 2, 14, 6 Petrum … velut adversum … communem perniciem -turum (*gr. paulo aliter*). PASS. Macc. 5, 5 (*Antiochus ad Eleazarum*) effuge -antibus promissa tormenta. SVLP. SEV. Mart. 22, 4 Martinum diabolo -antem (FAVST. REI. grat. 1, 9 p. 31, 13). VITAE patr. 6, 4, 37 diabolus venit ad te … habens bipennem …, ut impugnet te; tu … -a illum. FERREOL. reg. 9, 3 stet … quasi fortis in acie *monachus,* -ans scuto charitatis armis invidiae. *al.*

II *fere i. q. iterum atque iterum pugnare*: EPIGR. Bob. 47, 7 *uxor* arma in me tollit, nec datur ulla quies; iamque -anti dedam me.

III *fere i. q. pugnare*: CASSIOD. hist. 2, 24, 7 cum … multi *pontifices* adessent et pro apostolicis dogmatibus -rent (*gr. Theodoret. 1, 21, 9 τῶν ἀποστολικῶν ὑπερμαχοῦντες δογμάτων*).

appendix struct. potiorum indicantium: **1** *cui quis adversetur, quis (quid) impugnetur*: **a** *per dat.: passim* (sibi *e. g. p. 1316, 46. 1318, 33*). **b** *per praepos.*: adversus, adversum *p. 1316, 4. 1317, 65. 1319, 66. 70. al.,* contra *p. 1316, 19. 1319, 62. al.,* inter (se) *p. 1318, 33. al.; ceterum* ab *p. 1319, 12,* ad *p. 1316, 7,* secum *p. 1318, 45.* **c** *per acc.* (*sc. usu trans.; fort. huc l. 2*): TERT. adv. Marc. 3, 16, 7 *p. 1316, 38.* PS. CYPR. tract. 19 ut praeliator unus spiritus … carnem et sanguinem -are et revincere non desinat. FIRM. math. 1, 6, 4 divinitatis … esse animi quod -amus. *adde l. 9. p. 1319, 64.* **d** *per acc. c. inf. (v. p. 1319, 2): v. p. 1316, 59. 1317, 62. 1319, 22. al.* **e** *per inf. (v. p. 1319, 4 sqq.): v. p. 1317, 63.* **f** *per enunt. secund.: c.* ne *p. 1316, 23. 57. 1317, 64 sq.,* quominus *p. 1316, 54 sq.,* ut (*cf. p. 1319, 12 sqq.*) *p. 1319, 30 et* AVG. in psalm. 81, 7 neque ut simul utrumque sit, quidquam -at. *relat.*: PS. CYPR. laud. mart. 4, 4 -ans, quicquid … in iniuriam Christi profanus sermo iactaverit. **g** *per adv.* invicem: *v. p. 1315, 73. 1316, 56 et* IREN. 2, 7, 3 l. 82 contrariis subsistentia et -antia i.

2 *quid in discrimine sit*: **a** *per praepos.*: de *p. 1317, 5,* in *c. abl. p. 1317, 1. 60. 1319, 43. al.* **b** *per abl.: v. p. 1317, 29.*

3 *quo modo vel eventu -etur*: **a** *per adv.* (*selecta*): acriter BELL. Afr. 83, 4 *et p. 1315, 10. 13. 1316, 70. al.,* fortiter BELL. Afr. 76, 1 *et p. 1314, 50. 72. al.,* vehementer *p. 1316, 68. 1319, 3. al.* **b** *per abl.: v. p. 1314, 71. 1315, 8. 19. 49. 57. 1316, 27. 58. 1317, 41. al.*

part. praes. ⁑**repugnāns,** -antis *pro adi.* (*praebemus exempla propter res gramm. notabiliora, cetera v. e. g. p. 1318, 59 sq.; compar. l. 55, cf.* tam -s *l. 45*). **1** *fere i. q. ab alio discors, ei non congruens* (*saepe in arte rhet. vel philos.*): CIC. top. 88 loci … convenient in eius generis quaestionem consequentis, antecedentis, -is (*item disting.*: Tusc. 5, 68 quid cuique rei sit c., quid -s. AVG. doctr. christ. 2, 127 discitur, quid sit c., quid non c., quid -s; … -s: si homo est, quadrupes est. BOETH. in herm. comm. sec. 3, 9 p. 199, 8 illud est c., illud -s). fin. 4, 78 ⌊quid … est tam -s⌋, quam eundem dicere, quod honestum sit, solum id bonum esse, qui dicat *eqs.*? (⌊ ⌋ *sim.* CAEL. AVR. acut. 1, 1, 29). nat. deor. 1, 30 quae *argumenta* et per se sunt falsa perspicue et inter se vehementer -ia. QVINT. inst. 5, 8, 6 probationum … omnium aliae sunt necessariae, aliae credibiles, aliae non -es. 5, 10, 16 unum *genus credibilium est* firmissimum …, alterum velut propensius …, tertium tantum non -s: 'in domo furtum factum ab eo, qui domi fuit'. decl. 271, 12 et est quidem istud inconsultum et sibi -s, abdicari filium indulgentia patris. CYPR. domin. orat. 19 contrarium sibi fit et -s, ut quaeramus in saeculo diu vivere. LACT. inst. 7, 9, 13 (*de igni et aqua*) quae *elementa* -ia sibi atque inimica sunt. ira 9, 5 quo quid -ius dici possit, non video. *al.* **2** *fere i. q. invitus, pertinax*: TER. MAVR. 325 corrigenda siqua sane visa vobis hinc erunt, non ero stulte -s aut amans prave mea, quin statim culpanda delens praebeam rectis locum. HIER. epist. 49, 14, 1 quasi vero rogandus fuerit, ut mihi cederet, et non invitus ac -s in veritatis vincla ducendus. **3** *fere i. q. hostilis, infestus*: AMBROSIAST. in Rom. 11, 30 rec. *α* (*sim. β*) quia vos …, gentes, … -es fuistis? CAEL. AVR. acut. 1, 11, 82 vinum … omnino negamus tamquam -s (3, 8, 87 est … v. -s, priusquam passio declinaverit. chron. 3, 8, 141 est … importunum v. ac -s … commodis phlebotomiae).

neutr. plur. ⁑**repugnantia,** (-ium) *pro subst.* (*masc. sing. vel plur. v. e. g. p. 1315, 1 sqq. 9. 36. 44. 1316, 42*). **1** *i. q. res inter se pugnantes, contrariae*: **a** *fere technice in arte rhet. vel philos. de locis vel argumentis, quae sibi invicem contradicunt*: CIC. de orat. 2, 166 plures sunt argumentorum sedes ac loci; nam et coniuncta quaeremus … et consequentia et consentanea et quasi praecurrentia et -ia *eqs.* 2, 170 ex praecurrentibus et ex -bus argumenta (top. 11 alia *argumenta* ex consequentibus, alia ex -bus *appellamus.* 53 *v. p. 1312, 51.* fat. 12 haec quoque coniunctio est ex -bus: 'et est Fabius et in mari Fabius morietur'. QVINT. inst. 5, 10, 2. 5, 14, 31. *al.*). top. 19 *argumenta* ab antecedentibus … et consequentibus et -bus hoc modo *eqs.* **(**21 [*postea p. 1319, 5*]. 71. MART. CAP. 4,

[Marchionni]

416 modus …, qui appellatur 'a -bus', in quo demonstratur non posse simul hoc esse et illud non esse. EVGRAPH. Ter. Andr. 971 rec. *α* argumentum a -bus [*postea p. 1319, 8*]. CASSIOD. inst. 2, 3, 15 p. 126, 18 a -bus argumentum est, quando illud, quod obicitur, aliqua contrarietate destruitur. *al.***)**. *al.* QVINT. inst. 5, 11, 31 opposita, ut noctem luci, … noxia, ut frigidam febri, … -ia, ut verum falso. *al.* **b** *cetera exempla*: APVL. apol. 25, 1 nonne vos puditum est haec crimina … obiectare, frivola et inter se -ia simul promere *eqs.*? LACT. inst. 5, 3, 1 cum … Plato et Aristoteles … ipsi sibi -ia et contraria dixerint **(**[*antea opp.* apta inter se et cohaerentia]. SCHOL. Cic. Bob. p. 152, 17 evertit … auctoritatem testimonii eius, qui s. -ia dixerit**)**. AMM. 21, 13, 4 speculatores … -ia prodebant. 28, 4, 26 periti iuris … -ia tractaturi. CONC.^{S} I 3 vers. Tur. p. 86, 29 expositioni sanctorum patrum -ia invenimus (*gr. I 1, 3 p. 5, 2 μαχόμενα*). CAEL. AVR. acut. 1, 15, 152 *Asclepiades* probatur -ia ex iisdem promittere.

2 *i. q. res resistentes*: SEN. nat. 6, 9, 1 ignis … in obvia incurrit exitum quaerens ac divellit -ia.

adv. **repugnanter.** *i. q. modo repugnanti*: CIC. Lael. 91 *monita* patienter accipere, non -r. *trad. loco corrupto*: AMM. 20, 8, 4 quamquam non ⌊-r tamen⌋ nec arrogantibus verbis … scripsit *Iulianus* (⌊ ⌋ *cod. V man. sec.,* repugnant certant *man. pr.*; repurganter *Petschenig in schedis nostris, qui olim coni.* repigranter *Philologus 50, 1891, 347*).

deriv.: repugnabilis, repugnaculum, 1. repugnantia, repugnatio, repugnator (-trix), repugnatorius. *Marchionni.*

[repulāta *v. vol. VI 3, 2536, 19.***]**

repullēsco, -ere. *a* re- *et* pullescere. *i. q. denuo pullescere*: COLVM. 4, 22, 5 ut iuxta cicatricem *resectionis* novellis frondibus -ant *stirpes* (repullulescant *edd. vet.*). 4, 24, 4 ex vulnere *levato* … subolem -entem vellere.

repullsōrius *v.* repulsorius.

[repullulēsco *v. l. 27.***]** *Bk.*

repullulo, -āvī, -āre. *a* re- *et* pullulare. [*sard. centr.* reβúḍḍu, reβuḍḍíre *sim. potius a* *repullus, *repullire. *cf. M.-L. 7231 et Faré, Postille. Wagner II 320. Schd.-Cr.*] [*confunditur c.* pullulare *l. 41* (*olim edebatur* RVFIN. patr. 1, 6).]

i. q. iterum pullulare (*gr. respondet ἀναβλαστάνειν l. 43, ἀναθάλλειν l. 52; indicatur unde per praepos.* ex *l. 44*): **1** *proprie -ant arbores vel partes earum* (*sc. antea recisae praeter l. 42 sq.*): SEN. clem. 1, 8, 7 quemadmodum praecisae arbores plurimis ramis -ant **(**SERV. Aen. 10, 58 [*v. p. 315, 57 sqq.*] 'recidiva …' renascentia; tractus autem sermo est ab arboribus, quae ⌊taleis⌋ [*Burmannus,* ⟨a⟩ t. *Murgia ad l.*; aliis *trad., cf. l. 46*] sectis -ant [pull- *Serv. auct.*]. AMBR. exhort. virg. 3, 16 a., si excidatur, -at**)**. PLIN. nat. 16, 46 larix ustis radicibus non -at, ⟨picea -at⟩ (*suppl. Barbarus e Theophr. hist. plant. 3, 9, 5, ubi ἀναβλαστάνειν utrobique*). 16, 241 senescunt quidem velociter, sed e radicibus -ant laurus et mali *eqs.* SOL. 11, 12 *hic* tantum … -ant caesae cypressi (SERV. Aen. 6, 216 quod *c.* caesa non -at). ISID. orig. 17, 6, 10 recidiva arborum sunt, quae aliis sectis -ant (*cf. l. 41*); … *quidam* a recidendo et -ando dixerunt. 17, 6, 14 *radix,* si eradatur, non -at.

2 *in imag. vel translate -ant*: **a** *homines, qui recuperant statum bonum (non nisi in uno loco* VET. LAT. *et locis inde pendentibus): accedit inf.* (*vertitur gr. l. 52*): VET. LAT. Phil. 4, 10 (Aug. conf. 13, 26, 39, *sim.* in psalm. 49, 11) -astis sapere pro me (*gr. ἀνεθάλετε τὸ ὑπὲρ ἐμοῦ φρονεῖν. cf. p. 654, 2 sqq.*). AVG. epist. 211, 3 si … -astis sanum sapere. *cetera exempla*: AVG. conf. 13, 26, 39 *Paulus* gaudet eis, quia -arunt (*opp.* exaruerant). 13, 26, 40 eos … -asse laetatur tamquam revivescente fertilitate agri. in psalm. 49, 11 '-astis' ut arboribus dicit, quae … exaruerant. **b** *mala, quae redeunt*: RVFIN. Orig. in lev. 8, 10 p. 407, 13 ea, quae prius purificata fuerant, -are sordidius … videbuntur. AVG. catech. rud. 19, 10 *post diluvium* non cessavit -are malitia per superbiam et libidines. LEO M. epist. 34 Conc.^{S} II 4 p. 16, 27 haeresim -are (*sim. -at* error: 69 *ibid.* p. 30, 36 *instructio patrum* hunc, qui nunc -at, abscidit errorem. 130 *ibid.* p. 84, 2). *schola aestiva 2018/Ok.-Sx.*

repulo *v.* repello. **repulor** *v.* repulsor.

repulsa, -ae *f.* *a* repellere. *de notione* (*v. etiam p. 1322, 5. 20*): GLOSS. II 235, 55 *ἀποβολή*: iactura, -a. 242, 16 *ἀποτυγχάνω*: -am fero. GLOSS.^{L} II Philox. RE 215 -a[t]: *ἀνεπιτυχ[ε]ία, ἀπορ⟨ί⟩α.* Corp. R 163 ⌊-am⌋ dicimus iniuriam; repelluntur homines ab honore (*fere eadem verba, sed* ⌊ ⌋ repulsum GLOSS. V 328, 44 [-am *Heraeus in exemplari suo*]). *legitur inde a* CIC. [*confunditur in codd. c.* repulsus PROSP. epigr. 98, 5 ARATOR act. 1, 816 (*falso coni.* repulsum *pro* -am EPIST. pontif. 705 Loewenfeld 17; *cf. l. 68*), repulsio LVCIF. non parc. 29 l. 44.]

i. q. actio vel effectus repellendi **(***indicatur, quis [quid] repellatur, per gen. vel pron. poss. p. 1322, 9. 11. 22. al., a qua re petita per gen. e. g. p. 1322, 10 sq. 13. 25. 64, adi. p. 1322, 9. 28, locut. c. praepos. p. 1322, 46. 1323, 14. 18 sq.; saepe in iunctura* -am ferre [*testatur* CHAR. gramm. p. 408, 2], *v. l. 30 sqq. 40. 67. p. 1321, 66. al.,* pati *v. l. 24. 56. 72 sq.,* merere *inde a saec. IV, v. l. 29. 54. 57. p. 1323, 15. al.***)**: **1** *eo, quod approbatio, consensus aliorum non datur*: **a** *speciatim respicitur*: **α** *munus rei publicae, honos sim.*: Ⓘ *repellitur candidatus* (*exempla selecta inde a* VAL. MAX.; *cf.* GLOSS. V 631, 10 repul⟨s⟩a: repudium accipit a petitione honoris): CIC. leg. agr. 2, 3 qui *novi homines* sine -a consules facti sunt (*ibid.* qui … anno suo petierint, s. -a non esse factos. Pis. 2 Planc. 51. SVET. Vesp. 2, 3 non s. -a. *cf.* CIC. Tusc. 5, 54 cum -a). Vatin. 39 si tribules ita *te* oderunt, ut -am tuam triumphum suum duxerint. Planc. 51 aedilitiam (52). *ibid.* duabus aedilitatis acceptis -is. Tusc. 4, 40 aegre tulisse P. Rupilium fratris -am consulatus (*cf. l. 45*). off. 1, 71 offensionum et -arum quasi quandam ignominiam timere. 2, 58 Mamerco … praetermissio aedilitatis consulatus -am attulit (SEN. dial. 5, 5, 4). *al.* CAEL. Cic. fam. 8, 9, 1 post -am (LIV. 39, 56, 4 p. duas -as. ASCON. tog. cand. p. 70, 21 p. … Catilinae -am. VIR. ill. 56, 1 p. tres -as. 61, 2 p. duas -as. *al.*). 8, 14, 1 si in -a Domiti vultum vidisses (SEN. epist. 104, 30 eundem se in omni statu praestitit, in praetura, in -a). *al.* CAES. civ. 1, 4, 1 dolor -ae. SALL. Catil. 20, 8 omnis gratia potentia honos … apud illos sunt …, nobis reliquere pericula -as iudicia. HOR. carm. 3, 2, 17 Virtus, -ae nescia sordidae (PORPH. -am … generaliter accipe pro infamia ac turpitudine). epist. 1, 1, 43 quae maxima credis esse mala, exiguum censum turpemque -am *eqs.* LIV. 4, 44, 3 *tribuni* -a suorum accensi. 6, 40, 17 Sextium haud pro dubio consulem esse, Camillum de -a dimicare. 39, 32, 6. 8. perioch. 102, 5 Catilina bis -am in petitione consulatus passus. VAL. MAX. 6, 9, 14 patientia … -arum. 7, 5 tit. de -is. 7, 5, 1 -ā … notatus (PLIN. nat. 7, 120). 9, 3, 2 consulatus … -ae dolore accensus. PLIN. nat. praef. 9 *Catonem* -is tamquam honoribus ine⟨m⟩ptis gaudentem. PLIN. epist. 6, 6, 9 si datur Nasoni quod petit, illius honor, si negatur, mea -a est. DECL. in Catil. 19 -ae consularis. 89 -is comitialibus. SCHOL. Cic. Bob. p. 151, 12 ut … -am meruerit (p. 151, 22). *al.* *iunctura* -am ferre (*aliter l. 10*): CIC. Sest. 114 *nihil* illis comitiis … nisi -am tulit. de orat. 2, 280 cum ipse consul esset factus, ille -am tulisset. Tusc. 5, 54 si, cum … bonus vir … suffragiis praeteritur, non populus a bono consule potius quam ille a bono populo -am fert (*cf. l. 55 sqq.*). Att. 5, 19, 3. *al.* CIL VI 29942 (*saec. I a. Chr.?*) quoius candidati nomen in hoc monumento inscriptum fuerit, -am ferat neque honorem ullum umquam gerat **(***inde suppl.* INSCR. Mél. d'Arch. et d'Hist. de l'École Française de Rome 27, 1907, 506 [*Minturnae*]**)**. LIV. 35, 24, 4. 40, 37, 6 perioch. 105, 2. *al.* Ⓘⓘ *alio contextu non datur honos*: CIC. Phil. 11, 19 (*antea: L. Caesar cuidam* decrevit imperium) ut … praestantissimus vir, si tibi non sit adsensum, *sc. a senatu,* -am tulisse videatur. HIRT. Gall. 8, 50, 2 M. Antonii *sacerdotium petentis* -a. LIV. 5, 1, 5 *rex Veientium* ob iram -ae, quod suffragio duodecim populorum alius sacerdos ei praelatus esset *eqs.* 10, 37, 7 consul cum … videret … collegae amicos ad solacium aequatae -ae sibi quoque negare triumphum. SEN. contr. 7, 7, 12 (*them.* pater et filius imperium petierunt; praelatus est patri filius) aegre ferentem pudorem -ae. PLIN. nat. 7, 147 *Octaviani* -a in magisterio equitum apud avunculum et contra petitionem eius praelatus Lepidus. SIL. 11, 63 *si Romani Campanis ius alterum consulem faciendi negant,* ultorem … adstare -ae, *sc. Hannibalem* (*respic. eadem petitio*: 11, 112 tantae … dolore -ae concitus). TAC. ann. 1, 15, 1 moderante Tiberio, ne plures quam quattuor candidatos commendaret, sine -a et ambitu designandos (*item respic. a Caesare electi*: 2, 36, 2 vix … offensiones vitari, quamvis -am propinqua spes soletur. PLIN. paneg. 91, 2 similis -ae mora. PANEG. 3, 18, 3). RVFIN. hist. 4, 22, 5 *quidam* -am meruit episcopatus (*gr. laxius vertitur; item respic. episcopus*: SIDON. epist. 7, 9, 13). ⓘⓘⓘ *vice versa reicit homo honorem* (*cf. l. 33*): PANEG. 2, 12, 2 -am patitur principatus (*1* cogebaris invitus). CLAVD. carm. min. 25, 79 meruit … -am obvia maiestas. EVSEB. GALLIC. hom. 35, 9 honoris, *sc. episcopatus,* -a.

β *votum amantis sim.* (*cf. p. 1323, 19*): OV. am. 2, 7, 26 scilicet ancillam … rogarem? quid, nisi ut indicio iuncta -a foret? 2, 19, 76 faciat voto rara -a locum! (*cf.* ars 3, 580 miscenda est laetis rara -a iocis). ars 1, 346 quae dant quaeque negant, gaudent tamen esse rogatae; ut iam fallaris, tuta -a tua est (*cf. p. 1323, 2*). met. 3, 395 amor crescit … dolore -ae. 14, 42 *Circe* veneris … offensa -ā. 15, 503 indiciine metu magis offensāne -ae *criminat Hippolytum Phaedra*? *al.* IVV. 10, 326 (*loco corrupto et fort. interpol.*). APVL. met. 8, 2, 1 *procus* -ae contumelia fuerat aspersus. AVSON. 13, 18 (17 S.), 2 canus rogabat Laidis noctem Myron; tulit -am protinus. CLAVD. DON. Aen. 4, 215 p. 382, 19 ego *Iarbas* -am merui. *al.*

b *generatim respicitur*: **α** *quaevis petitionis negatio*: NEP. Paus. 2, 5 (*3* Pausanias … tecum affinitate coniungi cupit) *rex scribit,* si *promissa* perfecerit *Pausanias,* nullius rei a se -am laturum. OV. met. 2, 97 (*Sol Phaethonti*) e … tot … posce bonis aliquid: nullam patiere -am **(***cf.* 3, 289 [*Iuppiter Semelae*] elige …: nullam patiere -am. 12, 199 [*Neptunus Caeni*] sint tua vota licet … secura -ae: elige, quid voveas!**)**. trist. 3, 1, 81 confusa pudore -ae … carmina nostra (*sc. quae in bibliothecas Romanas*

[N.H.]

non accipiuntur). Pont. 3, 1, 88 (*85* ut minus infesta iaceam regione, labora) ut … ea non teneas, tuta -a tua est (*cf. p. 1322, 63*). Liv. 37, 7, 4 fatigatos tot -is Aetolos (*3* nihil impetratum, ut mutaret consul). 45, 25, 7 nisi *Rhodii* impetrarent *societatem a Romanis,* maior a ⟨re⟩pulsa ignominia esse. Sen. benef. 5, 6, 7 nihil ad rem pertinet, utrum dare aliquid regi nolis, an accipere a rege; in aequo utramque ponit -am. Val. Fl. 5, 322 (*loq. Iason vellus aureum repetiturus*) adnuet ipse *Aeetes,* reor …; sin vero preces … respuerit, iam nunc animos firmate -ae. Sil. 6, 492. Stat. Theb. 12, 484 *Clementia* nullā damnavit vota -ā. Ach. 1, 95. Apvl. met. 10, 11, 2 verens, ne, si daturum me *venenum* negassem, intempestiva -a viam sceleri subministrarem. 10, 34, 1 *post iudicium Paridis Iuno et Minerva* indignationem -ae gestibus professae. Papin. frg. Vat. 294, 2 liberi, qui -am donationis auctoritate iuris tulerunt. Fortvn. Aqvil. in euang. Matth. 15 l. 912 cum *diabolus* … bis -am meruisset, de lapidibus et de praecipitio. Paneg. 2, 21, 2 etiam si *consultor imperatoris* meruerit … -am **(***cf.* Clavd. 22, 98 [*ad Stilichonem*] id … negas solum, cuius mox ipse *petitor* -a gaudeat**)**. Avson. 27, 21 (418 S.), 5 unde istam meruit non felix charta -am? (*i. cur non rescribis?*). Dict. 3, 5 *Achilles* memor … -ae in Polyxena. Clavd. 28, 361 (*loq. Roma*) tristes in amore -as vestra parens, Auguste, queror.

al. **β** *reiectio: animantis*: Phaedr. 1, 3, 16 (*9 pavones graculum alienis pennis ornatum* fugant … rostris) contentus nostris si fuisses sedibus …, *non* hanc -am tua sentiret calamitas. Ivvenc. 2, 503 si quis amore meo genitorem pluris habebit …, sentiet horribilem nostra de sede -am (*cf. Matth. 10, 37*). Favst. Rei. grat. 2, 8 p. 75, 20 *deus* seductoris vel amicitiam vel -am in manu hominis posuit. *al. rei*: Pavl. Nol. epist. 3, 2 abdicatione saeculi et -a carnis. Ivlian. in Iob praef. l. 6 tam ad -am peccatorum quam ad sectationem virtutum … sufficere *humanam naturam.* Cassian. conl. 7, 8, 3 quod ingruentibus cogitationibus pravis non eis confestim -am contradictionis obiciat. Evseb. Gallic. hom. 73, 4 (*alloq. mundum saecularem*) palmam de te potius capiam per -am. Arator act. 1, 816 *pauperes dona patronae monstrantes* officiis voluere loqui vocisque -am elegere suae.

2 *alio modo* (*vi locali* Amm.): Sen. dial. 4, 6, 2 in hanc *tristitiam* … ira vel post paenitentiam vel post -am revolvitur. 5, 1, 5 *ira* ne -ā quidem in taedium acta. epist. 71, 11 'victus est *Cato in bello civili* …'; et hoc numera inter -as Catonis (*simul alludit ad 1aα*). Apvl. met. 3, 16, 7 *domina* huius modi -ā satis acriter commoveri … consuevit. Amm. 19, 5, 8 gentes … acri -a disiectae **(***in pugna, ut* 25, 1, 3 turmae gravi sunt -a discussae. *paulo aliter* Ps. Rvfin. Ios. bell. Iud. 2, 540 p. 697 *dux* militem revocat et sine ulla spei -a … discessit [*gr. πληγῇ*]**)**. 26, 10, 17 (*16 terrae motu* mare … dispulsum) marini fremitus velut gravati -am versa vice consurgunt. Ambr. fid. 1, 3, 27 'non est deus praeter te' (*Is. 45, 14*) per proprietatem substantiae, -am differentiae. *N. H.*

⁂**repulsio,** -ōnis *f.* *a* repellere (*cf.* repulsa, *inde a Cic.*). *plur. non legitur nisi p. 1324, 5; abl.* -e *in iunctura etym. p. 1324, 10. de notione v. infra l. 57.*

i. q. actio repellendi, repulsa (*c. gen. obi. passim, subi. l. 65*): **1** *proprie et in imag.*: Vet. Lat. psalm. 61, 4 (cod. 136; *syntaxi turbata*) ut paries dealbatus et macheries -o eius, *sc. insidiis petiti* (*gr. φραγμῷ ὡσμένῳ, cod. 300. al.* maceriae impulsae, *Vulg.* m. depulsae). Sedvl. epist. 1 p. 4, 15 *ut* clipeo dominicae protectionis armatus … *immissa* tela facili -e contemnam. Ps. Chrysost. hom. III 840^{B} crux templorum destructio, crux idolorum -o (*cf. Migne gr. 50, 819*$^{med.}$ *βωμῶν ἀνατροπή*). Greg. M. moral. 31, 68 l. 36 *Paulus* ad agendum -e provocatur, ad praedicandam salutem plagis erigitur (*act. 14, 18 sq.*). Isid. orig. 5, 4, 2 *ad ius naturale spectat* violentiae per vim -o (*cf.* vim vi repellere *p. 1154, 24 sq.*).

2 *translate, fere i. q. negatio, repudiatio sim.* (*cf.* Gloss. -o: *ἀποδοκιμασία*): **a** *generatim, sc. -o fit: arcendo sim.*: Serv. auct. Aen. 3, 552 *Lacinius Herculem* hospitio dicitur recipere noluisse et in titulum -is eius templum Iunoni … condidisse. Schol. Hor. gloss. *Γ* carm. 3, 2, 17 (*ad p. 1322, 19*) -is ignara. Avg. c. Cresc. 4, 7, 8 *legatos* iniuriosa -e tractante *Primiano.* *contradicendo, refutando*: Cael. Avr. chron. 2, 7, 112 communi -e arguendos Erasistratum et Asclepiadem arbitramur. Arnob. Ivn. ad Greg. 14 l. 25 te, *diabole,* … hac -is voce prostravit *Iesus* (*affertur Luc. 4, 4*). Pomp. gramm. V 214, 23 alia illorum -o (*codd.,* ratio *Keil*), quare repellunt istum modum *promissivum.* Facvnd. defens. 9, 4, 17 ex alterius *calumniae* -e alteram quoque repellit (*cf.* 11, 2, 18 quarum *calumniarum* -i sufficit, si *eqs.*).

b *speciatim*: **α** *in iure et arte rhet. repellit is, qui petitur*: Ivl. Vict. rhet. p. 4, 25 inhaere origini quaestionis, id est intentioni et -i (*item opp.*: 4, 27 -o est: 'non occidit'. 5, 1 ex i. et -e nascitur quaestio 'an occiderit'. 5, 3; *syn. 5, 5* depulsionibus, *5, 9 ἀπόφασις*). 5, 4 non omnis … status ex prima propositione et -e comprehenditur. 8, 16 sqq. in omni finitivo statu aut minoris poenae oblatio est et maioris -o …, (18) aut omnis omnino poenae -o est. **β** *in religione christ. repellit deus salutem negans: populo Iudaeorum*: Hier. in Ier. 6, 10, 2 intellegent credentes, quod -o Iudaeorum nostrae salutis occasio sit (*syn.* abiectio). tract. in psalm. I p. 199 l. 118 (*de psalmo 106*) de vocatione gentium dicitur et de -e Iudaeorum (*item opp.*: Greg. M. moral. 27, 73. *al., e. g. l. 12*). Rvfin. Orig. in Rom. 3, 1 l. 31 ut in his … assumptionum -umque differentiis vera … dei doceat *Paulus* esse iudicia (*cf. l. 12*). Somn. Neron. 7, 2 de -e et exterminatione eorum significans *dominus* (*afferuntur Ier. 25, 4. al.*). *al. aliis*: Verec. in cant. 3, 22 quod … ait 'repellens reppulisti' (*thren. 5, 22*) …, ostendit -is esse differentias duas …; cum *aliquis temptatione* … vincitur nec paenitet, -e repellitur. Greg. M. in euang. 12, 5 -is suae dolore compulsae *virgines fatuae* (*spectat ad Matth. 25, 11 sq.*). moral. 29, 56 l. 27 sq. *Paulus* sententiam suam primum … de vocatione Iudaeorum et -e gentium, postmodum … de vocatione gentium et -e Iudaeorum … pensans. *Bk.*

repulso, -āvī, -ātum, -āre. *a* repellere, *nisi a* re- *et* pulsare. Gloss. -o: *ἀντιπαραβάλλω.* [*in falsa var. l. pro* propulsare Rvfin. Orig. in cant. 2 p. 125, 29; *restit. pro* pulsare *l. 35* (*falso* Coripp. Iust. 4, 47).]

i. q. retro pulsare (*indicatur quo l. 20, unde l. 33; fort. accedit* retro *l. 23*): **1** *proprie, sc. vi locali*: Lvcr. 4, 579 sex … aut septem loca vidi reddere voces, unam cum iaceres: ita colles collibus ipsi verba -antes iterabant dicta referre. Anth. 530, 1 fonte -atur depicta tuentis imago.

2 *translate*: **a** *reiciendo, removendo*: Lvcr. 4, 914 ne fieri negites, quae dicam, posse retroque vera -anti discedas pectore dicta. Cod. Theod. 9, 10, 2 (*a. 317*) qui iniuriam -verit (*antea opp.* violentiam inferre). Ambr. in psalm. 118 serm. 22, 37, 2 (*explic. cant. 8, 9*) *rationabilis haec civitas* eloquiis caelestibus … hostiles impetus -are consueta *est.* Cass. Fel. 61, 9 aliud, *sc. remedium sim.,* ad -andam sitim, quod adipson vocant (repausandum *var. l.*). Avell. 159, 1 laceratores rationabilis gregis ⌊Christi, *sc. pastoris boni* (*Ioh. 10, 11*), animo⌋ -are (*2* a te repudiatos haereticos; ⌊ ⌋ *coniungendum vid.*). Dionys. Exig. Conc.^{S} IV 2 p. 196, 5 quando eandem nunc ecclesiis moveat quaestionem tunc ⌊-ta haeresis⌋ (*cod.,* repulsa temeritas *ed. princ.*). *e coni. dub.*: Fvlg. aet. mund. p. 153, 24 (*respic. I reg. 3, 1 sqq.*) eius *Heli* posteritas perenni sacerdotio -atur (*Helm dubitanter,* reput-, repudi- *trad.*). **b** *respondendo*: Philo quaest. in gen. 4, 191 (*respic. gen. 26, 15*) ⟨re⟩pulsavit aliquis pro his dicendo *eqs.* (*suppl. Petit sec. gr. ἀποκρίνεταί τις*). *Sedláčková.*

repulsor, -ōris *m.* *a* repellere. *scrib.* -pulo-, -puso- *l. 42 sq.*

i. qui repellit, defendit, refutat sim.: **1** *in titulis; est cognomen Iovis* (*cf.* defensor *vol. V 1, 310, 76 sqq.*): CIL II 2414 (*in ara*) Iovi … ⌊⟨r⟩epulsori⌋ … ⟨e⟩x voto ⟨p⟩osuit **(**⌊ ⌋ ⟨d⟩ep- *ed. et vol. V 1, 619, 51, quod corrigendum vid. sec. alias aras hisp.*: Inscr. Année Épigr. 1934 n. 22 I. repulso(ri). 1967 n. 201 [*tribus lateribus*] ⟨I⟩ovi repulori. I. -i v(otum?). Iov(i) repusori. Inscr. conv. Pacens. d'Encarnação 640 I. -i. *cf. infra l. 62***)**.

2 *apud scriptores (c. gen. obi. praeter l. 49): de deo*: Ambr. Iob 3, 11, 29 deus … adpropians, non -r adpropinquantium est. in psalm. 118 serm. 5, 41, 2 deum -em peccati esse. *de quibuslibet*: Ambr. in psalm. 118 serm. 2, 22, 2 *nonne probabis* textrini praepositum -em neglegentium *textorum,* ut substituat diligentes? Heges. 1, 40, 1 p. 84, 12 ne *crimina prolata* sine -e minus verisimilia regi viderentur. Avg. in psalm. 28, 9 ('vox domini perficientis cervos') superatores et -es venenosarum linguarum (*ad rem cf. Physiol. rec. B 29, 2 sq.*).

deriv.: cf. repulsorius.

repulsōrius, -a, -um. *a* repulsor *vel a* repellere (repulsum). *scrib.* -pults-, -pulls- *l. 62 sq.*

i. q. pertinens ad repulsorem vel ad actionem repellendi (*proprie in re militari l. 60. 66, medica l. 68*): **1** *adi.*: Ps. Cypr. singul. cler. 36 p. 212, 9 *qui Rom. 14, 4* veluti libellum contradictorium proferant, … recognoscant, quod accepimus ab eodem Paulo apostolo -um (*affert II Thess. 3, 6; nisi agnoscas neutr. pro subst.*). Amm. 24, 4, 7 hostium dux iumenta adortus … a cohortibus nostris -is … habitus frustra discessit. **2** *pro subst.: masc., sc. cognomen Iovis* (*cf. l. 38 sqq.*): Inscr. Année Épigr. 1977 n. 427 *quidam* Iov⟨i⟩ repultsorio (*in ara Norbana ut*: 1986 n. 305 I. repullsorio). *neutr. de re ad repellendum apta* (*c. gen. obi.; cf. l. 59*): Ambr. in psalm. 118 serm. 4, 15, 2 verbum … dei -um taediorum est, quo … sopor mentis excluditur. Heges. 3, 5, 2 p. 193, 15 civitas Byzantiorum, Persarum quondam caput, nunc -um (repulsorum *var. l.*). Ps. Soran. quaest. med. cod. Lincol. 167, 2 (= Lond. 157) quid est durus pulsus? qui repercutit et tenditur …, nam habet ⌊quoddam -um⌋ (cod. Carnot. 198, 2 quid⟨d⟩am repulsor⟨i⟩um).

1. repulsus *v.* repello. *Bk.*

2. repulsus, -ūs *m.* *a* repellere. *inter nomina masc. decl. IV*^{ae} *affert* Prob. app. gramm. IV 193, 19. *de notione cf. p. 1325, 24. legitur abl. sing.* -u *praeter p. 1325, 16. 24.* [*de voce c.* repulsa (*subst.*) *confusa v. p. 1321, 69 sq. nec non p. 1325, 24; trad. loco spurio* Porph. Hor. carm. 1, 2, 14.]

[Hanauer]

i. q. actio repellendi: **1** *respectu loci*: **a** *exempla varia*: LVCR. 4, 106 assiduo crebroque -u reiectae *effigies* reddunt speculorum ex aequore visum. PLIN. nat. 2, 139 quae *fulmina* ex propiore materia cadunt, ideo creduntur e terra exire, quoniam ex -u nulla vestigia edunt (repulso, repercusso *var. ll.*). 34, 75 (*in opere mechanico*) ita vertebrato dente utrisque in partibus, ut a -u *alterius* per vices resiliat *alter.* AVG. quant. anim. 22, 37 cum *pondera* ... aut iactu aut impulsu aut -u eo, quo non sponte ferrentur, vi aliena ire coguntur (*postea syn.* repercussu). **b** *accedit gen.* (*sc. fere subi., sed obi. l. 17; dubites de l. 13*): PLIN. nat. 2, 113 posse et -u siderum depressum, qui a terra meaverit, spiritum nube cohibitum tonare. 8, 169 *ictus pedum asinorum dormientium* -u durioris materiae clauditatem ilico adfert. 11, 164 *viperarum gingiva* praegnans veneno inpressu⟨m⟩ dentium -u virus fundit in morsus (repulsa *var. l.*). PRVD. psych. 124 *hasta* recto ... inliditur ictu, sed resilit duro loricae excussa -u (repulso *cod. unus*). CLAVD. 15, 433 (*loq. Honorius*) an Mauri ... raucos ... -us umbonum et vestros passuri comminus enses? 17, 106 sitne color proprius rerum, lucisne -u eludant aciem. GREG. TVR. glor. conf. 78 p. 796, 12 *lues,* quae in principio pervaserat, huius *sancti* virtutis -u reliquid (*i.* -it). VEN. FORT. Mart. praef. II 19 prosiliens Zephyri pelagique -u fluctibus ex imis evolat acta ratis.

2 *sine tali respectu; -us fit*: **a** *respondendo*: TRACT. de indur. cord. Phar. 38 l. 21 (*respic. Rom. 9, 20* o homo, tu quis es, qui respondeas deo?) dignus ..., qui tali -u feriatur, qui *eqs.* *?***b** *reiciendo, recusando*: GLOSS. V 328, 44 -um dicimus iniuriam *eqs.* (repulsam *Heraeus, v. p. 1321, 68*).

repultsōrius *v.* repulsorius. *Hanauer.*

repūmicātio, (-ōnis) *f.* *a* re- *et* pumicare. *i. q. actio, qua quid radendo, poliendo removetur* (*cf. p. 49, 39sqq. 50, 60sqq.*): PLIN. nat. 17, 246 (*inter remedia arborum laborantium*) gemmarum, si frigus retorridas hirtasque fecerit, -o et quaedam politura. *M. H.*

repūnctor, -ōris *m.* *a* repungere. *i. qui repungit* (*sc. rationes collegii confert vel inspicit sim., cf.* dispunctor): CIL V 5847, 6 (*saec. II/III in.*) patron(o) et repunct(ori) coll(egii) aerar(ii) ⌊col(oniae) M(ediolanensis)⌋ (*eiusdem*: XI 1230, 10 [*saec. III in.*] -i splendid(orum) collegiorum fabrum).

repungo, -pupugī *vel* -pūnxī. *a* re- *et* pungere. NOT. Tir. 80, 35 -it. 80, 35[a] -ugit. 80, 36 -xit. *formas perf. testantur* PRISC. *et* NOT. Tir. *de notione*: PRISC. gramm. II 524, 11 sqq. -o, -ugi et -xi, ut Capro videtur; cum ei, qui nos pupugit, talionem, id est vicem, a nobis redditam ostendimus, '-ugi' dicimus, quando vero de ratione vel calendario loquimur, '-xi' dicimus.

1 *i. q. pungenti vicem reddere* (*in imag., cf. explic. l. 39*): CIC. fam. 1, 9, 19 in quo *homine* possem illorum animos mediocriter lacessitus leviter -ere.

2 *term. techn. spectans ad rationes vel indices*: **a** *vario contextu: v. l. 41.* **b** *in re militari non nisi forma* -ent(ur), *quae indicat quosdam milites munifices esse* (*si Marichal pass. recte restit.*; -ere *fort. 'iterum puncto afficere' significat, sc. nomina illorum, qui singulis diebus muneribus vacui sunt, v. Marichal, Les Ostraca de Bu Njem, 1992, 88sqq.*): OSTRAC. Bu Njem Marichal 2, 10 (*saec. III med.*) n(umerus) LIX, ex (h)is librarius I ..., reliqui -ent(ur?) XVIIII **(***in laterculis singulorum dierum ut*: 31, 3 r. -ent(ur?) XVI, balneus accipit XII, furnus IIII. *et saepe ibid.; cf. 5, 13* r. munifices XXVI**)**.

deriv.: repunctor.

*?***repūrganter** *v.* repurgo. *Fröhlich.*

repurgium: **repūrgātio,** emundatio GLOSS. V 512, 57. *a* repurgare. [*perperam editum est l. 63. 75.*]

repūrgātōrius, -a, -um. *a* repurgare. *i. q. ad repurgandum pertinens*: DIOSC. 5, 60 p. 191, 4 virtus est ei *vino picato* t(h)ermantica ... et -a (*gr. 5, 38, 2 ἀναϰαθαρτιϰός*).

repūrgium, -ī *n.* *a* repurgare. *plur. non legitur.* GLOSS. -um: purgatio, emundatio. est purgatio. II 334, 46 (*item* III 239, 17) *ϰάθαρσις*: -um (repurgacio *ed. Stephani*), purgatio. *adde l. 56.*

1 *i. q. actio repurgandi (in iunctura* -um facere *praeter l. 70); repurgatur: aquae ductus*: COD. Theod. 15, 2, 1 (= Iust. 11, 43, 1 pr.; *a. 330*) -um formarum facere (*antea*: ut ... aquarum ductus sordibus oppleti mundentur). *area ad aedificationem praeparanda*: AMBR. epist. 10, 74, 12 qui faciebant -um *ad reparandum templum Hierosolymis* **(***in eadem re*: CASSIOD. hist. 6, 43, 3 ⌊ad -um faciendum⌋ [*om. gr. Theodoret. 3, 20, 3*]**)**. CASSIOD. hist. 2 capp. 16 p. 81 de -o sepulchri dominici (*cf. 2, 16, 7* praecepit destrui ... templum *Veneris ibi positum eqs.*). 6, 8, 2 (*1* erat locus ... desolatus ... *et* sorde completus) hic Georgius *episcopus* volens oratorium fabricari -um faciebat (*gr. Socrat. 3, 2, 3 ἀναϰαθαρθῆναι*). **2** *metonymice i. q. sordes repurgando tollendae* (*in imag. sec. l. 67sqq.*): CASSIAN. conl. 9, 2, 3 egesto prius omni -o (repurgatione *Migne 49, 773[4]*) vitiorum et effossis ... ruderibus passionum. 9, 3, 2 vitiis extrusis ... talique ... -i emundatione praemissa (*vix ad 1*). *Bk.*

repūrgo, -āvī, -ātum, -āre. *a* re- *et* purgare. NOT. Tir. 73, 37 -at. **[***confunditur in codd. maxime c.* repugnare, *e. g.* NVX 125 PLIN. nat. 31, 98 SVET. Tib. 8 FLOR. epit. 4, 12, 12 (*restit. l. 57. p. 1327, 9, cf. p. 1321, 20*), *ceterum c.* purgare *e. g. l. 66 et* CELS. 6, 2, 2; *in falsa var. l. pro* expurgare PS. APVL. herb. 15 l. 3; *olim legebatur* COLVM. 2, 20, 6.**]**

fere i. q. purgare (*vis praeverbii spectat ad notionem reddendi in statum priorem vel incorruptum e. g. l. 17. 27. 47sq., sed saepe minus perspicua vel evanida est, ut e. g. l. 66. 68 et saepius sub II; gr. respondet ἀναϰαθαίρειν l. 31, ϰαθαρίζειν l. 36*): **I** *struct. sollemni pro obi. est id, quod sordibus, rebus inutilibus, noxiis, malis sim. liberatur* (*addidimus usum absol. l. 52 et intrans. l. 61sqq.; indicatur, in quem statum aliquid* -etur, *per praepos.* in *c. acc. l. 18, a qua re purgatio fiat, per praepos.* ab *l. 23. 69, unde aliquid purgando tollatur, per abl. l. 35*): **A** *corporaliter* (*sc. fere opere humano, sed vi naturali l. 17sq.*): **1** *de purgatione rerum*: **a** *caeli*: OV. met. 5, 286 fusca -to fugiebant nubila caelo. SEN. epist. 66, 46 serenitas caeli ... in sincerissimum nitorem -ta. **b** *agri, itineris sim.*: NVX 125 dum ... *colonus* -at humum collectaque saxa remittit. LIV. 44, 4, 11 praemissis qui -rent iter (*cf.* CVRT. 6, 6, 26 -ari iubet, quidquid ingredi possent). SEN. dial. 1, 3, 6 radices et herbas, quas *ille* in -ando agro ... vulsit (SIC. FLACC. grom. p. 113, 16 si saxuosus sit a., -atur. p. 113, 18. 114, 1. PRAEDEST. 1, 46 l. 91 cum a. a spinis viderint -ari). CVRT. 4, 1, 21 quem *hortum* forte steriles herbas eligens ... -bat. ALC. AVIT. carm. 4, 48 quam *tellurem fruticibus plenam* si nec sera succisor falce -et *eqs.* **c** *aquae ductus, fluvii, piscinae sim.*: SVET. Aug. 30, 1 *Augustus* alveum Tiberis laxavit ac -vit completum olim ruderibus. GROM. p. 349, 7 aquarum ductus per medias possessiones diriguntur, quae *aquae* a possessoribus ipsis vice temporum -antur (*cf.* EPIST. procos. [CIL III 568; *saec. IV/V*] 5 -ari ... aquae ductum ... iusseram). CHART. lat. ant. IV 254, 13 (*a. 321*) adigebunt eundem locum -are, ut aqua ⟨solitam influxionem habere possit⟩ (*cf. gr. 23 ἀναϰαθᾶραι*). COD. Theod. 14, 27, 2 corporatos civitatis Alexandrinae -andi fluminis onere liberamus (*sim.* Iust. 11, 29, 1 [*a. 436*]). CIL X 6526 in piscinis -tis. **d** *metalli*: FLOR. epit. 4, 12, 12 fodere terras ... aurumque venis -are (*inde* IORD. Rom. 244). VET. LAT. Mal. 3, 3 (Cassiod. in psalm. 6, 1 l. 89) ad conflandum et ad -andum argentum (*gr. ϰαθαρίζων, Vulg.* emundans). **e** *cuiuslibet loci, sc. qui purgatur: hominibus eo non pertinentibus*: SVET. Tib. 8 -andorum tota Italia ergastulorum, quorum domini in invidiam venerant, quasi exceptos supprimerent ... viatores *eqs.* *ruderibus*: INSCR. Brit. I 152 (*saec. II?*) locum religiosum per insolentiam erutum ... n(umini) Aug(usti) -tum reddidit *centurio.*

2 *de purgatione animantium*: **a** *transitive (absolute l. 52, usu refl. l. 54): -antur partes corporis, vulnera sim.* (*in re medica praeter l. 48*): CELS. 5, 26, 33[C] -tum ... ulcus (7, 26, 5[G] PLIN. nat. 32, 64. *cf. l. 51*). 6, 2, 2 commodius est ... pectendo *caput* -are. SEN. epist. 115, 6 visus oculorum quibusdam medicamentis acui solet et -ari. PLIN. nat. 8, 90 parva avis ... os primum eius *crocodili* ... -ans, mox dentes et intus fauces. 23, 78 *cauliculi* tosti ... et cum melle triti nomas -ant. 23, 89. 24, 99 sanat ... sucus ... radicis morbum regium et ea, quae -anda sunt (*cf.* 27, 118 ad capitis ulcera et cetera, quae -anda sint). 31, 98 *salis natura* in medendo ... mordens, adurens, -ans, extenuans, dissolvens. 34, 136 ratio *medicamenti* ...: siccare et excrescentia consumere ac -are. 34, 155 cum sunt -anda volnera aut replenda. CHIRON 697 donec se omnis caro putris -et et fiet vulnus curabile. PRVD. cath. 9, 33 turgidam cutem -ant vulnerum piamina. *-atur coetus hominum de eis, qui huc non pertinent sim.*: TERT. pall. 2, 7 quot census transcripti, quot populi -ti, quot ordines illustrati, quot barbari exclusi! (*ed. Salm,* repugnati, repugnante(s) *trad.*). *-antur homines singuli*: LACT. inst. 4, 15, 8 *Iesus* pollutos et aspersos maculis -bat. PRVD. cath. 12, 167 (*subest exod. 15, 25sq.*) *Moses* expiatam fluctibus plebem marino in transitu -at undis dulcibus. **b** *intransitive fere i. q. se rursus purgare, sanare* (*cf. l. 54*): CHIRON 94 quod *vulnus, sc. fistula,* in se talia scabritia ... habens non -verit. 112 *ut vulnus* simili modo -et (*nisi traumaticum pro subi., ut locus ad a pertineat*).

B *incorporaliter*: PLIN. epist. 1, 20, 8 ne dubitare possimus, quae per plures dies ... latius dixerit *Cicero,* postea recisa ac -ta in unum librum ... coartasse (purgata *var. l.*). CYPR. eleem. 2 (*subest Luc. 11, 40sq.*) qui purgaverit, quod est intus, eum quoque id, quod foris est, -asse. epist. 59, 19 *ut* bonorum ... sincera dilectio ab omnibus haereticae detractionis sordibus -etur. ARATOR act. 1, 865 quibus *gentibus* in baptismate lotis plena -to fulserunt lumina mundo.

II *struct. inversa q. d. pro obi. sunt ea, quae removenda sunt, sc. sordes, inutilia, mala sim. (indicatur unde per praepos.* ex *p. 1327, 13); -antur: partes sim. corporis*: OV. met. 14, 603 *deus fluvialis,* quidquid in Aenea fuerat mortale, -at. PLIN. nat. 8, 217 non -tis interaneis. LACT.

[Koike]

inst. 4, 26, 11 *Iesus* labes et maculas inquinatorum corporum -vit. CHIRON 684 omnem blatteiam sanguinis -ato diligenter. 717 pilos … *instrumento quodam* -bis, ne qua radix remaneat. AVELL. 168, 9 (*in imag.*) si quid usquam vestigiorum eius *diaboli* reliquum est, id omne clementi remedio -ate. *quaelibet res corporales*: PLIN. nat. 19, 176 necatur cuminum *αἱμοδώρῳ,* nisi -etur; est autem unicaule (*sc. αἱμόδωρον*) *eqs.* MARCELL. chron. II p. 83, 448, 2 ruinā *porticus et turrium* continuo -tā … praefectus praetorio, *sc. eas,* in pristinam, erexit speciem **(***cf.* CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 192 Alexandro … volente Beli templum, quod corruerat, -are [*corr. sec. gr. ἀναχαθᾶραι,* repugnare, reparare, renovare *trad.*]**)**. *homines*: FLOR. epit. 2, 2, 16 *populus Romanus* omni terra et mari Poenos -vit (*Salmasius,* re-, expugnavit, purgavit *trad.*). AMPEL. 18, 6 *Fabius Maximus* libertinos e tribubus -vit. *res incorporales*: TERT. apol. 4, 10 (*7* silvam legum novis … edictorum securibus ruspatis et caeditis) quot adhuc vobis -andae latent leges! 16, 14 quae omnia, *sc. convicia paganorum,* … -bimus. adv. Val. 20, 1 -ta confusione. CYPR. domin. orat. 12 delicta nostra sanctificatione assidua -emus.

?part. praes. pro adv. **repūrganter** *e coni. dub. p. 1321, 19.*

deriv.: repurgatio, repurgatorius, repurgium.

repusor *v.* repulsor. *Koike.*

reputātio, -ōnis *f.* *a* reputare. GLOSS. II 228, 55 †*ἀντεμπότευσις*† (*ἀντεπόπτευσις ed. Stephani*): compensatio, -o. GLOSS.^{L} II Philox. RE 222 -o: *ἐπιλογισμός.*

i. q. actio vel effectus (maxime sub 2 et 3b) reputandi; -o fit: **1** *volvendo aliquid in animo; quid tractetur*: **a** *indicatur per gen. obi.* (*pron. l. 28 sqq.*): **α** *respicitur tractatio materiae scriptorum sim.*: PLIN. nat. 7, 52 similitudinum … inmensa -o est et in qua credantur multa fortuita pollere. 7, 151 subeunt in hac -e Delphica oracula (*item c. pron.*: 9, 67 quae -o aufert traversum animum ad contemplationem eorum, qui *eqs.* 25, 23 qua … in -e misereri sortis humanae subit). 10, 111 harum volatus in -em ceterarum quoque volucrum inpellit. 18, 2 accedimus ad -em eiusdem *terrae* parientis et noxia. TAC. hist. 2, 38, 2 me veterum novorumque morum -o longius tulit. **β** *cetera exempla*: GELL. 12, 5, 7 per incrementa aetatis exorta … ratiost et utendi consilii -o et honestatis utilitatisque verae contemplatio. PANEG. 2, 31, 1 an sustinere te coram … ille … potuisset? non statim … subisset hominem praeteriti sui tuique -o? CHALC. transl. p. 52^{B} ne in -e quidem et consideratione vere existentis … naturae mente consistimus (*gr. laxius vertitur*). IVL. VICT. rhet. p. 24, 8 non solum rerum qualitates, sed et personarum inspiciendas per accidentiam suam et factorum -em. AVSON. 21 (419 S.), 4 lectus ipse … beneficiorum tuorum -e tranquillior. PAVL. NOL. epist. 11, 4 ut eorum -o differatur, quae in aeternum largitas divina promittit. 13, 3 prudentiae et fidei tuae -o. 13, 5 ipsa meritorum illius -o … acerbum imperat maerorem superstiti.

b *intellegitur e contextu*: **α** *c. colore dubitandi, haesitandi sim.*: VET. LAT. Phil. 2, 14 (Cypr. testim. 3, 14) omnia … pro delectatione facite sine murmurationibus et -bus (*gr. διαλογισμῶν, cod. 78. al. et Vulg.* haesitationibus, *cod. 75* detractationibus). **β** *usu vario*: PANEG. 4, 2, 8 tremebunda proferatur oratio, quae tacita -e vincenda est. SERV. auct. Aen. 4, 340 quae ibi (*sc. Aen. 3, 85 sqq.*) in precatione, ubi augurio petit ea, quae rogaverat, firmari, hic in -e conprehendit (repetitione *cod. unus,* refutatione *Masvicius*). BOETH. in herm. comm. sec. 1, 1 p. 43, 16 secundum Aristotelem nihil aliud intellegere nisi cuiuslibet subiectae rei proprietatem atque imaginationem in animae ipsius -e suscipere. CASSIOD. in psalm. 78, 4 l. 118.

2 *excogitando, ratiocinando*: PLIN. paneg. 70, 5 quamlibet sincera … ingenia … hebetabat … misera, sed vera -o. CHALC. transl. p. 30^{B} hac … -e … anima in corpore locata (*gr. λογισμόν ut*: p. 33^{A} quo consilio quaque -e unum perfectum … conposuit). DON. Ter. Phorm. 77, 1 'venire in mentem' non ad recordationem tantum dicitur, sed ad -em et intellegentiam. PAVL. NOL. epist. 17, 1 ea -e nos consolabamur, ut te neminem idcirco misisse, quia ipse … adfuturus esses, confirmaremus. CASSIOD. in psalm. 72, 14 l. 237 pessima -o, sed vicina correctio.

3 *computando*: **a** *strictius in iure respicitur computatio pecuniae* (*saepe agitur de compensatione sim.*): GAIVS dig. 10, 2, 19 prospicere iudex debet, ut, quod unus ex heredibus … percepit …, non ad eius solius lucrum pertineat; quae ita scilicet consequetur iudex, si … -es inter eos fecerit. 19, 2, 25, 2 de mercedibus … si cum eo agatur, -is ratio habenda est. MARCELL. dig. 46, 3, 48. TRYPH. dig. 19, 2, 8 primus locator -em habebit quinquaginta, quae ab illo perciperet, si *eqs.* VLP. dig. 17, 1, 10, 9 (*e Labeone*) -es … hoc iudicium admittere (*cf.* 27, 2, 2 pr. officio iudicis … congruit -es tutoris non improbas admittere, ut puta si dicat impendisse in alimenta pupilli). 25, 1, 1, 2 si *impensae* in dotem factae non sint, non habent in se -em. 27, 4, 1, 4. PAVL. dig. 27, 7, 5 easdem -es habebunt *fideiussores tutoris,* quas tutor. MOD. dig. 22, 1, 40 in eum diem, quo creditor pignora distraxit, recte usurae fiet -o. COD. Iust. 2, 47 rubr. de -bus, quae fiunt in iudicio in integrum restitutionis. **b** *laxius de quavis re*: TERT. adv. Marc. 3, 6, 8 si … non in Christum, sed in ipsum potius deum volueris referre omnem Iudaicae ignorantiae de pristino -em, … revinceris. PAVL. NOL. carm. 21, 555 quota portio … tuorum est erga nos operum -o muneris huius, quod terram hospitio dederis! CONSVLT. Zacch. 1, 13, 6 fateri omnes possumus derogare medicinam ex eo, quod sit in homine, posse, addere non posse, quod non sit; quae Christi operum contra -o est. *Mitchell.*

[repūtēsco *mala distinctione verborum ortum v. vol. X 2, 2752, 64.***]**

‖**reputo,** -āvī, -ātum, -āre. *a* re- *et* 1. putare. *de scriptura: editur* repot- *e var. l. medii aevi* GREG. TVR. Franc. 6, 24 p. 291, 20. 6, 26 p. 293, 11 (*eadem var. l. non editur* 8, 43 p. 409, 20). NOT. Tir. 24, 30^{a} -at. *de notione* (*v. etiam l. 31. 56*): SYNON. Cic. p. 435, 18 nihil pensi habens; nihil sancti. nihil -ans. nihil magni faciens. p. 441, 23 -at. reminiscitur. recogitat. GLOSS. II 466, 51 *ὑπολογίζομαι*: -o. V 577, 49 -bitur: assimilabitur. GLOSS.^{L} II Philox. RE 220 -at: *ἀναλογίζεται. legitur inde a* PLAVTO, TER., CIC., LVCR., SALL., *saepius apud* TERT. (*ca. 50*^{*ies*}). **[***sensu christ. 'reprehendere, redarguere' (cf. imprimis p. 1331, 69) continuatur per francog. vet.* re(s)ter, *anglonorm.* redter, *prov. et cat.* reptar (*unde hisp. vet.* reutar, rebtar, reptar, *rec.* retar *'vituperare, accusare, lacessere'*), *port.* re(p)tar; *nisi a* repeto *derivanda, addas it. mer.* (*praecipue salent. et sic.*) riputare, (ar)ripitare *'laudationem funebrem dicere'. cf. M.-L. 7222a. 7232 et Faré, Postille. Battisti-Alessio V 3260 sq. Wartburg X 280 sq. Coromines VII 260 sq. Corominas-Pascual IV 890 sq. Houaiss*^{2} *2434. 2444. Schd.-Cr.***]** **[***confunditur in codd. imprimis c.* putare, *e. g. p. 1330, 27. 33. 1332, 18. 33. 49* (*in falsa var. l.* TER. Eun. 632), *eiusque compositis* com- *p. 1332, 10. 49,* de- *p. 1331, 37. 1332, 21. 31,* im- *p. 1332, 3, ceterum c.* repetere *l. 57. p. 1329, 27. 1330, 8* (*restit. p. 1329, 2*), repudiare *v. p. 1304, 44 sq.; in falsa var. l. vel falso trad. pro* refutare *v. p. 714, 23 sq.* (*fort. etiam* GLOSS.^{L} II Philox. RE 219 -antur: *ἀνατρέπονται, ubi* refut- *restituendum vid.; restit. p. 1329, 5); dub. an recte legatur* FRONTO p. 193, 6 ne … -es ⟨…⟩ cum animo tuo (ac putes *legit Hauler*)**.]**

respicitur actio putandi **(***a verbo simplici discrepant maxime I et III, minime II; gr. resp. maxime λογίζεσθαι p. 1330, 36. 57. 1331, 8. 13. 54. 60. 75. 1332, 49. al. eiusque composita κατα- p. 1331, 45. 1332, 32, προσ- p. 1331, 39, συλ- p. 1329, 8, ceterum e. g. νοεῖσθαι* PASS. Perp. 1, 3, *ἐννοεῖσθαι* [*ἐννοεῖν*] *p. 1329, 12. 62, οἴεσθαι p. 1330, 38. 61***)**: **I** *fere i. q. in animo volvere, cogitare* **(***praeverbium spectat fort. ad id, quod cogitatur de praeteritis [sic* DON. Ter. Eun. 632, 2 putamus … instantia, -amus praeterita. *cf. etiam l. 16. p. 1329, 7 sqq.], aut ad id, quod denuo cogitatur***)**: **A** *exempla varia; -at animans*: **1** *secum* **(***simul aliis proponitur p. 1329, 7; accedit* animo *l. 60. 65 et* DICT. 2, 25, cum animo *sim. l. 53. 73. p. 1329, 23. 55. al.,* apud animos *l. 63,* in animo ARNOB. nat. 5, 30 SVLP. SEV. chron. 1, 24, 7, in cordibus suis *p. 1329, 11,* secum *sim. l. 55 sq. 69. 72. 74. al.,* apud se *sim. l. 67. p. 1329, 54. al.,* inter se *l. 65,* intra se *sim. p. 1329, 46. 56. al.,* in temetipsum *p. 1329, 61***)**: **a** *quid tractetur, indicatur*: **α** *per obi. acc.* (*nom. in struct. pass.; accedit* de *l. 75; obi. ex enunt. relat. intellegitur l. 73*): ① *pron. demonstr.* (*fere neutr., sed iuxta* res *l. 55; praeparat enunt. secund. l. 53. 62. 66 sq., acc. c. inf. l. 58. 60. 64*): PLAVT. Bacch. 1091 hocine me aetatis ludos bis factum esse indigne? magis quam id -o, tam magis uror. Trin. 256 (*223* multas res simitu in meo corde vorso) haec ego quom ⟨cum animo meo -o⟩, ubi qui eget, quam preti sit parvi (⟨…⟩ ago cum meo animo et recolo *var. l. et pars edd.*). TER. Andr. 442 ipsus *Pamphilus* secum eam rem -vit via, *i. ratione* (DON. *ad loc.* 1 '-vit', retractavit, quia putare purgare est). Eun. 592 dum haec mecum -o *eqs.* (repeto *var. l.*). CIC. Cluent. 153 *quidam* repugnarunt, cum haec -rent (*Madvig,* recus- *codd.*) et palam … dicerent, se potuisse … in amplissimum locum pervenire. Deiot. 38 haec ille -ans et dies noctesque cogitans. Tusc. 1, 51. LIV. 21, 41, 16 *miles* identidem hoc animo -et, nostras nunc intueri manus senatum populumque Romanum. 30, 30, 16 PLIN. nat. 36, 4. TAC. ann. 3, 12, 3 illud -ate, … seditiose tractaverit exercitus Piso …, an falsa haec in maius vulgaverint accusatores. APVL. met. 4, 21, 6 istud apud nostros animos identidem -bamus, merito nullam fidem in vita nostra repperiri. DICT. 2, 23 ea … cuncti taciti inter se -are animo. AMM. 14, 10, 14 id -antes, quod non ille hostis vincitur solus, qui cadit in acie. ENNOD. epist. 9, 10 p. 235, 15 hoc apud me -ans, ut *eqs. al.* ② *cetera exempla* (*selecta inde a* LIV.): CIC. p. red. in sen. 32 cum mihi privato confligendum viderem …, multa mecum ipse -vi. Tusc. 1, 115 (vers.) nos decebat … domum lugere … humanae vitae varia -antis mala. nat. deor. 2, 119. SALL. Catil. 52, 2 quom res atque pericula nostra considero et quom sententias nonnullorum ipse mecum -o. Iug. 13, 5 Iugurtha … in otio facinus suom cum animo -ans. 103, 2 Bocchus seu -ando, quae sibi duobus proeliis venerant, seu admonitus. NEP. Alc. 4, 4 multa secum -ans *Alcibiades* de immoderata civium suorum licentia. LIV. 30, 14, 8 (*verba*

Scipionis ad Masinissam) cetera te ipsum -are tecum quam me dicente erubescere malo. VAL. FL. 7, 226 quippe etiam -entur (*Heinsius,* repet- *codd.*) munera divum. 8, 385 *Argonautae* tanti -antes ultima, *i. eventum,* belli. SIL. 17, 78 *Syphax rex* -et superos (*cf.* VVLG. Dan. 11, 37 *rex* deum ... non -bit). TAC. ann. 13, 20, 3 *Nero* -ret (*Lipsius,* refut- *cod.*) tenebras et vigilatam convivio noctem omniaque temeritati et inscitiae propiora. TERT. pudic. 17, 14 *Paulus* Ephesiis pristina -ans **(***cf.* VET. LAT. Is. 43, 18 [Cypr. epist. 63, 8, 1. *al.*] antiqua nolite -are [*gr. συλλογίζεσθε, Vulg.* intueamini. *inde* COMM. apol. 534 nemo priora -et]**)**. VET. LAT. Zach. 8, 17 (Epiphan. Schol. Phil. Carp. in cant. 210) unusquis malitiam proximi sui in cordibus suis non -et (*gr. λογίζεσθε*). EVSTATH. Basil. hex. 3, 10, 7 ut ex visibilibus invisibilem -etis (*gr. p. 77^{B} ἐννοῆτε*). TRACT. fid. (Journ. Theol. Stud. 2, 1901, 246) l. 63 si conversi errorem suum non -verint, ... eos ... anathematizat ecclesia. *al.*

β *per enunt. secund.* (*cf. p. 1328, 50*): Ⓘ *interrog.* (*exempla selecta inde a* LIV.): PLAVT. Amph. 172 *dominus* aequom esse putat, non -at, laboris quid sit. Trin. 674 te moneo hoc etiam atque etiam, ut -es, quid facere expetas. CIC. fam. 1, 9, 6. LVCR. 3, 724 *non* -as, cur milia multa animarum conveniant. SALL. Iug. 4, 4 si -verint, et quibus ego temporibus magistratus adeptus sum, quales viri idem adsequi nequiverint et postea quae genera hominum in senatum pervenerint, profecto *eqs.* 62, 9 quom ... secum ipse -ret, quam gravis casus in servitium ex regno foret. 70, 5 -ret cum animo suo, praemia an cruciatum mallet. 85, 10 -ate cum animis vostris, num id mutare melius sit. 85, 28 PS. SALL. rep. 1, 7, 4. LIV. 1, 41, 3 (*respic. Servius rex*) qui sis, non unde natus sis, -a. 30, 12, 19 *Masinissa rex* institit ... -are secum ..., quemadmodum promissi fidem praestaret. IVV. 6, 365 *prodigae* non umquam -ant (repetunt *var. l.*), quanti sibi gaudia constent (*nisi ad B1a*). AMM. 20, 11, 5 *Constantius* -ans, quales miseranda civitas pertulerat clades. HIER. hom. Orig. in Luc. 24 p. 148, 4 populus -ans et cogitans, 'ne forte ipse *Iohannes* esset Christus' (*Luc. 3, 15*). *al.* Ⓘⓘ quod: TAC. ann. 14, 6, 1 *v. p. 1330, 30.* APVL. met. 3, 16, 7 mecum ... -ans ⌞dominae meae mores⌟ (*ad α*), q. ... acriter commoveri ... consuevit. 10, 34, 5 sic ipse mecum -ans, q. *eqs.* AMM. 16, 5, 1 -ans ex praedictis Democriti, q. ambitiosam mensam fortuna ... apponit. *al.*

γ *per (acc. c.) inf.* (*exempla selecta inde a* SIL.): CIC. fam. 5, 17, 5 cum tibi nihil merito accidisse -bis. LIV. 24, 16, 13 hanc multam aequo animo feretis, si -bitis nulla ignaviae nota leviore vos designari potuisse. PLIN. nat. 2, 118 multitudo ... navigat ... lucri, non scientiae, gratia; nec -at caeca mens ... id ipsum scientia posse tutius fieri. 31, 3 ⌞si quis velit -are⌟ ... in caelum migrare aquas (⌞⌟ *cf. l. 71*). SIL. 10, 625 *quidam* gaudia Poeno ... -ant ... erepta. EDICT. imp. inc. (Chart. lat. ant. X 415) 2, 12 (*saec. II ex./III in.*) cum *accusatores* ... -ent interesse honestatis suae, ut *eqs.* VVLG. Iob 39, 24 *equus non* -at tubae sonare clangorem. *al.*

δ *per adv., quod orat. rectam praeparat*: APVL. met. 10, 33, 4 *lector* secum sic -ans: 'ecce nunc patiemur philosophantem nobis asinum'. PASCHAS. verba patr. 93, 11 l. 12 coepi intra me ipsum ita -are: '...' (*gr. 20, 3 λέγω τῷ λογισμῷ*).

ε *per praepos.* de (*cf. iuxta acc. p. 1328, 74*): APVL. mund. 24 p. 341 nisi de mundo -antes (disput- *var. l.*) ... ⟨de deo⟩ diceremus (*gr. 397b11 λέγοντας*).

b *absolute*: SALL. Iug. 1, 2 (*1* falso queritur de natura sua genus humanum) contra -ando neque maius aliud neque praestabilius invenias. PLIN. nat. 14, 137 ⌞si quis diligentius -et⌟, in nulla parte operosior vita est (⌞⌟ *cf. l. 71*). TAC. hist. 4, 17, 3. FRONTO p. 144, 3 nolo mihi dicas; apud te ipse -a. p. 218, 18 saeculum aureum ..., si cum animo -es, intellegas neglegentiae saeculum fuisse. HIL. in Matth. 12, 23 *spiritus immundus* intra se -ans optimum credit regredi. SVLPICIA sat. 20 -emus ...: duo sunt, quibus extulit ingens Roma caput. BOETH. in Porph. comm. pr. 2, 1 p. 84, 5 ut *natura* primum nobis -andi considerandique animos rationemque concederet, post ... proloquendi conferret usus. EPHR. paenit. fol. 20^{v} -a in temetipsum (*sic ed. vet. Hain 8305,* revoca temetipsum *Menchusius, gr. p. 151^{A} ἐννοήθητι αὐτός*). *al.*

2 *cum aliis*: AMM. 31, 10, 15 -ante Gratiano cum optimatibus.

B *agitur de quantitate, numero, ita ut vergat in notionem q. e. computare*: **1** *vario contextu; -antur*: **a** *quaelibet* (*hucine l. 27?*): CIC. rep. 1, 25 tanta inest ratio ..., ut ex hoc die, quem apud Ennium ... consignatum videmus, superiores solis defectiones -tae sint. SEN. Ag. 23 -emus omnes, quos ... quaesitor urna Gnosius versat reos. PLIN. nat. 5, 58 utrumque, *sc. auctum Nili nimis parvum et nimis magnum,* -at provincia (*postea*: in XII cubitis famem sentit, in XIII etiamnum exurit *eqs.*). 9, 71 ⌞si quis -et⌟, quoto cuique hominum nosci uberrimam esse capturam *eqs.* (⌞⌟ *item* 10, 58 inmensus est tractus, quo *grues* veniunt, si quis -et, a mari Eoo. *cf. l. 39. 53*). TERT. adv. Marc. 2, 3, 5 *bonitas dei* non habens, unde -etur, id est aliquam temporis speciem, sed ⟨est⟩ aeterna. orat. 7, 3 in genesi (*4, 24*) de Cain septies, de Lamech autem septuagies septies ultio -ta est. VLP. dig. 4, 4, 40, 1 usuris pecuniae ... -tis **(***sim. -antur pretia, sumptus*: COD. Iust. 3, 1, 4 [*a. 228*] cum tibi pretium praediorum a curatoribus comparatorum -retur. *al.***)**. HIER. hom. Orig. in Luc. 35 p. 203, 6 iuxta qualitatem rationemque delicti damni magnitudo -atur. CASSIOD. var. 12, 5, 6 in annonis ... -andis esto sollicitus. *al.* **b** *tempora* (*cf. p. 1329, 67. 73*): PLIN. nat. 7, 167 *in longitudine vitae non* -antur infantiae anni, qui sensu carent, non senectae in poenam vivacis **(**SIL. 15, 12 -ans a. *Scipionis* cognato sanguine turba. CLAVD. 26, 265 *augures* -ant a. [repetunt *var. l.*]**)**. VAL. FL. 2, 139 tardi -ant quae *famulae* tempora belli *exspectantes reditum domini* (TAC. hist. 2, 50, 2 t. -antibus initium finemque miraculi cum Othonis exitu competisse). AVG. conf. 11, 23, 30 *in diebus non* extra -antur spatia noctium. COD. Theod. 1, 1, 5 l. 7 -tis consulibus.

2 *in iure, sc. -atur sumptus, pecunia sim. compensationis causa data* (*accedit praepos.* in *l. 17, dat. eius, cui compensatio fit, l. 17 sqq.*): LEX met. Vipasc. I 3, 7 sq. eius temporis pro rata pensionem conductor -are deb⟨eto; praeter⟩ haec ... -are nihil debebit. MARCELL. dig. 46, 3, 48 quaero, an ea, quae ex re mariti percepit, in dotem ei *mulieri* -ari debeant. SCAEV. dig. 10, 2, 39, 3 filius ... debita ... fratri suo pro parte hereditaria -are non potest. PAPIN. dig. 30, 61 sumptus ... in reficienda domu necessarios a legatario factos petenti ei legatum ... non esse -andos existimavi. *al.*

II *fere i. q. aestimare, iudicare, opinari sim.* **(***usus fere similis est verbo simplici* putare; *quaedam, quae sub illa voce inveniuntur, hic desunt vel raro leguntur [e. g. sub A3], sed quid praeverbium efficiat, obscurum est***);** *-antur*: **A** *varia*: **1** *pendet structura c. inf.: acc. (nom. in struct. pass.) c. inf.*: CIC. Cluent. 159 illud est hominis magni ... atque sapientis, ... non se -are (put- *var. l.*) esse solum nec sibi, quodcumque concupierit, licere. TAC. ann. 2, 40, 1 modo nihil spernendum, modo non omnia metuenda ... -bat *Tiberius.* 14, 6, 1 *Agrippina* -ans ideo, *sc. ut necaretur,* se fallacibus litteris accitam ..., ⌞quodque ... navis summa sui parte veluti terrestre machinamentum concidisset⌟ (⌞⌟ *ad p. 1329, 31*). DECL. in Catil. 74 *Catilina* nec ulli studio pepercisse umquam consciscendarum opum nec ullo desiderio dignitatum abstinuisse -tus (put- *var. l.*) est. TERT. monog. 14, 3 *non* ab alia venisse virtute -bitur Christus. VET. LAT. Rom. 8, 18 (Tert. resurr. 40, 11, *sim.* scorp. 13, 4) -o ... non esse dignas passiones huius temporis ad futuram gloriam (*gr. λογίζομαι, cod. 75. al. et Vulg.* existimo). RVSTIC. Conc.^{S} I 4 p. 97, 12 nos *Nestoriani* persuasuros, *sc. se,* -ant (*gr. I 1, 7 p. 150, 11 οἴονται*). *al.* *inf. solum*: MVTIAN. Chrysost. hom. 27, 3 p. 405$^{in.}$ *fides* nihil -at pati (*gr. p. 187$^{extr.}$ ἡγεῖται*).

2 *pendet constructio praedic., in qua accedit ad obi. acc.* (*nom. in struct. pass.*): **a** *praepos.*: pro: SIL. 17, 211 *nauta* pacem ... quietam p. facili cursu -at salis (satis *Scaliger*). PAVL. frg. Vat. 231 p. una tutela -antur eadem bona. CASSIAN. conl. 2, 20 respondimus hunc modum nos minime p. continentia -are. CAES. AREL. serm. 95, 8 serpens p. sapientia -atur. ex: TERT. adv. Marc. 2, 24, 8 quae *divina paenitentia* neque ex improvidentia neque ex levitate neque ex ulla boni aut mali operis damnatione -etur. in: TERT. idol. 2, 2 adulterium in osculis ... censendum aut homicidium in sola sanguinis profusione et in animae ereptione -andum. adv. Prax. 18, 3 *deus* habens ... filium, quanto individuum et inseparatum a patre, tanto in patre -andum, etsi non nominatum. **b** *alter acc.* (*nom. in struct. pass.; c. dat. refl. l. 59; obi. intellegitur e contextu e. g. l. 54*): PS. QVINT. decl. 12, 26 ego nihil invidiosius -o, quam quod civitatem suam sine causa perdidit *reus.* TAC. ann. 12, 51, 4 pastores ... *Zenobiam* dignitate formae haud degenerem -antes. VET. LAT. Rom. 6, 11 (Tert. pudic. 17, 7, *sim.* resurr. 47, 2) vos -ate vosmetipsos mortuos quidem delinquentiae, viventes autem deo per Christum Iesum (*gr. λογίζεσθε, cod. 75. al. et Vulg.* existimate). TYCON. in apoc. 156 omnes dei populus -antur. RVFIN. hist. mon. 7, 6, 4 unusquisque ... hoc, *sc. idolum quoddam,* sibi ⌞deum -vit⌟ (⌞⌟ *gr. 8, 23 ἐθεοποίησεν*). DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 21, 2 p. 381^{B} nisi *libidinosus* voluptatem bonum quid acceptumque -ret (*gr. ᾤετο*). COSMOGR. 2, 20 in qua *Europa* nobilis Italia -atur. *al.* **c** *adv.* ut (*cf. B1c*): TERT. adv. Marc. 3, 5, 2 divinitati competit, quaecumque decreverit, ut perfecta -are. HIER. psalt. sec. Hebr. 43, 22 -ti sumus ut grex occisionis (*cf.* VVLG. Iob 18, 3 -ti sumus ut iumenta). **d** *dat.*: PS. HIER. epist. 18, 2 quod mollis proeliator ... galeam oneri potius -et quam tutamini (CONSVLT. Zacch. 1, 4, 2 pro religione loqui nemo o. iuste -at. SIDON. epist. 3, 10, 2 nisi ... preces o. fastidiove -buntur). **e** *enunt. secund.*: SIDON. epist. 4, 11, 2 *Claudianus* voluptuosissimum -ans, si forte ... scientiae suae thesauri eventilarentur. EVGIPP. epist. ad Pasch. 2 iniustum ... -ans, ut ... laicus ... hoc opus rogaretur efficere. **f** *gen.*: RVSTIC. c. aceph. p. 1171^{C} solius dei cuncta sunt -anda.

3 *accedit obi. tantum indicans id, quod -ando efficitur vel invenitur*: TERT. apol. 27, 6 desperata condicio eorum *daemonum* ex praedamnatione solacium -at fruendae ... malignitatis. VICT. VIT. 2, 78 ne ... flatus

[Beron]

in spiritu -etur *eqs.* (*i. ne sic intellegatur, ubi in sacr. script. spiritus nominetur; cf.* APRING. in apoc. 2, 22 Zezabel interpretatur 'sterquilinium' vel 'sanguinis fluxus'; quid aliud sterquilinii sorde, quid in sanguine -bitur, nisi scelus?). GREG. TVR. Franc. 8, 43 p. 409, 20 (*reicit quidam suspicionem quandam*) rationem a me accipies, quia, quod -as, nihil est (*nisi ad IIIB*).

B *pretia; indicantur*: **1** *vilia*: **a** *per praepos.*: VET. LAT. Is. 40, 15 (Hier. hom. Orig. in cant. 2, 3 p. 45, 10, *sim.* VVLG.) omnes gentes in stillam situlae -tae sunt (*gr. ἐλογίσθησαν*). HIER. in Is. 5, 13, 17 ut *Medi* ... oblatas opes pro luto -ent. 9, 30, 23 nisi idola ... fuerint comminuta et -ta (repudiata *var. l.*) in sterculinum. VVLG. thren. 4, 2 filii Sion ... -ti sunt in vasa testea, opus manuum figuli. *iunctura* in (ad) nihilum, pro nihilo *sim.*: VET. LAT. sap. 9, 6 (Rufin. Orig. in Rom. 5, 3 l. 114. *al.*) *iniustus* in n. -bitur (*gr. λογισθήσεται, Vulg.* conputabitur). HIER. in Agg. 1, 3 l. 196 tempus ... -atur in n. FVLG. Virg. cont. p. 84, 22 qui ... suam pro n. -et vitam. PS. ORIG. in Iob 2, 30 l. 34 omnes eius *diaboli* plagas atque vulnera ad n. -o. *al.* **b** *per gen. pretii* nihili: HIER. in Ier. 3, 14, 5 populus Israhel ... n. -atus. 3, 66, 1 hominum fortitudo ... ⌊imbecilla⌋ -atur et n. (⌊ ⌋ *ad A2b*). CASSIAN. conl. 17, 20, 1 *ecclesiae principes* dispendium ... n. -antes. FVLG. myth. 1, 22 maligna ad mariti mortem etiam suam vitam -at n. **c** *per adv.* (vel)ut (*cf. A2c*): VITA Hil. Arel. 26 l. 36 *diabolus* aurum -at ⌊velut⌋ lutum (*sim.* l. 37, *sed* ⌊ ⌋ ut; *cf. Iob 41, 21*).

2 *cara*: **a** *per praepos.*: PS. AVG. serm. 156, 1 salvator, qui in tantum dilexerit opus suum, qui in tantum -verit servum suum. **b** *per abl.*: VIGIL. THAPS. solut. obi. Arian. 7 l. 192 qui seipsum exinanivit, quod formam servi accepit ..., nullo beneficii eius merito -bitur.

III *fere i. q. attribuere, imputare, deputare* (*praeverbium fort. spectat ad id, quod res vel animans -tus eo, quo pertinet, redditur, sed saepe perperam -atur; pro obi. ponitur enunt. secund. l. 43. 48. 65. p. 1332, 1 sq. 24*): **A** *res (saepe qualitas sim.) tribuitur ei, qui (quod) eam possidere sim. vel eius causa esse (sic e. g. l. 38. 43) putatur; cui tribuatur, indicatur*: **1** *per dat.*: TERT. apol. 50, 10 o gloriam licitam ..., cui nec praesumptio perdita nec persuasio desperata -atur in contemptu mortis! carn. 14, 2 angelis perditio -atur. ieiun. 6, 2 dominus ipse oblivionem sui exprobrans Israeli causam plenitudini -at. adv. Marc. 4, 39, 14 sive mei Christi concesseris adventum filii hominis, quo mala imminentia ei -es (de- *var. l.; postea*: mala ... ei deputare). spect. 5, 3 *Varro* lusum iuvenum et diebus festis et templis et religionibus -at. VET. LAT. Ios. 13, 3 (cod. 100) *terra* -atur quinque ma⟨g⟩istratibus (*gr. προσλογίζεται, Vulg.* dividitur). CARM. Inscr. Tun. Merlin 1166 (= CE 2296; *saec. I²/III?*), 12 nec, Foibē, tibi, diva, queam -are qu⟨erelam⟩, quot *eqs.* (*si recte suppl.; aliter Housman, Class. Rev. 41, 1927, 60 sq.*). COMM. apol. 582 ipsi sibi -ent, quo⟨d⟩ venerint illo, quo nolunt. CONC.S I 5 p. 263, 19 si *Christus* aliquid dicit humanorum, humanitatis eius -bimus hoc mensuris (*gr. I 1, 5 p. 20, 4 καταλογιούμεθα*). ARNOB. IVN. confl. 2, 8 l. 394 ut seorsum quae dei sunt, soli deo demus, et seorsum quae sunt hominis, soli homini -emus. *al.* **2** *per praepos.* (*fort. addas p. 1332, 29*): TERT. carn. 3, 3 quam tu ad fiduciam -as, ut *Iesus* ... natum se existimari sustineret? adv. Prax. 15, 1 ne quodcumque in filium -o, in patrem proinde defendas.

B *actio vel status pro merito aut culpa sim. accipi dicitur (fere in religione christ.; usus fort. potius ad IB pertinet); cui tribuatur*: **1** *indicatur*: **a** *per dat.; -antur*: **α** *merita vel quaelibet*: Ⓘ *exempla varia*: VET. LAT. lev. 7, 18 (cod. 100) *caro hostiarum* ⟨non⟩ -bitur ei, *qui offeret* (*gr. λογισθήσεται, Vulg.* proderit). AVG. epist. 186, 32 *obiectum est,* si quid boni visi fuerint facere *divites,* non -ari illis. VITA Melaniae 61, 4 beatissima *Melania* ... aliorum meritis cuncta -bat (*postea syn.* deputare). *al.* Ⓘⓘ *indicatur per praepos., quo respectu vel quem ad finem sim. quid -etur*: VET. LAT. gen. 15, 6 (Ambr. off. 1, 25, 117. *al., sim. al. et* VVLG.) credidit Abraham deo et -tum est ei ad iustitiam **(**[*gr. ἐλογίσθη*]. LVCIF. Athan. 1, 41 l. 31. *al.; sim.* HIER. psalt. sec. Hebr. 105, 31 in iustitia. CONSVLT. Zacch. 2, 9, 4 pro iustitia**)**. HIER. in Ier. 5, 44, 7 *liberatio Hieremiae* illi *Achicam* -atur in mercedem. VVLG. num. 18, 27 primitias ... offerte domino ..., ut -etur vobis in oblationem primitivorum. CONSVLT. Zacch. 2, 9, 1 qui *Iudaei* -andum sibi pro munere baptismatis credunt, quod ... praeceptum *circumcisionis* ... notitiam generis custodivit. CASSIAN. conl. 4, 9, 1 hoc ipsum illi -atur ad sapientiam. GENNAD. dogm. 7 l. 9 hoc eis *vivis* -ari pro resurrectione ex mortuis, quod mortalitatem immutatione deponant non morte.

β *peccata, vitia, culpae, opprobria sim.*: Ⓘ *exempla varia*: TERT. adv. Marc. 1, 24, 4 carni delicta -antur (VET. LAT. II Cor. 5, 19 [cod. 75. *al.* = VVLG.; *gr. λογιζόμενος*]. *al.*). 2, 24, 5 ullum admissum criminosum *non* -bitur creatori. resurr. 16, 5 qua *parte* non -buntur illi *carni* operae malae (*postea*: deputentur). VET. LAT. II Tim. 4, 16 (Pelag. = VVLG.) nemo mihi adfuit, sed omnes me dereliquerunt; non illis -etur (*gr. λογισθείη, cod. 75. al.* inputetur). MOD. dig. 5, 2, 12, 2 aliquid, quod testatoris vitio -etur. DRAC. laud. dei 2, 58 (*respic. deus*) tibi quis -et, si perdere iusseris orbem? LEX Sal. Merov. 30, 6 (*cod. A1*) si quis alteri -verit (input- *cod. A3 al.*), quod scutum suum iactasset *eqs. al.* Ⓘⓘ *indicatur per praepos., quo respectu vel quem ad finem sim. quid -etur*: AMBR. parad. 14, 71 *Eva* dixit peccatum suum, et -tum est ei ad veniam. VVLG. deut. 24, 15 reddes ei *pauperi* pretium laboris ..., ne ... -etur tibi in peccatum. II par. 26, 18 non -bitur tibi in gloriam hoc a domino deo. COMM. instr. 2, 6, 2 impia martyribus odia -antur in ignem. GREG. M. resp. ad Aug. p. 339, 13 ei *menstruam patienti* naturae superfluitas in culpam non valet -ari (com- *var. l.*). SACR. Gelas. 687 ignosce, ut, quod in eo *homine* diaboli fraude commissum est ..., non ei -etur ad culpam. *al.*

b *per praepos.*: AMBR. epist. extra coll. 15, 10 deum metuant *quidam,* ne in istis illud ieiunium -etur.

2 *non indicatur; accedit praepos. indicans, quo respectu vel quem ad finem sim. quid -etur* (*cf. l. 4 sqq. p. 1331, 57 sqq.*): in (*fere c. acc., sed c. abl.* VLP.): VLP. dig. 43, 16, 1, 15 quod ... noxae dedere compellitur, in damno non debet -are *dominus.* HIER. in Ier. 5, 7, 2 *pessimae cogitationes* ipsae absque opere -antur (put- *var. l.*) in peccatum. IOH. MAXENT. Conc.S IV 2 p. 46, 29 si ... virtus -etur in vitium. *al.* ad: HIL. in psalm. 52, 20 nihil praeteritorum -atur ad crimen. trin. 11, 17 ne ad divinitatis contumeliam -retur (de- *var. l.*), quod ad sacramentum pietatis praedicabatur. RVFIN. Orig. in Rom. 5, 1 l. 370 *pueri parvi peccatum* a parentibus ... non -atur ad culpam (CASSIAN. conl. 23, 7, 2 *non* -amus ad c., cur ... orantibus nobis aliquid aliud quam ipsa oratio ... occurrerit). EPIPHAN. SCHOL. Didym. in I Ioh. 5, 3 p. 76, 6 perfectio *fidelis viri* ... ⟨ad⟩ iustitiam -ta (*gr. λελογισμένη*). *al.*

C *animans vel res in quodam numero, coetu esse dicitur, qui indicatur per praepos.: ?***1** ad: TERT. adv. Marc. 4, 1, 10 cur ... non ... antithesis ad naturalia -asti ... creatoris (*nisi ad A2*). **2** inter: VET. LAT. Is. 14, 10 (Hier. epist. 96, 8, 1, *sim.* in Ezech. 28, 11 l. 409) tu, *rex Babylonis,* captus es sicut et nos et ⌊i. nos -tus es⌋ (deput- *var. l.; gr. κατελογίσθης,* ⌊ ⌋ *Vulg.* nostri similis effectus es). HIER. in Is. 4, 11, 6 l. 39 G. divitiae ... nec i. bona -antur (put-, appellantur *var. ll.*) nec inter mala. EXPOS. fid. Caspari, Anecd. p. 287, 4 *Iesus* i. iniquos -tus (*cf. l. 38*). LEANDER reg. 19, 2 *ebrietas* i. homicidiis et adulteriis vel fornicationibus -bitur. *al.* **3** cum: VET. LAT. Is. 53, 12 (Hier. epist. 121, 7, 5. *al., sim.* VVLG.) c. iniquis -tus est **(***huc spectant*: VVLG. Marc. 15, 28 Christus c. i. -tus est [*gr. ἐλογίσθη, sed versum om. pars codd. et edd., Vet. Lat. cod. 15. al.* deputatus]. ORIG. in Matth. ser. 131 p. 267, 25. *cf. l. 34***)**. I Macc. 10, 38 (rec. V) tres civitates, quae additae sunt Iudaeae ..., c. Iudaea -entur (rec. L addatur Iudaeae -ari; *gr. προστεθήτω ... πρὸς τὸ λογισθῆναι*). HIER. psalt. sec. Hebr. 87, 5 -tus sum c. descendentibus lacum. EPIPHAN. in euang. 32 p. 60, 8 *sacerdotes* in adventum domini simul c. Iudaeis malis suis -buntur. *al.* **4** in: *c. acc.*: PRISCILL. tract. 3, 59 quis -ari in Isac semen nolit? (*cf. l. 49*). AVG. quaest. hept. 3, 26, 2 singuli quique ... in summam -ti faciunt universos. PROSP. in psalm. 143, 14 *abundantia* a malis in dextera habetur, a bonis autem in sinistra -atur (*nisi abl., sc.* parte, *intellegas*). *al.* *c. abl.*: ANON. in Rom. 093 *fideles* in eorum *patriarcharum* semine -antur (put-, conput- *var. ll.; respic. Rom. 9, 8, ubi gr. λογίζεται, Vet. Lat. cod. 89. al. et Vulg.* aestimantur; *cf. l. 45*). PELAG. in Rom. prol. p. 7, 19 Esau et Ismahel ... minime in filiis -antur (PAVL. NOL. epist. 20, 7). CASSIAN. conl. 2, 13, 9 te ... *non* in eorum numero -tum, quibus *eqs.* (AVELL. 139, 4 PS. BOETH. fid. cath. l. 146 M.). *al.*

deriv.: reputatio.

requaero *v.* requiro. *Beron.*

verbum compositum **requaeso** nemo dicit POMP. gramm. V 234, 14.

requeāpse *v. p. 245, 27 sq.* **requēro** *v.* requiro.

requēs *v.* requies. **requēsio, requētio** *v.* requietio.

requētus *v.* requiesco. **requia,** -ae *f. v. p. 1333, 9 sq.*

requiēmentum, (-ī) *n.* *a* requiescere. *i. q. locus, quo mortuus requiescit* (*accedit gen. mali, a quo quis recreatur*): INSCR. Notiz. Scavi 1919 p. 342 (*Romae, aet. imp. Aug.*) *liberti cuiusdam* heic erit ⟨re⟩quiementum laboris. *Bk.*

1. requiēns *v.* requies.

2. requiēns, -entis *part. praes. a* requiescere *retrograde formatum, ut e. g.* pubens *a* pubescere (*ubi v.*); *cf. etiam* requio. [*ad* requiesco *pertinet* INSCR. christ. urb. Rom. 207 -s (*linea superscripta*).]

i. q. requiescens: CARM. Epigraphica 71, 2009, 274 (*Romae; saec. II?*) nomen post mortem -bus ossibus aptum (*cf. Sblendorio Cugusi, Versi su pietra, 2016, 527*).

[※]**requiēs,** -ēī *vel* -ētis *f.* (requia, -ae *f. v. p. 1333, 9 sq.*). [*ad exemplar vocis* quiēs, -ētis (*unde* quiēscere) *retrograde derivandum a* requiēscere, *quod iam exstat inde a Plauto; flexio altera redit ad voces quintae decl. similiter terminantes, velut* aciēs, scabiēs, speciēs. *cf. Leumann, Gramm. 1977, 285; Rix et al., Lex. der indogerm. Verben, ²2001, 393 sq.*

[Cioffi]

Mei.] *de origine v. l. 12. 17.* *scribitur* -quiens CE 1475, 2 (*saec. I*[1]), -cui- CIL V 7647 (*saec. I*), -qu(i)- INSCR. Iud. Noy I 33 (*saec. V*). CIL VI 31968 (*saec. V/VI*). VIII 14250 ORIBAS. syn. 9, 10, 1 Aa p. 284. *al., e. g. l. 27,* -q(u)i- INSCR. Hisp. Epigr. 1999 n. 217 (*saec. VI/VII*), recquae INSCR. Tun. Merlin 1707. *notatur* rq INSCR. christ. Diehl 3411 subscr. NOT. Tir. 71, 33 -s. *genus fem. (cf. l. 17) testantur* PROB. app. gramm. IV 194, 24 nomina generis feminini, quae ablativo casu numeri singularis 'e' littera producta terminantur: ... -s. VIRG. gramm. epit. 5, 13, 6 sq. sunt ... feminina nomina, quae duplici declinatione gaudent, ut ... -s, requia ...; (7) -s refrigerii a labore est, requia otiositatis.

de formis: 1) testimonia gramm. (*cf. l. 7 sqq.*): PROB. cath. gramm. IV 18, 15 ex hoc, *i. quiete,* compositum ... -ei faciet in genetivo, quintae scilicet declinationis, -s, -ei **(***sim. decl. quintae tribuitur*: CHAR. gramm. p. 87, 6 sqq. 140, 20 sq. -s accusativo non facit -etem, sed -em, quamvis Cicero dixerit -etem [*affert* epist. frg. 13, 1]. EXC. Bob. gramm. I 547, 34 -s servat suam regulam et -ei facit. *al.***)**. PRISC. gramm. II 242, 16 compositum ... ex eo, *i. quiete,* -s, quod in eodem genere mansit, tam quintae quam tertiae invenitur (*affert* VERG. *p. 1335, 70 et* CIC. *p. 1338, 51; sim. formas decl. tertiae agnoscit*: III 446, 31 sq. huius -etis et -ei facit genetivum). *2) usus auctorum (dat. deest, sed v. l. 22): formae decl. quintae, sc. sing.: gen.* -e SALL. hist. frg. 1, 142. AVSON. 8 (322 S.), 4 *et fort.* CIL V 7647 recuie (*v. p. 1337, 38; nisi est dat.; an suppl.* recuie(ti)*?*), -ei VET. LAT. Is. 66, 1 (Novatian. trin. 3, 3. *al.*). VICTORIN. POETOV. fabr. mund. 2 HIL. myst. 1, 41, 3 ZENO 1, 2, 10. *al., vix* -es *p. 1337, 48; acc.* -em CIC. Arch. 13 de orat. 1, 224. 254 LVCC. Cic. fam. 5, 14, 1 SALL. Catil. 51, 20 or. Macri 17 VERG. Aen. 4, 433. *et saepe* **(**-iim INSCR. christ. Diehl 2478 [*saec. V/VI*]; *fort.* CIL XII 486 requ(i)e(m) avia [*i. habeat, si recte suppl.*]**)**; *abl.* -e CVLEX 92 OV. met. 13, 317. *al.* LIV. 22, 9, 5 SCRIB. LARG. 220, 4 LVCAN. 4, 195. *et saepe inde a* TERT.; *plur.: nom. vel acc.* -es RVFIN. Orig. in num. 27, 4 p. 261, 18 EVSEB. EMES. serm. 20, 10 MVTIAN. Chrysost. hom. 6, 1 p. 277[med.] RVSTIC. Conc.[S] I 4 p. 11, 22 AGNELL. in Galen. puls. 9, 13. *al. apud eundem. decl. tertiae: gen.* -etis CIC. fin. 1, 49 Att. 1, 18, 1 TERT. anim. 37, 4 AMBR. parad. 3, 19 PAVL. NOL. carm. 17, 311 MACR. somn. 1, 17, 11 *et fort.* COMPVT. *p. 1337, 48; acc.* -etem CIC. leg. 2, 2. 2, 29. fin. 5, 54 (*bis*). Cato 52 epist. frg. 13, 1. VET. LAT. II Thess. 1, 7 (Tert. adv. Marc. 5, 16, 1). PORPH. Hor. epist. 1, 17, 6 (*e suppl.*). IVLIAN. in Iob 7, 13 *et in var. l.* LVCC. *p. 1336, 34; abl.* -ete CIC. carm. frg. 11, 77 *et in var. l.* TERT. anim. 52, 3 CARM. de Iona 57.

de notione (*de differentia inter voces* -es *et* -a *v. l. 9 sq.*): SYNON. Cic. p. 432, 23 laxamentum. -s. respiramentum *eqs.* p. 444, 25 solacium. oblectamentum. -s. GLOSS. II 226, 11 *ἄνεσις*: -s, remissio *eqs.* GLOSS.[L] I Ansil. RE 1371 sqq. -s: solacium. delectamentum. levamen. deliciae *eqs.* 1386 pausatio. II Philox. RE 224 -s: *ἀνάπαυσις.* III Abstr. PA 84 pausa: -s. *al. legitur in orat. soluta inde a* CIC., LVCC., VARRONE, *in versibus inde a* LVCR., VERG. [*francog.* recoi, requoi *et vet.* requei *'refugium, receptaculum; otium'. cf. Wartburg X 281 sq. Schd.-Cr.*] [*confunditur in codd. c.* quies *p. 1334, 58 sq. 1336, 61* (*in falsa var. l.* CARM. de Iona 57), requietio *p. 1345, 38; falso trad. pro* rediit *vel* rediens STAT. silv. 4, 1, 9, *pro* rem HIER. Orsies. doctr. 22; *contextu manco* CIC. epist. frg. 13; *in versione obscura, cui gr. non resp.,* VET. LAT. II par. 28, 15 (cod. 91. 109) cum -e.]

fere i. q. quies (*praeverbium hic illic fort. spectat ad statum quietum priorem, sc. ante inceptum negotium sim.*). *indicatur spatium temporis per adi. e. g.* brevis *p. 1334, 52. 55,* exigua *p. 1334, 50. 1335, 67. 1336, 55,* aeterna *p. 1336, 74. 1337, 7 sqq., per gen. p. 1334, 45. 69. al., locus per gen. p. 1334, 27; c. gen. explic. e. g. p. 1337, 55 sqq. 1338, 26. iuxta ponitur aut disting. e. g.* otium *vol. IX 2, 1186, 48 sq.,* mora *p. 1334, 2. 42. al.,* somnus *p. 1334, 16. 22. al. [cf. IB1]; opp. e. g.* labor *l. 74. p. 1334, 45. 1336, 68. al.* (*cf. p. 1336, 21. 44*), opus *e. g. p. 1334, 14,* negotium *p. 1334, 17; gr. resp. saepe ἀνάπαυσις vel ἀναπαύω, e. g. p. 1334, 19. 1335, 24. 1336, 67* (*κατά- p. 1334, 71. 1337, 61. al., διανα- p. 1336, 38*), *ceterum e. g. ἄνεσις l. 41. p. 1337, 4. al., ἡσυχία p. 1334, 38. 63.*

I *usu communi*: **A** *generatim de quolibet statu quieto, intermissione, pausa*: **1** *varia exempla; -s est status*: **a** *animantium* (*vel membrorum animive eorum, animalium e. g. p. 1334, 2. 11. 48*):

α *-s est potius vacatio vel cessatio ab actione, labore, motu sim. (saepe accedente respectu refectionis, ut requiescendo vires recuperentur; hic illic vergit in notionem q. e. ipsa 'refectio, relaxatio', e. g. p. 1334, 16. 20; c. gen. poss. vel subi. e. g. l. 70. 74. p. 1334, 20); requiescunt*: Ⓘ *quilibet, qui a variis negotiis, operibus sim. desistunt*: CIC. Arch. 13 quantum *ceteris* ad ... voluptates et ad ipsam -em animi et corporis conceditur temporum, ... tantum mihi *eqs.* (leg. 2, 2 quae *res* ad -etem a. delectationemque quaeruntur. TAC. ann. 2, 33, 3 ad -em a. aut salubritatem corporum). de orat. 1, 254 (*antea*: se ... tardiores tibicinis modos ... esse facturum) si ille *Roscius* ... aliquid ad -em senectutis excogitat *eqs.* Att. 1, 17, 6 non labor meus, non -s, non negotium, non otium. VARRO rust. 1, 20, 3 quem *bovem* feceris dextrum ... si alternis, *sc. vicibus,* fit sinister, fit laboranti in alterutra parte -s. VERG. georg. 3, 110 *aurigae* proni dant lora ..., nec mora nec -s (*cf. l. 42. p. 1336, 11*). CVLEX 205 in fessos -em dare ... artus. HOR. carm. 1, 36, 12 *ne* morem in Salium sit -s pedum (*cf.* CARM. CIL IX 7256 [*saec. I*] da ⟨pe⟩dibus -em et perlege pauca). TIB. 1, 7, 41 Bacchus ... adflictis -em mortalibus adfert. OV. epist. 7, 175 socii -em poscunt (*176* exiguas ... moras). met. 1, 541 *Apollo* ocior est -emque negat *Daphnae fugienti.* 8, 558 tutior est -s, solito dum flumina currant limite. 15, 16 *Hercules* fertur ... -e longum relevasse laborem. fast. 1, 668 *p. 1335, 49.* LIV. 9, 17, 1 ut *digressione* ... legentibus velut deverticula amoena et -em animo meo quaererem. 42, 55, 5 *l. 48.* GRATT. 286 da -em gravidae *cani* solitosque remitte labores. SEN. Herc. f. 212 aliud iussus *Hercules* ad bellum (*i. laborem*) meat, nec ulla -s, tempus aut ullum vacat. COLVM. 2, 2, 27 det ... -em in summa *versura,* ut spe cessandi ... bos agilius enitatur. PERS. 5, 43 opus et -em pariter disponimus. SIL. 13, 638 (*loq. Pomponia*) caperem ... cum forte petitos ad -em somnos *eqs.* STAT. Theb. 6, 801 vix -s, iam vox *magistri* citat ... remos. *al.* IVV. 11, 184 averte negotia ... et gratam -em dona tibi. VET. LAT. Philem. 7 (Theod. Mops. *ad l.*) viscera sanctorum -em invenerunt per te, frater (*gr. ἀναπέπανται, cetera v. p. 642, 15 sqq.*). RVFIN. hist. mon. 7, 13, 4 pedes nostros ... lavit et cetera, quae ad -em corporis pertinent, adinplevit (*adde p. 1333, 70. 1335, 29*). CLAVD. rapt. Pros. 3, 318 non -s, non somnus erit, dum *eqs. al.* Ⓘⓘ *qui a publicis negotiis, officiis desistunt* (*studiorum, artium sim. causa l. 25. 27. 34, ceterum de missione a militia vel ab aliis ministeriis; cf. etiam p. 1336, 24*): CIC. carm. frg. 11, 77 tu ... anxiferas curas -ete relaxans (*seq.* studiis ... sacrasti). de orat. 1, 224 *oratore* nobis opus est ..., qui ... philosophorum ... libros reservet sibi ad huiusce modi Tusculani -em atque otium. SEN. dial. 10, 4, 3 (*2* quietem ... et vacationem a re publica ...; otium) *Augustus* cum -em suam non vacuam fore dignitatis ... pollicitus esset *eqs.* SIL. 2, 320 *non* -s aevi nota *militi,* ... stant prima inter signa senes. QVINT. decl. 306, 16 est sua legationibus -s. IVV. 6, 106 *gladiator quidam* coeperat ... secto -em sperare lacerto. TAC. ann. 1, 35, 2 *veterani non* inopem -em orabant. PLIN. paneg. 87, 2 (*antea*: petentibus vacationem) ab amicis orantibus -em. SVET. Iul. 4, 1 ut per otium ac -em ... dicendi magistro operam daret. Tib. 24, 2 aequum possit videri dare vos ... senectuti meae -em. COD. Theod. 13, 1, 2 sub armis militiae sacramenta tolerasse quosque, cum -em sortirentur *eqs.* RVSTIC. Conc.[S] I 4 p. 11, 22 libertatem inter -es, non inter principatus clarissimos inveniri (*gr. Migne 78, 905*[B] *ἐν ταῖς ἡσυχίαις*).

Ⓘⓘⓘ *milites, pugnantes, ferientes* (*saepe ab armis, a pugnando sim. desistunt, sed in itinere e. g. l. 41. 48. 53; exempla selecta inde a* LIV.): SALL. hist. frg. 1, 142 nullā munitionis aut -e (*gen.*) morā processit ad oppidum. VERG. Aen. 5, 458 ⌊nec mora, nec -s⌋: quam ... nimbi ... crepitant, sic densis ictibus heros ... pulsat (⌊ ⌋ *item*: 12, 553 n. m. n. -s, vasto certamine tendunt. *cf. p. 1336, 12*). OV. met. 12, 135 *hosti* attonito ... negat -em *miles.* 12, 146 *Achilles vicit Cygnum*; hic labor, haec -em multorum pugna dierum attulit (*147* positis ... armis). 13, 317 feros -e lenire dolores. LIV. 22, 9, 5 satis quietis datum praedā ... magis quam otio aut -e gaudentibus. 42, 55, 5 paucos ad -em ⌊iumentorum⌋ hominumque moratus *consul* dies (⌊ ⌋ *ad p. 1333, 68 sqq.*). CVRT. 9, 6, 3 placuit is locus ... ad militum -em. LVCAN. 4, 195 pro fata ..., exigua -e tantas augentia clades! SIL. 1, 528 *non* -s tegimenve datur. HOMER. 358 *non* -s datur ulla viris. STAT. Theb. 8, 161 data foedere ... viris -s. 9, 227 illa brevis -s. FRONTIN. strat. 4, 1, 7 sub quibus *furcis Marianis* et habile onus et facilis -s esset. TAC. ann. 3, 45, 1 ne suetam -em, ne spatia noctium opperiretur *dux.* FLOR. epit. 2, 3, 1 peracto Punico bello secuta est brevis sane quasi ad recuperandum spiritum -s. *al.* Ⓘⓥ *aegroti, morbo afflicti, sc. in curatione* (*aliter de remissione passionum p. 1335, 63*): CELS. 3, 6, 15 ⌊-s habenda⌋ erit, tenebris somnoque ... utendum (⌊ ⌋ quies adhib- *var. l.*). 3, 21, 4 si imperata ⟨sunt⟩ corpori ⌊sitis, -s⌋, inedia (⌊ ⌋ quies s. *var. l.*). PLIN. med. 1, 26, 2 lectus et -s. CAEL. AVR. acut. 1, 9, 69 (*opp.* noxius motus). 1, 11, 82 quod est vicinum somno, -s adhibenda. 1, 15, 133 ad largiendum -em vel somnum. CASS. FEL. 22, 3 curatio ... -e corporis vel silentio incipere debet. ORIBAS. syn. 7, 22, 19 La p. 158 (*gr. ἡσυχία*). *al.*

β *-s est potius status placidus, non turbatus, vacuus a sollicitudine, ut sit fere i. q. securitas, tranquillitas, pax sim.; de statu securo*: Ⓘ *rei publicae, de pace externa vel domestica* (*sc. proeliis intermissis, sedatis sim.; in ecclesia p. 1335, 1, in explic. allegorica l. 75*): SALL. or. Macri 17 neque ego vos ultum iniurias hortor, magis uti -em cupiatis *eqs.* (*seq.* discordias). FLOR. epit. 2, 6, 1 post primum Punicum bellum vix quadrienni -es. VET. LAT. Ios. 21, 42 (cod. 100, *sim.* Aug. quaest. hept. 6, 21, 1) -em dedit dominus illi Is[t]rahel in circuitu (*gr. κατέπαυσεν, Vulg.* pax). II par. 14, 6 (cod. 109) non erat illi bellum ..., quoniam -em dedit illi dominus (*gr. κατέπαυσεν, Vulg.* pacem). GAVDENT. serm. 10, 22 septimus millesimus annus ... erit vere beatissimus dies, quando ... desinente conflictu optatam victores -em capient (*cf. p. 1337, 51*). HIER. in Ier. 1, 83, 3 discordias

[Cioffi]

cernit in ecclesia et … dei -em in bella converti. CLAVD. 21, 211 foeda -em mercede pacisci. MEROB. poet. 42 hanc tot bella tibi -em, Romane, dederunt; pax … venit. CORIPP. Ioh. 3, 320 -s pinguissima. *al.*

Ⅱ *animantium vel rerum ad eos pertinentium*: Ⓐ *vario usu* (*de somno tranquillo a Christo iusso l. 14*): ① *quaelibet exempla*: CVLEX 89 illi *pastori* dulcis adest -s et pura voluptas (*de eodem*: 92 ut -e … abundet [*97* securam … vitam]). COLVM. 9, 8, 3 *apibus* diebus -s danda est. PLIN. epist. 7, 5, 2 (*1* unum tempus his tormentis caret) cui -s in labore, in miseria curisque solacium. VET. LAT. Sirach 28, 20 *v. p. 1342, 48.* PORPH. Hor. epist. 1, 17, 6 ('grata quies') r⟨e⟩q⟨u⟩ietem praeponit gratiosorum hominum soci⟨e⟩tati. FIRM. math. 5, 3, 48 Saturnus -em, … laetitiam … largitur. VVLG. Iob 36, 16 -s … mensae tuae erit plena pinguedine. ORIG. in Matth. ser. 96 (*ad 26, 45* dormite iam et requiescite) *Iesus* praecepit eis *apostolis* non simpliciter dormire, sed cum -e. *al.* ② *de remissione*: VET. LAT. Is. 58, 6 (Cypr. testim. 3, 1. *al.*) dimitte quassatos ⌊in -em⌋ (*gr. ἐν ἀφέσει, Vulg.* liberos. *inde* Luc. 4, 18 [cod. 2, *sim. al.*]; *cf. p. 1035, 30 sq.*). ③ *de fide, fiducia sim.* (*cf. p. 1342, 38*): VET. LAT. I Macc. 8, 12 (recc. L, V) cum amicis … et qui in ipsis -em haberent conservaverunt amicitiam (*gr. 8, 11 ἐπαναπαυομένων*).

Ⓑ *spiritaliter, sc. apud Iudaeos vel Christ.*: ① *de pace interna*: VET. LAT. psalm. 114, 7 (Filastr. 99, 2, *sim.* VVLG.) convertere anima mea in -em tuam (*explicationes saepe spectant ad notiones p. 1337, 1 sqq. 1338, 35 sqq. illustratas*). Matth. 11, 29 (cod 1. *al., sim.* VVLG.) invenietis -em animabus vestris (*gr. ἀνάπαυσιν. inde e. g.* REGVLA mag. them. 23 divinam nos vocantem ad -em). AVG. civ. 11, 8 p. 471, 8 *v. infra p. 1344, 17.* conf. 4, 7, 12 turbabar, nec -s erat. CASSIAN. inst. 4, 38 praepara animam tuam non ad -em …, sed ad temptationes (*sim.* EVSEB. GALLIC. hom. 39, 3 [*opp.* pugnam]). HIL. AREL. vita Honorat. 38 l. 10 agebatur … in lectulo ⌊corporis -s⌋ (*ad α*), mentis in Christo. VEREC. in cant. 2, 37 fatigantur, qui -em sibi non quaerunt salvatoris. INSCR. christ. Diehl 4738 (*saec. VI*) in -e et pace vixit annis *tot. al.* ② *de salute christiana* (*simul spectat ad p. 1336, 73*): ARATOR act. 1, 889 (*respic. Ioh. 4, 6 sqq.*) *Iesus* pocula quaerit aquae, -em facturus ubique … de fonte *baptismatis*.

γ *-s est potius status solidus, stabilis et perpetuus aeonum, dei sim.*: TERT. adv. Val. 12, 2 *aeones* constabiliti sunt et in -e ex veritate compositi (*11, 1* solidandis rebus; *11, 4* veram … quietem). IREN. 1, 2, 6 spiritus … sanctus adaequatos eos *aeones* omnes gratias agere docuit et veram -em induxit (*gr. ἀνάπαυσιν. seq. p. 1341, 20 sqq.*). 1, 30, 12 quoniam non haberet … *Prounikos* -em neque in caelo neque in terra. MAR. VICTORIN. gen. div. verb. 21 ipsum esse … in -e positam beatitudinem … perfectam custodit (*cf. adv. Arium 1, 50* immobili motione). hymn. 3, 229 magis defectus ac -s.

b *rerum, actionum sim., sc. -s est potius pausa, intercapedo*: **α** *vario usu; requiescunt*: Ⓘ *quaelibet*: LVCR. 1, 992 at nunc nimirum -s data principiorum corporibus nullast. VERG. Aen. 6, 600 nec fibris -s datur ulla renatis, *sc. iecoris Tityi.* OV. epist. 4, 89 quod caret alterna -e durabile non est; haec reparat vires *eqs.* ars 2, 351 da -em: requietus ager bene credita reddit *eqs.* (*v. p. 1340, 39; in imag. ut*: fast. 1, 667 sq. vilice, da -em terrae semente peracta, ⌊da -em, terram qui coluere, viris⌋ [*ad p. 1333, 68 sqq.*]). met. 3, 618 qui -emque modumque voce dabat remis. COLVM. 2, 10, 2 (*in imag.*) id *lupinum* solum omnium leguminum non desiderat -em in horreo (*sim. in rebus condendis*: CAEL. AVR. chron. 3, 2, 39 ex depositis, quae temporis -e ⟨nullo⟩ accepto marcore *eqs.*). PLIN. paneg. 61, 9 nullam -em gratulationibus dare. TERT. uxor. 1, 6, 1 ut *vidua* … -em sexui suo nubendi abstinentiā iniungat. PRVD. c. Symm. 2, 1073 nec -s datur ulla ⌊toris⌋ *Vestalis* (*sc. somno carentis, ut vergat ad p. 1336, 50 sqq.*; ⌊⌋ *dat., sec. Gnilka, Prud. c. orat. Symm., 2017, 498 sq.*). CHRYSOST. hom. III 821[B] ut *deus* … ipsi legi -em daret (*cf. Migne gr. 49, 378[extr.] ἀναπαύσῃ τὸν νόμον*). CASSIOD. Ios. antiq. 1, 28 vespere et mane appellans initium lucis et -em (*gr. ἀνάπαυσιν*). AGNELL. in Galen. puls. 9, 13 (*quintum genus pulsuum*) impossibilis est inter duas motiones non esse ⟨duas⟩ -es (*sim. al. ibid.*). *al.* Ⅱ *mala, incommoda, affectus sim.*: CIC. fin. 1, 49 maximos *dolores* morte finiri, parvos multa habere intervalla -etis (*sim. in morbo*: OV. Ib. 13 [*in imag.*] *inimicus* vulnera … -em quaerentia vexat. CELS. 3, 5, 5 [*4* remissius matutinum tempus aegris est] si … ne tunc quidem ulla -s aegris est *eqs.* 4, 22, 1 id *tormentum* … post tempus aliquod levatur exiguaque -s est. SER. med. 769 -em … indere morbo). BELL. Alex. 50, 3 nec provinciae datur ulla -s (*i. remissio impensarum sim.; cf.* VVLG. Esth. 2, 18 dedit -em in universis provinciis [*cf. p. 1034, 74 sq.*]). VERG. Aen. 4, 433 (*loq. Dido*) tempus inane peto, -em spatiumque furori, dum *eqs.* (*sim.* SEN. dial. 5, 39, 4 omni arte -em furori dabit). VAL. FL. 7, 245 quaere malis nostris -em mentemque repone. CYPR. Demetr. 24, 1 (*cum dies iudicii venerit*) *non* erit, unde habere tormenta vel -em possint aliquando vel finem. *al.*

β *locut.* sine (ulla) -e *sim., fere i. q.*: *sine interruptione*: OV. met. 15, 214 nostra … ipsorum semper -eque s. ulla corpora vertuntur. SCRIB. LARG. 220, 4 *medicamentum* coquatur … moveaturque s. -e, ne aduratur. LACT. opif. interpol. 19, 8, 1 cum quo *diabolo* in hac terrestri vita s. ulla securitatis -e dimicaret. AMM. 31, 15, 14 s. -e ulla … pugnabatur. OROS. hist. 6, 6, 3 legiones dies noctesque succedere s. -e. ORIBAS. syn. 9, 10, 1 Aa p. 184 sene (*i.* sine) aliqua -e singultum patiuntur (*gr. ἀπαύστως, La* raptim). *al.* *statim*: COD. Theod. 2, 33, 2 sine cessatione, s. -e protinus ablata redhibebit.

2 *indicatur res, actio sim., quae interrumpitur, remittitur vel omnino finitur* (*utrum de fine an de intercapedine agatur, distinguere difficile est*): **a** *per gen.*: **α** *gerund.*: LVCR. 4, 227 (= 6, 931) nec mora nec -s interdatur ulla fluendi. LACT. opif. 11, 8 nullam … -em meandi habere spiritus potest (*seq.* semper commeat). DICT. 4, 1 per dies decem concessa bellandi -e (4, 10 -s b. per indutias interposita). REGVLA mag. 30, 10 os … loquendi claudatur ad -em. **β** *cetera exempla*: LVCR. 6, 1177 nec -s erat ulla mali (APVL. met. 6, 12, 1 malorum). CIC. leg. 2, 29 feriarum festorumque dierum ratio in liberis -etem litium habet et iurgiorum. off. 2, 6 oblectatio quaeritur animi -sque ⌊curarum⌋ (*cf. p. 1338, 8*). SALL. Catil. 51, 20 in luctu atque miseriis mortem aerumnarum -em, non cruciatum esse (*cf. usum l. 71 sqq. illustratum*). VERG. Aen. 3, 393 (= 8, 46 [*interpol.*]) is locus urbis erit, -s ea certa laborum (PLIN. nat. 31, 88. SVET. Tib. 10, 2 *Tiberius* -em l. praetendens commeatum petit. LACT. inst. 1, 1, 11. COD. Iust. 12, 52, 3 pr. [*a. 444?*] obsequiis militiae terminatis desideratam l. -em sortiuntur. *al.; cf. p. 1337, 25. 43. 1338, 10*). 12, 241 -em pugnae … sperabant. OV. ars 2, 490 (*in imag.*) illa *medicamina* feri -em sola doloris habent (DICT. 2, 6). met. 10, 377 nec modus aut -s, nisi mors, reperitur amoris. COLVM. 12 praef. 7 ad -em forensium exercitationum. STAT. silv. 5, 3, 199 vix -s ⌊flammae⌋ necdum rogus … siderat (⌊⌋ *nisi est dat.*). TAC. ann. 4, 25, 3 -em belli (DICT. 2, 4). VET. LAT. sap. 11, 4 data est illis de petra … aqua et -s sitis de lapide duro ([*gr. ἴαμα, cod. 94. 95* remedium]. CARM. de Macc. 322 s. ad -em quaesita *aqua*). DICT. 1, 21 nulla -e tempestatis. COD. Theod. 9, 38, 8 -em vinculorum. *al.*

b *per praepos.*: ex: LVCC. Cic. fam. 5, 14, 1 qui *animus defatigatus tuus* nunc -em quaerat ex magnis occupationibus (-etem, -quirem *var. ll.*). ab: COLVM. 6, 14, 6 si *bos* … iugum recuset, paucis diebus -s ab opere danda est ([*inde* PALLAD. vet. med. 14, 8]. VET. LAT. gen. 5, 29 [Rufin. Orig. in gen. 2, 3, *sim. al.*] *Noe* -em dabit nobis ab operibus et a tristitiis [*gr. διαναπαύσει, Vulg.* consolabitur nos; *explicat* RVFIN. *ibid.* p. 45, 10 H. quod ille Noe -em dederit illi Lamech vel populo. *al.; cf. etiam p. 1338, 2*]. *al.*). VET. LAT. Ios. 23, 1 (cod. 100) -em dedit dominus Is[t]rahel ab omnibus inimicis ([*gr. τὸ καταπαῦσαι, Vulg.* pacem]. II reg. 7, 11 [Ambr. in psalm. 118 serm. 7, 3, 1. *al., sim.* VVLG.] -em tibi dabo ab omnibus i. [*gr. ἀναπαύσω σε*]. VVLG. II reg. 7, 1). LACT. inst. 7, 14, 11 -s a laboribus (VVLG. Is. 14, 3 cum -em dederit tibi deus a labore tuo. *al.*). epit. 66, 7 a formidine. *al.*

c *per enunt. secund., sc. in locut.* nec -s, quin: VERG. georg. 2, 516 n. -s, q. aut pomis exuberet annus aut fetu pecorum *eqs.* VAL. FL. 5, 601 *superbo* n. -s, q. Marte diem noctemque fatiget. STAT. Theb. 5, 294 n. -s, q. … surgentia caelo flamina … prospectem.

B *speciatim*: **1** *de quiete dormientium, somnum capientium* (*exempla certiora; addere possis quaedam sub A allata, e. g. p. 1334, 8. 16 [ubi disting. e. g. p. 1334, 22. 61 bis]; per prosopop. l. 65; nota locut.* dormire cum -e *p. 1335, 14; cf. etiam p. 1337, 74 sq.*): CIC. fin. 5, 54 nisi *somnus* -etem corporibus et medicinam quandam laboris afferret. *ibid.* si … -etem natura non quaereret *eqs.* OV. met. 4, 629 exiguam … petit -em (*sc. Perseus, ut* 4, 642 hospitium -emque peto [*fere per hendiadyoin, ut* 8, 628 *dei* mille domos adiere locum -emque petentes]). Pont. 1, 2, 41 -s medicinaque publica curae somnus adest (*sim.* 3, 3, 7). COLVM. 8, 3, 6 quibus *scandulis* inrepant aves ad -em nocturnam (8, 11, 9. 8, 11, 17 *pulli* in stabulo … ad n. -em debent includi. *cf.* 9, 8, 4 post totius ⌊noctis -em⌋ [quiem n. *var. l.*]). SIL. 6, 60 per noctem metantur agros *fugientes,* … non sopor aut menti -s. 6, 562. 12, 560 *Hannibal* ad somnos … indulsit pubi noctem, vigil ipse nec ullam ad -em facilis. 13, 256 *v. vol. X 1, 281, 68.* HOMER. 112 nox erat … humanumque genus -s divumque tenebat. STAT. Theb. 10, 102 in -em vergens Labor. VET. LAT. psalm. 131, 5 (cod. 300, *sim. al. et* VVLG.) si dedero somnum oculis meis aut palpebris meis dormitationem ⌊et -em temporibus meis⌋ (*gr. ἀνάπαυσιν*). LACT. ira 13, 4 *sol* occidens noctem superducit ad -em (*antea*: diem promit ad laborem). CLAVD. DON. Aen. 1, 730 p. 141, 22 nondum itum erat ad -em. HIL. AREL. vita Honorat. 18 l. 7 (*antea*: somnos) ferventes spiritu cogebat ad -em. *al.*

2 *de quiete mortuorum vel morientium* (*fort. huc spectat* GLOSS. II 303, 48 *ἐξόδιον*: eequies ['-s?' *Goetz in indice s. v.* exsequiae]): **a** *de pace aeterna, vita caelesti sim.*: **α** *usu vario*: SEN. dial. 6, 24, 5 ibi illum *animum* aeterna -s manet. CLAVD. rapt. Pros. 2, 303 (*Pluto ad Proserpinam*) tu -em latura piis. DRAC. Romul. 9, 226 dum tamen infernis -s

[Cioffi]

detur. **β** *usu christiano* (*hic illic post diem iudicii, e. g. l. 3 sqq. 11. 21*): VET. LAT. IV Esdr. 2, 34 -em aeternitatis dabit vobis *deus.* II Thess. 1, 7 (Tert. adv. Marc. 5, 16, 1) *deus dabit* nobis, qui adflictemur, ⌊-etem⌋ in revelatione domini (⌊ ⌋ -em *var. l. et* VVLG. *al.; gr. ἄνεσιν*). Hebr. 4, 9 (Lucif. non conv. 10) restat -s populo dei (*gr. σαββατισμός, Vulg.* sabbatismus. *cf. usum l. 51 sqq. illustratum*). TERT. anim. 37, 4 in auspicia resurrectionis et -etis et regni. IREN. 4, 39, 4 (*antea*: requietio) aeternam -em **(**HIL. in Matth. 32, 6. CE 1619, 4 [*a. 380*] (a)eterna(m) -em … man(e)bis. GAVDENT. serm. praef. 33 ad a. migrare -em. AVG. civ. 22, 30 p. 635, 21 *dies* octavus aeternus … a. non solum spiritus, verum etiam corporis -em praefigurans. *al.; cf. e. g.* perpetua: AMBR. obit. Theod. 30 RVFIN. Clement. 8, 47, 2. *al.***)**. PS. HIL. libell. 9 p. 81, 28 gloriam consecuturus et -em. GAVDENT. serm. 10, 15 (*antea l. 59*) -s erit vera sanctis et … credentibus (AVG. catech. rud. 16, 6. *al.*). PRISCILL. tract. 7, 117 iustorum. AMBR. obit. Theod. 29 (*respic. p. 1338, 25*) non ingrediuntur in -em domini. *ibid.* haec est -s sabbati magni (*cf. l. 51*). AVG. civ. 13, 24 p. 594, 1 defunctus est et nunc in -e est vel in poenis. 20, 7 p. 420, 30 secuturo … sabbato, quod non habet vesperam, -e scilicet sanctorum, quae non habet finem. quaest. Simpl. 2, 3, 3 *Lazarum* iam in -e constitutum (*respic. Luc. 16, 19 sqq., ut e. g.* DRAC. laud. dei 3, 55 pauperis … -s). ISID. alleg. 11 Henoch … significat septimam -em futurae resurrectionis. *al.*

b *de obitu, morte, fine vitae* (*cf. l. 49*): SEN. epist. 30, 12 ad -em homini necessariam, lasso gratam *perduci.* CE 1001, 3 (*saec. I*) in -em excessi. PORPH. Hor. carm. 2, 18, 38 mors necessitas est; ita tamen perpetua -s laborum (DRAC. laud. dei 1, 559 mors mundanorum -s … certa l. *cf. p. 1336, 21*). INSCR. numm. imp. V 1 p. 237 n. 297 sqq. (*imperator capite velato*) -s opt(imorum) mer(itorum) (*sim. al. in nummis*). LACT. mort. pers. 24, 8 in lecto suo -em vitae … accepit. CE 1830, 2 (*a. 315*) iam -em sumimus. 1968, 1 (*Aquileiae; a. 336*) accepit -em post septuaginta … annos. IVVENC. 1, 193 (*ad Luc. 2, 25*) quod *Simeon* … mortem liber -emque videret. DAMAS. carm. 3, 4 (= CE 310) post -em tristes … persolvere poenas. CIL III 10934 (*saec. IV*) qui vixit annos septem et -em adcepit in deo (*nisi ad aβ*). INSCR. christ. urb. Rom. 23303 (*saec. V/VI*) qui neque post -em fama vigente perit. *al.*

c *de quiete mortuorum in sepulcro, monumento iacentium* (*cf. l. 45*): CE 1475, 2 (*saec. I*[1]) ni dolor ⟨attingat⟩, qua -s homini est. 2092, 1 (*saec. I*[1]) sit grata -s (1192, 4 [*saec. II*] o -em g., quam pia cura dicat). CIL V 7647 (*saec. I*) -e et memoriae diuturnae Lolliae Severae uxsori *eqs.* CE 1843, 2 (*saec. I/II*) aeterna conditus in -e. TERT. apol. 37, 2 quin illos *mortuos Christianos* de -e sepulturae, de asylo quodam mortis … avellant. VET. LAT. Sirach 38, 24 in -e mortui requiescere fac memoriam eius (*gr. 38, 23 ἐν ἀναπαύσει*). CIL VI 31968 (*saec. V/VI*) in pace et -e. CE 1895 domus aeterna nobis hic erit, -s laboris hic erit. *al., saepe in titulis sepulcr.*

d *de memoria mortui vel festivitate ipsa celebranda: Christi in sepulcro requiescentis, sc. inter passionem et resurrectionem* (*cf. vol. X 1, 620, 68 sqq.*): COMPVT. cod. Col. prol. 8 p. 232 hii tres dies sacratiss⟨i⟩mi, qui trinitatis gratia sanctificati sunt, passio, -s, resurrectio (*cf.* frg. 1 p. 242, 6 de diebus passionis requie⟨ti⟩s et resurrectionis euangelista … terminum instituit). *dormitionis Mariae*: SACR. Greg. 147, 3 qui sanctae dei genetricis -em caelebramus.

3 *de otio sabbati sim.* **(***de ipso die sabbati e. g. l. 53. 58. 63; respic. maxime gen. 2, 2 sq. [v. p. 1339, 64 sqq.], quod allegorice explicatur e. g. l. 5. 11. 16. 18. p. 1334, 75***)**: VET. LAT. exod. 16, 23 (cod. 104) ⟨sabbatae requi⟩es est sanc⟨ta domino⟩ **(***gr. ἀνάπαυσις, cod. 102* requietio [*v. p. 1344, 71*], VVLG. -s sabbati *ut*: VET. LAT. lev. 23, 3 [Hesych. *ad loc.* p. 1080[C] *et* VVLG.] dies septimus, quia s. -s est, vocabitur sanctus. AVG. epist. 36, 23. *al.***)**. HIL. myst. 1, 41, 1 ob septimi -em. GAVDENT. serm. 10, 3 -s … dei non laboris remedium, sed coeptorum finis est operum. 10, 15 ut septimi diei expectanda nobis esset et -s simul et sanctitas (*explicatur allegorice l. 13*). RVFIN. Greg. Naz. orat. 4, 2, 3 sabbati appellatio, quae -em hebraeo sermone significat (*cf. Migne gr. 36, 429*[D] *κατάπαυσιν*). AVG. civ. 11, 31 p. 505, 12 in septimo … die … dei -s commendatur. GREG. M. in Ezech. 1, 6, 18 l. 411 quid est sabbatum nisi -s, in qua fieri opus servile non liceat? REGVLA mag. 75, 7 ad -em diem dominicum constitutum. *al.*

II *usu peculiari*: **A** *de eo, qui (quod) quietem praebet, tuetur* (*sc. metonymice*): **1** *de animantibus* (*per prosopop. l. 74; saepe in allocutione*): **a** *quaelibet exempla* (*c. dat. commodi e. g. l. 69. 73*): LVCR. 6, 94 Calliope, -s hominum divomque voluptas. VERG. Aen. 9, 482 (*loq. Euryali mater*) tune ⌊ille⌋ senectae sera meae -s? **(**[⌊ ⌋ illa *var. l., quam def. e. g. Kraggerud, Vergiliana, 2017, 315 sq.*; SERV. auct. -s hic pro solacio]. 12, 58 *Turne,* spes tu nunc una, s. tu -s miserae. STAT. silv. 2, 1, 70 tu *puer* domino ⌊-s portusque s.⌋ [*cf. p. 1338, 20*]**)**. OV. met. 7, 812 auram expectabam, -s erat illa labori. SEN. Herc. f. 1066 o domitor, Somne, malorum, -s animi (*de eodem* 1073 lucis -s noctisque comes). IVVENC. 2, 513 (*respic. Matth. 11, 3; Iohannes ad Christum*) tune piis animis -s? HIL. in psalm. 91, 8 -s dei deus Christus est. HIER. quaest. hebr. in gen. p. 11, 21 *Noe* ab eo …, quod sub illo omnia retro opera quieverunt per diluvium, appellatus est -s (*cf. Hayward, comm. 1995, ad l.; al., v. etiam p. 1336, 37; sim. e. g.* OP. imperf. in Matth. 1 p. 616[extr.] Naason, qui interpretatur refectio, id est -s). AVG. conf. 6, 16, 26 tu solus -s (*de deo ut*: PROSP. carm. de ingrat. 106 cibus illi *Augustino* et vita et -s deus est. *al.*). *al.*

b *accedit gen. indicans damnum sim. vel statum malum, ex quo -s eximat* (*cf. p. 1336, 15 sqq.*): TIB. 3, 19, 11 (*ad amicam*) tu mihi curarum -s (OV. trist. 4, 10, 118 tu *Musa* curae -s). EPICED. Drusi 306 tu -s fesso grata laboris eras (PRVD. apoth. 394 -s o certa laborum. AVG. conf. 12, 26, 36. *cf. p. 1336, 21*). STAT. Theb. 3, 295 (*Mars ad Venerem*) o mihi bellorum -s.

2 *de rebus*: **a** *quibuslibet*: MORET. 74 grata … nobilium -s lactuca ciborum. DICT. 2, 32 nox communis amborum -s proelium diremit. CLAVD. carm. min. 26, 69 (*ad fontem Aponum*) salve … publica morborum -s. rapt. Pros. 3, 205 telae labor illi, ⌊Sirenes⌋ -s (⌊ ⌋ *i. cantus Sirenum, si recte intelleximus*). DRAC. laud. dei 1, 127 -s lux omnibus aegris. Romul. 9, 14 si mens ulla manet, iam rectius ergo putatur non -s, sed poena rogus. **b** *de locis: variis*: STAT. Theb. 8, 309 (*ad Tellurem*) te penes … volucrum -s (SCHOL. volatus in aere est -s avium terra). MART. 4, 25, 7 (*de locis amoenis*) vos eritis nostrae -s portusque senectae. VET. LAT. gen. 8, 9 (Aug. in euang. Ioh. 6, 19. *al.*) non inveniens columba -em pedibus suis (*gr. ἀνάπαυσις, Vulg. v. p. 1343, 27*). deut. 12, 9 (cod. 100) non … venistis usque modo in -e et in hereditate **(***gr. κατάπαυσιν,* VVLG. ad -em et possessionem. *de terra promissa ut*: VVLG. psalm. 94, 11 introibunt in -em meam. QVODV. prom. 2, 9, 17 [*respic. num. 14, 16*] in -em promissae terrae. *al.***)**. psalm. 131, 8 (cod. 300, *sim. al. et* VVLG.) exsurge, domine, in -em tuam, tu et arca sanctitatis tuae (*sc. de templo Hierusalem, ut e. g.* VVLG. II par. 6, 41 in -em tuam, tu et arca fortitudinis tuae). Is. 11, 10 (Novatian. trin. 9, 8. *al.*) erit -s eius *dei* honor (*gr. ἀνάπαυσις, Vulg.* erit sepulchrum eius gloriosum. *explicat* PAVLA Hier. epist. 46, 5, 3 quod scilicet sepulturae domini locus esset ab omnibus honorandus. *aliter* HIER. *ad loc.* l. 10 G. est sensus 'erit mors eius *Christi* gloriosa'). 65, 10 (Hier. *ad loc.* l. 8 G.) vallis Achor in -e armentorum populo suo (*vertit LXX εἰς ἀνάπαυσιν, Vulg.* in cubile, *cf.* Hier. *ad loc.* l. 49 G. in cubile et in -em). IV Esdr. 7, 38 hic iocunditas et -s et ibi ignis et tormenta **(***respic. locus beatitudinis aeternae sim., ut e. g.* Hebr. 4, 3 [*excipit l. 25*]. VICTORIN. POETOV. in apoc. 6, 4 remota a poenis … regio, -s sanctorum**)**. IVVENC. 2, 717 (*respic. Matth. 12, 43*) nec -em placidae sedis sibi repperit *spiritus inmundus.* HIL. in Matth. 12, 23 habitandi cum his locus nullus est, et cum iam in his -em non habet (*sc. gratia dei; sim.* RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 168, 14 -em ac mansionem suam facit *deus* in loco pectoris mei. AVG. serm. 178, 9 si verbum dei insedit in vobis, si -em invenit apud vos. *al.*). AMBR. Isaac 5, 46 perducta … sponsa usque ad sponsi -em. *al. de sepulcro, tumulo* (*cf. l. 30*): CE 460, 2 (*saec. II; cf. 1* hanc sedem) hanc -em, fessos tandem qua conderet artus Vlpius. HIL. in Matth. 33, 8 domini … corpus … infertur in vacuam et novam -em lapidis excisi. VVLG. iud. 20, 43 *non* erat ulla morientium -s; ceciderunt atque prostrati sunt ad orientalem plagam. CE 641, 2 in … pari -e Viatorinus eligo sedem. *al.*

B *de delectationibus, deliciis, voluptatibus* (*exempla certiora; notionem remissionis sub IA illustratam non negaverimus sublucere*): CIC. Cato 52 ut meae senectutis -etem (quietem *recc.,* -em *cett.*) oblectamentumque noscatis. Lael. 103 in eadem *Scipionis amicitia* -s plena oblectationis fuit. Att. 1, 18, 1 ita sum ab omnibus destitutus, ut tantum -etis habeam, quantum cum uxore … consumitur. VARRO rust. 2, 4, 8 ut volutentur in luto *sues,* quae enim illorum -s, ut lavatio hominis. HOR. epist. 1, 7, 79 *patronus* sibi dum -em, dum risus undique quaerit *eqs.* OV. trist. 4, 1, 3 (*respic. munus scribendi versus*) exul eram, -sque mihi, non fama petita est. SIL. 3, 349 haec (*i. saltatio et cantus*) -s ludusque viris, ea sacra voluptas. STAT. Ach. 2, 156 nodare Palen et spargere caestus ludus erat -sque mihi. AVR. Fronto p. 105, 7 -s una librum in manus sumere. ORIG. in Matth. ser. 62 p. 144, 31 (*ad Luc. 6, 25* vae, qui nunc ridetis) propter -em et resolutionem, *sc. in hac vita. de cibo, victu sim.* (*sc. metonymice*): THEOD. MOPS. in I Tim. 4, 4 qui cum gratias agere deberent pro largita sibi -e, … e contrario incusant escas.

compos.: irrequies.

requiēscio *v.* requietio *p. 1344, 67.* *Cioffi.*

requiēsco, -ēvī, -ētum, -ere. *a* re- *et* quiescere. *compendia copiosa scripturae, abbrev. et formarum in inscr. occurrentium collegit Diehl, Inscr. Lat. Christ. Vet. III, 581 sqq.*; requetus *apud* CHIRONEM *p. 1339, 69. 1344, 47.* NOT. Tir. 71, 34 -it. 34[a] -vit. *de formis perf. contractis* (*formas aetatis posterioris negleximus*): -ierunt CIC. de orat. 3, 17 VERG. ecl. 8, 4 CVLEX 207 STAT. Theb. 12, 514, -iesse CIC. de orat. 2, 290 Att. 14, 8, 2 LIV. 26, 22, 8, -iesset CATVLL. 64, 176 TAC. ann. 1, 25, 3, -ierit VARRO rust. 1, 44, 2, -ierant CATVLL. 84, 7. *part. fut. testatur* PRISC. gramm. II 510, 10 (*affert p. 1339, 9*), *trad. apud* AVG., *e. g. p. 1344, 19, et*

[Meusel]

FVLG. RVSP.; *part. perf., sc. vi activa, v. e. g. p. 1340, 4 sqq. 1341, 66. 1344, 50 sqq. pass. impers. l. 60. 67. p. 1342, 29. 1344, 19. de notione et differentia* (*addas l. 37. p. 1344, 32; cf. etiam p. 1345, 64*): GLOSS. II 363, 47 *λωφῆσαι*: -ere. III 156, 31 *προσαναπαύομαι*: -o. GLOSS.^{L} I Ansil. RE 1387 -vit: cessavit. II Abav. RE 104 -it: adquiescit. *al. legitur inde a* PLAVTO, ENN. *per totam latinitatem; saepissime in titulis sepulcr.* **[***confunditur in codd. c.* quiescere *l. 31 et* FLOR. epit. 3, 23, 4 (*restit.* LIV. 44, 38, 9); *olim legebatur* -ta *pro* re quieta VITR. 2, 1, 1. 2, 9, 16; *contextu manco* CIC. or. frg. A 12, 3 nisi eorum exitio non -turam (*sc. rem publicam?*).**]**

fere i. q. quiescere **(***vis praeverbii vigere vid., ubi aliquis [aliquid] in statum quietum redit, e. g. l. 30; hinc notio sub IA illustrata derivanda vid.; saepe autem vis praeverbii minus dilucida est; gr. respondet praecipue ἀναπαύειν, e. g. l. 68. p. 1341, 21. 1342, 24, ceterum e. g. ἡσυχάζειν p. 1340, 57. 61. 1341, 13 sq. 74, et καταπαύειν l. 65. p. 1341, 7. 35. 1344, 38***)**:

I *intrans., i. q. in requie esse vel quieti se dare*: **A** *respectu refectionis accedente* **(***sc. -it, qui [quod] se quiescendo a laboribus sim. reficit, ita ut in statum vigentem redeat vel vigorem recuperet; pro syn. est* adquiescere *l. 30,* reficere *p. 1340, 44,* reparare *l. 60,* respirare *l. 29, opp.* fatigare *e. g. l. 58,* (per)vigilare *p. 1340, 12. 25. 30; reficitur* lassus *e. g. l. 28. 57***)**: **1** *pro subi. sunt animantes vel partes corporis eorum* **(***animalia e. g. l. 44. 53. 55; requies fit iacendo e. g. l. 74. p. 1340, 16, incumbendo l. 62; a quo statu quis -at, indicatur per abl. l. 33, praepos.* ab *e. g. l. 40. 43. 54. 65,* de *l. 63,* ex *l. 45; ubi vel in qua actione quis -at, indicatur per abl. e. g. l. 53. 57. p. 1340, 23, praepos.* in *cum abl. e. g. l. 47. 60. 74, rarius* inter *p. 1340, 25,* sub *p. 1340, 20,* super *l. 62. p. 1340, 19; accedit dat. commodi l. 43. 73***)**. *requies fit*: **a** *vario modo* (*exempla selecta inde a* CIC.; *saepe respic. refectio corporis, sed potius animi e. g. l. 30 sq. 38. 45 sqq. 59*): **α** *-unt quilibet*: PLAVT. Capt. 505 (*503 sq.* me … restitando retinendoque lassum reddiderunt) abii ad praetorem; ibi vix -vi. Epid. 205 sine respirem quaeso. :: immo adquiesce. :: animo male est. :: … clementer, -e. Truc. 209 -vi, quia intro abiit odium meum (quievi *var. l.*). ENN. scaen. 365 *ne* sepulcrum … habeat portum corporis, ubi remissa humana vita corpus -at malis (*vergit ad p. 1343, 33 sqq., ubi explicat* CIC. *p. 1343, 39; sim. in morte*: AVG. civ. 9, 10 p. 382, 6 ut ab aerumnis vel in morte -rent). TER. Eun. 405 sicubi eum, *sc. regem,* satietas hominum aut negoti si quando odium ceperat, -ere ubi volebat, quasi … nostin? :: scio; quasi ubi illam exspueret miseriam ex animo (DON. *ad loc.* 1 cessat desidiosus, -it defessus). CIC. Verr. II 4, 137 ut -rem curamque animi remitterem. Phil. 9, 6 invitatio liberalis … et … hortatio … ad -endum et vitae suae consulendum. off. 3, 2 *Africanus* -ens a rei publicae pulcherrimis muneribus otium sibi sumebat aliquando. Att. 5, 21, 1 spero te istic, *sc. Epiri,* iucunde hiemare et libenter -ere. CATVLL. 84, 7 hoc (*sc. Arrio multa verba aspiratione enuntiante*) misso in Syriam -ierant omnibus aures (LIV. 26, 22, 8 vixdum -iesse a. a strepitu et tumultu hostili). VARRO rust. 3, 5, 7 *aves* morantur dies paucos -endi causa. SALL. Catil. 4, 1 ubi animus ex multis miseriis atque periculis -vit **(**SEN. dial. 9, 17, 5 danda est animis remissio: meliores acrioresque -ti surgent. epist. 65, 17 a. … in rerum naturae contemplatione -it. TAC. ann. 1, 25, 3 ubi primum a luctu -iesset a. 6, 38, 1 quae duabus aestatibus gesta coniunxi, quo -ret a. a domesticis malis**)**. CE 982, 4 (*a. 42/6 a. Chr.*) ut -tus queas dicere saepe tuis: *eqs.* **(***item ad viatorem*: 1097, 2 [*saec. I*] si perlegisti, venias licet et -as: … haec requies omnibus una manet. 1098, 3 [*saec. I/II*] -e viator in herba, ⟨ne⟩u fuge, si tecum coeperit umbra loqui**)**. OV. met. 3, 12 hac, *sc. bove,* duce carpe vias et, qua -verit herba, moenia fac condas. Pont. 4, 5, 27 *Caesar Germanicus* cum … a turba rerum -verit harum. COLVM. 8, 10, 2 cum *turdi* satiati cibo -ere volunt. PERS. 3, 90 (*nisi ad p. 1340, 50*) *aeger* iussus -ere. STAT. Theb. 12, 514 sedatis -ierunt pectora curis. MART. 14, 161, 1 lassus Amyclaea poteris -ere pluma. QVINT. inst. 6, 1, 28 in qua *imagine* si moramur, fatigatur lacrimis auditor et -it et ab illo, quem ceperat, impetu ad rationem redit. 10, 1, 27 (*antea*: ingenia … reparantur) in hac lectione, *sc. poetarum,* Cicero -endum putat. TERT. coron. 11, 3 quos, *sc. deos paganos sim.,* interdiu exorcismis fugavit *Christianus,* noctibus defensabit incumbens et -ens super pilum, quo perfossum est latus Christi? MIN. FEL. 4, 5 ut et -ere de itinere possimus et intentius disputare. VET. LAT. gen. 2, 2 (cod. 111, *sim. al. et* VVLG.) *deus* -vit die septima ab omnibus operibus suis, quae fecit **(***gr. κατέπαυσεν, sim.* 2, 3 [cod. 111. *al.; Vulg.* cessaverat]. *inde e. g.* AMBR. in Luc. 6, 80 septimo -tum est die [*pass. impers.*]**)**. Matth. 11, 28 (cod. 10. *al.*) venite ad me omnes, qui laboratis …, et ego vos -ere faciam (*gr. ἀναπαύσω, Vulg.* reficiam). CHIRON 158 -tis (reque- *cod. Basil.*) sanguine(m) detrahito (*inde* VEG. mulom. 1, 38, 8 cave, ne sanguinem calido detrahas, sed -tum flebotomabis). VEG. mulom. 1, 49 *venter dolens* cito -ere solet (*cf. Chiron 232* refrigerare). AVG. serm. 125A coll. Morin p. 371, 11 *Iudaei* credebant … *deum* sabbato omni -ere sibi et vacare. PALLAD. hist. mon. I 12, 5 p. 263^{B} (rec. *β*) in qua *sella* incessanter sederet iam non valens in lectulo -ere (*gr. p. 36, 5 ἀναπεσεῖν*). *et saepe.* **β** *-unt milites sim.* (*cf. exercitum, qui alicubi castra ponit, p. 1341, 7. 1342, 70. 1343, 14*): SISENNA hist. 31 -endi spatium nacti, cum densiores manipulatim resistere hostibus instituissent. CAES. civ. 3, 98, 3 *legiones* in vicem -ere atque in castra reverti iussit. SALL. hist. frg. 3, 41 paululum -tis militibus. LIV. 44, 38, 8 sq. nihilne interest, utrum militem … -tum, integrum in tentorio suo arma capere iubeas …, an … fatigatum … hosti obicias recenti, -to. CVRT. 8, 4, 16 *torpens miles* diu nec, ubi -ret, nec, a quo *Alexandro* esset exceptus, agnovit. FRONTIN. strat. 1, 6, 3 hostes, iam etiam fatigatos, ipse -tis et ordinatis suis adgressus fudit. VEG. mil. 3, 11, 9 inpar … condicio est lassum cum -to … subire conflictum. *al.*

b *dormiendo* (*exempla certiora tantum, cetera v. sub a; accedit acc. temporis l. 15. 19. 30, abl. l. 18*): ENN. ann. 436 hic insidiantes vigilant, partim -unt ⟨tecti, ⟨cum⟩ gladiis⟩, sub scutis, ore faventes (⟨ ⟩ c. *add. Baehrens, alii aliter*). CIC. S. Rosc. 97 quae necessitas eum tanta premebat, ut … id temporis Roma proficisceretur, nullam partem noctis -ret? VARRO rust. 2, 2, 8 subicere oportet virgulta alia, quo mollius -ant *oves* puriores-que sint. SALL. Iug. 72, 2 *Iugurtha* alio ⟨atque alio⟩ loco saepe contra decus regium noctu -ere. 85, 33 doctus sum … humi -ere. VERG. ecl. 1, 79 hic … hanc mecum poteras -ere noctem fronde super viridi. 7, 10 siquid cessare potes, -e sub umbra (*item in umbra*: COPA 31 CVLEX 157. *al.*). CVLEX 113 in antro. 207 cuius *pastoris* ut intravit levior per corpora somnus languidaque effuso -ierunt membra sopore. TIB. 1, 1, 43 parva seges satis est; satis est, -ere lecto si licet (scilicet *var. l.*) et solito membra levare toro. PROP. 2, 17, 15 *non* licet in triviis sicca -ere luna. OV. am. 1, 9, 7 *miles et amator* pervigilant ambo; terrā -it uterque. epist. 5, 13 saepe greges inter -vimus arbore tecti mixtaque cum foliis praebuit herba torum. ELEG. in Maecen. 1, 99 lux est: taurus arat; nox est: -it arator. *al. accedit notio amatoria* (*c. praepos.* cum *praeter l. 29*): CATVLL. 68, 5 *amantem* sancta Venus molli -ere somno desertum in lecto caelibe *non* perpetitur. LYGD. 6, 53 quam vellem tecum longas -ere noctes et tecum longos pervigilare dies! PROP. 1, 8^{b}, 33 illa vel angusto mecum -ere lecto et quocumque modo maluit esse mea. OV. am. 1, 6, 45 forsitan et tecum tua nunc -it amica.

2 *pro subi. sunt res*: **a** *ager sim., ut rursus fertilis fiat* (*paulo aliter p. 1341, 56 sqq.*): VARRO rust. 1, 44, 2 multum interest, in rudi terra an in ea seras, quae quotannis obsita sit, …, an in vervacto, quae interdum -ierit. VERG. georg. 1, 82 (*79 sq.* arida … sola) mutatis -unt fetibus arva (COLVM. 2, 9, 4 illa, *sc. frumenta,* vicibus annorum -tum agitatumque alternis et quam laetissimum volunt a.). OV. ars 2, 351 (*comparatur amator cum agro*) da requiem *amatori*: -tus ager bene credita reddit terraque caelestes arida sorbet aquas (COLVM. arb. 3, 5 in agro -to vineam ponito. FRONTO p. 229, 10 -tus a. deligitur). **b** *variae*: PROP. 1, 16, 15 (*loq. ianua*) ille meos numquam patitur -ere postes, arguta referens carmina blanditia: '…'. VITR. 2, 4, 2 *non* onerari se continenter paries patitur, nisi intermissionibus -at. COLVM. 4, 27, 6 religatam vitem -ere ac refici par erit.

B *respectu refectionis minus perspicuo*: **1** *usu vario*: **a** *non indicatur, ubi aliquis (aliquid) -at (indicatur temporis spatium per acc. l. 56. p. 1341, 4, abl. e. g. p. 1341, 9. 12. 51, praepos.* per *p. 1342, 2); -unt*: **α** *animantes* (*fere homines eorumve coetus vel partes eorum praeter p. 1341, 19*): Ⓘ *speciatim, sc. desistendo ab actione, nihil agendo*: Ⓐ *exempla varia* (*fort. huc p. 1339, 56*): CIC. Balb. 15 *Cn. Pompeius* neque cum -ret … neque cum rem gereret. VERG. Aen. 2, 100 *Vlixes non* -vit …, donec Calchante ministro *eqs.* TIB. 2, 1, 5 luce sacra ⟨-at humus⟩ (*ad p. 1341, 48 sqq.*), -at arator. PROP. 2, 34, 75 quamvis ille, *sc. poeta,* sua lassus -at avena, laudatur. 3, 10, 9 *ut* alcyonum positis -ant ora querelis (*i. taceant*). DECL. in Catil. 80 (*antea*: conquievisse) *Catilina non* -endum fuisse arbitratus est. VET. LAT. Luc. 23, 56 (cod. 5) sabbatum -verunt (*gr. ἡσύχασαν, Vulg.* siluerunt). apoc. 6, 11 (cod. 51, *sim. al. et* VVLG.) dictum est illis, ut -rent adhuc modicum, donec impleantur conservi (*gr. ἀναπαύσωνται. inde* CYPR. laps. 18 -ere ac patientiam tenere adhuc iubentur). IREN. 3, 19, 3 -ente … verbo *dei,* ut *homo* posset … crucifigi et mori (*gr. ἡσυχάζοντος*). *al. respicitur vacatio ab officiis, vita publica*: CIC. de orat. 1, 1 cum mihi quoque initium -endi atque animum ad … studia referendi fore iustum … arbitrarer, si infinitus forensium rerum labor … etiam aetatis flexu constitisset. Phil. 5, 44 Caesar … veteranos cupientis iam -ere armavit. VITR. 2, 8, 10 quam *domum Croesi* Sardiani civibus ad -endum aetatis otio, seniorum collegio gerusiam dedicaverunt. PANEG. 7, 12, 5 omnes exercitus vestri omnesque provinciae -ere te post tanta opera … tulerunt, imperare desisse numquam crediderunt. LACT. mort. pers. 18, 2 debere illum *Diocletianum* -ere post labores. Ⓑ *c. praepos.* ab *indicante, quid finiatur*: GAVDENT. serm. 10, 2 (*explicat p. 1339, 65*) a quibus *operibus* -visse, id est cessasse. FACVND. defens. 2, 4, 13 -e a contentionibus.

Ⓘⓘ *generatim*: Ⓐ *usu vario, sc. respicitur status non turbatus, vacuus sollicitudine sim.* (*praesertim animi sim.; exempla, ubi praevalet respectus reficiendi, ad IA1 traximus*): CIC. Att. 2, 16, 3 (*spectat ad contem-*

plationem) quae *schola Theophrasti* mihi non modo, ut -am, permittit, sed reprehendit, quia non semper quierim. 9, 4, 1 ego etsi tam diu -o, quam diu aut ad te scribo aut tuas litteras lego. PROP. 2, 3, 3 vix unum potes, infelix, -ere mensem. SEN. dial. 11, 8, 1 insidiabitur solitudini tuae dolor et -enti animo tuo paulatim inrepet. VET. LAT. psalm. 54, 7 (cod. 300, *sim. al. et* VVLG.) quis dabit mihi pinnas sicut columbae et volabo et -am (*gr.* *καταπαύσω*). VVLG. iud. 8, 10 -bant cum omni exercitu suo. CAEL. AVR. chron. 3, 5, 72 si aeger ingrediens calidas cellas fervens descenderit ⌊⟨in⟩⌋ solium atque -ens diu⟨tu⟩rno tempore aqua calida fuerit vaporatus, *eqs.* (⌊ ⌋ *add. Fischer in plagulis coll. 1, 1, 35*). *al.* Ⓑ *respicitur pax hominum, gentium sim.*: LIV. 28, 44, 14 -at aliquando vexata tam diu Italia. VET. LAT. iud. 8, 28 (cod. 100. *al.*) -vit Is[t]rahel XL annis in diebus Gedeon (*gr.* *ἡσύχασεν, Vulg.* quievit). 18, 27 (cod. 100) venerunt ... super populum -entem et silentem (*gr.* *ἡσυχάζοντα, Vulg.* quiescentem). LACT. inst. 7, 19, 8 sic extincta malitia et inpietate conpressa -et orbis. *al.* *c. praepos.* ab *indicante, a qua re mala aliquis tutus sit*: VVLG. deut. 12, 10 ut -atis a cunctis hostibus. prov. 1, 33 qui ... me audierit absque terrore -et. FACVND. defens. 12, 3, 17 ab haereticorum collisionibus -ens ecclesia. Ⓒ *respicitur requies sempiterna aeonum, dei sim.*: IREN. 1, 2, 6 (*antea p. 1335, 37*) confirmata quoque in hoc omnia et -entia ad perfectum (*gr.* *ἀναπαυσάμενα. sim. de aeonibus*: 2, 17, 11 quid enim et discentes -verunt aeones et perfectam agnitionem perceperunt?). MAR. VICTORIN. gen. div. verb. 17 deus non genitus est *λόγος,* cum deus ipse *λόγος* sit, sed silens et -ens *λόγος.*

β *res* (*status prior indicatur per praepos.* ex *l. 68*): Ⓘ *incorporales*: Ⓐ *quae esse desinunt*: CIC. Att. 1, 18, 2 *aculei sollicitudinum* insident et urgent et nullius amantis concilio aut sermone -unt **(***item de affectu sim.*: TIB. 1, 2, 4 [*2* occupet ut fessi lumina victa sopor] neu quisquam multo percussum tempora baccho excitet, infelix dum -it amor. VEG. mil. 4, 26, 2 ubi post metum murorum vigiliis derelictis -verit incauta securitas. *al.***)**. OV. trist. 3, 2, 17 ut via finita est et opus -vit eundi. QVINT. inst. 11, 2, 43 quantum nox interposita adferat firmitatis, sive -it labor ille, cuius sibi ipsa fatigatio obstabat, sive maturatur atque concoquitur ... recordatio. VET. LAT. gen. 8, 22 (Ambr. Noe 23, 82, *sim.* VVLG.) frigus et aestus, aestas et ver die et nocte non -ent (*gr.* *καταπαύσουσιν*). HEGES. 5, 1, 1 quando solent bellorum saeva -ere. *al.* *in re medica*: ORIBAS. syn. 5, 35 Ab p. 72 donec inquietudo ipsa -at et confortetur corpus (*gr.* *ἐκ μὲν τῆς συντονίας ἄνεσιν λάβῃ τὸ σῶμα, cf. La* requiem accipiat corporis). 6, 9 Ab p. 104 *et* Aa p. 12 post haec -it febris (*cf. 6, 9, 3 cod. Haun.* sine febre efficiuntur). Ⓑ *quae vario modo quiescunt*: MAR. VICTORIN. adv. Arium 1, 39 evacuatis ... omnibus -it activa potentia (*nisi ad l. 26 sqq.*). 1, 42 pater ... et magis principalis vita motionem -entem habens in abscondito et intus se moventem. ANON. de mach. bell. 20, 2 ut provinciarum quies ... inlaesa -at (*pleonastice*). AGNELL. in Galen. puls. 11, 7 quantitatem -entis, *sc. pulsus* (*item* 13, 8). *ad aliquem finem* (*nisi ad bα*): VVLG. Is. 51, 4 (*loq. deus*) lex a me exiet et iudicium meum in lucem populorum -et.

Ⓘⓘ *corporales*: Ⓐ *quae immotae, intactae sim. iacent* (*ad maturescendum l. 55*): TIB. 2, 1, 5 *v. p. 1340, 52.* COLVM. 2, 10, 15 antequam *lens* seritur fimo arido, permisceri debet et, cum ita quatriduo aut quinque diebus -verit, spargi (*item de seminibus*: 2, 12, 9 peracta sementi, quibus -unt, dies triginta *computantur*). 2, 14, 9 illud ... praecipiendum habeo, stercus omne, quod tempestive ⌊repositum anno -verit, segetibus esse⌋ maxime utile (⌊ ⌋ *ad 8 transp. pars codd.*). 12, 21, 1 melius est, si *defrutum* anno -verit. VVLG. exod. 23, 11 anno ... septimo dimittes eam et -ere facies, ut comedant pauperes (*item de terra*: lev. 26, 35 quando fueritis in terra hostili, *terra tua* sabbatizabit et -et in sabbatis solitudinis suae, eo quod non -verit in sabbatis vestris, quando habitabatis in ea. *paulo aliter p. 1340, 33*). PS. AVG. serm. ed. Mai 57, 1 aquae illae ..., quae circa piscinam pomerii, ubi intrat Susanna lavare, dulciter -unt. APIC. 3, 2, 1 betas minutas et porros -tos elixabis (4, 5, 1). 7, 4, 1 *ofellae* ubi -verint, in condimentis biduo vel triduo ponis, surclas decussatim, et in furnum mittis (*aliter interpungit ed. André, ut ad p. 1342, 18 sqq. trahas*). DIOSC. 1, 51 p. 29, 3 *uvae* quamdiu -berint (*i.* -verint; *gr. 1, 46 aliter*). Ⓑ *quae residunt, desistunt movere, sonare sim. (pro syn. est* conticere *l. 72): aquae, liquores*: VITR. 8, 4, 1 si ... aqua defervefacta et postea -ta et defusa fuerit. SEN. dial. 9, 2, 1 sicut est quidam tremor etiam tranquilli maris, utique cum ex tempestate -vit. COLVM. 12, 22, 1 cum *pix liquida cum cinere lixivia* -verit. 12, 25, 2 semper ... in -ta aqua crassamen aliquod in imo reperitur **(***de aqua sedata et inde pura ut*: VET. LAT. Ezech. 34, 18 [cod. 176] -tam aquam bibatis [*gr.* *τὸ καθεστηκὸς ὕδωρ, Vulg.* purissimam]**)**. *al.* *res variae*: CALP. ecl. 4, 99 (*97 sq.* silvae conticeant) memini ... sic nemus immotis subito -ere ramis. VET. LAT. psalm. 75, 9 (cod. 306, *sim. al.*) terra tremuit et -vit (*gr.* *ἡσύχασεν, Hier. psalt. sec. Hebr.* tacebit, *Vulg.* quievit; *si* terra *spectat ad populos terrae, locum ad l. 10 sqq. trahas*). Ⓒ *quae non adhibentur*: MART. 14, 142, 1 dum toga per quinas gaudet -ere luces. QVINT. inst. 1, 12, 4 stilus lectione -it. Ⓓ *quae se retardant* (*si recte intelleximus*): CAEL. AVR. chron. 5, 10, 110 *purulenta* paulatim redditam ac -entem sumant egestionem urinae per exitus tractam.

b *indicatur, ubi aliquis (aliquid) -at* (*hic illic notio motus cuiusdam remissi vel finiti fere evanida est, ita ut -ere fere versari vel repositum esse significare vid.; syn.* esse *l. 21*): **α** *c. praepos.*: Ⓘ in (*fere c. abl., sed c. acc. indicante locum l. 59. 64* [*cf. p. 1341, 46*]): Ⓐ *corporaliter -ere dicuntur*: ① *quae (qui) aliquo innituntur, incumbunt* (*cf. p. 1343, 21*): LVCR. 1, 1059 quae pondera sunt sub terris omnia sursum nitier in terraque retro -ere posta. OV. met. 4, 662 omne cum tot sideribus caelum -vit in illo *Atlante.* 14, 665 vitis -it in ulmo. COLVM. arb. 5, 2 cum *vitis* undique velut aequilibrio stabilita in se -it. IREN. 2, 24, 4 l. 137 habitus crucis fines et summitates habet quinque: ... unum in medio, in quo -it, qui clavis adfigitur. AMBR. off. 3, 20, 123 (*spectat ad IV reg. 7, 17, ubi Vulg.* incubuerat) nuntius ..., in quo -bat rex. ② *quae (qui) versantur: res*: PROP. 2, 25, 7 putris ... in vacua -it navis arena. VVLG. num. 21, 15 (*in descriptione orbis terrarum*) scopuli torrentium inclinati sunt, ut -rent in Ar et recumberent in finibus Moabitarum. APIC. 1, 4, 1 (*antea*: ut ... in vino sint) ut *folia rosae* per dies septem in vino -ant. *animantes (eorumve animae), qui commorantur, habitant alicubi*: VET. LAT. Is. 34, 17 (Ps. Aug. spec. 129 p. 677, 7; *ad cervas*) in saecula saeculorum -etis in ea *pastura* (*gr.* *ἀναπαύσονται, Vulg.* habitabunt). Ezech. 37, 14 (Tert. resurr. 29, 15, *sim.* VVLG.; *loq. deus*) et dabo vobis spiritum et vivetis et -etis in terra vestra (*gr. aliter*). IREN. 2, 29, 1 dicunt ... iustorum ... animas -ere in Medietatis loco psychice. HIL. in Matth. 12, 22 ut *deus* in his *gentibus* usque in diem iudicii non inquietata habitatione -ret. myst. 1, 37, 2 (*spectat ad exod. 15, 27* consederunt) secundum ... scripturae fidem in sola aquarum sede -itur (*pass. impers.*). VVLG. Is. 7, 19 *musca et apis* venient et -ent omnes in torrentibus vallium. *al.*

Ⓑ *incorporaliter*: ① *-unt varii animantes: in aliqua re*: CIC. Cael. 79 in huius *filii* spe -it, huius unius casum pertimescit **(**VET. LAT. psalm. 15, 9 [cod. 300. *al. et* VVLG.] caro mea -et in s. [*gr.* *κατασκηνώσει. affert* VVLG. act. 2, 26]**)**. CIRIS 10 in quo *opere meo* iure meas utinam -ere Musas et leviter blandum liceat deponere amorem. VET. LAT. Sirach 14, 27 in gloria eius *sapientiae* -et (*gr.* *καταλύσει*). Rom. 2, 17 (cod. 89, *sim. al. et* VVLG.) si ... -is in lege et gloriaris in deo (*explicat* PELAG. *ad l.* confidis vel securus es). HIL. trin. 1, 8 *animus* in secessu quodam ac specula pulcherrimae huius sententiae -bat. AMBR. obit. Valent. 1 quoniam plerumque in eius, quem amissum dolemus, commemoratione -imus. HIER. epist. 21, 13, 8 nonne tibi videtur ... dicere, ne legas philosophos, oratores, poetas, ne in eorum lectione -as? AVG. conf. 13, 38, 53 nos -turos in tua grandi sanctificatione speramus. gen. ad litt. 4, 14 p. 111, 15 (*spectat ad Luc. 10, 39, ubi Vulg.* audiebat verbum illius) *Maria* sedens ad pedes eius -bat in verbo eius *Iesu.* *al.* *in persona, cui credunt*: VET. LAT. Sirach 28, 20 (Aug. spec. 23 p. 143, 3) qui respicit illam, *sc. calumniam,* non habebit requiem nec habebit amicum, in quo -at (*gr. et Vulg. aliter*). ② *-it deus vel ad eum pertinentia, ut aliquem (aliquid) tueantur* (*cf. l. 73 sqq.*): VET. LAT. I Petr. 4, 14 (Tert. scorp. 12, 3, *sim. al. et* VVLG.) quod gloria et dei spiritus -it in vobis (*gr.* *ἀναπαύεται, cf. p. 1343, 4*). TERT. adv. Marc. 3, 17, 3 (*spectat ad l. 74*) flos eius *virgae de radice Iesse* meus erit Christus, in quo -vit secundum Esaiam 'spiritus sapientiae et intellectus'. IREN. 3, 17, 1 l. 20 *spiritus sanctus* cum ipso *Christo* adsuescens habitare in genere humano et -ere in hominibus. VVLG. Is. 25, 10 -et manus domini in monte isto. *al.* ③ *-unt res: in aliquo loco*: VET. LAT. Is. 32, 16 (Hier. *ad l.* 10, 33, 2 l. 56 G.) -et in deserto iudicium et iustitia (*gr.* *ἀναπαύσεται, Vulg.* habitabit). VVLG. I par. 28, 2 in qua *domo* -ret arca foederis domini. LIB. iubil. 22, 13 *ut benedictiones* -ant in verticem sanctificationis seminis tui. HESYCH. in lev. 3, 4 p. 815^{C} in hepate concupiscentiae -ere putantur. RVSTIC. Conc.^{S} I 4 p. 96, 33 inpassibile est, quod divinum est, et conversionis obumbrationem minime suffert, quin potius -it in propriis bonis (*gr. I 1, 7 p. 149, 29* *ἐρήρεισται*). *in persona*: IREN. 1, 21, 3 l. 62 (*in baptismate Marcosiorum*) pax omnibus, in quos nomen hoc -it (*gr.* *ἐπαναπέπαυται*). VVLG. eccles. 7, 10 quia ira in sinu stulti -it. *al.*

Ⓘⓘ super (*fere c. acc., sed c. abl. p. 1343, 12*): Ⓐ *corporaliter*: VET. LAT. Sirach 43, 22 *deus* s. omnem congregationem aquarum -et (*aliter gr. 20* *καταλύσει*). VVLG. gen. 8, 4 -vit ... arca mense septimo ... s. montes Armeniae. Is. 7, 2 -vit Syria, *sc. exercitus,* s. Ephraim. 30, 32 quam *virgam* -ere faciet dominus s. eum.

Ⓑ *incorporaliter*: ① *-it deus vel ad eum pertinentia, ut aliquem tueantur* (*cf. l. 49 sqq.*): VET. LAT. Is. 11, 1 (Tert. adv. Marc. 5, 8, 4, *sim. al. et* VVLG.) -et s. eum *florem ex virga Iesse* spiritus domini (*gr.* *ἀναπαύσεται. inde* TERT. coron. 15, 2 s. quem tota divini spiritus gratia

[Meusel]

-vit. *cf. p. 1342, 53 sq.*). 66, 2 (Hier. adv. Pelag. 2, 12, *sim. al.*) s. quem -am nisi s. humilem et quietum et trementem verba mea? (*aliter gr. ἐπί τινα ἐπιβλέψω, Vulg.* respiciam). I Petr. 4, 14 (cod. 64, *sim. al.*) quoniam gloriae et virtutis dei spiritus s. vos -it (*cf. p. 1342, 51*). VVLG. IV reg. 2, 15 -vit spiritus Eliae s. Eliseum. FERRAND. epist. 7, 3 si … gratiam confitearis, -et s. te spiritus timoris domini. *al.* ② *-unt res*: VET. LAT. Luc. 10, 6 (cod. 3, *sim. al. et* VVLG.) -et s. illam *domum* pax vestra (*gr. ἐπαναπαήσεται*). HIER. psalt. sec. Hebr. 124, 3 non -et virga impietatis s. sortem iustorum. ③ *-unt homines: qui habitant alicubi, imperant alicui*: VVLG. Is. 14, 1 -ere eos *Iacob et Israhel* faciet s. humum suam (*sim.* Ezech. 37, 14 -ere vos faciam s. humum vestram). *qui pendunt ex aliqua re*: VVLG. Ezech. 24, 25 s. quo *desiderio oculorum* -unt animae eorum. *qui alicui confidunt*: VVLG. Mich. 3, 11 s. dominum -bant.

Ⅲ *alia*: VET. LAT. I Macc. 5, 41 (rec. B) si *exercitus* … -verit trans fluvium (*gr. παρεμβάλῃ, rec. V* posuerit castra). HIER. hom. Orig. in Luc. 27 p. 160, 16 (*spectat ad* psalm. *p. 1341, 6*) si … ‘inter medios cleros’ (*psalm. 67, 14*) veteris et novi testamenti -verimus (VVLG. deut. 33, 12 amantissimus domini … i. umeros illius *dei* -et). VVLG. I reg. 7, 2 -vit … domus Israhel post dominum (*v. vol. X 2, 180, 36 sq.*).

β *c. adv. vel abl. loci*: ① *corporaliter: aliquid aliquo innititur, incumbit* (*cf. p. 1342, 10 sqq.*): IAVOL. dig. 50, 16, 242, 1 quod proiectum esset id, quod ita proveheretur, ut nusquam -ret …; immissum autem, quod ita fieret, ut aliquo loco -ret. *vario modo*: VET. LAT. I Macc. 5, 42 (rec. B) nemini permittatis -ere hic, sed veniant omnes ad pugnam (*gr. παρεμβαλεῖν, rec. V aliter*). Matth. 21, 17 (cod. 10) abiit foras extra civitatem in Bethaniam et -vit illic (*gr. ηὐλίσθη, Vulg.* mansit). VVLG. gen. 8, 9 cum non invenisset, ubi -ret pes eius *columbae* (*cf. p. 1338, 22*). Is. 17, 2 *greges* -ent ibi, et non erit, qui exterreat. Ⅱ *incorporaliter*: AVG. civ. 12, 9 p. 525, 32 pars *civitatis dei* … secretis animarum receptaculis sedibusque -it. PROSP. carm. de ingrat. 317 ut lumen ab alto emissum indigna nollet -ere sede. MAX. TAVR. 39, 43 ut *dominus* ibi iustitiae sede -at. *al.*

2 *spectat ad requiem mortuorum* (*formulas sepulcr. v. e. g. Diehl, Inscr. Lat. Christ. Vet. III, 382 sq. 584 sqq.; Krämer, Die frühchristl. Grabinschriften Triers, 1974, 39 sqq.; Muñoz García de Iturrospe, Tradición formular, 1995, 175 sqq.*): **a** *praevalente respectu sepulcri, loci sepulturae sim. (sc. indicatur locus, ubi aliquis sepultus est vel memorantur ossa sim.): apud auctores*: CIC. Tusc. 1, 107 (*explicat p. 1339, 32*) portum esse corporis et -ere in sepulcro putat mortuum. OV. am. 3, 9, 67 ossa quieta, precor, tuta -ite in urna et sit humus cineri non onerosa tuo. met. 4, 166 quodque rogis superest (*sc. Thisbes et Pyrami*), una -it in urna. MART. 1, 93, 1 Fabricio iunctus fido -it Aquinus. 6, 18, 1 sancta *umbra* Salonini terris -it Hiberis (10, 61, 1 hic festinata -it Erotion u.). TERT. resurr. 27, 4 (*spectat ad Is. 26, 20*) sepulcra erant cellae promae, in quibus paulisper -ere habebunt, qui in finibus saeculi sub ultima ira per Antichristi vim excesserint. AMBR. obit. Valent. 42 ille tumulus vobis fratris habitatio sit, ille sit aula palatii, in quo cara vobis membra -ent. ITIN. Anton. Plac. rec. A 45, 5 ibi *Alexandriae* … -it sanctus Athanasius, sanctus Faustus … vel alia multa corpora sanctorum. *al.* *in titulis sepulcr.* (*exempla paucissima selecta*): CIL I^2 1393 L(ucius) Tacilius … h[e]ic -it. 2283 hic -ent. INSCR. Année Épigr. 1982 n. 298 (*Faleriis; saec. I^2 a. Chr.*) quot (*i. quod*) ego diu laboravi locum quaisivi, ubi -re(m). CE 1247, 1 (*aet. Aug.*) -unt dulciter ossa. INSCR. Année Épigr. 1992 n. 560 (*ex Vmbria; a. 4/14*) scio me oportere colere hunc locum, ubi ossa meorum -unt. CIL VI 9659, 8 (*saec. I in.*) hunc lapidem posuit …, ut remanerent ossa et cineres C(ai) fratris et sua ube (*i. ubi*) -rent. PETRON. 71, 12 C. Pompeius Trimalchio Maecenatianus hic -it. CIL X 777 (*saec. I*) T. Cornelius Libanus inveni aliquando locum, ubi -rem. VI 20905 a 5 (*saec. I ex.*) tu sine filiae et parentium in u⟨no ossa⟩ requ(i)escant. 12649, 8 (*saec. I/II*) ossa mea in aram mixta cum filiae una -unt. CARM. Année Épigr. 1957 n. 334 (*e Dacia; saec. II ex./III in.*) frigida qua *domo* membra possint -ere mort(u)i. CE 492, 1 (*saec. II ex./III in.*) floribus ut saltem -ant membra iucundis Aeliae carae mihi nunc hoc inclusae sepulcro. INSCR. Année Épigr. 1983 n. 67 (*Romae; saec. III*) o te nunc felicem, quae terra -is fideli. christ. urb. Rom. 17945 (*saec. IV*) hic -it Nea in pace. *al.*

b *exempla varia (sc. mortui -unt apud inferos, vel locus minus perspicuus est; huc fort. p. 1339, 32. 34); praevalente respectu*: **α** *morientium, e vita decedentium (sc. vi ingressiva; formae perf., sed addidimus formas praes., quibus dies mortis adiungitur)*: VET. LAT. Sirach 22, 11 modicum plora supra mortuum, quoniam -vit (*gr. ἀνεπαύσατο*). 39, 15 si inmanserit, nomen derelinquet mille; et si -verit, proderit illi (*gr. 11 ἀναπαύσηται*). LACT. inst. 4, 13, 25 postquam David cum patribus suis -isset (*cf.* HEGES. 5, 15, 1 p. 321, 23 priusquam -ret David, genti tamen et ipse regem inposuit). INSCR. christ. urb. Rom. 16344 (*saec. IV*) ex Nonis Septembribus -it in pace. PASS. Theclae A 43 p. 126, 2 -vit in pace (*item* B a, *gr. ἐκοιμήθη, B b* migravit). INSCR. Année Épigr. 1928 n. 117 (*ex Sardinia; saec. VI*) hic iac(et) … p(res)b(yter) …, -vit in pace s(ub) d(ie) VIIII Kal(endas) April(es). PASS. Matth. 22 hora sexta -vit in pace (*postea*: recessit … de corpore; *gr. ἀνεπαύσατο*). PALLAD. hist. mon. I 54, 8 p. 328^{A} ibi *Hierosolymae* … beato fine -vit (*gr. p. 148, 1 ἐκοιμήθη*). ISID. orig. 5, 39, 28 Iohannes apostolus -it. *al.* **β** *mortuorum a vitae malis liberorum, pace aeterna fruentium sim. (sc. vi durativa): apud auctores*: VET. LAT. Luc. 16, 23 (cod. 13, *sim. al.*) *dives ex inferno* vidit Abraham … et Lazarum in sinu eius -entem (*gr. in parte codd. ἀναπανόμενον, Vulg. aliter; huc spectat e. g.* TERT. adv. Marc. 4, 34, 10). TERT. test. anim. 4, 5 cui gratiam debes, … ut bene -at apud inferos, cupis. HERM. vulg. sim. 9, 16 (*loq. deus*) necesse est *lapides* … per aquam, *sc. baptismatis,* habeant ascendere, ut -ant (*lapides in imag. pro animis hominum; gr. ζωποιηθῶσιν, cf. Pal. sim. 9, 16, 2* ut redivivi fiant et reviviscant). HIL. trin. 10, 11 ut per se exhalans spiritum -at in mortem. DIDASC. apost. 62, 4 unde ergo eos, qui -unt, sine observatione tangentes nolite abominari. AVG. civ. 11, 8 p. 471, 9 (*spectat ad p. 1339, 65*) requies dei requiem significat eorum, qui -unt in deo (*sim.* 11, 8 p. 471, 22. *cf. pass. impers.*: 11, 31 p. 506, 7 ibi requies dei, qua -itur in deo). cur. mort. 13, 16 quod ita -turus esset in pace, ut illa omnia *mala* non videret. adv. Don. 4, 5 p. 102, 25 (*part. praes. pro subst.*) ego inter spiritus olim -entium recito Caecilianum. in euang. Ioh. 47, 12 (*agitur de Paulo*) *non* unum, qui -it in Christo, alium, qui positus est in sepulcro. *al.* *in titulis sepulcr.* (*exempla pauca selecta*): INSCR. christ. urb. Rom. 23793 (*saec. IV*) spiritus tuus bene -at in deo. christ. Diehl 3135 (*saec. IV*) -it in pace Ianuarius (CIL VIII 23049^{d} Faonius in p. -at. CE 798 anima eius -at in p. *al.; cf. e. g. p. 1343, 65. 75*). *al.*

II *trans., i. q. quiescentem reddere vel servare, in statum quietum ducere* (*cf.* GLOSS. *p. 1345, 64 et* ARVS. gramm. 491 -o illud tempus [*affert p. 1340, 19, sc. c. acc. temporis*] …; -o cursum meum [*affert l. 32*]):
A *retardando*: CALV. carm. frg. 13 sol quoque perpetuos meminit -ere cursus ([*cf. Lunelli, Aerius 1969, 79 sq.*]. VERG. ecl. 8, 4 mutata suos -ierunt flumina c. [SERV. auct. proprios retardarunt, quietos esse fecerunt]. CIRIS 233 quo *tempore* rapidos etiam -unt flumina c.?). PROP. 2, 22, 25 Iuppiter Alcmenae geminas -verat Arctos et caelum noctu bis sine rege fuit (*vix ad p. 1340, 11 sqq., cf. Fedeli, comm. 2005, 641 sq.*). **B** *locando, ponendo* (*indicatur,* ab *quo quis tutus sit l. 37*): VET. LAT. deut. 25, 19 (cod. 100) cum -verit te dominus deus tuus ab inimicis tuis … in terram (*gr. καταπαύσῃ, Vulg.* dederit … requiem). *?sepeliendo*: CE 1541, 5 lapis, ossa -as (*fort. versus depravati sunt, cf. Massaro in: Pistellato [ed.], Memoria poetica …, 2014, 74 sq.*). **C** *refrigerando, reficiendo*: VET. LAT. Matth. 11, 28 (Cypr. testim. 1, 13) venite ad me omnes et ego vos -am (*v. p. 1339, 68*). AVIAN. fab. 4, 13 lassa volens -ere membra viator (*vix acc. limitationis*). PS. ORIG. in Iob 2, 46 l. 25 innumeros inopum atque pauperum … saturavi, vestivi, benefeci, -vi, refrigeravi. RVSTIC. Conc.^{S} I 4 p. 92, 17 *doctrina* orationibus vestris -ere nos et … reficere poterit (*gr. I 1, 4 p. 5, 27 ἀναπαῦσαι*). *reflexive*: CHIRON 162 (*antea opp.* operanti iumento) ⌞nisi⌟ se requeto (*i.* -quie-) *iumento* spurcities separaverit se a sanguine (⌞ ⌟ *falso* nec *cod. Monac.*).

part. praes. **requiēscēns,** -entis *pro subst. v. l. 21.*

part. perf. **requiētus,** -a, -um *pro adi.* (*exempla certiora, cf. e. g. p. 1339, 46. 50. 1340, 6. 39 sq.; compar.* -ior *l. 53; pro subst. v. supra p. 1339, 69. 1340, 10*). **1** *de re, quae se refecit*: COLVM. 2, 1, 5 *non* fecundior haberi terra debet, quod sit -ior et iunior (*cf. p. 1340, 33 sqq.*).
2 *de re, quae quiescendo vetus facta est* (*cf. p. 1341, 48 sqq.*): COLVM. 7, 8, 1 *lac* -um vel aqua mixtum celeriter acorem concipit (*nisi ad p. 1341, 48 sqq.*). 8, 5, 4 aptissima … sunt ad excudendum recentissima quaeque *ova*; possunt tamen etiam -a supponi. 12, 52, 19 videntur plus -ae (*Schneider,* sequietae *vel* esse quietae *codd.*) quam recentes (-tis *codd.*) bacae reddere. TERT. cult. fem. 2, 9, 3 aetates … -as iam et in portum modestiae subductas splendor et dignitas cultus avocant. PORPH. Hor. sat. 2, 8, 6 adfirmant lassam carnem apri, id est -am meliorem esse.

deriv.: requiementum, 2. requiens, requies, requietio, requietorium, requio.

compos.: cor-, *?*irrequiesco; irrequiebilis; irrequietus.

[※]**requiētio,** -ōnis *f. a* requiescere (requietum). *scribitur* -quit- *p. 1345, 2. 5. 54,* -quet- *p. 1345, 8 sq. 46,* -quis- *p. 1345, 4,* -ques- *p. 1345, 7,* -quiesc- *p. 1345, 33. 48.* *legitur in inscr. saec. I/II (v. l. 75. p. 1345, 5) et inde a* VET. LAT. (*saepe apud Christ.*), *sc. sing. praeter p. 1345, 48 sq. 56.* [*confunditur in codd. c.* requisitio *aut* requies *p. 1345, 37; incerta est divisio verborum* VET. LAT. exod. 16, 23 (cod. 102), *utrum* sabbata -o *an* sabbatare quietio (*sic ed.*).]

fere i. q. status requiescendi, requies (*meton. p. 1345, 22. 53; gr. resp. ἀνάπαυσις p. 1345, 14. 19, κατάπαυσις p. 1345, 16. 33. 35*):
1 *speciatim*: **a** *de quiete mortuorum* (*fort. huc p. 1345, 36*): CIL V 1014, 5 (*saec. I/II; lapis periit*) Tychius … locum requietio⟨nis⟩ corporis sui

f(ecit) s⟨ibi⟩ **(***item respic. sepulcrum*: INSCR. christ. urb. Rom. 4761 *quidam* vivi l. requi(e)tion[n]⟨is sibi⟩ ficeru(n)t [*i.* fec-]. PS. HIER. epist. 2 p. 48[C] [*spectat ad gen. 23, 17 sqq.*] l. sibi -is pater Abraham … comparavit. *sim. de domo*: INSCR. christ. urb. Rom. 629 *fecit* sibi domu(m) requis⟨ionis⟩ [-⟨ione⟩ *ed.*]**)**. VI 2120, 9 (*a. 155*) causa … requi(e)tionis. PRISCILL. tract. 9, 123 (*spectat ad Luc. 16, 23, v. p. 1344, 9*) -o Abrahae sinus dicitur. INSCR. christ. urb. Rom. 27489 (*saec. IV ex.*) requ(i)esio in pace. 1496, 7 temporalis tibi data requ(i)etio. christ. Diehl 1470 fe(cit) in pace requ(i)et(ionem) (*an* fe(liciter) in pace reque(vi)t*?*). *-o spectat ad obitum*: PS. PHILO antiq. 20, 5 post -em Moysi dabitur principatus Moysi Ihesu filio Nave.

b *de otio sabbati* (*fere animantium, sed terrae l. 25*): **α** *de quiete septimi diei* (*sec. gen. 2, 2 sq., v. p. 1339, 64 sqq.*): VET. LAT. lev. 16, 31 (cod. 100, *sim.* VVLG.) sabbata sabbatorum erit, haec -o erit vobis ea (*gr. ἀνάπαυσις. sim.* VVLG. lev. 23, 32). II Macc. 15, 1 (rec. L) cogitavit die -is cum omni impetu committere **(**[*gr. καταπαύσεως, rec. V* sabbati]. AMBROSIAST. in Gal. 4, 3 sabbatum … dies -is *est.* ORIG. in Matth. 15, 31 p. 444, 4 quis … idoneus est sex illos dies et septimum -is ad huiusmodi dies referre? [*gr. ἀναπαύσεως*]. CONC. Matisc. a. 585 p. 239 l. 50 ipse est … d. -is perpetuus**)**. HIL. in psalm. 91, 2 quia nihil in psalmo de requie huius sabbati continetur, proprietas -is et sabbati … requirenda est in psalmis. *meton. pro ipso septimo die*: DIDASC. apost. 54, 27 hoc similitudo est septimanae -is. **β** *de quiete septimi anni*: HIER. adv. Iovin. 2, 18 septimo -is anno absque personarum discretione dimittitur *omnis Hebraeus. respic. -o* terrae: VVLG. lev. 25, 4 septimo … anno sabbatum erit t. -is domini; agrum non seres et vineam non putabis. 25, 5 annus … -is t. est.

2 *generatim de quolibet statu quieto, non turbato, vacuo a laboribus vel sollicitudine* (*apud Iudaeos vel Christ. praeter l. 46 sqq.; hic illic accedit notio refectionis, e. g. l. 39. 41 sqq.; a qua re aliquis se reficiat, indicatur per gen. l. 41, praepos.* de *l. 41*): **a** *exempla varia: usu communi*: VET. LAT. Iudith 9, 8 (cod. 7, *sim. al.*) coinquinaverunt tabernaculum -is (-quiesci- cod. 62) tuae et nominis honorifici tui (*gr. καταπαύσεως, Vulg. 9, 11 aliter*). Is. 66, 1 (Hil. trin. 1, 6, *sim. al.; loq. deus*) quis locus erit -is meae? **(**[*gr. καταπαύσεως, Vulg.* quietis]. IV Esdr. 7, 36 et apparebit lacus [locus *trad.*] tormenti et contra illum erit l. ⌞-is⌟, et clibanus gehennae ostendetur et contra eam iucunditatis paradisus [⌞ ⌟ requisitionis, requiei *var. ll.; vergit ad 1a*]. PS. PHILO antiq. 49, 6 [*loq. populus Israel*] ad quem confugiemus et ubi est l. pausationis et -is nostrae?**)**. IV Esdr. 10, 24 depone abs te multitudinem dolorum, ut … requiem faciat tibi altissimus, -em laborum. IREN. 4, 16, 1 l. 26 manifestabatur … tamquam de eis, quae facta sunt, -o dei (*cf. p. 1339, 65*), hoc est regnum, in quo requiescens homo ille, qui perseveraverit deo assistere, participabit de mensa dei. 5, 30, 4 dominus … adducens … iustis regni tempora, hoc est -em, septimam diem sanctificatam (*cf. 1b*). PHILOCAL. fast. Mart. 26 (Inscr. Ital. XIII 2 p. 243; *fasti indicant actiones dierum*) requ(i)etio (*27* lavatio *eqs.*). PS. SORAN. quaest. med. cod. Lond. 143 cum biduo accessionem passus cum -bus (-quiesci- *var. l.*) uno die cessaverit. VIRG. gramm. epist. praef. 4, 2 nisi per … quosdam -um modos laboriosi itineris onus depos[s]uerint *viatores. al. usu peculiari de delectatione, voluptate sim.*: PS. PHILO antiq. 3, 8 (*affert gen. 8, 21*) *Noe* obtulit holocaustomata in aram et acceptum est domino tamquam odor -is (*hebr.* נִיחֹחַ, *cf. gr. εὐωδίας, Vulg.* suavitatis). **b** *meton. pro loco -is*: PORPH. Hor. epist. 1, 17, 37 bene 'sedit', quo verbo signi⟨ficat segni⟩tiam; unde et sedes: requi⟨e⟩tio. VVLG. I par. 2, 52 fuerunt … filii Sobal patris Cariathiarim, qui videbat dimidium -um (*si recte intelleximus; agitur de nominibus propriis ut*: 2, 54 filii Salma Bethleem et Netophathi coronae domus Ioab et dimidium -is Sarai). *Meusel.*

requiētōrium, -ī *n.* *a* requiescere (requietum). **[***non huc spectant* CIL XII 843 (*v. CE 553, 4* requi⟨em …⟩). INSCR. Orelli 4533 (*non recepta in* CIL XI, *falsa ut* CIL IX 423*).**]** *i. q. locus, quo mortuus requiescit*: CIL VI 25987 (*saec. I*) fecit sibi … -um.

requiētus *v.* requiesco. **requīmus** *v.* requiro.

καταπαύω: **requio,** compesco GLOSS. II 342, 52 (*retrograde a* requiescere *formatum* [*cf.* 2. requiens], *nisi potius errori scribae tribuendum; ad notionem v. p. 1344, 27 sqq.*).

requīrito, -āre. *a* requirere *frequentative. i. q. identidem requirere*: PLAVT. Most. 1003 quid tu otiosus res novas -as? *addasne* TAB. devot. *p. 1348, 12? Bk.*

requīro, -sīvī (-iī), -sītum, -ere. *a* re- *et* quaerere. *scribitur* requae- *in var. l.* VET. LAT. Sirach 3, 22 (Cypr. testim. 3, 53). CAES. AREL. serm. 236, 1 *et loco corrupto p. 1346, 32,* reque- *p. 1348, 12 et* CARM. de Alcest. 24. CIL III p. 961 (*saec. VI*), *in var. l.* PLAVT. *p. 1349, 29. abbreviatur* r(equire) GLOSS.[L] I Ansil. TE 559 (codd. Paris., Vatic., *v. app. crit.; nisi est medii aevi*), *vix agnoscas* r(e)q(uire) INSCR. Hisp. Epigr. 12, 2002 n. 291 (*fort. cf. p. 1333, 5*). NOT. Tir. 29, 28 -it. 29, 35 -vit. 40, 96 de pecunia -entes. *de formis: formam coniug. IV[ae]* -ire *v. p. 1349, 2,* -iri *in var. l.* PRAEF. bibl. monarch. in Marc. p. 173, 5 (*v. et l. 29*). *perf. act. formae pleniores e. g.* CIC. Quinct. 88 *p. 1349, 34.* Verr. II 4, 131 *p. 1348, 20.* LVCC. Cic. fam. 5, 14, 1 *p. 1348, 62.* CVRT. 5, 2, 14 *p. 1350, 13; breviores* -ieras CIC. Att. 12, 21, 1, -sisset NEP. Att. 10, 4, -ierint CELS. 7, 19, 8, -iit SVET. Nero 47, 3 (-vit *var. l.*). *sim. al. stirpis praes. formae breviatae, sc. fort. errore,* -qui(ri)s *p. 1348, 9,* -qui(ri)mus *p. 1355, 69. de mensura*: -quī- *p. 1356, 2. de notione et differentia*: NON. p. 434, 11 quaerere et -ere hoc differunt, quoniam -ere est diu quaerere (*affert p. 1347, 17*). SYNON. Cic. p. 420, 3 cogitat. … -it sententiam (*ceterum v. p. 603, 18*). DIFF. ed. Beck p. 79, 4 (inter 'quaerere' et 'inquirere' *eqs.*) -imus notos ex desiderio. GLOSS. II 290, 12 *ἐκζητῶ*: perquiro, -o, indago, exquiro. GLOSS.[L] II Philox. RE 223 -it: *ἐπιζητεῖ, ἀναζητεῖ. al., e. g. p. 1348, 60. 1349, 51. 1350, 24. 1352, 12. 1357, 60. legitur in versibus inde a* PLAVTO, ENN., TER., *in orat. soluta inde a* RHET. Her., CIC. **[***abrut.* rekwìje; *a* requaero *per recompositionem q. d. (cf. p. 1345, 71 sqq.): it.* richiedere, *vet.* requedere, rinchiedere *nec non dial. mer. varia, francog. vet., prov., cat. vet.* requerre, *francog. rec.* requérir, *cat. vet.* requirir, *rec., hisp., port. vet.* requerir, *rec.* requerer. *cf. M.-L. 7235 et Faré, Postille. Battisti-Alessio V 3241. Cortelazzo-Zolli[2] 1363. Wartburg X 282 sqq. Corominas VI 945 sq. Corominas-Pascual IV 719. Houaiss[2] 2435. Schd.-Cr.***]** **[***confunditur in codd. maxime c.* quaerere *p. 1347, 43. 1354, 30. al.* (*restit. p. 1352, 32; in falsa var. l.* VVLG. num. 32, 19 Tob. 5, 17 Mich. 6, 8) *eiusve compos., sc.* con- *p. 1350, 22* (*in falsa var. l.* PLIN. epist. 1, 16, 8), ex- HIER. psalt. sec. Hebr. 76, 3, in- OV. Pont. 1, 5, 3 (*v. Pérez Vega, Gnomon 65, 1993, 300*). GELL. 16, 19, 19. PASS. Paul. 5 *p. 1347, 43. al.* (*in falsa var. l.* POMPON. dig. 1, 2, 2, 22 VVLG. Tob. 5, 2), perquirere *v. vol. X 1, 1660, 18; falso trad. pro* reperire QVINT. inst. 6, 3, 46 (requir(i)untur *codd.; coni. dub.* PS. APVL. herm. 6 p. 270); *perperam ed. vel trad.* requiss- *pro* recess- PATRIC. dict. 2 (*coll. epist. 17*); *loco corrupto e. g.* PS. AMBR. pudic. l. 29 ad requaesita natura damnantur (arte quaesita n. damnatur *coni. Jakobi, Wien. Stud. 113, 2000, 241*).**]**

fere i. q. rursum quaerere. vis praeverbii spectat fort. ad quaestionem diligentiorem (cf. l. 10), ceterum ad notionem repetendi p. 1347, 44 sqq. 1348, 25. 35. 1355, 43 sqq. 1356, 75 sqq. al., compensandi fort. p. 1357, 17 sqq. 46 sqq., sed saepe minus perspicua vel omnino evanida est. accedit iterum *p. 1348, 74,* rursus *e. g. p. 1348, 34. 1350, 56,* diligenter *sim. p. 1348, 26. 1351, 3. 61. 1352, 8. al. in contextu variat vel accedit* quaerere *fere actionem priorem et fort. magis generalem (vel minus diligenter factam?) indicans, sc. p. 1347, 17. 1350, 8. 1352, 52. 1353, 5. 1357, 3. al. (cf.* quaeritare *p. 1348, 14), sed saepius sensus distingui vix potest, e. g. p. 1352, 15. 22. 1353, 46; ceterum variat c.* ex- *p. 1350, 71. 1357, 44. al.,* inquirere *p. 1351, 64. 1352, 2. al.; in contextu accedit* invenire *p. 1347, 22. 1348, 32. 1350, 27. al.,* reperire *v. p. 1187, 13 sq. gr. maxime respondent ζητεῖν eiusve compos., e. g. p. 1347, 53. 1348, 27. 1349, 33. 1352, 7. 23. 42. 1353, 67. al., ἐρωτᾶν eiusve compos. p. 1351, 25. 30. 34, ceterum ἐξετάζειν p. 1352, 21, πυνθάνεσθαι p. 1349, 55. 1351, 38.*

materiam sic digerendam esse putavimus:

I *respicitur motus actiove corporalis*:

A *strictius; actio fit*: **1** *qualibet causa, sc. -untur animantes p. 1347, 6 (in serm. iuris p. 1347, 56), res p. 1348, 13, loca p. 1348, 38.* **2** *visitandi causa: p. 1348, 59.*

B *laxius pertinet ad visum: p. 1349, 3.*

II *respicitur actio incorporalis*:

A *-it is, qui (id, quod) intellegere, cognoscere studet aliquid*:

1 *interrogando, percontando*: **a** *usu communi: p. 1349, 21* (*quid rogetur, indicatur per struct. verb. p. 1349, 25, acc. obi. p. 1350, 6, praepos.* de *p. 1350, 59, non indicatur p. 1351, 1*). **b** *usu novato, sc. pro obi. est is, qui interrogatur: p. 1351, 17.*

2 *examinando*: **a** *vario contextu* (*quid -atur, indicatur per acc. obi. p. 1351, 53, interrog. obl. p. 1352, 23, praepos.* de *p. 1352, 44; actio fit libris evolvendis p. 1352, 62*). **b** *in contextu iuris: p. 1352, 74.*

3 *reminiscendo: p. 1353, 28.*

B *-it is, qui obtinere, invenire studet aliquid*:

1 *-itur id, quod (is, qui) optatur, postulatur sim.*: **a** *vario respectu: p. 1353, 41* (*cum acc. obi. p. 1353, 41, enunt. secund. p. 1354, 71, [acc. c.] inf. p. 1355, 11*). **b** *desiderando deficientia: p. 1355, 21* (*amissa, deperdita sim. p. 1355, 42*). **c** *egendo: p. 1356, 3.* **d** *reposcendo: p. 1356, 72.* **e** *arcessendo: p. 1357, 28.*

2 *-itur id (is), pro quo ultio exigitur: p. 1357, 46.*

3 *-itur is, qui prece aditur: p. 1357, 65.*

[Gitner]

I *respicitur motus actiove corporalis (in imag. l. 44 sqq.); -unt, qui (quae) investigant, persequendo quaerunt sim. (fere -unt animantes; indicatur ubi e. g. l. 12. p. 1348, 15. 63; vi q. d. resultativa l. 12. 15. 30. 1357, 28 sqq. al.; vergit in notionem q. e. perscrutari sim. p. 1348, 57*): **A** *strictius pertinet ad motum; -untur*: **1** *qualibet causa*: **a** *animantes* (*actio fit hostili animo l. 36. 39. p. 1348, 7 sqq. al.*): **α** *quolibet contextu* (*exempla selecta inde a* CIC.): PLAVT. Bacch. 527 *praeferam,* quae mandas mihi: Mnesilochum ut -am atque ut eum mecum ad te adducam simul **(***sim. iuxta pos.*: TER. Phorm. 309 abi, Phaedria, eum -e atque huc adduce. 881. VARRO rust. 1, 69, 3 cum … pueros dimisisset, ut medicum -rent ac mature adducerent. VVLG. II Esdr. 12, 27 -ierunt Levitas de omnibus locis suis, ut adducerent eos in Hierusalem. *cf. e. g. l. 31. 60 et* APVL. met. 8, 21, 2 qui -tum comitem … reduceret**)**. Capt. 473 *divites* eos *hospites* -unt, qui libenter, quom ederint, reddant domi, *sc. invicem ad cenam invitando.* Epid. 492 ego illam *amicam* -am iam, ubi ubi est. *al.* TER. Ad. 510 ibo ac -am fratrem, ut in eum haec evomam. AFRAN. com. 186 (*monet servum, ut praesto sit*) proin tu, cum quaeram, ne -am te, vide (*cf. p. 1346, 10*). ATELL. inc. 6 si quid monumenti nacta est, qui (*adv.*) eum -ret. :: est ungulus *eqs.* CIC. Arat. 442 gnatam lacrimosa -ens Cassiepia (*cf. gr. 653 παιδὸς ἐπείγεται εἰδώλοιο*). Verr. II 4, 131 *Syracusis victis Marcellus* ille -sisse … dicitur Archimedem illum (*seq. p. 1348, 20*). dom. 83 *Clodius* latitat omnino, sed si -i iusseris, invenient hominem apud sororem tuam. Planc. 31 emissus aliquis est e carcere …; idem postea praemandatis -tus (*nisi ad β*). Lael. 81 ut *bestiae* -ant atque adpetant, ad quas se adplicent eiusdem generis animantes. CAES. civ. 2, 35, 1 *miles quidam insectans* Varum nomine appellans -bat. SALL. Catil. 40, 1 *Lentulus* quoidam negotium dat, uti legatos Allobrogum -at eosque … inpellat ad societatem belli. VERG. Aen. 9, 223 *Euryalus* comes Niso graditur regemque *Ascanium* -unt. OV. fast. 4, 259 (*verba oraculi*) Mater abest; Matrem iubeo, Romane, -as! LIV. 42, 41, 8 ego … *interfectores* istos … -tos abire ex regno iussi. 44, 32, 1 -tos … legatos ad se duci iussit. FEST. p. 194 liberos servosque -ere eum *regem Latinum* non solum in terris, sed etiam *in caelo* … per oscillationem. PHAEDR. 1, 16, 7 ubi vos -am, cum dies *restitutionis* advenerit? CVRT. 6, 2, 9 *rex* non dimitti modo captivam … iussit, virum quoque -i, ut reperto coniugem redderet. 7, 2, 21 Polydamanta -i iubet. STAT. silv. 2, 5, 23 *leo* firmat hians oculos ⌊animum⌋que hostemque -it (⌊ ⌋ *ad IIB1a*). GELL. 15, 22, 6 cerva … in fugam se prorupit … et postea -ta perisse creditast. APVL. met. 5, 31, 2 Psychen illam fugitivam volaticam mihi -ite. AMM. 17, 1, 2 ut *aggrediendo* … in suis -ret barbaros, cum nullum reliquisset in nostris. SERV. Aen. 9, 565 ‘quaesitum’, qui -itur …, nam post raptum *agnus a matre* -itur (*add.* auct.: vel ‘quaesitum’ -endum, *ποθητόν* [*spectat ad p. 1355, 42 sqq.*]). PASS. Paul. 5 *Nero* iussit -i magni illius regis, *i. Iesu,* famulos (inquiri, quaeri *var. ll.; postea*: sicubi fuissent inventi). *al.* *in imagine -untur perditi, peccatores sim., sc. fere apud Christ.* (*cf. p. 1252, 43 sqq.*): TERT. pudic. 6, 14 luserit ante Christum caro, immo perierit antequam a domino suo -ta est: nondum erat digna dono salutis. 7, 6 quis magis perit a deo quam ethnicus, quamdiu errat? quis magis -itur a deo quam ethnicus, quando revocatur a Christo? 7, 16 *peccator* debet -i atque revocari. VET. LAT. Ezech. 34, 4 (Tert. pudic. 7, 18) pastores …, quod expulsum est, non convertistis, quod periit, non -istis (*gr. ἐζητήσατε, Aug. serm. 46, 3. al.* inquisistis, *Vulg.* quaesistis). 34, 6 (Aug. serm. 46, 18, *sim.* VVLG.) in omnem faciem terrae dispersae sunt *oves meae* et non fuit, qui -ret (*gr. ὁ ἐκζητῶν*). PRESB. Cypr. epist. 8, 1, 1 *gregem* perditum non -vimus et errantem non correximus. PSALT. Rom. 118, 176 erravi sicut ovis, quae perierat; -e servum tuum, domine (*gr. ζήτησον, Vulg.* quaere). *al.* **β** *in sermone iuris et usu inde derivato (cf. p. 1357, 38 sqq.; fort. huc l. 24); -untur: fugitivi, sc. domino reddendi causa* (*cf. l. 38*): PLIN. epist. 3, 14, 4 diffugiunt servi; quorum magna pars conprehensa est, ceteri -untur. GAIVS dig. 13, 6, 18, 2 impensis …, quae … post fugam *servi* -endi reducendi eius causa factae essent. 29, 5, 25 pr. lege Cornelia cavetur de praemio accusatoris, qui -vit et renuntiavit eos servos, qui … fugerint. VLP. dig. 11, 4, 3. *al.* *rei sim., sc. iudicio tradendi, puniendi sim.*: SVET. Aug. 55 sparsos de se in curia famosos libellos nec expavit … ac ne -tis quidem auctoribus id modo censuit *eqs.* Nero 39, 2 *famosorum carminum* neque auctores -iit et quosdam per indicem delatos ad senatum adfici graviore poena prohibuit. APVL. met. 3, 8, 5 (*loq. magistratus*) ut ceteros socios tanti facinoris -amus (*postea*: tormentis veritas eruenda). TERT. apol. 2, 9 solum Christianum inquiri non licet, offerri licet …; damnatis itaque oblatum, quem nemo voluit -tum; qui … non ideo meruit poenam, quia nocens est, sed quia non -endus inventus est. COD. Iust. 9, 40, 1 pr. (*a. 211*) adnotari, ut -atur, non utique ad poenam, sed ut potestas ei sit purgandi se **(***-itur reus absens in adnotatione ut*: 9, 2, 6 pr. [*a. 243*] absentem … accusari non posse, sed ‘-endum’ tantummodo adnotari solere. CALL. dig. 49, 14, 1, 3 praescriptio …, quae etiam circa ‘-endorum’ adnotatorum bona observatur. MARCIAN. dig. 48, 17, 1, 1 sq. non est irroganda in absentem poena, sed absens ‘-endus’ adnotatus est; [2] … circa -endos adnotatos. *al.***)**. HIST. AVG. Pius 7, 3 a quo conscios -i vetuit *imperator* (ex- *coni. Petschenig; postea*: de qua coniuratione quaeri vetuit. *cf. Ps. Aur. Vict. epit. 15, 6* instantibus patribus ad eos, qui contra eum coniuraverant, persequendos compresserit quaestionem). *milites deserti*: COD. Theod. 7, 18, 17 qui *tribuni* … vagorum et desertorum -endorum sumpserunt officium. **γ** *in defixione, sc. -untur fures sim. ulciscendi, puniendi causa* (*fort. huc p. 1357, 62*): TAB. devot. Mogont. 1, 4 (*saec. I ex./II in.*) Mater magna, te rogo …: sic et illam ⌊requi(ri)s⌋; adsecet, ut *eqs.* (⌊ ⌋ *si recte intelleximus; an* requis⟨i(i)⟩, adsecet ut *eqs., ut locus ad p. 1354, 71 sqq. pertineat?*). devot. Année Épigr. 1982 n. 669 (*saec. I/IV*) ut (i)llu(m) *furem* requerat[at] Neptu(nu)s (*nisi ad p. 1345, 69*).

b *res* (*corpus mortuum sim. e. g. l. 29 sqq.; exempla selecta inde a* CIC.): PLAVT. Cist. 724 quid quaeritas? :: vestigium hic -o, qua aufugit quaedam (APVL. met. 5, 5, 3. 6, 2, 2 totum per orbem Venus anxia disquisitione tuum v. … -it). ENN. ann. 186 omnes arma -unt **(**VERG. Aen. 7, 460 a. toro tectisque -it. 7, 625 [CLAVD. DON. *ad loc.* p. 94, 17 nullus fuit, qui arma non quaereret]. *al.***)**. CIC. Arat. 414 fera Pistrix, *i. Cetus,* labitur, horribilis epulas funesta -ens. Verr. II 4, 131 (*antea p. 1347, 21*) iste *Verres* omnia, quae -vit, non ut conservaret, verum ut asportaret, -vit. fin. 3, 10 cum … tantum librorum habeas, quos hic tandem -is? :: commentarios quosdam … Aristotelios … veni, ut auferrem **(***sim. -untur scripta*: TAC. ann. 14, 6, 3 testamentum … -i bonaque obsignari iubet. PLIN. epist. 1, 1, 2 quae *epistulae* adhuc neglectae iacent. SVET. Cal. 16, 1 scripta, senatus consultis abolita, -i … lectitarique permisit. COD. Theod. 16, 5, 66, 1 quos *libros* diligenti studio -i … conburi decernimus [*vers. gr. Conc.*^{S} *I 1, 3 p. 68, 21 ζητήσαντας, sim.* CONC.^{S} I 3 vers. Tur. p. 181, 24 omni studio -tos]**)**. OV. met. 2, 336 *Clymene* totum percensuit orbem exanimesque artus *Phaethonis* … -ens repperit **(***sim. -itur corpus mortuum eiusve membra*: QVINT. inst. 11, 2, 13 membra … omnia -entes ad sepulturam propinqui. TAC. hist. 2, 45, 3 corpus [GELL. 10, 16, 2]. *al.***)**. CVRT. 9, 8, 27 *herbam* inventam … – quippe a multis simul erat -ta – vulneri inposuit. COLVM. 2, 9, 13 *non* ea *siligo* longe nobis aut magna difficultate -enda est. SVET. Nero 6, 4 *armillam* taedio tandem maternae memoriae abiecit rursusque … frustra -iit. ANTH. 463, 13 his manibus *pollutis* … pia signa -is, miles? (*sc. redeundo in aciem*; sequeris *maluit Baehrens*). GROM. p. 316, 18 tales fines -endae sunt. *al.*

c *loca sim. (cf. infra l. 73 sq.); respicitur actio*: **α** *petendi, adeundi* (*addidimus corpus humanum, sc. in incarnatione, l. 54, noctem l. 47*): LVCR. 6, 261 ut horrescant ac tecta -ant *homines in tempestate.* CIC. nat. deor. 2, 129 gallinae … et quietum -unt ad pariendum locum et cubilia sibi … construunt. VERG. Aen. 3, 170 (*loq. in somnio Penates*) *Anchises* Corythum terrasque -at Ausonias. 6, 366 (*Palinurus mortuus ad Aeneam*) tu mihi terram inice … portusque -e Velinos (*inde* HYG. Gell. 10, 16, 5 inscitissime … petit, ut Aeneas portum Velinum -at. 10, 16, 10). VAL. FL. 3, 733 *Hercules* nec quae nova lustra -at, *sc. ubi Hylam inveniat,* nec quo temptet iter, … videt. ANTH. 8, 87 graviter vario noctem sermone -unt (*sc. foris eundo, si recte intelleximus*; trahebant *coni. Burman coll. Verg. Aen. 1, 748*). QVEROL. p. 25, 14 iam pervenimus. :: ipsa est platea, quam -is. HIER. epist. 22, 28, 4 viarum conpendia -untur. RVFIN. Clement. 1, 74, 2 -ta mansione nostra … *venisti* ad nos. CLAVD. 28, 317 qua sede recondam naufragii fragmenta mei, quaeve arva -am, in quibus *eqs.*? HIST. Apoll. rec. B 17 l. 14 eamus; hospitalia -amus (*rec. A l. 16* eamus hospitalia quaerentes). *al.* *respicitur incarnatio dei*: CARM. adv. Marc. 1, 102 *deus homo factus* sua, non aliena -ens. 5, 165 filius ipse dei dum carnis membra -it. **β** *perscrutandi*: HIL. in Matth. 17, 12 (*respic. Matth. 17, 26, ubi Vulg.* aperto ore eius) Petrus iubetur … primi piscis ascendentis os -ere repertumque in eo staterem *eqs.*

2 *visitandi, salutandi causa* (*cf.* GLOSS.^{L} I Ansil. RE 1836 [cod. Paris.] revisit: -it. *fort. addas p. 1354, 35 sq.*): CATVLL. 8, 13 vale, puella: … Catullus … nec te -et nec rogabit invitam (*cf. 16* quis nunc te adibit?). LVCC. Cic. fam. 5, 14, 1 te -vi saepius, ut viderem. MART. 7, 73, 5 dic, ubi conveniam, dic, qua te parte -am: quisquis ubique habitat, … nusquam habitat. TAC. dial. 7, 4 peregrini iam in … coloniis suis auditos *oratores,* cum primum urbem attigerunt, -unt ac velut agnoscere concupiscunt (*sim.* 10, 2 quotus quisque, cum ex Hispania … in urbem venit, … *poetam* -it? atque adeo si quis -it, ut semel vidit, transit *eqs.*). hist. 1, 23, 1 *Othonem* alios adgnoscere, quosdam -ere (*nisi ad p. 1350, 6 sqq.*). HIL. in psalm. 131, 25 aut infirmus visitatur aut carcere clausus -itur (*respic. Matth. 25, 36, ut* RVFIN. Basil. hom. 3, 4 l. 188). RVFIN. Basil. hom. 3, 4 l. 179 visitare aegrum, -ere clinicum. VVLG. prov. 29, 26 multi -unt faciem principis et a domino iudicium egreditur singulorum. COMM. apol. 693 nunc colit in vano quodlibet, nunc sancta -it; nescit, ubi primum occurrat (*sim.* instr. 1, 24, 13 exis inde, *sc. e synagoga,* foris, iterum tu fana -is). 818 quos *Christianos* magis ut fratres -unt gaudio pleni *Gothi.* PASS. mart. gr. (BHL 3970) 2

[Gitner]

qui me in absconditis frequenter -unt. EPIST. Merov. 3 populum nobis … commissum -ire …, aut certe visitatorem … distinare. *al.*

B *laxius pertinet ad visum, sc. actio fit oculos movendo, spectando* (*-unt ipsi oculi e. g. l. 6 sqq.; fere frustra, ut vergat in notionem desiderandi sub IIB1b illustratam*): ENN. ann. 473 (*inde* VARRO AT. carm. frg. 11) semianimes … micant oculi lucemque -unt *in capite revulso.* CIC. Mil. 1 (*in imag.*) qui *oculi mei* quocumque inciderunt, … pristinum morem iudiciorum -unt. EPIST. imp. Aug. Gell. 15, 7, 3 (*antea*: quem *Gaium* semper … desidero) praecipue *hodie natali meo* … oculi mei -unt meum Gaium. OV. met. 4, 129 illa *Thisbe* redit iuvenemque oculis ⟨animo⟩que -it (⟨ ⟩ *ad p. 1355, 43 sqq.*). CVRT. 4, 7, 11 *iter in solitudine facientes* haud secus quam profundum aequor ingressi terram oculis -bant. COLVM. 6, 35, 1 *libidinosae equae* circumspicientes -ere ac desiderare aliquid videntur. PLIN. epist. 6, 10, 2 (*1* maximi viri desiderium) quocumque me contulissem, illum ⟨animus⟩, illum oculi -bant (⟨ ⟩ *ad p. 1355, 69 sqq.*). GELL. 19, 1, 5 eum *Stoicum quendam* tunc in tantis periculis inque illo tumultu caeli marisque -bam oculis. *al.*

II *respicitur actio incorporalis*: **A** *-it is, qui (id, quod) intellegere, cognoscere, mente tenere studet aliquid* (*aliquem*): **1** *respicitur potius actio interrogandi, percontandi* (*sc. potius verbis, tacite se ipsum e. g. l. 32. 43. 60; in iure sim. l. 64. p. 1351, 11*): **a** *usu communi; quid rogetur*: **α** *indicatur* **(***additur persona, quae interrogatur, per praepos.* ab *l. 39. 55. p. 1350, 2. al.,* apud *l. 32,* de *l. 56. 64. p. 1350, 41. al.,* ex *l. 40. 44. 48. 70. p. 1350, 45. al.,* in *l. 65, per dat. l. 64. p. 1350, 43 [cf. praepos.* ad *p. 1351, 13. 31, ubi fort. subest notio localis]***);** *pendet*: Ⓘ *struct. verb.*: Ⓐ *interrog. obliqua* (*praeparatur per pron. e. g. l. 33; exempla selecta inde a* CIC.): PLAVT. Merc. 633 quid ego facerem? :: quid tu faceres? men rogas? ⟨-res⟩, rogitares, quis *emptor puellae* esset aut unde esset *eqs.* **(**[⟨ ⟩ requer- *var. l.*]. MELA 3, 45 u. *homines* in eas terras devenissent -endo cognosse *eqs.* IVV. 6, 286 u. haec monstra … vel quo de fonte, -is? RVFIN. Adamant. 4, 2 p. 60, 22 cum … haec … geri vidissem, coepi apud memet ipsum -ere, u. haec fierent, vel quis esset *eqs.* [*gr. ἀναζητεῖν*]**)**. CIC. Quinct. 88 quaesivi, quae causa fuisset …; deinde illud quoque -vi, qua ratione ex tot creditoribus nemo … idem fecerit. Manil. 22 -itur …, quemadmodum … reliquum possit magnum esse bellum (VARRO ling. 10, 15 cum … ab eo, qui *nomen* imposuit, non -imus, q. is velit declinari, sed *eqs.*). Flacc. 55 a Trallianis -o, quam pecuniam ab se ablatam querantur, suamne dicant (*sim. seq.* -ne *vol. IX 1, 272, 24*). dom. 3 illud a te … -o, quae te tanta poena … vexet. Planc. 48 quas tribus tu tulisti, si iam ex te -am *eqs.* nat. deor. 3, 8 dic, … quid -as. :: … primum illud, cur … tam multa dixeris (div. 2, 126. *al.* LVCR. 1, 645 c. tam variae res possent esse, -o, ex uno si sunt *eqs. al., e. g.* OV. met. 15, 233 *Helena* secum, c. sit bis rapta, -it. *cf. e. g. p. 1351, 33*). Att. 5, 21, 2 Cassius … litteras miserat, de quibus tu ex me -is, quid sibi voluerit *eqs. al.* CATVLL. 85, 1 odi et amo; quare id faciam, fortasse -is. VARRO ling. 9, 102 (*respic. coniugatio verborum*) quocirca non si genus cum genere discrepa[n]t, sed in suo qui[s]que genere si quid deest, -endum. rust. 1, 17, 3 in eo eorum *operariorum* e noviciis ⟨-to⟩, ad priorem dominum quid factitarent (⟨ ⟩ *Giocondo,* reliquisitio *codd.,* requisitione *Vrsinus, alii alia*). VERG. georg. 2, 227 *terra* rara sit an supra morem si densa, -es. Aen. 2, 506 forsitan et Priami fuerint quae fata, -as (*huc pertinet* GLOSS. V 143, 10 -as: quaeras). OV. am. 3, 6, 35 cornua si tua nunc ubi sint, Acheloe, -am **(**rem. 345 u. sit, quod ames, … -as. QVINT. inst. 6, 3, 44 [*respic. Cic. de orat. 2, 223*] *Crassus* -bat, u. essent eae possessiones. *al., e. g.* VET. LAT. Matth. 2, 4 [cod. 10] *Herodes* -vit ab eis *sacerdotibus,* u. Christus nasceretur [*gr. ἐπυνθάνετο, Vulg.* sciscitabatur]. RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 13 si -am de te, u. hoc in scripturis sanctis legeris**)**. ars 2, 663 nec quotus annus eat nec quo *mulier* sit nata -e consule. fast. 6, 222 *p. 1350, 28.* CELS. 7 prooem. 5 potest … -i, quid huic parti, *sc. chirurgiae,* proprie vindicandum sit. COLVM. 3, 7, 1 iam dudum te tacitum -ere, cuius generis sit ista fecunda vitis. SIL. 13, 798 quae tanta adeo gratantum turba, -ens *Scipio.* GELL. 18, 7, 2 (*1* quaeso … te) dubito … et -o, an *eqs.* APVL. met. 11, 20, 1 *sacerdotem* mihi … -enti, quid utique istud, respondisse *eqs.* PANEG. 5, 11, 1 an sufficeret hoc, *sc. remissio pecuniae,* nobis saepius -isti. PEREGR. Aeth. 15, 1 -vi de eo, quam longe esset ipse locus. VVLG. II reg. 3, 8 (*Abner adulterii accusatur*) tu -sisti in me, quod argueres pro muliere. DIDASC. apost. 29, 4 si quis … soror venerit, diaconus -at ab ea, si adhuc virum habet, si vidua est *eqs. al.* Ⓑ *oratio recta* (*praeparatur per pron. e. g. l. 68*): CIC. Q. Rosc. 40 id … -o: quam ob rem … *pecuniam* separatim Fannio dissolvit? Cael. 50 (*ad Clodiam*) ex te ipsa -o: … si quae mulier sit eius modi, qualem … descripsi, … cum hac aliquid adulescentem hominem habuisse rationis, num tibi perturpe … esse videatur? CE 1013, 3 (*saec. I in.?*) hic situs Eudaemo …; 'unde?' -is (*nisi ad l. 28*). PLIN. epist. 9, 23, 2 hunc post varios … sermones -sisse: 'Italicus es an provincialis?' TERT. resurr. 32, 7 illud … de argutissimis istis demutatoribus ossuum … -o: cur, si quando in animam quid pronuntiatur, nihil aliud animam interpretantur? PEREGR. Aeth. 20, 9 -vi ab eo *episcopo* dicens: 'rogo te *eqs.*' HIST. AVG. Gall. 9, 3 ab his, qui circum eum erant, -bat: 'ecquid habemus in prandio?' CASSIOD. hist. 2, 13, 3 (*antea p. 1351, 35*) denuo imperatore -ente: '…?' (*gr. Socrat. 1, 10, 3 ἐπανερομένου*). *al.*

Ⓘⓘ *acc. obi.* (*nom. in struct. pass.*): Ⓐ *subst.* (*addidimus enunt. relat. l. 22. 39; exempla selecta*): CIC. Q. Rosc. 22 (*antea*: cur … *nummos* cuncupierit, quaero) Roscio cur tanti fuerint *sestertia tot,* causam -o **(**VERG. Aen. 6, 710 horrescit visu … causasque -it inscius Aeneas, quae sint ea flumina *eqs.* OV. met. 10, 388 tum … flere vacavit, tum dare complexus laqueique -ere c. VAL. MAX. 9, 11, 1 repentinae morae c. -vit. CVRT. 5, 2, 14 cum spadonem … ingemiscentem conspexisset rex, c. maestitiae -vit; ille indicat *eqs. al.; potius examinando p. 1351, 55 sqq.***)**. Cluent. 141 *Crassus* Tiburtem fundum -bat (*i. quaerebat, quomodo fundus T. se haberet; syn.* flagitabat, poscebat). de orat. 2, 180 a me rationem ordinis … -sisse **(**COLVM. 5, 1, 2 cum de conmetiendis agris r. … *quidam* -ret a me [*cf. 3* dicebam *eqs.*]. QVINT. decl. 325, 13. TERT. orat. 13, 2 id cum scrupulosius percontarer et r. -rem, comperi *eqs. al.; cf. p. 1351, 67. 1353, 50 sq. 1356, 37***)**. Att. 6, 1, 8 e quibus *libris meis de re publica* unum *ἱστοριχὸν* -is de Cn. Flavio. 11, 2, 4 *familiaribus meis* velim des litteras meo nomine; … ⟨si⟩ signum -ent aut manum, dices iis *eqs.* BELL. Hisp. 32, 8 ut ab eo *Pompeio* quae vellent de bello -rent (con- *var. l.*). VERG. Aen. 1, 217 *naufragi* amissos longo socios sermone -unt …, seu vivere credant *eqs.* (*explicat* GLOSS.^{L} I Ansil. RE 1396 in memoriam revocant, *ut locus ad p. 1353, 28 sqq. pertineat*). OV. epist. 6, 31 ut rediit animus, tua facta -ere coepi (met. 13, 211 si mea f. -is: hostibus insidior). met. 2, 551 (*loq. cornix*) quid fuerim … vide, meritumque -e: invenies nocuisse fidem. fast. 6, 222 tempora taedis apta -bam, ⟨quaeque cavenda forent⟩ **(**[*ad p. 1349, 26 sqq.*]. FORTVN. AQVIL. in euang. Matth. 5 vocatis Herodis magis occulte -it tempus visae stellae**)**. QVINT. decl. 298, 6 ad domum divitis veni, nomen *filii mei dissoluti* inter non agnoscentes -vi **(**CE 457 [*saec. II*] tu quicumq(ue) legi⟨s ti⟩tulum nostrum n. q(ue) -is. 1085, 1 [*saec. II/III*]. 696, 3 [*a. 506*] n. dulce, lector, si forte defunctae -es. PASCHAS. verba patr. 10, 4 [*gr. 5, 18, 13 λέγει*]. *al.***)**. SVET. Dom. 16, 2 horas -enti … sexta … nuntiata est. APVL. met. 8, 24, 3 rursum -it annos aetatis meae. PEREGR. Aeth. 45, 3 singulariter interrogat episcopus vicinos eius *catechumeni* …; singula vitia … -et (*seq. l. 75*). QVEROL. p. 11, 13 illa … nunc -is cotidiana et iocularia. CLAVD. DON. Aen. 1, 750 p. 144, 4 ('multa … rogitans') superflue, quae noverat et picta habuit, -bat. COMM. instr. 1, 26, 29 (*respic. gen. 4, 9 sq.*) *deus* -vit … fratrem a fratre peremptum: … 'ubinam frater?' EXCID. Troiae 43 p. 91, 3 *Dido* c(o)epit … de (A)enea casus Troi(a)e -ere. ANTH. 892, 2 (*an carmen recens sit, quaerit Riese in ed. p. 392; ad meretricem*) dum noctis pretium tibi -o. *al.* Ⓑ *pron. neutr. solum* (*praeparativa supra attulimus; exempla selecta post* CIC.): LVCR. 5, 1091 illud … tacitus ne forte -as, fulmen detulit in terram mortalibus ignem. CIC. rep. 2, 64 quoniam nihil ex te, Africane, hi maiores natu -unt, ex me audies, quid in oratione tua desiderem. ac. 1, 3 illud … mihi ante hoc tempus numquam in mentem venit a te -ere (*postea*: quaero, quid sit *eqs.*). Tusc. 3, 71 ut nos … idem ab illis -amus. fam. 1, 9, 19 quod … tibi exposui, facilia sunt ea, quae a me de Vatinio et de Crasso -is. *ibid.* peto a te, ut id a me neve in hoc reo neve in aliis -as. *al.* NEP. Att. 20, 2 *Augustus* cum modo aliquid de antiquitate ab eo -ret, modo aliquam quaestionem poeticam ei proponeret. BIBAC. carm. frg. 12 rumores … serunt varios et multa -unt (*si recte huc*). OV. fast. 1, 145 si plura -ere vellem. MART. 7, 37, 7 quid plura -is? APVL. met. 5, 13, 5 (*Psyche ad Cupidinem*) *non* quicquam amplius in tuo vultu -o. ARNOB. nat. 7, 18 p. 363, 17 quae est … causa, -am ut eadem rursus, ut *eqs.* AVG. civ. 12, 13 p. 530, 27 quod nos modo quaerimus, … et posteri etiam … eadem curiositate -ere *possunt* (*postea*: istam movere quaestionem). *al.*

Ⓘⓘⓘ *praepos.* de *vel* super (*cf. p. 1349, 44. 1352, 44 sqq.*): RVT. LVP. 1, 19 quid a me saepius his verbis de meo officio -is? GELL. 4, 6, 4 super eodem … verbo -i audio. 10, 3, 18 ne qui fortasse de 'Bruttianis' -at, id significat: *eqs.* TERT. resurr. 14, 3 nunc, si probavimus utrumque, velim etiam de causa -as, an sit aliqua tam digna *eqs.* test. anim. 4, 11 si de aliquo iam pridem defu⟨ncto tamquam de vi⟩vo quis -at. VET. LAT. Matth. 2, 8 (cod. 10; *loq. Herodes*) euntes -ite diligenter de puero et, cum inveneritis, renuntiate mihi (*cf. vol. VII 1, 1818, 76 sq.*). HIST. AVG. Alex. 20, 2 moderationis tantae fuit, ut … de absentibus semper -ret. VVLG. Dan. 2, 14 Danihel -vit de lege … ab Arioch principe militiae regis. RVFIN. Clement. 1, 73, 1 mihi occurrit … frater … -ens a me de singulis … fratribus. AVG. civ. 18, 50 p. 334, 20 *Iesus* rursus eis de adventu eius novissimo -entibus respondit. MACR. Sat. 7, 2, 16 Aeneas … *non* de una re aut altera -it, sed 'singula laetus exquirit *eqs.*' (*sc. Verg. Aen. 8, 311 sq.*). *al.* *praepos. subauditur ex enunt. antecedenti*: PEREGR. Aeth. 45, 4 si *episcopus* probaverit sine reprehensione esse *catechumenum* de his omnibus *vitiis,* quibus -vit pr(a)esentibus testibus (*v. Löfstedt, Komm. p. 275*).

[Gitner]

β *non indicatur*: CIC. Brut. 183 (*praecedit quaestio Attici*) ⌊recte -is⌋, inquam (⌊ ⌋ *sim.* Tusc. 2, 26). ac. frg. 20 fortasse verum dicis, sed -am diligentius. Tusc. 4, 10 post -es, si quid fuerit obscurius *dictum.* Att. 10, 5, 2 epistulam ad Vestorium statim detuli, ac valde -ere solebat (*sc. quaerebat, cur non advenisset*). BELL. Afr. 35, 1 quibus rebus Scipio ... mirari et -ere. OV. met. 4, 680 pande -enti nomen terraeque tuumque et cur vincla geras. CE 1076, 1 (*saec. I*[1]) filia cum matre est, hospes, sei forte -is, heic sita. PLIN. epist. 6, 20, 20 haec ... leges et tibi scilicet, qui -sisti, imputabis, si *eqs.* VLP. dig. 48, 18, 1, 21 qui quaestionem habiturus est, non debet specialiter interrogare, an Lucius Titius homicidium fecerit, sed generaliter, quis id fecerit: alterum enim magis suggerentis quam -entis videtur. VET. LAT. Is. 8, 19 (Hier. hom. Orig. in Is. 7, 2) quaerite ventriloquos; ... non gens ad deum suum -unt? (*gr. ἐκζητήσουσιν,* VVLG. populus a deo suo -it). CLAVD. DON. Aen. 11, 250 p. 447, 7 -entis vox ista videtur esse, sed non est, quin potius obiurgantis. VVLG. II par. 18, 6 numquid non est hic prophetes domini, ut ab illo ... -amus? *al.*

b *usu novato, sc. pro obi. est is, qui interrogatur* (*cf. B3; accedunt variae struct. indicantes, de qua re -atur, e. g. l. 20. 35. 44; acc. dupl. l. 40. 46*): HIL. c. Const. 20 (*respic. gen. 1, 26*) cuiusmodi imago est, catholici si -antur, docebunt. SERV. auct. ecl. 8, 55 quos *nautas* cum rex de Arione ⌊-sisset et illi⌋ eum mortuum mentirentur (⌊ ⌋ *ed.,* requissis at illi *cod.*). SALV. gub. 7, 25 nunc illos -o, ...: dicant, quid *eqs.* CONC.[S] II 2, 1 p. 64, 25 (= II 3, 1 p. 150, 1) Athanasius, quod -tus est, dicat (*gr. II 1, 1 p. 164, 3 ὅπερ ἐζητήθη*). II 3, 1 p. 148, 26 -tus a ... episcopis professus sum, quia *eqs.* (*gr. II 1, 1 p. 163, 14 ἐρωτηθείς, altera versio II 2, 1 p. 63, 38* interrogatus). TRIFOL. epist. 6 *in synodo* -ti sunt a iudicibus ... archimandritae *haeretici* taliter: '...'. PASCHAS. verba patr. 1, 1 frater, quemadmodum in cella propria degere debet, abbatem Sisoium -vit (*gr. deest*). 30, 1 quae *virgo,* dum a quo fuisset conprehensa -itur, ... inquit: '...' (*gr. 15, 39 l. 8 ἠρωτᾶτο*). 31, 6 cum quidam ⌊abbatem Sisoium frequenter tali sermone⌋ -ret: '...?' (*gr. Cot. p. 675*[B] *ἠρώτησε.* ⌊ ⌋ ad a. S. f. talem sermonem *in rec. fort. depravata* VITAE patr. 7, 11, 5 [*ad struct. cf. Norberg, Synt. Forsch., 1943, 149*]). 43, 1 cum ... frater eam ⌊de⌋ patre eius -ret, cur tot diebus tardasset (*gr. 14, 25 l. 22 ἐπερωτᾶν.* ⌊ ⌋ pro *in rec. fort. depravata* VITAE patr. 3, 144). CASSIOD. hist. 2, 13, 2 -vit imperator Acesium *episcopum,* si et ipse consentiret in fide (*gr. Socrat. 1, 10, 2 ἠρώτα. seq. p. 1350, 4*). 5, 39, 9 hos ... dum -rent cultores Nicaeni concilii, cur *eqs.* (*postea*: his sermonibus respondebant; *gr. Sozom. 4, 29, 3 πυνθανομένων ... αὐτῶν*). inst. praef. 7 quendam senem ... de obscurissimo loco scripturae ... fuisse -tum. Ios. antiq. 18, 169 p. 527 cum ... *fur* ad Pisonem duceretur ..., causam fugae -tus (*gr. ἐρομένου τὴν αἰτίαν*). in psalm. 113, 5 l. 80 -itur ... mare, discutitur fluvius, cur suas consuetudines perdiderunt. ITIN. Anton. Plac. rec. A 35, 4 (*antea*: videmus homines ... per digitos in pedes anulos missos) -ti, quare sic, dixerunt: '...'. VEN. FORT. carm. 7, 20, 2 quae tibi ... salus, saepe -o viros (*sc. viatores*). GREG. M. dial. 3, 1, 4 cum ... regis gener crebro ingrederetur hortum suumque hortolanum quaedam -ret *eqs.* CIL III p. 961 l. 18 (*tabella plumbea Traguriensis; saec. VI*) ⟨r⟩equesitus, quare transire non potuisti, dixisti, quia *eqs. al.*

2 *respicitur potius actio examinandi*: **a** *vario contextu* (*hic illic c. vi obtinendi, e. g. l. 69. p. 1352, 63. 67 [cf. p. 1353, 28 sqq.], nova excogitandi p. 1352, 7. 18, perscrutandi e. g. p. 1352, 71*); *quaestio fit*: **α** *quolibet modo scrutandi (iuxta ponitur* scrutari *p. 1352, 33); quid (quis) -atur*: Ⓘ *indicatur per*: Ⓐ *acc. obi.* (*nom. in struct. pass.; intellegitur ex pron. relativo l. 66; reflexive l. 74; exempla selecta*): CIC. Verr. II 5, 141 (*antea*: quaero) in ceteris ... non magno opere causas -am (fat. 25 non est -enda externa c. OV. met. 13, 940 obstipui dubitoque diu causamque -o, num *eqs.* VELL. 1, 17, 5 c. cum saepe -o, numquam reperio, quas *eqs.* CELS. 7, 14, 1 commune omnibus *vitiis* est umbilicum indecore prominere: c. -untur; Meges tres has posuit *eqs. al.; potius interrogando v. p. 1350, 8 sqq.*). 5, 157 homines in conventu, *sc. Syracusani,* ... nimium diligenter praedonum numerum -bant (SCHOL. Verg. Veron. ecl. 3, 34. *sim. computando*: MART. CAP. 7, 786 [*antea*: mensura ... quaeritur] medii minimique maxima mensura ... -itur. BOETH. arithm. 2, 50, 10 l. 105 [*antea*: tetragonicum latus inquire]. *al.*). fin. 5, 51 quid attinet de rebus tam apertis plura -ere? ac. 2, 148 (*147* cum haec quaeremus) saepius enim congredientes ... in Tusculanis nostris, si quae videbuntur, -emus. nat. deor. 2, 96 animi ... neque admirantur neque -unt rationes earum rerum, quas semper vident. LVCR. 1, 640 *Heraclitus* clarus ... gravis inter Graios, qui vera -unt (*sim. -itur* veritas: EDICT. imp. Aug. dig. 48, 18, 8 pr. efficacissimas eas *servorum quaestiones* esse ad -endam v. MIN. FEL. 23, 8 in isdem opinionibus *falsis* miseri consenescunt, cum sit v. obvia, sed -entibus. *al.; cf. p. 1352, 39*). MANIL. 1, 139 neque terra patrem novit nec flamma nec aer aut umor ...; prohibentque -i ultra se quicquam. 2, 108 quem ... in unum *hominem* descendit deus atque habitat seque ipse -it. CELS. 2, 18, 12 facilis ... et necessaria cognitio est naturam eius *aquae* -entibus. QVINT. inst. 1, 6, 31 (*28* etymologia, quae verborum originem inquirit) sive ... nomina hominum locorum ... -amus (*cf. e. g. l. 5*). PLIN. epist. 10, 43, 1 -enti mihi Byzantiorum rei publicae impendia. FRONTO p. 5, 13 sine homines ambigant, disserant, disputent, coniectent, -ant, ut Nili caput, ita nostri amoris originem (GELL. 1, 25, 18 o. verbi -entes. LACT. epit. 19, 1 nunc ... o. religionum -amus). VET. LAT. Sirach 44, 5 -entes modos musicos (*gr. ἐκζητοῦντες*). LACT. inst. 4, 5, 4 tempora, per quae quisque illorum *prophetarum* fuerit, diligentissime ⌊-ere⌋, ut sciat *eqs.* (⌊ ⌋ *var. l.* -ta cognoscere *praeferunt Heck-Wlosok*). QVEROL. p. 39, 2 tecta si percolent, si confringantur fores, omnia ad se revocat *dominus,* omnia -it. VVLG. psalm. 43, 22 si expandimus manus nostras ad deum alienum, nonne deus -et ista? (*interpretatur* CASSIOD. *ad loc.* l. 340 -ere ... solemus, quando illa desideramus agnoscere, quae nostram novimus conscientiam non tenere). MACR. somn. 1, 8, 3 sapientes, qui superna et acie mentis -unt et quaerendi ... diligentia comprehendunt. PS. OV. argum. Aen. 3 tit. tertius *liber* errores pelagi terraeque -it (*si recte intelleximus*; recludit *temptavit Watt, Harv. Stud. Class. Phil. 91, 1987, 289*). ANTH. 55, 1 *Iuno* viribus Herculeis dum noxia ⌊facta⌋ -it, *sc. labores excogitando* (⌊ ⌋ fata *vel* pacta *coni. alii*). CONC.[S] II 3, 2 p. 131, 11 omnibus ab isdem consequenter -tis, quae placuerint de sancta fide, manifesta vobis fiant (*gr. II 1, 2 p. 123, 33 πάντων ... παρ' αὐτῶν ἐξετασθέντων*). MVTIAN. Chrysost. hom. 22, 2 p. 376[in.] multi quaerunt, quo ...; sed supervacaneum est ista -ere (*gr. p. 157*[med.] *ζητοῦσι ... ζητεῖν*). *al.* Ⓑ *interrog. obliquam* (*non facile distinguitur ab usu p. 1349, 26 sqq. illustrato, ubi aliquid voce sim. interrogatur; c. pron. praepar. l. 37; abl. absol. pro interrog. l. 43*): CIC. Vatin. 9 quid quisque nostrum de se ipse loquatur, non est sane -endum; boni viri quid iudicent, id est maximi ... ponderis. part. 95 quibus facultatibus armorum ... possimus uti, -endum est. CATVLL. 116, 1 (*loco vix sano*) *ego* saepe tibi studioso animo ⌊venante⌋ -e⟨n⟩s, carmina uti possem mittere Battiadae (⌊ ⌋ verba apta *coni. Trappes-Lomax, Catullus, 2007, 299, ita ut locus ad p. 1354, 14 sqq. pertineat; alii alia*). VARRO ling. 5, 2 a qua re sit 'pertinacia', cum -itur (quaeri-, sequi- *trad.*), ostenditur esse a perten⟨den⟩do (*postea*: unde sint verba, scrutantur. *cf. l. 2*). CELS. 1 prooem. 36 -ere etiam s⟨e⟩ ratio idem doceat, quod experientia, an aliud. *al.* QVINT. inst. 12, 9, 17 *oratores* inviti ... recedunt a praeparatis et tota actione respiciunt -untque, num aliquid ... ex tempore dicendis inseri possit. GELL. 11, 15, 6 hoc ... fuit ... -endum, vacuane ... sit istaec productio ..., an *eqs.* TERT. apol. 50, 15 quis ... non ... concutitur ad -endum, quid intus in re sit? HIST. AVG. Aur. 20, 5 erat ... famae suae curiosissimus, -ens ad verum, quid quisque de se diceret. RVFIN. Adamant. 2, 19 si ... alterius coeli *Christus est,* ut dicis, -endum est, si infecti, id est non ab aliquo creati (*gr. ζητεῖν*). AVG. civ. 3, 11 p. 109, 7 Numa Pompilius pace abundans, sed, quo *deo* donante, nesciens nec -ens. MACR. Sat. 3, 4, 6 Nigidius ... -it, num *eqs. al.* Ⓒ *praepos.* de (super *l. 46*): GELL. 4, 6, 4 quaeri solet, quid verbum id (*i. 'succidaneus'*) significet; in Plauti quoque comoedia ... super eodem ipso verbo -i audio. APVL. Plat. 2, 26 p. 259 *Plato* de statu et de commodis civitatis -ens originis eius principia et fundamenta disponit. MIN. FEL. 40, 2 de quibus crastino ..., ut de toto ... promptius -emus. SERV. Aen. 6, 177 Probus ... et Donatus de hoc loco -endum adhuc esse dixerunt. *al.*

Ⓘⓘ *non indicatur* (*cf. e. g. l. 64. 69. p. 1353, 33*): CIC. ac. frg. 20 (*antea*: ad illum converte et quaere) tu fortasse verum dicis, sed -am diligentius. GELL. 12, 6, 1 quod reliquimus inenarratum, ut legentium coniecturas in -endo acueremus. TER. MAVR. 1607 vim propriam pedibus fida ... reddite mente, ne, dum -is, tarda sit dispectio. IREN. 1 praef. 1 interpretatores mali ... illiciunt per verborum artem simpliciores ad -endi modum (*gr. εἰς τὸν τοῦ ζητεῖν τρόπον*). POMP. gramm. V 217, 11 (*respic. verba defectiva*) si volueris sequi vera, -e. GREG. M. epist. 11, 6 l. 17 si subtiliter ⌊-entes⌋ nihil est, quod ei *episcopo candidato* ex ante acta vita criminis ... possit ... obviare (⌊ ⌋ *nom. pendens, de usu v. Norberg, Stud. crit. II, 1939, 189 sq.*). *al.*

β *libris evolvendis, inspiciendis sim.* (*huc vergit e. g. p. 1354, 14 sqq.*): QVINT. inst. 1, 7, 19 est in hac ... parte Lucili praeceptum ...; si quis parum credet, apud ipsum in nono *libro* -at. 10, 1, 23 (*22* utilissimum ... utrimque habitas legere actiones) ad cognoscendam litium quaestionem recte -entur *orationes.* PLIN. epist. 3, 21, 4 tu si placuerint hi *versus Martialis,* ceteros in libro -es. GELL. 3, 16, 12 in eo decreto Hadrianus id statuere se dicit -tis veterum philosophorum ... sententiis. MIN. FEL. 33, 4 scripta eorum *Iudaeorum* relege, vel ... Antoni Iuliani de Iudaeis -e. HIST. AVG. Aurelian. 1, 10 si hoc *opere* contentus non fueris, lectites Graecos, linteos etiam libros -as, quos Vlpia tibi bibliotheca ... ministrabit. LEX Visig. 9, 3, 4 de homicidis, ... maleficis et veneficis in eorum titulis leges sunt -end(a)e. *al.*

b *in contextu iuris, quaestionis, litis -itur crimen, facinus sim. (quaedam vergunt ad 1, e. g. p. 1353, 20. 25; cf. l. 73. p. 1347, 56 sqq. 1351, 11. 70;*

[Gitner]

accedit praepos. in *c. abl. l. 8 et fort. l. 25); quid -atur, indicatur per*: **α** *enunt. interrog. vel quodlibet secund.* (*praeparatur per pron. e. g. l. 7 sq.*): POMPON. dig. 37, 11, 9 -itur, an patris testamentum signatum sit. 45, 3, 39 qua actione fructuarius reciperare possit a domino proprietatis, -endum est. GAIVS inst. 2, 114 (*sim.* dig. 28, 1, 4) si quaeramus, an valeat testamentum, inprimis advertere debemus, an …; deinde … -emus, an *eqs.* dig. 36, 1, 65, 4 -endum tamen et illud est, num *eqs. al.* VLP. dig. 2, 15, 8, 9 in causa hoc erit -endum, quae causa sit transigendi. COD. Iust. 7, 47, 1, 1 sancimus … iudices, qui causas dirimendas suscipiunt, per suam subtilitatem -ere, ut, quod inducitur damnum …, hoc reddatur (*nisi ad p. 1357, 17 sqq.*). INST. Iust. 2, 20, 32 ut -amus, an, quo tempore dies legati cedit, in potestate heredis non sit (*cf. p. 1355, 8*). *al.* **β** *praepos.* de *vel* super (*accedit enunt. interrog. l. 18*): TERT. nat. 1, 6, 2 cum de ceteris criminibus … nisi prius -atur, poena cessat. COD. Iust. 9, 22, 11 (*a. 287*) si lis … remissa est, etiam de fide instrumenti civiliter apud eos *iudices* … -etur. Theod. 4, 4, 2 pr. praebemus licentiam, ut civiliter sive criminaliter … super prolata epistola -atur. CHART. lat. ant. XX 705, 82 (*a. 445/6*) de debit⟨o⟩ Eleutherionis sol(idorum) n(umero) … *tot* -endum, ⟨si qu⟩id opera sua egerit vel detulerit (*nisi ad p. 1356, 72 sqq.*). **γ** *acc. obi.* (*subauditur l. 21*): TERT. apol. 2, 10 -enda quaestionibus scelera. 4, 11 incestus sum; cur non -unt? infanticida; cur non extorquent? COD. Iust. 7, 39, 2 pr. (*a. 365*) cum lex … iubeat ab his possessionis initium non -i, qui sibi potius quam alteri possederunt. LEX Visig. 3, 4, 17 (*cf. tit.* scelus … perquirere) si iudex … talia vitia -ere aut contestari vel distringere noluerit *eqs.* Visig. Eur. 288 ut ille *venditor servi* ⟨in ser⟩vo suo -at crimen, quod sibi obiecerat (*cf. in eadem re Visig. 5, 4, 14* in servo suo crimen … inquirere vel vindicare). *al.*

3 *respicitur potius actio reminiscendi, in mentem revocandi sim.* (*fort. huc p. 1350, 23*): CATVLL. 62, 12 aspicite, innuptae secum ut meditata *carmina* -unt; non frustra meditantur. OV. met. 7, 521 (*antea p. 1355, 71; loq. Aeacus*) ossa … iacent, memori quos mente -is. QVINT. inst. 11, 2, 5 tot res vetustas tanto ex intervallo repetitas reddere se et offerre, nec tantum *nobis* -entibus, sed [in] sponte interim. 11, 2, 7 quaedam -ta se occultant et eadem forte succurrunt. VET. LAT. Sirach 39, 13 non recedet memoria eius *sapientis* et nomen eius -etur a generatione in generationem ([*gr. 39, 9 ζήσεται*]. AVG. conf. 10, 19, 28 si … n. eius *hominis noti* obliti -amus).

B *-it is, qui quolibet modo obtinere, invenire, habere studet aliquid* (*aliquem*): **1** *-itur id, quod (is, qui) optatur, postulatur sim.* (*potius vi q. d. resultativa p. 1354, 20. 38. al.; -unt fere animantes, sed res e. g. p. 1354, 19 et praesertim p. 1356, 4 sqq.*): **a** *vario respectu*: **α** *cum acc. obi.* (*nom. in struct. pass.*): ① *-unt quilibet, qui appetunt*: Ⓐ *res* (*sc. maxime incorporeas; cf. p. 1354, 43*): ① *poscendo, precando sim.* (*sc. ab aliquo, qui saepe indicatur per praepos.* ab, *e. g. l. 48. p. 1355, 19,* de *l. 73. p. 1354, 65. al.; exempla selecta post* CIC.): RHET. Her. 4, 37, 49 hic ego virtutem vestram quaero, sapientiam desidero, veterem consuetudinem -o. CIC. div. in Caec. 2 me … esse pollicitum, …, quo tempore aliquid a me -rent, commodis eorum me non defuturum. Verr. II 1, 22 necesse est, cum de toto ordine desperarit, aliud genus hominum atque aliam rationem iudiciorum -at *populus* (LIV. 38, 55, 10 tantae summae r. … ab ipso P. Scipione -tam esse in senatu tradunt). 4, 79 te …, P. Scipio, … appello: abs te officium tuum debitum generi … -o et flagito **(**fam. 2, 1, 1 non tam mihi molestum fuit accusari abs te o. meum quam iucundum -i [*sc. scribendi ut*: 6, 6, 1 litterarum … o. 7, 26, 1 magis tuum o. desideravi, quam a te -i putavi meum]. OV. epist. 18, 145 [*loq. Leander, antea Phrixum nominans*] *non* o. pecoris navisve -o**)**. 5, 129 fidem et misericordiam vestram -bat (Mil. 92. TAC. ann. 12, 36, 3 *quidam* vultu demisso … m. -ens. *al.*). 5, 172 cives Romani … vestram severitatem desiderant, vestram fidem implorant, vestrum auxilium -unt (*al., v. vol. II 1620, 27 sq.*). Brut. 120 Stoicorum astrictior est oratio aliquantoque contractior quam aures populi -unt. *al.* CATVLL. 58^{b}, 6 (*enumeratis hominibus et equis celerrimis*) adde huc plumipedas volatilesque, ventorumque simul ⌞-e⌟ cursum (⌞ ⌟ rege utre *Gärtner, Acta Antiqua 47, 2007, 27 sq.*). NEP. Thras. 4, 3 corona *civica* contentus Thrasybulus neque amplius -vit neque *eqs.* QVINT. decl. 328, 15 cum frustra (tristitia *var. l.*) indulgentiam meam -et. PASS. Perp. 20, 5 acu -ta … dispersos capillos infibulavit; non enim decebat martyram sparsis capillis pati (*cf. gr. ἐπιζητήσασα βελόνην*). AVSON. 27, 13 (393 S.), 97 (*ad poetam*) protinus ede, quod -o; nil quaero, nisi quod labris (libris *codd.*) tenetur. VVLG. Mal. 2, 7 labia … sacerdotis custodient scientiam et legem -ent ex ore eius. LEX Sal. Merov. 57, 1 debet eis *iudicibus* dicere *is,* qui causam -it: 'dicite nobis legem Salicam' (*postea*: causam prosequitur). VEN. FORT. carm. 6, 1, 97 in quo *marito tuo* digna manent, quidquid de rege -as. *al.* ② *vario modo* (*vergit in notionem cupiendi e. g. l. 75 sqq.; exempla selecta tantum attulimus*): CATVLL. 62, 37 quid tum, si carpunt *innuptae Hesperum,* tacita quem mente -unt? CIC. Brut. 15 *liber tuus praebuit* mihi … eam utilitatem, quam -bam. Att. 12, 37, 2 (*respic. villa adipiscenda*) nescio quo pacto celebritatem -o; itaque hortos mihi conficias necesse est. HOR. epist. 1, 15, 18 rure meo possum quidvis *vinum* perferre …; ad mare cum veni, generosum et lene -o, quod curas abigat. MANIL. 4, 6 pauperior … bonis quisque est, quia plura -it, nec, quod habet, numerat. SEN. contr. exc. 4, 7, 3 occasionem *tyrannicidii* -ens temptavi servos **(**HIL. c. Const. 23 perfidiae [COD. Iust. 1, 1, 4 pr.; *a. 452*]. HIST. AVG. Aur. 13, 6 diripiendae urbis o. … -ens**)**. CELS. 5, 26, 24^{C} neminem decipi decet, ut propriam viscerum curationem -at. VAL. FL. 8, 39 (*Iason ad Medeam*) ⟨iam⟩iam non ulla -o vellera: teque meae satis est vexisse (quaesisse *var. l.*) carinae. QVINT. inst. 8 prooem. 30 (*28* qui … lectione multa … copiosam sibi verborum supellectilem comparavit) non ut -ta respondere *oratori,* sed ut semper sensibus inhaerere videantur **(***sc. verba, ut sim.* SVET. Tib. 71 *ἔμβλημα* … commutandam censuit vocem et pro peregrina nostratem -endam. FRONTO p. 57, 27 remotis et -tis [*neutr. pro subst.; v. p. 1073, 12*]. p. 144, 20 *dabas operam* synonymis colligendis, verbis … singularibus -endis. *fort. huc trahas p. 1352, 30***)**. PLIN. epist. 5, 16, 11 ut … crudum adhuc vulnus medentium manus reformidat, deinde patitur atque ultro -it (*postea*: desiderat. *cf. l. 35. p. 1347, 11*). SVET. Cal. 24, 3 chirographa … -ta fraude ac stupro divulgavit. APVL. met. 2, 24, 6 abi, … fatue, qui in domo funesta cenas et partes -is. VET. LAT. Is. 62, 12 (Hier. *ad l.*) vocaberis -ta civitas et non derelicta (*gr. ἐπιζητουμένη, Vulg.* quaesita. *explicat* HIER. *ibid.* l. 60 G. -ta *civitas,* ut hebraice dicitur 'drusa'. *cf.* VVLG. Ier. 30, 17 quia 'eiectam' vocaverunt te, Sion; haec est, quae non habebat -entem). AVG. civ. 15, 4 p. 63, 22 (*antea: civitas terrena* concupiscit … terrenam … pacem) hanc pacem -unt laboriosa bella, hanc adipiscitur … victoria. *al.*

Ⓑ *quoslibet animantes* (*hic illic c. respectu eligendi, e. g. l. 30; exempla selecta inde ab* OV.): CIC. Cluent. 83 cur … Staienum iudicem, cui pecuniam dederant, non -bant, *sc. ut is iudex sit*? (-bantur, quaerebant *var. ll.*). Manil. 67 ora maritima … Pompeium … propter rei militaris gloriam … -vit. rep. 1, 44 Atheniensium populi potestatem omnium rerum, ipsi – ne alios -amus, *sc. tamquam exempla* – ad furorem multitudinis … conversam. Tusc. 2, 38 videmus … *militem* inexercitatum quamvis levi ictu … *valde plorare*; at … ille exercitatus … medicum modo -ens, a quo *fasciis* obligetur (COMM. instr. 2, 8, 6 si vulnus habes altum, m. … -e. *nisi ad p. 1348, 59 sqq.*). *al.* BELL. Afr. 85, 4 ad ea castra … perfugerunt, ut … se defenderent ducemque aliquem -rent, quem respicerent. OV. met. 13, 154 (*armorum iudicium; antea*: quaeratur) aut si proximitas primusque -itur heres, … est Pyrrhus filius illi (*vix ad p. 1352, 74*). BVC. Eins. 1, 1 te, formose …, iam dudum nostra -unt iurgia. VLP. dig. 22, 1, 21 quid …, si amicos adhibendos debitor -at … expediendi debiti? *al.*

Ⓒ *deum (Christum l. 52) eiusve cultum, voluntatem sim. (sc. apud Christ.); spectat ad deum: Iudaeorum vel Christianorum*: TERT. apol. 40, 10 humana gens … non solum non -vit *deum* timendum, sed et alios sibi citius commenta, quos coleret (idol. 9, 1. adv. Marc. 4, 25, 3 *homines* ex ipsis operibus … intellegibilem d. non -entes. *al.*). VET. LAT. psalm. 26, 8 (Aug. conf. 9, 3, 6. *al., sim.* VVLG.) quaesivi vultum tuum; vultum tuum, domine, -am (*gr. ζητήσω*). OPTAT. 5, 3, 5 voluntas eius *dei,* velut in testamento *hominis mortui,* sic in euangelio -atur. PS. DAMAS. epigr. 103, 1 quisquis plena deo mysteria mente -is (riq- *cod.*). NICET. appell. p. 3, 25 (*antea*: ipsum quaere, quia sapientia est) Christum -e, quia lumen est (p. 4, 12. *al.*). *al.* *paganorum*: VET. LAT. deut. 12, 30 (Tert. scorp. 2, 7) cave tibi, ne sequaris eas *nationes* …, ne -ieris deos illarum (*gr. ἐκζητήσῃς, Aug. quaest. hept. 7, 49, 2* exquiras, *paulo aliter* VVLG. ne -as caerimonias earum). IVL. VAL. 3, 43 l. 1005 quod … caeli ambitus ubique praestiterit homini, id huius quoque numinis *Ammonis* vis, ⟨quae⟩ numquam frustra veluti per absentiam -itur (*textum trad. def. Löfstedt, Komm. zur Peregr. Aeth., 1911, 239, ut locus ad 3 pertineat*). AVG. civ. 2, 29 p. 96, 9 noli deos falsos fallacesque -ere. *al.*

Ⓘ *-it deus vel fatum* (*hic illic sublucet respectus repetendi, cf. p. 1356, 72 sqq.*): CARM. Année Épigr. 1930 n. 59 (*Romae, saec. I^{1}; loq. mortuus*) coniux valeas, donec te tua fata -ent et nostri optabis cineres (*cf. p. 1357, 11*). VET. LAT. Is. 1, 12 (Tert. orat. 28, 1, *sim.* Ambr. Iob 4, 9, 33; *loq. deus*) quis enim -vit ista, *sc. sacrificia,* de manibus vestris? **(***gr. ἐξεζήτησεν, Vulg.* quaesivit. *pendet e. g.* TERT. orat. 28, 3 spiritu sacrificamus orationem hostiam …, quam *deus* … -vit, quam sibi prospexit [*antea l. 68*]**)**. TERT. orat. 28, 2 (*respic. Ioh. 4, 23 sq.*) deus … spiritus est et adoratores itaque tales -it. VVLG. deut. 23, 21 cum voveris votum domino …, non tardabis reddere, quia -et illud dominus.

β *cum enunt. secund.* (*praeparatur per pron. l. 72. 75 sqq.; fort. huc p. 1348, 10*): CIC. inv. 1, 52 semper id, quod optumum putabitis esse, … -etis, ⌞ut et tu maritus sis quam optimae *eqs.*⌟ (*del. edd. nonnulli, ut locus ad p. 1353, 41 pertineat*). VET. LAT. psalm. 26, 4 (cod. 300. *al.* = VVLG.) unam petii a domino, ⌞hanc⌟ -am, ut inhabitem in domo domini (*gr.*

[Gitner]

ἐκζητήσω. ⌊ ⌋ *de genere fem. v. Rönsch, Itala u. Vulg., 1869, 452*). COD. Iust. 6, 29, 3, 1 hoc tantummodo -endo, si vivus *infans* ad orbem totus processit ad nullum declinans monstrum. PAP. Tjäder 2, 18 (*a. 565/70*) -vimus ab eis in praesentia … archiepisc(opi) …, si libenter … suscipiunt et ut nobis cautilas … praebeant; et spoponderunt *eqs.* GREG. M. dial. 3, 1, 7 cum … instanter ille -ret, ut … quid in sua terra fuisset, indicaret. *usu impersonali, ut vid.*: VLP. reg. 24, 23 ei, qui in potestate … heredis, sub condicione legari potest, ⌊at -atur, quo⌋ tempore dies legati cedit, in potestate heredis non sit (⌊ ⌋ *v. Avenarius, comm. 2005, 465 sq.*; ut -atur, ⟨an⟩ quo *Schulz coll.* INST. Iust. *p. 1353, 11*).

γ *cum (acc. c.) inf.*: VAL. FL. 6, 467 diva *Venus* … -ens Colchida et … genus omne excindere Phoebi. IVVENC. 3, 513 (*loq. Christus; respic. Matth. 19, 21*) si perfecta -is prendere … fastigia vitae, omnia *bona* … distrahe et ad *pauperes* … confer. 4, 608 (*respic. Matth. 27, 17*) *Pilatus Christum* plebis ad arbitrium mitti … -it. Ps. HIER. de psalt. Migne suppl. 2, 274 dum … -is legere vel psallere versum. ANIAN. Chrysost. laud. Paul. 3 p. 484[extr.] intelligamus esse illas *excusationes* dolentis animae et dicere aliquid pro peccatoribus -entis (*gr. 3, 4 l. 13 sq. ζητούσης εἰπεῖν τι*).

δ *absolute*: Ps. PHILO antiq. 49, 1 ceperunt filii Israel -ere a domino et dixerunt: 'sortiamur …, ut *principem eligamus*'.

b *c. respectu desiderandi -untur, quae (qui) deficiunt, desunt* (*-untur animantes e. g. l. 38. 46. 52 sqq. 69 sqq.; usu refl. e. g. l. 56* [*accedit* sibi]. *63. 65; cf. p. 1349, 4*): **α** *quaelibet* (*vi reprehendendi e. g. l. 26. 30; exempla selecta post* CIC.): CIC. Quinct. 55 *praeco* ridet … nostram amentiam, qui in vita sua rationem summi offici desideremus et instituta virorum bonorum -amus. Flacc. 32 in quo … praetoris est diligentia -enda? (Balb. 9 *v. p. 906, 7*). Marcell. 29 cum alii laudibus ad caelum res tuas gestas efferent, alii fortasse aliquid -ent, idque vel maximum *eqs.* parad. 52 *veri divites* nulla re egent, nihil sibi deesse sentiunt, nihil -unt (*an ad c?*). fam. 12, 18, 1 epistulas -is meas; ego autem numquam, cum mihi denuntiatum esset a tuis ire aliquem, non dedi (*sim. e. g.* ad Brut. 1, 14, 1 breves litterae tuae … — nihil scripsisses potius; et -is meas!). *al.* VARRO rust. 3, 9, 1 ego quae -o far⟨t⟩urae … membra de palumbis, ⟨de⟩ gallinis dic (*sic Flach em. locum corruptum*). SEN. dial. 9, 2, 13 aliquid … inter deserta amoeni -itur, in quo luxuriosi oculi … locorum horrentium squalore releventur. QVINT. inst. 2, 10, 15 ne quid studiosi -ant. TAC. ann. 3, 5, 1 fuere, qui publici funeris pompam -rent. PLIN. epist. 6, 1, 1 quamdiu ego trans Padum tu in Piceno, minus te -bam. FRONTO p. 115, 16 (*antea*: tanto me iurgio desideratum) omnes … viros, ubi praesto adsunt, honorifice adfaris, non omnes magno opere -is absentes. DECRET. decur. Salens. (Inscr. Maroc. Gascou 307) 3, 27 *patrono statuam ponamus,* ne … praemium ipsius r(ei) p(ublicae) parum grat(a)e -atur. *al.* **β** *amissa, deperdita sim.* (*sc. vigente vi praeverbii; exempla selecta inde a* CAES.): CIC. div. in Caec. 71 *Caecilius discedens* nihil de suis veteribus ornamentis -et (PS. ASCON. *ad loc.* p. 204, 8 amissum sentiet: … non sentiet sibi deesse aliquid *eqs.*). Sest. 128 quem curia magis -vit, quem forum luxit, quem aeque ipsa tribunalia desideraverunt? Pis. 27 cum *Pompeius* … et verum amicum *Ciceronem exsulantem* … et suum pristinum morem -vit. Tusc. 1, 87 triste … est nomen ipsum 'carendi', quia subicitur haec vis: habuit, non habet, desiderat, -it, indiget. Cato 30 Metellum memini … ita bonis esse viribus extremo tempore aetatis, ut adulescentiam non -ret (33). Att. 3, 15, 2 si tu incolumis (*sc. non exsulans*) me -is, quo modo a me ipsam incolumitatem desiderari putas? 4, 1, 8 (*antea*: oro ut matures venire …, ut me tuo consilio egere non sinas) vehementer te -imus. *al.* LVCR. 2, 366 *vacca* quiddam proprium notumque -it (*sc. amissum fetum; nisi ad p. 1347, 6 sqq.*). 3, 919 *post mortem non* sibi … quisquam tum se vitamque -it. CAES. Gall. 7, 63, 8 *Haedui* queruntur fortunae commutationem et Caesaris indulgentiam in se -unt (*cf. p. 1353, 65*). VERG. georg. 3, 70 (*65* aliam ex alia generando suffice prolem *pecorum*) semper … refice ac, ne post amissa -as, ante veni *eqs.* TIB. 1, 1, 41 non ego divitias patrum fructusque -o, quos tulit … messis avo. OV. met. 4, 129 *p. 1349, 10.* LIV. 1, 31, 7 homines eum statum rerum, qui sub Numa rege fuerat, -entes. MANIL. 3, 531 non annis anni nec menses mensibus usquam conveniunt, seque ipsa dies ⌊alia usque⌋ -it (aliamque *sim. trad.; i. nulla dies praecedenti similis est*). MART. 2, 83, 2 foedasti …, marite, moechum et se, qui fuerant prius, -unt trunci naribus … vultus. PLIN. epist. 6, 10, 2 *p. 1349, 15.* PORPH. Hor. epist. 1, 11, 17 'incolumi': id est ⟨n⟩ihi⟨l⟩ de statu suo -enti[s] et cui nihil desit ad votum. TEST. (CIL XIV 2934; *a. 385/6*) 10 cuius *patroni defuncti* omnes requi(ri)mus defensionem. *al.* *-untur mortui* (*saepe in tit. sepulcr.; cf. e. g. p. 1349, 15*): OV. met. 7, 515 (*loq. Cephalus*) tam pulchra mihi … iuventus obvia processit *ex urbe*; multos tamen inde -o, quos quondam vidi (*seq. p. 1353, 31*). CE 369, 2 (*saec. I fere med.; loq. mater orba*) tristis senior natos miseranda -o. PLIN. epist. 2, 7, 6 amavi … iuvenem tam ardenter, quam nunc inpatienter -o. CE 392, 2 (*Sarsinae; saec. II*) dum vita mihi …, te, cara mihi, nomenque -am. 445, 2 (*saec. II ex./III in.*) infans … flenda, quam raptam … mater maerore -it. CARM. Inscr. christ. Diehl 4758 (*saec. IV*[2]) hic -ende diu, tu miserande iaces. *al.*

c *c. respectu necesse habendi, egendi sim.* (*exempla certiora; accedit praepos.* ad *l. 35. 38. 56*): **α** *usu act.*: Ⓘ *-unt res* (*exempla selecta inde a* CELSO): CIC. S. Rosc. 34 quid est in hac causa, quod defensionis indigeat, qui locus ingenium patroni -it aut orationis eloquentiam … desiderat? parad. 49 uter … est divitior? … cui possessio, quo est maior, eo plus -it ad se tuendam, an quae suis se viribus sustinet? fin. 5, 26 secundum naturam vivere, quod ita interpretemur: vivere ex hominis natura undique perfecta et nihil -ente (Tusc. 5, 94 eas *obscenas voluptates* …, si n. -at [*cf. 99* si quaedam … suaviora natura desideret]. LVCR. 2, 23 [*ad loc. v. Deufert, Pseudo-Lukrezisches, 1996, 41 sqq.*]. *al.; cf.* -ta naturae, *quo indicatur per euphemismum evacuatio ventris*: SALL. hist. frg. inc. 3. *al., v. vol. IX 1, 177, 10 sqq.*). Tim. 18 (*antea: mundus* oculis *non* egebat) neque erant animā circumfusā extrema mundi, ut respirationem, *i. pulmones sim.,* -ret (*gr. 33*[C] *δεόμενον*). nat. deor. 2, 41 ignis, quem usus vitae -it. *al.* PVBLIL. sent. M 4 mala causa est, quae -it misericordiam. CAES. Gall. 6, 34, 3 magnam … res diligentiam -bat … in singulis militibus conservandis. CELS. 2, 10, 6 vehemens febris … sanguinis detractionem -it. 6, 6, 1[F] si … minor impetus, minus acrem curationem -it. 7, 24 *non* quicquam novi curatio vulneris eius -it (8, 20, 8). COLVM. 1, 9, 4 minus in hoc officio … agricolatio frugalitatem -it. LVCAN. 9, 69 quid … tumulis opus est, aut ulla -is instrumenta, dolor? QVINT. inst. 12, 10, 40 *sermone cotidiano* nihil … arcessiti et elaborati -ente. MACER dig. 48, 5, 33 pr. lex parem in eos, qui deprehensi sunt, indignationem exigit et severitatem -it. PALLAD. 10, 1, 3 ager aquosus plus stercoris, siccus vero minus -it. HIST. AVG. trig. tyr. 10, 15 imperatorem … talem fuisse, qualem Romana felicitas … -bat. 30, 16 *Zenobiae erat* severitas, ubi necessitas postulabat, … clementia, ubi pietas -bat. SERV. georg. 2, 394 hymni … matris deum ubique propriam, id est graecam, linguam -unt. MAXIMIN. c. Ambr. fol. 301[r], 28 cum … 'cr(istu)s' vocabulum nonnisi unctorem -a⟨t⟩. AVG. doctr. christ. 3, 101 quae regula, *sc. ad scripturam intellegendam,* intellectorem vigilantem -it. COD. Iust. 8, 11, 22 (*a. 472*) quae *aedificia* vetusta sunt et instaurationem -unt. *al.* Ⓘⓘ *-unt animantes* (*exempla selecta inde ab* OV.): CIC. de orat. 2, 176 *orator* nihil … praeterea ad dicendum -et. Tusc. 3, 2 quodsi talis nos natura genuisset, ut eam ipsam intueri … possemus, haut erat sane, quod quisquam rationem (-ne *var. l.*) … -ret. Att. 2, 22, 4 (*antea*: mihi … consiliis opus est tuis) absurdum est singula explicare, cum ego -am te ad omnia. *al.* VARRO rust. 3, 3, 3 quae *aves* non sunt contentae terra solum, sed etiam aquam -unt, ut sunt anseres (*sim.* 3, 10, 1 illud genus, quod non est … terra contentum, sed -it piscinas). OV. ars 3, 169 nec vos, segmenta, -o, nec quae de Tyrio murice, lana, rubes. CELS. 1 prooem. 7 is *philosophis* hanc *scientiam medendi* maxime -entibus, qui corporum suorum robora quieta cogitatione … minuerant. VEL. gramm. VII 53, 15 quod si ideo necessaria videtur, *sc. 'k' littera ante 'a' scribenda,* verendum est, ne et alias litteras -amus, quibus aut 'Cicero' scribatur aut 'commodus'. APVL. apol. 22, 2 utinam tantus animi forem, ut praeter eam supellectilem, *i. peram et baculum,* nihil quicquam -rem. TERT. paenit. 7, 1 delinquere non oportet …; nihil iam de paenitentia noverint, nihil eius -ant *catechumeni.* VEG. mulom. 4, 1, 10 aquam quidem … animal non -it nitidissimam nec usque adeo laeditur, si sordidam biberit. HIER. epist. 54, 15, 3 si habes liberos, nuptias quid -is? COMM. instr. 2, 30, 14 (*cf. 12* verbis opus non est visitare) *pauper* satagit non verbis, sed esum potumque -it. *al.*

β *usu pass., sc. -itur id (is), quo alicui opus est* (*exempla selecta inde a* CELSO): CIC. Font. 25 nihil erit, quam ob rem ille nescio quis sapiens … ad res iudicandas -atur. Manil. 64 in hoc bello … non solum militaris illa virtus *Pompeii,* … sed aliae quoque animi virtutes … -untur. Planc. 62 virtus, probitas, integritas in candidato, non linguae volubilitas … -i solet. de orat. 2, 189 maior ars aliqua forsitan esset -enda. fam. 5, 15, 2 cum forum commune sit, vicinitas non -itur. *al.* CELS. 6, 7, 1[F] ubi usus *huius compositionis* -itur (reponit *var. l.,* -it *Lindenus*). COLVM. 1, 7, 1 his omnibus … conpositis, praecipua cura domini -itur …, maxime in hominibus. TAC. dial. 31, 8 (*antea*: iuris notitia desideratur) in quibus *causis* haec quoque scientia, *e. g. artis grammaticae,* -itur. GAIVS inst. 1, 18 quod … de aetate servi -itur, lege Aelia Sentia introductum est. HIST. AVG. Pesc. 1, 2 non magna diligentia in eorum *tyrannorum* genere ac vita, *sc. investiganda,* -etur. CLAVD. DON. Aen. 11, 20 p. 408, 23 *ne* tunc consilia capiantur, cum manus -untur et facta. VEG. mil. 1, 8, 2 velocitas in illo *tirone* -enda videtur et robur. 4, 34, 1 cum in domibus substruendis harenae … qualitas -atur, tanto magis in fabricandis navibus diligenter cuncta quaerenda sunt *eqs.* *al.*

d *c. respectu repetendi, reposcendi* (*sc. vigente vi praeverbii; a quo aliquid -atur, indicat dat. vel abl. p. 1357, 13. 24; saepe in rebus iudiciariis vel usu inde derivato, in tab. defix. p. 1357, 19; cf. p. 1354, 61*): **α** *-itur id, quod antea datum, debitum vel e possessione alicuius surreptum*

[Gitner]

sim. est: VARRO ling. 9, 19 si quid *verbum* deperiit, non modo nihil impendunt, ut -ant, sed etiam … repugnant, ne restitua[n]tur. OV. fast. 1, 213 *Romani* cum possideant plurima, plura petunt: quaerere, ut absumant, absumpta -ere certant. COLVM. 9, 14, 6 (*antea*: progenerare posse apes iuvenco perempto) non tanto interitu pecus istud *apium* amitti, ut sic -endum sit. TAC. ann. 16, 17, 4 quo *Lucano* interfecto dum rem familiarem eius acriter -it *pater superstes,* accusatorem concivit. SVET. Tib. 73, 2 cum extractum sibi deficienti anulum mox resipiscens -sisset. PAPIN. dig. 20, 5, 1 in personam actio contra eum creditori, qui pignora sua -it, non competit. PRVD. cath. 10, 134 depositum tege corpus: non immemor ille *deus* -et sua munera fictor (*sim. -itur vita hominis a deo, sc. in morte*: VITA Fulg. Rusp. p. 135 servum fidelem bonus dominus -bat. *cf. p. 1354, 63*). LEX Burg. lib. const. 65 tit. de mulieribus viduis, quibus maritorum debita -untur (*cf. 65, 1* ex debito ipsius repetitionem. *de constructione cf. fort. p. 1350, 75*). Visig. app. 14 si quis donaberit aliquid alio homini …, non -at postea, quod donavit, neque vicissitudinem -at (*postea*: repetat). *al.*

β *-itur multa, poena sim., sc. pro compensatione (pro quo aliquid -atur, indicat dat. l. 20):* *-it deus, sc. pro eo, qui damno afficitur* (*cf. usum sub 2 illustratum*): TAB. devot. Année Épigr. 1996 n. 936 (*saec. III*) ut *Mercurius* manecilis (*i. digitabulis*), qui per⟨i⟩erunt, ultionem -at. *-it is, cui damnum illatum est*: LEX Sal. Merov. 12, 2 (rec. A1) dominus … servi, qui furtum fec⟨it⟩, ⌊cap(ita)l(e) et dil⟨aturam⟩ -enti restituat⌋ ([⌊ ⌋ c. in locum restituat *sim. recc. aliae*]. 40, 4 c. ⟨in loco⟩ restituit -enti). 24, 7 si … puer infra XII annos aliqua culpa conmiserit, fredus (*i. fritus*) ei non -atur. 98, 2 si quis … eam *adulteram* occiderit, nullus mortem illius … nec fiscus ⟨nullatenus⟩ -atur. Visig. Eur. 281 ille, qui commodavit, solam pecuniae summam recipiat et non -at usuras.

e *c. respectu arcessendi; -untur*: **α** *quilibet* (*exempla certiora; accedit* sibi *l. 37*): SVET. Nero 47, 3 Spiculum murmillonem vel quemlibet alium percussorem, cuius manu periret, -iit (-vit *var l.*). APVL. met. 2, 26, 3 *domina* conversa, *sc. a cadavere,* Philodespotum -it actorem; ei praecipit *eqs.* TERT. Scap. 4, 6 *Severus imp.* Proculum Christianum …, qui eum per oleum aliquando curaverat, -vit et in palatio suo habuit usque ad mortem eius. RVFIN. hist. 11, 1 *imperator* officiosissimis litteris Athanasium *patriarcham* -it (*cf. Sozom. 6, 5, 1* μετεκαλέσατο). PASS. Paul. 2 qui *Nero* multa frequentia dilectum sibi iuvenem -bat. CAES. AREL. serm. 6, 2 qui *negotiatores* cum litteras non noverint, -unt sibi mercennarios litteratos (*postea*: conquirunt; conducunt). *al.* **β** *qui in ius, ad iudicem evocantur* (*vix distinguas usum p. 1347, 56 illustratum*): APVL. apol. 45, 1 quattuordecim servos, quos postulasti, exhibeo: … unum puerum … -is (*postea*: petitu tuo). VLP. dig. 4, 6, 21, 3 qui -tus ab actore non ⟨est⟩ defensioni defuturus. 42, 4, 5, 1 evocandi sunt ad praetorem tutores pupilli, ut defendant: si … non habet tutores, -endi cognati (*postea*: exquirenda … defensio). COD. Iust. 3, 1, 15 licet non citati, sed -ti litigatores … afuerint.

2 *-itur id (is), pro quo ultio exigitur* **(***sc. vigente vi praeverbii spectat ad compensationem quandam; saepe respondet hebr. verbis* דָּרַשׁ *vel* בָּקַשׁ *c. obi.* דָּם [*v. Jenni-Westermann, Theol. Wb. AT I, 1976, 333 sqq. 460 sqq.*]; *cf. l. 20*)**:** VET. LAT. gen. 9, 5 (Rufin. Orig. in psalm. 36 hom. 3, 4) sanguinem animarum vestrarum exquiram ab omni fratre …; de manu fratris -am sanguinem **(**[*gr. ἐκζητήσω bis. pendet e. g. Hier. epist. 51, 6, 7* ulciscar]. Luc. 11, 50 [cod. 11] mittam illis prophetas …, ut -atur s. omnium prophetarum [*gr. ἐκζητηθῇ, Vulg.* inquiratur, *sed seq.* 11, 51 -etur]. VVLG. Ezech. 3, 18. *al.***)**. eccles. 3, 15 (Lucif. Athan. 1, 35) deus -et eum, qui persecutionem patitur (*gr. ζητήσει, Vulg.* instaurat, quod abiit). VVLG. gen. 43, 9 (*Iudas ad Iacob*) suscipio puerum, *i. Beniamin*; de manu mea -e illum. I reg. 20, 16 -vit dominus de manu inimicorum David. psalm. 141, 5 non est, qui -it animam meam **(***explicat* AVG. loc. hept. 2, 22 [*ad exod. 4, 19* quaerebant a. tuam] in bono … [*affert l. 58*], nisi forte aliquid distare dicitur inter 'quaerentes' et '-entes', ut illud in malo, hoc in bono intellegendum sit**)**. Ezech. 34, 10 ego ipse super pastores -am gregem meum de manu eorum. HIST. Apoll. rec. A 32 l. 43 deus, … et -as et vindices illam *necatam* in Dionysia (*nisi -itur nefarius, ut locum ad p. 1348, 7 sqq. trahas*). *al.*

3 *-itur is, qui prece aditur* (*cf. A1b; fort. huc p. 1354, 58*): AMBROSIAST. in I Tim. 1, 16, 2 etenim … contemptus *Iesus* …, addit ad beneficia non -tus, ut … plus praeferendus, dum reparat, quam cum fecit, *sc. hominem.* CASSIOD. var. 11, 1, 11 *princeps Orientalis* tantis nos legationibus tam raro -tus ornavit (*antea*: exoratus).

p. p. p. neutr. pro subst. **requīsītum** (*plur.* -a) *v. p. 1354, 16. 1356, 12.*

adv. **requīsītē.** PS. ASPER gramm. V 554, 4 (*in capite* de praepositione) composite, -e, disiecte, constricte.

deriv.: requirito, requisitio. *compos.*: irrequisitus.

cf. Onom. (Requisitus).

requīs *v.* requiro. *Gitner.*

requisco *v.* requiesco.

requīsio *v.* requietio.

requīsītē *v.* requiro.

†requīsītio, -ōnis *f.* *a* requirere. *legitur inde a* GELL., TERT., *plur. non nisi l. 19. 46.* [*e coni. vix recta* VARRO rust. 1, 17, 3, *v. p. 1349, 49; in falsa var. l. pro* requietio *p. 1345, 37.*]

i. q. actio requirendi **(***potius meton. de ipsa quaestione proposita l. 13; cf.* GLOSS. II 308, 10 *ἐπιζήτησις*: inquisitio, -o, consideratio. *accedit gen. obi. l. 13 [nisi gen. poss.]. 36. 41. al., cf. praepos.* de *l. 17. 38. 43,* in *c. abl. l. 29, enunt. interrog. l. 26***)**: **1** *ad cognoscendum, intellegendum sim.*: **a** *studio doctrinae*: **α** *rerum gestarum*: GELL. 18, 2, 6 (*inter quaestiones propositas*) aut sententia poetae veteris … obscura …, aut historiae antiquioris -o, aut *eqs.* **β** *sacrae scripturae, religionis*: ORIG. in Matth. ser. 16 p. 30, 9 *proselyti* non cum -e reliquerunt *idololatriam* nec discutere voluerunt Iudaicum verbum et … professionem Christianorum. 120 p. 254, 31 hoc, si videtur alicui dignum -e, requiret. GREG. M. epist. 9, 148 l. 132 de origine animae inter sanctos patres -o non parva versata est. moral. 14, 32 ecclesia … sensum suum humiliter deprimit …, ne in -e occultorum tumeat. 17, 40 dum altitudine considerationis in -bus suis … angustatur *mens humana. al.*

b *inquisitione secundum ius civile vel ecclesiasticum (divinum l. 32) habenda*: TERT. nat. 1, 2, 9 eradicandi generis *christiani* diffundenda erat -o, porrigenda quaestio in socios *eqs.* CONC.^{S} II 3, 1 p. 151, 17 (*antea*: precamur … interrogationem adhiberi) numquid ambigentibus illis praesens -o proponitur? (*gr. II 1, 1 p. 165, 16 ζήτησις, cf. II 2, 1 p. 65, 24* inquisitio). p. 153, 16 -o oblata est presbytero Eutychi, quemadmodum credit (*gr. II 1, 1 p. 167, 2 πεῦσιν, cf. II 2, 1 p. 66, 37* interrogatio). IVLIAN. epit. novell. 7, 3 procedere … emphyteusis debet prius -e cum omni … subtilitate habita in reditu *praedii* (*cf. Novell. Iust. 7, 3, 1 ἵνα ζητοῖτο*). GREG. M. epist. 9, 24 l. 3 cum de negotiis vilibus exorta causatio maioris … -is indigeat. 10, 2 l. 20 ut … te vigilantem in hac -e studeas exhibere (*l. 10* subtili investigatione). *al.* *respicitur deus iudex*: GREG. M. moral. 4, 27 in qua … -e illum *reum* tunc severius percutit *deus.* 4, 39 dum -e ad paenitentiam vocaretur *Adam.*

c *interrogatione qualibet*: PS. HIER. epist. 19, 5 p. 193^{A} 'ubi … eum *Lazarum* posuistis?' (*Ioh. 11, 34*) … quae *est* sepulcri tam inconsulta -o? *negatur ad illustrandum habitum neglegentis, non curantis*: GREG. M. in euang. 31, 4 de hoc … potente (*Luc. 13, 7 per ficum significato*) paene iam -o deo non est; … quaerendum solummodo est, cur *eqs.*

2 *ad obtinendum; respiciuntur*: **a** *homines iudici praesentandi, capiendi*: COD. Iust. 3, 1, 13, 3 *si* reus afuerit et similis eius processerit -o *atque actoris* (*cf. 2* per exsecutores negotii actorem requirere). PS. THOM. euang. 1, 1 -o facta fuit ab Herode de … Iesu Christo, ut eum interficeret. **b** *res recuperandae, vindicandae*: INST. Iust. 4, 1, 4 -o rei furtivae hodie secundum veterem observationem non fit. NOVELL. Iust. 36, 2 ulteriore -e … quiescente. 36, 4 inventā … circa tales -es summa calliditate. 36, 5 rerum … -em … fieri (*syn.* inquisitionem). GREG. M. epist. 1, 71 l. 10 ad earum *pecuniarum* -em.

requīsītus *v.* requiro. **requīstī** *v.* relinquo *p. 932, 41.*

requītio *v.* requietio. **requoquo** *v.* recoquo.

[rera *formas corruptas* GLOSS. *v.* repia *vel* rheuma.**]**

[reraedifico *v.* reaedifico.**]**

[rersis *corrupte trad. pro* krypsis PS. SORAN. epit. 11 (34).**]**

[rertimēsco *falso trad. pro* per- GLOSS. II 427, 58.**]**

rerūmigo, -āre. *a* re- *et* rumigare (*c. abundantia quadam formatum; cf.* recrumino). *i. q. rumigare*: VET. LAT. deut. 14, 6 (cod. 100) omne pecus, quod … -at in pecoribus, hanc manducabitis **(***gr. ἀνάγον μηρυκισμόν, Vulg.* ruminat, *quae respondent etiam* 14, 7 *bis [ibid.]; cf. 14, 8* [*ibid.*] rumigat. *lev. 11, 3 sqq.* [*ibid.*] (e)ructuat rumigationem**)**. *Bk.*

1. †rēs, rēī *et* reī *f.* **[***subest radix* *reə$_1$- *'donare' (cf. ind. vet.* á-rāsata *'donaverunt'), unde nomen* *reə$_1$-i- (> *ind. vet.* rayí- *'divitiae') derivatum est; declinatio lat. (et umbr., cf.* re-per *'pro re') nititur formis dat. et acc.* rēī < *reə$_1$-i̯-ei̯ *et* rem < *rēm < *reə$_1$-i̯-m̥ *regularibus, e quibus ceterae casuum formae suppletae sunt; notio orig. apparet in testimoniis lat. antiquissimis p. 1361, 21 sqq. allatis. v. Walde-Hofmann II 430 sq.; Meiser, Hist. Laut- und Formenlehre, 1998, 148; Rix et al., Lex. der indogerm. Verben, [2]2001, 499* (1.*reh$_1$- *c. adn. 1*); *de Vaan, Etym. Dict. of Latin, 2008, 520 sq.; Weiss, Hist. and Compar. Grammar of Latin, 2009, 253 sq. Mei.***]** *de origine*: EVTYCH. gramm. V 459, 14 (*inter nomina* a verbis derivata) in quinta *declinatione* …, ut acies, facies, fides, -s (*sc. a* reri, *ut vid.*). VIRG. gramm. epit. 5, 2, 6 res Hebrea littera est (*v.* 2. res), quae interpretatur 'caput', -s ergo hoc est, quod et primarium nomen. ISID. orig. 5, 25, 3 (*antea p. 1361, 27*) dicta … -s a recte habendo. *scribitur sing. nom.* ris *p. 1366, 14, acc.* rim LEX Iul. munic. (CIL I^{2} 593) 44, *abl.* ree (*i.* rē) CE 959A, 4 (*aet. Sullae?*). *cum apice*: R. GEST. div. Aug. tit. rérum gestárum (*cf.* 8

[Ok.]

rér⟨um⟩). CIL XIV 3606 (*saec. I*[1]) ob rés. TAB. cer. Herculan. 86, 13 de eá ré (ORAT. imp. Claud. [CIL XIII 1668] 2, 7). CIL X 1887 pro ré. *cf. p. 1397, 66 sqq. litt. graecis*: LYD. mag. 3, 20, 4 *ῥῆς γέστας* (*v. supra p. 731, 29*). GLOSS. iurispr. *ἄδετ E* 3 *ἐξρεμέα. I* 15 *ἰνρέμ. P* 15 *ῥέ.* 25 *ῥεουξορία. al., e. g. p. 1373, 20.*

abbreviatur (*v. etiam p. 1397, 69 sqq.*): r *saepissime, e. g. p. 1366, 10. 1372, 2. 27 sqq. vol. VII 2, 458, 22 sqq. X 1, 1796, 5 sqq. 2256, 55 sqq. et* LEX Rubr. (CIL I^2 592) 1, 13 ob e(am) r(em) (1, 45 PROB. litt. sing. 6, 6). 1, 23 q(ua) d(e) r(e) a(gitur). Vrson. (CIL II^2 5, 1022) 69, 38 e(a) r(es) (*saepe ibid.* Malac. [CIL II 1964] 3, 68. 5, 41). PROB. litt. sing. 6, 58 ⟨his⟩ r(ebus) r(ecte) praestari (*suppl. Huschke coll.* VLP. dig. 6, 1, 19. *al.*). COD. Theod. 5, 13, 4 c(omitem) r(erum) p(rivatarum) (*et saepe ibid. in titulis, v. Mommsen, Proleg. p. CLI*). CIL III 10234 (*saec. IV*) agens in r(ebus). SCHOL. Sinait. 17 r(ei) u(xoriae) (22. *al. ibid.*). rer(um): LEX Vrson. (CIL II^2 5, 1022) 95, 11; *cf.* rr *ibid.* 95, 35 (*sed numerum plur. indicari potius quam* r(e)r(um) *putat Crawford, Roman Statutes I, 1996, 443*). NOT. laterc. gramm. IV 280. 299. reb(us): CE 1872, 2 (*saec. II^2/III*) reb cunctis. INSCR. Année Épigr. 1914 n. 245 (*a. 253/9*) reb … prospere gestis. CIL X 7200 (*a. 340/50*) agente in reb. VI 32874 (*a. 454?*) ag in reb. *al.; cf.* r(e)b(us): CIL VIII 24659, 14 ag in rb (*sim.* INSCR. Année Épigr. 2014 n. 536 [*a. 340/50*]. christ. Diehl 511a [*a. 443; om.* in]. NOT. laterc. gramm. IV 280. 299). NOT. Tir. 2, 30 sqq. -m. -rum. -(e)s. -i. -bus (*hic deest abl. sing.* -e; *fort. eodem modo notatur atque* re *praeverbium, v. p. 242, 57*). 2, 91 omnibus -bus. 5, 35 tanta -e. 5, 99 unam -m. 6, 3 qua de -e. 9, 87 quibus -bus. *sim. al.*

de genere: fem. esse testatur CHAR. gramm. p. 85, 6 -s, recula (*cf. Prisc. gramm. III 475, 19 sq.* [*ad p. 1363, 16* -es]). *de formis: gen. sing.* rei *in inscr. inde a* LEGE luci Spolet. (CIL I^2 366) 1, 8 *et apud auctores inde a* PLAVTO (*cf.* CHAR. gramm. p. 46, 19 -s *ῥᾶγμα* -i. p. 163, 8 [*e Romano*]); re *fort.* ELOG. Inscr. Ital. XIII 3, 80, 18 (*aet. Aug.?*) -e militaris peritissimus (*sed* '*lapicidae, puto, neglegentia pro* rei' *Degrassi*), *v. etiam p. 1377, 15. dat. sing.* rei *inde a* PLAVTO, *cf.* -i poplicae *in inscr. p. 1397, 64* (*saec. II med.*); re LVCIL. 237 -eque (-eique *codd.* Non. p. 500, 24 *plerique, sed illustratur* ablativus [*sic*] pro genetivo). 969 *p. 1361, 71; etiam e coni. dub.* PLAVT. Poen. 815 quoi re (*Bothe sec. var. l.* quo ire *sim.*). LVCIL. 1331 -e[i] (*Lachmann*). RHET. Her. 3, 2, 3 (-e tribuens *Marx,* retribuens *et* -ei tribuens *codd.*). *forma* rei, *et gen. et dat., apud poetas post* TER. *raro invenitur* (*e. g. apud* LVCR. [*gen. quinquies, dat. bis, ceterae formae 621*], HOR. [*1/1/160*], IVV. [*1/0/51*], PRVD. [*1/0/ca. 87*], PAVL. NOL. *vers. [3/0/93]*); *hanc formam omnino evitant, alias praebent e. g.* VERG. (*114*), OV. (*plus 260*), MANIL. (*77*), LVCAN. (*ca. 70*), VAL. FL. (*25*), SIL. (*97*), STAT. (*41*), CLAVD. (*84*). *abl.* re⟨d⟩ *non nullis locis* PLAVTI, *e. g.* Aul. 141 Truc. 47, *in ed. suam recepit Lindsay Ritschelium aliosque secutus, postea tamen dubitavit* (*v. Early Latin Verse, 1922, 157*); rem CIL V 8757 (*saec. IV ex.; cf. Norberg, Beitr. zur spätlat. Syntax, 1944, 52*).

de prosodia: testimonia: CHAR. gramm. p. 69, 12 (*in gen. sing.* e *corripi testatur ut*: MART. CAP. 3, 301 consuetudo '-i' et 'spei' corripuit, fortasse quod monosyllaba sunt [*sc. casu nom.; etiam de casu dat. cogitare vid., ut certe* PRISC. gramm. II 243, 10 *vocem afferens inter vocabula V^{ae} decl.* e corripientia tam in genetivo quam in dativo; *sim.* 366, 8]). PS. PRISC. gramm. III 521, 8 quae *syllaba* … naturaliter producta est, circumflexo accentu exprimenda est, ut -s *eqs.* GRAMM. suppl. 146, 35 (*abl. sing.* -e *longum esse testatur*). *illustratur usus poetarum exemplis certioribus (cf. Gerschner, Deklination der Nomina bei Plaut., 2002, 151 sqq.): 1) gen. sing.: forma disyll. producta syll. priore* rēī: PLAVT. Aul. 121 Merc. 692. *al.* TER. Andr. 457 Haut. 55 LVCR. 2, 112. 548. 6, 918; *correpta syll. priore* rĕī: PLAVT. Men. 323 (*sim.* 494; *in fine sen. iamb., ut* PHAEDR. 3, 10, 2. *al. apud eundem; ceterum in fine versus*: TER. Hec. 807 [*sept. troch.*]. Eun. 652 [*dim. iamb.*]. HOR. carm. 3, 16, 25 [*asclep.; cf. l. 74*]. SEN. Thy. 332 [*trim. iamb.*]). TER. Ad. 644. TIB. 1, 6, 3 saevĕ -i (*coni. Postgate,* saevitiae *trad.*). IVV. 8, 81 AVIEN. ora 185 PRVD. c. Symm. 2, 794. *al.*; rĕī (e)st *per aphaeresin*: PLAVT. Epid. 203 (*in fine sept. troch.*) quid -i est (*sim.* Merc. 964). *forma monosyll. producta* (*nisi hic illic* rĕī *per correptionem iamb.*): PLAVT. Men. 764[a] (*in fine versus [sc. bacch.] ut*: TER. Haut. 743 [*sept. iamb.*]. LVCR. 3, 918 [*hexam. dactyl.*]). Merc. 300 Persa 65. *al.* TER. Eun. 804 Phorm. 145. *al.* LVCR. 4, 885. *2) dat. sing.: forma monosyll. producta* (*nisi hic illic* rĕī [*cf. l. 62*]; *e coni.* ENN. ann. 107 *p. 1363, 30; cf.* re *l. 32 sqq.*): PLAVT. Asin. 182. 589. Capt. 460 ei -i (*sim. e. g.* Cas. 773 Cist. 184 TER. Hec. 581 Eun. 540 TRAG. inc. 85). Cist. 97 Curc. 532. *et saepius.* TER. Andr. 458 Hec. 224. 581. *al.* PVBLIL. sent. R 2; *corripitur in hiatu* reĭ: PLAVT. Merc. 987 -i agendae; *cum synaloepha* r(eĭ): PLAVT. Bacch. 297 -i operam dabant (*item ante* operam dare *e. g.* Persa 333 Pseud. 1115. *al. apud eundem*). Most. 92 -i argumenta (Trin. 522). Pseud. 783. *al.* TER. Ad. 854; *per aphaeresin* rei (e)st: TER. Ad. 358. 854. *forma disyll.* rēī (*cf. l. 54 sqq.*): LVCR. 1, 688. 2, 236; rēī HOR. carm. 3, 24, 64.

de notione et differentia (*adde e. g. p. 1361, 27. 63. 1363, 17. 1364, 46 sqq. 1366, 49. 1374, 28. 1376, 60. 1377, 48. 1381, 46. 1388, 40*): MAR. VICTORIN. in Cic. inv. 1, 11 -s est ⟨certum ⟨quiddam⟩⟩ sui formam et speciem circa cognitionem retinens …; factum est confusum quiddam et incertum *eqs.* (⟨ ⟩ *coni. Riesenweber,* certam *trad.*). AVSON. 25, 15 (349 S.), 8 imperium, litem, venerem cur una notat '-s'? AVG. dialect. 5 p. 7, 6 -s est, quicquid vel sentitur vel intellegitur vel latet. doctr. christ. 1, 4 proprie … -es appellavi, quae non ad significandum aliquid adhibentur, sicut est lignum, lapis, pecus atque huiusmodi cetera (*disting.* signa). BOETH. in herm. comm. pr. 1, 1 p. 37, 7 -es sunt, quas animi ratione percipimus intellectuque discernimus (*disting.* intellectus, voces; *sim.* comm. sec. 1, 1 p. 20, 17 -s … ab intellectu concipitur). PRISC. gramm. III 475, 14 sq. quamvis … quidam grammatici incorporalia soleant -es dicere, tamen vera ratione omnia, quae sunt, sive corporalia sive incorporalia, -es possunt nominari …; ergo … significationem habet generalem. GLOSS. -s: *ῥᾶγμα, γένος, εἶδος. ῥᾶγμα καὶ πράγματα καὶ ἰμάτια.* pro -e: pro ratione. *sim. al. legitur fort. in* LEGE XII tab. (*v. p. 1371, 18 et cf. p. 1365, 55. 1366, 4*) *et certe inde a* NAEV. (*v. p. 1363, 12. 1371, 25. 1372, 57. 1387, 59*) *per totam latinitatem.* [*prov.* res, ren *'res; animans, persona', francog.* rien *'res; aliquid' (postea 'nihil'; cf. p. 1389, 73. 1390, 9), unde mutuata esse vid. ligur.* (*Pigna*) rèŋ, *cat.* res, re, *hisp. vet., port. vet., gallaec.* ren; *ceterum addere possis sard. centr.* (ar)rèze *'(mala) progenies', mer.* arrèzi *'vulpes' vel 'noxium bestiarum genus', hisp., port.* res *'pecus, animal e grege ad cultrum destinatum'. cf. M.-L. 7236 et Faré, Postille. Wagner II 353. Wartburg X 285 sqq. Corominas VII 269 sqq. Corominas-Pascual IV 881 sqq. Schd.-Cr.*] [*variat in codd.* -rum *cum* regum *e. g.* LVCAN. 7, 584 IVV. 8, 90; *restit. e. g.* -s *pro* rex PLAVT. Merc. 43 (*falso trad. e. g.* NAEV. carm. frg. 24), ut -m servare *pro* utrum serv(i)re PLAVT. Truc. 342 (*Studemund*), in -m *pro* iure *ibid.* 873 (*Bothe*), -ique *pro* reliquae ENN. ann. 107 (*Roth*).]

exempla sic digerenda esse putavimus:

CAPVT PRIVS *notionem illustrans*:

I *de eo, quod per se, sui iuris exstare vid.*:

A *usu originario, sc. vigente respectu possessionis*: **1** *quolibet contextu: p. 1361, 36* (*in vita privata p. 1361, 36, in civitate, domo imperatoris, ecclesia sim. p. 1363, 5; iuncturae selectae p. 1364, 10*). **2** *in sermone vel contextu iuris: p. 1364, 41* (*iuncturae selectae p. 1366, 3*).

B *minus vigente respectu possessionis*: **1** *vario usu: p. 1366, 41* (*respic. corporalia p. 1366, 42, animantes p. 1367, 20, incorporalia vel incerti generis p. 1367, 65; omnia in natura creata p. 1368, 42; pudenda animantium p. 1370, 20; vestimenta p. 1370, 28*). **2** *de ratione intercedente inter -es et vocabula: p. 1370, 49.*

II *usu minus definito*:

A *distingui possunt notiones quaedam praevalentes*: **1** *id, de quo in iure, vita publica disceptatur sim.: p. 1371, 13.* **2** *id, quod aliquis agit, efficit: p. 1372, 39* (*sacrificia p. 1372, 43, negotia publica, militaria p. 1372, 52, amores p. 1374, 13, commercium p. 1374, 43, facinora p. 1374, 54, dicta prolata p. 1375, 1; iuncturae verb. selectae p. 1375, 54; opp. vel disting. verba, consilia sim. p. 1376, 12*). **3** *id, quod prodest, alicuius interest: p. 1376, 59.* **4** *id, quod certo modo se habet, status, condicio sim.: p. 1377, 52.* **5** *id, quod accidit, evenit,exitus, casus: p. 1380, 58* (*iuncturae selectae p. 1380, 74*). **6** *id, quod verum, pro certo est vel quod veritatem probat: p. 1381, 42.*

B *certae notiones vix discerni possunt*: **1** *varia exempla: p. 1383, 31* (*refertur ad ea, quae in contextu nota sunt vel subaudiuntur p. 1383, 32, quae non expresse indicantur p. 1384, 49*). **2** *-s verbis profertur, cogitatione tractatur: p. 1384, 64.* **3** *-s ponitur pro causa vel fine agendi: p. 1387, 16.* **4** *-s ponitur pro modo, quo aliquid fit, agitur sim.: p. 1388, 46.* **5** *accedit adi. pressius definiens, de quo agatur: p. 1388, 73.*

CAPVT ALTERVM *syntactica et stilistica illustrans*:

I *de ratione intercedente inter vocem q. e.* -s *et neutra*: **A** -s *c. altera voce ibi ponitur, ubi neutra poni possunt: p. 1389, 39.* **B** *iuxta ponuntur* -s *et neutra: p. 1390, 61* (*variationis causa p. 1390, 63, c. incongruentia quadam p. 1390, 72*).

II -s *refertur ad aliquid in contextu propiore: p. 1391, 38* (*usu anaphorico p. 1391, 43, in fine enumerationis p. 1392, 60; usu praeparativo p. 1392, 69; structurae appositivae p. 1394, 44*).

III *varia ad syntaxin pertinentia p. 1395, 40, iuxta posita p. 1397, 15.*

e subst. sec. originem fere i. q. opes, divitias significante orta est vox sensus quam maxime generalis, quae omnia fere indicare potest, quaecumque sunt, fiunt, eveniunt, dicuntur, aguntur, putantur vel esse, fieri, eve-

[Ok.]

nire, dici, agi, putari possunt. *a -bus disting. maxime animantes (opp.* homo *vol. VI 3, 2877, 24 sqq.,* persona *p. 1364, 44 et vol. X 1, 1719, 42 sqq. 1720, 12. 1727, 31), qui tamen et ipsi saepius inter -es enumerantur: v. e. g. p. 1364, 45. 1367, 20 sqq. 1370, 10. 12 (cf. p. 1394, 10) et* -es animales *p. 1367, 42,* -es animantes *p. 1366, 56, etiam* PRVD. perist. 10, 505 -bus intus vividis. AVG. civ. 8, 5 p. 328, 18 a -bus non vivis -es vivas fieri posse. 21, 3 p. 489, 12 in -e vivente; *-es inanimas ab aliis distingui apparet e. g. ex iuncturis q. s.* -s exanimis, inanima, *v. vol. V 2, 1173, 78. VII 1, 819, 72 sqq.* *saepius a -e disting. (mera) verba sim., v. p. 1370, 49. 1376, 12 sqq. 1381, 47. 1382, 37 sqq. 1386, 46 sqq.* *graece respondet saepius πρᾶγμα, e. g. p. 1369, 66. 1374, 12. 1382, 37. 1390, 55, ceterum e. g. ἱμάτια p. 1370, 28, σκεύη p. 1367, 14, τόπος p. 1370, 26, χρεία p. 1373, 14, χρῆμα p. 1395, 64, neutra varia e. g. p. 1362, 73. 1370, 44. 1378, 20. 1380, 57. 1381, 28. 1387, 53.* *v. Flury, Res im antiken Latein, in: Fattori-Bianchi (edd.), Res, III° colloquio internaz. del Lessico Intellettuale Europeo, 1982, 35 sqq.*

CAPVT PRIVS *notionem illustrans*: **I** *vox adhibetur de eo, quod per se, sui iuris exstare videtur, numerari potest, sc. quasi externum et quodammodo a personis distinctum, extraneum* **(***-es sunt e. g.* (in)corporales *p. 1360, 13 sq. 1364, 49. 62 et vol. IV 994, 19 sqq. VII 1, 1024, 71 sqq.,* caelestes, maritimae, terrestres *e. g. p. 1366, 57. 73. 1367, 11. 39 sq. 1369, 35 et vol. III 69, 52 sqq.***)**: **A** *usu originario, sc. vigente respectu possessionis (cf. p. 1358, 60 sqq.), significatur id, quod aliquis possidet vel possidere potest, proprium habet, quo fruitur vel frui potest sim., sc. maxime opes, pecunia, divitiae, κτήματα vel diversa utilia, sed etiam iura sim.; cf.* SYNON. Cic. p. 436, 1 sq. opes … bona. fortunae. census. substantiae. patrimonium. -s. peculium. (2) calendarium. -s privata. -s familiaris. -s domestica. ISID. orig. 5, 25, 2 -es sunt, quae in nostro iure consistunt. GLOSS.^{L} V Aa R 269 -m familiarem: patrimonium. *v. e. g. Nadjo, L'argent et les affaires, 1989, 167 sqq.* *indicatur, cuius -s sit, per gen. vel pron. poss. saepe, adi. e. g. l. 47. 55. 57. p. 1362, 1. 45. 1365, 70; cuius pretii, per gen. e. g. l. 60. p. 1362, 16. 1364, 71. 1366, 9, adi. e. g. l. 57. p. 1362, 12 sqq. 52 (cf. p. 1367, 5); cuius naturae vel condicionis, per adi. e. g.* frumentaria *vol. VI 1, 1406, 73 sqq.,* pecuaria *vol. X 1, 919, 31 sqq.,* pecuniaria *ibid. 943, 74 sqq.,* salva *l. 54 et* NERAT. dig. 46, 6, 11 POMPON. dig. 46, 6, 9 GAIVS inst. 3, 202. *al.*

1 *quolibet contextu*: **a** *in vita privata* (*-es possident animantes, sed terra p. 1362, 18, flumen p. 1363, 3; in domo imperatoris v. sub b. ubi alia volumina sub α et β citavimus, exempla ibi allata non semper sec. numeros sing. et plur. distinguuntur*): **α** *formae sing., sc. maxime sensu collectivo* **(***respic. ius proprietatis p. 1365, 52; fort. huc spectat* TITVLVS Cato orat. Gell. 9, 12, 7 [= 10, 13, 2] de -e Floria [*sim.* Non. p. 168, 22 de -e Floriana], *cf. Sblendorio Cugusi, ed. 1982, 451 sq.***)**: ① *quaelibet exempla* (*selecta inde a* CIC.): PLAVT. Amph. 650 (*antea p. 1367, 66*) libertas, salus, vita, ⌊-s⌋ et parentes … tutantur, servantur, *sc. virtute* (⌊ ⌋ *an plur.* -es, *ut locus ad β pertineat?*). Aul. 299 suam -m periisse. 541 pro -e nitorem et gloriam pro copia qui habent. Bacch. 194 si abest *amica, amans* nullus est; si adest, -s nullast. 458 *filius bonus* -m familiarem curat, custodit domum (*al., v. vol. VI 1, 248, 46 sqq.; aliter ibid. 34 sqq.*). Capt. 670 me meamque -m … fallaciis delaceravisti (*cf. 672* opes). Curc. 504 -m fidemque perdere. Merc. 43 amare … coepi … meretricem; -s exulatum ad illam clam abibat patris. Most. 144 nunc simul -s, fides, fama … deseruerunt. 915 bene -s nostra collocata est istoc mercimonio. Persa 781 (*loq. leno*) Toxilus *servus* … meam -m divexavit. Poen. 1083 aequomst habere hunc bona, quae possedit pater. :: … restituentur omnia, suam sibi -m salvam sistam. Pseud. 260 mortuā verba -e nunc facis. Trin. 13 -m paternam … perdidit (*al., v. vol. X 1, 696, 50 sq.; cf. p. 1362, 56*). 417 comedit -m (*419* argentum *οἴχεται*). 656 -m patriam et gloriam maiorum (682 abusus sum tantam -m p. CIC. Verr. I 13 HOR. sat. 1, 4, 110 PERS. 5, 164. *al.*). Truc. 738 -m accipere (*739* quinque argenti … minas). *al.* TER. Eun. 131 ad -m est avidior (DON. *ad loc.* 4 pecuniam modo dicit). Phorm. 393 si talentum -m reliquisset decem. 786 pariter nunc opera me adiuves, ac -e dudum opitulata es. Ad. 220 (*servus lenoni*) numquam -m facies (DON. *ad loc.* 2 nota '-m' et litem et negotium meretricis et patrimonium et omnem pecuniam nominari. 3 hominem ad lucrum excitans. EVGRAPH. numquam divitias neque pecuniam quaeres). 809 pro -e … tua (*810* tua bona. DON. pro patrimonii tui qualitate). 830 ab -e … omissiores (DON. *ad loc.* 2 id est a patrimonio). 834 *senes* adtentiores sumus ad -m omnes, quam sat est (*huc respicit* 954 ad -m … adtenti). *al.* CATO agr. praef. 1 mercaturis -m quaerere. TVRPIL. com. 40 quia non minus -s hominem quam scutus tegit. LVCIL. 717 quaerunt … -m parasiti ac di[vi]tias. 969 (*frg. dub.; Lucilio tribuit L. Mueller*) quid -e et quaestu (*ed. princ.,* quaesti *codd.*) conducat suo. VARRO Men. 37 fenerator spe lucri -m scriptione duplicarat. CIC. inv. 2, 62 de filii pupilli -e testari. Caecin. 75 non minus diligenter … publica patrimonia iuris quam privatae -i vestrae retinere debetis (*cf. p. 1362, 45*). Cluent. 161 vilici -m domini et privatam possessionem defenderunt. top. 66 (= off. 3, 61) in arbitrio -i uxoriae (QVINT. inst. 7, 4, 11 GELL. 4, 3, 1. *al.*). rep. 2, 16 tum, *sc. Romuli tempore,* erat -s in pecore et locorum possessionibus. Att. 13, 28, 4 -m non maiorem DCCC (*sc. esse cuidam*). CIL I^{2} 2172 (*e Gallia Cisalpina; saec. I med. a. Chr.?*) sei qui minus -m reliquit, liberei sibei quaerant. PVBLIL. sent. S 30 spes inopem, -s avarum, mors miserum levat. LVCR. 3, 70 homines … sanguine civili -m conflant divitiasque conduplicant. HOR. sat. 2, 5, 8 et genus et virtus, nisi cum -e, vilior alga est. epist. 1, 1, 65 sq. -m facias *eqs.* (*v. p. 825, 60 sq.*). ars 248 quibus est equus et pater et -s (SCHOL. census et patrimonium). CARM. Année Épigr. 1980 n. 231 (*Capuae, in sepulcro uxoris; saec. I a. Chr./I*) praemia … haud data pro bonitate mea sunt, sed data pro -e. PERS. 2, 44 -m struere exoptas caeso bove. MART. 10, 96, 5 -s parva beatum me facit. IVV. 3, 23 -s hodie minor est here quam fuit. 3, 165 -s angusta domi (6, 357. *cf. l. 66; vergit ad p. 1377, 58 sqq.*). 6, 629 quibus amplior est -s (12, 10 ampla). TAC. ann. 4, 63, 1 ne quis gladiatorium munus ederet, cui minor quadringentorum milium -s. AVR. Fronto p. 11, 21 fructus diripere, agros vastare, -m omnem dilapidare (*an ad l. 24?*). APVL. met. 2, 28, 5 (*in imag.*) terrae -m suam, *i. corpus mortui, non* denegamus. 9, 6, 3 ut dato pretio secum -m suam ferat (*cf. usum p. 1365, 22 sqq. illustratum*). EPIST. Chart. lat. ant. IV 267, 11 (*saec. II*) reliquit … -m suam et actum et me secutus est. TERT. adv. Marc. 5, 6, 11 (12) si homo et -s et opus et imago et similitudo … creatoris est *eqs.* VVLG. exod. 22, 8 iurabit, quod non extenderit manum in -m proximi sui. CIL V 4391 qui -m suam coll(egio) reliq(uit). *al.*

ⓘⓘ *-s est fundus, praedium, immobilia sim.* (*cf. l. 53. 58*): HOR. epist. 1, 14, 5 certemus, … melior sit Horatius an -s (rus *Heinsius*). COLVM. 3, 21, 4 pater familiae libentius ad spectaculum -i suae, quanto est ea luculentior, descendit. MART. 1, 17, 2 *p. 1373, 7.* CANON. Turner I 2, 3 p. 520 rec. I *episcopi quidam* parvam -m illic habent (*sc. ubi munere episcopali funguntur*), alibi autem idonea praedia habere noscuntur (*gr. Ioh. Schol. tit. 3, 4 ὀλίγα ὑπάρχοντα ἴδια*). *al.* *in inscr. sepulcralibus*: CIL VI 16600 (*saec. II*) fecit … Syntrophis patrono suo … in -e sua **(**19000 [*saec. II*] in -e s. posita est. XI 3203 [*saec. IV*] memoriam … in -e s. sibi et suis incolumis fecit. *al.***)**. INSCR. Année Épigr. 1949 n. 34 ne qui mortu(u)s in re mea intret (CIL IX 5900 [*christ.*] feci sepulcrum in -e m., ubi requiescam).

β *formae plur., sc. maxime de singulis possessionibus* (*sed sensum collectivum agnoscas e. g. l. 40. 75. p. 1363, 3; nonnulla, e. g. l. 40, a notione p. 1377, 58 sqq. illustrata vix distingui possunt; fort. addas p. 1378, 4 sq.; exempla selecta inde a* RHET. Her.): PLAVT. Amph. 928 valeas, tibi habeas -es tuas, reddas meas (*in formula repudii; sim. al., v. vol. VI 3, 2399, 57 sqq. et cf. l. 65*). Persa 655 etsi -es *patris mei* sunt fractae, amici sunt tamen (*cf. 644* quod habuit, [id] perdidit). Pseud. 626 -es rationesque eri … curo (*nisi ad p. 1374, 43 sqq.*). Trin. 451 mearum me -rum novisse aequomst ordinem. RHET. Her. 4, 29, 39 omnibus -bus ereptis solum mihi superest animus et corpus. CIC. Quinct. 15 auctionem … se facturum esse … earum -rum, quae ipsius erant privatae (Flacc. frg. Mediol. p. -rum ruinas. Mil. 76. *cf. p. 1361, 74. 1364, 3. 5 sq.*). 67 -bus omnibus integris neque proscriptis neque possessis bonis. 85 (Iul. Sev. rhet. 16) in possessione esse earum -rum, quae possunt … possideri. S. Rosc. 144 si ex omnibus -bus se ipsum nudum neque praeterea quicquam excepit. Verr. II 1, 59 -rum ac fortunarum suarum. Phil. 2, 95 suo Marte -es suas recuperavit. Tusc. 3, 11 *furore adfectum* dominum esse -rum suarum vetant duodecim tabulae. BELL. Afr. 91, 1 *Iuba rex Zamam* omnem pecuniam carissimasque -es comportaverat. LEX Vrson. (CIL II^{2} 5, 1022) 82, 38 qui … iis -bus fructus erit, quot se emisse dicat. LAVD. Murdiae (CIL VI 10230) 8 *mater* mihi … certas -es testamento praelegavit. VERG. Aen. 10, 14 -es rapuisse licebit (*v. p. 96, 9*). HOR. epist. 1, 15, 26 -bus maternis atque paternis … absumptis (*cf. p. 1365, 74*). PROP. 4, 1, 30 magna … pars Tatio -rum erat inter oves. S. C. de aedif. (CIL X 1401; *a. 44/46*) 18 qui *domini* -rum suarum possessores futuri aliquas ⟨partes⟩ earum mutaverint. MANIL. 3, 124 dives … copia … atque adiuncta salus -rum. PAVL. FEST. p. 379 uxorium pependisse dicitur, qui, quod uxorem non habuerit, -es populo dedit. VELL. 2, 74, 4 *princeps loci* subiecto -bus ac penatibus suis igni *se occidit.* MELA 3, 34 -es opesque secum trahen⟨te⟩s. PETRON. 77, 1 tu dominam tuam de -bus illis fecisti (*ad usum p. 1370, 20 sqq. illustratum alludi suspic. e. g. Smith, comm. 1975, ad l.*). 79, 11 -es tuas ocius tolle (*alluditur ad formulam repudii, cf. l. 39*). MART. 11, 56, 15 -bus in angustis. 12, 49, 2 -rum quem dominum vocat suarum *femina dives.* QVINT. inst. 3, 3, 9 *oeconomia* graece appellata ex cura -rum domesticarum (*nisi ad IIA2*). INSCR. Année Épigr. 2008 n. 213a (*prope Gabios, in pavimento tessellato thermarum; saec. I ex./II in.*) -es bostras serbate! IVV. 11, 130 qui … -es *meas* despicit exiguas. GELL. 19, 1, 7 Graecus quispiam dives … magno … cultu paratuque -rum et familiae. VET. LAT. Luc. 12, 33 (cod. 2, *sim.* Aug. serm. 88, 12) -es vestras vendite et date elemosinam (*gr. τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν, cod. 3* bona vestra, *4. al. et Vulg.* quae possidetis). EXVP. 2, 11 populus Romanus … censebatur; et ⌊hi omnes, quibus -es⌋ erant, ad mi-

[Ok.]

litiam ducebantur (*12* quibus nullae opes erant *eqs.*; ⌊ ⌋ hi, o. q. -es *interpungit Zorzetti*). *al.* *in imag. respiciuntur aquae fluminis* (*si recte trad.*): AMM. 15, 11, 17 *Rhodanus* sine iactura -rum per Sapaudiam fertur (virium *coni. Damsté*).

b *in civitate, domo imperatoris, ecclesia sim.* (*saepe vergit in notionem q. e. regnum, imperium, potestatem, ut locos etiam ad p. 1373, 16 sqq. trahere possis; locos, ubi adi. statum indicat, sub p. 1377, 57 sqq. dedimus; fere sing., sed plur. e. g. l. 16. 38. 46. 50. 56 sqq.*): **α** *in iunctura* -(e)s publica(e): *v. infra p. 1397, 47 sqq.*

β *quaelibet exempla; respicitur possessio vel proprietas sim.*: Ⓘ *cuiuslibet gentis, populi* (*exempla selecta inde a* CIC.; *fort. huc p. 1378, 47*): NAEV. carm. frg. 39 Romanus exercitus insulam integram ... vastat, -m hostium concinnat (concinnam *coni. Kraggerud*). ENN. ann. 273 *p. 1364, 28.* CIC. rep. 3, 44 quae ... fuit tum Atheniensium -s, cum ... triginta viri illi urbi ... praefuerunt? SALL. Iug. 18, 11 -s Persarum brevi adolevit. VERG. Aen. 1, 268 dum -s stetit Ilia regno. 3, 1 -es Asiae Priamique evertere gentem (SERV. '-es' modo 'imperium'. *cf.* auct. *ibid.* quamvis multa, prout locus exegerit, significet, modo 'nomen' est vel 'imperium'; aut '-es' hic pro universo statu). OV. met. 9, 20 (*Achelous ad patrem Deianirae*) *si gener tuus fiam,* popularis ero et -rum pars una tuarum. 13, 59 prodere -m Danaam (Danaum *var. l.*). LIV. 1, 2, 3 -m Troianam crescere ratus. PLIN. nat. 35, 118 omnium eorum *artificum antiquorum* ars urbibus excubabat pictorque -s communis terrarum erat. FRONTIN. grom. p. 7, 7 quod *sõlum agreste* in tutelam -i fuerit adsignatum urbanae. TERT. pall. 5, 4 scilicet patriae et imperio -ique vivendum est. CIL VIII 1845 (*in ara*) *quidam* -i curiae suae donavit. *al.*

Ⓘⓘ *Romanorum*: Ⓐ *varia exempla* (*selecta inde a* LIV.): ENN. ann. 98 summa⟨m⟩ servare ... -m (428 in sperando cupide -m prodere s. ACC. praetext. 14 quibus -m s. et patriam nostram quondam adauctavit pater). 107 (*in formula*) quod (*olim Vahlen,* ea *trad.*) mihi -ique (*Roth,* reliquae *trad.*), fidei, regno vobisque, Quirites, ... bene vortat. 370 unus homo nobis ⌊cunctando⌋ restituit -m **(**[⌊ ⌋ Suet. Tib. 21, 5 vigilando]. *inde* VERG. Aen. 6, 846 OV. fast. 2, 242 LIV. 30, 26, 9. *al.; cf. l. 38***)**. 466 -m Romanam **(**[*v. p. 828, 41*]. 500 moribus antiquis -s stat R. virisque [*inde* CIC. rep. 5, 2]. VERG. Aen. 6, 857 hic -m R. ... sistet [SERV. statum reipublicae]. HOR. carm. saec. 66 OV. met. 14, 809. LIV. 1, 30, 6 auctam. 8, 13, 16 augere -m R. victos in civitatem accipiendo. *al.* LVCAN. 7, 110 [*loq. Pompeius*] -es mihi R. dederas, Fortuna, regendas. PLIN. nat. 22, 10 -m omnem R. TAC. ann. 4, 1, 2. *al.***)**. CATO orig. 20 eo -s eorum ⌊auxit⌋ (*i. crevit. cf.* augere *trans.*: SALL. Catil. 6, 3 -s eorum civibus moribus agris aucta. TERT. nat. 2, 17, 11 auctis ... -bus. OPT. PORF. carm. 10, 34 -s Latia ... aucta. *addas l. 36 sq.*). 83 tribuno militum parva laus pro factis relicta, qui ... -m servaverat (*antea*: exercitum ... servavit). PS. SALL. rep. 2, 4, 4 tibi, *Caesar,* ... prospiciendum est, quonam modo -m stabilias communiasque. VERG. Aen. 1, 278 his *Romanis* ego *Iuppiter* nec metas -rum nec tempora pono, imperium sine fine dedi. HOR. epist. 2, 1, 2 cum ... -es Italas armis tuteris, moribus ornes, legibus emendes ..., Caesar (ARNOB. nat. 2, 73 cum Hannibal Poenus -es I. raperet *eqs.* OPT. PORF. carm. 14, 8 -s I. iure sceptra dabit populis. GLOSS.^{L} I Ansil. RE 1529 -es I.: regna Italiae). PROP. 4, 1, 55 optima nutricum nostris lupa Martia -bus, qualia creverunt moenia lacte tuo! OV. met. 14, 610 sub Ascanii dicione ... -s ... Latina fuit (LIV. 1, 3, 1. *cf.* -(e)s Latia(e): SIL. 13, 869 IVV. 11, 115. *al., e. g. l. 41*). 15, 433 *Roma* -rum fundamina ponit. fast. 3, 86 arma ferae genti -mque decusque dabant. LIV. 1, 11, 2 ita -m *Romanorum et Antemnatium* coalescere concordia posse. 6, 41, 8 maiores vestri maximam hanc -m fecerunt. 27, 17, 4 Hasdrubal, cum hostium -es tantis augescere incrementis cerneret *eqs.* LVCAN. 2, 221 hisne *factis* salus -rum, felix his Sulla vocari ... meruit? (*sim.* salus -rum *vocatur imperator*: MART. 2, 91, 1 -rum certa s., terrarum gloria, Caesar. 5, 1, 7 o -rum felix tutela s. que. 8, 66, 6 -rum prima s. et una Caesar. *al.; cf. p. 1362, 60. 1369, 17*). CIL VIII 18909 (*saec. III*[1]) proc(uratori) Aug(ustorum) ... ad ... -es populi per tr⟨actum⟩ utriusque Numidiae. PRVD. c. Symm. 1, 539 *Christus* -m ... Quirini adsuescit supero pollere in saecula regno. CLAVD. 8, 619 prospera Romuleis sperantur tempora -bus. AVG. civ. 5, 12 p. 216, 16 paucorum bonorum providentiã -s illa crescebat. CORIPP. Ioh. 8, 144 cernite, *Latini,* quot gentes -rum pia iussa sequantur. *al.* Ⓑ *de patrimonio sim. principis* (*saepe in titulis; nisi hic illic potius de munere publico sim. cogites, ut locos ad p. 1372, 52 sqq. trahere possis; de patrimonio populi v. etiam p. 1407, 69 sqq.*): ORAT. imp. Claud. (CIL XIII 1668) 2, 12 *quendam* in -bus meis detineo **(***i. procuratorem; cf.* PLIN. nat. 2, 199 *cuiusdam* equitis Romani -es Neronis procurantis. SVET. Vit. 2, 2 P. Vitellius ... eques ... et -rum Augusti procurator [*al., v. vol. X 2, 1577, 59 sqq.*]. CE 19, 6 [*saec. II*[2]] dum ius guberno -mque fungor Caesarum. *cf. l. 61***)**. S. C. Plin. epist. 8, 6, 13 (*a. 52*) praepositi -rum eius *principis* curae. IVV. 4, 55 quicquid conspicuum pulchrumque est aequore toto, -s fisci est. PLIN. paneg. 50, 7 ut ille *princeps* nos principalibus -bus existimet dignos (*sim.* SVET. Cal. 39, 2 principalium -rum ... copiam). VLP. dig. 43, 8, 2, 4 -es ... fiscales quasi propriae et privatae principis sunt. CIL VI 1132, 10 (*a. 293/305*) rat(ionalis) s(ummae) r(ei) (*al., v. p. 226, 51 sqq. 58 sqq.*). COD. Iust. 3, 22, 5 (*a. 294*) ad ... magistrum privatae -i (*al., v. vol. X 2, 1394, 34 sqq.*). CIL IX 1682 (*saec. III ex./IV in.*) advocato fisci summ(a)e -i. AMM. 22, 3, 7 Euagrius comes -i privatae (*al., v. vol. III 1778, 24 sqq.*). COD. Theod. 16, 10, 20, 1 loca ... nostrae -i iubemus sociari. CIL XV 1569 (*in tegulis*) off(icina) s(ummae) r(ei) f(isci) Dom(itiana) (*sim.* 1570. *al. ibid.*). *al.*

c *iuncturae selectae ad 1a et b*: **α** *verbales* (-s *est fere obi. [subi. verbi pass.]; aliter l. 17. 31*): PLAVT. Amph. 650 -es ... tutantur **(**[*v. p. 1361, 44*]. Men. 968 ut *servus* ... -m eri diligenter tutetur. Merc. 835 meum parentum -m bene ut tutemini. TER. Andr. 288 ad -m tutandam. *loci vergunt ad IIA3***)**. Asin. 218 *aves* captae -m solvunt aucupi **(**[*in imag., ut e. g.* 321 si tergo re⟨s⟩ solvenda est. Poen. 1354 collo -m solvam]. 433 pro vectura olivi. Aul. 525 Curc. 618. *al.* LEX agr. [CIL I^{2} 585] 38. CIC. Att. 6, 1, 7 LIV. 6, 14, 5. *al.***)**. Aul. 299 suam -m perisse (*al., v. vol. X 1, 1338, 10 sqq.; cf.* -m perdere *l. 23. 26 et* Rud. 38. *al., v. vol. X 1, 1264, 71 sqq. 1265, 36 sq.*). Curc. 600 (*v. p. 1383, 35*) quam *-m* habui, absumpsi (Most. 235 HOR. epist. 1, 15, 26 ARGVM. Plaut. Most. 2). Men. 576 -s ... quaeritur (Merc. 551 Pseud. 197 CATO agr. praef. 1 LVCIL. 717. 1331. *al.*). Mil. 724 -m servat **(**Persa 560. Rud. 1374 ius iurandum -i servandae [reser- *var. l.*], non perdendae conditum est. *al.* ENN. ann. 98 *p. 1363, 28.* CATO orig. 83 *p. 1363, 43.* CIL IV 64 sei furem dabit, unde ⟨re⟩m servare po⟨ssimus⟩. *al.; cf. p. 1366, 18***)**. Trin. 330 eget. :: habuitne -m? :: habuit. :: qui eam perdidit? (*al., v. vol. VI 3, 2398, 42 sqq.; cf. p. 1362, 39*). Truc. 375 utinam ... -i ... parsisses meae (*al., v. vol. X 1, 330, 26 sqq.*). ENN. ann. 273 ferro -m repetunt regnumque petunt (*al., v. e. g. p. 1203, 31 sq. 1208, 40 sqq.*). TER. Phorm. 393 (*v. p. 1361, 61*) reliquisset (*al., v. p. 943, 64 sqq., ubi quaedam ad 2 pertinent*). CIC. Att. 6, 1, 25 -s ad ... Pompeium pertinere putabatur. **β** *nominales*: LVCIL. 810 satias ... omnium -rum (PLIN. nat. 12, 78 suarum -rum s. *cf.* satietas: CIC. parad. 47 s. -rum atque abundantia. Lael. 67 LACT. inst. 7, 10, 2. *al.*). RHET. Her. 4, 47, 60 (*antea*: si quis ... naturae commodis ... abundabit) quo magis ceteris -bus erit copiosus *eqs.* (CIC. Catil. 2, 18 -bus omnibus ornatus et c. *al.; cf.* copia -rum: CIC. leg. agr. 1, 18. *al., v. vol. IV 898, 23 sqq.*). CIC. Verr. II 5, 134 fame atque inopia -rum omnium (*al., vol. VII 1, 1745, 33 sqq.; cf.* inops omnium -rum: LIV. 4, 10, 1 SVET. Iul. 35, 1). leg. agr. 2, 97 -rum abundantiam (*al., v. vol. I 227, 37 sqq.; cf.* abundans: LVCR. 2, 1089 -bus. NEP. Eum. 8, 5 *via* omnium ... -rum a.).

2 *in sermone vel contextu iuris vel in usu inde derivato -s est quodlibet obiectum iuris exercendi, omne, quod iuri subiectum, alicuius pretii est* **(***v. e. g. Kaser, Privatrecht I*[2] *376 sqq. et Bretone, I fondamenti del diritto romano: le cose e la natura, 1998; opp.* persona *l. 47 sq. p. 1366, 28. 29 [cf.* personalis *vol. X 1, 1730, 6]; servi, ancillae -es nuncupantur p. 1365, 28. 59. 69***)**: **a** *in definitionibus sim.: quibuslibet*: GAIVS inst. 1, 8 omne ... ius ... vel ad ⌊personas⌋ pertinet vel ad -es vel ad actiones (⌊ ⌋ *sim. opp. e. g.* 3, 128 *et* VLP. dig. 2, 14, 7, 8 pactorum quaedam in -m sunt, quaedam in personam). 4, 3 in -m actio est, cum aut corporalem -m intendimus nostram esse, aut ius aliquod nobis conpetere (*sim.* VLP. dig. 44, 7, 25 pr. per quam -m nostram, quae ab alio possidetur, petimus). VLP. dig. 12, 1, 1, 1 ('de -bus creditis') -i ... verbum ut generale praetor elegit. 50, 16, 23 -i appellatione et causae et iura continentur. PAVL. dig. 6, 1, 6 si aliquis in -m agat, debet designare -m ...; appellatio enim -i non genus, sed speciem significat. 50, 16, 5 pr. -i appellatio latior est quam pecuniae, quia etiam ea, quae extra computationem patrimonii nostri sunt, continet (*seq. vol. X 1, 935, 14*). *al.* *de divisione et qualitate -rum*: GAIVS inst. 2, 1 sqq. videamus de -bus, quae vel in nostro patrimonio sunt vel extra nostrum patrimonium habentur; (2) summa itaque -rum divisio in duos articulos diducitur, nam aliae sunt divini iuris, aliae humani: (3) divini iuris sunt veluti -es sacrae et religiosae *eqs.* 2, 12 quaedam ... -es corporales sunt, quaedam incorporales (*v. Giglio, Zeitschr. Sav. Stift., Rom. Abt. 130, 2013, 127 sqq.*). *al.*

b *cetera exempla*: **α** *-s est id, quod actione, persecutione sim. petitur, de quo in iudiciis agitur, litigatur sim., sc. maxime bona, quae creditori, heredi debentur vel deberi dicuntur* (*exempla selecta, quae hic illic vix distingui possunt a sensu sub IIA1 illustrato; fort. huc* LEX XII tab. 5, 3, *v. p. 1366, 4*): PLAVT. Rud. 18 -es falsas qui impetrant apud iudicem. LEX repetund. (CIL I^{2} 583) 3 de ea -e (*sc. ablata sim.*) eius petitio nominisque delatio esto. 7 quanti eius -i slis ae⟨stumata erit⟩. 59 ⟨praetor ... iudices ... aestumare iubeto ...⟩ ea⟨s⟩ -es omnis simpli, ceteras -es omnis ... dupli. CIC. Verr. II 5, 126 in suis repetundis -bus (*postea*: non argentum ..., non mancipia repetunt *eqs.*). Mur. 3 in iis -bus repetendis, quae mancipi sunt. LEX Rubr. (CIL I^{2} 592) 2, 29 eam -m, quae ita ab eo petetur, deve ea -e cum eo agetur. Falcid. (dig. 35, 2, 1 pr.) eam pecuniam easque -es, qui-

[Ok.]

busque dare legare volet. LIV. 1, 32, 11 quarum -rum, litium, causarum condixit pater patratus …, quas -es nec dederunt nec fecerunt nec solverunt *eqs.* 39, 18, 1 actiones et -es peribant (*v. Briscoe, comm. 2008, ad l.*). PAVL. FEST. p. 116 litis cecidisse dicitur, qui eius -i, de qua agebat, causam amisit. PETRON. 13, 3 quo iure -m nostram vindicamus? QVINT. inst. 3, 6, 95 si de una -e quaeratur aliqua, sed eam plures petant *eqs.* GAIVS inst. 4, 86 in -m … si agat, intendit 'P. Mevii -m esse ex iure Quiritium'. COD. Theod. 13, 6, 6 actione in -m … concessa. *al.*

β *-s est id, quod in contractibus, negotiis sim. praestari, dari oportet*: Ⓘ *ad debitum implendum, sc. in mancipatione, obligatione sim.* (*cf. p. 1364, 73*): CIC. top. 45 num is, qui mancipio dedit (*sc. id, quod mancipio dari non potest*), ob eam -m (*ad p. 1387, 55*) se ulla -e obligavit? (GAIVS inst. 3, 91. VLP. dig. 46, 4, 19 pr. qui non verbis, sed -e obligatus est. MOD. dig. 44, 7, 52, 1 -e obligamur, cum -s ipsa intercedit. *al.*). POMPON. dig. 46, 3, 80 cum -e contraxerimus, -e solvi debet (GAIVS inst. 3, 90 -e contrahitur obligatio velut mutui datione. dig. 44, 7, 1, 1 obligationes ex contractu aut -e contrahuntur aut verbis aut consensu. PAVL. dig. 2, 14, 17 pr. *al.*). GAIVS inst. 1, 119 is, qui mancipio accipit, ⌊-m⌋ (aes *Boeth. in top. Cic. 3 p. 322, 9*) tenens ita dicit: 'hunc ego hominem … meum esse aio *eqs.*' **(**2, 24 [*respic. in iure cessio*]. *cf.* 4, 16 [*respic. vindicatio*] ipsam -m adprehendebat, veluti hominem, et ita dicebat: '…'**)**. *al.* Ⓘ *in quolibet negotio* (*sc. vendendi, mutuandi, stipulandi sim.; exempla selecta; cf. e. g. p. 1362, 18*): ALF. dig. 19, 2, 31 *si* eadem -s, quae tradita esset, reddi deberet. LABEO dig. 18, 1, 80, 3 nemo potest videri eam -m vendidisse, de cuius dominio id agitur, ne ad emptorem transeat. SEN. benef. 5, 10, 1 venditio alienatio est et -i suae iurisque in ea sui ad alium translatio. LEX Malac. (CIL II 1964) 4, 50 -bus vendundis. met. Vipasc. I 2, 10 qui mancipia aliamve quam re⟨m sub⟩ praeconem subiecerit. IVLIAN. dig. 47, 2, 60 si is, qui -m commodasset, eam -m clam abstulisset, furti cum eo agi non potest. POMPON. dig. 13, 7, 8, 4 de vendendo pignore in -m pactio concipienda est. 18, 1, 8 pr. nec emptio nec venditio sine -e, quae veneat, potest intellegi. CORP. epist. lat. 156, 8 *et* 157, 23 *v. p. 342, 42 sq.* GAIVS inst. 3, 141 per permutationem -rum emptionem et venditionem contrahi. VLP. dig. 2, 14, 7, 6 ut constet in emptione … -e nondum secuta posse abiri ab emptione (PAVL. dig. 12, 5, 1, 1). PAVL. dig. 18, 5, 6 ut -s quae venit, si intra certum tempus displicuisset, redderetur. *al.*

γ *respicitur* bonorum possessio, *sc.* cum -e *vel* sine -e (*v. Kaser, Privatrecht I² 675 sq. c. adn. 31*): *genera distinguuntur*: GAIVS inst. 2, 148 *qui* b. p. accipiunt, si modo possunt hereditatem obtinere, habebunt b. p. cum -e; si vero ab iis avocari hereditas potest, habebunt b. p. sine -e. VLP. reg. 28, 13 cum -e … sine -e (*bis*). *cetera exempla*: GAIVS inst. 2, 125 extranei heredes a tota hereditate repelluntur et efficiuntur sine -e heredes (3, 35 b. possessio … s. -e. 3, 36. *al.*). VLP. reg. 23, 6 cum -e, id est cum effectu (26, 8. COD. Iust. 3, 28, 25 [*a. 301*] b. p. … c. -e accipere).

δ *vario contextu* (*exempla selecta; respicitur hereditas e. g. l. 75 sq., dominium sim. l. 52*): LEX Aquilia (Gaius inst. 3, 210; *si locus ad verbum affertur*) si quis hominem alienum … *vel* quadrupedem … occiderit, quanti ⌊ea -s⌋ in eo anno plurimi fu⟨er⟩it, tanto domino dare damnetur (⌊ ⌋ id *Gaius dig. 9, 2, 2 pr.*). Anton. de Term. (CIL I² 589) 2, 23 quod … quibusque in -bus loceis agreis … iouris Termensium … fuit *eqs.* **(***cf.* CIC. div. in Caec. 19 [*loq. Sicilia*] quod in unaquaque -e … iuris habui, id mihi tu, C. Verres, eripuisti**)**. CIC. Flacc. 79 *praedia* nullo [in] iure, neque -e neque possessione, tua. top. 23 in lege aedes non appellantur et sunt ⌊ceterarum ⟨-rum⟩ omnium, quarum⌋ annuus est usus **(**[*suppl. Lambinus*; ⌊ ⌋ *Boeth. in top. Cic. 2 p. 308, 35* ceterorum o., quorum]. *sec. legem XII tab., v.* GAIVS inst. 2, 42 ⟨usucapio⟩ … mobilium … -rum anno completur *eqs.***)**. CAES. or. frg. Iul. Ruf. rhet. 8 p. 40, 24 syngraphae non sunt, sed -s aliena est. ALF. dig. 32, 60, 2 cum penus legata esset et multas -es, quae penus essent, reliquisset. 33, 7, 16, 2 quin et ancillae et ceterae -es, quibus pater familias … esset instructus, omnes legatae viderentur. HOR. epist. 1, 16, 43 *vir bonus est,* quo -es sponsore et quo causae teste tenentur. LIV. 5, 25, 6 ex ea … praeda, quae -rum moventium sit (*al., v. vol. VIII 1546, 69 sqq.; cf.* -es mobiles *ibid. 1199, 6 sqq.*). SEN. benef. 7, 5, 2 conduxi domum a te …; -s tua est, usus -i tuae meus est (*sim. disting. possessio et usus fructus*: APVL. apol. 13, 7 plurimis -bus possessu careo, usu fruor). QVINT. inst. 5, 10, 116 quia ad illum *heredem* ius, ad hunc *victorem* -s transeat. decl. 341, 3 *lex* non adversus homines, sed adversus -m scripta est. IAVOL. dig. 22, 1, 49 fructus -i est vel pignori dare licere. TAB. cer. Dac. (CIL III p. 937) 6 int. 11 (*a. 139; cf. 1 sq.* puellam nomine Passiam) Maximum Batonis, quove ea -s pertinebit. IVLIAN. dig. 4, 2, 18 de pretiis -rum hereditariarum (*al., v. vol. VI 3, 2629, 28 sqq.*). 43, 33, 1, 1 si colonus -es in fundum … pignoris nomine intulerit. GAIVS inst. 2, 45 si quis -m furtivam aut vi possessam possideat. 4, 94 pro lite et vindiciis, id est pro -e et fructibus. SCAEV. dig. 36, 1, 77 pr. pro rata portione maternarum … -rum. VLP. dig. 28, 3, 12 pr. bonorum possessionem … accipere heres scriptus potest -mque obtinebit. 37, 5, 16 cum -m ab intestato habeat. PAVL. dig. 32, 89 -e coniuncti videntur, non etiam verbis, cum duobus separatim eadem -s legatur. *al.*

ε *iuncturae selectae ad sermonem iuris pertinentes*: Ⓘ *variae*: LEX XII tab. 5, 3 (Pompon. dig. 50, 16, 120. *al.*) uti legassit suae -i, ita ius esto **(***v. vol. VII 2, 1115, 22 sqq. X 1, 934, 70 sqq.; parum constat vocem q. e.* -s *illic exstitisse, v. Crawford, Roman Statutes II, 1996, 636 sq.; cf.* legem suae -i dicere *sim.*: PAVL. dig. 23, 4, 20, 1. COD. Iust. 4, 38, 3 [*a. 293*] legi, quam tuis -bus donando dixisti, parēre convenit [*sim.* 8, 53, 9 *eiusdem anni*]**)**. Aquilia (*v. p. 1365, 47*) quanti ea -s … plurimi fu⟨er⟩it **(**Tarent. [CIL I² 590] 1, 4. Vrson. [CIL II² 5, 1022] 75, 22 q(uanti) e(a) r(es) e(rit) [*sim. notatur* PROB. litt. sing. 5, 8 *in initio formulae longioris*]. TAB. cer. Pomp. Camodeca 27 pag. 3, 5 [*a. 48*]. LEX Malac. [CIL II 1964] 3, 68. GAIVS inst. 3, 218. *al., e. g.* CHART. lat. ant. XX 707, 1, 10 [*Ravennae, a. 540*] quanti ea ris erit**)**. Ⓘ -s *pro obi. ponitur verbi trans.*: CIC. Quinct. 45 -m nostram persequi (*al., v. vol. X 1, 1695, 29 sqq.*). QVINT. decl. 336, 5 quo iure vindicare potes eam -m, cuius pretium non dedisti? (341 them. NERAT. dig. 24, 1, 44 IVLIAN. dig. 30, 84, 13. *al.; cf. l. 38. p. 1365, 5*). GAIVS dig. 47, 9, 5 ex naufragio … servatam -m (VLP. dig. 41, 2, 10, 1 -i servandae causa. *al.; cf. p. 1364, 22 et Kaser-Hackl, Zivilprozeßrecht, 390*). Ⓘ *locut.* in -m *vertere, agere sim.*: CIC. S. Rosc. 114 si ex eo negotio tantulum in -m suam convertisset **(***al., vol. IV 863, 25 sq.; cf.* in -m vertere: ALF. dig. 15, 3, 16. IAVOL. dig. 15, 3, 9 [*ex Cassio*]. 34, 3, 6 pr. *al.*; de in -m verso agere [*v. Kaser, Privatrecht I² 607*]: IAVOL. dig. 15, 3, 2 [*ex Cassio*] agi cum eo de in -m v. NERAT. dig. 15, 3, 18 IVLIAN. dig. 15, 3, 14 POMPON. dig. 43, 26, 13. *al.*; in -m versare: NERAT. dig. 15, 3, 18 CALL. dig. 16, 1, 21 pr.**)**. PROC. dig. 12, 6, 53 in -m actione petere debet (IVLIAN. dig. 25, 2, 22 pr. GAIVS inst. 4, 3. *al.; cf.* in -m agere: IVLIAN. dig. 44, 2, 25, 2 si non in -m, sed in personam actum fuerit. POMPON. dig. 6, 1, 51. GAIVS inst. 4, 106 sive in -m sive in personam. *al.*). Ⓘ *e voce q. e.* -s *pendet gen. genus quoddam definiens*: CIC. Mur. 3 (*v. p. 1364, 73*) *-es* mancipi (SEN. benef. 5, 19, 1. *al., v. vol. VIII 254, 64. 70 sqq. 255, 2 et Kaser, Privatrecht I² 123 sq.*). IAVOL. dig. 41, 3, 23, 2 ut eadem -s et ut -s soli et tamquam ⌊mobilis⌋ sit possessa **(**⌊ ⌋ *item opp. vol. VIII 1199, 9 sq.; ceterum cf. e. g.* GAIVS inst. 2, 54 s. -rum annua … usucapio. COD. Iust. 7, 53, 3 [*a. 214*] -es s., quae pignori datae sunt. *al.***)**. Ⓥ *pendet gen.* -i (*vel pron. pro eo positum*): LABEO dig. 18, 1, 80, 3 eam -m …, de cuius dominio *eqs.* (*al., v. vol. V 1, 1896, 75 sqq.*). GAIVS inst. 4, 8 ipsius -i et vindicatio et condictio (dig. 18, 1, 35, 4 VLP. dig. 6, 2, 7, 8. 47, 3, 2. *al.*).

B *minus vigente vel evanescente respectu possessionis, proprietatis*: **1** *vario usu*: **a** *quaelibet exempla, quibus significantur*: **α** *corporalia vel diversi generis, quae tangi, sentiri possunt* (*de animantibus v. sub β; exempla selecta inde a* TER.): PLAVT. Persa 507 Chrysopolim … urbem …, plenam bonarum -rum (*nisi ad A1*). Poen. 1401 aurum, argentum, collum …, [s]tris -e⟨s⟩ nunc debes simul. *al.* TER. Haut. 247 portant quid -rum *ancillae*! … aurum, vestem! Phorm. 791 -bus viliоribus multo (*sc. eo tempore; abl. absol.*). Ad. 349 conscia mihi sum … neque pretium neque -m ullam intercessisse … indignam (DON. *ad loc.* 1 hoc est internuntium, pactum, donum aut promissum). 765 (*loq. servus e convivio exiens*) postquam intus sum omnium -rum satur, prodeambulare huc lubitum est. CATO agr. 2, 1 *pater familias vilicum* roget, … quid factum *sit* vini, frumenti aliarumque -rum omnium. 158, 2 *p. 1388, 3.* TVRPIL. com. 213 sola -s est, quae homines absentes praesentes facit (*i. epistula; de textu v. Rychlewska, ed. 1971, 57*). RHET. Her. 4, 9, 13 si … de finibus bellum gererent …, tamen ⌊omnibus -bus instructiores⌋ et apparatiores venirent (⌊ ⌋ *sim.* LIV. 42, 47, 3). 4, 48, 61 sibi omnes -es, animantes et inanimas, mutas et eloquentes, feras et mansuetas, terrestris, caelestis, maritimas … ponere ante oculos. VARRO Men. 153 -m spurcissimam gustare. 262 matella⟨m⟩, lucerna⟨m⟩, ceteras -es ⌊esui usuique⌋ prae se portant (⌊ ⌋ *Buecheler,* huius vique *codd.*). frg. Gell. 17, 3, 4 cannabo et stuppa ceterisque sativis -bus. ling. 7, 97 pueri[li]s turpicula -s in collo quaedam suspenditur. CIC. Verr. II 2, 182 scripta ratio mensuum complurium -rum exportatarum … sine portorio. 5, 44 navis … adpulsa Veliam est cum plurimis -bus. 5, 135 -m frumentariam esse suppeditatam **(***cf.* CIL XIV 2028 [*saec. II ex./III in., in pariete sepulcri*] -s [*vox in sacco inscripta est, unde homo in nave mercatoria stans frumentum in modium fundit*]**)**. Cluent. 180 in auctione … in -bus minutis … vēnire serrulam. Catil. 3, 19 complures in Capitolio -es de caelo esse percussas. top. 26 definitionum … duo genera prima: unum earum -rum, quae sunt, alterum earum, quae intelleguntur; esse ea dico, quae cerni tangique possunt, ut fundum, aedes *eqs.* (*cf. p. 1364, 61*). OV. rem. 353 ad dominae vultus … eas; pyxidas invenies et -rum mille colores. LIV. 32, 15, 7 repleta omni -rum copia sunt castra. 39, 1, 3 copiā terrestrium maritimarumque -rum, *sc. in Asia.* VITR. 2 praef. 5 naturales -es (*cf. vol. IX 1, 197, 31 sq.*). SEN. contr. exc. 4, 7, 3 obvia quaelibet -s telum erit. PHAEDR. 3, 8, 11 (*4 sq.* speculum … inspe-

[Ok.]

xerunt *soror fraterque parvuli*) *filia* ad patrem decurrit … *et* criminatur filium, vir natus quod -m feminarum tetigerit (*sc. speculum*). SEN. nat. 1, 6, 4 non est … in ista nube (*i. arcu caelesti*) substantia nec corpus est, sed mendacium [est], sine -e similitudo. epist. 86, 9 olim … erant balnea … *nullo* cultu exornata; cur enim exornaretur -s quadrantaria *eqs.*? MELA 2, 10 *quidam* vice -rum commercia exercent. PLIN. nat. 9, 3 -rum quidem, non solum animalium simulacra inesse *mari.* 24, 3 surdis … -rum sua cuique sunt venena ac minimis quoque. STAT. silv. 2, 2, 44 quae -rum turba! PRIAP. 10, 7 tibi salsa -s videtur adstans inguinibus columna nostris. IVV. 3, 251 Corbulo vix ferret tot vasa ingentia, tot -es inpositas capiti. APVL. met. 5, 8, 3 quis illarum caelestium -rum dominus *sit* (*i. splendidarum; cf. 2* caelestium divitiarum copiis). TERT. anim. 6, 7 Soranus ipse -bus ostendit animam corporalibus ali. VET. LAT. deut. 22, 5 (Ambr. epist. 4, 15, 1) non erit -s viri super mulierem (*gr. σκεύη ἀνδρός, cod. 100* vas viri, *Vulg.* non induetur mulier veste virili. *cf. p. 1370, 28 sqq.*). PROB. inst. gramm. IV 119, 20 sunt nomina, quae -m inanimalem significant, ut puta lapis, domus *eqs.* GROM. p. 315, 16 cannucias et -es palestres (*i.* palu-; *v. vol. III 263, 47 sq.*). GREG. TVR. Mart. 4, 1 (*antea*: ventris dolorem incurri) -es calidas, *i. fomenta,* … ligari faciebam. *al.*

β *animantes*: Ⓘ *cum adi. selectis, quibus indicatur: quales sint* (*saepe c. contemptu*): PLAVT. Cas. 228 *uxorem* tristem astare aspicio; blande haec mihi mala -s (mers *Brix*) appellanda est: uxor mea meaque amoenitas! TER. Eun. 361 estne *Thais,* ut fertur, forma? :: sane. :: at nil ad nostram hanc? :: alia -st (*nisi ad p. 1383, 31 sqq.*). OV. fast. 1, 103 (*loq. Ianus*) sum -s prisca. trist. 4, 3, 59 ita -s tibi magna videbar, *uxor* **(**CE 207 [= CIL VI 41111, 10; *a. 138/61*] Sabinus praetor, m. -s, ⌊Formi(i)s⌋ periit [*dubiae interpr., v. Lambertz, RE XXI 1, 597*]. *cf.* AVR. Fronto p. 250, 6 vale mihi, maxima -s sub caelo, gloria mea**)**. Pont. 2, 7, 37 -s timida est omnis miser. 4, 15, 13 inter opes et me, parvam -m, pone paternas; pars ego sum census quantulacumque tui (*cf. p. 1365, 45 sqq.*). SEN. Thy. 424 -bus incertissimis, fratri atque regno, credis *eqs.*? nat. 1 praef. 5 o quam contempta -s est homo! 6, 1, 14 homines …, qui brevis et caduca -s nascimur. epist. 36, 4 turpis et ridicula -s. 95, 33 homo, sacra -s homini, iam per lusum … occiditur. PERS. 1, 111 euge omnes, omnes bene, mirae eritis -es. PETRON. 58, 12 sq. vah, bella -s est volpis uda …; bella -s et iste, qui te haec docet. MART. 3, 63, 14 -s pertricosa est … bellus homo. CE 1110, 6 (*saec. I/II*) corpore in exiguo -s ⌊numerosa⌋ fui (*i. multarum artium peritus* [*ita Burman*]). *al.* *qui vel cuius naturae sint*: CIC. nat. deor. 2, 152 plurimis … maritimis -bus fruimur atque utimur. VARRO ling. 5, 77 vocabula piscium pleraque translata a terrestribus … similibus -bus, ut ‘anguilla *eqs.*’ QVINT. inst. 8, 6, 9 (*enumerantur genera tralationis*) cum in -bus animalibus aliud pro alio ponitur **(**8, 6, 10. TERT. resurr. 13, 1 siquidem a. est -s *phoenix.* PROB. inst. gramm. IV 119, 18 sunt nomina, quae -m a. significant, ut puta homo, leo *eqs.* [*postea l. 16*]**)**. ARNOB. nat. 6, 22 p. 335, 16 (*antea*: Pygmalionem … simulacrum Veneris … adamasse ut feminam) tamquam si uxoria -s esset. 7, 15 p. 359, 23 quod ⌊-i⌋ divinae est proprium (*si ‘deo’ intellegas*; ⌊⌋ naturae *coni. Vrsinus*). Ⓘⓘ *cetera exempla*: CATVLL. 22, 13 *quidam* modo scurra aut siquid hac -e ⌊scitius⌋ videbatur (⌊⌋ *L. Mueller,* tristius *codd.*). CAES. Gall. 1, 29, 2 separatim *erant enumerati* pueri, senes mulieresque; quarum omnium -rum summa erat … milia *tot eqs.* VARRO rust. 3, 2, 14 greges … anserum, gallinarum …, aprorum, ceterae venationis; ex quibus -bus *eqs.* 3, 3, 1 scientem … earum -rum, ⌊quae⌋ in villa … [animalia] ali ac pasci possint (⌊⌋ *abl.* qui *vel* quīs *Flach, vocem q. e.* animalia *retinens, ita ut locus ad p. 1366, 42 sqq. pertineat*). 3, 3, 5 glires, cochlias, gallinas; earum -rum cultura *eqs.* OV. epist. 20, 150 (*Acontius quasi rivalem alloquens*) si nescis, dominum -s habet ista suum (*i. Cydippe; nisi ad A1a*). LIV. 21, 60, 8 praeda … parvi pretii -rum fuit, supellex barbarica ac vilium mancipiorum. SEN. rem. fort. 15, 2 quaere *amicum* in laboribus, ad mensam -s ista non quaeritur. LVCAN. 6, 693 (*enumeratis vocibus animalium et sonis naturae*) tot -rum vox una *magae* fuit. SOL. 1, 84 cum … una -s viderentur *pueri per fraudem quasi gemini venditi* (*pendet e Plin. nat. 7, 56* tanta unitas erat). ARNOB. nat. 2, 70 p. 148, 20 (*antea p. 1369, 62*) *Minerva* ex capite Iovis enata est et esse -s coepit *eqs.* ORIENT. comm. 1, 185 seu volucrum -s est sive est -s illa ferarum.

γ *incorporalia, abstracta vel incerti generis*: Ⓘ *varia exempla* (*selecta post* TER.): PLAVT. Amph. 649 virtus omnibus -bus anteit **(**[*postea p. 1361, 43*]. Cas. 217 o. -bus ego amorem credo … antevenire. TER. Hec. 483 te postputasse o. -es prae parente intellego. Haut. 364 in tempore ad eam *mulierem* veni, quod -rum o. st primum. PACVV. trag. 177 o. regina -rum oratio. CIC. inv. 1, 5 moderatrix o. -rum … sapientia [*cf. p. 1368, 10*]. p. red. ad Quir. 4. PVBLIL. sent. P 9 [*v. p. 735, 51*]. *al.***)**. Men. 759 *aetas* -es plurumas pessimas … fert. *al.* TER. Hec. 817 quantam optuli … laetitiam Pamphilo hodie, quot commodas -es attuli! Ad. 302 tot -es … circumvallant se, unde emergi non potest: vis, egestas, iniustitia *eqs.* LVCIL. 910 quantum est inter humanum genus -rum. TITIN. com. 85 Ferentinatis populus -es Graecas studet. TAB. devot. Pomp. (CIL I^2 2541; *fort. saec. II a. Chr.; si recte legitur*) ⟨nec⟩ ul(l)a(s) -es pos(s)it pete⟨re⟩. RHET. Her. 1, 9, 14 tres -es convenit habere narrationem, ut brevis, ut dilucida, ut veri similis sit. 3, 6, 10 laus … potest esse -rum externarum, corporis, animi (*al., v. vol. V 2, 2021, 59 sqq.; cf.* extranea: 3, 7, 14 revertemur ad e. -es. *al., v. ibid. 2073, 55 sqq.*; extraria: CIC. inv. 2, 168 utilitas … aut in corpore posita est aut in e. -bus. *al., v. ibid. 2078, 25 sqq.*). CIC. inv. 2, 160 prudentia est -rum bonarum et ⌊malarum⌋ neutrarumque scientia (*al., v. vol. II 2095, 1 sqq.*; ⌊⌋ *v. vol. VIII 217, 15 sqq.*). Caecin. 73 (*de iure sim.*) o -m praeclaram! Mur. 30 illa domina -rum, sapientia (*sim.* nat. deor. 2, 148 domina -rum … eloquendi vis. *al.; cf. l. 54*). Phil. 2, 113 et nomen pacis dulce est et ipsa -s salutaris (*sim.* 13, 1). Tusc. 5, 14 si imaginibus potius uti quam -bus ipsis placet (*cf. p. 1381, 62*). LVCR. 3, 424 (*de animo animaque*) quatenus est unum inter se coniunctaque -s est. 4, 522 alii sensus quo pacto quisque suam -m sentiat (*sim.* 6, 985 quorum *sensuum* quisque suam proprie -m percipit in se). HOR. epist. 1, 6, 1 nil admirari prope -s est una … solaque, quae possit facere … beatum. 1, 18, 99 -rum mediocriter utilium spes. OV. ars 3, 747 (*in imag. spectat ad stilum minime ornatum, cf. Brandt, comm. 1902, ad l.*) repetamus opus: mihi nudis -bus eundumst. trist. 2, 484 lusus … perdere -m caram, tempora nostra, solent. VITR. 7, 8, 1 et -s et ratio *minii* satis magnas habet admirationes **(**-s *fere i. q. natura, proprietas sim.; cf. usum p. 1387, 2 sqq. illustratum et e. g.* 7, 11, 1 *aes et harena in fornace* a proprietatibus discedunt suisque ⌊-bus⌋ per ignis vehementiam confecti⟨s⟩ *eqs.* [⌊⌋ viribus *Rose, ed. 1867 in app. crit.*]. TERT. Scorp. 9, 9 si ‘diem’ dixeris, lucis -m ostendisti, quae diem praestat. CYPR. patient. 5 patientia dei -s est**)**. 7, 14, 3 quibus rationibus et -bus ad dispositionem firmitatis quibusque decoras oporteat fieri picturas. SEN. dial. 7, 4, 3 cui *animo* unum bonum sit honestas, unum malum turpitudo, cetera vilis turba -rum nec detrahens quicquam beatae vitae nec adiciens. epist. 113, 3 (*agitur de virtutibus*) unaquaeque ex istis -s animal erit. PERS. 5, 52 mille hominum species et -rum discolor usus (SCHOL. id est variis actibus in vita utuntur). IVV. 14, 204 lucri bonus est odor ex -e qualibet.

al. Ⓘⓘ *in sermone iuris respicitur remotio criminis* (*exempla selecta post* RHET. Her.): RHET. Her. 1, 15, 25 culpam … vel in hominem transferimus vel in -m quampiam conferimus. *ibid.* in -m confertur *culpa,* ut si quis, ex testamento quod facere iussus sit, ex plebis scito vetetur. 2, 17, 26 aut in -m aut in hominem nostri peccati causam conferemus. *al.* CIC. inv. 2, 90 si … non in hominem certum, sed in -m aliquam causa demovebitur. 2, 92 *reus* alicui -i aut homini causam attribuit. QVINT. inst. 7, 4, 14 *culpa* interim derivatur in -m. IVL. VICT. rhet. p. 13, 20 aliorsum transferimus, vel in personam vel in -m. *al.*

b *respiciuntur omnia, quae in natura creata sunt, sensibus percipiuntur, τὰ ὄντα*: **α** *vario usu*: Ⓘ *sensu collectivo significatur fere mundus, natura sim.*: Ⓐ *quaelibet exempla* (*selecta inde a* CIC.; *maxime plur., sed sing. e. g. l. 73 sq.; fort. huc pertinet p. 1384, 57*): ENN. scaen. 284 summe sol, qui -es omnis inspicis. LVCR. 1, 1107 inter permixtas -rum caelique ruinas. CIC. rep. 2, 10 hanc -rum tantam potentiam, *sc. penes urbem Romam* (*al., v. vol. X 2, 293, 15 sqq.*). Tusc. 5, 105 infinitatem -rum atque naturae. VERG. Aen. 1, 282 Romanos, -rum dominos **(***al. ad Romanos pertinentia v. vol. V 1, 1922, 34 sqq. [aliter p. 1362, 67. 1373, 57], de imperatoribus sim. ibid. 37 sqq. [cf.* MART. 8, 2, 6 terrarum d. deoque -rum *Domitiano], de deis v. p. 1369, 9; cf.* domina -rum: OV. met. 15, 447 [*de Roma, ut vol. V 1, 1937, 28 sq.*]. PLIN. nat. 21, 78 illa *natura* d. -rum omnium**)**. 9, 131 maria invia Teucris *sunt* …; -rum pars altera adempta est, terra autem *eqs.* OV. met. 15, 736 caput -rum, Romanam … urbem (*al. ad Romam spectantia v. vol. III 426, 34 sqq.*). fast. 6, 273 in media -rum regione. ALBINOV. carm. frg. 4 ire … ⌊ad -rum⌋ metas extremaque litora mundi **(**⌊⌋ *Haupt,* asperum *vel* hesperii *codd.; cf.* -rum finis: 20. SEN. Herc. f. 703 *Tartarus* -rum … maestus f. et mundi ultima [*versum del. multi, def. Billerbeck, comm. 1999, ad l.*]. LVCAN. 7, 137 tot -rum finem. *sim.* SEN. Herc. f. 290 -rum terminos**)**. MANIL. 4, 586 summa est -rum referenda figurā (figuris *var. l., ut locus ad p. 1369, 70 sqq. pertineat*). SEN. Ag. 487 crederes … atrum -bus induci chaos. dial. 1, 1, 3 quae tumultuosa pars -rum circa terras movet. LVCAN. 2, 2 leges … et foedera -rum. 9, 411 tertia pars -rum Libye *est.* PERS. 5, 104 perisse frontem de -bus. PLIN. nat. 2, 31 -rum fores aperuisse Anaximander … traditur primus. VAL. FL. 1, 827 -bus … abscisa (adc- *trad.*) supernis Tartarei sedet aula patris. STAT. silv. 5, 3, 20 (*ad patrem mortuum*) seu … fulgentesque plagas -rumque elementa recenses *eqs.* AVR. Fronto p. 55, 28 vale, mi Fronto carissime et supra omnis -es dulcissime (*cf. p. 1370, 10*). APVL. met. 10, 33, 1 -rum exordio (11, 2, 1 primis -rum e. TERT. apol. 48, 11. *al.; cf. p. 1369, 45 et* TERT. adv. Marc. 1, 10, 1 a primordio -rum). ARNOB. nat. 2, 59 p. 134, 6 -rum … integritas. CHALC. comm. 26 de mundi, hoc est universae -i, constitutione. 298 providentiae fortunaeque coetu cunctae -i molem esse constructam. HIER. epist. 18A, 7, 1 quis … *dei* potest scire principium, …

[Ok.]

quid, antequam istum conderet mundum, in -rum fuerit aeternitate *eqs.*? PRVD. cath. 9, 91 (*spectat ad gen. 3, 1 sqq.*) quid tibi, … serpens, profuit -bus novis plasma primum perculisse *eqs.*? 11, 57 o quanta -rum gaudia alvus pudica *Mariae* continet! CLAVD. 26, 174 (= rapt. Pros. 3, 316) per devia -rum. rapt. Pros. 1, 42 *v. p. 996, 4.* AVG. civ. 20, 16 p. 443, 14 *aeternus* ignis … in qua mundi vel -rum parte futurus sit. *al.* Ⓑ *pendet gen. obi.* -rum *ex allocutione vel titulo deorum sim.* (*exempla pauca selecta; cf. p. 1363, 57 sqq.*): VAL. SORAN. carm. frg. 4 Iuppiter omnipotens, regum -rumque deumque progenitor genetrixque. CIC. leg. 2, 15 dominos esse omnium -rum ac moderatores deos (*al., v. vol. V 1, 1931, 13 sqq. 1933, 48 sq.*). VERG. georg. 4, 382 Oceanum … patrem -rum (*al., v. vol. X 1, 685, 40. 686, 63 sqq.; cf. l. 15*). Aen. 12, 829 *Iuppiter* hominum -rumque repertor. OV. met. 1, 79 ille *deus* opifex -rum (*al., v. vol. IX 2, 704, 69 sqq.*). 11, 623 Somne, quies -rum **(***cf.* SEN. Herc. f. 1072 [*ad Somnum*] pax o -rum [*ita Traina,* pater o -rum *trad.,* pax errorum *Wilamowitz*]**)**. SEN. benef. 4, 7, 1 auctorem -rum nostrarum. 7, 31, 2 dii omnium -rum optimi auctores. LVCAN. 4, 190 o -rum mixtique salus, Concordia, mundi (*cf. p. 1363, 57*). STAT. Theb. 8, 91 finitor maxime -rum, *i. Pluto.* 8, 312 o -rum media *Terra.* CE 1476 (*saec. IV*) Terra mater -rum. *al.*

Ⓘ *significantur singula, quae mundus continet vel e quibus natura constat* (*sive elementa aliaeve partes mundi, sive caelestia; fere plur., sed sing. e. g. l. 27. 29. 44; exempla selecta post* LVCR.): CIC. S. Rosc. 71 iis -bus omnibus, ex quibus omnia nata esse dicuntur **(***sim. de elementis*: LVCR. 1, 714 qui quattuor ex -bus posse omnia rentur … procrescere. 1, 763 sq. SEN. nat. 3, 13, 2 hic [umor] in diductione -rum ad quartas redactus est**)**. Mil. 83 vicissitudines -rum atque ordines (nat. deor. 1, 52). orat. 16 sine philosophorum disciplina genus et speciem cuiusque -i cernere … *non* possumus **(***sim. spectat ad distinctionem -rum sec. artem dialect.*: 101 Platonis … -i formam et speciem. *al.* Ps. APVL. Ascl. 4 genera -rum omnium suae [*Kroll,* suas *codd.*] species sequuntur**)**. rep. 6, 27 (= Tusc. 1, 54) ipsum *principium* … nulla ex -e alia nasci potest. leg. 2, 13 -rum omnium principem … naturam (*al., v. vol. X 2, 1276, 68 sqq.*). fin. 5, 9 cum de -rum initiis omnique mundo locuti essent *Peripatetici* (*al., v. vol. VII 1, 1656, 37 sqq.*). nat. deor. 2, 140 homines … quasi spectatores superarum -rum atque caelestium. fam. 6, 21, 1 cum omnium -rum mors sit extremum **(***sim.* HOR. epist. 1, 16, 79 mors ultima linea -rum est. CALP. ecl. 3, 91 ultima -rum, *i. mors* [*nisi ad p. 1380, 28 sqq.*]**)**. *al.* LVCR. 1, 55 sq. -rum primordia pandam, unde omnis natura creet -es (*al., v. vol. X 2, 1271, 74 sqq. et cf. ibid. 48 sqq. 63 sqq.; aliter infra p. 1373, 4*). 1, 59 semina -rum **(**1, 176. 2, 1072. *al.* OV. met. 1, 9 [*descr. chaos*] non bene iunctarum discordia s. -rum. *al.* PAVL. FEST. p. 95. LVCAN. 10, 208 [*agitur de potestate stellarum*] fecunda Venus cunctarum s. -rum possidet. *al.***)**. 1, 330 est in -bus inane (*sim.* 1, 511. *al. apud eundem; cf. p. 1384, 57*). 1, 773 *si elementa mutari non possunt,* nulla … ex illis poterit -s esse creata, non animans, non examino cum corpore, ut arbos. 2, 333 cunctarum exordia -rum (*al. apud eundem, v. vol. V 2, 1567, 43 sq.; cf. p. 1368, 71*). 2, 575 superant vitalia -rum et superantur item. 5, 849 multa videmus … ⌊-bus⌋ concurrere debere, ut propagando possint procudere saecla (⌊ ⌋ maribus *coni. Watt, Hermes 117, 1989, 235, sed v. Deufert, Krit. Komm., 2018, 324 sq.*). 6, 990 propter dissimilem naturam textaque -rum. *al.* VARRO ling. 5, 13 *sunt* quattuor genera prima -rum (*cf. 12* locus et corpus, tempus et actio). VERG. georg. 4, 441 *Proteus* omnia transformat sese in miracula -rum, ignem *eqs.* (*pro '-es miras' sim., cf. p. 1395, 75 sqq.*). HOR. epist. 1, 12, 19 quid velit et possit -rum concordia discors. PROP. 2, 34, 28 -rum dicere posse vias. OV. met. 1, 433 vapor umidus omnes -es creat. MANIL. 1, 36 potentia -rum. VITR. 2, 2, 2 ex his *elementis* … congruentibus cum -es omnes coire nascique videantur *eqs.* SEN. benef. 1, 6, 2 rector …, a quo forma -bus datur. dial. 1, 1, 2 *mundi* velocitatem … tantum -rum terra marique gestantem. LVCAN. 4, 104 -rum discrimina miscet deformis caeli facies *eqs.* (*cf.* PS. HIL. gen. 60 dies varia -rum discriminat ora). APVL. Plat. 1, 10 p. 201 ille *deus* -rum ordinator. ARNOB. nat. 2, 70 p. 148, 18 *ante Iovem natum* certum est utique Minervam non fuisse neque -rum in numero[s] … esse … computatam, sed *eqs.* (*postea p. 1367, 63*). HIL. hymn. 1, 65 -bus anterior deus cunctis, nam per eum omnia facta sunt. MAR. VICTORIN. Porph. isag. p. 11, 12 omnes … -es ex forma et materia consistunt (*gr. πραγμάτων*). *al.*

β *locutiones quaedam*: Ⓘ -rum natura (*vel* n. -rum): *inde a* RHET. Her., CIC., LVCR., *v. vol. IX 1, 179, 12 sqq. 181, 27 sqq.* **(***cf. tit. librorum* de -rum n. *Lucretii [v. Deufert, Prolegomena, 2017, 181] et Egnatii* [*v.* MACR. Sat. 6, 5, 2 *et* 12]**)**. Ⓘ summa -rum (*significantur sive omnes -es, quas mundus continet, sive ipse mundus, sive universitas materiae vel mundi; de varietate sensuum v. Bailey, ed. et comm. Lucr. II, 1947, 640. cf. p. 1368, 62*): LVCR. 1, 235 haec -rum … s. (5, 194. 237. *al. apud eundem*). 1, 333 quaerere semper de s. -rum. 1, 502 unde omnis -rum nunc constet s. creata. 1, 619 -rum inter s. minimamque quid escit? 1, 756 funditus utqui debeat ad nihilum … -rum s. reverti. 1, 1008 ipsa modum … sibi -rum s. parare *non potest.* 2, 75 sic -rum s. novatur semper. 2, 530 corpuscula materiai ex infinito summam -rum usque tenere. 6, 606 ne … tellus … feratur in barathrum -rumque sequatur prodita s. funditus. 6, 649 ut reminiscaris s. -rum esse profundam. *al.* OV. met. 2, 300. *al., e. g. de caelo Christianorum*: CE 661, 3 (*prope Nolam, a. 359*) -rum summa coros melius exercendos ⟨d⟩o⟨c⟩et. Ⓘⓘ *adi. superl. cum gen. plur.* -rum (*cf. p. 1374, 65*): AETNA 632 o maxima -rum … pietas (OV. epist. 9, 107 maxime -rum, *Hercules.* met. 13, 508 *Hecuba,* modo m. -rum. *cf. l. 17*). HOR. sat. 1, 9, 4 quid agis, dulcissime -rum? (*locum aliter intellegit* SCHOL. quid -rum agis …, tu d.? *cf. p. 1368, 70*). OV. epist. 4, 125 (*Phaedra Hippolyto*) pulcherrime -rum **(***item c. vocat. masc.* [*cf. l. 9. 10*]: ars 1, 213 [*ad C. Caesarem*]. met. 8, 49 [*Scylla ad Minoa*; p. regum *pars codd. et edd.*]. *cf. l. 16 et* QVINT. inst. 1, 12, 16 quia sit honesta ac -rum pulcherrima eloquentia**)**. *al.* *respicitur Roma tamquam caput orbis* (*cf. p. 1368, 49. 55*): VERG. georg. 2, 534 -rum facta est pulcherrima Roma. Aen. 7, 602 maxima -rum Roma (MANIL. 4, 694 SIL. 3, 584 PRVD. perist. 9, 3 CLAVD. 1, 130 CORIPP. Ioh. 4, 95). Ⅳⓘⓘ -es humanae: *inde a* SEN. *philos., v. vol. VI 3, 3089, 71 sqq.*

c *respiciuntur pudenda utriusque sexus* (*plur.; v. Adams, Latin Sex. Voc., 1982, 62; cf. p. 1362, 64. 1367, 9*): MART. 11, 43, 11 parce tuis … dare mascula nomina -bus …, uxor. ARNOB. nat. 3, 10 p. 168, 12 Priapum … circumferentem -es illas proeliorum semper in expeditionem paratas. 5, 9 p. 260, 19 -es intimas *deae.* 5, 11 p. 263, 16 -bus (*antea*: virilia). 5, 26 p. 282, 9 (vers.) *Baubo* obiecit … oculis formatas inguinibus -es (*resp. Clem. Alex. protr. 21, 1 πάντα σώματος οὐδὲ πρέποντα* ⌊*τόπον*⌋ [*coni. Marcovich, ed. 1995, 30, τύπον trad.*]).

d *respiciuntur vestimenta sim.* (*plur.; resp. maxime gr. ἱμάτια, quod infra fere tacuimus; cf. etiam p. 1360, 16. 1367, 14*): VET. LAT. Iac. 5, 2 (cod. 66) -es vestr(a)e tiniaverunt (*Vulg.* vestimenta). PONT. vita Cypr. 16, 6 quidam … -es suas *Cypriano* obtulit, quasi vellet ille vestimentis suis humidis sicciora mutare. *ibid.* in -bus oblatis. RVFIN. hist. 2, 23, 18 fullo arrepto fuste, in quo -es exprimere solent, cerebro eius inlisit. ANON. med. ed. Piechotta 176 -bus maculas tollere. DIOSC. 1, 24 p. 16, 26 *mixtura quaedam* -es gratius fumigat. 3, 23 p. 387, 13 (*de apsinthio* [*masc.*]) -bus in arca missus tinea non admittit (*gr. 3, 23, 4 φυλάττειν τὰ ἐσθήματα* [*var. l. τηρεῖν τὰ ἱμάτια*]). 3, 100 p. 421, 11 quae folia -bus coheret transeunti⟨um⟩. 4, 53 p. 29, 16 *herba quaedam* cum vino albo ⌊conposita (app. *var. l.*) -bus⌋ tutas a tinea servat (⌊ ⌋ *gr. 4, 56 ἐπιτεθεῖσα tantum*). ORIBAS. syn. 5, 21, 2 Ab p. 63 cum -bus (*La* vestimenta, *gr. τὴν στολήν*). VITAE patr. 5, 10, 76 p. 925^{C} *hominem* vestitum mollibus -bus. 5, 13, 1 p. 943^{C} vestivit se -es vetustas **(**[*postea*: rescellas …, veste]. 5, 13, 12 haec *mulier* erat vestita vetustissimas -es; quam cum vidisset *monachus* ita vetustis -bus indutam *eqs.* [*postea*: vestes; *resp. bis in gr. 13, 13 vox q. e. παλαιά sola*]**)**. PALLAD. hist. mon. I 65, 6 p. 336^{D} *iuvenis* spoliavit … se vestibus suis, hoc est camisia, clamide et aliis -bus virilibus cunctis. BENED. reg. 58, 26 *frater novicius* exuatur -bus propriis … et induatur -bus monasterii (vestibus *var. l. bis; cf. 27* vestimenta). *al.*

2 *agitur de ratione intercedente inter -es et vocabula, nomina, quibus significantur* (*cf. p. 1368, 12; exempla selecta*): RHET. Her. 4, 32, 43 denominatio (*i. metonymia*) est, quae ab ⌊-bus⌋ propinquis … trahit orationem, qua possit intellegi -s, quae non suo vocabulo sit appellata (⌊ ⌋ *ad 1aγ*). 4, 34, 45 translatio est, cum verbum in quandam -m transferetur ex alia -e, quod propter similitudinem recte videbitur posse transferri. CIC. Caecin. 51 *non est tanta copia verborum,* -es ut omnes suis … propriis vocabulis nominentur. de orat. 3, 159 si -s suum nomen et vocabulum proprium non habet (*sim.* orat. 82 Tusc. 4, 28). rep. 3, 3 ut signa quaedam, sic verba -bus impressit *mens.* Tusc. 8 omni orationi cum is -bus, de quibus explicat, videtur esse cognatio (*sim. al., v. vol. IX 2, 878, 84 sqq.*). Q. CIC. pet. 43 verbum ipsum docet, quae -s sit *adsiduitas.* LVCR. 1, 826 inter se versus *nostros* … et -e et sonitu distare. VARRO ling. 5, 1 quemadmodum vocabula essent imposita -bus in lingua Latina. 8, 10 quarum -rum usus erat simplex, ⟨simplex⟩ (*coni. Scioppius*) ibi etiam vocabuli declinatus. 8, 80 *nomina* significant -es proprias, ut Paris, Helena (*v. vol. X 2, 2108, 50 sqq.*). SALL. Catil. 52, 11 vera vocabula -rum amisimus. HOR. epist. 2, 2, 116 speciosa vocabula -rum. MANIL. 4, 277 vix nomina -bus sufficiunt, tot sunt parvae quoque membra carinae. VITR. 4, 2, 1 in aedificiis … conlocatur materiatio variis vocabulis nominata; ea autem, uti in nominationibus, ita in -e[s] varias habet utilitates (*nisi ad IIA6*). SEN. dial. 2, 3, 1 mutatis -rum nominibus. MART. 13, 3, 7 addita per titulos sua nomina -bus habebis. QVINT. inst. 8, 3, 30 ⟨qua⟩ *libertate* illi primi homines -bus appellationes dederunt. AVG. civ. 4, 18 p. 167, 22 solet … una -s duobus nominibus appellari. *al.* *t. t. artis gramm. significatur substantia verborum* (*e. g. declinatio, casus, tempus*): VARRO ling. 9, 42 si analogia -rum dissimilitudines adsumat ad discernendum vocis verbi figuras. 10, 19

[Ok.]

in articulis vix adumbrata est analogia et magis -rum quam vocum. 10, 63 in -bus … in vocibus. *al. in eodem libro* (*cf. syn.* materia, *cui opp.* figura, *10, 11. 36; v. De Melo, comm. 2019, 1234*).

II *usu minus definito vox adhiberi potest de quolibet statu, eventu, consilio, de qualibet actione sim., sc. de omnibus, quae aliquem attingere, alicui curae esse, alicuius interesse possunt, vel quae aliquis agit, quibus occupatur, quorum particeps est sim., ita ut* -s *notionem suam saepe solum e contextu vel e vocibus coniunctis accipiat.* quem -s attingat, *indicatur maxime per pron. poss., ceterum per adi. e. g.* communis *v. vol. III 1970, 52 sqq.,* Romana *p. 1373, 40 sqq. 1386, 4 sqq. al.; ad notionem sub I illustratam vergit maxime A3, cf. etiam* -s publica *p. 1397, 47.*

A *distingui possunt quodammodo notiones quaedam praevalentes, ad quas tendit* -s *vox magis generalis*: **1** *id, de quo in iure vel in vita publica disceptatur vel quod defenditur, argumentum iudicii tam verum quam exercitationis causa fictum, deinde ipsa actio, causa, lis sim.* (*iuxta ponitur vel disting.* causa *e. g. l. 23 sq. p. 1372, 27 et vol. III 690, 30 sqq.,* lis *l. 60 et vol. VII 2, 1499, 46 sqq.; hyperbolice vel iocose quasi in lite e. g. l. 22. 36*): **a** *varia exempla* (*selecta post* PLAVT.): LEX XII tab. 1, 6 -m ubi pagunt, orato (*al., v. vol. X 1, 206, 8 sqq.; vocem* -m *excludit Crawford, Roman Statutes II, 1996, 593*). 3, 1 (Gell. 20, 1, 45 [*sim.* 15, 13, 11]) -bus … iure iudicatis **(**[*de textu dubitatur, v. Crawford, op. cit. 626*]. PLAVT. Curc. 719 hoc iudicium meumst … :: hercle, istam -m iudicasti perfidiose. *al., v. vol. VII 2, 618, 24 sqq. et e. g.* CIC. Phil. 2, 56 -m indicta causa iudicatam *esse. cf.* Mil. 15 Pompeius rogatione sua et de -e et de causa iudicavit**)**. NAEV. com. 12 cur -e inquaesita colligor? PLAVT. Capt. 78 ubi -es prolatae sunt, quom rus homines eunt **(***al., v. vol. X 2, 1687, 32 sqq.; cf.* CIC. Att. 7, 12, 2 -rum prolatio [SCHOL. Cic. Bob. p. 138, 31]. *sim.* -m differre *v. vol. V 1, 1075, 79 sqq.***)**. 86 quando -es redierunt (*al., v. p. 516, 22 sqq.*). Epid. 422 -s magna amici apud forum agitur, ei volo ire advocatus **(***al., v. vol. I 1394, 72 sqq. 1395, 24 sqq. et* SEN. epist. 18, 1 dies -rum agendarum. *cf. l. 38. p. 1395, 49 nec non* de -bus agere: ENN. ann. 555 magnis de -bus agentes. CIC. Mur. 51 in senatu. *al.* [*notatur* q(ua) d(e) r(e) a(gitur) PROB. litt. sing. 6, 4]; -i actio: RHET. Her. 2, 12, 18 CIC. Verr. II 2, 90. *al.*; -i actor: RHET. Her. 4, 17, 25; -rum actus: PLIN. epist. 9, 25, 3 SVET. Aug. 32, 2. *al.***)**. Men. 587 aut ad populum aut in iure aut ⌊apud aedilem⌋ -s est (⌊ ⌋ ad iudicem *var. l.; versum del. Ussing*). Merc. 184 nugare in -e capitali mea. Rud. 1005 nisi das … arbitrum, quoius haec -s arbitratu fiat. Trin. 962 (*in imag.*) si capitis -s siet (*cf.* TER. Phorm. 631 non capitis … -s agitur, sed pecuniae). *al.* ENN. scaen. 13 (*v. p. 1372, 13; si recte huc*). frg. var. 110 (Lact. inst. 1, 11, 35; *si ipsa verba Ennii sunt*) ad eum *Iovem* in ius veniebant, si quae -es in controversia erant. S. C. de Bacch. (CIL I^2 581) 5 sq. de … eeis -bus, ubei eorum v⟨e⟩r⟨b⟩a audita esent, utei senatus noster decerneret, dum ne minus senator⟨i⟩bus C adesent ⟨quom e⟩a -s cosoleretur (*al., v. vol. IV 577, 46 sq. 52. al.*). TER. Ad. 482 (*quasi in lite*) hunc abduce, vinci, quaere -m **(**LEX repetund. [CIL I^2 583] 32 quod eius -i quaerundai censeant refere. 42. *al.* Vrson. [CIL II^2 5, 1022] 95, 6 qui -m quaeret [quaerere *aes*]. LIV. 6, 15, 4 eam … -m, quam de te sum quaesiturus. VLP. dig. 2, 15, 8, 17 praetori … ea -s quaerenda commissa est. *cf. e. g.* CIC. inv. 2, 150 eius -i, qua de quaeratur**)**. CATO agr. 14, 3 *p. 1392, 1.* 149, 2 pecus et familia … pigneri sunto; si quid de iis -bus controversiae erit, Romae iudicium fiat (*sim.* RHET. Her. 2, 27, 43 cum alia de -e controversia est. 2, 29, 46 CIC. Quinct. 42. *al.*). orat. 95 Aetolos pacem velle; de ea -e oratores Romam profectos. RHET. Her. 1, 13, 23 cum -s sine propria lege venit in iudicium (2, 15, 22 CIC. inv. 2, 61. *cf. e. g.* 2, 144 -s in iudicio est). CIC. Quinct. 9 *praetor* iudicium prius de probro quam de -e maluit fieri. Verr. II 5, 10 -s delata ad istum *Verrem* (Cluent. 136 *v. p. 1308, 16.* off. 3, 112 ad populum. *al.* CAES. Gall. 3, 23, 8 ad consilium. *al.*). Cluent. 4 negem esse illam -m agitatam in contionibus, iactatam in iudiciis *eqs.*? (*al., v. vol. VII 1, 56, 17 sqq.*). 49 simplex in iudicium causa, certa -s, unum crimen adlatum est. Mur. 27 utrum … ‘iudicem’ an ‘arbitrum’, ‘-m’ an ‘litem’ dici oporteret. Planc. 3 mihi … dicendum est … pro me ipso, de quo accusatores plura paene quam de -e reoque dixerunt. de orat. 1, 173 in quibus *causis* … testamentorum ruptorum aut ratorum ceterarumque -rum innumerabilium iura versentur. 2, 101 susceptis -bus (*v. p. 347, 21 sq.*). CAES. civ. 1, 33, 1 probat -m senatus de mittendis legatis. SVEIVS carm. frg. 6 ⌊tradet aeque in re⟨m⟩ neque⌋ in iudicium ⟨A⟩esopi *eqs.* (⌊ ⌋ *Kent,* tradedeque inreneque *cod.*). VERG. Aen. 4, 337 pro -e pauca loquar (*huc spectat* GLOSS. IV 460, 12 pro -e: pro ratione). HOR. sat. 1, 9, 41 *v. p. 933, 66.* OV. ars 1, 86 desunt sua verba diserto *amanti* -esque novae veniunt, causaque agenda sua est. trist. 2, 95 -es … privatas statui sine crimine iudex. PAVL. FEST. p. 15 cum … -s apud arbitrum geritur (PAVL. dig. 2, 1, 6 antequam -s ab eo, cui mandata est iurisdictio, geri coeperit). TAB. cer. Pomp. Camodeca 22 pag. 2, 4 (*a. 35*) *aliquem iudicem futurum* de -bus, ⟨rationib⟩us, controversis, actionibus *eqs.* 97 pag. 3, 6 (*a. 43*) de eadem -e eodem exemplo bina⟨e t(abellae) s(ignatae) s(unt)⟩ **(***sim.* S. C. de nund. salt. Beg. [CIL VIII 11451; *a. 138*] a 26. *al., fort. etiam* PAP. Corp. 162 I 5 *et* III 3 [*a. 145*] d e r e e b t ss**)**. QVINT. inst. 4, 1, 34 si breviter … summam -i, de qua *iudex* cognoscere debeat, indicarimus. decl. 265, 10 -s duplex est, crimina duo sunt. IVV. 8, 81 *ambiguae* si quando citabere testis incertaeque -i. 8, 215 (*agitur de Nerone matricida*) par Agamemnonidae crimen, sed causa facit -m dissimilem. GAIVS inst. 4, 11 -m perdidisse (4, 53. *al. apud eundem; cf. p. 1361, 49. 55. 1364, 18*). GELL. 14, 2, 14 si iudex forte id sciat, super qua -e apud eum litigatur (*cf. p. 1385, 1*). VLP. dig. 22, 1, 23, 1 aliquando … ⌊in -e moram⌋ esse decerni solet (⌊ ⌋ *sim. al., v. vol. VIII 1468, 34 sqq.*). *al.*

b *notabiliora quaedam*: **α** *accedunt adi. selecta*: NAEV. com. 12 inquaesita ([*v. p. 1371, 25*]. PLAVT. Amph. 847. *cf. Fraenkel, RE suppl. VI 629, 4 sqq.*). ENN. scaen. 13 incerta -e atque inorata (*al., v. vol. VII 1, 1758, 50 sqq.*). S. C. de Bacch. (CIL I^2 581) 25 eeis -m caputalem faciendam censuere (*al., v. vol. III 344, 56 sqq.; cf. p. 1371, 38 sq. 1374, 66*). CATO orat. 189 -e praesenti cognosce⟨re⟩ (*al., v. vol. X 2, 840, 16 sqq.*). CIC. Verr. II 2, 71 -i privatae iudex (*al., v. vol. X 2, 1397, 47 sqq.; cf. e. g. p. 1361, 74. 1362, 45*). Att. 4, 17, 3 -s integra referretur (*al., v. vol. VII 1, 2072, 17 sqq. 2073, 35 sqq.*). COD. Iust. 2, 12, 2 (*a. 161*) cum -m pecuniariam esse dicas (*al., vol. X 1, 944, 23 sqq.*). *al.*

β *in locut. variis* (*v. etiam e. g.* quid de ea -e fieri placeret, de ea -e ita censuerunt *vol. X 1, 2256, 56 sqq.*; de ea -e in ius adire *sim. vol. I 618, 78. 82 sq. 619, 77 sqq.*): Ⓘ siremps (*i. eadem*) lex esto omnium -rum *sim.*: LEX repetund. (CIL I^2 583) 73 o. -rum … s. l. esto, qua⟨sei sei *eqs.*⟩. Bant. (*ibid.* 582) 12. Corn. de XX quaest. (*ibid.* 587) 1, 39 s. que eis viatoribus … o. -rum iuus l. que esto quasi sei *eqs.* (*sim.* 2, 3). Rubr. (*ibid.* 592) 2, 10 s(iremps) -s l. ius caussaque o(mnibus) o(mnium) r(erum) esto *eqs.* **(***notatur ordine mutato* 2, 40 s l r(es) i c q o o r(erum) e. *sim.* PROB. litt. sing. 3, 3 s(i)r(emps) l(ex) r(es) *eqs.***)**. Vrson. (CIL II^2 5, 1022) 95 col. 30, 1 deq(ue) e(a) r(e) siremps l. -sque esto *eqs.* Quinctia (Frontin. aq. 129, 8). Ⓘ de -e (-bus) agere (*nonnulla ad p. 1364, 41 sqq. trahere possis*): ENN. ann. 555 *p. 1371, 32.* LEX Rubr. (CIL I^2 592) 1, 23 ant⟨e⟩quam id iudicium q(ua) d(e) r(e) a(gitur) factum est. *al., v. vol. I 1393, 46 sqq. 1397, 51. 53 sqq. al.* Ⓘ -s est *alicui* cum *aliquo* (*cf. p. 1374, 15. 1376, 8*): CIC. Verr. I 33 -s omnis mihi tecum erit, Hortensi. 34 mihi -m tecum esse. Phil. 4, 12 non est vobis -s, Quirites, c. scelerato homine …, sed c. … belua. *al.* QVINT. inst. 5, 13, 6 non erit -s nobis c. adversario, sed c. iudice. decl. 371, 3 c. quo mihi -s est? c. patre. *al.*

2 *id, quod aliquis (aliquid) agit, efficit, curat, ut significetur actio, negotium, munus, officium sim.* (*dicta prolata p. 1375, 1; actiones in foro, apud iudices sim. sub 1 supra attulimus; hic illic vergit in notionem q. e. consilium, e. g. p. 1374, 46, mos p. 1375, 44*): **a** *varia exempla*: **α** *illustrantur genera negotii*: Ⓘ *sacrificia, cultus sacri sim.*: LEX luci Spolet. (CIL I^2 366) 1, 6 (= *exemplar gemellum* [CIL I^2 2872] 1, 7) nesei quo die -s deina fiet (*i.* divina; *al., v. vol. V 1, 1622, 27 sqq.*). PLIN. epist. 9, 39, 2 magnus e regione tota coit populus *ad aedem Cereris,* multae -es aguntur, multa vota suscipiuntur. ARNOB. nat. 1, 57 p. 52, 11 neque … deus … nostris -bus et religionibus derogavit. 2, 12 p. 79, 9 -es patrias linquere et veritati coalescere Christianae. OPTAT. app. 1 p. 190, 24 ut possit -s dei cum gratiarum actione celebrari (*cf. p. 191, 11 sq.* ut cum pace pascha celebremus).

Ⓘ *negotia publica vel munera, acta sim. militaria* (*hic illic respic. bellum vel proelium, e. g. l. 67 sqq. p. 1373, 2 sqq.; iocose apud comicos e. g. l. 58. p. 1373, 32*): Ⓐ *respiciuntur varia singula negotia vel genera negotiorum* **(***exempla selecta; huc pertinet titulus aet. incertae* INSCR. column. rostr. [Inscr. Ital. XIII 3, 69] 6 ⟨r⟩em … c⟨esit⟩ [*i.* gessit]**)**: NAEV. com. 108 qui -es magnas manu saepe gessit gloriose. PLAVT. Capt. 901 (*loq. parasitus, iocose; nisi ad B5*) abiit, mihi -m summam credidit cibariam (*al., v. vol. III 1034, 60 sq.*). Most. 942 nisi forte factu's praefectus novos, qui -es alienas procures. *al.* CATO orat. 220 communem -m agi putatote et vos huic -i praepositos esse (*cf. p. 1374, 6*). CARM. CIL I^2 2662, 2 (*a. 102 a. Chr.*) quod neque conatus quisquanst neque ⟨adhuc medit⟩av⟨it⟩, noscite -m (*suppl. Dow*). TRAG. inc. 65 *p. 1375, 64.* CIC. Verr. II 1, 37 tibi *quaestori* pecuniam, -m frumentariam, rationes omnes suas exercitumque commisit *consul.* Mur. 33 alterius *consulis* -es et terra et mari calamitosae. Phil. 2, 119 mihi … perfuncto -bus eis, quas adeptus sum quasque gessi. CAES. Gall. 7, 85, 2 Romani, si ⌊-m obtinuerint⌋, finem laborum omnium exspectant (⌊ ⌋ *i. vicerint; v. vol. IX 2, 288, 21 sqq.*). VARRO rust. 2, 7, 15 alii *equi* sunt ad -m militarem idonei, alii *eqs.* LIV. 1, 57, 3 temptata -s est, si primo impetu capi Ardea posset (*cf. p. 1375, 38*). 6, 20, 8 cum ea …, quae bello gesta essent, pro fastigio -rum oratione … memorasset. 9, 40, 5 arma … nitentia ante -m, deformia inter sanguinem et vulnera. VELL. 2, 96, 1 *Agrippa* novitatem suam multis -bus nobilitaverat. ORAT. imp. Claud. (CIL XIII 1668) 2, 7 quid de ea ⌊-e⌋ sentiam, -bus ostendam (⌊ ⌋ *ad p. 1385, 18 sqq.*). LVCAN. 3, 75 quam seriem -rum longa

[Ok.]

praemittere pompa ... potuit *Caesar*! 8, 265 (*loq. Pompeius*) -bus ... novis exordia quaeram. PLIN. nat. 33, 83 direpta ea *statua* est Antonii Parthicis -bus. VAL. FL. 1, 54 belli -bus. SIL. 3, 79 (*loq. Hannibal*) si quis ... deum tantos inciderit actus, ut (et *pars edd.*) nostro abrumpat leto primordia -rum. STAT. Theb. 3, 284 fore praeclaros armis et vivida -bus pectora ... Tyrios. MART. 1, 17, 2 sq. cogit me Titus actitare causas et dicit ...: 'magna -s est'; ⌞-s⌟ magna est, Tite, quam (cum *Shackleton Bailey*) facit colonus (⌞ ⌟ *ad p. 1362, 24 sqq.*). PS. QVINT. decl. 6, 13 si aetas inpediet infantem, valetudo aegrum, ⌞-s⌟ legatum, dux militem *eqs.* (⌞ ⌟ -s ⟨p(ublica)⟩ *coni. Watt, Eranos 89, 1991, 49*). FRONTIN. aq. 97, 2 postquam -s ad curatores transiit. FRONTO p. 130, 11 -s redintegranda (*v. p. 556, 18*). VET. LAT. II Macc. 8, 20 (rec. V) de proelio, quod eis adversus Galatas fuit ..., ut omnes, ubi ad -m ventum est, *eqs.* (*rec. P* ad hoc negotium, *gr. ἐπὶ τὴν χρείαν*). CASSIOD. var. 1, 17, 1 -s proeliorum bene disponitur, quotiens in pace tractatur. *al.*

Ⓑ *c. respectu universitatis agitur de negotiis totius civitatis* **(***quaedam, sc. praecipue formas sing., fort. ad IA1b trahere possis; hic illic vergit in notionem q. e. dominium, imperium, potentia sim., e. g. l. 61. p. 1374, 8. adde iuncturas e. g.* agens in -bus *vol. I 1388, 27 sqq.* [*scribitur litt. gr. Athan. apol. Const. 10 ἀγεντιωρίβους*], -es civiles *vol. III 1215, 26 sqq.,* hae -es *vol. VI 3, 2706, 69 sqq. et cf.* -s publica *p. 1397, 47***)**: ① *iungitur cum voce q. e.* summa: *adi.* summa(e) -(e)s (*vix huc p. 1378, 72; v. etiam p. 1378, 10*): ENN. ann. 237 de s. -bus regundis **(***item plur.*: LVCIL. 6 consilium s. hominum de -bus habebant [*inde* VERG. Aen. 9, 227 consilium s. regni de -bus]. NEP. Eum. 10, 3 de s. -bus erat dimicandum [*cf. Hann. 8, 3* de summa imperii]**)**. SALL. epist. Pomp. 10 consules ... litteris ... Pompei graviter perculsi, cum s. -i gratia, tum *eqs.* **(***item sing.*: LIV. 3, 51, 2 qui s. ⌞-i⌟ praeessent [-i p(ublicae) *var. l.*]. 23, 49, 8 -m s. agi cernentes. *al.* PLIN. nat. 7, 103 Capitolium s. que -m ... a Gallis servaverat. TAC. ann. 1, 31, 2 regimen s. -i. 3, 56, 3 Tiberius Drusum s. -i admovit. 6, 31, 2 neminem ... s. -i imponere poterant. *al.; cf. p. 1372, 58***)**. *subst.* summa -rum (-i): TER. Phorm. 317 (*iocose, Phormio ad se*) ad te s. solum ... -rum redit. CIC. S. Rosc. 91 qui s. -rum administrabat. rep. 1, 42 cum penes unum est omnium s. -rum. CAES. civ. 3, 51, 4 NEP. Eum. 5, 1. LIV. 1, 17, 5 *p. 1374, 1.* 4, 17, 7 ad curam summae -rum. 8, 26, 6 eo ... summa -i Graecorum venit. 28, 8, 13 s. -rum et custodiā urbis permissā. *al.; aliter p. 1369, 70.* ② *iunctura* -es maximae: CIC. inv. 1, 4 cum a summis viris m. -es administrarentur. de orat. 2, 155 cum ad senatum legatos de suis -bus m. mitterent. 2, 204 NEP. Att. 20, 5. FRONTO p. 112, 20 formicularum ... ostentis -es m. portenduntur. ③ *iunctura* -es Romanae (*sing. l. 45 sq.; exempla pauca selecta*): CIC. Brut. 125 damnum ... illius *C. Gracchi* immaturo interitu -es R. Latinaeque litterae fecerunt. Att. 1, 14, 6 habes -es R. 1, 18, 2 iam exclames necesse est -es R. diutius stare non posse. 6, 8, 5 nunc velim dispicias -es R. ad Q. fr. 2, 14, 5 -es R. se sic habebant (*nisi ad 4*). SALL. hist. frg. 1, 11, 1 -s R. plurimum imperio valuit Ser. Sulpicio et M. Marcello consulibus (*item sing.*: LIV. 3, 9, 1 sic -s R. in antiquum statum rediit. 24, 18, 1). NEP. Att. 4, 5 tranquillatis ... -bus R. remigravit Romam. VERG. georg. 2, 498 *agricolam* non purpura regum flexit ..., non -es R. perituraque regna. TAC. hist. 2, 6, 2 Othonem ac Vitellium scelestis armis ... -es R. raptum ire vulgatum est. *al.*

④ *cetera exempla* (*selecta inde a* CIC.): SVRA hist. 1 (*saec. II*^{1} *a. Chr.?*) Assyrii principes omnium gentium -rum potiti sunt (CIC. S. Rosc. 70 civitas Atheniensium, dum ea -rum p. est. *al., v. vol. X 2, 331, 57 sqq.*). LVCIL. 688 -m (*Lachmann,* item *trad.*) populi salute ... Lucilius ... impertit (*al., v. e. g. vol. X 1, 2721, 14 sqq. 2724, 50 sqq.*). RHET. Her. 4, 35, 47 populi est officium -es optumas et homines idoneos ... probare. CIC. leg. agr. 2, 21 hos *decemviros* ... omnium -rum ... dominos habebimus (*cf. p. 1368, 49*). 2, 25 dominationem potestatemque omnium -rum (*al., v. vol. X 2, 303, 82 sqq.*). har. resp. 40 ad unius imperium -s redeat (*ad locut.* -s redit *v. p. 522, 44 sqq. 53 sqq. 523, 21; cf. etiam p. 1381, 20*). rep. 1, 52 difficultas ineundi consilii -m a rege ad plures ... transtulit. Att. 4, 18, 3 -s f⟨l⟩uit ad interregnum (*sim. al., v. vol. VII 1, 2264, 41 sqq., ubi corrigas* LIV. 7, 22, 1). LVCR. 2, 50 inter reges -rumque potentis (*al., v. vol. X 2, 285, 66 sqq.*). 5, 1128 regere imperio -es. VERG. georg. 4, 3 admiranda tibi levium spectacula -rum ... dicam, *sc. apium.* Aen. 7, 600 -rum ... reliquit habenas (*al., v. vol. VI 3, 2394, 6 sq.*). HOR. carm. 4, 15, 17 custode -rum Caesare. OV. met. 6, 677 sceptra loci -rumque capit moderamen Erectheus (*al., v. vol. VIII 1203, 73 sq.*). trist. 2, 237 mirer in hoc ... tantarum pondere -rum te, *Caesar,* nunquam nostros evoluisse iocos? (*al., sc. de officiis principis, v. vol. X 1, 2625, 43 sqq.; cf.* MART. 8, 82, 3 posse deum, *i. Domitianum,* -bus pariter Musisque vacare). Pont. 4, 9, 71 ab -rum cura (LIV. 40, 18, 7 nec -i navalis c. omissa. VAL. MAX. 8, 7 ext. 15 *Themistocles* maximarum -rum c. districtus. TAC. ann. 4, 13, 1 Tiberius nihil intermissa -rum c. negotia pro solaciis accipiens. *al.; cf. p. 1362, 68*). LIV. 1, 17, 5 -m inter se centum patres, decem decuriis factis singulisque in singulas decurias creatis, qui ⌞summae -rum⌟ praeessent, consociant (⌞ ⌟ *ad p. 1373, 32 sqq.*). 8, 29, 8 cui *consuli* maior moles -rum imposita erat *eqs.* (*al., v. vol. VIII 1340, 22 sqq. [praeter* MANIL., *v. infra p. 1385, 35]. 1341, 5*). 23, 8, 2 quae *factio* traxerat -m ad Poenos **(**[*sim.* 24, 2, 8 plebs]. 24, 28, 4 si alii alio trahant -es. 32, 19, 2. CVRT. 4, 5, 15 qui *Chii* -es ad Macedonas trahebant**)**. LVCAN. 7, 283 Hesperiis Magnum praeponere -bus. STAT. Theb. 7, 219 (*loq. Iuppiter*) non hoc statui sub tempore -bus occasum Aoniis. TAC. hist. 1, 84, 4 aeternitas -rum et pax gentium. SVET. Cal. 14, 1 ius arbitriumque omnium -rum. GELL. 4, 8, 4 cum in temporibus -i (-i publicae *codd. rec.*) difficillimis consules creandi forent. 9, 3, 5 (*epistula Philippi ad Aristotelem*) ut *Alexander* eductus ... a te dignus exsistat ... -rum istarum susceptione (*gr. 9, 3, 6 τῆς τῶν πραγμάτων διαδοχῆς*). *al.*

Ⓘ *amores sim., sc. contextu fere amatorio vel obscaeno, saepe per euphemismum* **(***de coitu e. g. l. 33. 39 sq.; cf. p. 1360, 6 et v. Adams, Latin Sex. Voc., 1982, 203 sq.*; -s est *alicui* cum *aliquo l. 21. 25* [*cf. p. 1372, 34*], -m habet, coepit *aliquis* cum *aliquo l. 21. 22 [bis]. 28. al. [cf. p. 1376, 7]; exempla selecta post* TER.**)**: PLAVT. Amph. 105 quam liber harum -rum multarum siet *Iuppiter.* 510 (*Mercurius Iovi*) ne illa *uxor tua* si istis -bus te sciat operam dare *eqs.* **(***cf.* Merc. 987 [*985* scortari senes] adulescentes -i agendae isti magis solent operam dare**)**. Bacch. 564 *meretrices,* quibuscum haberes -m. Men. 482 quasi -s cum ea esset mihi. Merc. 533 bienniumst, quom mecum -m coepit (*cf.* 535 tecum -m habet). Mil. 641 *nondum* exarui ex amoenis -bus et voluptariis. Pseud. 783 quam illae ⌞-i ego⌟ etiam nunc sum parvolus (⌞ ⌟ relego *trad.*). Truc. 153 (*ad adulescentem libidinosum*) utriscum -m, *sc. tibi,* esse mavis, *pueris meritoriis an meretricibus*? TER. Andr. 829 adulescentulo ... abhorrenti ab -e uxoria (*i. nuptiis sim., ut* AFRAN. com. 86 APVL. apol. 72, 5). Eun. 119 (*loq. meretrix*) quocum tum uno -m habebam hospite (DON. *ad loc.* 3 consuetudinem, amorem. SCHOL. Ter. Bemb. dixit amorem, hoc est consuitud⟨in⟩em coitus). 138 me tecum ... -m habere (DON. *ad loc.* 1 ut honeste -s impura dicatur). *al.* LVCIL. 1267 podicis ... est ad eam -m nata palaestra (*v. vol. X 1, 2490, 72*). VARRO Men. 369 nonesse masculum ad -m. LVCR. 2, 173 -es per Veneris (2, 437. 5, 848. OV. rem. 431 a V. -bus surgente puella. *cf. l. 35*). 4, 1035 quasi transactis ... omnibus -bus. CIC. Tusc. 3, 41 voluptates ..., quae -bus percipiuntur veneriis (Cato 47 utereturne -bus v. [*sc. Sophocles; sim.* VAL. MAX. 4, 3 ext. 2]. NEP. Alc. 11, 4 COLVM. 9, 14, 3. *al.*). off. 1, 127 nec actio -rum illarum aperta petulantiā vacat nec orationis obscenitas. HOR. sat. 1, 2, 79 desine matronas sectarier, unde laboris plus haurire mali est quam ex -e decerpere fructus. OV. ars 3, 794 ex aequo -s iuvet illa duos. PETRON. 140, 9 cum ... -s ad effectum spectaret. PRIAP. 15, 7 magnis testibus ista -s agetur. GLOSS.^{L} V Aa I 924 hirquitallus: puer cum primum ad -es accedit. *al.*

Ⓥ *commercium, mercatura*: PLAVT. Amph. 3 sq. (*loq. Mercurius*) ut vos ... voltis ... me ... adiuvare in -bus omnibus, (4) et ut -es rationesque vostrorum omnium bene expedire voltis *eqs.* 7 auctare ... lucro quasque incepistis -es quasque inceptabitis. Capt. 673 confecisti omnes -es ac rationes meas. Persa 503 -m gero et facio lucrum. 509 (*505* me detinet negotium) *fiet* auctio publicitus: ea -s me domo expertem facit. TER. Ad. 233 refrixerit -s (*v. p. 690, 35*). 286 transacta -e convortam me domum. NOVIVS Atell. 61 insta[n]t mercaturam; spero -m faciet, frugi est homo. CIC. Att. 12, 3, 2 sed tamen, ne nihil de -e, nomen illud ... tris habet condiciones *eqs. al.* HOR. sat. 2, 3, 37 male -e gesta. OV. ars 1, 415 (*de sabbatis*) -bus minus apta gerendis ... septima festa. *al.*

Ⓥ *facinora, crimina, delicta sim.* (*nonnulla, e. g. l. 66. 70. 75, vergunt ad 1 supra; exempla selecta inde a* CIC.): PLAVT. Asin. 288 homo socium ad malam -m quaerit (*al., v. vol. VIII 221, 38 sqq.*). ACC. trag. 213 *agnum* Thyestem clepere ausum esse e regia, qua in -e adiutricem coniugem cepit sibi. RHET. Her. 2, 4, 7 satisne longum fuerit *spatium* ad eam -m transigendam. *al.* CIC. inv. 2, 39 videre ... oportebit, quae sint continentia cum ipso negotio, hoc est, quae ab -e separari non possint. 2, 86 -m non ex nomine ipsius negotii, sed ex consilio eius, qui fecerit, et causa ... considerari oportere. *ibid.* tum causa, tum -s ipsa removetur ([*cf. 1, 15* aut causa aut factum]. *sim.* 2, 91, *v. p. 1061, 60*). 2, 100 turpe ... esse concedi eam -m, quae ab adversario commissa sit. Verr. II 2, 78 si illud est flagitiosum, quod mihi omnium -rum turpissimum ... videtur, ob -m iudicandam accipere. Cluent. 32 mulierem ... -i capitalis esse damnatam (*in eadem iunctura e. g. vol. III 344, 62 sqq. 67 sqq. 77*). 36 *p. 1376, 55.* 189 deprehensa -e. Mil. 14 cum inesset in -e vis et insidiae, crimen iudicio reservavi, -m notavi. rep. 4, 12 XII tabulae, cum perpaucas -es capite sanxissent *eqs.* LEX Mamil. (grom. p. 264, 3) si quis adversus ea quid fecerit, ⟨is⟩ in -es singulas, quotienscumque fecerit, HS *tot* ... dare damnas esto **(**Vrson. [CIL II^{2} 5, 1022] 92, 16. 125, 25. *al., e. g.* EDICT. imp. Aug. *p. 443, 18***)**. Rubr. (CIL I^{2} 592) 2, 32 *si* eam ... -m, de qua arguetur, se fecisse ... confessus erit. SEN. Thy. 284 anime, quid rursus times et ante -m subsidis? QVINT. inst. 2, 4, 38 de -e ipsa quaeritur, ut dignane poena vel praemio sit. *al.*

[Ok.]

Ⅵ *dicta prolata* (*indicatur fere, qualia sint; exemplas selecta*): PLAVT. Merc. 615 loquere ... aliam malam -m: cui est empta? SEN. contr. 1, 3, 10 adiecit -m, quam omnes improbavimus: '...' (SEN. dial. 11, 11, 3 a. -m maioris ... animi: '...'). 1, 6, 12 tolerabilem dixit illam -m, cum iurisiurandi vim describeret: hoc esse, quod *eqs.* (1, 7, 18 scurra -m venustissimam d.: '...'. *al.* SEN. benef. 7, 11, 2 ingentem -m ab illo dici audivi. epist. 43, 4 -m dicam, ex qua mores aestimes nostros: vix quemquam invenies, qui *eqs. al.*). HIER. epist. 51, 6, 1 (*Epiphan.; respic. Is. 32, 6*) *non* contemnunt -es fatuas, quae dicuntur a fatuo. 55, 5, 3 -m novam loquar, immo non novam, sed veterem *eqs. al.*

Ⅶ *quaelibet* (*saepe accedit pron. demonstr. vel relat., ita ut genus operis e contextu praecedente intellegatur; exemplas selecta inde a* TER.): PLAVT. Amph. 674 alium ego isti -i allegabo (*cf. 675* officium). Bacch. 213 non ⌊-s⌋, sed actor mihi cor odio sauciat (⌊ ⌋ *Bothe,* erus *trad.*). Cist. 6 omnibus relictis -bus (*al., v. p. 949, 74 sqq.; cf. e. g.* Mil. 953 omnis -es posteriores pono. HOR. epist. 1, 5, 30 -bus omissis). Epid. 428 si allegavissem aliquem ad hoc negotium minus hominem doctum minusque ad hanc -m callidum **(***in struct. simili*: Mil. 919 fabri ⌊ad eam -m haud⌋ imperiti [*sc. ad navem faciendam*; ⌊ ⌋ ate amea ut *trad.*]. *al.* TER. Hec. 407 ad hanc -m exercitatum. *al.; cf. p. 1384, 50. 1390, 22***)**. Mil. 764 haud centesimam partem dixi atque, otium -i si sit, possum expromere. Truc. 147 male vertit -s pecuaria mihi apud vos *meretrices* **(**[*allegorice; ad loc. v. Zagagi, Tradition and Originality, 1980, 121 sqq.*]. VARRO rust. 1, 1, 11. *al.***)**. *al.* ENN. ann. 235 sermones ... suos -rumque suarum (*gen. partit., si recte trad.*) ⌊comiter impertit⌋ (consilium partit *O. Skutsch*). TER. Hec. 807 quid Bacchidem ab nostro adfine exeuntem video? quid huic hic est -i? Haut. 55 quamquam haec inter nos nuper notitia admodumst ..., nec -i fere sane amplius quicquam fuit. Eun. 180 quam ioco -m voluisti a me tandem, quin perfeceris? (DON. *ad l.* 179, 4 'quam -m' ..., non 'munus', sed quod plus est '-m'). CATO agr. 5, 7 si unam -m sero feceris, omnia opera sero facies. 25 vinaceos ... succernito ..., cribrum illi[us] -i parato. CIC. Cluent. 41 cum illo iam nemo rationem, nemo -m ullam contrahebat. fam. 13, 6, 3 id quoniam adsequi non possum, tu -e velim efficias, ut *eqs.* LVCR. 4, 985 quibus in -bus consuerint esse operati ... homines ... *et* animalia. CAES. Gall. 7, 31, 2 Vercingetorix animo laborabat, ut reliquas civitates adiungeret ...; huic -i idoneos homines deligebat. VARRO ling. 7, 102 deus, qui in eis -bus, *sc. malis avertendis,* praeest. SALL. Catil. 35, 1 egregia tua fides, -e cognitā. HOR. epist. 2, 1, 164 *scriptor Latinus* temptavit ... -m, si digne vertere possit (*cf. p. 1372, 70*). OV. epist. 2, 75 de tanta -rum turba factisque parentis. LIV. 1 praef. 4 -s est ... immensi operis. MANIL. 3, 162 cuncta negotia ⌊-rum⌋ (*gen. ident.?*). PAVL. FEST. p. 184 (*sub lemmate* optio) -rum privatarum ministrum. SEN. benef. 2, 11, 6 -es loquentur nobis tacentibus. epist. 106, 1 omnes vacant, si volunt; neminem -es secuntur (*postea*: occupationem). PLIN. nat. 34, 18 Graeca -s *est* nihil velare. QVINT. inst. 10, 5, 13 conveniatne -s talis bono viro? VET. LAT. gen. 19, 22 (cod. 100, *sim.* Aug. c. Gaud. 1, 30, 35; *verba dei ad Lot*) non ... potero facere -m, donec tu intres illic (*gr. πρᾶγμα, Vulg.* quicquam). 44, 15 (cod. 100) quare fecistis hanc -m? (*gr. πρᾶγμα, Vulg.* cur sic agere voluistis?). HERMOG. dig. 50, 4, 1, 1 patrimonii sunt munera -i vehicularis (AMM. 14, 11, 5 copiā -i v. datā. 19, 11, 3. 21, 16, 18). AVG. in psalm. 99, 12 l. 43 cum lectione illis *fratribus in monasterio* -s est. SALV. eccl. 3, 61 ut *homo* pro bonis -bus perennia bona capiat. *al. agit* natura: LVCR. 1, 328 corporibus caecis ... n. gerit -es (2, 242 per quos *motus* n. gerat -es).

β *iuncturae verbales selectae* (*sc. in quibus occurrit* -s *vel pron. c. gen. partit.* -i, -rum; *addidimus adi.* infecta *l. 67*): ① *variae*: PLAVT. Amph. 7 quas ... incepistis -es **(***al., v. vol. VII 1, 915, 76 sqq.; addas* Mil. 228 [*interpol.?*] magnam illic ⌊homo -m incipissit⌋ [honorem incipis sed *codd.*]**)**. 536 facis, ut alias -es soles (1042 -s ... ut facta est, eloquar. *al., e. g. l. 30. 46. 48; cf.* -s facta *vol. VI 1, 126, 12 sqq.*). Aul. 784 -bus paratis (*v. p. 1310, 25; al., v. e. g. vol. X 1, 418, 22*). Bacch. 297 aurum ... auferre voluere; ei -i operam dabant (*al., e. g. p. 1374, 19; v. vol. V 1, 1680, 66, ubi addas e. g.* Persa 333). Capt. 460 ei -i primum praevorti volo (*al., v. vol. X 2, 1107, 72 sqq.*). TRAG. inc. 65 (*de textu dubitatur, v. app. crit.*) *Aiax* summam -m perfecit manu (*al., v. e. g. vol. X 1, 1367, 74 sqq.*). LEX agr. (CIL I^2 585) 51 -i procurandae causa (*al., v. vol. X 2, 1586, 25 sqq.*). CIC. Quinct. 11 -s quem ad modum gesta et contracta sit (*al., v. vol. IV 764, 26. 31 sqq.*). CAES. Gall. 6, 12, 5 infecta -e (*al., v. e. g. vol. VII 1, 1357, 61 sqq.*). *al.* ② -m agere: PLAVT. Amph. 270 observabo, quam -m agat. Capt. 790 age hanc -m (Curc. 635 Mil. 225). TER. Eun. 348 iam conclamatumst. :: alias -es agis. :: istuc ago equidem (*al., v. vol. I 1381, 8 sqq.*). *et saepe, v. p. 1395, 49 et e. g. vol. I 1379, 3 sqq. 38 sqq. 45 sqq. 1387, 7 sqq.; cf.* actus -rum (-i) *ibid. 452, 40 sqq.* ③ -m gerere: *v. p. 1395, 50 et vol. VI 2, 1943, 55 sqq. 1944, 31 sqq.*; -es gestae *v. ibid. 1945, 55 sqq. 1946, 15 sqq.* **(***in titulo operis scripti* R. GEST. div. Aug. tit. -rum gestarum divi Augusti ... exemplar [*eodem spectat* SVET. Aug. 101, 4 indicem -rum a se g.]**)**; *cf. e. g. p. 1371, 71 supra.* quid -rum (-i) g. *v. l. 74 et vol. VI 2, 1943, 73 sqq.; cf. e. g.* LIV. 28, 12, 1 nihil eo anno -i gestum est (31, 47, 6 n. erat -i, quod gereret). 29, 18, 9 neque in Italia neque in Africa quicquam -i gesseritis (32, 9, 5 neque memorabilis -i q. gessit). Ⅳ -m habere, esse *c. praepos.* cum (*exempla paucissima, quibus adde p. 1374, 15 sq.; cf. p. 1372, 34 sqq. et vol. IV 1373, 47 sqq. 60 sqq. VI 3, 2407, 9 sqq.*): PLAVT. Aul. 461 c. opulento ... homine ... -m habere aut negotium. Men. 323 quid tibi mecum est -i? **(**Poen. 1405 ne quid tibi c. istoc -i sit. Trin. 219 famigeratori -s sit c. damno et malo [*item c. inanimis*: SEN. rem. fort. 6, 2 c. morbo. MART. 3, 60, 6 c. rhombo, *sc. in edendo*]**)**. *al.*

b *opp. vel disting. verba, rationes, consilia sim., sc. saepe effectu carentia* (*cf.* reapse *supra p. 245, 32 sqq.; ad 6 infra vergit e. g. l. 42. 56*): **α** verbum (*exempla selecta tantum*): PLAVT. Aul. 222 de te neque -e neque verbis merui, ut faceres quod facis. 693 em ... tibi -m potiorem verbo (*Leo,* video *trad.*): clamat, parturit *mulier.* Epid. 113 nihil agit, qui diffidentem v. soletur suis; is est amicus, qui in -e dubia (*ad 4 infra*) -e iuvat, ubi -e est opus (*vergit ad IA1*). TER. Andr. 824 ut beneficium verbis initum dudum nunc -e comprobes. Eun. 742 (*loq. meretrix*) ferre possum ... magnifica v. *militis,* v. dum sint; verum enim si ad -m conferentur, vapulabit (DON. *ad loc.* 3 agere quod dicebat aggressus est). Ad. 164 neque tu verbis solves umquam, quod mihi -e male feceris. RHET. Her. 4, 39, 51 superbi a -e simul et verbis inveniuntur. CIC. Quinct. 56 haec ille, si verbis non audet, -e quidem vera palam loquitur. Sest. 86 -e docuisse, non verbis, ... quid oporteret ... fieri. Cael. 8 ut quantum a -rum turpitudine abes, tantum te a verborum libertate seiungas. Mil. 4 ut sua studia ..., quae voltu et verbis saepe significassent, -e et sententiis declararent *eqs.* (*cf.* fam. 13, 6, 4 non modo -e, sed etiam verbis, vultu denique). Phil. 2, 30 sit in v. tuis hic stupor: quanto in -bus sententiisque maior! VERG. Aen. 9, 279 tibi maxima -rum verborumque fides. LIV. 22, 39, 7 ubi extemplo -s verba sequitur. SEN. benef. 2, 3, 1 adicere bona v. -bus bonis. epist. 16, 3 *philosophia* non in verbis, sed in -bus est. SCRIB. LARG. praef. 13 diligentiam meam ... non verbis, sed -e probasti. TAC. hist. 3, 50, 2 Silvanum *consularem* socordem bello et dies -rum verbis terentem. VLP. dig. 50, 16, 19 (*ex Labeone*) sive verbis sive -e quid agatur, ut in stipulatione. *al.* **β** *varia, quibus indicantur dicta, sermones sim.* (*exempla selecta inde a* CIC.): PLAVT. Epid. 117 quid te ... retulit beneficum esse oratione, si ad -m auxilium emortuom est? (*al., v. vol. IX 2, 878, 40 sqq.*). Rud. 683 desiste dictis ... me consolari; nisi quid -e praesidium apparas *eqs.* (*al., v. e. g. vol. V 1, 990, 71 sq.*). CIC. de orat. 2, 127 sunt ... *argumenta* et -e faciliora et praeceptis pervagata. rep. 1, 51 nomen illi principes optimatium mordicus tenent, -e autem carent [eo nomine]. VARRO ling. 6, 55 (*antea*: fando ... decipit) si quis -e fallit. OV. epist. 16, 299 (*opp.* voce). met. 3, 368 *Iuno* -e ... minas firmat. LIV. 2, 65, 3 conclamant se ituros, clamoremque -s est secuta. 25, 16, 15 fraudem et sermoni et -i abesse ratus **(**HIER. epist. 22, 32, 4 multi, licet sermone taceant, ⌊-e⌋ loquuntur [⌊ ⌋ *Hilberg,* ore, corde *al. codd.*]**)**. 31, 38, 4 (*2* consulem ... ad castra hostium ducere debuisse) id dictu quam -e, ut pleraque, facilius erat (40, 35, 13). TRAIAN. Plin. epist. 10, 97, 2 qui negaverit se Christianum esse idque -e ipsa manifestum fecerit, id est supplicando dis nostris. *al.* **γ** *consilia, cogitationes, animus sim.*: PLAVT. Pseud. 19 iuvabo aut -e aut opera aut consilio bono **(**[*nisi ad IA1a, ut fort. etiam* TER. Haut. 86 aut consolando aut c. aut -e iuvero]. SEN. epist. 20, 4 dissimilitudo -rum consiliorumque**)**. CIC. Cluent. 36 (*agitur de caede adulescentis*) ratio excogitata Larini est, -s translata Romam. SEN. benef. 1, 4, 3 -e animoque. epist. 111, 3 talis est ... verus et -bus, non artificiis, philosophus. QVINT. decl. 301, 16 age, -s quidem ipsa crimine caret, sed animus suspectus est? *al.*

3 *id, quod prodest, alicuius interest, ut fere respiciatur utilitas sim.* (*cf.* GLOSS.^{L} III Abol. RE 46 -s: utilitas. *cuius aliquid intersit, indicatur saepe per pron. poss. vel gen.; hic illic vergit ad notionem sub IA1 illustratam, e. g. l. 63 sqq. 75. p. 1377, 9*): **a** *varia exempla* (*selecta post* PLAVT.): PLAVT. Amph. 499 bene vale Alcumena, cura -m communem, quod facis **(**827 [*servus ad Amph.*] nisi si quispiam est Amphitruo alius, qui ... tuam -m curet teque absente hic munus fungatur tuom. *al., v. vol. IV 1497, 6 sqq. et infra p. 1407, 43. 1413, 28 [cf. p. 1411, 14 sqq.]; sim.* Truc. 137 tuo vestimento et cibo alienis -bus curas. *cf.* procurare: Men. 966 bono servo ..., qui -m erilem procurat. *al., v. vol. X 2, 1581, 74 sqq.***)**. Merc. 1011 suam quisque homo -m meminit. Mil. 1117 te cum illa verba facere ... volo ... :: qui potius quam tute ade⟨a⟩s, tuam -m tute agas? (*al., v. vol. I 1379, 39 sqq.; saepe in locut.* tua -s agitur *sim., e. g.* Rud. 1148 Stich. 129; *addas* Rud. 1399 meam re⟨m⟩ simulas agere. MART. 11, 61, 9 gaudete cunni, vestra namque -s acta est). Persa 513 quid id ad me aut ad meam -m refert, Persae quid ⌊-rum⌋ gerant *eqs.*? (⌊ ⌋ *ad l. 1*). Truc. 854 lutea est meretrix, nisi quae sapit in vino ad -m suam. *al.* RHET. Her. 4, 18, 25 qui suis

[Ok.]

rationibus inimicus fuerit semper, eum quomodo alienis -bus amicum fore speres? CIC. inv. 2, 132 suis -bus et commodis servire. CAES. Gall. 6, 7, 7 Gallicis -bus favere (*al., v. vol. VI 1, 375, 26 sqq.*). civ. 3, 35, 2 *quidam* Pompeianis -bus studebat (BELL. Alex. 62, 2 nonnullae civitates -bus Cassii studebant, plures ⌊Marcellum fovebant⌋ [-llo fav- *var. l.*]. NEP. Lys. 1, 5 Atheniensium. Pel. 1, 3 Laconum). LIV. 2, 30, 2 factione respectuque -rum privatarum. 35, 49, 13 nihil ... tam alienum -bus vestris est. FRONTO p. 104, 11 tres libros *epistularum Ciceronis* ... describi iubebis, si quid -i esse videbitur. APVL. met. 5, 17, 2 (*sorores ad Psychen*) pervigili cura -bus tuis excubamus (*fort. alluditur simul ad sensum sub IA illustratum*). VET. LAT. II Macc. 14, 26 (rec. X, *sim.* L, V) Nicanorem -bus alienis assentire (*gr. ἀλλότρια φρονεῖν τῶν πραγμάτων*). *al. locut.* sua (mea) -e causa facere *per euphemismum significare vid. actionem alvi exonerandae* (*struct. varie explicant docti, v. Perrochat, comm. ³1962, 101 sq.; sunt qui vel* causa *deleant vel* sua [mea] -e *pro gen. positum putent*): PETRON. 47, 4 si quis vestrum voluerit sua -e c. facere, non est quod illum pudeatur. 66, 2 cum mea -e c. facio.

b *in locut. c. praepos.* (*saepius c.* esse; *accedit* ut *e. g. l. 23. 27, [acc. c.] inf. e. g. l. 28 sq. 32*): **α** *quibus significantur commoda, utilia*: in -m (*exempla selecta; cf.* SYNON. Cic. p. 423, 16 expedit. utile est. ... prodest. pro -e est. remedio est. in -m facit): PLAVT. Amph. 10 ea ut nuntiem, quae maxime in -m vestram communem sient. Aul. 154 in -m hoc tuam est. :: ut quidem emoriar prius, quam ducam (*sc. uxorem*). Men. 985 tergi ... in -m esse (tergo *aut* terge *codd.; item c. gen. partis corporis*: Persa 342 utrum pro ancilla me habes an pro filia? :: utrum ... magis in ventris -m videbitur). Rud. 220 quid mihi meliust, quid ⌊magis in -m⌋ est, quam ... ut *eqs.*? (⌊ ⌋ *cf. l. 25 et* Trin. 748 utibile magis atque in -m. TER. Hec. 249 m. in -m et vostram et nostram). SALL. Catil. 20, 1 in -m fore credens universos appellare. LIV. 44, 19, 3 cognitis mox, quae nosci prius in -m esset. *al., v. vol. VII 1, 766, 62 sqq. c. praepos. variis*: PLAVT. Asin. 538 si ... ex -e consultas tua (*al., v. vol. V 2, 1110, 35 sqq., quibus addas* LIV. 32, 21, 3 quae e -e sua essent. GELL. 4, 14, 5 eum *aedilem* sibi recipere non fuisse ⌊e -e⌋ sua [*Bentley,* ede *trad.*]. AMM. 27, 12, 18. *paulo aliter, sc. quoad tua interest*: PLAVT. Amph. 570 quid mali sum ... tua ex -e promeritus [*v. Sedgwick, comm. 1960, ad l.*]). Aul. 121 med haec verba ... meai fidei tuaique -i causa facere. ENN. scaen. 268 nam ut ego illi[s] supplicarem tanta blandiloquentia, ni ob ⌊⟨r⟩em⌋? ([*Vahlen, v. Opusc. acad. I, 1907, 39*]. *al., v. vol. IX 2, 25, 18 sqq.*). PLIN. nat. 29, 21 ut nihil magis pro -e videretur quam multitudo grassantium (*cf. l. 21*). **β** *quibus significantur incommoda, adversa*: PLAVT. Asin. 224 haud est ab -e aucupis (*al., v. vol. I 24, 65 sqq.; fere semper c. negatione; cf. fort. p. 1385, 32 sqq.*). Cas. 208 advorsus tuam istaec -m loquere (CATO orig. 95[b]). CIC. S. Rosc. 147 contra -m tuam (Verr. II 3, 7 c. -m meam. Phil. 2, 3. *al., e. g. vol. IV 745, 81 sq.*).

c *dat.* -i *cum verbo* esse *in locut. praedicativis*: PLAVT. Stich. 720 nulli -i erimus postea (CATO inc. lib. frg. 3 qui tantisper n. -i sies, dum nihil agas [nullae *Krehl; locum affert* PRISC. gramm. II 227, 14 nulli pro nullius: '...'; potest tamen hic dativus accipi, 'n. -i' pro 'nulli utilitati']. GELL. 9, 2, 6 erraticum esse hominem ... et n. -i [nullius *var. l.*]. *al.*). TER. Ad. 358 qui alicui -ist (SCHOL. Ter. Bemb. pro alicuius spei vel utilitatis alicui⟨us⟩, ut '-i' ⟨pro⟩ 'utilitati' posuerit).

4 *id, quod certo modo se habet, ut pertineat ad statum, condicionem, fortunam sim. animantium vel inanimorum* (*de statu singulorum hominum e. g. p. 1378, 4 sq. 1379, 45 sqq. [ad IA1a vergit e. g. l. 63. 1379, 50]; de statu publico e. g. p. 1378, 32 sqq. 1380, 9 sqq.* [*apium p. 1378, 26; nonnulla exempla ad IA1b transferre possis*]): **a** *usu generali*: **α** *indicatur, quali statu aliquis (aliquid) sit*: Ⅰ *per adi. vel p. p. p., sc. attrib. vel praedic. positum* (*adv.* palam *l. 65; exempla selecta inde a* TER.): PLAVT. Aul. 68 quid ego ero dicam meo malae -i evenisse, *nescio* (Capt. 202 in −e m. *et saepe, v. l. 71. vol. VIII 216, 78 sqq.; spectat ad poenam*: Amph. 327 homo a me sibi m. -m arcessit. *al., v. ibid. 217, 10 sqq.; in exsecrationibus* (ab)i in m. -m: Capt. 877 Poen. 295. *al., v. vol. I 67, 4 sq. 10. V 2, 639, 65 sq. 640, 18 sq.*). 207 salva re⟨s⟩ est; salvom est, si quid non perit (Capt. 284. Rud. 172 surrexit, horsum se capessit, *sc. e mari*: s. -s. *al.* TER. Ad. 643. *al.; cf. p. 1361, 54*). 728 palamst -s: scit peperisse ... filiam suam (*al., v. vol. X 1, 106, 38 sqq.; cf.* manifesta -s est *sim.*: Cas. 893. *al., v. vol. VIII 308, 28 sqq.*). Bacch. 543 -m secundam optingere *alicui* (Pseud. 1021 in -e s. Stich. 124 cum -es s. sunt. ENN. ann. 355 in -bus s. TER. Haut. 230 si mihi s. -es de amore meo essent. Phorm. 241 cum s. -es sunt maxume. Ad. 605 omnes, quibus -es sunt minus s. LVCIL. 699 -e in s. ..., in mala. TRAG. inc. 151 s. -bus. CIC. off. 1, 91 in secundissimis -bus. *al., e. g. p. 1378, 17*). Capt. 406 -bus in dubiis, egenis (*al., v. vol. V 1, 2117, 66 sqq. [addas* LIV. 2, 50, 11. 31, 2, 3 *et cf. p. 587, 32 sq.]; cf. p. 1379, 44*). Most. 932 ut hic -es sint quietae (SALL. Iug. 105, 5 -m, uti erat, q. nuntiant. LIV. 6, 32, 1. 7, 1, 7. *al.* VITR. 2, 1, 1. 2, 9, 16. *al.*). 1052 alii, quibus -s timida aut turbidast (ENN. scaen. 144 quos *homines* ego *Apollo* ... compotes ... consili dimitto, ut ne -es temere tractent t. [*si recte huc*]. CIC. Phil. 2, 39 in t. -bus. div. 1, 101 TAC. ann. 12, 49, 2. *al.*). Persa 345 -es nostrae sunt ... pauperculae (*nisi ad p. 1362, 35 sqq.; cf.* pauper: Rud. 282 haec p. -es sunt inopesque. Vid. frg. 3 p. haec -s est). 753 (*in imag. de statu publico sumpta*) hostibus victis, civibus salvis, -e placida (*al., v. vol. X 1, 2280, 3 sqq.*). Trin. 446 bonis tuis [in] -bus (*al., v. vol. II 2094, 75 sqq.; addas* GELL. 14, 2, 6 hominem ... non bonae -i vitaque turpi *eqs.*). *al.* ENN. scaen. 142 (Cic. de orat. 1, 199) *cives* [suarum] summarum -rum incerti (*sunt qui* s. *deleant,* suarum *legant; verba ipsi Cic. tribuit Jocelyn*]. VERG. Aen. 9, 199 mene ... socium s. adiungere -bus ... fugis? 11, 302 SEN. Thy. 177). 210 amicus certus in -e incerta cernitur (*al., v. vol. VII 1, 881, 62 sqq.*). TER. Andr. 620 me ... ex tranquillissuma -e coniecisti in nuptias (Phorm. 479 tranquilla. Q. CIC. pet. 53 te studiosum otii ac -rum tranquillarum. SALL. Catil. 16, 5 tutae tranquillaeque -es omnes. LIV. 9, 41, 8 TAC. ann. 1, 3, 7. *al.; cf. l. 33*). CATO orat. 118 *solent* plerisque hominibus -bus secundis atque prolixis atque prosperis animum excellere (*al., v. vol. X 2, 2215, 53 sqq.; cf. p. 1379, 40 et* CORP. epist. lat. 1 [= GLOSS. biling. I 16; *saec. III/IV*] 3, 6 tam ⟨prosp⟩era(s) -e⟨s qu⟩am a⟨dv⟩ersa⟨s⟩ [*gr. τὰ κρείττονα ἢ τὰ φαῦλα*]). ACC. trag. 601 in mea -e crepera (*al., v. vol. IV 1166, 42 sqq.*). CIC. Verr. II 5, 12 desperatis iam omnibus -bus (*al., v. vol. V 1, 739, 59 sqq.*). 5, 51 integra -e (*al., e. g.* LIV. 7, 13, 5 nobis *militibus* ... et -s et gloria est i. *v. etiam vol. VII 1, 2071, 74 sqq.*). fam. 1, 1, 3 inclinata -s est (*al., v. vol. VII 1, 943, 83 sqq. 947, 36 sqq.; cf. p. 1379, 43*). VERG. georg. 4, 240 (*respic. regnum apium*) *si* contusos ... animos et -es miserabere fractas. Aen. 3, 145 fessis ... -bus (*al., v. vol. VI 1, 612, 6 sqq. 52*). HOR. epist. 1, 20, 20 me ... in tenui -e ... pennas ... extendisse. LIV. 25, 19, 15 pugnatum ..., ut in nulla pari -e, duas amplius horas (*alii aliter em.; textum trad. def. Briscoe, Liviana, 2018, 140 sq.*). SIL. 2, 103 artae -es. STAT. Theb. 3, 374 nec me adeo -s dextra levavit. TAC. hist. 2, 7, 2 ambiguae domi -es. *al. respicitur fortuna certorum populorum, gentium sim.* (*exempla selecta; cf. e. g. l. 47*): NEP. Att. 4, 5 tranquillatis ... -bus Romanis (LIV. 1, 12, 10 -s R. erat superior *in proelio.* 21, 16, 3 -m R. tam desidem ... *nunquam* fuisse. *al.*). VERG. Aen. 5, 690 (*Aeneas ad Iovem*) tenuis Teucrum -es eripe leto (*cf. l. 27*). LIV. 3, 71, 7 incolumi Coriolana -e. 4, 41, 7 nec Volscorum meliores -es esse ... quam populi Romani. TAC. Germ. 28, 1 validiores olim Gallorum -es fuisse. *al.*

Ⅱ *per verbum, cuius subi. est* -s *vel* quid -i *sim.*: Ⓐ *iuncturae variae*: PLAVT. Amph. 814 haeret haec -s, si quidem haec iam mulier facta est ex viro (Pseud. 985 Trin. 904 QVINT. inst. 5, 10, 114. *cf. Otto, Sprichw. n. 142*). Aul. 47 scin quomodo tibi -s se habet? (*al., v. vol. VI 3, 2449, 73 sqq.; addas* Rud. 222 ita -es se habent: vitae hau parco. *cf. usum intrans. ibid. 2451, 4 sqq.*). Bacch. 218 ut hanc -m natam [esse] intellego (*al., v. vol. IX 1, 103, 73 sqq.*). 606 in eum [nunc] haec revenit -s locum, ut *eqs.* (*sim.* TER. Haut. 359 in eum iam rediit -s locum, ut *eqs.*). *al.* ENN. scaen. 169 eloquere, -s Argivum proelio ut se sustinet (*nisi ad p. 1363, 11 sqq.*). 269 ita dat se -s (TER. Hec. 380 ut -es dant sese. *cf. p. 1380, 23*). LVCR. 6, 1105 longe discrepitant -es (*sc. in diversis terris*). CAES. Gall. 5, 45, 1 -s ad paucitatem defensorum pervenerat (*cf. l. 45 et* SALL. Iug. 13, 4 ubi -s ad certamen venit). OV. trist. 3, 4, 2 -es postquam procubuere meae.
al. incertum, utrum huc pertineat TERT. adv. Val. 14, 1 dum ita -rum habet (*i. se habet; cf. gr. τούτων οὕτως ἐχόντων sim.; sed fort. pro subi. intellegendus est aeon Gnosticorum, de quo agitur; v. Fredouille, ed. 1980, 274 ad l.*).

Ⓑ *c. verbo q. e.* esse (*quod intellegitur l. 61. 70, cf. var. lect. l. 59*): ① *quaelibet exempla selecta*: PLAVT. Bacch. 661 utcumque -s sit, ita *homo* animum habeat (*cf.* ut -s est *sim., sc. extra parenthesin* [*aliter p. 1379, 2 sqq.*]: Pseud. 268 utut -es ⌊sunt⌋ ceterae [⌊ ⌋ *om. cod. A*]. 1038 nescis, ut -s sit. TER. Haut. 490 ita uti -s est dicere). Capt. 488 pergo ad alios, venio ad alios, deinde ad alios: una -s. Cist. 529 ibidem loci -s erit (*cf. l. 69*). Men. 764 propemodum iam scio, quid siet -i (Pseud. 1120. LIV. 1, 41, 1 concursus ... populi mirantium, q. -i esset. 39, 10, 5. *al.*). Pseud. 1161 nescis, quae sit haec -s? TER. Eun. 97 ita erat -s, faciundum fuit. *al.* ② *praedicative accedit locut. c. praepos.* in *vel abl. nudus*: PLAVT. Aul. 803 (*proverbialiter*) haec propemodum iam esse in vado salutis -s videtur (TER. Andr. 845 omnis -s est iam in v. SYMM. epist. 6, 11, 2 si -es in v. sunt. CONC. Carth. a. 411, 1, 147 ⌊-s in v.⌋ est [resinuando *trad.*]). Epid. 81 quo in loco haec -s sit, vides (*al., v. vol. VII 2, 1583, 79 sqq.; cf. etiam e. g. ibid. 1584, 9. 11 sq. 17 et* VERG. Aen. 2, 322 quo -s summa loco, Panthu? HOR. epist. 1, 12, 25 ne ... ignores, quo sit Romana loco -s. *cf. l. 45*). Merc. 382 -s ... in tutost (TER. Ad. 267. *cf. p. 1379, 18*). CAES. Gall. 2, 25, 1 -m esse in angusto (*cf.* in angustiis: civ. 1, 54, 1. 1, 78, 2). 6, 12, 9 eo ... statu -s erat, ut *eqs.* (*cf.* LIV. 32, 11, 1 cum in hoc s. −s esset [38, 5, 6 in hoc s. −es ad Ambraciam cum essent. *al* VAL. MAX. 9, 9, 2 quonam in s. −es M. *[Ok.]*

Bruti essent. *al.*]). Liv. 8, 27, 3 iam … in eo -m fore, ut *eqs.* (*al., v. vol. VII 1, 772, 65 sq.*). *al., e. g.* Papin. dig. 38, 2, 43 -s in incerto erit. Ⓒ ut -s est *sim. in parenthesi* (*qua temperatur quodammodo enuntiatum; apud auctores posteriores vergit in notionem q. e. nimirum, quae vox pro syn. ponitur l. 13; v. Löfstedt, Arnobiana, 1917, 97 sqq. et Hofmann-Szantyr 634. aliter p. 1378, 58 sqq. et ad veritatem confirmandam p. 1377, 75; exempla pauca certiora*): Liv. 1, 3, 3 florentem iam, ut tum -es erant, atque opulentam urbem (*sim.* 2, 50, 2 ex opulentissima, ut tum -es erant, Etrusca civitate. 2, 63, 6). Plin. nat. 32, 4 (*antea p. 1096, 69 sq.*) ut -s est, etiam auspicalis pisciculus. Mart. 8, 51, 2 formosam … caecus diligit Asper; plus ergo, ut -s est, quam videt Asper amat. Qvint. decl. 298, 2 multum … illi, ut -s est, fiduciae facit *eqs.* Apvl. apol. 13, 8 ut -s est, magis piaculum decernis *hoc quam illud.* Paneg. 7, 4, 1. Arnob. nat. 7, 33 p. 385, 12 mimis nimirum dei gaudent …; delectantur, ut -s est, stupidorum capitibus rasis *eqs. al.*

Ⓘ *per locut. c. praepos. vel abl. nudum ad varia verba accedentem*: Plavt. Capt. 536 -s omnis in incerto sita est (Serv. auct. Aen. 1, 672 cum in i. statutae -es sunt. *cf. l. 2*). Ter. Haut. 689 (*sim.* 695) amici … -s est videnda in tuto (-tum *cod. A*) ut collocetur. Sisenna hist. 99 si -s communis melioribus locis constitisset. Cic. Phil. 6, 19 -s in extremum est adducta discrimen (*al., v. vol. V 1, 1358, 61. 62 sq. al.*).

Ⓘ *per subst. vel adi., unde pendet gen. plur.* -rum (*per adv.* huc *l. 43* [*cf. fort.* ita *p. 1378, 52*]): Acc. praetext. 35 commutationem -rum (*al., v. vol. III 1986, 66 sqq.*). Rhet. Her. 1, 8, 13 -rum varietates, fortunae commutationem (Cic. fam. 2, 7, 2 quanta *sit* v. -rum. *al.* Rvt. Lvp. 2, 1). Cic. leg. agr. 1, 24 hac perturbatione animorum atque -rum (*al., v. vol. X 1, 1828, 9 sqq.*). Catil. 2, 25 cum omnium -rum desperatione (*al., v. vol. V 1, 737, 67 sqq.*). Sull. 78 in tot -rum angustiis (Tac. dial. 8, 3 paupertas et ⌊angustiae -rum⌋ [*Lipsius,* angustia ereptum *trad.*]. *al.*). Sest. 73 magna -rum permutatione inpendente (*al., v. vol. X 1, 1574, 5 sqq.*). Att. 1, 16, 6 quaeris …, qui nunc sit status -rum et qui meus (fam. 1, 8, 1 de toto s. -rum communium. *al.* Verg. Aen. 7, 37 quae tempora, -rum quis Latio antiquo fuerit s. …, expediam [*nisi* t. -rum *iungas, ut* Serv. *ad l.; cf. Horsfall, comm. 2000, 71*]. Liv. 1, 31, 7. 27, 1, 1 hic s. -rum in Hispania erat. Manil. 3, 635. Sen. Ag. 308 -rum s. dubium ac minacem. Tac. ann. 1, 16, 1 hic -rum urbanarum s. erat. *al.*). 5, 21, 3 in tanto motu -rum (*al., v. vol. VIII 1537, 32 sq.*). fam. 2, 7, 2 discrimen -rum (*al., v. vol. V 1, 1362, 14 sq.*). Verg. Aen. 1, 672 haud tanto cessabit *Iuno* cardine -rum (*al., v. vol. III 446, 32 sqq.*). Liv. 6, 22, 9 periculum summae -rum, *sc. in proelio* (10, 14, 9 discrimen s. -rum). Lvcan. 7, 107 haec tam prospera -rum tradere fortunae (*al., v. vol. X 2, 2216, 22 sq.*). 10, 467 cogunt … ultima -rum spem pacis temptare ducem (Sil. 7, 221 *mihi senatores* non u. -rum et deplorati mandassent Martis habenas). Pers. 3, 15 hucine -rum venimus? Sil. 6, 119 -rum inclinata feramus. 13, 286 dubio qui frangere -rum gaudebit pacta. *al.*

β *cetera exempla*: Ⓘ *quaelibet selecta*: Ⓐ *cum pron. poss.* (*cf. e. g. p. 1378, 4*): Plavt. Capt. 536 quid -bus confidam meis? (*sim.* Merc. 363). Cas. 937 quid agam meis -bus, *nescio.* Rud. 674 sese ut ferunt -es fortunaeque nostrae. Ter. Phorm. 473 quonam in loco sunt -es et fortunae meae? Titin. com. 55 mulier … -es suas conqueritur. CIL I^2 1531, 2 (= CE 4, *vers. saturn.; Sorae, saec. II med. a. Chr.*) -e sua d⟨if⟩eidens asper afleicta parens. Cic. de orat. 2, 211 si is, qui audit, adduci potest, ut illa, quae de altero deplorentur, ad suas -es revocet. fam. 1, 9, 10 circumspectis -bus meis omnibus rationibusque subductis. Ov. trist. 1, 9, 37 is status, haec -rum nunc est fortuna mearum (*sim.* Pont. 1, 10, 17 is status est, ea -rum forma mearum). *al.* Ⓑ *sine pron. poss.*: Plavt. Aul. 141 alia *mulier* alia peior … est. :: idem ego arbitror nec tibi advorsari certum est de istac -e umquam. Capt. 569 ut -m video. Mil. 813 quantas -es turbo, quantas moveo machinas! Enn. ann. 166 (*obscurum*) tenet occasus, iuvat -s (*aliter interpungit S. Mariotti, Lezioni su Ennio, ^{2}1991, 100 sq.*: o. iuvat -es, *sc. Romanorum*). scaen. 356 ut scias, quanto e loco, quantis opibus, quibus de -bus lapsa fortuna accidat (Caecil. com. 171 pauper …, cui f. et -s ⌊ut⟨ut⟩⌋ [nuda *Ribbeck*] est, continuo patet. Liv. 1, 27, 6 qua f. -m daret, ea inclinare vires). Pacvv. trag. 324 Teucrum regi sapsa -s restibiliet (*si huc pertinet; v. Schierl, comm. 2006, 519*). Lvcil. 1327 quis in versamur, quis vivimus -bus. Rhet. Her. 2, 14, 22 *defensor* tempus, locum, -m, deliberationem suam ponet ante oculos (Cic. inv. 2, 124. div. in Caec. 27 quo t. aut qua in -e … tui periculum fecisti? *al.* Caes. Gall. 5, 8, 1 pro t. et pro -e. *al.; e coni.* Lvcr. 6, 1281 unus quisque suum pro -e ⟨et pro t.⟩ maestus humabat [*Smith, alii alia; v. Deufert, Krit. Komm., 2018, 488 sq.*]). Cic. Verr. II 5, 10 etiam si qua fuit in hac -e occasio, praetermissa est. Mil. 29 fecerunt id servi Milonis …, quod suos quisque servos in tali -e facere voluisset. rep. 1, 33 spero nos … earum … -rum rationem, quae nunc instant, explicaturos. Att. 16, 13^a, 2 de his -bus, quae novantur (*cf.* Sall. hist. frg. 2, 50 quae causa fuerit novandis -bus. Verg. Aen. 4, 290 quae -bus sit causa novandis, dissimulent. Liv. 32, 5, 3 cupido novandi -es. *al.*). Caes. civ. 1, 4, 5 *Pompeius* -m ad arma deduci studebat. Sall. Iug. 50, 2 pro -e atque loco. Verg. Aen. 1, 178 fessi -rum (*cf.* 12, 589 *apes* trepidae -rum). Hor. sat. 1, 2, 76 tuo vitio -rumne labores, nil referre putas? (*ad sententiam cf.* Sen. epist. 50, 1 quid … aliud agis, quam … ut intellegas tua vitia esse, quae putas -rum? quaedam enim locis et temporibus adscribimus, at illa *eqs.*). carm. 1, 2, 26 ruentis imperi -bus. epist. 1, 1, 19 mihi -es, non me -bus subiungere conor. 1, 2, 22 (*per enallagen*) adversis -rum … undis. Liv. 2, 50, 3 consilium ex -e natum. 2, 58, 3 compositis … -bus castra retro movere (*sim. de provinciarum statu in ordinem redigendo vol. III 2119, 5 sqq. et e. g.* Liv. 34, 24, 4 ut … ita -es Graeciae constituatis, ut *eqs.* Vell. 2, 24, 3 compositis transmarinis -bus. Tac. ann. 2, 42, 2 florente C. Caesare missoque ad -es Orientis). 9, 17, 5 *Alexander* adulescens in incremento -rum, nondum alteram fortunam expertus, decessit. Sen. benef. 4, 38, 2 cum -e mutare consilium. *al.*

Ⓘ -s *pro subi. verbi ponitur* (*exempla pauca selecta*): Plavt. Asin. 512 animus orat, -s monet (*al., v. vol. VIII 1411, 64 sqq.*). Merc. 23 (*fort. interpol.*) praequam -s patitur (*al., v. vol. X 1, 720, 57 sqq. 65 sq.*). Most. 546 pergam turbare porro: ita haec -s postulat (*al., v. vol. X 2, 268, 40 sqq.*). Rud. 457 confugiam huc, ita -s suppetit. Enn. ann. 430 quo -s sapsa loco sese ostentatque iubetque. Ter. Andr. 832 incepi, dum -s tetulit; nunc non fert (*al., v. vol. VI 1, 549, 80 sqq.*). Haut. 666 si -s non sinit (Ov. met. 2, 89. Liv. 28, 5, 9 prout tempus ac ⌊-s sineret⌋ [resideret *cod. P,* -s se daret *edd. vet.*]). Ad. 856 quin -s aetas usus semper aliquid adportet novi (Don. *ad loc.* 2 -s pro experientia ponitur). Afran. com. 140 -s, tempus, locus … hortabatur, ut *eqs.* (Sall. Catil. 20, 15 -s, tempus). Ov. trist. 1, 1, 92 consilium -sque locusque dabunt. *al.*

b *specialia quaedam*: **α** *respicitur condicio omnium hominum*: Lvcr. 1, 46 (= 2, 648) divum natura … semota ab nostris -bus (*nisi ad p. 1368, 42 sqq.*). 6, 29 quid … mali fieret in -bus mortalibus passim (*al., v. vol. VIII 1512, 18 sq.; addas e. g.* Boeth. cons. 3, 9, 29 in his m. caducisque -bus). Cic. nat. deor. 1, 3 nullam habere … -rum humanarum procurationem deos (*al., v. vol. VI 3, 3089, 40 sqq.; cf. l. 40*). Verg. Aen. 1, 229 (*Venus Iovi*) qui -es hominumque deumque … regis ([*sim.* Hor. carm. 1, 12, 14 qui -es h. ac deorum … temperat]. Epiced. Drusi 62 *Augustus* -es h. ex tuto cernere dignus erat. Stat. Theb. 6, 48 -es … h. duras. *al.*). 1, 462 (*si ita intellegendum*) sunt hic etiam sua praemia laudi, sunt lacrimae -rum et mentem mortalia tangunt. *al.* **β** *ponitur (sc. plur.) fere pro ipsa vita* (*unde aliquis moriens* abit *l. 40. 44,* aufertur *l. 45 bis; vergit ad p. 1368, 44 sqq.*): Cic. Tusc. 1, 76 nihil malo quam has -es relinquere. Sen. benef. 4, 22, 1 abire e -bus humanis (*al., v. vol. VI 3, 3090, 4 sqq.; cf. l. 32*). Lvcan. 9, 205 Pompeio -bus adempto. Val. Fl. 1, 823 *puerum* primo … rudem sub limine -rum (*fort. pendet ἀπὸ κοινοῦ e vocibus q. s.* limine *et* rudem). Tert. uxor. 1, 6, 1 cuius maritus de -bus abiit. Avg. civ. 11, 27 p. 498, 31 ut *miseri* … non se ipsos de -bus, sed miseriam suam potius auferri velint. CE 698, 18 (*post a. 515*) abstulit hunc -bus decimo mors invida lustro. *al.* **γ** *respicitur morbus, passio* (*exempla pauca selecta; v. Adams, Pelagonius, 1995, 573 sq.*): Cels. 6, 6, 1^F si … -s urget, … sanguis mittendus erit. 6, 6, 8^D (*agitur de inflammatione oculorum*) ubi … ipsa vetustate -s matura est. Chiron 653 si recens fuerit haec -s, sanum fiet. 811 hoc *collyrium* … omnes -es oculares sanat. Ps. Apvl. herb. 28 l. 3 herba … omnes -es, quae in corpore nascuntur, sanat. *al.* **δ** *apud Christ. respicitur vita saecularis*: Evseb. Gallic. hom. 40, 6 licet reliquerimus *nos monachi* in -bus exteriora bona, adhuc tamen in cordibus mala interiora retinemus. Orig. in Matth. 14, 5 p. 283, 26 secundum -es huius mundi peccantibus (*gr. εἰς τὰ τῇδε πράγματα*). p. 283, 29 quae *peccata* fieri solent in -bus mundialibus et saecularibus (*gr. τὰ κατὰ τὸν κόσμον … τοῦτον*).

5 *id, quod accidit, evenit, ita ut vergat ad notionem q. e. exitus, eventus, casus sim. vel cursus, progressio eventuum* (*ubique exempla selecta*): **a** *varia exempla*: Plavt. Amph. 1068 (*loq. ancilla*) ardere censui aedis …; ibi me inclamat Alcumena, iam ea -s me horrore adficit. Enn. ann. 88 *Romulo Remoque auspicia servantibus* exspectabat populus atque ore timebat -bus, utri magni victoria sit data regni (*ordinem versuum corruptum esse suspic. Gratwick, Class. Rev. 37, 1987, 168*). Hemina hist. 11 sus parit porcos triginta, cuius -i fanum fecerunt. Rhet. Her. 4, 29, 40 rationibus conpluribus enumeratis, quibus aliqua -s aut fieri aut non fieri potuerit. Cic. Quinct. 48 -m ipsam et factum simul Sex. Naevi considerare. Catvll. 56, 4 (*antea p. 1394, 65*) -s est ridicula et nimis iocosa: deprendi … *quendam* trusantem. Lvcr. 5, 108 ratio potius quam -s persuadeat ipsa succidere … posse omnia. Ov. met. 4, 394 -s … fide maior, coepere virescere telae *eqs.* 13, 893 *p. 1395, 8.* Cvrt. 4, 16, 10 propemodum saeculi -es in unum illum diem … fortuna cumulavit. Tac. ann. 6, 22, 2 alii fatum … congruere -bus putant. *al.*

b *iuncturae selectae*: **α** *cum adi.*: Plavt. Curc. 302 ita -s subita est, celeriter mi hoc homine convento est opus (Men. 737

[Ok.]

⟨sub⟩ita⟨m⟩ -m esse [*coni. Gratwick*]. LVCR. 6, 1282 ⟨-s⟩ subita [*si recte suppl.*; ⟨mors⟩ *Cipelli, v. Deufert, Hermes 144, 2016, 317 sqq.*]. CIC. fam. 10, 16, 2 in -bus tam s. tamque angustis. LIV. 3, 8, 7. 7, 12, 2 s. -s et nocturnus pavor. *al.* TAC. hist. 2, 96, 1. *al.; cf. p. 1389, 31*). Mil. 225 hanc -m age (*ad p. 1375, 69*), -s subitaria est (Rud. 457 ita -s suppetit subit⟨aria⟩ [*suppl. Ussing, alii alia*]. APVL. Socr. prol. 1 p. 104 in -bus s.). Poen. 728 quid, si recenti -e aedis pultem? (*al., v. p. 282, 39 sqq.*). CIC. Verr. I 24 sollicitabar -bus maximis ...: urgebant comitia ..., instabat iudicium (LIV. 3, 27, 7 *l. 35*). top. 73 concursio ... -rum fortuitarum ([*cf. 76* c. ... fortuitorum]. *al., v. vol. VI 1, 1172, 82 sqq.*). *al.* **β** -s *est subi. verbi act. vel depon.*: PLAVT. Asin. 2 hoc agite sultis, spectatores ..., quae quidem mihi atque vobis -s ⌊vortat bene⌋ (Aul. 787 quae -s tibi ... b. feliciterque vortat. *al., v. vol. II 2121, 76. 2122, 9 sqq.* [*ubi corrigas* Curc. 662. 729]; *sim.* male: Curc. 273 Persa 453. *al.* TER. Phorm. 678 Ad. 191; recte *v. p. 828, 35 sq.; cf.* PLAVT. Merc. 122 -s in periclo vortitur). Poen. 1078 istam -m vobis bene evenisse gaudeo (Rud. 1178 cum istaec -s male eveniat tibi. 1365 cum istaec -s tibi ex sententia pulchre evenit, gaudeo. TER. Hec. 872 spero ... hanc -m esse eventuram nobis ex sententia. Phorm. 705 *p. 1393, 10.* CIC. Mur. 1 [*in renuntiatione novi consulis*] ut ea -s mihi ... bene atque feliciter eveniret. *al.*). *al.* CAECIL. com. 215 ad restim -s redit; immo collus, non -s (*al., v. p. 523, 13 sqq.; cf. p. 1373, 59*). RHET. Her. 2, 30, 49 -rum consequentium enumeratione (3, 7, 14 cuiusmodi -s mortem eius sit consecuta. *al. in eodem opere*). CIC. inv. 2, 78 si sibi illa -s ... accidisset (2, 139. *adde p. 1393, 58*). Lael. 43 ut -s ire coepit (*al., v. vol. V 2, 650, 66 sqq.*). *al.* **γ** *e subst. pendet gen. plur.* -rum (*ex adv.* retro *l. 40*): RHET. Her. 1, 8, 13 iucundum exitum -rum (*al., v. vol. V 2, 1537, 46 sqq.*). CIC. carm. frg. 29, 9 omnia ... e latis -rum vestigia terris (reg⟨n⟩um *codd.; vertitur Hom. μ 191 ὅσσα γένηται*). Rab. perd. 16 omnium -rum ... eventus (*al., v. vol. V 2, 1020, 19 sqq., ubi addas* LIV. 2, 31, 7 de domesticarum -rum eventu). orat. 120 memoria -rum veterum. fin. 5, 11 -rum inclinationes et momenta temporum (DICT. 3, 10 tantā i. -rum). div. 1, 128 cursum -rum eventorumque consequentiam (*al., v. vol. IV 1538, 54 sqq.; cf.* concursio *l. 9*). VERG. Aen. 1, 641 series longissima -rum (OV. fast. 1, 62 [*v. Green, comm. 2004, ad l.*]. LIV. 21, 5, 3. *al.*). LIV. 3, 27, 7 puncto saepe temporis maximarum -rum momenta verti (27, 9, 1 QVINT. inst. 2, 13, 2). 9, 43, 4 ad subita -rum. SEN. Ag. 197 horum te mala ventura moveant, turbo quīs -rum imminet. benef. 4, 23, 3 quanta -rum turba sub hoc silentio *noctis* evolvitur (dial. 6, 22, 1 in tanta inconstantia t.que -rum). VAL. FL. 3, 16 nosse animos -rumque vias (4, 558). SIL. 8, 44 multa retro -rum iacet atque ambagibus aevi obtegitur ... vetustas, cur *eqs.* STAT. Theb. 2, 263 cunctos ... omina -rum dira movent. *al.*

6 *id, quod verum, pro certo est vel quod veritatem probat* (*accedit* ipsa *saepe, e. g. l. 55 sqq. p. 1382, 22 sqq. 73. 1383, 13, cf.* reapse *p. 245, 26. 28 sq. et* GLOSS. V 539, 15 -e ipsa: vere. *accedit adi.* vera *e. g. p. 1382, 28. 1383, 5 sq.,* veritas *l. 60 sqq. p. 1382, 8. 11. 40; cf. p. 1385, 49 et* GLOSS. V 531, 26 ad -m: ad veritatem): **a** *quaelibet exempla* (*selecta inde a* TER.; *opp. voces speciem vel mera verba significantes l. 70. 74. p. 1382, 3* [*cf. 37 sqq. 1385, 52*]): PLAVT. Epid. 285 -m hercle loquere ([*indicat.*]. *al., v. vol. VII 2, 1666, 1 sqq.; sim.* Trin. 480 -m fabulare). Men. 1070 quid ego ex te audio? :: hoc quod -s est (TER. Eun. 748 quid ais? :: id q. -s est. 979. Ad. 206 cogito id q. -s est [DON. *ad loc.* 1 pro 'id quod verum est']. CIC. fam. 13, 7, 2 velim existimes, q. -s est, municipi fortunas ... in isto vectigali consistere. *al., e. g.* FRONTO p. 153, 8 fateor ..., q. -s est, *eqs.* APVL. met. 9, 25, 1 donec ..., q. -s erat, tandem suspicatur). Persa 93 -m ... meram. Trin. 1145 -m ipsam ... intellegere (*al., v. vol. VII 2, 339, 7 sqq.; addas e. g.* TER. Haut. 266 ex i. -e coniecturam fecimus. Ad. 479 pro certo tu istaec dicis? :: mater virginis in mediost, ipsa virgo, -s i. LVCR. 6, 768 [*767* procul a vera ... ratione] de -e ... i. dicere conor. *al.*). *al.* TER. Andr. 368 'opinor' narras? ... certa -s est. CIC. S. Rosc. 44 vides ..., quantum distet argumentatio tua ab -e ipsa atque a veritate. de orat. 1, 77 ne plus ei tribuamus, quam -s et veritas ipsa concedat. Tusc. 5, 13 cum ... animum ab ista pictura imaginibusque virtutum ad -m veritatemque traduxeris. Att. 12, 47, 1 nihil nocuerit, si aliquid ... eris locutus, et quidem, ut -s est, emere nos velle (*item in parenthesi*: SALL. Iug. 69, 1 Vagenses ubi animum advortere ... *appropinquare* exercitum ..., primo, uti erat -s, Metellum esse rati portas clausere, deinde *eqs.* PLIN. nat. 36, 48. *cf. p. 1377, 75, v. etiam p. 1379, 2; sim.* id quod -s habet: SALL. Catil. 51, 20 LACT. inst. 1, 7, 11). LVCR. 3, 353 manifestas -es ... verasque (PLIN. epist. 8, 4, 1 quae ... tam poetica et quamquam in verissimis -bus tam fabulosa materia. AVR. Fronto p. 34, 12 fabulam existimas? -s v. est. AVG. civ. 5, 9 p. 207, 20 propter vocabulum, *sc. 'fatum'*, quod non in -e v. consuevit intellegi [*an ad IB2?*]. *cf. p. 1383, 5 sqq.*). CAES. civ. 3, 36, 1 plerumque in novitate fama ⟨-m⟩ antecedit (*v. Damon, Studies on the Text, 2015, 257 sqq.*). EPIST. imp. Aug. Sen. dial. 10, 4, 3 -rum laetitia (*opp.* ex verborum dulcedine). AETNA 145 occultam ... fidem manifestis abstrahe -bus (PHAEDR. 5, 5, 3 ad paenitendum -bus m. agi. *addas p. 1381, 68*). OV. epist. 20, 99 omina -e careant. LIV. 10, 8, 11 nihil est aliud in -e. VITR. 1, 1, 2 qui ... litteris solis confisi fuerunt, umbram, non -m persecuti videntur. CELS. 3, 3, 6 *non* de -e, sed de verbo controversiam movent, qui *eqs.* TAC. Agr. 10, 1 quae priores *scriptores de Britannia* ... percoluere, -rum fide tradentur. PAVL. dig. 40, 7, 41, 1 quam⟨quam⟩ ea promissio nullam -m habitura est (*i. non valebit, nullam vim habebit*). ARNOB. nat. 3, 16 p. 174, 17 id adoratis, quod fingitis, non quod in -e esse ipsaque in veritate censetis. VVLG. Ios. 21, 43 ne unum quidem verbum ..., sed -bus expleta sunt omnia. AVG. civ. 17, 5 p. 214, 13 vigilet fides, praesto sunt -es, cernuntur, tenentur *eqs.* SACR. Greg. 166, 8 ut, quae nunc specie gerimus, -rum veritate capiamus. *al.* *in locut.* ea (ita) -s est *sim. affirmatur veritas eorum, quae iam dicta sunt*: PLAVT. Amph. 569 profecto ut loquor, -s ita est (Asin. 490 scilicet, i. -s est. TER. Andr. 459 i. ... -s est, ut dixti ...: fidelem haud ferme mulieri invenias virum. *al.*). Asin. 55 estne hoc ut dico ...? :: rectam instas viam, ea -s est (TER. Andr. 693). Most. 1034 haec -s sic est, ut narro tibi (TER. Andr. 588 simulavi *nuptias futuras,* vos ut pertemptarem. :: quid ais?:: s. -s est [DON. quod Graeci dicunt *οὕτως ἔχει*]).

b *abl. respectus vel instr.* -e (*plur.* -bus *l. 58*): **α** *varia exempla selecta*: PLAVT. Amph. 632 utinam di faxint infectă dictă -e eveniant tuă. Curc. 155 -e spicio (respitio *trad.*), nihili meam vos, *pessuli,* gratiam facere. TER. Hec. 417 non ... dici potest tantum quam -e ipsa navigare incommodumst. Haut. 824 (*loq. servus et adulescens*) argentum ad eam *meretricem* deferes ... :: ludis fortasse me? :: ipsa -e experibere. Ad. 733 si non ipsa -e tibi istuc dolet, simulare certe est hominis (DON. -m nunc pro 'veritate' posuit). 955 et dictumst vere et -e ipsa fieri oportet. CE 959A, 4 (*aet. Sullae?*) vir *meus* conleibertus fuit, eidem ... -ee fuit ee vero plus superaque parens. LVCR. 2, 659 dum vera -e ... religione animum turpi contingere parcat. CIC. Deiot. 4 -e ... iniquum est, sed tua sapientia, *Caesar,* fit aequissimum. off. 1, 128 adulterare ⌊-e⌋ (*om. pars codd.*) turpe est, sed dicitur non obscene. SALL. Iug. 85, 12 gerere quam fieri (*sc. consulem*) tempore posterius, -e atque usu prius est (PANEG. 9, 16, 3). VITR. 1, 1, 12 id ... -e non expeditur. GELL. 13, 27, 3 *Vergilius* illi Homerico *versui* non sane -e parem nec similem fecit. CASSIAN. inst. 7, 16 p. 140, 14 professionem monachi -e atque opere ... experiri (*cf. l. 66 sq.*). VITAE patr. 5, 18, 3 p. 979[B] nisi -e ipsa cognovero, non mihi satisfacit responsio vestra (*gr. 18, 4 l. 22 ἀπὸ πράγματος*). *al.* **β** *opp. voces mera verba, speciem, opinionem sim. indicantes* (*sc. casu abl.; cf.* dicere *supra l. 26. 31*): CIC. Q. Rosc. 33 hanc decisionem Rosci oratione et opinione augere licet, -e et veritate mediocrem ... esse invenietis. Verr. II 5, 87 erat terrestre praesidium non -e, sed nomine (Tusc. 5, 7 off. 1, 105. *al.* LIV. 3, 9, 3 -e ipsa. *al.; cf. p. 1376, 42*). Cluent. 56 Oppianico -e et existimatione iam, lege et pronuntiatione nondum condemnato. Mur. 62 non -e ductus es, sed opinione (*al., cf. l. 39 et v. vol. IX 2, 714, 69 sqq.; addas e. g.* orat. 76 *orator Atticus* -e plus quam o. differens). p. red. ad Quir. 10 cum is inimicus ... spiritu dumtaxat viveret, -e quidem infra omnes mortuos amandatus esset. Sest. 71 nondum -e, sed spe rei publicae recuperandae (orat. 107 non tam -e et maturitate quam s. et expectatione. *al.*). Balb. 47 exsistat ... ille vir parumper cogitatione vestra, quoniam -e non potest (Tusc. 4, 24 haec quae dico, c. inter se differunt, -e quidem copulata sunt. MART. CAP. 4, 364). Phil. 2, 11 consulatus verbo meus, patres conscripti, -e vester fuit (off. 1, 40 iure iurando se solutum putabat, et erat verbis, -e non erat. *al.* SALL. Iug. 48, 1 verbis pax nuntiabatur, ceterum -e bellum ... erat. LIV. 7, 30, 12. TAC. ann. 1, 81, 4 *dixit Tiberius* posse et alios *candidatos* profiteri ...: speciosa verbis, -e inania aut subdola. *al.*). 7, 13 *milites* praesidio sunt specie consuli, -e et veritate nobis (LIV. 36, 8, 4 consilium s. amplum, -e inane. 39, 37, 13. perioch. 48, 4 [*coni. Hertz, v. app. crit.*]. SEN. epist. 120, 9. *al., e. g.* SALV. eccl. 4, 28 grandia s. polliceris et -bus nulla restituis. *sim.* LIV. 39, 35, 4 per speciem ..., -e ipsa). phil. frg. VI 14 (Macr. Sat. 6, 2, 33) ut maiora omnia -e quam fama viderentur (LIV. 21, 53, 8 *consulis* ingenium f. prius, deinde -e cognitum. AVG. civ. 18, 2 p. 257, 29. *cf. p. 1381, 72*). SEN. epist. 104, 24 egregie Vergilius (*Aen. 6, 277*)... *formas* non -e dixit terribiles esse, sed visu, id est videri, non esse. FRONTIN. aq. 33, 2 *id* cum ratione adprobetur, -e quoque ipsa manifestum est; nam *eqs.* RVFIN. Adamant. 1, 13 p. 29, 29 *id* ostendam in lege non solum praecepto, sed ⌊-e atque opere⌋ expletum (⌊⌋ *gr. δι' ἔργου. cf. l. 35 et* CASSIAN. conl. 13, 18, 4 qui perfectionem cordis non inani disputatione verborum, sed -e a. opere didicerunt. *vergunt ad p. 1376, 12 sqq.*). *al.* **γ** *locut. adv.* -e vera (*vel* revera): *v. p. 1413, 69.*

c -s *est testimonium, indicium sim., quo ostenditur aliquid ita (factum) esse* (*sc.* -s *fere pro subi. ponitur [aliter p. 1383, 2. 7. 12]; cf. Otto, Sprichw. n. 1522; exempla selecta inde a* CIC.): PLAVT. Aul. 421 etsi taceas, palam id quidem est: -s ipsa testist, ita fustibus sum mollior *eqs.* (CIC. Att. 7, 13, 1 quam ... sine consilio [*sc. sit dux*], -s t. FRONTO p. 166, 21. VEN. FORT. vita Germ. 3 quantā ... abstinentiā vixerit ..., illa -s una t.

[Ok.]

est, cum *eqs.*). Epid. 713 quid est negoti? :: iam ipsa -s dicet tibi. Trin. 107 id ita esse ut credas, -m tibi auctorem dabo. Ter. Eun. 469 -s indicabit (*al., v. vol. VII 1, 1153, 29sq. 36sq. 43sq. 80sqq. 1154, 39sqq.*). Ad. 964 *fratres* docui ..., quae potui omnia. :: -s apparet. Lvcil. 350 ne te -s ipsa ac ratio ipsa refellat (*sim.* Lvcr. 2, 245 ne ... id -s vera refutet. 3, 524 falsae rationi vera videtur -s occurrere. 4, 764 sensus *dormientis ... non* possunt falsum veris convincere -bus). Cic. Mil. 53 -s loquitur ipsa ..., quae semper valet plurimum (*al., cf. p. 1375, 42 et v. vol. VII 2, 1673, 25sqq.*). nat. deor. 2, 10 haruspicum disciplinam ... -s ipsa probavit (Ov. met. 3, 350). Aetna 191 -es ipsae credere cogent. Vitr. 9, 1, 14 si ... -s et ratio et testimonium poetae veteris id ostendit *eqs.* Phaedr. app. 24, 4 reticebo ..., sed -s clamabit ipsa, quid deliqueris. Plin. nat. 12, 37 apparet ... -rum argumentis asperitate aquarum illas *arbores* ali. Apvl. met. 4, 9, 3 -s ipsa ... fidem sermoni meo dabit. *al.*

d *iunctura* ab -e *ad ea spectat, quae falsa, absurda, inutilia sunt* (*negatur praeter l. 22*): **α** *c. verbo* esse *accedente (acc. c.) inf. vel enunt. secund.*: Arnob. nat. 7, 28 p. 377, 22 non est ab -e dicere *hoc.* Avg. civ. 15, 8 p. 73, 21 non ... ab -e est, ut ... diligeret eum *Enoch* pater ceteris *filiis* amplius. serm. 68$^{auct.}$, 3 l. 75 nihil ab -e est etiam istos *a Paulo* significatos accipere. Victric. 10 l. 35 si divisas esse reliquias a spiritu diceremus, merito omnis viscerum nexus ... quaereretur; at vero cum unitam advertamus esse substantiam, ab -e est totum in toto perquirere. Val. Cem. hom. 19, 1 si respiciamus ... causam praesentis solemnitatis ..., non ab -e est, si omnes hos in laetitia dies ducamus. Epiphan. Schol. Didym. in I Petr. 1, 12 p. 14, 29 non ab -e est intelligi etiam de sanctis angelis ... hoc dictum (*gr. οὐκ ἀπεμφαίνει*). *al.* **β** *c. verbo* habere: Avg. in psalm. 88, serm. 2, 3 *codices* emendatiores *hoc* non habent; tamen et qui hoc habent, nihil ab -e habent.

B *certae notiones vix discerni vel plures simul intellegi possunt* (*nonnulla etiam sub A poni possunt, siquidem aliqua notio certior sublucere vid.*): **1** *varia exempla; refertur ad ea:* **a** *quae sermone progrediente in contextu nota, memorata, exposita vel inde subaudienda sunt et de quibus nunc agitur* (*v. Pinkster, Oxf. Lat. Synt. II 1153sqq.*): **α** *quaelibet exempla* (*pauca selecta*): Plavt. Curc. 600 parasitum ne amiseris: magna -s est. :: ⌞nulla est mihi⌟, nam quam habui, absumpsi (⌞ ⌟ *alluditur ad sensum sub IA1a illustratum*). Epid. 661 adfer ... auxilium mihi: magnast -s. Most. 385 perdis -m! (*aliter p. 1361, 49. 1372, 6*). Persa 593 percontari ..., quae ad -m referunt. Ter. Eun. 1047 quae *Fortuna* tot -es tantas tam opportune in unum conclusit diem (Don. eunuchum ..., commendationem virginis, absentiam meretricis *eqs.*). Cic. Verr. II 4, 64 (*antea p. 1253, 6sq.*) pervenit -s ad istius *Verris* auris nescioquomodo. Mur. 51 congemuit senatus frequens neque tamen satis severe pro -i indignitate decrevit. Sest. 68 -s erat et causa nostra eo iam loci, ut erigere oculos ... videretur. Att. 13, 2 gratior mihi celeritas tua quam ipsa -s (*v. Shackleton Bailey, 1966, 343 ad l.*). fam. 2, 6, 5 tibi omnem -m atque causam meque totum commendo. Lvcr. 5, 393 (*380sqq.* inter se cum maxima mundi pugnant membra) magnis ⟨inter se⟩ de -bus cernere certant *venti aquaeque. et saepe. accedit pron. demonstr. vel relat. pertinens generaliter ad ea, quae prius in contextu commemorata sunt* (*exempla paucissima selecta*): Plavt. Mil. 492 (*loq. servus*) metuo, illaec mihi -s ne malo magno fuat. Rud. 1132 faciam ego hanc -m ⟨... pla⟩nam tibi. 1180 *tua mater* ex te poterit argumentis hanc -m magis exquirere. Ter. Andr. 46 hoc primum in hac -e praedico tibi. Ad. 124 te plura in hac -e peccare ostendam (*cf.* Epist. praet. ad Tiburt. [CIL I^2 586] 11 de eieis -bus af vobeis peccatum non esse). 568 te esse huic -i caput. 592 in hac -e nihil reperio, quam ob -m lauder. 671 auctor his -bus quis est? Rhet. Her. 4, 13, 19 vobis istuc attribuendum est ..., vobis ista -s erit honori. Cic. Quinct. 54 quid est quod hac tandem de -e vobis possit videri? Att. 1, 17, 3 huiusce -i totius vitium ... exponam. *et saepe.*

β *respicitur narratio, expositio sim. eorum, quae facta, gesta, acta sim. sunt* (*exempla selecta; nonnulla fort. ad 2 pertinent*): Plavt. Amph. 1129 hanc -m, ut facta est, eloquar (*al., v. vol. V 2, 418, 74sqq. 419, 64sqq.*). Asin. 325 quin -m actutum edisseris? (*al., v. vol. V 2, 77, 30sqq.*). 821 palam hanc -m facere (Cas. 506 Truc. 851 Ter. Haut. 721). Merc. 609 ad ⌞capita -rum⌟ perveni (⌞ ⌟ *al., v. vol. III 423, 6sqq.*). Mil. 116 ubi amicam erilem Athenis avectam scio, ... inscendo, ut eam -m ... ad erum nuntiem (Ter. Phorm. 178 timeo ..., quam hic mihi nunc nuntiet -m. Cic. Tull. 22 hanc -m tam atrocem ... nuntiat M. Tullio Philinus. *al.; abl. absol., saepe in initio enuntiati*: Cic. Phil. 2, 107 bustum in foro evertit; qua -e tibi nuntiata *eqs.* [*sing. ut*: Brvt. Cic. fam. 11, 13, 4 Caes. civ. 3, 69, 1. *al.*]. Caes. Gall. 7, 6, 1 his -bus ... Caesari nuntiatis [*plur. ut*: civ. 1, 14, 1. 1, 75, 1. *al.*]). Poen. 719 narrabo tibi -es Spartiaticas (Trin. 729 ut mihi -m narras. *al.* Ter. Hec. 350 omnem -m. Haut. 706 ut ... ⌞-m narret⌟ ordine omnem [renarret *var. l.*]. Afran. com. 3 Cic. Verr. II 4, 41 div. 1, 77. *al.*). *al.* Enn. ann. 207 orator sine pace redit regique refert -m (Liv. 8, 18, 5 *aedilis* -m ad consules, consules ad senatum referunt. Argvm. Plaut. Aul. 2, 8. *al.*). Ter. Hec. 361 nequeo mearum -rum initium ullum invenire idoneum, unde exordiar narrare *eqs.* Eun. 982 oportuit -m praenarrasse me. Ad. 351 Hegioni ... -m enarrato omnem ordine (364 omnem -m). Verg. Aen. 3, 179 Anchisen facio certum -mque ordine pando (Homer. 132). Hor. sat. 2, 8, 83 dum ... ridetur fictis -rum. Liv. 1, 60, 1 harum -rum nuntiis in castra perlatis. *al.*

sine ambitu, circumitione, ita ut est sim.: Ter. Andr. 873 -m potius ipsam dic ac mitte male loqui (Phorm. 718 -m i. putasti. Ad. 796 mitto maledicta omnia, -m i. putemus).

γ *respicitur scientia, cognitio sim.* (*hic illic accedit respectus veritatis, ut conferre possis A6; saepe accedit* omnis; *exempla selecta*): Plavt. Amph. 110 ut -m teneatis ([*v. p. 826, 39*]. Aul. 782 *filiam* despondisti ... meo avunculo. :: ⌞omnem -m⌟ tenes [Persa 91 o. -m tenet. Truc. 411 ordine o. -m tenes. *al.*]. *al.* Ter. Andr. 349). 492 resciscet ... Amphitruo -m omnem (Aul. 770 ego te ... de alia -e rescivisse censui, quod ad me attinet. Cist. 102 *p. 1394, 5.* Men. 679 uxor rescivit -m omnem, ut factum est, ordine. Ter. Ad. 791 [*cf. 546* rescisco omnia]. *al.*). Aul. 807 ⌞ea -m⌟ novit ([eram *trad.*]. Most. 199 ex factis nosce -m. *al.* Ter. Andr. 789 novi omnem -m. Argvm. Plaut. Amph. 2, 9 omnem -m noscunt. Apvl. met. 7, 6, 1 -i noscendae carpo ordinem. 9, 23, 5. *cf. p. 1372, 63*). Bacch. 473 omnem -m scio, quem ad modumst (Merc. 477 omnia ... istaec auscultavi ..., omnem -m scio. Poen. 553 omnia istaec scimus; ... scimus -m omnem. *al.* Ter. Hec. 468 omnem -m scio, ut sit gesta. *cf. l. 31 et* Hirt. Gall. 8 praef. 5 ne scientia tantarum -rum scriptoribus deesset). Ter. Andr. 48 -m omnem a principio audies (Cic. Verr. II 5, 94 audit -m omnem ex Timarchide. leg. agr. 2, 58. Phil. 12, 9 Galliam quo tandem animo hanc -m audituram putatis? Brut. 86 -e audita [*abl. absol., ut vol. II 1284, 61sq., ubi corrigas* Att. 8, 8, 2]). 227 ne de hac -e pater inprudentem opprimat (*cf.* Eun. 136 imprudens harum -rum ignarusque omnium). *al., e. g.* Cic. inv. 2, 160 prudentia est -rum bonarum et malarum neutrarumque scientia. Verg. Aen. 2, 196 periuri ... arte Sinonis credită -s. *loco dubio*: Conc.^{S} I 3 vers. Tur. p. 163, 33 -m cognoscimus (*gr. I 1, 2 p. 76, 6 τὸν λόγον, quae vox alibi in contextu* ratio *vertitur, e. g. p. 163, 32 [gr. ibid. p. 76, 4]; an* r⟨ation⟩em *legendum?*).

δ *per locut. interrog., qua exprimitur miratio vel indignatio*: Ⓘ quae (haec) -s (est)? *sim.* (*sing. praeter l. 41*): Plavt. Asin. 477 q. -s? tun libero homini male servos loquere? Aul. 423 quid tibi nos tactiost, mendice homo? :: q. -s? etiam rogitas? Mil. 1344 sed quid hoc? ⌞q. -s⌟? quid video? (⌞ ⌟ queris *trad.*). Most. 935 q. illaec -s est? Persa 360 quae hae -es sunt? 846 q. haec -s est? Poen. 1199 ingenium patris habet quod sapit. :: q. -s? iam diu edepol tuam sapientiam haec quidem abusast. Truc. 611 q. haec -s? *al. apud eundem.* Ⓘⓘ quid -i est? *sim.*: Plavt. Epid. 203 (= Merc. 964) q. -i est? Ter. Andr. 457 quidnam hoc est -i? Eun. 652 q. istuc est -i? Ad. 175 q. hoc -ist? (*sim. e. g.* Liv. 1, 48, 1 q. hoc ... -i est? 3, 17, 2 Cvrt. 10, 2, 17 Fronto p. 132, 4).

ε *in exclamatione* (*casu acc.*): Plavt. Epid. 72 eu edepol, -es turbulentas! *et saepe, v. p. 1394, 52sqq.*

b *quae in contextu non expresse indicantur* (*exempla paucissima selecta*): Plavt. Mil. 660 non invenies alterum lepidiorem ad omnis -es (662 apud o. comparebo tibi -es benefactis frequens. Poen. 238 modus o. -bus ... ⌞optimus⌟ est habitu [*239* nimia omnia; ⌞ ⌟ *Leo,* -mum *trad.*]. Pseud. 577 o. -es perinde sunt ut agas. Ter. Eun. 276 omnium -rum ... vicissitudost. *al.*). Stich. 104 ego ... imperitus -rum et morum mulierum. Ter. Hec. 601 quam fortunatus ceteris sum -bus, absque una hac foret (*cf. 604* cetera [*neutr. plur.*]). Lvcil. 9 (= Pers. 1, 1; *nisi ad p. 1368, 44sqq.*) o curas hominum, o quantum est in -bus inane! (*cf. p. 1369, 43; sunt qui locum Lucilio abiudicent; v. Kißel, comm. Pers., 1990, 109sqq.*). 1328 virtus *est* homini scire quod quaeque habeat -s. Rhet. Her. 4, 24, 33 multos aliqua ex honesta -e ... sibi auxilium petere. Cic. Quinct. 77 fore uti permultis in -bus timore prolaberer. Verr. I 5 fortasse aliqua in -e nos aliquando fefellisset. Pvblil. sent. R 10 -s quanto est maior, tanto est insidiosior (invidconi. Bothe). *al.*

2 *-s verbis profertur vel cogitatione tractatur (figuris sculptis repraesentatur p. 1386, 10), ita ut sit cuiuslibet generis argumentum, materia, quaestio* (*saepe accedit* causa, *v. vol. III 685, 69sqq.*): **a** *varia exempla*: **α** *in quolibet contextu*: Ⓘ *respiciuntur potius proposita, cogitata singula, distincta* (*exempla certiora; saepe in iunctura verbali c. praepos.* ad, de, super); *-es tractant*: Ⓐ *quilibet homines* (*personae scaenicae l. 71sqq. p. 1385, 4sqq.; exempla selecta inde a* Ter.): Plavt. Aul. 134 ut tuam -m ego tecum hic loquerer familiarem. Epid. 39 supersede istis -bus iam (*nugari desinendo ut*: Mil. 737 istis -bus desisti decet. Most. 898 abstine iam sermonem de istis -bus. Truc. 861 aufer nugas, nil ego nunc de istac -e ago). Persa 109 ecquid meministin ..., qua de -e ego ... mentionem feceram? :: memini: ut murena et conger ne ca-

[Ok.]

lefierent. Rud. 1060 qua de -e litigatis nunc inter vos? Truc. 451 cum … eam -m in corde agito. *al.* Enn. ann. 239 cui *amico* -es … magnas parvasque … eloqueretur (*nisi ad p. 1383, 60*). Ter. Haut. 319 mitte, ad -m redi **(***sim.* Ad. 185 [Don. ad negotium, de quo agitur]. *cf. p. 518, 33 sq. 37 sqq. 561, 20***)**. Eun. 513 ait … -m seriam velle agere mecum. 631 coepi … aliam -m ex alia cogitare et ea omnia in peiorem partem. Phorm. 861 omitto proloqui, nam nil ad hanc -m est **(***sim.* Cic. orat. 214 nihil … ad -m *eqs.* fin. 4, 73. *al.; cf.* quid [*vel* q. id] ad -m?: Cic. Quinct. 79 S. Rosc. 92. *al.* Hor. epist. 1, 6, 12. *al.***)**. Varro Men. 338 si de id genus -bus ad communem vitae usum pertinentibus confabulemur, de quibus in foro … loqui non est otium. rust. 3, 1, 10 recordatus de ea -e sermones, quos de villa perfecta habuissemus. Cic. Quinct. 20 aliqua de -e fore controversiam. Att. 2, 6, 2 sed ut ad -m: scripsi ad quaestores *eqs.* 6, 5, 4 nec erat -s, de qua scriberem, nec iocari prae cura poteram. 13, 21[a], 2 quam diu de nugis! de -e enim nihil habeo quod loquar. Verg. Aen. 11, 445 illi haec dubiis de -bus agebant certantes. Sen. dial. 8, 3, 2 duae maxime et in hac -e dissident sectae, Epicureorum et Stoicorum. *al.* Ⓑ *scriptores, oratores, recitatores sim.*: Cato orat. 169 mea oratio scripta erat de ea -e, quod sponsionem feceram cum M. Cornelio. Carm. Priami Varro ling. 7, 28 Casmenas cascam -m volo profari. Coel. hist. 24B in priore libro has -es ad te scriptas … misimus (*cf.* Cic. de orat. 2, 84 sunt … innumerabiles de his -bus libri. off. 2, 31 ea quoque de -e duo sunt nostri libri. Varro ling. 6, 97 de hisce -bus tri⟨s⟩ libros ad te mittere institui. *sim. al.*). Cic. de orat. 2, 58 *rhetor quidam* et -rum copia et sententiarum varietate abundantissimus (*cf.* Qvint. inst. 10, 5, 3 -rum copia Graeci auctores abundant). rep. 1, 38 omnibus in -bus disserendis. Tusc. 5, 11 *Socratis* multiplex ratio disputandi -rumque varietas. Lvcr. 1, 139 propter egestatem linguae et -rum novitatem. 5, 327 cur … non alias alii … -es cecinere poetae? Varro rust. 2, 2, 7 de alteris quattuor -bus deinceps dicam, de pastione, fetura *eqs.* Sall. Iug. 17, 1 -s postulare videtur Africae situm paucis exponere. Prop. 4, 6, 12 -s est, Calliope, digna favore tuo. Liv. 8, 11, 1 haec … ⌊haud ab -e⌋ duxi verbis quoque ipsis … referre **(**⌊ ⌋ *i. non remotius ab argumento ut*: Plin. nat. 27, 57 illud non ab -e est dixisse *eqs.* 27, 143 Frontin. aq. 112, 1. *al.; nisi intellegas 'non utile'* [*cf. p. 1377, 40 sqq.*]**)**. Manil. 1, 116 -rum *carmine tractandarum* tantas … moles. Vitr. 1, 1, 18 (*agitur de studio architecturae*) propter amplitudinem -i. Phaedr. 4 prol. 13 *ego* usus vetusto genere, sed -bus novis. Sen. benef. 1, 4, 1 omnia ista, quae ita extra -m sunt, ut nec circa -m quidem sint, relinquam (*cf.* Qvint. inst. 8, 5, 14 sensiculi … extra -m petiti). epist. 40, 3 agenti -m magnam ac seriam docentique. Plin. nat. 1, 2, 113 summa: -es et historiae et observationes *tot* (*sim. saepe in fine indicis singulorum librorum*). Qvint. inst. 1, 5, 20 qua de -e Catulli nobile epigramma est. Ivv. 7, 102 (*98 sq.* historiarum scriptores) ingens -rum numerus. *al.* *in locut.* illud in his -bus, *qua introducitur argumentum fere contrarium*: Lvcr. 1, 80 i. in h. -bus vereor, ne forte rearis *eqs.* (*v. Bailey, comm. 1947, ad l.*). 1, 370. 1, 1052 i. in h. -bus longe fuge credere *eqs.* *al. apud eundem.*

Ⓘⓘ *respicitur potius summa gestorum, eventuum sim.*: Ⓐ *quaelibet exempla* (*e prologis comoediarum l. 50 sq. 55 sqq.; c. respectu veritatis l. 52. 55, cf. A6; exempla selecta inde a* Ter.): Plavt. Amph. 118 veterem atque antiquam -m novam ad vos proferam (*al., v. vol. X 2, 1684, 27 sq.*). Asin. 14 inest lepos … in hac comoedia; ridicula -s est. Capt. 52 haec -s agetur nobis, vobis fabula **(**Cic. Tusc. 1, 8 sic eas *disputationes* exponam, quasi agatur -s [*sc. velut in scaena*], non quasi narretur. Hor. ars 179 aut agitur -s in scaenis aut acta refertur. *al., e. g.* Ivv. 4, 35 *tibi, Musa,* non est cantandum, -s vera agitur**)**. Vid. 1 (*loco lacunoso*) hanc -m vetere nomine. Ter. Andr. 24 (*vergit ad notionem sub A1 illustratam*) adeste aequo animo et -m cognoscite (Cic. de orat. 2, 104 cum -m penitus causamque cognovi *eqs.; cf. p. 1386, 52*). Cic. Cluent. 92 num alia -s, alia ratio illius iudicii, alia natura totius negotii nunc est ac tum fuit? 141 ut oratio ex -e et ex causa habita videretur. Hor. sat. 2, 6, 78 vicinus garrit anilis ex -e fabellas. epist. 1, 19, 25 ego … numeros … secutus Archilochi, non -es et agentia verba Lycamben. ars 148 in medias -es … auditorem rapit (*sc. Homerus ut*: Macr. Sat. 5, 2, 9 a -rum medio coepit). Ov. trist. 1, 1, 37 iudicis officium est, ut -es, ita tempora -rum quaerere. Gratt. 62 veterum … fabula -rum (*cf.* Sen. dial. 4, 2, 3 lectiones -rum vetustarum). Phaedr. 2 prol. 7 quicumque fuerit … ⌊narrandi iocus⌋ … -e commendatur, non auctoris nomine (⌊ ⌋ *Rittershausen, alii alia coni.*; n. locus *trad.*). *al.* *significatur id, quod est praecipuum*: Cic. Brut. 112 *huius oratoris dicendi genus* significabat … non prudentiam solum, sed quod maxume -m continebat, fidem (*al., v. vol. IV 707, 8 sqq.*). Liv. 34, 32, 14 (*loq. dux Romanus*) nolo pluribus, summam -m complectar: quibus igitur -bus (*ad A2*) amicitia violatur? Sen. apocol. 11, 4 (*loq. divus Augustus*) summa -i, p(atres) c(onscripti): si honeste inter vos gessi …, vindicate iniurias meas. Ⓑ *-es commemorant historiarum scriptores, tabulae publicae sim.* (*repraesentat artifex p. 1386, 10; saepe agitur de gestis militaribus, cf. A2 et 5; iuncturam q. e.* -s gesta *v. vol. VI 2, 1945, 14 sqq.; exempla selecta inde a* Cic.): Enn. ann. 3 -es atque poemata nostra. 213 scripsere alii -m versibus, quos olim Fauni vatesque canebant. Cic. Manil. 25 poetae …, qui -es Romanas scribunt **(**de orat. 2, 52. *al.* Liv. 31, 1, 2 *me* perscripturum -es omnes R. *al.; cf.* Liv. 1 praef. 1 -es populi Romani [Tac. hist. 1, 1, 1 ann. 4, 32, 1]**)**. Arch. 19 Cimbricas -es adulescens attigit *Archias.* de orat. 2, 54 non exornatores -rum, sed tantummodo narratores. fam. 5, 12, 6 hanc quasi fabulam -rum eventorumque nostrorum. Nep. Cato 3, 2 ut non facile reperiri possit neque de Graecis neque de Italicis -bus, quod ei fuerit incognitum. Verg. Aen. 8, 626 (*in clipeo*) illic -es Italas Romanorumque triumphos … fecerat *Vulcanus.* Ov. met. 15, 810 -rum tabularia *Parcarum.* Liv. 21, 1, 1 -rum scriptores. 45, 43, 8 (*antea*: auctor est Antias *hoc ita esse*) quod *hoc* … non apparebat, auctorem pro -e posui. Plin. nat. 7, 111 Thucydiden … -rum conditorem. Qvint. inst. 10, 1, 95 *Varro* peritissimus linguae Latinae et omnis antiquitatis et -rum Graecarum nostrarumque. Tac. ann. 3, 3, 2 apud auctores -rum. *al.*

β *in praeceptis, definitionibus sim. artis rhet.* (*saepius inter locos argumentorum, e. g. l. 41 sq. 44; v. Lausberg, Handb. der lit. Rhetorik § 377 sqq., Martin, Antike Rhetorik, 1974, 115 sqq.; exempla selecta; cf. l. 55 sqq. 63*): Rhet. Her. 1, 2, 3 dispositio est ordo et distributio -rum (*al., v. vol. IX 2, 954, 82 sqq.*). 1, 3, 4 ⌊narratio⌋ est -rum gestarum aut proinde ut gestarum expositio (⌊ ⌋ *sim. definitur vol. IX 1, 64, 12. 15; cf.* -m narrare: 1, 9, 14 breviter. *al., v. ibid. 72, 27 sq. 32*). *ibid.* divisio …, per quam exponimus, quibus de -bus simus acturi. 1, 4, 8 benivolos auditores facere quattuor modis poterimus: ab nostra, ab adversariorum nostrorum, ab auditorum persona et ab -bus ipsis. 1, 8, 13 (*antea*: in negotiorum expositione) fabula est, quae neque veras, neque veri similes continet -es. 1, 9, 15 ne quam in aliam -m transeamus. 1, 10, 16 de -rum inventione (*al., v. vol. VII 2, 155, 53 sqq.; cf.* -es invenire: 3, 1, 1 rationem -rum inveniendarum. *al., v. e. g. ibid. 150, 21. 27 sqq.*). 4, 1, 1 nihil neque ante -m neque praeter -m locuti sumus. 4, 55, 68 quae ante et post et in ipsa -e facta erunt **(***sim.* Cic. inv. 2, 39 quid sit ante -m factum. 2, 43 ante -m …, in -e …, post -m [*cf. e. g. 2, 45* in ipso negotio, … post negotium]. top. 51 ante -m …, cum -e …, post -m. Qvint. inst. 5, 10, 45 Mart. Cap. 5, 557. *al.***)**. *al.* Cic. de orat. 1, 21 ut omni de -e, quaecumque sit proposita, ornate ab eo *oratore* … dicatur. 3, 203 ab -e digressio …, reditus ad -m (Qvint. inst. 9, 2, 56. *cf. e. g.* Cic. orat. 65 a -e … discedunt. Qvint. inst. 9, 2, 4 digredi a -e et redire ad propositum). Qvint. inst. 3, 5, 2 qui totum opus *oratoris* in -es et in adfectus partiuntur. 3, 5, 4 de -e (*opp.* de iure, *v. p. 224, 3*). 3, 6, 28 quidam … *inter elementa quaestionis* subiciunt '-es', id est *πράγματα.* 5, 10, 23 ut omnia in haec duo partiamur, -es atque personas. 7, 1, 13 videndum est, … in -e quaestionem instituamus an in scripto. decl. 338, 1 prooemium -m praecedit et epilogus finita -e dicitur. Fortvn. rhet. 2, 2 in -e quid consideramus? ⌊thema⌋ (*restit. Calboli Montefusco coll. 1.4* post considerationem thematis; t(h)esi *codd.*).

b *agitur de ratione, quae intercedit inter verbum, sermonem et id, quod describitur* **(***cf. Eggs, Hist. Wörterb. der Rhetorik VII 1200 sqq.; disting.* sententiae, verba *saepius, ceterum e. g.* oratio *l. 74 [cf. vol. IX 2, 883, 63 sqq.]; exempla selecta inde a* Rhet. Her.**)**: Cato ad fil. frg. 15 -m tene, verba sequentur **(***inde pendet* Hor. ars 311 verba … provisam -m non invita sequentur [*cf.* Pollio frg. Porph. *ad l.* male … eveniat verbis, nisi -m sequuntur]. *sim.* Lvcil. 693 -m cognoscas simul et dictis animum attendas postulo. Sen. contr. 7 praef. 3 *Albucius rhetor* dicere solebat …: cum -m animus occupavit, verba ambiunt**)**. Rhet. Her. 1, 2, 3 memoria est firma animi -rum et verborum et dispositionis perceptio ([rec- *var. l.*]. *al., v. vol. X 1, 1204, 15 sqq., ubi addas* Mart. Cap. 5, 442). 4, 8, 11 si quae cuiusque -i poterunt ornatissima verba reperiri …, unam quamque in -m adcommodabuntur. 4, 13, 18 sententiarum exornatio est, quae non in verbis, sed in ipsis -bus quandam habet dignitatem. Cic. Sest. 73 iis verbis, -bus, sententiis. de orat. 2, 56 ut nescias, utrum -es oratione an verba sententiis inlustrentur (*sc. apud Thucydidem*). 2, 145 *materiam dicendi* instructam ornatamque … -bus … et sententiis. Brut. 29 *scriptores* grandes erant verbis, crebri sententiis, compressione -rum breves. Tusc. 5, 10 nec … Pythagoras nominis, *sc. 'philosophiae',* solum inventor, sed -rum etiam ipsarum amplificator fuit. Hor. sat. 1, 4, 47 acer spiritus ac vis nec verbis nec -bus inest (*sc. comoediae*). ars 40 cui lecta potenter erit -s, nec facundia deseret hunc nec lucidus ordo. 49 indiciis monstrare recentibus abdita -rum. 89 versibus exponi tragicis -s comica non vult. 322 versus inopes -rum. Ov. Pont. 1, 1, 17 -bus idem, titulo differt (*sc. hoc opus; alluditur ad trist.*). Manil. 1, 22 aestu carminis et -rum. Petron. 1, 2 -rum tumore et sententiarum vanissimo strepitu (*cf.* Apvl. apol. 25, 4 cur vestra oratio -bus flaccet, strepitu viget?). Qvint. inst. 3, 5, 1 omnis … oratio constat aut ex iis, quae significantur aut ex iis, quae significant, id est -bus et verbis. 10, 1, 84 *Stoici* -bus … acuti magis quam … orationem magnifici. 10, 1, 120 ut … saepius ad curam -rum ab elocutione respiceret *orator qui-*

[Ok.]

dam. al. *in veriloquiis sim. explicantur origines nominum, vocum e natura, proprietate, condicione, eventu*: LVCR. 6, 740 quod 'Averna' (*sc. loca*) vocantur nomine, id ab -e impositumst, quia sunt avibus contraria (*i. ἄορνα*). SALL. Iug. 78, 1 inter duas Syrtis, quibus nomen ex -e inditum (*cf. gr. σύρειν*). OV. am. 1, 8, 3 ex -e nomen habet *Dipsas.* 1, 12, 27 vos -bus duplices *esse* pro nomine sensi (*ad tabellas mendaces, v. vol. V 1, 2259, 79 sq.*). 3, 3, 23 sine -e nomen deus est frustraque timetur (*cf. gr. δέος*). met. 13, 569 (*Hecuba in canem mutata est*) locus ... ex -e nomen habet (*i. κυνὸς σῆμα*). fast. 5, 149 est moles nativa loco, -s nomina fecit, appellant Saxum. LIV. 1, 17, 6 annuum ... intervallum regni fuit; id ab -e ... interregnum appellatum. 37, 31, 10 Naustathmon ab -e appellant, quia ingentem vim navium capit. 38, 18, 4 *Axylon* ab -e nomen habet. COLVM. 6 praef. 3 (*si recte legitur*) iumenta ... ⌊nomen a -e⌋ traxere, quod nostrum laborem ... iuvarent (⌊ ⌋ nominare *var. l.,* nomina a -e *Lundström,* nomina *Corsetti*). *al.*

3 *-s ponitur pro causa vel pro fine agendi*: **a** *in locut. c. praepos. sim.* (*cf.* GLOSS. IV 558, 35 sq. quam ob -m: pro qua -e, aut idcirco. qua de -e: quod supra. *exempla selecta*): **α** ad -m, -es (*cf. p. 1374, 31*): PLAVT. Bacch. 143 an hoc ad eas -es opsonatumst *eqs.*? 673 occasio ad eam -m fuit ..., ut *eqs.* Epid. 276 quam ad -m istuc refert? :: rogas? ut *eqs.* (Truc. 70 quos *lenones* ... quam ad -m dicam in argentariis referre habere ..., nescio). Men. 686 quia commisi, ut me defrudes, ad eam -m adfectas viam. Mil. 220 arripe opem ... ad hanc -m. 613 magis non potest esse ad -m utibile. 771 mi anulum dari istunc tuom volo. :: quam ad re⟨m⟩ usui est? (*cf.* CAES. Gall. 4, 31, 2 [*sim.* 7, 11, 5] quae ad eas -es erant usui). Pseud. 420 eum velle amicam liberare et quaerere argentum ad eam -m. CATO agr. 161, 4 id *stercus* est optimum ad eam -m. VARRO Men. 532 ad quam -m nobis est confluvium, ad quam -m urnarium? rust. 1, 9, 1 terra ... refert ... ad quam -m bona aut non bona sit. 2, 10, 5 ad quam -m habent iumenta. CIC. Verr. II 5, 169 Italiae conspectus ad eam -m ... delectus est, ut *eqs.* LIV. 38, 51, 3 *Scipionem non* ad aliam -m eo profectum *esse,* quam ut *eqs.* *et saepe.* *in locut.* ad -m facit: APVL. met. 4, 8, 6 si quid ad -m f., ... auctiores remeavimus. apol. 31, 1 piscis ad quam -m f. captus, nisi ad epulas coctus? **β** -i, -rum causā (*cf. p. 1377, 36*): ENN. frg. var. 71 id eius -i c. fecit, uti *eqs.* *al., v. e. g. vol. III 682, 39 sq.* **γ** de -e, -bus: PLAVT. Mil. 1411 iura te non nociturum esse homini de hac -e nemini, quod tu ... verberatu's. Poen. 317 nimia nos socordia hodie tenuit. :: qua de -e ...? :: quia *eqs.* (*item interrog. e. g.* 733 leno errabit. :: q. de -e? :: ... quia *eqs.* TER. Andr. 184. *cf. var. lect. p. 1388, 19*). *al., v. vol. V 1, 65, 50 sqq., ubi non omnia huc pertinent.* **δ** -i, -rum ergo: CATO agr. 132, 1 eius -i e. (*al.* LIV. 40, 52, 7. *al.*). 141, 2 cuius -i e. (LIV. 41, 28, 9). *sim. al., v. vol. V 2, 759, 59 sqq.* **ε** ex -e: TER. Andr. 385 dic te ducturum. ... :: numquam faciam. :: ne nega ..., ex ea -e quid fiat, vide. Eun. 873 saepe ex huiusmodi -e ... magna familiaritas conflatast. *al.* RHET. Her. 4, 50, 63 veniunt hospites homini, quos iste ... invit⟨ar⟩at; ex ea -e homo ... conturbatur. CIC. inv. 2, 33 si *aliquem* ... avarum ... demonstrare non possis, aliis adfinem vitiis esse doceas, et ex ea -e non esse mirandum *eqs.* *al.* **ζ** -i, -rum gratiā: CIC. part. 28 *principia orationis* sumuntur ... trium -rum g., ut amice, ut intellegenter, ut attente audiamur. DECRET. decur. Pis. (CIL XI 1420) 29 eius -i g. LIV. 29, 17, 3 duarum -rum g., unius, ut ..., alterius, quod *eqs.* QVINT. decl. 277, 7 interrogo vos, cuius -i g. *eqs.* *al., e. g.* VET. LAT. I Ioh. 3, 12 (Aug. civ. 15, 7) cuius -i g. occidit *Cain fratrem*? quia *eqs.* (*gr. χάριν τίνος, Vulg.* propter quid). **η** in -m, -es: R. GEST. div. Aug. 16 quam in -m *tot* seste⟨rtium⟩ ... impendi. *al., v. vol. VII 1, 766, 58 sqq.* **θ** ob -m, -es (*iuncturam frequentissimam sub illa voce fuse tractavimus, v. vol. IX 2, 23, 19 sqq. 28, 55 sqq. 29, 36 sqq. 74 sqq. 30, 57 sqq. 31, 31 sqq.; ideo hic exempla invenias antiqua paucissima inde selecta, quibus illustrentur usus varii*): NAEV. com. 39 ultro meretur, quam ob -m ametur. 128 ⌊causam, quam ob -m⌋ perdas mulierem (⌊ ⌋ *cf. vol. III 676, 79 sqq.*). PLAVT. Amph. 113 *Iuppiter* cum illa cubat, et haec ob eam -m nox est facta longior. 990 *Iovis* iussu nunc huc me adfero, quam ob -m ... par est via decedere. Aul. 416 ad trisviros ... deferam nomen tuom. :: quam ob -m? 736 quid ego ... demerui ... mali, quam ob -m ita faceres *eqs.*? Bacch. 58 *p. 1393, 17.* Mil. 319 non tu ... iubes? :: quam ob -m iubeam? Pseud. 795 ob eam -m Orcus recipere ad se hunc noluit, ut *eqs.* TER. Eun. 148 habeo hic neminem ...; quam ob -m ... cupio *eqs.* Phorm. 526 non pudet vanitatis? :: minime, dum ob -m. CATO orig. 95[d] ecquis est ..., qui ... aequum censeat poenas dare ob eam -m, quod *eqs.*? *et saepissime.* **ι** pro -e, -bus: TER. Andr. 918 ni metuam patrem, habeo p. illa -e quod moneam probe. *al., v. vol. X 2, 1435, 14 sqq.* **κ** propter -m: PLAVT. Cas. 278 subolet hoc iam uxori quod ego machinor; p. eam -m magis armigero dat operam. *al., v. e. g. vol. X 2, 2120, 45 sqq. 2126, 68 sqq.* **λ** super -e: PACVV. trag. 237 qua s. -e interfectum esse dixisti Hippotem? (*locum affert* Fest. p. 305 *'super'* ponitur etiam pro 'de'; *de sensu v. Schierl, comm. Pacuv., 2006, 373*).

b -e, -bus *abl. causae vel instr.* (*semper c. pron. demonstr. vel relat.; exempla selecta tantum*): **α** ea -e: PLAVT. Aul. 799 ea -e repudium remisit avonculus causa mea. CATO agr. 158, 2 ea -e tot -es (*ad p. 1366, 52*) sunt, uti bene deicias, *sc. alvum* (CIC. fam. 13, 46 ea -e utrumque scripsi, ut *eqs. al.*). RHET. Her. 2, 17, 26 ea -e ..., quod *eqs.* (*al., v. vol. VII 2, 478, 8 sq.* [*addas e. g.* CIC. Att. 11, 12, 1 BRVT. Cic. ad Brut. 25, 4]; *cf.* CIC. Verr. II 4, 45 quod ..., ea -e). 4, 20, 28 ea -e, qui his *generibus* bene utuntur, plerumque simul ea conlocant *eqs.* 4, 28, 39 ea -e ..., quia *eqs.* (CIC. off. 3, 53 Att. 12, 18[a], 2). *ibid.* si stultus es, ea -e taces; non tamen si taces, ea -e stultus es (*v. app. crit.*). CIC. Att. 8, 8, 1 *p. 1394, 63.* fam. 9, 2, 3 metuit et ea -e fugit. TERT. adv. Marc. 1, 7, 2 deus *est* nemo ea -e, qua deus dicitur. *al.* **β** hac -e, his -bus (*cf. l. 60*): *v. vol. VI 3, 2746, 36 sqq., quibus addere possis e. g.* TER. Haut. 669 CAEL. Cic. fam. 8, 11, 2 VAL. MAX. 3, 6, 1. SEN. epist. 9, 9 (*bis*). HYG. astr. 2, 4, 3. 4, 14, 4 hac ... -e, quod. **γ** qua -e (nescioqua -e *l. 18*), *sc. fere i. q. quapropter* (*v. Hofmann-Szantyr 458; ceterum cf. l. 47 et vocem* quare): PLAVT. Epid. 597 q. -e filiam credidisti nostram? :: servos ... dixit mihi. Merc. 365 sollicitus mihi nescioqua -e videtur. TER. Andr. 909 itane huc paratus advenis? :: q. -e? :: rogas? (qua de -e *var. l.*). Haut. 26 q. -e omnes vos oratos volo, ne *eqs.* (*inducit enunt. primar. ut*: Eun. 42 q. -e aequom est vos cognoscere *eqs.* ELOG. Scip. [CE 8] 6). RHET. Her. 1, 4, 6 si ... id oportebit ostendere, q. -e causa sit honesta (*inducit interrog. obl. ut*: 1, 17, 27 in ea *constitutione* nec ratio, q. -e fecerit, quaeritur, ... nec *eqs. al.*). CIC. Verr. II 3, 71 VARRO ling. 9, 11. *al.* **δ** quibus -bus (*sc. pron. sive relat. sive interrog.; cf. l. 64*): CIC. inv. 1, 4 q. -bus tantum odii ... suscepit eloquentia, ut *eqs.* div. in Caec. 10 q. -bus adductus ad causam accesserim, demonstravi. Verr. I 4 expectatio accusationis meae concursusque tantae multitudinis, q. ego -bus ... perturbor. CAES. civ. 3, 59, 4 q. illi -bus permoti. NEP. Milt. 2, 3 q. -bus fiebat, ut *eqs.* *et saepe.*

c *dat. fin.* (*exempla selecta*): PLAVT. Asin. 589 vellem habere perticam. :: quoi -i? :: qui verberarem asinos (*sim. in interrog.*: Poen. 479 praesternebant folia farferi. :: quoi -i? :: ad fundas viscus ne adhaeresceret. Truc. 394 cui -i te adsimulare retulit? :: ut esset *eqs.* [*v. p. 633, 1 sqq.*]. TERT. resurr. 38, 1 cui -i istud? *al.*). Mil. 802 *p. 1390, 22.* Poen. 49 (*in ioco*) *argumenti* limites, confinia determinabo: ei -i ego finitor factus sum. TER. Ad. 854 *p. 1392, 48.* TRAG. inc. 85 (= ENN. scaen. 312, *sed v. Jocelyn, 1967, 394*) ego cum genui *filios,* tum morituros scivi et ei -i sustuli. *al., e. g.* SEN. epist. 47, 6 huic uni -i vivit, ut altilia decenter secet.

d *cetera exempla* (*selecta*): PACVV. trag. 222 quae -s te ab stabulis abiugat? CIC. top. 58 locus -rum efficientium, quae causae appellantur. fam. 5, 4, 1 *p. 1392, 16.* PLANC. Cic. fam. 10, 7, 1 breviorem me duae -s faciunt: una, quod *eqs.* CAES. civ. 3, 84, 2 quae -s ... confirmatiorem eius exercitum efficiebat. SEN. epist. 83, 25 haec illum -s hostem ... reddidit, haec crudelem fecit. ARNOB. nat. 2, 1 p. 65, 6 ⌊quid -i, quid causae est⌋, quod *eqs.*? (⌊ ⌋ = 7, 10 p. 354, 4). *al.*

4 *-s ponitur pro modo, quo aliquid fieri, agi, esse dicitur* (*passim abl. modi vel instr., maxime c. pron.*): **a** qua -e (*certiora selecta, quibus addas exempla p. 1391, 33 sqq. allata; cf. l. 15 et vocem* quare): TER. Eun. 11 causam dicere prius unde petitur, aurum q. -e sit suom, quam *eqs.* 369 quid si nunc tute fortunatus fias? :: q. -e, Parmeno? responde. Ad. 327 alienus est ab nostra familia. :: ... q. -e? :: amare occepit aliam. ACC. trag. 1 q. -e alia ex crimine inimicorum effugere possis, delica. RHET. Her. 2, 4, 7 q. -e scire poterit, utrum *eqs.* CIC. S. Rosc. 94 permulta sunt, quae dici possunt, q. -e intellegatur summam tibi facultatem fuisse maleficii suscipiendi. p. red. ad Quir. 20 ille, q. -e plurimum potuit, ea ipsa -e inimicos suos ultus est, armis. LVCR. 2, 960 q. -e potius leti iam limine ab ipso ad vitam possint ... reverti? HOR. epist. 2, 2, 96 audi, ... q. -e sibi nectat uterque *poeta* coronam (*v. Brink, comm. 1982, ad l.*). *al.* **b** *cetera exempla* (*selecta inde a* CIC.): TER. Hec. 702 tot nunc me -bus miserum conclusit pater. Eun. 172 illam cupio abducere atque hac -e arbitror id fieri posse maxume (245 neque ridiculus esse neque plagas pati possum. :: quid? tu h. -bus credis fieri? 723 h. -e, *sc. tacendo,* ... te omni turba evolves. RHET. Her. 1, 6, 10 *p. 1393, 3.* VAL. MAX. 2, 7, 8. *al.; cf. l. 12*). CIC. Quinct. 55 non quid habeam, sed quibus -bus invenerim quaerant (Cluent. 49 eum, q. -bus possent, defendere. de orat. 1, 88 *Demosthenem* non fuisse ignarum, q. ⌊ea⌋ -bus consequeretur [⌊ ⌋ *sc. animos permovere*]. *al.* NEP. Att. 11, 1. *al.; cf. l. 24*). Mil. 34 usitatis ... -bus enitendum est Miloni, ut tueatur dignitatem suam. Att. 8, 3, 2 etsi multis -bus significat se nobis esse amicum, ... tamen *eqs.* fam. 2, 4, 2 quam *exspectationem* tu una -e facillime vinces, si *eqs.* LIV. 30, 12, 16 si nulla -e alia potes, morte me ut vindices ab Romanorum arbitrio oro. TERT. praescr. 9, 1 hic expetit sensus ⌊certa -e⌋ cum interpretationis gubernaculo (⌊ ⌋ *D'Alès,* certare *codd.*). *al.*

5 *accedit adi., quo pressius definitur, de quo agatur* (*respici possunt omnia cuiuslibet generis, quae ad id spectant, quod per adi. indicatur; exempla pauca selecta post* PLAVT.): **a** *varia*: PLAVT. Cas. 101 ur-

[Ok.]

banis -bus (POMPON. Atell. 102 CIC. Mur. 22 Phil. 12, 24 CAES. Gall. 7, 6, 1. VARRO rust. 2 praef. 1 ut *maiores nostri* nonis modo diebus u. -es usurparent. *al.*). Epid. 158 ego de -e argentaria iam senatum convocabo in corde consiliarium. *al.* CATO agr. 5, 7 -s rustica sic est: si *eqs.* (CIC. de orat. 2, 38 si de r. -bus agricola ... diserte scripserit. VARRO rust. 1, 17, 4 periti ... -rum r. *al.*). orig. 34 -m militarem (*al., v. e. g. vol. VIII 953, 2 sqq.*). CIC. Verr. II 5, 43 -m navalem primum ita dico esse administratam (*ceterum v. vol. IX 1, 208, 20 sqq.; cf. p. 1373, 72*). 5, 70 (*v. p. 1071, 67*) -bus ... maritimis (*al., v. vol. VIII 400, 20 sqq.; cf. p. 1366, 58. 73. 1367, 39*). 5, 186 vos ... omnium -rum forensium ... arbitri et testes ..., Castor et Pollux (*al., v. vol. VI 1, 1052, 69 sqq.*). Sest. 39 -m frumentariam (*al., v. e. g. vol. VI 1, 1406, 73 sqq.*). 97 de -bus domesticis (*al., v. l. 14 et vol. V 1, 1869, 41 sqq.*). Planc. 30 omnibus ... -bus ..., tam externis quam domesticis (*al., v. vol. V 2, 2023, 13 sq.*). de orat. 2, 66 de mathematicis, de musicis -bus (VITR. 9 praef. 13). 2, 152 plus ... operae Graecis dedisse -bus (2, 153. rep. 1, 36 expertem G. -rum). VARRO ling. 5, 155 curiae duorum generum: nam et ubi curarent sacerdotes -es divinas ... et ubi senatus humanas (*al., v. vol. VI 3, 3089, 40 sqq.*). *al.*

b -(e)s nova(e) **(***aliter e. g. p. 1371, 69. 1373, 1; in veriloquio* VARRO ling. 6, 58 nuntius ... est a ⌞novis⌟ [quis *trad.*] -bus nominatus; *notatur* r n PROB. litt. sing. 6, 75. *cf. p. 1379, 73 sqq.***)**: PLAVT. Cist. 505 inter n. -m verbum usurpabo vetus. Most. 466 quam subito -m mihi adportas n.? 1003 quid tu otiosus -es n. requiritas? Pseud. 601[a] n. -s subito mi haec obiecta est. TER. Hec. 298 em n. -s ortast. CIC. Verr. II 1, 19 quis *fuit* tam n. -rum iudiciorum iudicumque cupidus, qui non ... commoveretur? Catil. 1, 3 Sp. Maelium n. -bus studentem (*sc. fere seditioni ut*: Sest. 104 neque n. -rum est cupidus *populus.* Mil. 34 sine maximo -rum n. metu. *al.* CAES. Gall. 1, 9, 3 SALL. Catil. 37, 1 HOR. epod. 16, 6. *al., v. e. g. vol. IV 1425, 62 sqq.*). LVCR. 5, 97 nec me animi fallit, quam -s n. miraque menti accidat exitium caeli terraeque futurum. CAES. Gall. 6, 37, 3 nostri -e n. perturbantur. LIV. 2, 2, 8 tam n. -i ac subitae admiratio. 31, 29, 3 in nulla n. -e. CELS. 1, 3, 1 quasdam ... observationes desiderant et n. -es et corporum genera *eqs.* SEN. nat. 3, 28, 7 (*in imag.*) quandoque *deo* placuere -es n. mundo, ... in nos mare emittitur desuper. PETRON. 27, 3 notavimus ... -es n. TAC. Agr. 34, 3 novissimae -es et extremo metu torpor (corpora *trad.*) defixere aciem *hostium* in his vestigiis. *al.*

CAPVT ALTERVM *syntactica et stilistica illustrans*: **I** *illustratur ratio intercedens inter vocem q. e.* -s *et neutra* (*cf. IIIA 7*): **A** -s *cum altera voce ibi ponitur, ubi neutra poni possunt* (*fort. ad vim augendam e. g. p. 1390, 12 sq. 51*): **1** *respondet pronomini demonstr., interrog., relat.* (*saepe casu gen. vel dat., ne fiat confusio cum animanti; rarius occurrunt pron. neutr. his casibus, e. g.* eius, ei *vol. VII 2, 482, 23 sqq.*): **a** ea (illa, ista, haec) -s *pro* id (illud, istud, hoc): PLAVT. Amph. 1068 ea -s **(**[*v. p. 1380, 61*]. Cas. 278 propter eam -m. Epid. 297 in ea -e. Merc. 926 eam -m ... exquirit. *al.* TER. Andr. 445 [*444* id]. Haut. 851 ea -s nunc agitur ipsa. *al.* CATO agr. 157, 14 ea -s sanum faciet cito. *al.* RHET. Her. 3, 22, 37 [*antea p. 1390, 4*] nam ea -s quoque faciet, ut facilius meminisse valeamus. 4, 17, 24. *al.; variant* ea -s *et* id *in fontibus* LEGIS Aquiliae *vol. VII 2, 472, 23***)**. Asin. 182 illi -i **(**[*v. p. 1392, 72*]. Bacch. 770 illaec -s. *al., e. g. p. 1393, 34. 36; cf. neutr.* illud *vol. VII 1, 363, 59 sqq.***)**. Bacch. 164 (*163* istaec) nimio es tu ad istas -es discipulus docilior quam ad illa, quae te docui **(**Cist. 721 [*720* istuc ago] inter -m agendam i. Poen. 680. *al.* TER. Phorm. 588 istaec ... -s. *al.***)**. Capt. 790 age hanc -m **(**Most. 1173 quiesce h. -m modo petere. Stich. 18 [*11* hoc ... crucior] h. -es vitae me ... saturant, haec mihi ... senio sunt. *al.* TER. Andr. 46 hoc primum in h. -e praedico tibi. Haut. 564 acta h. -s est, perii. *al.* CATO agr. 157, 10 *hominem debilem* h. -s sanum facere potest: brassicam edit *eqs.* RHET. Her. 2, 18, 27 h. ... -s facit, ut *eqs. al.***)**.

b quae -s *pro* quid, quod: **α** *usu interrog.*: PLAVT. Amph. 50 q. -m oratum huc veni, ... proloquar (*cf. 64* hoc me orare). 270 *p. 1375, 68.* Asin. 477 *p. 1384, 38.* 881 aucupemus ... clanculum, q. -m gerant. Bacch. 110 te sequor exspectans, q. tu -es ... geras. Curc. 92 q. te -es agitant? Men. 812 deos ... do testes. :: qua de -e aut cuius -i -rum omnium? *al.* TER. Andr. 8 q. -m vitio dent, ... animum advortite. Haut. 251 q. -s te sollicitat autem? :: rogitas, quid siet? *al.* **β** *usu relat.* (*exempla pauca selecta*): PLAVT. Aul. 218 q. -s recte vortat *eqs.* (*v. p. 1395, 30*). TER. Eun. 57 (*agitur de amore*) q. -s in se ... modum *non* habet ullum, eam consilio regere non potes. LVCIL. 971 q. ... populi ⌞risu -s⌟ pectora rumpit (⌞ ⌟ *Madvig,* oris aures *sim. trad.*). 1227 ut, q. -s me impendet, agatur. RHET. Her. 1, 10, 17 suspicionem ... artificii, q. -s fidem abrogat orationi. VARRO rust. 2, 1, 24 ut quosdam *natos matri* subducas, q. -s facere solet, ut reliqui melius crescant. *et saepe.*

2 *respondet pronomini indef.*: **a** (ali)qua -s *pro* (ali)quid (*accedit adi. attrib. e. g. p. 1390, 1. 2*): PLAVT. Epid. 151 a. -s reperibitur. Persa 449 si quam -m accures. TER. Ad. 358 *p. 1377, 50.* LVCIL. 545 *filiam nobilem* a. -m insignem habuisse, verrucam, naevum *eqs.* RHET. Her. 1, 6, 10 ab a. -e, quae risum movere possit. 2, 21, 33 a. -m idoneam praeterimus. 3, 4, 7 si qua -s ... placeat. 3, 22, 35 si quas -es ... videmus parvas (*postea*: si quid videmus ... inhonestum). 3, 22, 37 si ... ridiculas -es a. imaginibus adtribuamus (*postea p. 1389, 47*). *al.* CIC. Mur. 63 errasti a. in -e. *al.* **b** quaedam -s *pro* quoddam (*accedit adi. l. 8*): PLAVT. Persa 493 est -s q., quam occultabam tibi dicere. Trin. 324 RHET. Her. 2, 17, 26. 4, 34, 45. CIC. Tusc. 3, 3 est ... gloria solida q. -s et expressa.

3 nulla -s *pro* nihil **(***sim.* ulla -s *c. negativis sub 4; et hic et illic saepius accedit* alia, *sequitur* nisi, quam [*usu compar.*], quin; *c. adi. attrib. l. 26; exempla selecta***)**: **a** *casu nom. vel acc.*: PLAVT. Amph. 728 atra bili percitus est; n. -s tam delirantis homines concinnat cito. Most. 1094 n. -m sapis. frg. inc. 7 n. ego -m citiorem ... esse quam famam reor. TER. Hec. 800 ob -m n. (SEN. dial. 3, 11, 4 ob n. aliam -m). Haut. 805 nullast tam facilis -s, quin difficilis siet, quam invitus facias. CATO agr. 157, 7 n. -s tam purgat quam brassica (*sim.* 157, 12. *cf. 157, 5* salubrius nihil est). PACVV. trag. 388. RHET. Her. 2, 7, 11 n. -m esse, quam *eqs.* 3, 5, 8 n. -m utiliorem esse incolumitate. CIC. Verr. II 3, 53 quod *edictum* n. ad aliam -m nisi ad huius modi quaestus pertinebat. Phil. 5, 20 n. -s ... nisi *eqs.* Tusc. 1, 47 cum ... nihil erit praeter animum, n. -s obiecta impediet, quo minus *eqs. al.* **b** *ceteris casibus* (*adde p. 1377, 46 sqq.*): PLAVT. Mil. 802 *miles* nisi adulterio studiosus -i nulli aliaest improbus. TER. Andr. 425 nullane in -e esse ... homini fidem! (CIC. Verr. II 5, 122 *testis* eadem dicit, n. in -e discrepat. Tull. 4. *al., e. g. l. 30*). Haut. 109 n. ... ex -e ... nisi ex nimio otio **(**CIC. rep. 6, 27 [= Tusc. 1, 54] *principium* n. ex -e alia nasci potest [*Plato Phaedr. 245*^{D} *μηδ' ἐξ ἑνός*]**)**. RHET. Her. 3, 3, 5 ab n. -e honesta. 4, 9, 13 n. ... -e inducti, n. spe freti. 4, 49, 62 nullius -i nisi dignitatis causa. CIC. Verr. II 3, 1 n. -e commoti alia nisi *eqs.* 3, 3 cum se nullius -i tam paenitere diceret, quam quod *eqs.* 5, 53 ut n. -e umquam terreamur. Mur. 61 sapientem nihil opinari, nullius -i paenitere, nulla in -e falli. har. resp. 61 hunc statum ... n. alia -e nisi concordia retinere possumus. *al.*

4 ulla -s (*exempla selecta; v. quae ad 3 adnotavimus; loco dubio supra p. 1368, 2*): TER. Hec. 239 mage quam u. aliam -m. Ad. 349 neque pretium neque -m u. RHET. Her. 4, 9, 13 cum sibi ... non pecuniam ... praesto esse viderent, non denique u. -m, quae -s pertinet ad bellum administrandum. CIC. div. in Caec. 67 neque ... magis animos ... -s umquam u. commovit, quam *eqs.* Verr. II 1, 82 Lampsacenos ... numquam u. -s mitigasset, nisi *eqs.* Cluent. 92 non opinor ... -m u. potuisse mutari. Catil. 1, 22 quid loquor? te ut u. -s frangat. Planc. 36 u. in -e nisi in *eqs.* rep. 2, 7 nec ... u. -s magis ... Corinthum pervertit ..., quam *eqs.* (off. 2, 84. *al.* LVCR. 1, 513. *al., e. g.* BELL. Afr. 47, 3 NEP. Timol. 3, 5 OV. met. 12, 185. LIV. 32, 8, 4 neque u. alia -s *eqs.*). off. 3, 82 est ... u. -s tanti ..., ut viri boni ... nomen amittas? ad Q. fr. 1, 2, 13 numquam u. in -e. *al., e. g. l. 48.*

5 *varia* (*sc.* una -s *pro* unum *sim.*): PLAVT. Asin. 421 cui numquam unam -m me licet semel praecipere **(**Capt. 488 pergo ad alios, venio ad alios ...: u. -s! TER. Phorm. 831 *p. 1393, 39.* Ad. 258 u. hanc -m. RHET. Her. 4, 27, 37 [*antea*: unum quodque] u. quamque -m certo verbo concludi videmus. *al., e. g.* SEN. epist. 31, 3 fieri ... non potest, ut u. ulla -s modo mala sit, modo bona**)**. Bacch. 268 adulterare -bus ceteris (*al., e. g. p. 1364, 34. 71. 1371, 63. 1384, 55. 1392, 62 et vol. III 966, 81 sqq.*). 473 omnem -m scio **(***al., e. g. p. 1367, 66 sqq. 1384, 12 et* Poen. 238 o. -bus [*239* omnia]. TER. Phorm. 908 o. posthabui mihi -es. CIC. div. in Caec. 61 cum o. -bus inferior sis. LVCR. 1, 159 ex o. -bus omne genus nasci posset [*cf. 172* nequeunt ex omnibus omnia gigni]. VET. LAT. II par. 23, 19 [cod. 109. *al.* = VVLG.] inmundus in o. -e [*gr. εἰς πᾶν πρᾶγμα*]**)**. Rud. 983 ausu's ... comparare vidulum cum piscibus? eadem tandem -s videtur? (RHET. Her. 4, 22, 37. *al., v. e. g. vol. VII 1, 183, 36 sq. 197, 43 sq.*). TER. Eun. 631 coepi ... aliam -m ex alia cogitare et ea omnia in peiorem partem (*al., v. vol. I 1626, 69 sqq.; cf.* (n)ulla a. -s *saepius sub 3 et 4 supra*). *al.*

B *in contextu iuxta ponuntur vox q. e.* -s *et neutra* (*locos, ubi gen. partit.* -i, -rum *e pron. neutro pendet, v. p. 1396, 13 sqq.*): **1** *variationis causa* (*exempla pauca probabiliora*): PLAVT. Bacch. 164 istaec ..., ad istas -es ..., ad illa (*v. p. 1389, 51*). Men. 752 pariter hoc atque alias -es soles, *sc. agere.* Stich. 473 *p. 1397, 9.* TER. Andr. 445 amavit, tum id clam; cavit, ne umquam infamiae ea -s sibi esset. Hec. 601 *p. 1384, 55.* CIC. Mur. 61 nihil ..., nullius -i ..., nulla in -e (*v. l. 30*). Phil. 2, 54 si non intellegis hoc litteris mandari, hoc memoriae prodi, huius -i ne posteritatem quidem ... umquam immemorem fore *eqs.* LVCR. 1, 150 nullam -m e nihilo gigni. 4, 1039 alias aliud -es commovet. SEN. contr. 7, 5, 8 bellas -es dixerunt ...; illa, quae belle dicta sunt. *al.*

2 *cum incongruentia quadam* (*v. Hofmann-Szantyr 431 sq.; discordant etiam numeri sing. et plur. e. g. l. 74. p. 1391, 11. 21*): **a** *excipitur vox q. e.* -s *per neutrum* (*exempla selecta tantum*): PLAVT. Amph. 966 -m divinam ... faciam, vota quae sunt. Capt. 227 tanta incepta -s est: ... hoc

[Ok.]

agendum est. Curc. 353 omnis -s parata est; et nos, quibus paratum est, adsumus. 671 hoc prius volo, meam -m agere. :: quid id est? Trin. 594 ea -e …, id (*v. p. 1392, 27*). Ter. Haut. 876 *p. 1394, 28.* Cato agr. 158, 2 ex iis tot -bus quod scriptum est unum, quod eorum vis *eqs.* Cic. p. red. in sen. 27 decrevistis, nequis … -m impediret; qui id impedisset *eqs.* ac. 2, 62 cum -es occultissimas aperueris … *et* dixeris ea te comperisse. nat. deor. 2, 15 quarum -rum …, ea. div. 2, 117 -rum futurarum …, ut ea *eqs.* Lael. 103 ex omnibus -bus … nihil (*sim.* Sen. dial. 1, 6, 7). Lvcr. 1, 56 unde omnis natura creet -es …, quove eadem … natura perempta resolvat. 1, 450 his … duabus -bus …, ⌊horum⌋ eventa (harum *Bernays praeter necess., v. Deufert, Krit. Komm., 2018, 16*). 3, 184 -s … ulla …, quorum. Varro rust. 1, 1, 11 circumcisis -bus, quae non arbitror pertinere ad agri culturam. Sall. Iug. 41, 1 otio atque abundantia ⌊earum⌋ -rum, quae prima mortales ducunt (⌊ ⌋ *del. Reeve*). Liv. 32, 29, 5 -bus … divinis …, quae … agenda erant. Tab. Albertini 4, 22 de s(upra)s(cri)p(tam) -m, de quo agitur (*sim.* 11, 13. *al. ibid.*). *al.* **b** *excipitur neutrum per vocem q. e.* -s (*exempla selecta*): Plavt. Curc. 172 hoc … est, quam ob -m cupiam vivere (*al., e. g. vol. IX 2, 31, 48 sqq.; cf. e. g.* nihil, q. ob -m *ibid. 31, 62 sqq.*). Merc. 337 quidquid …, quam -m. Poen. 815 id …, quoi -i operam dedimus. *al.* Ter. Haut. 99 haec clam me omnia; ubi -m rescivi *eqs.* Eun. 621 illa, quae cupiebat de sorore eius indicare, ad eam -m tempus non erat. Tvrpil. com. 202 coronam, mensam …, haec huiusmodi, quibus -bus vita amantum invitari solet. Lvcil. 812 omnia alia, in quibus ecferimur -bus. Carm. cil i^2 2662, 2 *p. 1372, 62.* Lex Atinia (Gell. 17, 7, 1) quod subruptum erit, eius -i aeterna auctoritas esto. Rhet. Her. 2, 12, 17 qui ea tollit, ex quibus -bus civitatis amplitudo constat. 3, 3, 4 aliquid, cuius -i. 3, 11, 19 unum (unam *var. l.*) de quinque -bus. Lex vic. Furf. (cil i^2 756) 13 quod emptum erit, eis -bus eadem lex esto, quasei sei *eqs.* Lvcr. 4, 885 id, quod *mens* providet, illius -i constat imago. Cic. Att. 6, 6, 4 hoc melius et huius -i plura exempla. Varro ling. 6, 41 cum cogitamus quid et eam -m agitamus in mente. Liv. 21, 13, 8 haec …, haec …, aliquid ex his ⌊-bus⌋ (*del. Wölfflin*). Gell. 14, 2, 14 si … id sciat, super qua -e *eqs. al. neutr. plur. sequitur iunctura* qua -e (*abl. instr.*): Cic. S. Rosc. 41 quaeramus, quae tanta vitia fuerint in … filio, q. -e is patri displiceret. 94 *p. 1388, 53.* Planc. Cic. fam. 10, 21, 1 omnia feci, q. -e … perditis resisterem. Caes. Gall. 5, 31, 5 omnia excogitantur, q. -e nec sine periculo maneatur et *eqs. al.*

II -s *refertur ad aliquid in contextu propiore commemoratum* **(***accedunt pron. demonstr. vel relat. saepissime, numeri sim. p. 1393, 5 sqq. 38 sqq. 63. 73 sqq. 1394, 30 sqq. et saepius; c. adi. vel nude ponitur e. g. l. 65. p. 1393, 56. 1394, 18. 24 et sub C1; exempla, ubi contextu latiore memorata excipiuntur, hic fere negleximus, cf. p. 1383, 31 sqq.***)**: **A** *spectat ad antecedentia*: **1** *usu q. d. anaphorico* (*plur.* -es *hic illic ad singula antea commemorata refertur, e. g. l. 54. 61 et vol. VI 3, 2727, 83, vice versa sing.* -s *ad plura, e. g. p. 1392, 38 sq.*): **a** *refertur ad enuntiata vel partes eorum* (*ad acc. c. inf. e. g. l. 57. 71, imperat. l. 56, inf. l. 51, gerund. p. 1392, 21; saepe laxius ad enunt. praecedentia, e. g. l. 49. 52*): **α** *vario usu*: ① *quaelibet exempla* (*paucissima selecta*): Plavt. Amph. 80 sat habet favitorum semper qui recte facit, si illis fides est, quibus est ea -s, *sc. favere,* in manu. Asin. 844 (*843* istaec est tecum) ea -s me male habet. Bacch. 297 (*antea*: aurum … auferre; *v. p. 1375, 61*). Men. 453 (*452* contionem habere) ad eam -m otiosos homines decuit deligi. Rud. 519 (*in lusu verborum*) quin tu hinc is a me in maxumam malam crucem? :: eas; easque -es agebam commodum. Ter. Hec. 625 factumst abs te turpiter, etsi tibi causast de hac -e. Eun. 621 *l. 21.* Cato agr. 25 vinaceos … succernito …, cribrum illi[us] -i parato. Rhet. Her. 2, 26, 41 eum esse hominem … fraudulentem; ei -i testimonium esse, quod *eqs.* Cic. de orat. 2, 315 hisce omnibus -bus consideratis **(***item in abl. absol.*: Caes. Gall. 1, 30, 5 *hoc* petierunt …; ea -e permissa *eqs.* 1, 31, 2 ea -e impetrata *eqs.* 6, 9, 3 duabus de causis Rhenum transire constituit …; his constitutis -bus *eqs.* civ. 3, 1, 2 *in comitiis* consules creantur …; his -bus confectis *eqs.* Nep. Dat. 11, 1 tempus esse … bellum cum ipso rege suscipi …; probata -e *eqs.* Ham. 3, 1 -bus his … peractis. *al.; cf. p. 1392, 13***)**. fam. 9, 2, 3 *p. 1388, 11.* Caes. Gall. 1, 2, 4 undique loci natura Helvetii continentur …; his -bus fiebat *eqs.* Ov. fast. 4, 815 *Romulus dixit* 'experiamur aves!': -s placet. *et saepe.* ② *refertur ad enunt. secund.* (*exempla selecta*): Plavt. Capt. 376 sq. qui *nuntius* me ⌊quid -rum⌋ hic agitem … patri meo ordine omnem -m … perferat (⌊ ⌋ *cf. p. 1396, 14*). Men. 686 quia commisi, ut me defrudes, ad eam -m adfectas viam. Mil. 1115 istuc quod (*coniunct.*) das consilium mihi, te cum illa verba facere de ista -e volo (Ter. Hec. 581 teque ante q. me amare rebar, ei -i firmasti fidem. Cic. Verr. II 2, 169 q. …, in ea -e. 4, 45 q. …, ea -e. fam. 3, 5, 3 q. …, ea -s se sic habet. Lvcr. 5, 1150 q. …, hanc ob -m. *al.*). Truc. 467 bene si facere incepit *meretrix,* eius ⌊-i nimis cito⌋ odium percipit **(**[⌊ ⌋ enim (s)cito *codd., em. Spengel*]. Ter. Andr. 458 si hic malist quicquam, em illic est huic -i caput. Cato agr. 14, 3 si de caelo villa tacta siet, de ea -e v(iri) b(oni) a(rbitratu) uti fiat. Cic. Att. 4, 17, 1 *non* sunt epistulae nostrae, quae si perlatae non sint, nihil ea -s nos offensura sit**)**. Carm. cil i^2 2662, 2 *p. 1372, 62.* Lvcr. 6, 572 quia …, hanc ob -m (*cf. vol. IX 2, 23, 25 sq.*). *al.*

β *cum pron. relat., sc. vi copulativa in conexu duorum enunt.* (quae -s *saepe pron. neutri locum obtinet, cf. p. 1389, 59 sqq.; saepe vix distinguas usum p. 1395, 27 sqq. illustratum; exempla selecta*): Plavt. Capt. 264 sunt ex te quae solo scitari volo; quarum -rum te falsiloquom mi esse nolo. Trin. 572 nunc tuam sororem filio posco meo; quae -s bene vortat! Ter. Ad. 191 minis viginti tu illam emisti; quae -s tibi vortat male. Cic. inv. 2, 174 (*antea*: utri potissimum consulendum sit, *sc. honestati an incolumitati*) cuius -i … praescriptum videtur … dari posse. Sest. 25 qua -e patefacta (*abl. absol. in narratione continuanda, ut e. g.* Scaur. 22 quibus -bus explicatis. Caes. Gall. 5, 7, 1 haec … ad Caesarem deferebantur; qua -e cognita *eqs.; cf. p. 1391, 58*). fam. 5, 4, 1 sermones … animum tuum immutatum significabant; quae -s fecit, ut … non auderem. 16, 22, 1 spero … tibi melius esse …; cui … -i omni ratione cura ut inservias. Lvcr. 4, 866 rarescit corpus et omnis subruitur natura; dolor quam consequitur -m. Caes. Gall. 2, 5, 5 ibi, *sc. iuxta flumen,* castra posuit; quae -s … latus unum castrorum ripis fluminis muniebat. 7, 20, 5 summam imperii seconsulto nulli … tradidisse, ne [h]is multitudinis studio ad dimicandum impelleretur; cui -i … studere omnes videret. *al.; saepe in formula* quam ob -m, *v. sub p. 1387, 55 sqq.*

b -s *praecedentis subst. locum obtinet* **(***passim accedit pron. relat. vel demonstr.* [utraque *l. 35 et* Rhet. Her. 2, 21, 34]; *exempla paucissima selecta***)**: Plavt. Trin. 594 (*593* si quidem ager nobis salvos est) etsi admodum in ambiguo est …, quid ea -e fuat; sed id si alienatur *eqs.* (*nisi 'eo negotio' sim. intellegas*). Ter. Hec. 593 tuas amicas te et cognatas deserere et festos dies mea causa nolo. :: nil … istaec mihi -es voluptatis ferunt. Haut. 442 vehemens … es nimis, aut largitate nimia aut parsimonia; in eandem fraudem ex hac -e atque ex illa incides. Phorm. 667 emunda ancillulast …, supellectile opus est, opus est sumptu ad nuptias; his -bus … pone … decem minas. Rhet. Her. 3, 11, 19 inventiones …, elocutiones …, dispositiones …, memoria …; sine his -bus *eqs.* Cic. inv. 2, 35 cum magno … labore aut periculo aut utraque -e. Verr. II 2, 176 stragulam …, supellectilem … vasa …; his pro -bus quod portorium non esset datum *eqs.* Sest. 99 socii, imperi laus, …, aerarium: harum -rum tot atque tantarum esse defensorem *eqs.* Caes. Gall. 3, 12, 3 magno numero navium adpulso, cuius -i summam facultatem habebant. 3, 18, 6 inopia cibariorum, cui -i parum diligenter … erat provisum. civ. 3, 47, 6 pecus …, cuius -i summa erat … copia. Varro ling. 10, 3 de similitudine et dissimilitudine … dicendum, quod ea -s est fundamentum *eqs.* rust. 1, 17, 1 homines et adminicula hominum, sine quibus -bus colere non possunt. 3, 2, 14 *p. 1367, 51. et saepe, v. e. g. vol. VI 3, 2711, 16 sqq.*

c *in iteratione refertur ad vocem q. e.* -s *in enuntiato praecedenti* (*v. Pinkster, Oxf. Lat. Synt. II 528 sqq.*): **α** *forma* (quae) -s …, ea -s: Ter. Haut. 1006 sq. nullamne ego -m umquam … volui, quin tu in ea -e mi fueris advorsatrix. Ad. 854 quoi -i est, ei -i hunc sumamus diem. Lex repetund. (cil i^2 583) 39 quam -m pr(aetor) … egerit, sei eam -m proferet. Rhet. Her. 4, 3, 5. 4, 7, 10 quae … -es apud nostros non erant, earum -rum *eqs.* Cic. inv. 1, 5 qua -e …, ea in -e. *al.* **β** *forma* (ea) -s …, quae -s: Lex repetund. (cil i^2 583) 32 quom ea (ei *aes*) -s agetur, quam in -m quisque testis er⟨it⟩ *eqs.* Rhet. Her. 1, 4, 7 si numero exponemus -es, quibus de -bus dicturi sumus. 4, 9, 13 *p. 1390, 35. al.* Cic. inv. 1, 53 simile eis -bus …, quas -es *eqs.* Quinct. 70 eam -m commemorando renovare, cuius … -i memoriam *eqs. al.* Caes. Gall. 4, 19, 4 omnibus iis -bus confectis, quarum -rum causa *eqs.* Lex Rubr. (cil i^2 592) 1, 14 ex ea -e aut ob e(am) r(em) eove nomine erit, quam ob -m *eqs.* 2, 28. Vrson. (cil ii^2 5, 1022) 130, 41 d(e) e(a) r(e), q(ua) d(e) r(e) a(getur). *al.*

2 -s *in fine enumerationis ponitur* (*exempla selecta*): Plavt. Poen. 1401 *p. 1366, 45.* Cato agr. capp. 144 quem ad modum tunicas cetera sque -es et ubi emas (Rhet. Her. 2, 29, 46. 3, 2, 3. Varro Men. 262 *p. 1366, 59.* Cic. Verr. II 5, 60 frumento, stipendio c. que -bus. *al.*). 2, 1 *p. 1366, 52.* Rhet. Her. 3, 3, 5 si nimias libidines honoris, pecuniae, similium -rum vituperabimus (Cic. inv. 1, 101 ex oraculis …, prodigiis, responsis, s. -bus. *al.; cf.* Lvcr. 4, 90 odor, fumus, vapor atque aliae -es consimiles). Cic. de orat. 2, 88 voce et forma et motu corporis et reliquis -bus (*al., e. g.* Caes. Gall. 7, 24, 4 Bell. Alex. 18, 1 Vitr. 8, 3, 5). *al.*

B *spectat ad sequentia, sc. usu praeparativo* (*ante enumerationem e. g. p. 1393, 73 sqq. 1394, 27 sqq.*): **1** *refertur ad enunt. primaria (exempla pauca selecta); ad vocem q. e.* -s *accedit*: **a** *pron.*: Plavt. Asin. 182 illi -i studet: volt placere sese amicae (*si ita interpungendum*). Ter. Hec. 774 haec -s hic agitur: Pamphilo me facere ut redeat uxor oportet. Eun. 233 hoc … ex hac -e venit in mentem mihi: conveni hodie … quendam *eqs.* 439 id ut ne fiat, haec -s solast remedio: ubi nominabit

[Ok.]

Phaedriam, tu Pamphilam continuo. Ad. 36 quibus nunc sollicitor -bus! ne … ille alserit aut *eqs.* CATO agr. 157, 10 *p. 1389, 57.* RHET. Her. 1, 6, 10 his -bus nos insinuabimus ad causam: de eo … nos dicturos pollicebimur *eqs.* CIC. Att. 10, 8, 5 fefellit ea m⟨e⟩ -s, quae fortasse non debuit …: pacem putavi fore. *al.* **b** *numerus* (quot *l. 10*): PLAVT. Merc. 1 duas -es simul nunc agere decretumst mihi: et argumentum et meos amores eloquar. 118 tres … -es agendae sunt, quando unam occeperis: et currendum et pugnandum et autem iurigandum est in via. Trin. 1053 duarum -rum exoritur optio: vel illud … perdas, vel illum amicum amiseris. TER. Phorm. 705 quot -es … monstra evenerunt mihi: intro iit … ater alienus canis, anguis … decidit de tegulis *eqs.* VARRO Men. 335 convivium constat … ex -bus quattuor …: si belli homunculi conlecti sunt, si electus locus, si *eqs. al.*

2 *refertur ad struct. verbales varias* (*non distinximus enunt. necessaria et ea, quae laxius conexa sunt*): **a** *quaelibet enunt. secund.* (*fere a coniunct. incipientia; enunt. participiale l. 52*): **α** *ad vocem q. e.* -s *accedit pron.*: PLAVT. Bacch. 58 ego apud me te esse ⌊ob eam -m⌋ … volo, quia *eqs.* (⌊⌋ *al., v. vol. IX 2, 29, 36 sqq.; ceterum*: CIC. fam. 6, 22, 1 non ea -s me deterruit …, quod …, sed q. *eqs.* CANON. Turner I 2, 1 p. 334, 112 an haec -s te erigit, q. *eqs.*?). Capt. 217 propter hanc -m, quom *eqs.* Cas. 773 coqui … ei -i dant operam, ne cenet senex (*sim.* Persa 372 ei -i operam do, ne alii dicant *eqs.*]. 1005 propter eam -m …, ne faciamus *eqs.* CAES. Gall. 6, 11, 4 id … eius -i causa antiquitus institutum videtur, ne quis *eqs.; cf. l. 2*). Cist. 184 ei -i … operam … dat, si possiet meretricem … invenire (Trin. 119 ei -i operam dare …, si qui *adulescentem* probiorem facere posses, non uti *eqs. al., v. e. g. vol. VI 3, 2731, 64*). Merc. 629 de istac -e argutus es, ut *eqs.* (Rud. 717 non … isti -i auspicavi, ut *eqs. al.* ENN. frg. var. 71 *p. 1387, 35.* TER. Hec. 6 ob eam -m …, ut *eqs.* CATO agr. 158, 2 ea -e …, uti *eqs.* [*v. p. 1388, 3*]. CIC. div. in Caec. 62 quaestura ad eam -m valet, ut *eqs.* Verr. II 5, 169 *p. 1387, 30.* de orat. 2, 121 ad eas tris -es, … ut *eqs.* fam. 5, 16, 4 sin illa te -s cruciat …, ut *eqs. al., e. g. vol. VI 3, 2731, 73 sq. VII 2, 478, 57 sq. IX 2, 29, 74 sqq.*). Mil. 1411 de hac -e …, quod *eqs.* (CATO orat. 169 *p. 1385, 18.* orig. 95[d] *p. 1387, 68.* CIC. div. in Caec. 5 [= Cluent. 3] illa me -s … consolatur, q. *eqs.* [*cf.* Vatin. 28 hac una -e miseriam suam consolatur, q. *eqs.*]. Att. 9, 10, 2 me una haec -s torquet, q. *eqs. al.* LVCR. 3, 208. CAES. civ. 1, 61, 3 illa -s, q. *al., e. g. vol. VI 3, 2731, 48 sq. IX 2, 28, 55 sqq.*). *al.*

β *sine pron.*: ① *accedit numerus sim.* (altera *l. 46,* multae *l. 50,* utraque *l. 54; cf. e. g. l. 30. 35; exempla selecta*): TER. Phorm. 831 nunc una mihi -s … restat, quae est conficiunda, otium … ad potandum ut habeam (RHET. Her. 1, 9, 14 tres -es convenit habere narrationem: ut brevis, ut dilucida, ut veri similis sit. CIC. part. 28 *p. 1387, 49.* LIV. 23, 3, 5 duae -es simul agendae vobis sunt, ut et … et *eqs. al., e. g.* AVG. civ. 7, 11 p. 289, 3 unam -m infimam, id est ut *eqs.; cf.* SEN. epist. 108, 27 in -m unam laboremus, ne *eqs.*). CIC. Verr. II 3, 153 una -s …, cum *eqs.* (*v. p. 1394, 11*). off. 1, 66 (*antea*: duabus -bus …, quarum una *eqs.*) altera est -s, ut … ⌊-es geras magnas *eqs.*⌋ (*ad p. 1372, 39 sqq.*). fam. 2, 4, 2 una -e …, si *eqs.* (*v. p. 1388, 69*). PLANC. Cic. fam. 10, 7, 1 breviorem me duae -es faciunt: una, quod publicis litteris omnia sum persecutus, altera, quod *eqs.* (CAES. Gall. 1, 33, 2 multae -es eum hortabantur …, imprimis q. *eqs.* civ. 1, 39, 4 duas -es consecutus est, q. … devinxit et … redemit. LIV. 35, 27, 16 duae -es … perculerunt eum: una praeoccupatus quem petebat locus, altera, q. *eqs. al.; addas* CIC. Mur. 37 *p. 1394, 33*). CAES. Gall. 7, 89, 2 ad utramque -m se illis offerre, seu morte sua Romanis satisfacere seu vivum tradere velint. *al.* ② *cetera exempla* (*selecta*): CAES. Gall. 1, 19, 1 cum ad has suspiciones certissimae -es accederent, quod … Helvetios traduxisset, quod obsides … dandos curasset *eqs.* 4, 13, 4 opportunissime -s accidit, quod *eqs.* 5, 28, 4 -m esse testimonio, quod … impetum … sustinuerint. HOR. epist. 2, 1, 164 *p. 1375, 38.* FLOR. epit. 2, 6, 47 parva -s dictu …, quod *eqs. al.*

b *interrog. obliquas*: PLAVT. Amph. 1015 ex uxore hanc -m pergam exquirere, quis fuerit *eqs.* (*al., v. vol. VI 3, 2732, 16 sq.*). Epid. 312 me una turbat -s ratioque, Apoecidi quam ostendam fidicinam *eqs.* Most. 87 (*locum del. Ritschl*) eam -m volutavi …, hominem cuius -i, quando natus est, similem esse arbitrarer. CIC. Quinct. 92 ea -s … in discrimine versatur, utrum possitne …, an *eqs.* LIV. 1, 57, 3 temptata -s est, si primo impetu capi Ardea posset.

c *inf.*: PLAVT. Aul. 201 hic eam -m volt …, mecum adire ad pactionem ([*si huc; de struct. v. enim vol. X 1, 25, 59 sqq.*]. AVR. Fronto p. 44, 24 [*simul ad praecedentia spectat*] verum dicere ex te disco; ea -s, verum dicere, prorsum diis hominibusque ardua). SEN. contr. 10, 2, 13 hanc -m imperabas difficilem forti viro, vinci (MART. 11, 5, 3). *accedit numerus* (*exempla pauca selecta*): CATO orig. 34 pleraque Gallia duas -es industriosissime persequitur, ⌊-m militarem⌋ et argute loqui (⌊⌋ *ad 1*). CIC. S. Rosc. 80 mihi videris … una mercede duas -es assequi velle, nos iudicio perfundere, accusare autem eos. Att. 7, 11, 2 una -s est ea miserior, adipisci quod ita volueris. *al.*

d *acc. c. inf.*: PLAVT. Bacch. 770 illaec -s est magnae dividiae mihi, supterfugisse … mihi … Chrysalum. Cist. 102 postquam hanc -m resciverim, eum uxorem ducturum esse aliam. Men. 37 de ea -e rediit nuntius …, puerum surruptum … esse. Trin. 1145 *ne filius tuus* -m ipsam posset intellegere, [et] thensaurum tuom me esse penes. TER. Ad. 258 unam hanc -m me habere … arbitror, fratrem homini nemini esse primarum artium magis principem (*nisi* -m *refertur ad* fratrem; *cf.* DON. *ad 259, 1* nove dixit 'unam -m' 'fratrem'). CIC. Verr. II 1, 64 -m istam defert, Philodamum esse quendam *eqs.* 3, 153 una -s (*ad p. 1393, 45*) utrique -i est argumento, et aratores … coactos Apronio multo plus quam debuerint dedisse, et Apronium istius -m (*ad p. 1372, 39 sqq.*) suo nomine egisse, cum L. Metellus statuerit non posse Apronium condemnari, quin *eqs.* Phil. 1, 14 qua … ex -e magnum accipio dolorem, homines … Pisonem ducem optimae sententiae non secutos. *al.* *sine pron.*: CIC. Tusc. 4, 65 una -s videtur causam continere, omnis eas *perturbationes* esse in nostra potestate. COMM. instr. 1, 9, 3 -m video miram, deum ⟨cum⟩ sacello volare.

e *gerund.* (*cf. p. 1393, 7; exempla selecta*): TER. Ad. 545 me credo huic esse natum -i, ferundis miseriis. CIC. Verr. II 3, 13 duabus in -bus … una opera consumitur, in laudando atque repetendo. de orat. 2, 310 tribus -bus homines … perducimus, aut docendo aut conciliando aut permovendo *eqs.* fin. 2, 40 hominem ad duas -es …, ad intellegendum et agendum, esse natum. LIV. 21, 4, 3 nunquam ingenium idem ad -es diversissimas, parendum atque imperandum, habilius fuit. *al.*

3 *refertur ad substantiva* (*exempla pauca selecta*): PLAVT. Merc. 847 -es … pessumas pessum dedi: iram, inimicitiam *eqs.* TER. Haut. 876 in me quidvis harum -rum convenit, quae sunt dicta in stulto: caudex, stipes *eqs.* Ad. 302 *p. 1367, 74.* LVCIL. 545 *p. 1389, 75.* RHET. Her. 1, 2, 3 haec omnia tribus -bus assequi poterimus, arte, imitatione, exercitatione (*item accedit numerus*: 2, 21, 34 duae -es sunt …, luxuries et avaritia. *al.* [*v. e. g. p. 1368, 3*]. CIC. S. Rosc. 112 duas -es sanctissimas violat, amicitiam et fidem. Mur. 37 duae -es … in praetura desideratae sunt …, una exspectatio muneris …, altera ⌊quod *eqs.*⌋ [*ad p. 1393, 49 sqq.*]. orat. 163 duae sunt … -es, quae permulceant aures, sonus et numerus. *al., e. g. p. 1385, 29*). 3, 12, 22 de utraque -e …, de firmitudine …, de suavitudine. CIC. inv. 1, 34 personis has -es adtributas putamus: nomen, naturam *eqs.* CAES. Gall. 3, 18, 6 multae -es … Gallos adhortabantur: superiorum dierum Sabini cunctatio, perfugae confirmatio *eqs.* HOR. sat. 1, 2, 97. VITR. 5, 5, 7 ex solidis -bus …, id est ex … lapide, marmore *eqs.* (AVG. civ. 13, 2 p. 557, 20 utriusque -i, *sc. animae corporisque,* id est totius hominis, mors est, cum *eqs.*). SEN. contr. exc. 6, 4, 1 persuasit -s blandior, uxoris hereditas. VELL. 2, 78, 2 ne -s disciplinae inimicissima, otium, corrumperet militem. *al.*

C *structurae quaedam appositivae* (*ubique exempla pauca selecta; tales struct. etiam sub B inveniri apparet, ita ut* -s, *vox notionis generalis, per appositionem artius definiatur, v. e. g. l. 3. 20. 27; hic exempla dedimus, ubi ad vocem q. e.* -s, *sive appositioni praecedit sive in appositione sequitur, accedit adi. vel gen. qual. iudicium de natura, qualitate sim. vel effectu eius exprimens, cui adiungitur; cf. e. g. l. 3. 42. p. 1393, 44*): **1** *vario contextu; iunguntur*: **a** -s *et enuntiatum* (*v. Pinkster, Oxf. Lat. Synt. I 1070 sqq.*): **α** *in exclamatione* (*casu acc.*): -s *sequitur*: PLAVT. Epid. 72 patrem prius convenire se non volt …, quam id argentum … dinumeraverit. :: eu edepol, -es turbulentas! Mil. 1056 *mulier vult* te compellare et complecti et contrectare … :: eu hercle odiosas -es! (CIC. Att. 6, 4, 1 o -m totam o.! 15, 4[a] o -m o. et inexplicabilem!). Stich. 356 ego hinc araneas de foribus deiciam … :: edepol -m negotiossam! CIC. Quinct. 80 biduo post … DCC milia passuum conficiuntur: o -m incredibilem! (*cf. l. 63*). S. Rosc. 141 o -m miseram atque acerbam! (*cf. l. 62. 64*). Phil. 2, 63 in populi Romani conspectu *vomuisti* …: o -m non modo visu foedam, sed etiam auditu! *al.* -s *praecedit*: CIC. Att. 1, 16, 5 iam vero – o di boni, -m perditam! – etiam noctes certarum mulierum … iudicibus pro mercedis cumulo fuerunt. 7, 21, 1 Gnaeus … noster – o -m miseram et incredibilem – ut totus iacet! 8, 8, 1 o -m turpem et ⌊ea -e⌋ (*ad p. 1388, 2 sqq.*) miseram …! *Pompeius* aluit Caesarem, eundem … timere coeperat *eqs.* (*sim. in initio*: CATVLL. 56, 1 o -m ridiculam … et iocosam! [*postea p. 1380, 68*]). *al.* **β** *cetera exempla* (*casu nom. vel acc.*): -s *sequitur vel in parenthesi ponitur*: CIC. Sest. 103 frumentariam legem C. Gracchus ferebat, iucunda -s plebei (*appositionem esse negat Pinkster, l. cit.*). de orat. 2, 79 quinque faciunt quasi membra eloquentiae, invenire quid dicas, inventa disponere, … ornare verbis …: -m sane non reconditam. orat. 52 id mihi quaerere videbare, quod genus … orationis optimum iudicarem: -m difficilem, di immortales, atque omnium difficillimam (fin. 2, 75 -m … d. et obscuram. Tusc. 1, 102 -m non d. LIV. 4, 34, 6 -m aeque d. atque incredibilem). LIV. 8, 13, 9 additus triumpho honos, ut statuae equestres eis, rara illa aetate -s, in foro ponerentur. VELL. 2, 69, 6

[Ok.]

acri … bello Cassius Rhodum, -m immanis operis, ceperat. QVINT. inst. 1, 1, 10 si cui multa videor exigere, cogitet oratorem institui, -m arduam. decl. 326, 2 *quidam,* qui −-m nescio indignatione magis dolendam an vanitate ridendam – obiciant homini pestilentiam. TAC. hist. 1, 46, 4 Otho … fiscum suum vacationes annuas exsoluturum promisit, -m haud dubie utilem *eqs.* IVV. 6, 230 sic fiunt octo mariti quinque per autumnos, titulo -s digna sepulcri. *al.* -s *praecedit*: OV. met. 4, 394 *p. 1380, 70.* 13, 893 mira … -s, subito … exstitit alvo … iuvenis. 15, 298 *locus* quondam … area, nunc tumulus; nam, -s horrenda relatu, vis fera ventorum *eqs.* LIV. 31, 23, 11 magna -s principio … belli, Chalcis et Euripus adempta regi forent. MANIL. 3, 203 forsitan … quaeras, agili -m corde notandam, qua ratione *eqs. al.*

b -s *et subst.*: -s *sequitur*: CIC. Flacc. 6 praeturae iurisdictio, -s varia et multiplex. rep. 3, 3 numerus, -s cum ad vitam necessaria, tum una inmutabilis et aeterna. Tusc. 4, 55 aegritudinem …, unam -m maxime detestabilem. VARRO rust. 2, 1, 21 quarta pars est de sanitate, -s multiplex ac necessaria. LIV. 21, 29, 7 iter immensum Alpesque, -m fama utique inexpertis horrendam, metuebat. SEN. benef. 6, 33, 3 amicum, -m … saeculis raram. 7, 21, 1 Pythagoricus quidam emerat a sutore phaecasia, -m magnam (*nisi ad aβ*). epist. 58, 24 mundus …, aeterna -s et invicta. *al.* -s *praecedit*: OV. trist. 2, 484 -m caram, tempora nostra. LIV. 1, 19, 4 omnium primum, -m ad multitudinem imperitam … efficacissimam, deorum metum iniciendum ratus est. 6, 9, 1 animus ducis -i maiori, Antio, imminebat. 6, 11, 9 erat aeris alieni magna vis ⌊-e⌋ damnosissima etiam divitibus, aedificando, contracta (⌊ ⌋ -s *codd. plerique*). SEN. benef. 7, 26, 5 -m quietissimam, fidem, quaeris. *al.*

2 -s *in enunt. relat. ponitur* (*v. Pinkster, Oxf. Lat. Synt. II 551 sqq.; saepe vix distinguas usum p. 1392, 5 sqq. illustratum*; -s *praecedit l. 30. 34*): PLAVT. Aul. 218 quoniam tu me et ego te qualis sis scio, quae -s recte vortat mihi, … filiam tuam mi uxorem posco. CIC. Verr. II 2, 109 quod is non absens reus factus esset, quae -s iniquissima atque acerbissima est, sed *eqs.* Cluent. 91 quod in legem non iurasset, quae -s nemini umquam fraudi fuit. CATVLL. 83, 5 *Lesbia* non solum meminit, sed, quae multo acrior est -s, irata est. CAES. Gall. 7, 67, 4 si qua in parte nostri laborare … videbantur, eo signa inferri Caesar aciemque constitui iubebat, quae -s … hostes ad insequendum tardabat. COLVM. 2, 2, 26 *bubulcus* numquam stimulo lacessat iuvencum, quae -s … calcitrosum … eum reddit. QVINT. decl. 269, 11 *cuidam* pauperi … et duorum liberorum patri, quae -s acerbiorem paupertatem facit. *al.*

III *varia*: **A** *ad syntaxin pertinentia*: **1** -s *ponitur pro subi. verbi activi vel deponentis: v. praesertim p. 1378, 39 sqq. 1380, 15 sqq. 1381, 10 sqq. 1382, 71 sqq. (verbum* esse *hic negleximus), quibus addere possis e. g.* CIC. Verr. II 3, 140 venerat -s in iudicium atque [in] discrimen (Planc. 54 quasi -s in contentionem aut in discrimen aliquod posset venire. CAES. Gall. 6, 19, 3 de morte si -s in suspicionem venit. PANEG. 2, 35, 4 -s venit ad capulos. *al.*). Att. 2, 25, 2 ipsa -s et tempus poscit (*al., v. vol. X 2, 79, 6 sqq.*).

2 -s *ponitur pro obi. acc. (dat. l. 51): notanda sunt inter plurima* -m agere *p. 1375, 68 sqq. et e. g. p. 1371, 29 sqq. 1376, 70 sqq. 1393, 6 sq.,* -m gerere *p. 1375, 72 sqq. 1386, 1 et e. g. p. 1372, 57. 1374, 52 sq. 1375, 53. 1376, 74,* -i operam dare *p. 1374, 18 sq. 1389, 15. 1391, 19. 1393, 21. 24 sq.*

3 *e voce q. e.* -s *pendet gen. alterius vocis* (*exempla pauca selecta; gen. indicat, qualis vel cuius generis -s sit, unde consistat, quo pertineat sim., cf. praepos.* de *l. 45. p. 1371, 65; hic negleximus gen. poss., v. e. g. p. 1361, 29. 1363, 14. 1378, 47, et partit., e. g.* PLAVT. Amph. 633 satin parva -s est voluptatum in vita *eqs.*?): **a** *varia exempla*: CIC. inv. 1, 3 in -bus pacis et belli (*al., v. vol. II 1844, 82 sqq.*). Att. 7, 10 si *Pompeius* in Italia consistet, erimus una; si cedet, consili -s est (CAES. Gall. 7, 38, 6 LIV. 22, 53, 6. *cf. l. 68*). VITR. 8, 3, 28 qualibet ex his … -bus escarum utendo. PHAEDR. 4, 8, 4 *vipera* cum temptaret, si qua -s esset cibi. TERT. Scorp. 9, 9 lucis -m (*v. p. 1368, 25*). DIDYM. theophan. l. 23 *Iesus* filius -m divinae dispensationis implebat (*ed. confert Didym. apud Migne gr. 39, 1317*^{A} *τὸ κατὰ τὴν οἰκονομίαν*). CONC.^{S} I 5 p. 164, 12 -m commixtionis … occultare (*gr. I 1, 6 p. 143, 19 τὸ τῆς κράσεως … χρῆμα*). SIDON. epist. 5, 20, 4 *domus tuae* actorem, vineam … inspicere -s commodi est. ENNOD. epist. 4, 32, 1 -m obsequii. CASSIOD. var. 9, 6, 6 Baianis remediis consequere -m salutis. *al., e. g. inter exempla p. 1396, 62 sqq. allata.* **b** *ad gen. pendentem accedit adi.*: CIC. Att. 2, 3, 3 est -s … magni consili. VELL. 2, 69, 6 -m immanis operis (*v. l. 1*). PLIN. nat. 6, 171 -s ingentis exempli (*al., v. vol. V 2, 1335, 20 sqq. et infra p. 1396, 59*). *al., e. g. p. 1396, 56 sqq.*

4 *pendet gen.* -i, -rum *ex alia voce, sc. usu partitivo* (*de quo usu apud* PLAVT. *et* TER. *v. Bennett, Syntax of Early Latin II, 1914, 26 sqq.; ceterum v. e. g. p. 1364, 31 sqq. 1366, 36 sqq. 1369, 6 sqq. 67. 1370, 7 sqq. 1379, 21 sqq. 1381, 25 sqq.; pendet ex adv. p. 1379, 43. 1381, 40; exempla pauca selecta*): **a** *e substantivis vel ex adi. pro subst. positis* (*saepius in periphrasi, ubi* -s *cum adi. substitui possit*): **α** *respicitur quantitas*: TER. Phorm. 317 summa … -rum (*al., v. p. 1369, 70 sqq. 1372, 2. 1373, 32 sqq. 1379, 39. 1385, 72 et cf. p. 1397, 37*). PROP. 3, 9, 7 omnia … -rum (*al., v. vol. IX 2, 619, 20 sqq.*). OV. epist. 2, 75 de tanta -rum turba (*al., v. p. 1367, 9. 1368, 29. 1381, 38 sq.*). PLIN. nat. 2, 10 per cuncta -rum (STAT. Theb. 3, 548 APVL. met. 4, 12, 3. 4, 18, 7). APVL. met. 4, 10, 3 singula -rum (4, 12, 2). **β** *cetera exempla*: VERG. georg. 4, 441 in miracula -rum (*al., v. vol. VIII 1057, 5 sqq.*). HOR. sat. 2, 2, 25 corruptus vanis -rum. 2, 8, 83 *p. 1384, 7.* epist. 1, 17, 21 poscis vilia -rum (verum *var. l.*). ars 49 abdita -rum. LVCAN. 3, 337 pondera -rum (*al., v. vol. X 1, 2626, 50 sqq.*). PLIN. nat. 24, 3 *p. 1367, 7.* SIL. 16, 161 talia -rum. CLAVD. 26, 174 *p. 1369, 5. al.*

b *e pronominibus sim.*: PLAVT. Aul. 54 me observare …, quid -rum geram (68 q. … malae -i [*v. p. 1377, 59*]. Capt. 376. *al.* TER. Haut. 247 *p. 1366, 46. al.* CORP. epist. lat. 10, 6 [*aet. Aug.*] ipse tibei demostrabit qu⟨i⟩t -i sit, qum illum ad te vocareis. *al., v. p. 1375, 26. 1378, 62 sq. 1384, 43 sqq.; cf. pron. indef.*: PLAVT. Rud. 487 si quis cum eo *Neptuno* quid -i commiscuit). TER. Hec. 865 harum -rum numquid dixti iam patri? (CIC. Flacc. 73 n. harum -rum a me fingitur *eqs.*?). Haut. 55 nec -i … amplius quicquam fuit ([*v. p. 1375, 27*]. LIV. 3, 27, 2. 5, 24, 9 q. earum -rum. *al.* [*v. p. 1376, 4*]. SVET. Aug. 92, 2 q. -i seriae. APVL. met. 4, 7, 3 nil q. -i quam *eqs.* 6, 21, 1 nec q. ibi -rum nec formonsitas ulla. *al.*). 267 nihil -rum omniumst quod malim (CIC. inv. 1, 59 n. … omnium -rum. Verr. II 2, 88 n. eius modi -rum. *al.* LVCR. 2, 897 quarum n. -rum. CAES. Gall. 1, 32, 2 n. earum -rum. 3, 4, 4 quarum -rum a nostris propter paucitatem fieri n. poterat. *al.* LIV. 28, 12, 1 *p. 1376, 2. al.*). RHET. Her. 2, 30, 49 earum -rum aliquid, quarum -rum causā *eqs.* (CIC. fam. 6, 3, 2 etsi cottidie a. audimus earum -rum. *al.*). PLIN. nat. 16, 248 unum … hoc -rum (*al., v. vol. VI 3, 2742, 77 sq.*).

5 *occurrit* -s *in locut. c. praepos. selectis*: ab(s) -e *v. vol. I 24, 65 sqq. et supra imprimis p. 1377, 40 sq. 1383, 15 sqq. 1385, 32 sqq.* ad -m *v. p. 1387, 18 sqq.; cf.* ni(hi)l (quid) ad -m *p. 1385, 7 sqq.* de -e *v. e. g. p. 1372, 31. 1387, 35.* ex -e *v. p. 1377, 31. 1387, 42.* in -m *v. p. 1366, 21 sqq. 1377, 19. 1387, 54.* ob -m *v. p. 1377, 37. 1387, 55.* pro -e *v. p. 1377, 38. 1387, 69. ceterum cf. praepos.* adversus, contra *p. 1377, 42 sq.,* propter, super *p. 1387, 71 sqq., et* -i (-rum) causā, ergo, gratiā *p. 1387, 34. 40. 48.*

6 *forma* '-s (est) *talis*' *sim., cui pro subi. accedit struct. verbalis* (*aliter sub 7a*): **a** (*acc. c.*) *inf.; ad vocem q. e.* -s *accedit*: **α** *adi.* (una *l. 44, gerund. l. 51. 52*): PLAVT. Amph. 705 certa -s hanc est obiurgare (Merc. 857 Mil. 267. 398 Most. 706; *in var. l. etiam* Trin. 270 [*cod. A*, certunst *cett.*]. *cf. p. 1397, 7*). Most. 1101 nescis quam metuculosa -s sit ire ad iudicem? CIC. Balb. 37 absurda -s est caveri foedere, ut *eqs.* HOR. epist. 1, 6, 1 nil admirari prope -s est una …, quae possit facere … beatum. ELEG. in Maecen. 1, 32 maior -s magnis abstinuisse fuit. OV. am. 1, 8, 62 crede mihi, -s est ingeniosa dare. Pont. 2, 9, 11 regia … -s est succurrere lapsis. LIV. 26, 13, 9 vetus atque usitata -s est … pericula pati. 45, 19, 14 si utraque gloriosa -s esset, et servasse fratri regnum et eripuisse. SEN. contr. 10 praef. 5 -s nova et inusitata supplicium de studiis sumi (*i. comburi declamatoris libros*). SEN. apocol. 9, 3 magna -s erat deum fieri. benef. 4, 15, 1 iniuriam facere … fugienda -s est (4, 18, 1 f. -s est ingratum esse). epist. 69, 6 bella -s est mori sua morte. PLIN. nat. 28, 56 pudenda -e (*abl. absol.*; -s *var. l.*) servo suo facilius parere quam sibi (*v. vol. X 2, 2481, 42 sq.*). 34, 18 *p. 1375, 44. al., e. g.* ORIG. in Matth. 12, 19 p. 111, 27 necessaria … -s est … praedicari … Iesum crucifixum (*gr. ἀναγκαῖον*). **β** *gen. qualitatis*: CAES. Gall. 5, 49, 6 erat magni periculi -s … iniquo loco dimicare (HIL. in Matth. 5, 12 ut tanto maioris p. -s sit ambigere, quanto *eqs.* in psalm. 13, 1 l. 25 maximi … p. -s est. *cf. l. 67*). LIV. 26, 2, 2 -m mali exempli esse imperatores legi ab exercitibus (34, 61, 12. *cf. p. 1395, 69*). SEN. nat. 6, 5, 2 magni animi ⌊-s⌋ fuit -rum naturae latebras dimovere (⌊ ⌋ *om. pars codd.*). *al.*

b *enunt. secund.*: TRACT. de indur. cord. Phar. 14 non malitiae -s est, ut minor dominatur maiori (AVG. in psalm. 41, 2 magni … sacramenti -s est, ut christiani *eqs.* SIDON. epist. 7, 6, 4 ordinis -s est, ut *eqs.* PS. MAX. TAVR. hom. 10 p. 243^{B} amentiae -s est, ut *eqs.* [*antea*: perabsurdum est …, ut *eqs.*]. *al.*). RVFIN. Greg. Naz. orat. 1, 34, 1 in quamcumque quis partem … declinaverit, … ultimi periculi -s est (*gr. Migne 35, 441*^{C} *κίνδυνος οὐχ ὁ τυχών*).

7 *ita accedit adi. attrib., ut omissa voce q. e.* -s *eandem fere vim habeat vel adi. neutrum pro subst. positum (v. Hofmann-Szantyr 444 sq.) vel adi. cum altero subst. congruens* (*e. g. l. 75* 'amor credulus est'; *exempla pauca selecta*): **a** *forma* '(*aliquid*) -s est *talis*' (*cf. 6 supra*): PLAVT. Asin. 14 inest lepos … in hac comoedia, ridicula -s est. CIC. Tusc. 3, 3 *p. 1390, 8.* OV. epist. 1, 12 -s est solliciti plena timoris amor. 6, 21 (= met. 7, 826) credula -s amor est. ars 3, 315 -s est blanda canor, discant

[Ok.]

cantare puellae. fast. 6, 595 *v. p. 764, 40.* Pont. 4, 15, 31 -s immoderata cupido est. Liv. 2, 3, 4 leges -m surdam, inexorabilem esse. Sen. contr. 1, 8, 10 quam periculosa -s esset invidia. Sen. Phaedr. 773 -s est forma fugax. epist. 36, 1 -s est inquieta felicitas. *et saepe.* **b** *cetera exempla*: Plavt. Amph. 33 iustam -m et facilem oratam a vobis volo (Ter. Haut. 704 bonam atque i. -m ... imperas et factu facilem. Cic. Att. 14, 12, 1). Capt. 778 certa -s est: ... coniciam in collum pallium *eqs.* **(**Persa 223 abi iam, quando ita c. -st [*cf. 221* certum⟨ne⟩ est celare *eqs.*?]. Stich. 473 promitte. :: certumst. :: sic face inquam. :: c. ⌊-s⌋ [-s est *var. l.*]. *cf. p. 1396, 40*)**.** Varro Men. 153 *p. 1366, 58.* ling. 7, 97 *p. 1366, 61.* Cic. Verr. II 5, 82 excogitat -m singularem: navis ... Cleomeni tradit *eqs. al., e. g.* Sen. epist. 41, 8 *ratio ab homine exigit* -m facillimam, secundum naturam suam vivere. Vet. Lat. deut. 24, 1 (cod. 100) quia invenit in ea[m] *uxore* -m turpem (*gr. ἄσχημον πρᾶγμα, Vulg.* aliquam foeditatem).

B *iuxta posita selecta*: **1** *subst.*: causa *v. e. g. p. 1371, 16. 1383, 43. 45. 1384, 66. 1388, 44.* fama *v. p. 1361, 51. 1382, 60 sqq. (opp., ut p. 1390, 13), quibus addas e. g.* Ter. Phorm. 271 Cic. Quinct. 62 Att. 5, 8, 3 Liv. 22, 26, 2. 33, 46, 2 Tac. hist. 3, 8, 1. fides *v. vol. VI 1, 673, 82 sqq., quibus addas e. g. p. 1363, 31; cf. Otto, Sprichw. n. 1523 atque* -rum f. *p. 1376, 30. 1382, 5.* fortuna *v. vol. VI 1, 1180, 53 sqq. 74 sq., quibus addas p. 1379, 24. 48 sq. 54. 61 sqq.; cf.* -rum f. *p. 1379, 54.* gloria *v. p. 1361, 57. 1367, 28. 1378, 23.* locus *v. e. g. p. 1379, 60. 66. 1380, 2. 25. 26.* opes *v. p. 1361, 49. 1362, 63. 1363, 1. 1379, 61 et e. g.* Fest. p. 310 suis -bus opibusque. ratio *saepe: opp. vel disting. p. 1376, 54. 1380, 69. 1382, 64, ceterum v. e. g. p. 1362, 41. 1368, 21. 26. 1374, 44. 47. 1377, 1. 1379, 53. 1383, 5. 1385, 59. 1393, 63 et cf. p. 157, 49. 158, 10 sqq.; cf.* -rum r.: Rhet. Her. 3, 1, 1 Cic. rep. 1, 33 div. 1, 13. *al.* spes *v. e. g. p. 1382, 47 sq. 1390, 27; cf. Otto, Sprichw. n. 1524.* tempus *v. e. g. p. 1379, 65 sqq. 1380, 22. 25. 1381, 31. 1385, 64; opp. p. 1382, 32.* verbum *opp. p. 1361, 55. 1376, 14 sqq. 1381, 74. 1382, 4. 51 sqq. et saepius sub p. 1386, 46 sqq.*

2 *adi.* (*v. etiam e. g. p. 1361, 18 sqq. 30. 1367, 20 sqq. 1372, 11 sqq. 1380, 74 sqq. 1388, 73 sqq. 1394, 48. 1396, 39 sqq. 69 sqq.*): **a** *notabiliora*: magna (maior, maxima) *saepe, v. e. g. p. 1371, 29. 31. 1372, 57. 1373, 37 sqq. 1384, 62. 1395, 23 atque vol. VIII 132, 75 sqq. 134, 26 sq. 135, 38 sqq. al.* nova *v. p. 1389, 19 sqq.* omnis *saepissime, v. e. g. p. 1374, 36. 46. 1384, 12. 50 sqq. 1390, 51 sqq.* publica *v. l. 47 sqq.* Romana *v. l. 41 sq. p. 1363, 34 sqq. 1373, 40 sqq. 1378, 33 sq. 1386, 4 sqq.* summa *v. e. g. p. 1363, 28 sqq. 1372, 58. 1373, 22 sqq. 1375, 64. 1378, 9 sqq. 70. 1385, 71; cf. p. 1396, 2.* uxoria *v. e. g. p. 1359, 14. 1362, 1. 1367, 46. 1374, 26 sq.* **b** *in titulis librorum* (*cf. p. 1361, 40. 1375, 74; aliter p. 1369, 69*): Liv. 29, 22, 10 Clodius Licinus in libro tertio -rum Romanarum (Prisc. gramm. II 304, 20 Albinus -rum R. *libro* I. *al.*). Gell. 13, 17, 3 verba ... Varronis e libro -rum humanarum primo (*cf. vol. V 1, 1622, 48 sqq.*). Char. gramm. p. 170, 19 Varro de -bus urbanis III. Non. p. 228, 29 Varro -rum rusticarum lib. I (*cf.* p. 414, 25 Varro ... de -e rustica lib. I). *al.* *Ok.*

iunctura ※**rēs pūblica** (rēspūb-, reī pūblicae (reīpūb-) *f. de compositione: nomen e duabus vocibus compositum et sub uno accentu prolatum esse testatur* Prisc. gramm. II 177, 18, *ex utraque parte declinatum ibid.* 180, 13 (*v. etiam vol. VII 2, 702, 27 sqq. 32 sqq.*); *locis antiquioribus* res *et* publica *saepe separantur (e. g. apud* Plavt. *p. 1399, 61. 1407, 43. 45. al.,* Enn. *p. 1405, 71,* Catonem *p. 1409, 75,* Scip. min. *p. 1400, 33,* Acc. *p. 1400, 6 et in* Tab. cens. *p. 1403, 10) vel ordine inverso ponuntur (e. g. apud* Plavt. *p. 1412, 17. 1413, 29,* Cic. *p. 1413, 30), aetate recentiore multo rarius, sc. imprimis formis* resque publica, res privata et publica *vel sim. et in capite altero; prorsus coaluisse vid. e. g.* CIL XIV 3006 (= VI 29726; *saec. II*) 8 ab · eadem · republica. III 14215, 12 (*in tegula*) d(e) A(quis) r(epublica) D(iana) **(***item* Inscr. Année Épigr. 1912 n. 80. *cf.* CIL III 14215, 11 d(e) r(e) p(ublica) A(quis)**)**. XI 5829, 5 (*si recte solvitur*) re(spublica) Igu(vinorum), *fort. etiam declinatione partium incongruenti (nisi errori imputes) e. g. nom.* rep- Cato orat. 169 (= Fronto p. 91, 5; *cod. A*[1], res p. *A*[2]). Sidon. epist. 3, 8, 1 (*bis in cod. C*), *gen.* rep- Bell. Alex. 65, 1. Liv. 42, 10, 15 (*cod. V*), *acc.* rep- Sidon. epist. 3, 8, 2, reip- CIL X 1128 (*a. 409*). *scribitur* rei pop- Epist. praet. ad Tiburt. (CIL I[2] 586) 8 **(***cf.* pup-, *quod traditur l. 72. 75,* Gracch. or. frg. Char. gramm. p. 256, 2 reipūp. *atque hic illic in var. l., e. g.* Plavt. Amph. 196. 524 [*cod. D*]**)**; *c. apice vel* I *longa*: reI publicae CIL X 3917 (*saec. I ex. a. Chr.*). R. Gest. div. Aug. 1, rés p(ublica) *ibid.* Orat. imp. Claud. (CIL XIII 1668) 1, 7, reI p(ublicae) *ibid.* 1, 27, reí publicáe CIL XII 1357 (*saec. I*). *al.* *notatur* r p Lex agr. (CIL I[2] 585) 36 (*restit.*). CIL I[2] 3118 S.C. de Pisone 14. 115. 130. 154. *et passim* **(***in compendiis amplioribus e. g.* r(ei) p(ublicae) c(ausa) *v. p. 1412, 36 et* Prob. litt. sing. 6, 68 r p c s(e) d(olo) m(alo) [res puplice causa se damno malo *cod.*]; i(ta) u(tei) e(is) e r(e) p(ublica) f(ideque) s(ua) *sim. v. vol. VI 1, 679, 15 sqq.*; r(ei) p(ublicae) c(onstituendae) *v. p. 1408, 39 sqq.***)**, *cf.* Not. laterc. gramm. IV 280 r(es) p(uplica); res p (resp) *sim. l. 67 sq. p. 1403, 17. 1404, 8. 1408, 1 sq. 1409, 24 et passim in titulis, in codd. ant. e. g.* Cato orat. 169 (= Fronto p. 90, 17. 91, 5; *cod. A* [*cf. ed. van den Hout p. XXVIII*]). Sall. Catil. 6, 6 (Pap. Corp. 32, 18). Liv. 45, 14, 4. 45, 41, 8 (*V*), *saepe in recc.*; res publ (respubl) *p. 1404, 14. 35. 51. 53. al.; aliis modis e. g. l. 20 sq. p. 1397, 57. 59. 1403, 35. 65. 1404, 22. 1409, 26.* Not. Tir. 5, 63 sqq. -ā. -a. -ae. -a(m). reque publica. resque publica. ... in -a. de -a. 36, 74 triumvir -ae constituendi (*pro* -ndae). 39, 76 obtime de -a meritus (77 pessime. 78 optime de -a populi Romani m. [79 pessime]). 59, 97 -arum. *genus masc. fort.* CIL IV 3685 -ae Pompeiani (*si voces iungendae sunt*). Inscr. Hisp. Epigr. 1995 n. 723 Constantino ... bono rei publico nato. *de formis: gen. sing.* -ai Plavt. Mil. 103 (*v. p. 1413, 24*), -e *p. 1403, 65. 67. 1404, 48; plur. occurrit inde a* Plavt. Trin. 1057 frg. inc. 41 Gracch. or. frg. Fest. p. 286 Cic. inv. 1, 4, *imprimis in capite altero.* *de mensura (cf. p. 1397, 66 sqq.): gen. sing.* rēī pūblicāi *metitur p. 1413, 24* (*cf. p. 1359, 54 sq.*), rĕī pūblĭcæ *testatur* Rvfin. gramm. VI 566, 12. *de notione* (*v. etiam l. 31*): Synon. Cic. p. 413, 19 ad -am accessit; ad honores; ... ad consulatus. p. 442, 16 -a. urbs. patria. civitas. ... populus. Quirites *eqs.* Gloss. -a: cynidom (*anglosax.*). II 412, 8 *πολιτεία*: civile imperium, -a, civilitas. 451, 10 *τὰ δημόσια πράγματα*: -a. III 274, 43 *περὶ πολιτείας*: de civilitate vel re pu(blica). 274, 44 *ἡ πολιτεία*: civilitas, respu(blica). 274, 60 *ὁ δῆμος καὶ λαός*: populus, vulgus, respu(blica). Gloss.[L] I Ansil. RE 1033 sqq. (cod. Paris.) -am ministrat: publicam rem ministrat. rem populi regit *eqs.* 1038 (*pendet e* Cic. rep. 1, 39). *legitur fort. primum in formulis priscis p. 1403, 10. 37, certe inde a* Naev., Plavto, Enn., Catone *per totam latinitatem.* **[***confunditur in codd. imprimis* r(es) p(ublica) *cum* p(opulus) r(omanus), *v. p. 1399, 72. 1400, 37. 1401, 63. 1403, 39 et* Caes. Gall. 4, 16, 6. *al. (falso trad. vel in var. l. falsa e. g.* Cic. leg. agr. 3, 15 Phil. 2, 36. 11, 3. 13, 23; *cf. p. 1400, 70), ceterum c.* res Liv. 34, 2, 11. *al.* (*restit.* Cic. fam. 1, 1, 3 Liv. 24, 22, 17 Sen. contr. 2, 6, 4. *al.; edebatur olim* Liv. 7, 3, 9).**]**

significatur quod est populi **(***cf.* Cic. rep. 1, 39 est ... -a res populi; populus autem non omnis hominum coetus *eqs. [sim. saepius, e. g. l. 22. p. 1405, 13. 31]; enucleate de notione disputaverunt imprimis Stark, Res publica, diss. Göttingen 1937, Drexler, Maia 9, 1957, 245 sqq., Suerbaum, Vom antiken zum frühmittelalterl. Staatsbegriff, [2]1970; gr. resp. δημόσια πράγματα l. 19. p. 1403, 58. 1407, 65. 1408, 47. 49., πόλις p. 1405, 17. 19. 1406, 41, πολιτεία l. 18. 19 sq. p. 1399, 54. 58. 1405, 42. 1408, 32, πολιτικά p. 1405, 49***)**.

exempla sic digerenda esse putavimus:

capvt privs: *-a est universitas quaedam*:
I *proprie respicitur civitas legibus moribus institutis consociata*:
A *in contextu quolibet*:
1 *spectat ad civitates exteras: p. 1399, 16.*
2 *spectat ad civitatem Romanorum*:
a *ad totam eorum civitatem*: **α** *exempla varia: p. 1399, 60* (*iuxta posita et opposita p. 1400, 31*). **β** *illustrantur certae eius qualitates, sc. institutio legitima, ordinata p. 1400, 71, magnitudo, amplitudo p. 1401, 34, aetas, tempus p. 1401, 61.* **γ** *in imag. vel compar. -a repraesentatur ut animans p. 1402, 1, navis p. 1402, 55, aedificium aut quaevis res p. 1402, 65.* **δ** *in formulis locutionibusque quibusdam, sc. in precationibus faustis p. 1403, 8, in evocatione p. 1403, 22, in voto vel devotione p. 1403, 37, in S.C. ultimo p. 1403, 54, pro attributo imperatorum p. 1403, 60.*
b *ad civitatis eorum partes, sc.*: **α** *colonias, municipia sim., quae iure Romano ordinantur: p. 1403, 68.* **β** *dioeceses orientalem et occidentalem: p. 1404, 57.*
3 *spectat generaliter ad civitatem quamlibet: p. 1404, 72* (*in titulo vel designatione operis p. 1405, 34*).
B *in contextibus peculiaribus vergit in notionem q. e. civitatis*:
1 *administratio, gubernatio*:
a *strictius de opera, quam navant fungentes munere publico*: **α** *quolibet, sc. potius de administratione gerenda p. 1405, 55, deliberanda, disputanda p. 1406, 35* (*fere in senatu; extra senatum p. 1406, 65*). **β** *superiore, ut vergat in vim summae potestatis publicae: p. 1407, 1.*
b *laxius*: **α** *de condicione, qualitate sim. administrationis: p. 1407, 16.* **β** *de occupatione, vita sim. publica: p. 1407, 33.*
2 *utilitas, salus publica: p. 1407, 42* (*in locut.* e(x) -a *p. 1407, 57*).
3 *facultates, opes, patrimonium: p. 1407, 69.*
4 *forma, constitutio: p. 1408, 8.*
5 *condicio, status: p. 1408, 57.*

[Gitner]

II *transfertur ad quamlibet congregationem*: **A** *universarum rerum, i. ad mundum sim.: p. 1408, 72.* **B** *animantium: p. 1409, 17.*
III *iuncturae potiores ad I et II*: **A** *verbales: p. 1409, 54.* **B** *nominales, sc. pendet gen.* -ae *e subst. p. 1410, 70, gen. subst. p. 1411, 53, adi. p. 1411, 57.* **C** *praepositionales: p. 1412, 16.*
CAPVT ALTERVM: *-ae sunt res singulae pluresve populum respicientes*: **I** *de negotiis pro civitate agendis: p. 1413, 22* (*disting.* res privatae *p. 1413, 45*). **II** *de civitatis bonis, possessionibus: p. 1413, 53.*

CAPVT PRIVS: *-a est universitas quaedam* (*acuitur accedente adi.* omnis *p. 1400, 58. 1402, 12. 31. al.,* tota *p. 1412, 5 sqq.,* universa *p. 1412, 13 sqq.*): **I** *proprie respicitur civitas legibus moribus institutis consociata* **(***cf. definitiones vocis q. e.* populus *vol. X 1, 2714, 53 sqq.; plur. de pluribus civitatibus inde a* GRACCHO *l. 40* [*cf.* FEST. p. 286 'resp(ublica)' multarum civitatum pluraliter dixit C. Gracchus], CIC. *l. 25*)**:** **A** *in contextu quolibet*: **1** *spectat ad civitates exteras*: **a** *Graecas* (*fabulas Plautinas et declamationes, quippe potius res Romanas respicientes, ad 2 traximus*): NAEV. praetext. 7 ('in Naevi poetae ludo' [libro *var. l.*], *fort. e comoedia*) ⌊qui vestram -am tantam amisistis tam cito?⌋ :: proveniebant oratores novei, stulti adulescentuli (⌊ ⌋ *ordinem verborum mutaverunt Ribbeck aliique praeter necess.; locum introducit* CIC. Cato 20 *si* audire voletis externa, maximas -as ab adulescentibus labefactatas, a senibus sustentatas et restitutas reperietis). ACC. trag. 357 qui -am ⌊animo certo⌋ (c. a. *trad.*) adiuverit, statuerit, steterit cum Achivis. CIC. Mur. 74 neque … Lacedaemonii … neque vero Cretes … -as suas retinuerunt, *sc. a Romanis subiecti* **(***item spectat ad Spartam*: div. 1, 96 Lacedaemoniorum -am [VAL. MAX. 7, 2 ext. 15]. GELL. 18, 3, 5 urbem hanc et hanc -am salvam inexpugnabilemque esse. *al.*)**.** Flacc. 16 Graecorum … totae -ae sedentis contionis temeritate administrantur (*nisi ad p. 1413, 22 sqq.*). opt. gen. 20 *causa, quam Demosthenes et Aeschines de corona egerunt,* habet … meritorum in -am contentionem sane gravem **(***spectat ad Athenas ut*: nat. deor. 2, 74 Atheniensium -am [NEP. Att. 4, 3 *opp.* rei familiari. *al.*]. SALL. Catil. 51, 28 Lacedaemonii devictis Atheniensibus triginta viros inposuere, qui -am eorum tractarent. NEP. Alc. 4, 6. Thras. 3, 1 -ae procuratio populo redderetur. *al.; cf. p. 1407, 41*)**.** Tusc. 2, 36 illi, qui Graeciae formam -arum dederunt. *al.* NEP. Epam. 10, 4 quamdiu ille praefuerit -ae (*spectat ad Thebas, ut* IVST. 6, 8, 1. *al.; cf. p. 1412, 21*). LIV. 34, 25, 9 *Argivus quidam* clamitans, ut, qui salvam -am vellent, auctorem … se libertatis sequerentur (*cf. p. 1403, 22 sqq.*). *al.* **b** *varias*: GRACCH. or. frg. Fest. p. 286 eae nationes … per avaritiam atque stultitiam -as suas amiserunt. SISENNA hist. 77 quid ⟨in⟩ -am suam maxume conducere videretur (*nisi ad 2*). CAES. Gall. 6, 20, 1 quae civitates *Gallicae* commodius suam -am administrare existimantur, habent legibus sanctum, siquis quid de -a … famā acceperit, uti ad magistratum deferat (*item spectat ad Gallos e. g. p. 1406, 67 sq.*). NEP. Ham. 2, 1 ut Karthaginem venit, multo aliter, ac sperarat, -am se habentem cognovit **(***item spectat ad Carthaginem*: LIV. 30, 42, 13 *Hasdrubali* belli culpam in paucorum cupiditatem ab -a transferenti. SEN. dial. 8, 8, 2 ad Carthaginiensium … -am sapiens accedet? IVST. 31, 4, 6 pacem … non tam cum -a eius *Hannibalis* quam cum eo factam. *al.; cf. p. 1407, 13*)**.** TAC. Germ. 13, 1 *Germani armis nondum receptis* domūs pars videntur, mox -ae (*aliter, ut vid., p. 1413, 51*). IVST. 2, 4, 6 *Amazones* ausae -am ⌊augere⌋ sine viris (⌊ ⌋ gerere *Watt, Philologus 145, 2001, 104*). HEGES. 1, 21, 1 compositis ad arbitrium Antipatris -ae (-is *var. l.*) Hierosolymitanae negotiis **(***gr. 1, 178 κατεστήσατο τὴν πολιτείαν. item spectat ad Iudaeos*: AVG. civ. 7, 32 p. 315, 9 populus Hebraeus in unam quandam -am … congregatus. 10, 32 p. 458, 10 *Hebraeorum* erat ipsa quodam modo sacrata -a in … praenuntiationem civitatis dei. CASSIOD. Ios. antiq. 4, 302 [*gr. πολιτείαν*]. *al.; cf. p. 1408, 27*)**.** *al.*

2 *spectat ad civitatem Romanorum* (*cf. quod supra l. 17 sq. adnotavimus*): **a** *ad totam eorum civitatem*: **α** *exempla varia* (*paucissima selecta*): PLAVT. Merc. 986 si istuc ius est … scortari senes, ubi locist res summa nostra publica? **(**CIC. inv. 1, 1 *p. 1400, 47.* Verr. II 2, 5 M. Cato … cellam penariam -ae n. … Siciliam nominabat. Balb. 6 pietas in -am n. rep. 1, 64. *al., e. g. p. 1400, 50 et* SALL. Catil. 51, 17 RVT. LVP. 2, 14 SEN. suas. 7, 8. ORAT. imp. Claud. [CIL XIII 1668] 1, 7. *al.*)**.** CATO orat. 5 (*de consulatu suo*) arbitror -am curare industrie summum periculum esse. 169 vide sis, quo loco -a siet, uti, quod -ae bene fecissem, unde gratiam capiebam, nunc idem illud memorare non audeo, ne invidiae siet. DECRET. trib. pl. Gell. 6, 19, 7 (*5* ex annalium monumentis; *a. 187/4 a. Chr.*) alienum videtur esse dignitate -ae in eum locum imperatorem populi Romani duci, in quem locum ab eo coniecti sunt duces hostium **(***huc spectat etiam* VAL. MAX. 4, 1, 8 indignum et alienum maiestate ⌊-ae⌋ [populi Romani *var. l.*]**)**. LAEL. or. frg. Schol. Cic. Bob. p. 118, 17 *Scipio* in eodem tempore periit, cum et vobis et omnibus, qui hanc -am ⌊salvam⌋ (*add. corr.*) volunt, maxime vivo opus est, Quirites **(**CIC. S. Rosc. 154 hanc *crudelitatem* tollite ex civitate, … hanc pati nolite diutius in h. -a versari. Verr. II 5, 94 *quidam* hac -a dignissimus. Rab. perd. 27 *Marium,* patrem patriae, parentem … vestrae libertatis atque h. ce -ae. dom. 94. *et saepius*)**.** CORNELIA epist. frg. 1 *inimicos ulcisci pulchrum* mihi esse videtur, sed si liceat -a salva ea persequi. ACC. praetext. 38 pulcherrume auguratum est rem Romanam publicam summam fore **(**LIV. 7, 6, 3 -am R. perpetuam esse. VELL. 2, 16, 4 Pompeio Sullaque et Mario fluentem procumbentemque -am R. restituentibus [rem P. R. *trad.,* -am populi Romani *Heinsius*]. FLOR. 1, 8, 6 *p. 1402, 28.* DECL. in Catil. 93. *al.; cf.* -a populi (Romani) *l. 38 sqq.*)**.** COM. pall. inc. 76 onus est honos, qui sustinet -am. CIC. Flacc. 25 regibus exterminatis libertas in -a constituta est. Phil. 1, 13 *L. Brutus* dominatu regio -am liberavit. rep. 2, 16 *Romulus,* quod principium -ae fuit, urbem condidit auspicato. 2, 23 *cum senatus* temptaret post Romuli excessum, ut ipse regeret (gereret *cod. ante corr.*) sine rege -am, populus id non tulit. 5, 2 nostris … vitiis … -am verbo retinemus, re ipsa vero iam pridem amisimus **(***cf.* TAC. hist. 1, 30, 2 si -a et senatus et populus vacua nomina sunt. SVET. Iul. 77, 1 [*verba Caesaris*] nihil esse -am, appellationem modo sine corpore ac specie**)**. Tusc. 1, 2 res … domesticas ac familiaris nos … melius tuemur *quam Graeci* …, rem vero publicam nostri maiores … melioribus temperaverunt et institutis et legibus. PS. SALL. rep. 1 tit. (*sec. cod. unicum saec. IX/X*) ad Caesarem senem: de -a (*item in titulo*: SVLPICIA sat. conquestio de statu -ae et temporibus Domitiani). ORAT. imp. Claud. (CIL XIII 1668) 1, 27 *regibus expulsis* ad consules … administratio rei p(ublicae) translata est. SEN. clem. 1, 4, 1 ille *imperator* est … vinculum, per quod -a cohaeret **(***cf.* HIST. AVG. Hadr. 6, 2 *Hadrianus* salutatus … praepropere a militibus imperator, quod esse -a [P^2, -(a)e P^1] sine imperatore non posset**)**. CIL VI 31245 (*in arcu Constantini*) iustis -am ultus est armis. SIDON. carm. 2, 28 melius -a vestra, *Leo,* nunc erit una magis, quae sic est facta duorum, *sc. participata cum Anthemio.* CORIPP. Ioh. 4, 408 *Romana* res … super (semper *cod.*) totum regnavit publica mundum. *et saepe. iuxta posita et opposita notabiliora*: PLAVT. Amph. 40 (*loq. Mercurius*) meruimus et ego et pater de vobis et -a **(**v., *sc. civibus; sim.* SCIP. min. or. frg. Paul. Fest. p. 151 vobis reique publicae praesidio erit is. GRACCH. or. frg. Char. gramm. p. 256, 2 qui et v. et -ae et sibi communiter prospiciat. CIC. Cluent. 155 populum Romanum … vobis -am et fortunas suas commisisse. *al.; cf.* nobis: CIC. S. Rosc. 11 et n. et ⌊-ae⌋ [*Arus.,* populo Romano *codd. Cic.*]. *al.; sim. saepe*)**.** TAB. cens. Varro ling. 6, 86 rei … publicae populi Romani **(***v. p. 1403, 8, ceterum l. 16 et vol. X 1, 2725, 71 sqq.; addere possis e. g.* CIC. p. red. in sen. 38 nulla ad -am defendendam p. Romani convocatio. Sest. 103 populi commodum ab utilitate -ae discrepabat. LIV. 34, 34, 9 e -a p. Romani sociorumque. 45, 14, 4. *cf. p. 1399, 34. 1405, 5*)**.** RHET. Her. 4, 22, 31 *occisio C. Gracchum* virum -ae amantissimum subito de sinu civitatis eripuit (*saepe, e. g. l. 1. 46. 48 et* LIV. 2, 24, 4 deliberationi de … parte civitatis metum pro universa -a intervenisse. *cf. etiam vol. III 1238, 21 sqq.*). 4, 43, 55 pro salute patriae, pro incolumitate civitatis, pro -ae fortunis *pericula suscipere* (*ceterum v. vol. X 1, 764, 20 sqq.*). CIC. inv. 1, 1 et nostrae -ae detrimenta … et maximarum civitatum veteres … calamitates **(***item opp. nationes, regna sim. externa e. g.* CIC. rep. 6, 9 ego *Scipio* illum *Masinissam* de suo regno, ille me de nostra -a percontatus est. SIDON. epist. 3, 1, 5 [*ad Alc. Avit.*] vobis inter eos *Gothos* et -am mediis. EPIST. Austras. 42, 5 vestrae gentis unitas atque felicissimae nostrae -ae. GREG. M. epist. 13, 5 l. 26 inter vos *Francos* et -am. ISID. vir. ill. 22 l. 12 Iustinianus in -a et Athanagildus in Hispaniis *imperantes*)**.** S. Rosc. 50 -am atque hoc imperium (*v. p. 1401, 37, ceterum vol. VII 1, 579, 20 sq. et e. g.* OPTAT. 3, 3, 5 non … -a est in ecclesia, sed ecclesia in -a, id est in imperio Romano). 131 cum solus -am regeret orbemque terrarum gubernaret *Sulla.* Cluent. 129 habebit … populus Romanus iudicem, -a civem sine ignominia quemquam? (dom. 1 omnis -ae dignitas, omnium civium salus. Mil. 63 c. optime de -a meritos. *al., v. l. 62 et vol. III 1229, 29 sqq.*). Catil. 1, 12 -am universam petis, … Italiam totam ad exitium … vocas (1, 27 *p. 1402, 12.* Sull. 33 incensione urbem, internicione civis, vastitate I., interitu -am liberavi. Lig. 32 florem Italiae ac robur -ae. *al.*). p. red. ad Quir. 16 *Pompeius* mihi unus uni privato (*'an* privatus?' *Klotz*) amico eadem omnia dedit, quae universae -ae: salutem *eqs.* (p. *adi. ut*: Mil. 76 totam -am resque p. omnium. rep. 4, 7 et in p. familiis et in -a. SEN. contr. 10, 4, 14; *subst. v. l. 64. vol. X 2, 1392, 28 sqq. et passim*). HYG. grom. p. 79, 5 vectigales … agri sunt obligati, quidam r(ei) p(ublicae) p(opuli) R(omani), quidam coloniarum aut municipiorum aut civitatium aliquarum (VLP. dig. 45, 3, 3 si servus ⌊-ae⌋ [populi Romani *Mommsen*] vel municipii vel coloniae stipuletur).

β *illustrantur certae eius qualitates*: Ⓘ *institutio legitima, ordinata et fere libera* (*exempla potiora*): RHET. Her. 4, 13, 19 ex quo tempore concordia de civitate sublata est, libertas sublata est, fides sublata est, … -a sublata est. CIC. S. Rosc. 141 *aetate Sullae* nobilitas armis atque ferro -am recuperavit (har. resp. 54 *Sulla dictator* habuit regalem po-

[Gitner]

testatem, quamquam -am reciperarat. Att. 14, 4, 1 una cum libertate -am recuperatam. *al., v. p. 444, 40 sqq.*). Catil. 3, 1 -am, Quirites, vitamque omnium vestrum … vobis conservatam ac restitutam videtis (dom. 145 meum caput ea condicione devovi, ut … mihi -a aliquando restituta liceret frui. *al.* Ps. Sall. rep. 2, 13, 6. Liv. 3, 20, 1 moverat plebem oratio consulis; … patres restitutam credebant -am. Vell. 2, 16, 4. *al.; cf. l. 18 sqq.*). p. red. ad Quir. 14 cum privati parietum ⟨se⟩ praesidio, non legum, tuerentur, … -am esse nullam putavi. fam. 13, 68, 2 *spero Caesari* fore curae et esse, ut habeamus aliquam -am. Bell. Alex. 68, 1 quod *Deiotarus* … scire potuisset, quis urbem Italiamque teneret, ubi senatus populusque Romanus, ubi -a esset. Sen. contr. 9, 4, 6 *non* imputare idem et -ae et tyranno. Vell. 2, 32, 1 esse quidem praeclarum virum Cn. Pompeium, sed nimium iam ⌊liberae⌋ -ae (liber aere(t) *codd.*). 2, 48, 4 pro Pompei partibus, id est, ut tunc habebatur, pro -a (*cf.* Qvint. inst. 12, 1, 16 optimis … partibus, id est -ae). Tac. hist. 1, 16, 1 (*loq. Galba*) si immensum imperii corpus stare … sine rectore posset, dignus eram, a quo -a inciperet. ann. 1, 9, 5 non regno … neque dictatura, sed principis nomine constitutam -am, *sc. sub Augusto.* CIL VI 983 ⟨Hadriano …⟩ r⟨estitutori -ae⟩ **(**[*si recte suppl. Mommsen*]. 1146 fundatori pacis et r. -ae … Constantino. Inscr. numm. imp. Const. VII p. 331 r. rei p(ublicae). Paneg. 5, 4, 3. CIL XI 6643 liberatori orbis Romani, r. libertatis et r(ei) p(ublicae) … Magnentio. XVII 2, 565 [= XIII 9141] res⟨t⟩i⟨tu⟩tores rei pu(blicae), li⟨b⟩eratores patr⟨iae⟩ Valentinianus ⟨et⟩ Valens. *al., saepe in nummis et inscr. usque ad saec. IV ex.***)**. *al. tempore principatus lugetur libera -a amissa* (*temporis prioris exempla v. e. g. p. 1402, 18 sqq.*): Sen. dial. 2, 2, 2 *Cato Vticensis* cadentem -am, quantum modo una retrahi manu poterat, tenuit (*postea*: neque … Cato post libertatem vixit nec libertas post Catonem. *cf.* 9, 16, 1 *Cato cogebatur* simul de se ac de -a palam facere). Tac. hist. 1, 50, 3 (*vox populi*) mansisse Caesare Augusto victore imperium; mansuram fuisse sub Pompeio Brutoque -am. ann. 1, 3, 7 iuniores post Actiacam victoriam, etiam senes plerique inter bella civium nati; quotus quisque reliquus, qui -am vidisset? 4, 19, 3 multa adseveratione, quasi … illud (*sc. principatus*) -a esset, coguntur patres. 13, 28, 1 manebat … quaedam imago -ae.

Ⅱ *magnitudo, amplitudo* (*fere capax augmenti vel deminutionis*): Cic. S. Rosc. 50 maiores nostri … ex minima tenuissimaque -a (-am *Pluygers*) maximam et florentissimam nobis reliquerunt. *ibid.* agris et urbibus et nationibus -am atque hoc imperium et populi Romani nomen auxerunt **(**Sest. 143 eos, qui hanc tantam -am … aut auxerint aut defenderint aut servarint. *al.* Lex Gabin. Calp. [CIL I^2 2500] 5 quom -a pop⟨ulei Romanei deorum inmortalium opib⟩us ac consilieis sit aucta [pop⟨ulei *eqs.*⟩ *Nicolet,* pot⟨issimum*? eqs.*⟩ *CIL*]. Sall. Catil. 6, 7 *regium imperium* initio … augendae -ae fuerat. *al.; cf. p. 1399, 52***)**. Verr. II 3, 14 cum *maiores* Siciliam … ad -am adiunxissent. rep. 5, 1 (*ad Enn. ann. 500, v. p. 1363, 34*) tantam et tam fuse lateque imperantem -am. *al.* Sall. Catil. 10, 1 labore atque iustitia -a crevit, reges magni bello domiti, … populi ingentes vi subacti *eqs.* 52, 19 maiores nostros … -am ex parva magnam fecisse. Iug. 42, 1 maiores *Gracchorum* Punico atque aliis bellis multum -ae addiderant (Ps. Sall. rep. 1, 5, 8 magnitudinem animi in addendo, non demendo -ae ostendere. Hist. Avg. Claud. 9, 1). Sen. contr. 10, 6, 2 non est tam angusta -a, ut ab uno opprimi possit. *al. potius localis, sc. finibus circumscripta*: Cic. fam. 6, 6, 2 cum me ex -a expulissent ii, qui illam cadere posse stante me non putarunt. Liv. 5, 2, 4 remotam … et ablegatam ab urbe et ab -a iuventutem, *sc. in hibernaculis versatam.* Gell. 13, 14, 2 pomerium pro incrementis -ae aliquotiens prolatum est. Pompon. dig. 1, 2, 2, 33 haec omnia, quotiens in -a sunt magistratus, observantur; quotiens autem proficiscuntur *eqs.* Oros. hist. 7, 9, 10 *multis regionibus in provincias redactis* in inmensum -a Romana provehitur. Iord. Get. 169 (*167* rex Vandalorum … a Bonifatio in Africam invitatus) -am praecibus Bonifatii … invitatus intravit. Isid. chron. II p. 479, 414^b *Heraclius* a -a Romana multas in Oriente deficientes patrias … dicioni priscae restaurat.

Ⅲ *aetas, tempus* (*cf. p. 1411, 57*): Cic. leg. agr. 2, 90 multae in ⌊hac -a⌋, *i. memoriā huius -ae,* seditiones domesticae …, bella cum sociis **(**[⌊ ⌋ hoc p(opulo) R(omano) *var. l.*]. Catil. 4, 7 hoc genus poenae saepe in improbos civis in h. -a esse usurpatum. Vatin. 33 *facere,* quod in h. -a factum antea numquam est. *al.***)**. Pis. 26 numerandus est ille annus … in -a, cum obmutuisset senatus, iudicia conticuissent *eqs.*? Phil. 1, 19 quae lex melior … optima etiam -a saepius flagitata *est,* quam ne praetoriae provinciae plus quam annum … obtinerentur? (de orat. 1, 1 illi …, qui in o. -a *sine periculo vivere potuerunt.* ac. 2, 15 in o. -a Tib. Gracchus *exortus est,* qui otium perturbaret). off. 3, 47 plena exemplorum *honestatis* est nostra -a, cum saepe tum maxume bello Punico secundo. *al.* Caes. civ. 1, 7, 2 novum in -a introductum exemplum, *sc. tribuniciae intercessionis oppressae.* Tac. ann. 1, 7, 3 Tiberius cuncta per consules incipiebat, tamquam vetere -a (11, 23, 2. 16, 22, 4 Tuberones et Favonios, v. quoque -ae ingrata nomina).

γ *in imagine vel comparatione -a repraesentatur*: Ⅰ *ut animans*: Ⓐ *qui capax est agendi, loquendi vel patiendi, sentiendi* (*exempla pauca selecta*): Qvadrig. hist. 7 *Manlii Capitolini* operam … cumprime fortem atque exsuperabilem -a sensit (Liv. 45, 41, 8 optavi, ut … mutationem eius *fortunae* domus mea potius quam -a sentiret. Tac. Agr. 6, 5. *al.*). Cic. S. Rosc. 149 quod si omnes … facerent, et -a ex illis et ipsi ex invidia minus laborarent (*al., v. vol. VII 2, 806, 29 sqq.*). div. in Caec. 70 hoc remedium est aegrotanti (aegrotae *var. l.*) ac prope desperatae -ae (*cf. l. 35 nec non* aegra -a: Val. Max. 9, 11, 2 a. -ae gemitu. Flor. 3, 23, 4 quasi a. sauciaeque -ae). Catil. 1, 27 tantum profeci …, ut exsul potius temptare quam consul vexare -am posses. *ibid.* si cuncta Italia, si omnis -a loquatur: '…' (Planc. 92 res … ipsa publica, si loqui posset, ageret mecum *eqs.*). Sull. 32 tu -am reprehendis, quae domesticos hostis, ne ab eis ipsa necaretur, necavit? Flacc. 3 si umquam -a … sapientiam iudicum imploravit (*al., v. vol. VII 1, 647, 21 sqq.*). Phil. 13, 9 qua pace Cn. Pompei filium -a aspiciet suoque sinu complexuque recipiet (*cf.* Tac. ann. 4, 8, 3 *Tiberium* solacia e complexu -ae petivisse). de orat. 3, 10 ut ille *Strabo* … et vixisse cum -a pariter et cum illa simul exstinctus esse videatur **(***cf.* Svlp. Sev. Cic. fam. 4, 5, 5 illam *Tulliam,* quam diu ei opus fuerit, vixisse, una cum -a fuisse [floruisse *dett.*] …; cum -a occideret, vita excessisse**)**. Ps. Cic. epist. ad Oct. 7 mortua -a (*cf. e. g.* Val. Max. 5, 3, 2^b -am … paene iam exsanguem atque morientem). Sall. Catil. 51, 40 postquam -a adolevit et multitudine civium factiones valuere. Nep. frg. 58 Marsh. dubito, interitu eius *Ciceronis* utrum -a an historia magis doleat. Sen. contr. 1, 8, 2 possum cum -a queri: '…'. Plin. epist. 4, 15, 9 *in eligendis quaestoribus* tales quasi liberos a -a accipere, quales a natura solemus optare. Flor. epit. 1, 8, 6 actus a Servio census quid effecit, nisi ut ipsa se nosset Romana -a? Evtr. 9, 8, 1 *Gallienus* tenendae -ae habenas … laxavit **(**Clavd. Don. Aen. 7, 600 p. 90, 6 ['rerum … relinquit h.'] casibus relinquens h. -ae**)**. Prvd. c. Symm. 2, 427 *a. 449 a. Chr.* se geminis reddit ductoribus omnis publica res et consulibus dat condere fastos. Coripp. Iust. 2, 204 publica res domuit gentes et regna subegit. *et saepe.* Ⓑ *qui membris et intestinis compactus est*: Cic. div. in Caec. 9 me … ad eam partem accessisse -ae sublevandae, quae maxime laboraret (Mil. 68 omnis … -ae p. aegras et labantis. *al., v. vol. X 1, 470, 30 sqq.*). Catil. 1, 31 periculum … erit inclusum penitus in venis atque in visceribus -ae **(**Pis. 28. Liv. 22, 38, 6 [7] *bellum* mansurum … in v. -ae. Qvint. decl. 255, 8 in mediis -ae v.**)**. Mur. 51 duo corpora esse -ae, unum debile infirmo capite, alterum firmum sine capite (Pis. 25. *al., v. vol. IV 1006, 66 sqq.*). fam. 5, 13, 3 membra -ae (*al., v. vol. VIII 638, 57 sqq. 642, 20 sq. 643, 52*). *al.* Vell. 2, 52, 3 duo -ae capita, *sc. Caesar et Pompeius* (*sim. al., v. vol. III 422, 46 sqq.*). Val. Max. 2, 2, 1 fidum erat et altum -ae pectus curia. *al.* Ⓒ *qui appellatur, imploratur sim.*: Cic. Catil. 2, 7 o fortunatam -am, si quidem hanc sentinam urbis eiecerit! Sen. contr. 1, 4, 1 te, -a, invoco, quae manus meas possides. 1, 7, 2 o felicem rem ⟨publicam⟩, quod sub isto inimico non ante tyrannidem navigavi! *ibid.* has manus si per te redimere non potes, -am appella (Qvint. decl. 306, 14 appella -am, a. magistratus. 345, 3 -am hic … verbis legis appellat). *al.* Val. Max. 4, 1, 12 o -am … Africani morte miseram! Qvint. decl. 249, 7 ad te venio, -a: accusare adulterum volo (*totum locum secl. Shackleton Bailey*). 315, 15 renuntio, -a[e], non utor honore constituto. 341, 5 dic istud -ae, dic senatui, dic magistratui: '…'. Tac. Agr. 34, 3 *milites,* adprobate -ae numquam exercitui imputari potuisse aut moras belli aut causas rebellandi *al.*

Ⅱ *ut navis tempestatibus obnoxia* (*de allegoria cf. l. 61 et vol. IX 1, 239, 39 sqq.*): Cic. inv. 1, 4 cum ad gubernacula -ae temerarii … homines accesserant, … miserrima naufragia fiebant (*al., v. vol. VI 2, 2343, 6 sqq. 11*). dom. 129 in illo -ae naufragio (*al., v. vol. IX 1, 214, 74 sq.*). Sest. 46 hanc -ae navem ereptis senatui gubernaculis fluitantem in alto tempestatibus seditionum (*al., v. vol. IX 1, 239, 35 sqq.; cf.* Schol. Hor. carm. 1, 14, 17 navis sive -a). Sen. dial. 10, 5, 1 dum fluctuatur cum -a et illam pessum euntem tenet *Cicero.* Flor. epit. 3, 12, 8 opes atque divitiae *orientales* … mersam … vitiis suis quasi sentina -am pessum dedere. Paneg. 7, 9, 4 -ae vela contrahere. *al.*

Ⅲ *ut aedificium aut quaevis res* (*inclusimus imaginem -am repraesentantem p. 1403, 2*): Cic. Att. 1, 18, 3 ille annus duo firmamenta -ae per me unum constituta evertit, *sc. senatus auctoritatem et ordinum concordiam* (Planc. 23 f. -ae publicanorum ordine continetur). rep. 2, 17 *cum Romulus* haec egregia duo fundamenta -ae peperisset, auspicia et senatum (Phil. 5, 30 ieci sententia mea … f. -ae. Edict. imp. Aug. Suet. Aug. 28, 2 *esse* mansura in vestigio suo f. -ae, quae iecero). 5, 2 nostra … aetas, cum -am sicut picturam accepisset … iam evanescentem vetustate, … ne id quidem curavit, ut … extrema tamquam lineamenta servaret. fam. 2, 8, 1 exspecto, ut, ex tuis litteris cum formam -ae viderim, quale aedificium futurum sit, scire possim. Sen. clem. 1, 4, 3 ita se induit -ae Caesar,

[Gitner]

ut seduci alterum non posset sine utriusque pernicie. SVET. Aug. 94, 8 *Q. Catulus somniavit* Iovem … in eius *Octavii* sinum ⌊signum -ae⌋, quod manu gestaret, reposuisse (⌊ ⌋ *cf. Cass. Dio 45, 2, 3 εἰκόνα τινὰ τῆς Ῥώμης*). HIST. AVG. Prob. 7, 3 (*imp. Tacitus Probo*) ⟨t⟩uis nunc umeris magis incubuisse -am. AVG. civ. 3, 21 p. 133, 27 *Augustum* quasi morbida vetustate conlapsam veluti instaurasse ac renovasse -am. *al.*

δ *in formulis locutionibusque quibusdam* (*addere possis p. 1407, 63 sqq.*): Ⓘ *in precationibus faustis*: TAB. cens. Varro ling. 6, 86 quod bonum fortunatum felix salutareque sie[ri]t populo Romano ⌊Quiritibus⌋ (*gen. trad.*) reique publicae populi Romani Quiritium *eqs.* PS. SALL. rep. 2, 13, 8 deos inmortales optestor, ut, quocumque modo ages, *Caesar,* ea res tibi reique publicae prospere eveniat. LIV. 3, 26, 9 quod bene verteret ipsi *L. Quinctio* reique publicae. 3, 34, 2 quod bonum faustum felixque -ae ipsis liberisque eorum esset (3, 54, 8 q. b. f. f. que sit vobis reique publicae. 10, 8, 12. 24, 16, 9. HIST. AVG. Tac. 18, 2 q. b. f. f. salutareque sit -ae orbique Romano). ACT. lud. saec. Aug. (CIL VI 32323) 96 *Moerae, vos precor, uti* ⟨faveatis populo Romano Quiritium⟩ … remque p(ublicam) populi R⟨omani Quiritium salvam servetis⟩ **(***sim. restit. ibid.* 129 [*ad Iunonem*] *sec.* ACT. lud. saec. Sept. Sev. [CIL VI 32329] 12**)**. PLIN. paneg. 72, 1 ut illa ipsa ordinatio comitiorum bene ac feliciter eveniret nobis -ae tibi. *al.* *in porta basilicae Salonitanae*: CIL III 9626 (*saec. V²/VI*) deus noster propitius es⟨to⟩ -ae Romanae. Ⓘⓘ *in evocatione (v. l. 34 sq.), qua consul, dux exhortatur cives militesve, qui* -am salvam esse volunt *sim.* (*quae formula subest etiam p. 1399, 38. 74*): DICTVM Scip. Nasicae Val. Max. 3, 2, 17 *senatores,* qui -am s. e. v., me sequantur (*sim. de eodem* CIC. Tusc. 4, 51 VELL. 2, 3, 1. *al.*). CIC. Rab. perd. 20 qui -am s. e. vellent, arma capere et se sequi iubent *consules.* 34 *intestinis* m⟨alis mag⟩num praesid⟨ium vo⟩bis maiores ve⟨stri re⟩liquerunt, vo⟨cem⟩ illam consulis: 'qui ⟨-am⟩ s. e. ⟨volunt⟩' **(**or. frg. A 7, 46 v. i. …, qui rem ⟨p.⟩ s. e. vellent, ut ad legem accipiendam adessent**)**. dom. 73 *senatus* decrevit, ut omnes, qui -am s. e. vellent, ad me unum defendendum venirent. Pis. 34. *al.* LIV. 4, 38, 2 *cum decurio equitum* exclamasset, ut equites, qui s. -am vellent e., ex equis desilirent *et pedites impetum hostium sisterent. al.* DON. Ter. Eun. 772, 5 dicitur evocatio (rev- *var. l.*), ubi dux alloquitur cives: 'qui rem pu(blicam) s. vultis e., sequimini!' (*sim.* SERV. Aen. 7, 614. 8, 1 ISID. orig. 9, 3, 54). Ⓘⓘⓘ *in voto vel devotione*: LIV. 8, 9, 8 sicut verbis nuncupavi, ita pro ⌊-a⌋ ⟨populi Romani⟩ Quiritium … legiones auxiliaque hostium mecum deis Manibus … devoveo **(**[⌊ ⌋ p(opulo) R(omano) *cod. unus*]. *verba certa facta a P. Decio Mure a. 340 a. Chr., cf. devotionis descriptiones*: CIC. Cato 43 pro -a [nat. deor. 2, 10 SEN. epist. 67, 9 FRONTIN. strat. 4, 5, 15]. VAL. MAX. 5, 6, 5 pro salute -ae**)**. 21, 62, 10 C. Atilius Serranus praetor vota suscipere iussus, si in decem annos -a eodem stetisset statu. 22, 9, 10 ver sacrum vovendum *esse,* si bellatum prospere esset resque publica in eodem, quo ante bellum fuisset, statu permansisset. 22, 10, 2 si -a populi Romani Quiritium ad quinquennium proximum … servata erit hisce duellis …, tum donum duit populus Romanus Quiritium: *eqs.* 30, 2, 8 quos *ludos magnos* T. Manlius Torquatus dictator in quintum annum vovisset, si eodem statu -a staret. 30, 27, 11 si per quinquennium -a eodem statu fuisset. INSCR. numm. imp. Aug. I² p. 68 n. 358 v(ota) s(uscepta) pr(o) s(alute) imp(eratoris) Cae(saris), quod per eu(m) r(es) p(ublica) in amp(liore) atq(ue) tran(quilliore) s(tatu) e(st) (*cf. Küter, Zwischen Republik und Kaiserzeit, 2004, 197 sqq.*). SVET. Aug. 23, 2 vovit … magnos ludos Iovi Optimo Maximo, si -a in meliorem statum vertisset. Ⓘⓥ *in S. C. ultimo (et locis inde pendentibus), quo consulibus aliisve magistratibus cura mandatur,* ne -a quid detrimenti capiat *sim. (cf. e. g. Lintott, Constitution of the Roman Rep., 1999, 89 sqq.): v. vol. V 1, 840, 40 sqq. 51 sqq. (l. 45 pro '32' legas '37'); addere possis* R. GEST. div. Aug. 1 (*restituitur sec. gr.* ⟨*περ*ο⟩*ὶ τὰ δημόσια πράγματα μή τι βλαβῇ*). ASCON. Pis. p. 14, 12 (*sec. S. C. a. 63 a. Chr. factum*). *al.* Ⓥ *pro attributo imperatorum, sc.* bono -ae natus (*de re v. Maligorne, Rev. archéol. de l'Ouest 25, 2008, 291 sqq.; v. etiam vol. IX 1, 79, 55 sqq.*): INSCR. Année Épigr. 1942/43 n. 73 (*a. 275/6*) imp(eratori) Caes(ari) M. Claudio Tacito … bono rei p(ublicae) nato. CIL XVII 2, 120ᵇ (*a. 293*) ⟨imp.⟩ Caes. Fl. ⟨Val. Cons⟩tant⟨i⟩no P⟨io Fel(ici)⟩ … bono r(ei) pub(li)c(a)e nato. INSCR. Hisp. Epigr. 1995 n. 723 (*v. p. 1398, 10*). *et saepe in aliis miliariis saec. IV, raro etiam in nummis, e. g.* INSCR. numm. imp. IX p. 26 (*a. 387/8*) bono reipublic(a)e nati.

b *ad civitatis eorum partes, sc.*: **α** *colonias, municipia sim., quae iure Romano ordinantur*: Ⓘ *vario respectu* (*exempla selecta*): EPIST. praet. ad Tiburt. (CIL I² 586) 8 neque vos dignos esse, quei ea faceretis, neque id vobeis neque -ae vostrae oitile esse facere. CIL I² 3031a, 40 sqq. (*Ostiae; saec. I med. a. Chr.*) *statua cuidam posita est,* ⟨propt⟩erea quod, cum -a ⟨p⟩raedia sua venderet ob pol⟨l⟩icitationem belli navalis (*i. naumachiae*), (43) (sestertia) *tot* … -ae donav⟨it⟩. 3118, 6 (*Calibus; eiusdem fere aet.*) *quidam honoratus,* quod is de r(e) p(ublica) saepe numero bene meritus esset. LABEO dig. 32, 30, 1 *quidam* hortos publicos a -a conductos habebat. FEST. p. 142 initio fuisse, qui ea *municipali* condicione cives fuissent, ut semper -am separatim a populo Romano haberent. p. 233 erat quaedam earum *praefecturarum* r(es) p(ublica), neque tamen magistratus suos habebant. p. 371 ex vic[t]is partim habent -am, et ius dicitur, partim nihil eorum *eqs.* DECRET. decur. Castrimoen. (CIL XIV 2466; *a. 31*) 8 *quidam* et utilis -ae et amator municipi (*cf.* 24 cum … ita amet municipium et rei p(ublicae) sit utilis). CIL IX 3308 (*saec. I in.*) -a populusq(ue) Corfiniensis formam aquaeductus vetustate corruptam d(ecreto) d(ecurionum) refecit (*sim.* 3162 [*saec. II*]). X 3750, 9 (*saec. I med.*) si qui … monumentum … vendere volent, tunc ad -am coloniae Puteolanae pertinebit **(**TAB. cer. Vind. Speidel 65 [*saec. I²*] r(ei) p(ublicae) c(oloniae) C(laudiae) A(rae) A(grippinensium).SIC. FLACC. grom. p. 127, 7. *al.***)**. IV 121 *quendam* IIvir(um) i(ure) d(icundo), dig(num) rei publ(icae). V 4059 (*Mantuae; saec. I*) hic rei p(ublicae) suae (sestertia) *tot* … leg(avit). LEX Irnit. 9 A 15 si quas pecunias mutuas in usus -ae municipi Flavi Irnitani sumendas esse decuriones … decreverint **(**CIL III 1581 [*a. 145*] -a munic(ipii) Hadriani Dobret(ensium). INSCR. Année Épigr. 1980 n. 771 [*aet. Ant. Pii*]. *al.***)**. PLIN. epist. 7, 18, 1 numeres -ae *Comensi* summam: verendum est, ne dilabatur. CIL III 11889 (*saec. II in./med.*) temp⟨l⟩um vetustate conla⟨psu⟩m r(es) p(ublica) civit(atis) Ae⟨liae Aug(ustae) res⟩tituit **(**TEST. [CIL XIII 5708] 2, 6 ⟨rei⟩ public(ae) c. Ling(onum). CIL VIII 15205 re⟨s⟩ publica … c⟨ivita⟩tis Thign⟨icens⟩sis. *al.; cf. l. 36 sqq.***)**. INSCR. Alger. II 7577, 16 (*a. 198/9*) res publ(ica) gent(is) Sub(urburum) Col(onorum?) (*item fere* 7578, 17). *al.*

Ⓘⓘ *respiciuntur magistratus municipales*: Ⓐ curator -ae (*cf.* logista *vol. VII 2, 1611, 48 sqq. et e. g. Scheuble-Reiter apud Haensch, Recht haben und Recht bekommen im Imperium Rom., 2016, 325 sqq.; nisi ad B3*): CIL IX 1619 (*aet. Hadr.*) *cuidam* curat(ori) rei p(ublicae) Aecanor(um), item honorato ad curam kalendari rei p(ublicae) Canusinor(um). XIV 2124 (*aet. Ant. Pii*) s(enatus) p(opulus)q(ue) Lanivinus patrono amantissimo rei p(ublicae) suae curatori. X 1795 (*a. 176/80*) *cuidam* cur(atori) r(ei) p(ublicae) … ⌊ob rem publ(icam) bene ac fideliter gestam⌋ (*ad p. 1405, 67 sqq.*). XI 5182 (*saec. II²*) ⟨per⟩ … ⟨cu⟩rato⟨rem rei pub⟩licae. X 4860 (*fere a. 200*) *cuidam* cur(atori) rerum publ(icarum) ⟨Alet⟩rinat(ium) et Interamn(atium). XIII 2950 *quidam* curator r(ei) p(ublicae) civit(atis) Venet(orum) ab imp(eratoribus) Severo et Antonin(o) ordinat(us) **(**IX 3667 [*saec. II²/III¹*] *cuidam* cur(atori) r⟨ei⟩ p(ublicae) splend⟨i⟩dissimae civita⟨tis⟩ Mars(orum) Marr(uvii)**)**. PAVL. sent. 1, 1ª, 29 (= dig. 39, 2, 46 pr.) ad curatoris -ae officium spectat, ut dirutae domus a dominis extruantur (*addas l. 42*). *et saepe, cf. etiam vol. IV 1478, 12 sqq.* *in titulo libri Vlpiani*: DIG. 22, 1, 33 Vlpianus libro singulari de officio curatoris -ae: *eqs.* (*al., v. Lenel, Palingenesia II, 1889, 958 sq.*). Ⓑ *alii*: CIL IX 7146 (*saec. I med.*) *quidam* scrib(a) r(ei) p(ublicae) *Sulmonensis* **(**X 4620 [*saec. I ex./II¹*]. INSCR. Année Épigr. 1954 n. 168, 14 [*a. 172*] scriba p(ublico) r(ei) p(ublicae) C(apenatium) f(oederatorum). *al.***)**. 4754 (*saec. I ex.*) *quidam* mag(ister) iuv(enum), q(uaestor) r(ei) p(ublicae) **(**3949 [*si recte restit.*]. 3923 [*a. 149?*] quaestori rei public(a)e. X 4570 [*saec. II¹*] *quidam* q(uaestor) r(ei) p(ublicae). *al.; nisi ad B3, si conferas e. g. CIL XI 4389* q(uaestori) arc(ae) publ(icae) et pec(uniae) alimentar(iae)**)**. III 3851 (*saec. I²*) *cuidam* tabul(ario) rei publ(icae) **(**INSCR. Année Épigr. 1911 n. 205 [*saec. II*] tabular(ius) r(ei) p(ublicae). CIL XI 2710a *cuidam* ⟨ta⟩bul(ario) reipubl(icae) ⟨V⟩olsiniens(ium)**)**. XI 3100 (*aet. Trai.*) *quidam* patronus rei p(ublicae) (*al., v. vol. X 1, 784, 8 sq.*). 5416 (*saec. II*) *cuidam* patrono municipi …, advoc(ato) reip(ublicae) (VIII 4604 a. fidelissimo -ae. 10899 advoc(ato) reip(ublicae)). *al.*

β *dioeceses orientalem et occidentalem*: PS. AVR. VICT. epit. 48, 19 (*pendet* IORD. Rom. 318; *an versa vice? v. enim Stover-Woudhuysen, Histos 15, 2021, 150 sqq.*) *Theodosius* excessit utramque -am utrisque filiis … quietam relinquens **(**[*cf. Marcell. chron. II p. 64, 395, 3* u. imperium]. AVELL. 113, 2 [*imp. Anast.*] quotiens u. publicis rebus prospera voluntate consulitur. CASSIOD. var. 1, 1, 4 *discordia* inter u. -as, quarum semper unum corpus *fuit. al.; aliter p. 1409, 4***)**. MARCELL. chron. II p. 60, 379, 1 Theodosius … imperator creatus est … orientalem dumtaxat -am recturus. p. 79, 434 Honoria … Attilanem contra occidentalem -am concitabat (p. 86, 454, 2 Aetius magna o. -ae salus). CASSIOD. var. 1, 1, 2 (*Theodericus rex ad imp. Anastasium*) in -a vestra didicimus, quemadmodum Romanis aequabiliter imperare possimus: regnum nostrum imitatio vestra est. 1, 4, 15 Heliodorus …, qui in illa -a *orientali* … praefecturam bis novenis annis gessit eximie. IORD. Rom. 375 Iustinianus … duo regna duasque -as suae dicioni subegit.

3 *spectat generaliter ad civitatem quamlibet* (*cf. testimonia notionis p. 1398, 15 sqq. 31*): **a** *exempla varia selecta*: RHET. Her. 4, 44, 57 sapiens nullum pro -a periculum vitabit, ideo quod saepe, cum pro -a perire noluerit, necesse erit, cum -a pereat (*syn.* patria). CIC. inv. 2, 168 in

[Gitner]

-a quaedam sunt, quae … ad corpus pertinent civitatis, ut agri, portus, pecunia, classis …, quibus rebus incolumitatem … retinent civitates, aliae vero, quae iam quiddam … minus necessarium conficiunt, ut urbis egregia exornatio. rep. 1, 11 de rationibus -arum aut constituendarum aut tuendarum. 1, 41 omnis … populus …, omnis civitas …, omnis -a … consilio quodam regenda est. 1, 44 loquor de tribus his generibus -arum non turbatis atque permixtis, *sc. quae gubernantur ab uno aut a viris delectis aut ab omnibus civibus* (1, 45 quartum quoddam g. -ae maxime probandum esse sentio, quod est ex eis … permixtum tribus. leg. 2, 23 g. illud optimum -ae. *al.* AMPEL. 50, 1 -arum tria g. sunt: regium optimatum populare. GELL. 20, 1, 22). 1, 48 si … ius suum populi teneant …, quippe qui domini sint legum, iudiciorum, belli, pacis, foederum, capitis uniuscuiusque, pecuniae: hanc unam rite -am, id est rem populi, appellari (*cf. -am ab singulorum dominatione distinctam*: 3, 43 ubi tyrannus est, ibi … dicendum est nullam esse -am). off. 1, 92 maximas geri res … ab is, qui -as regant. Att. 7, 11, 3 'non est … in parietibus -a' – at in aris et focis (*cf. Thuc. 7, 77, 7 ἄνδρες … πόλις, καὶ οὐ τείχη κτλ.*). ad Q. fr. 1, 1, 29 ⌊Plato⌋ tum denique fore beatas -as putavit, si aut docti ac sapientes eas regere coepissent aut *eqs.* (⌊ ⌋ *sc. rep. 473$^{C\text{-}D}$ ἐὰν … ἢ οἱ φιλόσοφοι βασιλεύσωσιν ἐν ταῖς πόλεσιν ἢ κτλ. item pendent* HIER. in Ion. 3, 6 l. 193 D. Plato dicit felices fore -as, si *eqs.* PRVD. c. Symm. 1, 31 esset publica res … tunc fortunata satis, si … regnarent sapientes**)**. NEP. Dion 6, 4 non posse bene geri -am multorum imperiis (*sec. Hom. B 204 οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη*). SEN. clem. 1, 19, 8 *rex clemens* adsiduis bonitatis argumentis probavit non -am suam esse, sed se -ae (*sim.* benef. 4, 32, 2). dial. 8, 8, 1 quid … interest, quomodo sapiens ad otium veniat, utrum quia -a illi deest, an quia ipse -ae, si omnibus ⟨de⟩futura -a est? semper autem deerit fastidiose quaerentibus. QVINT. decl. 265, 12 quid … magis in ulla -a curari … oportet quam religionem? TERT. pall. 5, 5 quae *medicinae* facilius publicis rebus et civitatibus et imperiis bonas valetudines conferent quam tuae operae. AVG. civ. 2, 21 p. 81, 10 ex illis suis definitionibus colligit *Scipio* tunc esse -am, id est rem populi, cum bene ac iuste geritur sive ab uno rege sive a paucis optimatibus sive ab universo populo. OROS. hist. 7, 43, 6 sine quibus *legibus* -a non est -a. *al.* **b** *in titulo vel designatione operis (cf. p. 1400, 22. 1404, 42): Ciceronis, sc.* de -a (*huc alludit Cic. ad Q. fr. 3, 5, 1* sermo … de optimo statu civitatis et de optimo cive): CIC. leg. 2, 23 in illis de -a libris. Tusc. 1, 53 illa ratio … Platonis (*Phaedr. 245^{C}–246^{A}*), quae … a me autem posita est in sexto libro de -a: '…' (*rep. 6, 27 sq.*). div. 2, 3. Att. 4, 16, 2 hanc … de -a, quam institui, disputationem. *al.* SEN. epist. 108, 30 cum Ciceronis librum de ⟨re p.⟩ (*suppl. Erasmus*) prendit *quidam.* 108, 34. PLIN. nat. praef. 7. 22 qui *Cicero* de -a Platonis se comitem profitetur. GELL. 1, 22, 8 in libro … de -a secundo. *al. Platonis, sc. πολιτεία* (*cf. l. 41; fort. huc* CIC. rep. 1, 16 cum … de -a disputet *Socrates*): CIC. leg. 2, 14 Plato …, qui princeps de -a conscripsit. GELL. 14, 3, 3 inclito illi operi Platonos, quod de optimo statu -ae civitatisque administrandae scriptum est. CHALC. comm. 5 cum pridie Socrates decem libris omnibus de -a disputasset. HIST. AVG. Alex. 30, 1 de -a libros Platonis legens. BOETH. arithm. 2, 46, 7 l. 56 ex lectione Platonis in libris de -a. *al. Aristotelis, sc. πολιτικά*: CIC. ad Q. fr. 3, 5, 1 *admonitus sum* Aristotelem …, quae de -a et praestanti viro scribat, ipsum loqui, *sc. non inductis aliis personis.*

B *in contextibus peculiaribus vergit in notionem q. e.*: **1** *administratio, gubernatio civitatis* (*de singulis negotiis publicis v. p. 1413, 22 sqq.*): **a** *strictius de opera, quam navant fungentes munere publico*: **α** *quolibet, sc. potius de administratione*: Ⓘ *gerenda*: Ⓐ -am (partem, nihil -ae *p. 1406, 1 sqq.*) gerere: *in bello* (*ut usum vix a p. 1413, 22 sqq. distinguas; cf. l. 74*): PLAVT. Amph. 196 *rex* me … praemisit domum, ut haec nuntiem uxori suae, ut gesserit -am ductu, imperio, auspicio suo. 524. CIC. Verr. II 3, 185 saepe … nostri imperatores superatis hostibus, optime -a gesta scribas suos anulis aureis … donarunt. Phil. 5, 40 (*in senatus consulto*) cum a M. Lepido imperatore … saepe numero -a et bene et feliciter gesta sit. *al.*). CAES. civ. 1, 7, 7 cuius imperatoris ductu novem annis -am felicissime gesserint *milites.* SALL. Iug. 100, 5 -a … bene atque decore gesta. LIV. 2, 64, 5 in Volscis -a egregie gesta cum ducis tum militum opera. *al.* VERR. FL. frg. Gell. 5, 17, 2 (*inde sim.* FEST. p. 178 [*suppl. e* PAVLO]) *re divina intempestive facta* proximo … proelio -am male gestam esse. *al. cetera exempla*: PLAVT. Curc. 552 quīs *tabellis obsignatis* -a et privata geritur, nonne eis crederem? (*item disting.*: LIV. 39, 40, 4 nulla ars neque p. neque publicae rei gerendae ei *Catoni* defuit. IVST. 8, 2, 11 *p. 1406, 3*). ENN. scaen. 260 multi suam rem bene gessere et publicam patria procul (*item disting.*: VLP. dig. 25, 4, 1, 13 servus iste … debet audiri rem et publicam et s. gerens). CIC. inv. 1, 4 dignus, qui -am gerere. rep. 2, 1 tantus erat in homine *Catone* usus -ae, quam et domi et militiae … gesserat. 2, 70 sine summa iustitia -am geri nullo modo posse. *al.* BELL. Alex. 65, 1 multa Romae male … administrari neque ullam partem -ae satis commode geri **(***cf.* nihil -ae gerere: LIV. 42, 26, 1 n. … -ae eo anno consules gesserant. IVST. 8, 2, 11 n. sine maiestate *Apollinis* … aut privatae aut publicae rei gesserant *Athenienses* [*nisi ad p. 1413, 45 sqq.*]**)**. LIV. 3, 19, 11 illo die, quo ego *Cincinnatus* consul sum creatus, male gesta -a est. *al.* Ⓑ *vario usu*: GRACCH. or. frg. Gell. 11, 10, 3 quo facilius vestra commoda et -am administrare possitis **(***al., v. vol. I 732, 3 sqq. et e. g.* CIC. Verr. II 1, 34 hominis *Verris* principium magistratuum gerendorum et -ae administrandae. 2, 138 sic census habitus est …, ut eo censu nullius civitatis -a posset administrari. *nisi partim ad A***)**. CIC. S. Rosc. 3 nondum ad -am accessi **(**Verr. II 1, 33 antequam iste ad magistratus remque publicam accessit. rep. 1, 9. *al.* NEP. Con. 1, 1. SEN. dial. 8, 3, 2 ⌊Epicurus⌋ ait: 'non accedet ad -am sapiens *eqs.*' [⌊ ⌋ *v. frg. 8 p. 94, 21 U. πολιτεύσεται*]. *al., v. etiam p. 1398, 16***)**. Verr. II 3, 210 qui *homines* tum versati sunt in -a (Sull. 11 penitus. Balb. 14 cum in tanta -a versere, *Pompei,* et maximis negotiis praesis. rep. 1, 12 in media -a. *al., e. g. l. 24*). Sest. 14 iu⟨ventu⟩ti -ae capessendae auctoritatem disciplinamque praescribere **(**de orat. 2, 106 Carboni tribuno plebis … -am capessenti. *al.* Q. CIC. pet. 53. SALL. Catil. 52, 5 [*ad senatores*] expergiscimini … et capessite -am! Iug. 85, 47. Ps. SALL. rep. 2, 1, 3 mihi studium fuit adulescentulo -am capessere [*postea p. 1408, 65*]. *al.***)**. SENT. trib. pl. (Ascon. Mil. p. 40, 25; *a. 58 a. Chr.*) praesidiis dispositis a re p. remotus [sum] Cn. Pompeius obsessus⟨que⟩ est **(***i. ab administratione publica [aliter p. 1401, 52] ut*: CIC. de orat. 2, 56 cum a -a r. atque … in exilium pulsus esset *Thucydides* [*opp.* in -a versatus]. CAES. civ. 3, 21, 3 senatus … Caelium *praetorem* ab -a removendum censuit. LIV. 5, 11, 11. *al.; cf.* summovere a -a: VELL. 2, 68, 2. 2, 68, 5 censoriā … notā. SEN. dial. 4, 34, 3 QVINT. inst. 11, 1, 85**)**. SALL. Iug. 41, 2 ante Carthaginem deletam populus et senatus Romanus placide … inter se -am tractabant. LIV. 27, 6, 18 censores neque senatum legerunt neque quicquam publicae rei egerunt **(**42, 10, 15 consules … abituros esse denuntiarunt nec q. -ae acturos. *cf.* TAC. ann. 12, 5, 3 summam … -am agi [16, 28, 1]. PAVL. dig. 4, 6, 35, 8 agere -am [*ibid.* -ae administrandae causa]. *al.***)**. SEN. dial. 1, 3, 6 rus suum, quantum a -a vacavit, fodit *Fabricius* (SYMM. epist. 3, 7 si quid ab -a vacas). *al.*

Ⓘⓘ *deliberanda, disputanda*: Ⓐ *in senatu respiciuntur*: ① *relationes a magistratibus factae* **(***cf.* GELL. 14, 7, 9 [*e Varrone*] referri oportere aut infinite de -a aut de singulis rebus finite. *rem fusius tractant Mommsen, Staatsrecht III 956 sqq., O'Brien Moore, RE suppl. VI 709***)**: S. C. Cic. Phil. 8, 14 (*a. 121 a. Chr.*) quod L. Opimius consul verba fecit de -a, de ea re ita censuerunt, uti L. Opimius ⌊-am defenderet⌋ (*ad p. 1399, 60 sqq.; cf. de eadem re Plut. C. Gracch. 14, 3 σῴζειν τὴν πόλιν*). CIC. Catil. 3, 13 senatum consului de summa ⌊-a⌋, quid fieri placeret **(**[-ae (salute) *var. ll.*]. LIV. 26, 10, 2 consules senatusque in castra venerunt; ibi de s. -a consultatum [s. re, s. -ae *var. ll.*]. SVET. Iul. 28, 2. PANEG. 6, 8, 2 quamquam tu ad seniores principes de s. -a, quid fieri placeret, rettulisses**)**. Sull. 65 L. Caecilius *tribunus plebis* egit de -a multa. CAES. civ. 1, 1, 1 (2) referunt consules de -a ⌊infinite⌋ (in civitate *trad., corr. Hotomanus coll. l. 37*). LIV. 26, 1, 1 consules cum idibus Martiis magistratum inissent, … de -a, … de provinciis exercitibusque patres consuluerunt (*occasione sollemni ut*: 26, 27, 17 de -a … ac de provinciis ambo consules ad senatum rettulere. 31, 5, 4 ut de -a deque provinciis senatum consulerent *consules. al. apud eundem*). SVET. Iul. 34, 2 Romam iter convertit appellatisque de -a patribus validissimas Pompei copias … invasit. GELL. 6, 3, 18 cum senatus de -a consulitur (*sc. a. 167 a. Chr.; postea: Catoni* pro utilitatibus publicis ac pro salute sociorum … indignanti). *al.* ② *sententiae a senatoribus prolatae*: CIC. Att. 1, 16, 9 ut id. Mai. in senatum convenimus, rogatus ego sententiam multa dixi de summa -a. Phil. 1, 1 ante quam de -a, patres conscripti, dicam. 3, 6 de legione Martia, quoniam longo intervallo loqui nobis de -a licet, *non* sileri potest. fam. 10, 28, 2 cum senatum … tribuni pl. vocavissent deque alia re referrent, totam -am sum complexus (*spectat ad Phil. 3, v. supra*). *al.* Ps. CIC. epist. ad Oct. 1 si … mihi licitum fuisset … venire in senatum coramque de -a disputare. LIV. 3, 39, 2 L. Valerium Potitum …, priusquam ordine sententiae rogarentur, postulando, ut de -a liceret dicere, … tumultum excivisse (*sim.* 3, 41, 1).

Ⓑ *extra senatum*: CIC. Verr. I 36 me populus Romanus … secum agere de -a ac de hominibus improbis voluit. CAES. Gall. 1, 34, 1 *aliquo loco delecto* de -a et summis utriusque rebus cum eo *Ariovisto* agere. 6, 20, 3 *Gallis* de -a nisi per concilium loqui non conceditur. LIV. 2, 37, 2 *princeps Volscorum* ad consules venit; dicit esse, quae secreto agere de -a velit. 27, 29, 3 cum quibus *senatus legatis,* quae vellet, de -a loqueretur *consul in itinere detentus.* 31, 5, 4 (*verba precationis*) quod senatus populusque Romanus de -a deque ineundo novo bello in animo haberet. FEST. p. 198 'orare' antiquos dixisse pro 'agere' testimonio sunt [quod] et oratores et i, qui nunc quidem legati, tunc vero oratores, quod -ae mandatas partis agebant. *al.*

[Gitner]

β *superiore, ut vergat in vim summae potestatis publicae*: CIC. leg. agr. 2, 87 in id oppidum *Capuam* homines nefarie -am vestram transferre conantur **(**[*postea p. 1408, 15*]. *paulo aliter*: FLOR. epit. 1, 21 *servi Volsiniorum* translata … in se -a dominabantur. IVST. 5, 3, 2 si -a a populo translata ad senatum foret [*cf. 5* imperium ad senatum transfertur]. AVG. civ. 2, 18 p. 74, 11 [*e Sall. hist. prol.*]**)**. LIV. 4, 56, 12 si quando promiscui honores, communicata (*sc. cum plebe*) -a esset. AT. CAP. Gell. 13, 12, 2 divo Augusto iam principe et -am obtinente. SEN. benef. 5, 16, 4 *Cn. Pompeius* ita ⌞cum tertio⌟ -am dividit, ut tamen in sua domo duae partes essent (⌞ ⌟ dum t. *trad.,* dominis tribus [*ex* dom. III*?*] *Préchac, aliter alii*). SVET. Aug. 28, 1 de reddenda -a bis cogitavit (*postea*: reputans … illam plurium arbitrio temere committi in retinenda perseveravit). IVST. 21, 4, 3 ut … senatum … interficeret orbamque -am *Karthaginiensem* facilius invaderet *Hanno* (*cf. 1* regnum … invadere). HIST. AVG. Pesc. 4, 4 ubi per senectutem Aelius Corduenus *dux* -am recusaverit. *al.*

b *laxius*: **α** *de condicione, qualitate sim. administrationis* (*exempla selecta; paulo aliter sub 5*): CIC. Verr. II 1, 37 quod *quaestor* de -a sensit, ita sensit, ut nec fidem suam nec morem maiorum … laederet (Sest. 114 aliud atque homines exspectabant. fam. 13, 68, 2 de -a summa quid sentiam. Q. CIC. pet. 5 nos semper cum optimatibus de -a sensisse, minime popularīs fuisse. *al.; cf. l. 23*). Catil. 4, 9 hanc … in -a (-am *codd. plerique*) viam, quae popularis habetur. prov. 25 ego me a C. Caesare in -a dissensisse fateor et sensisse vobiscum, *patres conscripti* (ad Q. fr. 3, 4, 2 *Pompeius* in -a me a se dissentientem non tulit. *cf.* GELL. 12, 8, 1 *Scipio et Gracchus* dissenserunt saepenumero de -a). div. 2, 7 *post otium coactum* de -a consuli coepti sumus (Ps. SALL. in Tull. 3). POMP. Cic. Att. 8, 12^{b}, 1 miror … potius ab aliis quam a te de -a me certiorem fieri. LIV. 38, 32, 6 *principes legationis Achaeorum* dissidentes in ⌞-a⌟ (p. r. *var. l.*) tum quoque minime inter se convenientes orationes habuerunt. QVINT. inst. 12, 2, 28 quae potest materia reperiri ad graviter … dicendum magis abundans quam de virtute, de -a *eqs.*? PLIN. epist. 3, 20, 10 haec tibi scripsi, primum ut aliquid novi scriberem, deinde ut non numquam de -a loquerer. *al.* **β** *de occupatione, vita sim. publica* (*exempla selecta*): CIC. Mil. 5 *nos* spe … praemiorum ad -am adducti. off. 3, 1 a -a forensibusque negotiis … prohibiti otium persequimur. SALL. Catil. 4, 1 animus ex multis miseriis … requievit et mihi relicuam aetatem a -a procul habendam decrevi (19, 2 a -a p. esse. Iug. 4, 3 decrevi p. a -a aetatem agere). NEP. Att. 6, 1 in -a ita est versatus, ut semper optimarum partium … esset. RVT. LVP. 1, 17 *Adimantus* est homo cum vehemens in -a, tum oris satis liberi. VELL. 2, 33, 3 ut primum ad -am adgressus est *Pompeius.* GELL. 3, 13, 3 Callistratus Athenis orator in -a fuit, quos illi *δημαγωγούς* appellant. *al.*

2 *utilitas, salus publica*: **a** *exempla varia*: PLAVT. Persa 75 sumne ego stultus, qui rem curo publicam? (*huc traximus coll. p. 1412, 17; paulo aliter vol. IV 1497, 40*). Trin. 38 vincunt illud *pluribus* conducibile gratiae, quae in rebus multis opstant … remoramque faciunt rei privatae et publicae. CIC. S. Rosc. 143 qua *oratione* me uti -a et dolor meus et istorum iniuria coegit. Tull. 36 maximam rem coniunctam cum summa -a fortunisque privatorum **(**Flacc. 94 quid … de salute omnium nostrum, de fortunis civitatis, de s. -a [rei p. *trad.*] taceo? *al.* LIV. 33, 45, 4 quae *res* maturata dilatave non ita magni momenti ad s. -am esset. *al.***)**. Marcell. 20 viris bonis …, non … pravitate lapsis, sed opinione offici stulta fortasse … et specie quadam -ae. fam. 15, 2, 7 cum -a postularet …, ut quam primum exercitum ad Ciliciae finis adducerem. *al.* LIV. perioch. 118, 1 Brutus … sub praetexto (-tu *var. l.*) -ae … exercitum … in potestatem suam redegit (*cf.* TAC. hist. 3, 80, 1 ut praetexto -ae concordiam … suaderent *legati*). LEX Irnit. 5 A 7 si qua … erunt, de quibus ad decuriones referendum esse pro -a IIviro … videbitur. *al.* **b** *in locut. praepos.* e(x) -a **(***cf.* CIC. orat. 158 dicunt … ‘e -a’; … *in ‘ex -a’* esset asperitas, nisi litteram *x* sustulisses. CHAR. gramm. p. 305, 7 [*e Palaem.*] e -a est, id est pro -a. *respectus utilitatis agnosci potest et in aliis locut. praepos. sub IIIC allatis, velut* -ae causa, contra -am, ob -am [*cf. enim p. 1377, 18 sqq.*]**)**: S. C. Suet. rhet. 25, 2 (*a. 161 a. Chr.*) ita censuerunt, ut M. Pomponius praetor animadverteret curaretque, uti ei e -a fideque sua videretur, uti Romae ne essent *philosophi et rhetores* **(***eandem formulam v. vol. VI 1, 679, 15 sqq.; gr. resp. ἐκ τῶν δημοσίων πραγμάτων πίστεώς τε τῆς ἰδίας S. C. de Asclep. [CIL I^{2} 588; a. 78 a. Chr.] 31 et sim. iam in S. C. de Thisb. [a. 170 a. Chr.], quod lat. non exstat, v. Bruns^{7} p. 167***)**. *et saepius, v. p. 1412, 53 et vol. V 2, 1110, 46 sqq.*

3 *facultates publicae, opes, patrimonium civitatis* (*hucine p. 1404, 26 sqq. 47 sqq. 1409, 26? magis corporalia v. p. 1413, 53 sqq.*): CATO orat. 97 *luxuriosus,* qui pro -a, non pro sua, obsonat. 231 iure, lege, libertate, -a communiter uti oportet: gloria atque honore, quomodo sibi quisque struxit. CIC. Verr. II 5, 58 omnia …, quae tu de -a detraxeris. p. red. in sen. 11 qui cum suam rem non minus strenue quam postea publicam confecisset, egestatem et luxuriem domestico lenocinio sustentavit. CIL X 7954 (*saec. I^{2}*) quae *sestertium milia* … rei p(ublicae) intulit *duumvir* **(**INSCR. Année Épigr. 1992 n. 1766 [*saec. II^{2}*] *quidam pecuniae summam* rei p(ublicae) intulerunt. COD. Iust. 6, 1, 5 [*a. 319*] summa inferenda -ae … civitatis. *al., v. vol. VII 1, 1377, 14 sq.***)**. VLP. dig. 47, 2, 31, 1 si quis tabulas instrumentorum -ae municipii alicuius aut subripuerit aut interleverit, Labeo ait furti eum teneri (*postea p. 1413, 63*). CIL II 1957 *quidam pecuniam* d(edit), ut aes alien(um) rei p(ublicae) Cartimitan(ae) lib(eraret).

4 *forma, constitutio civitatis*: **a** *respectu vario*: CIC. Verr. II 3, 162 eius modi -a debet esse, et erit veritate iudiciorum constituta, ut inimicus neque deesse nocenti possit neque obesse innocenti **(**Phil. 2, 92 constituta -a videbatur aliis, mihi vero nullo modo [*spectat ad l. 35 sqq., ut* SEN. dial. 11, 16, 1]. rep. 2, 2 legibus atque institutis. *al.* TAC. ann. 1, 9, 5 principis nomine constitutam -am. *al.; cf.* constitutio -ae: CIC. rep. 1, 69 in hac … permixta c. -ae. 1, 70 -arum … c. 2, 37 VITR. 1 praef. 2**)**. leg. agr. 2, 87 (*antea p. 1407, 2*) quo in oppido *Capua* maiores nostri nullam omnino -am esse voluerunt (*cf.* Catil. 3, 25 non illi *discordes* nullam esse -am, sed in ea, quae esset, se esse principes … voluerunt). Sest. 30 hic *Clodius* … umquam ausus esset senatum de -a tollere? (55 ut censoria notio … de -a tolleretur. Vatin. 35 ut patres conscripti ex -a funditus tollerentur. *al.* LIV. 3, 9, 8 *leges ferre* ad tollendum -ae consulare imperium. *al.*). rep. 1, 50 ceteras … -as ne appellandas quidem putant eis nominibus, quibus illae sese appellari velint, *velut regno.* 1, 65 est … accuratius mihi dicendum de commutationibus -arum (2, 63 totius c. -ae. fam. 13, 10, 2 ante hanc c. -ae. Ps. CIC. epist. ad Oct. 7 tam variam -ae c.). *ibid.* huius regiae *-ae* (*cf.* -a regalis: 3, 47; popularis: 3, 48 SCHOL. Ter. Bemb. Ad. 439; sacerdotalis: IVLIAN. in Os. 2, 9 -am de sacerdotali ad regiam transtulerunt *Israhelitae*. 13, 9 in Am. 5, 10). leg. 2, 23 optimae -ae leges dare consentaneas (*cf. p. 1405, 10*). *al.* VELL. 2, 125, 1 *legiones* profunda confundendi omnia cupiditate novum ducem, novum statum, novam quaerebant -am. *al.* **b** *respiciuntur magistratus* -ae constituendae (causa) *creati:* *dictator* **(***cf. de Sulla Appian. civ. 1, 99, 3 δικτάτορα ἐπὶ θέσει νόμων … καὶ καταστάσει τῆς πολιτείας, quod a viris doctis fere vertitur ‘dictator legibus faciendis [vel scribundis] et -ae constituendae’***)**: CIL I^{2} 2969 (*a. 45/44 a. Chr.*) C. Iulio C. ⟨f. Cae⟩sare … imperato⟨re, dict(atore)⟩ rei public⟨ae constit⟩uendae. *triumviri -ae constituendae a. 43–32 a. Chr.* (imperator -ae c. *l. 40,* triumvir -ae *l. 43 sqq.; gr. v. l. 47 sqq. et Magie, De Rom. iuris … vocabulis, 1905, 99 sq.; exempla selecta, cf. l. 11. p. 1398, 6.*): CIL IX 2142 C. Iulio C. f. Caesari imp., triumviro r. p. c., patrono. XII 4340 (*a. 44/31 a. Chr.*) ⟨III⟩viri r. p. c. INSCR. numm. lib. rei publ. n. 488 Anton(ius) imp(erator) r. p. c. n. 516 M. Antonius imp. IIIvir r. p. c. INSCR. lib. rei p. Degrassi 1276 M. Lepido imp. tert(ium), pont. max., IIIvir(o) r. p. c. bis, cos. iter(um). EDICT. Caes. Oct. (Chart. lat. ant. X 416) 2, 3 imp. Caesar ⟨d⟩ivi filius trium⟨v⟩ir -ae ⌞consul ter⌟ dicit: *eqs.* (⌞ ⌟ *sunt qui coni.* const(ituendae) iter(um) *vel* const. ter(tium); *cf.* NEP. Att. 12, 2 M. Antonius, triumvir -ae ⟨c.⟩**)**. R. GEST. div. Aug. 1 ⟨p⟩opulus … me consulem … et trium virum -ae constituend⟨ae creavit⟩ **(***gr. τὴν τῶν τριῶν ἀνδρῶν ἔχον⟨τα ἀρχὴν ἐπὶ⟩ τῇ καταστάσει τῶν δ⟨η⟩μοσίων πρα⟨γμάτων⟩***)**. 7 (*loco lacunoso, suppl. sec. gr. τριῶν ἀνδρῶν ἐγενόμην δημοσίων πραγμάτων κατορθωτής*). *al.* *decemviri legibus (sc. XII tabularum) scribundis* **(***minus technice, cf. enim e. g. Fast. cos. Capitol. a. 451* [*Inscr. Ital. XIII 1 p. 27*] decemviri consular⟨i imp⟩erio legibus s⟨cribundis⟩**)**: AMPEL. 29, 2 *populus Romanus* decemviros legum ferendarum et -ae c. causa paravit. **c** *respicitur forma coloniae sec. ius Italicum*: VLP. dig. 50, 15, 1, 2 *colonia* Heliupolitana, quae a divo Severo … Italicae coloniae -am accepit (*cf. e. g. 3* Laodicena colonia …, cui divus Severus ius Italicum … concessit).

5 *condicio, status civitatis* (*paulo aliter sub 1bα*): CIC. Mur. 42 *Murena* habuit … dilectum in Vmbria; dedit ei facultatem -a liberalitatis. Mil. 93 (*verba Milonis*) valeant cives mei …; tranquilla -a mei cives … sine me ipsi … perfruantur! … si mihi bona -a frui non licuerit, at carebo mala (OROS. hist. 7, 35, 10. *cf. l. 69*). leg. 3, 41 est senatori necessarium nosse -am …: quid habeat militum, quid valeat aerario *eqs.* Att. 4, 10, 1 ⟨ut⟩ a ceteris oblectationibus deseror … propter -am, sic litteris sustentor. fam. 15, 6, 2 (*Catoni*) te propediem videbo, atque utinam -a meliore, quam timeo! Ps. SALL. rep. 2, 1, 3 (*antea p. 1406, 20*) in ea *-a* cognoscenda multam magnamque curam habui. TAC. dial. 36, 2 horum … temporum oratores ea consecuti sunt, quae composita et quieta et beata -a tribui fas erat **(**[*opp.* perturbatione ac licentia]. ann. 4, 1, 1 nonus Tiberio annus erat c. -ae, florentis domus. OROS. hist. 7, 35, 23 c. tranquillataque -a**)**. DECL. in Catil. 1 si quid precibus … valuissemus, iamdudum … potiremur -a nostra florentissima.

II *transfertur ad quamlibet congregationem*: **A** *universarum rerum, i. ad mundum sim.*: CIC. nat. deor. 2, 78 *deos* unum mundum ut communem -am atque urbem aliquam regentīs. MANIL. 5, 738 ut … per ingentīs populus discribitur urbes …, sic etiam magno quaedam ⌞-a⌟

mundo est, quam natura facit (‹ ›) respondere *vel* res pendere *codd., corr. Bentley*). SEN. dial. 8, 4, 1 duas -as animo complectamur, alteram magnam et vere publicam, qua dii atque homines continentur …, alteram, cui nos adscripsit condicio *alicubi* nascendi. *ibid.* quidam eodem tempore utrique -ae dant operam, maiori minorique, quidam tantum minori, quidam tantum m. (8, 4, 2 huic m. -ae et in otio deservire possumus). epist. 68, 2 cum sapienti -am ipso dignam dedimus, id est mundum, non est extra -am (*ad p. 1407, 33 sqq.*), etiam si recesserit. *al.* TERT. apol. 38, 3 *nobis nulla est* magis res aliena quam publica (*ad p. 1407, 33 sqq.*); unam omnium -am agnoscimus, mundum. LACT. epit. 2, 5 in hac mundi -a nisi unus fuisset moderator, … soluta fuisset omnis haec moles ([*cf. 3* rerum summa]. ira 10, 42 in huius m., ut ita dixerim, -a). AVG. civ. 11, 22 p. 490, 27 quantum … universitati rerum … tamquam in communem -am conferant *ignis, frigus, ferae sim.* trin. 3, 4, 9 in ista totius creaturae amplissima quadam immensaque -a. BOETH. cons. 4, 6, 55 quod … malum omne de -ae suae terminis … eliminet *deus.*

B *animantium*: **1** *hominum*: **a** *usu communi respicitur: totum genus humanum*: SEN. dial. 2, 19, 4 esse aliquid (aliquem *dett.*) invictum, esse aliquem, in quem nihil fortuna possit, e -a est generis humani. AVG. in euang. Ioh. 8, 2 adtendite universum orbem terrarum ordinatum in ipsa humana -a (EVCHER. laud. her. 31 [*ad Hebr. 11, 38*] *heremitae* alieni sunt ab illo -ae h. tumultu). *collegium*: CIL VI 9254, 8 (*saec. I in.*) collegio centonariorum … effigiem Cupidinis … *quidam* decurio d(onum) d(edit); hoc amplius ark(ae) rei p(ublicae) collegii s(upra) s(cripti) donum dedit *denarios tot*. INSCR. Année Épigr. 1982 n. 680 (*e Gallia Narb.; saec. II²*) *sestertios tot* rei pub(licae) (se)virorum reliquit ad ludos seviral(es) in perpet(uum) celebrandos Daphnion lib(ertus) (*nisi ad p. 1407, 69 sqq.*). *familia servorum*: SEN. epist. 47, 14 honores illis *servis* in domo gerere, ius dicere permiserunt et domum pusillam -am esse iudicaverunt *maiores*. PLIN. epist. 8, 16, 2 servis -a quaedam et quasi civitas domus est. **b** *usu christiano respicitur civitas: caelestis, omnium fidelium*: AVG. civ. 2, 19 p. 77, 24 in illa angelorum quadam sanctissima … curia caelestique -a, ubi dei voluntas lex est **(**[*opp.* pessimam … flagitiosissimamque -am]. epist. 138, 17 propter adipiscendam sempiternam salutem et sempiterni cuiusdam populi c. divinamque -am. *al.***)**. 2, 21 p. 83, 9 vera … iustitia non est nisi in ea -a, cuius conditor rectorque Christus est. op. monach. 25, 33 omnium … Christianorum una -a est. in psalm. 61, 4 l. 16 (*l. 10 sq.* si … in membris Christi es) ad communem hanc quasi -am nostram quisque pro modulo nostro exsolvimus, quod debemus. 61, 8 l. 18 (*l. 1* sunt istae duae civitates permixtae interim) omnes, de quibus dictum est: '…' (*Matth. 23, 3*), cives sunt Babyloniae, administrantes -am civitatis Ierusalem. GREG. M. moral. 4, 55 *angeli* bene etiam consules vocantur, quia spiritali -ae consulunt, dum nos sibi ad regnum socios iungunt. *al.* *terrena* (*addas l. 34*): AVG. epist. 96, 1 ut, quanto plus potes in hac terrena -a, tanto plus inpendas caelesti … civitati **(**op. monach. 25, 32 huius t. -ae antiqui principes [*opp.* aeternae illius civitatis Hierusalem caelestis]. in psalm. 51, 6 magistratus est, … imperator est, -am gerit t. *al.***)**. in psalm. 26, enarr. 2, 18 (*respic. imperium Rom. partim a barbaris vastatum*) secundum hanc civitatem *Babyloniam* -a quaedam dicitur, quam modo videtis senescere. *al.*

2 *animalium*: PLIN. nat. 11, 11 *apes* laborem tolerant, opera conficiunt, -am (semper *codd.*) habent, consilia privatim ac duces gregatim. 11, 108 iis *formicis est* -ae ratio, memoria, cura.

III *iuncturae potiores ad I et II*: **A** *verbales*: **1** *c. praepos.*: accedere ad -am: *v. p. 1398, 16. 1406, 10 sqq.* agere de -a (*cf.* agere -am *p. 1410, 23*): *v. p. 1406, 46. 66 sq. 69. al., e. g.* CIC. Att. 7, 3, 2 utrumque … simul agi non potest, et de triumpho … et de -a. fam. 10, 28, 2 LIV. 26, 26, 5. consulere de -a (*cf. p. 1410, 4 sqq.*): *v. p. 1406, 42. 49. 51. 54. 1407, 26. al., e. g.* PS. SALL. in Tull. 3. mereri (meritus, merens) de -a: *v. p. 1398, 7 sq. 1400, 32. 59. 1404, 1. et saepe.* pertinere ad -am: *v. p. 1412, 4 et vol. X 1, 1796, 72. 1798, 32. 36 sqq.* referre de -a: *v. p. 1406, 37. 45. 47. 51 et* S. C. Cic. fam. 8, 8, 6 (*a. 51 a. Chr.*) *ne quis intercedat,* quo minus de -a … ad senatum referri … possit. CIC. Phil. 3, 24. *al.* re-, summovere a -a: *v. p. 1406, 22 sqq.* tollere de/ex -a: *v. p. 1408, 18 sqq.* versari in -a: *v. p. 1406, 14 sqq. 1407, 38.*

2 *c. nom.* -a: florere (*cf. p. 1411, 64*): *v. vol. VI 1, 919, 59 sqq.* (*cf.* SVLP. RVF. Cic. fam. 4, 5, 5 *Tulliam* una cum -a floruisse; … cum -a occideret, vita excessisse). perire: *v. vol. X 1, 1336, 48 sqq.*

3 *c. gen.* -ae: interest: CIC. leg. agr. 2, 73 ut nihil intersit -ae, colonia deducatur … necne. CAES. Gall. 2, 5, 2 -ae communisque salutis. LIV. 26, 31, 10 magis -ae quam mea. VELL. 2, 72, 2 quantum -ae interfuit Caesarem potius habere quam Antonium principem. 2, 127, 2 TAC. hist. 3, 86, 2. *al.* misereri, miseretur: CATO orat. 171 uti in hac contumelia … rei quoque publicae … miserear. SCIP. min. or. frg. Macr. Sat. 3, 14, 7 quod me -ae maxime miseritum est. QVADRIG. hist. 83 ecquando te nostrum et -ae miserebitur?

4 *c. dat.* -ae: benefacere: *v. vol. II 1875, 79 sqq.* conducere: *v. vol. IV 161, 56 sqq.* consulere (*cf. p. 1409, 58*): RHET. Her. 4, 19, 26 nec -ae consuluisti nec amicis profuisti. CIC. inv. 1, 5 fuit … -ae consulendum. Verr. II 1, 21 fam. 10, 1, 3. *al.* BRVT. Cic. fam. 11, 23, 1 SALL. Catil. 37, 8 or. Cottae 13 LIV. 42, 25, 11. *al.* expedire: *v. vol. V 2, 1614, 49 sq. 78. 1615, 49. 1616, 19. al., e. g.* SYMM. rel. 3, 14 cui *-ae* numquam expediit, ut ingrata sit. polliceri: CIC. rep. 1, 11 p. operam suam -ae (LIV. 5, 7, 7). PLANC. Cic. fam. 10, 8, 3 quae -ae bonisque omnibus polliceremur. CIL VIII 2353 (*a. 160/2*) statuam … *quidam* r(ei) p(ublicae) ‹positurum› se pollicitus erat (*nisi dat. pendet e ‹ ›*). INSCR. Année Épigr. 2008 n. 568 (*saec. II*) qu⟨ae⟩ *duumvir* … ⟨r(ei)⟩ p(ublicae) pollicitu⟨s est⟩. EPIST. imp. Carac. dig. 50, 12, 1, 5 qui non ex causa pecuniam -ae pollicentur. VLP. dig. 39, 5, 19 pr. utrum ob causam … iustam -ae *donationem* promittat quis vel polliceatur an non. *al.* praeesse: *v. p. 1399, 36, ceterum* CIC. off. 1, 79 qui togati -ae praesunt. 1, 85. 89. 2, 77 SYMM. rel. 34, 13 SCHOL. Cic. Bob. p. 128, 15. *al.* praeficere: CIC. Flacc. 16. prodesse: *v. vol. X 2, 2244, 68 sqq.* prospicere: *v. ibid. 2222, 37 sqq.*

5 *c. acc.* -am: **a** *regere sim.* (*cf.* praeesse *l. 16 sqq.*): administrare: *v. p. 1399, 29. 43. 1406, 7 sqq., ceterum e. g.* SEN. dial. 8, 6, 5 (*cf.* CIC. inv. 2, 55 aliquid de -a … administrare). agere: *v. p. 1406, 31 sq.* (*cf.* quicquam, nihil -ae agere *p. 1406, 30 sq.,* partes -ae agere *p. 1406, 74,* agere de -a *p. 1409, 55*). curare: *v. l. 37. p. 1399, 66. 1407, 43 et vol. IV 1497, 40 sqq., ceterum e. g.* VARRO ling. 6, 46 curiae, ubi senatus -am curat (*cf. 5, 155* ubi senatus *res* humanas *curaret*). DECRET. decur. Salens. (Inscr. Maroc. Gascou 307) 3, 26 ob curatam pulchre -am. gerere: *v. p. 1405, 22. 56 sqq. 1413, 2. al.* gubernare: *v. p. 1412, 7 et vol. VI 2, 2351, 80 sqq.* moderari (*cf. c. dat. p. 1413, 45*): *v. vol. VIII 1215, 75.* obtinere: *v. vol. IX 2, 287, 25 sq., ceterum* HIST. AVG. trig. tyr. 27, 1 Zenobia … diutius, quam feminam decuit, rem p(ublicam) obtinuit. regere: *v. p. 1400, 56. 1405, 6. 15. 18 nec non p. 801, 12 sqq.* temperare: *v. p. 1400, 20, ceterum* CIC. div. 1, 96 Lycurgus …, qui Lacedaemoniorum -am temperavit. PLIN. nat. 6, 66 vita mitioribus populis Indorum multipertita degitur: … -as optumi ditissimique temperant (*pendet* SOL. 52, 9 -as curant [-am c., res procurant *var. ll.*]). tenere (*aliter e. g. p. 1401, 26*): *v. p. 1402, 28. 1412, 7, ceterum* CIC. dom. 129 ut capta -a … vi tribunicia teneretur. rep. 3, 23. fam. 1, 9, 11 si ab improbis … civibus -am teneri viderem. *al.* VARRO frg. Non. p. 90, 18 (*si recte huc*) postea cum his una -am coniuncti … tenuere. SEN. epist. 83, 12 *Caesar* superato Pompeio -am tenuit. ASCON. Corn. p. 58, 2 quo tempore rem p(ublicam) tenuerat *Sulla.* SVET. Aug. 8, 2 solus rem p(ublicam) tenuit. EVTR. 8, 11, 1. *al.* **b** *exempla varia*: amittere: *v. p. 1399, 19. 40. 1400, 16, ceterum e. g.* CIC. off. 2, 29 Att. 9, 5, 2 LIV. 3, 38, 11; *cf. etiam vol. I 1923, 66 sqq.* augere: *v. p. 1401, 37 sqq. et vol. II 1354, 18 sqq. 35. 1355, 64. 67.* capessere: *v. p. 1406, 17 sqq.* conservare (*cf. l. 58*): *v. p. 1401, 3 et vol. IV 420, 80 sqq., ceterum e. g.* CIL VI 873 (*a. 29 a. Chr.*). LIV. 34, 61, 9. constituere: *v. p. 1405, 4. 1408, 9 sqq. et vol. IV 517, 1 sqq.* defendere: *v. l. 62. p. 1401, 38. 1406, 40. 1411, 17 et vol. V 1, 296, 79 sqq., ceterum e. g.* BELL. Afr. 44, 4 PS. SALL. in Tull. 1. evertere: *v. vol. V 2, 1032, 18 sqq.* laedere: *v. vol. VII 2, 869, 44 sqq. nec non* GLOSS. V 664, 17. liberare: CIC. Rab. perd. 29 *cum Marius* obsidione -am liberasset. Catil. 3, 14 periculis (Mur. 32). *al., v. etiam vol. VII 2, 1307, 45 sqq. 1308, 11. 12.* perdere: *v. vol. X 1, 1265, 54 sqq.* perturbare: *v. ibid. 1832, 25 sqq.* profligare: *v. vol. X 2, 1724, 26 sqq.* recuperare: *v. p. 444, 40 sqq.* renovare: *v. p. 1105, 58 sq.* restituere: *v. p. 1399, 23. 1400, 8. 1401, 3 sqq. al.* servare (*cf. l. 47*): *v. p. 1401, 39. 1403, 46, ceterum* CIC. p. red. ad Quir. 16 meis consiliis -am esse servatam. har. resp. 3 qui *consules* -am cum defendere deberent, servare possent. de orat. 2, 132. *al.* SALL. Catil. 31, 7. 52, 28 in maxumis periculis. LIV. 23, 11, 3. *al.* transferre: *v. p. 1407, 4 sqq.* tueri: *v. p. 1405, 4, ceterum* CIC. Sest. 141 ad eam -am tuendam. *al.* LIV. 10, 22, 3. VAL. MAX. 3, 2, 17 ut consul armis -am tueretur. 8, 7, 1. 8, 10, 1 HIST. AVG. Gord. 22, 1. *al.*

6 *c. abl.* -a: (per)frui (*partim c. praedic.*): *v. p. 1401, 5. 1408, 60 et vol. VI 1, 1427, 16. 20. X 1, 1409, 19 sqq.* potiri: *v. p. 1408, 70* (*cf.* PS. AVR. VICT. epit. 1, 31 tamdiu ea *-ae potentia* potiretur *Augustus*). uti: *v. p. 1407, 72.*

B *nominales*: **1** *pendet gen.* -ae *e subst.*: **a** *animantis*: conservator: *v. vol. IV 418, 14 sqq.* (*l. 15 pro* 3, 8. 14 *legas* 3, 14. 4, 8). curator: *v. p. 1404, 26 sqq.* custos: *v. vol. IV 1576, 27. 28. 41, ceterum e. g.* CIC. Rab. perd. 26 c. gubernatoresque -ae. Sest. 137 senatum -ae c., praesidem, propugnatorem conlocaverunt *maiores.* Scaur. frg. 1, 4. AQVILA rhet. 20 p. 29, 4 c. ⟨et⟩ defensor -ae. defensor: *v. vol.*

[Gitner]

V 1, 311, 17, ceterum e. g. supra p. 1410, 75 et CIC. Sest. 116 (*de se*) -ae d. PAVL. sent. 1, 1[a], 22 (= dig. 50, 5, 10, 4). hostis: *v. vol. VI 3, 3059, 10 sqq.* inimicus: *v. vol. VII 1, 1625, 40 sqq.* moderator (*cf. p. 1409, 11*): CIC. rep. 5, 8 Att. 8, 11, 1. parens: *v. p. 1400, 3 et vol. X 1, 360, 20 sq. 362, 34.* princeps (*cf. p. 1409, 73 et* p. in -a: CIC. Catil. 3, 25 in ea -*a* ... esse p. fam. 1, 19, 11 cum ... in -a Cn. Pompeius p. esset vir. *al.*): CIC. rep. 1, 34 *Scipionem Africanum,* p. -ae. 1, 56. fin. 5, 7 imperatores ac -arum p. VELL. 2, 30, 6 (*dub.*). PANEG. 7, 5, 2 veteres illos Romanae -ae p. *al.* rector: *v. p. 429, 39 sqq. 74. 430, 37. 433, 18. al.* **b** *rei*: administratio: *v. vol. I 729, 68 sqq.* commodum, commoda: *v. l. 47. p. 1412, 24 et vol. III 1927, 13. 70 sqq., ceterum e. g.* GRACCH. or. frg. Prisc. gramm. II 513, 18 conprobabo -ae c. CIC. Sull. 65. commutatio (*cf. l. 23*): *v. p. 1408, 23 sq.* constitutio: *v. p. 1408, 13 sq.* cura (*cf.* cura de publica re CIC. Lael. 15; *aliter p. 1413, 40*): *v. vol. IV 1453, 20 sqq., ceterum e. g.* CIC. Cael. 42 ad c. rei domesticae, rei forensis reique publicae. PLANC. Cic. fam. 10, 8, 5 c. -ae summae defendendae. PS. SALL. rep. 2, 10, 4 SEN. contr. 7, 7, 5. dignitas: *v. p. 1399, 70 et vol. V 1, 1135, 23 sq., ceterum* CIC. Verr. II 5, 46 Flacc. 94 de orat. 1, 215 fam. 6, 21, 1. *al.* TAC. hist. 1, 77, 1. *al.* forma: *v. p. 1399, 35. 1402, 74 et vol. VI 1, 1076, 32 sqq. 1083, 72 sqq. 1085, 10.* laesio: *v. vol. VII 2, 871, 6 sqq.* maiestas: *v. p. 1399, 72 et vol. VIII 155, 23 sq., ceterum e. g.* DECL. in Catil. 68 contra universam -ae m. mutatio (*cf. l. 13*): *v. vol. VIII 1718, 35 sq.* pernicies: *v. vol. X 1, 1585, 44 sqq.* procuratio: *v. p. 1399, 34 et vol. X 2, 1572, 18 sqq.* rectio: *v. p. 424, 24 sqq.* salus: CIC. inv. 1, 68 ut in legibus scribendis nihil sibi aliud nisi s. atque utilitatem -ae proponerent *maiores.* Rab. perd. 27. Phil. 1, 25 quibus *intercessionibus et religionibus* -ae salus continetur. *et saepius.* CASS. PARM. Cic. fam. 12, 13, 1 -ae vel s. vel victoria gaudemus. AVF. BASS. hist. 2 M. Cicero ..., vir natus ad -ae s. VELL. 2, 22, 2 VAL. MAX. 5, 6, 5. *al.* status (*cf. e. g. p. 1400, 22. 1403, 43. 45. 49 sqq. et de re Köstermann, Rhein. Mus. 86, 1937, 225 sqq.*): CIC. Verr. II 1, 18 post hunc s. -ae (p(opuli) R(omani) *var. l.*), quo nunc utimur. Font. 6 hoc -ae s. desperato. Catil. 1, 3 labefactantem s. -ae. fam. 3, 8, 10 velim ... et de tuis rebus scribas ... et de omni -ae s. rep. 1, 42 vocamus ... 'regnum' eius -ae *a rege gubernatae* statum. *et saepe.* MAT. Cic. fam. 11, 28, 6 id ad privatum officium, non ad s. -ae pertinet. LIV. 3, 59, 5 turbato -ae s. *al.* EPIST. imp. Aug. Gell. 15, 7, 3 in s. -ae felicissimo. *et saepe.* summa (*cf. p. 1412, 2 sqq.*): CIC. Catil. 4, 13 ne quid de s. -ae (dignitate *add. pars cod.*) minueretur. Planc. 52 quid de s. -ae (-a *var. l.*) sentires. PLANC. Cic. fam. 10, 21, 1 SEN. contr. 7, 4, 5. QVINT. decl. 317, 6 civitatem summa⟨m⟩que -ae. SVET. Cal. 1, 1 legiones ... *Germanico* s. -ae deferentīs. *al.* usus (*cf.* usui -ae esse: CIC. Verr. II 3, 161 Balb. 24. *al.* POLLIO Cic. fam. 10, 33, 2. *al.*): CIC. rep. 2, 1 tantus erat in homine *Catone* u. -ae. off. 2, 60 omnia ..., quae ad u. -ae pertinent. LIV. 33, 47, 1 ordinarii u. -ae. VAL. MAX. 3, 7, 1[d] ad necessarium -ae u. 6, 6, 1. 6, 9, 1 *vir* et domesticis et -ae u. inutilis. LEX de imp. Vesp. (CIL VI 930) 17 ex u. -ae. *al.* utilitas: *v. l. 26, ceterum* CIC. inv. 1, 68 ex -ae commodo atque u. 1, 69 legem ... ex u. -ae considerate. *ibid.* leges omnes ad u. -ae referri convenit. Verr. II 3, 21 ad salutem sociorum u. que -ae. *al.* LIV. 24, 9, 11. S. C. de Pisone 154 pro r(ei) p(ublicae) u. SEN. contr. exc. 6, 5, 2 nuptiarum causa utilitas -i p. fuit. QVINT. inst. 7, 4, 9 in aliqua u. aut -ae aut hominum multorum aut *eqs. al.*

2 *pendet gen. subst.*: civitatis: *v. p. 1400, 69. 1404, 21 sqq. 1406, 9. 1409, 42. 47. al.* coloniae: *v. p. 1400, 68 sqq. 1404, 11 sq. 1408, 55. al.* municipii: *v. p. 1400, 68 sqq. 1404, 16 sqq. 1408, 5. al.* populi (Romani): *v. p. 1398, 8. 1400, 38 sqq. 1403, 10. 18. 45. al.*

3 *pendet adi.* (*sive attributive sive praedicative positum*): aeterna: TAC. ann. 3, 6, 3 principes mortales, -am a. esse. DECRET. decur. Gab. (CIL XIV 2795; *a. 140*) 9 a. rem publ(icam) n(ostram). christiana: GREG. M. epist. 6, 64 l. 3 (*imp. Mauricio*) quas *sollicitudines* ... pro c. -ae regimine sustinetis. 9, 68 l. 16 c. -ae societatem. communis: *v. vol. III 1969, 61 sqq.* (*l. 62 pro* rep. *legas* nat. deor.). felix: *v. p. 1405, 20 et vol. VI 1, 442, 1 sqq., ceterum e. g.* ANON. de mach. bell. praef. 1 f. -ae vestrae commoditas. HIST. AVG. trig. tyr. 10, 10 f. -am! florens (*cf. p. 1409, 67 sq.*): *v. p. 1401, 36. 1408, 71 et vol. VI 1, 922, 39 sqq.* libera: *v. p. 1401, 13, ceterum* CIC. Rab. Post. 22 huius ... -ae civem, quae est una maxime ... l. Phil. 13, 6. fam. 5, 21, 3 in beata civitate et in l. ⟨-a⟩ (*suppl. Wesenberg*). CASS. Cic. fam. 11, 3, 4. LIV. 24, 22, 17 ne l. efferatur res ⟨publica⟩ (*suppl. Sigonius*). RVT. LVP. 2, 16 nobis maiores nostri -am ⟨l.⟩ reliquerunt. SYMM. or. 5, 3 -am l. *tenere.* Romana: *v. p. 1400, 6 sqq. 1403, 22. 1412, 1. al.* sacra: CARBO or. frg. Cic. orat. 213 tu dicere solebas s. esse -am. salva: *v. p. 1399, 27. 74. 1400, 5. 1403, 18 sq. 24 sqq., ceterum* CIC. p. red. in sen. 25 dom. 94. *al.* sancta (*cf.* CIC. Sest. 147 ipsa -a, qua nihil est sanctius): LIV. praef. 11 nulla unquam -a nec maior nec sanctior ... fuit. GREG. M. epist. 1, 73 l. 27. EPIST. Austras. 40, 10 deus s. Romanae -ae reparavit *civitates quasdam.* 41, 2. *al.* summa (*cf.* summa -ae *p. 1411, 38 sqq.*): *v. p. 1399, 62. 1400, 6. 1406, 42 sqq. 57. 1407, 19. 47 sqq. 1411, 17, ceterum e. g.* CIC. inv. 1, 23 *orationem* ad s. -am (-ae *var. l.*) pertinere. Flacc. 94 de s. re (rei *codd.*) publica. tanta: *v. p. 1399, 19. 1401, 38. 43. 1406, 15. al.* tota: *v. p. 1399, 28. 1400, 65. 1406, 60. 1408, 23 et* CIC. Verr. II 3, 177 quae *tenebrae* t. -am tum occuparant. Mur. 83 t. -am vos, *iudices,* in hac causa tenetis, vos gubernatis. rep. 1, 65 fin. 1, 43 Att. 2, 21, 1. *et saepius.* NEP. Alc. 7, 1. LIV. 27, 27, 11 prope t. -am. QVINT. inst. 1 prooem. 14 decl. 333, 15. TAC. ann. 1, 12, 1 *Tiberium* non t. -ae parem. PANEG. 2, 5, 4. *al.* una, *i. coniuncta: v. p. 1399, 56 et* CIC. rep. 1, 31 cur in u. -a ... et duo paene iam populi sint. SALL. rep. 2, 10, 8 apud illos *maiores nostros* u. -a erat. LIV. 1, 28, 7 u. urbem, u. -am facere. 8, 5, 5. universa: *v. p. 1400, 44. 64. 1413, 9, ceterum* CIC. Catil. 1, 12 aperte -am u. petis. 4, 24 Phil. 13, 14. *al.* SALL. Iug. 85, 2 LIV. 6, 6, 17. *al.*

C *praepositionales* (*cf. A1*): **1** -ae causa: **a** *exempla varia*: PLAVT. Persa 65 publicae rei c. quicumque *quadrupulatur* ... magis quam sui quaesti, ... eum esse civem ... bonum (*loq. parasitus ut p. 1407, 43*). RHET. Her. 4, 43, 55 sapiens omnia -ae c. suscipienda pericula putabit (CIC. Manil. 71 id ... me -ae c. suscepisse. off. 1, 45. Att. 1, 15, 1 inimicitias [NEP. Cato 2, 4]. fam. 6, 22, 2). CIC. inv. 1, 55 *si Epaminondas legi* addat hanc exceptionem: 'extra quam, si quis -ae c. exercitum non tradiderit'. 1, 68 nemo ... leges legum c. salvas esse vult, sed -ae (*ibid. e. g.* ad commodum -ae; salutem atque utilitatem -ae; ex -ae commodo). Verr. II 1, 70 cum aliquid ... -ae c. gererem. Mur. 86 -ae c., qua nulla res cuiquam potior debet esse. fam. 5, 7, 3 -ae c. gratulationem exspectavi. *al., v. vol. III 682, 44 sqq.* **b** -ae c. abesse (*t. t. iuris, qui iam in lege saec. II ex. a. Chr. vid. occurrisse, v. l. 40; sim. e. g. l. 75 et* -ae c. proficisci PAPIN. dig. 17, 1, 56, 2 PAVL. dig. 4, 6, 35, 7; *cf.* absentia -ae c.: TRYPH. dig. 27, 1, 45 pr. ob a. -ae c. [*item* 27, 1, 45, 1]. VLP. dig. 4, 8, 21, 9 valetudine vel -ae c. a. impeditus. *an negotium publicum intellegas, ut ad p. 1413, 22 sqq. pertineat?*): CIC. Caecin. 57 qui in Italia non sit absitve -ae c. ALF. dig. 4, 6, 42 non vere dicitur -ae c. abesse eum, qui sui privati negotii c. in legatione est. LEX Iul. munic. (CIL I[2] 593) 116 sq. quom *quis* pupillus esset reive publicae c. abesset (117) neque d(olo) m(alo) fecit fecerit, quo magis r(ei) p(ublicae) c(aussa) a(besset). Iul. de adult. (dig. 48, 5, 16, 1) ne quis inter reos referat eum, qui tum sine detrectatione (re- *F*) -ae c. aberit (*pendet* VLP. *in eodem contextu*). LIV. 43, 4, 6 *tribunus plebis absens lacerabatur,* cum -ae c. abesse excusaretur. *al.* VAL. MAX. 3, 7, 9 *lex Memmia* eorum, qui -ae c. abessent, recipi (*sc. inter reos*) nomina vetabat. LEX Irnit. 9 C 7 qui ... -ae (*i. populi Romani*) c. aberit quive rei communis ⟨m⟩unicipum ... c. aberit. *al. (saepe apud iuris consultos), v. etiam vol. I 206, 5 sqq.*

2 adversus -am, contra -am: *in senatus consultis vel rogationibus:* RHET. Her. 1, 12, 21 *a. 100 a. Chr.* senatus decrevit, si eam legem ad populum ferat *tribunus plebis,* a. -am videri ea facere (CIC. p. red. in sen. 27 illum *impedientem* c. -am salutemque bonorum ... facturum. ad Q. fr. 2, 3, 3 ea, quae facta essent ..., c. -am esse facta. *al.* S. C. fam. 8, 8, 6 eum ... c. -am fecisse. CAES. civ. 1, 2, 6 a. -am [rei p. *var. l.*]. SALL. Catil. 51, 43 c. -am et salutem omnium. *al.; cf. l. 65 sq.*). *ibid. quaestor urbanus* illum *tribunum plebis* ... a. -am vidit ferre *legem*. CIC. Verr. II 3, 194 (*188* ex senatus consulto) utrum tibi pecuniae coactae ... videntur a. leges, a. -am ..., an vero id recte, ordine, e -a ... factum esse defendis? Att. 1, 16, 12 (*elliptice*) senatus consulta duo ... facta sunt ..., unum ..., alterum, cuius domi divisores habitarent, a. -am. LIV. 3, 21, 2 eosdem tribunos *plebis* refici ... c. -am esse (9, 26, 9 coitiones honorum adipiscendorum causa factas a. -am e. ASCON. Pis. p. 15, 7 senatus consulto collegia sublata sunt, quae a. -am videbantur e. [admissa *vel* condita *suppl. Stangl coll. vol. I 753, 74 sqq. III 1595, 1 sqq.,* instituta *Giarratano sec. Tac. ann. 14, 17, 2* quae c. leges instituerant]. *cf. l. 67*). *in quolibet contextu*: CIC. Rab. perd. 35 res tota a tribuno pl(ebis) suscepta c. -am (Mil. 13 nulla vis umquam est ... s. inter cives non c. -am. *al.* AMM. 17, 9, 5 c. -am tot suscepisse labores). Phil. 2, 48 iter *Clodi* Alexandream c. senatus auctoritatem, c. -am et religiones. de orat. 2, 48 quae ... ab eo *tribuno plebis* c. -am facta arbitrarer, exposui (SERV. auct. Aen. 2, 157 ut *miles* exiens ad bellum iuraret se nihil c. -am facturum). Lael. 39 quemquam ... ab amico quidpiam contendisse, quod c. fidem, c. ius iurandum, c. -am esset. *al.* SEN. benef. 3, 20, 2 c. -am inperata non facient *servi*.

3 *variae*: erga -am: CATO orat. 155 e. -am multa beneficia ... gratissima (CIC. Balb. 35 b. *Gaditanorum* ... e. -am nostram). *ceterum v. vol. V 2, 751, 34. 43. 48. 68. 752, 20. 22 sq. 37. al.* ex -a: *v. p. 1407, 57 sqq.* -ae gratia (*cf. p. 1413, 25*): CIC. Phil. 1, 8 *Brutum et Cassium* -ae ... g. diligo. QVINT. decl. 322, 6 non potest ... videri -ae g. fecisse (*sc. occidendo patrem*), cui plus aliter praestitisset. 349, 8 liberos ... -ae g. procreatos. PAVL. dig. 4, 6, 35, 3 qui ... -ae g. extra urbem aberit (*syn.* -ae

[Gitner]

causa). ob -am (*accedente p. p. p. vel gerund.*: LIV. 39, 4, 2 ob -am bene ... gestam [45, 39, 12]. VAL. MAX. 3, 7, 8 ob -am prodendam. *al.*): PLAVT. Curc. 399 ob -am hoc, *sc. vulnus,* ... mihi, quod insigne habeo. *al., v. vol. IX 2, 17, 9sqq.; addere possis e. g.* SALL. Iug. 112, 3 hominem nobilem ... ob -am in hostium potestate relictum. pro -a (*c. respectu praesidii vel commodi, cf. p. 1407, 59; aliter p. 1407, 71*): CATO orat. 13 censores *futuri* ... timidius p. -a nitentur. 87. 169 quae *beneficia* ego p. -a fecissem (SEN. contr. 10, 6. QVINT. decl. 323, 11 si, cum aliquid facerem p. universa -a, utile etiam hosti fuit). RHET. Her. 4, 44, 57 *p. 1404, 74 sq.* CIC. Sest. 29 p. -a vel mortem oppetere. nat. deor. 2, 10. ad Brut. 20, 1 quam *curam* p. -a suscepi (SALL. or. Cottae 4 maxumas inimicitias. TAC. ann. 3, 54, 6 *offensiones* graves. *aliter* HIST. AVG. Prob. 5, 3 suscipe, Probe, praemia p. -a). *al.* BRVT. Cic. ad Brut. 15, 1 tantae p. -a contentiones. INSCR. lat. Graec. Šašel Kos 158 (*a. 29 a. Chr., in tropaeo Aug.*) quod *bellum* p. ⟨re pu⟩blic⟨a⟩ ges⟨si⟩t in hac region⟨e⟩ (*item suppl.* INSCR. Tripol. 537 [*a. 109/10*]). *al.* propter -am: CIC. Mil. 79 etiam si p. amicitiam vellet illum *Clodium* ab inferis evocare, p. -am non fecisset *Pompeius* (*pendet* SVLP. VICT. rhet. 9 p. 318, 11). Att. 4, 10, 1 *p. 1408, 63.* ISID. Goth. 21 chron. II p. 276, 8 (rec. long.) p. -am omne certamen inplendum.

CAPVT ALTERVM: *-ae sunt res singulae pluresve populum respicientes*: **I** *de negotiis pro civitate agendis* (*saepe plur.; fort. huc p. 1399, 28 et loci aliquot p. 1405, 56sqq. 1412, 27sqq. allati, ubi v.*): PLAVT. Mil. 103 *erus meus* publice legatus Naupactum fuit ⌊magnai -ai gratia⌋ (*varie corruptum in codd., corr. Lambinus*]. CIC. Lael. 42 ne *boni* existiment ita se alligatos, ut ab amicis in m. aliqua ⌊-a⌋ peccantibus non discedant [publica *fere delent edd., sed def. Seyffert-Müller, 1904, ad l.*]). Trin. 1057 ego sum insipientior, qui rebus curem publicis potius quam ... meo tergo tutelam geram. frg. inc. 41 neque ego ad mensam publicas res clamo neque leges crepo. CIC. inv. 1, 4 quodam tempore neque in publicis rebus infantes ... homines solitos esse versari nec vero ad privatas causas ... dissertos homines accedere. dom. 21 quemquam u1li -ae extra ordinem praefici ([negotio -ae *cod. unus post corr.,* -ae parti *Ernesti*]. LIV. 26, 19, 5 *l. 50.* 40, 44, 8 consul priusquam u. -am ageret, liberare se et ⌊-am⌋ religione votis solvendis dixit [⌊⌋ *ad p. 1399, 60sqq.*]). part. 76 illa prudentia in suis rebus domestica, in publicis civilis appellari solet (*item disting.*: fam. 6, 1, 1 acerbitas ex interitu rerum et publicarum et s. LIV. 24, 22, 14 *ducem* non separantem s. res a publicis). rep. 2, 16 *Romulus* omnibus publicis rebus instituendis ... cooptavit augures. *al.* SALL. Iug. 3, 1 magistratus et imperia, postremo omnis cura -arum minume mihi ... cupiunda videntur. HOR. carm. 2, 1, 10 (*Pollioni*) ubi publicas res ordinaris (*cf.* SCHOL. dum occuparis historia actus publicos referendo). VITR. 6 praef. 2 neque publicarum rerum mutatio neque belli vastatio. HEGES. 1, 1, 10 *Hyrcanus rex* uxori summae rei commisit negotia, ipsam consultius ratus -is moderaturam. *al. disting.* res privatae (*cf. supra l. 31. 36sqq.*): CIC. inv. 1, 5 quod *studium eloquentiae* ad omnes r. et p. et publicas maxime pertineat. Verr. II 2, 7 summus labor in publicis p. que rebus. nat. deor. 2, 162 *divinatio* multis locis, r., temporibus apparet, cum in p. tum maxime publicis. *al.* NEP. Timol. 4, 1 p. publicisque r. *interesse.* LIV. 26, 19, 5 *Scipio* nullo die prius ullam publicam p. que r. egit, quam *eqs.* (*cf. p. 1406, 3 et* TAC. Germ. 13, 1 nihil ... neque publicae neque p. r. nisi armati agunt). VITR. 5 praef. 5 et publicarum et p. rerum rationes.

al. **II** *de civitatis (omnium hominum l. 66) bonis, possessionibus* (*cf. p. 1407, 69sqq.*): CIC. Sest. 91 tum res ad communem utilitatem, quas publicas appellamus, tum conventicula hominum, quae postea civitates nominatae sunt, ... moenibus saepserunt. OV. trist. 4, 4, 15 res est publica Caesar, et de communi pars quoque nostra bono est. PLIN. nat. 35, 10 *Pollio* primus bibliothecam ... ⌊-am⌋ fecit (*v. app. crit.; cf. 7, 115* prima ... publicata Romae est). GAIVS dig. 41, 3, 9 usucapionem recipiunt ... res corporales exceptis rebus sacris, sanctis, publicis populi Romani. inst. 2, 10 sq. (*suppl. e* dig. 1, 8, 1 pr.) hae ... res, quae humani iuris sunt, aut publicae sunt aut privatae; (11) quae publicae sunt, nullius videntur in bonis esse. VLP. dig. 47, 2, 31, 1 (*antea p. 1408, 4*) idem ... scribit *Labeo* et de ceteris -is deque societatibus. PRVD. c. Symm. 2, 803 adsunt homini *cuique* data munera *naturae*: ... influit imber, aura volat tenuis ..., et res naturae fit publica promptaque cunctis. GREG. M. epist. 11, 4 l. 16 hoc bene ... novi, quia, etsi quam -is fraudem fecit *Libertinus ex praetore*, substantia eius caedi debuit, non libertas. *al.* *Gitner.*

iunctura abl. sing. ※**rē vērā** (rēvērā) *pro adv. adhibita. in edd. voces saepe seiunguntur, interdum coniunguntur; formam aliis vocibus seiunctam* -e ... v. *notavimus, alibi* -a *scripsimus; arcuimus ordinem inversum p. 1382, 28. voces seiunguntur quibusdam particulis interiectis, sc.* -e quidem v.: CIC. Verr. II 3, 33. *al.* NEP. Con. 2, 2 AVG. catech. rud. 4, 12; -e autem v.: CIC. fam. 1, 4, 2 NEP. Ages. 2, 3 PS. APVL. Ascl. 17. VET. LAT. II Macc. 3, 8 (rec. V). RVFIN. Clement. 2, 16, 2. *al.*; -e enim v.: RVFIN. Orig. in num. 12, 2 p. 101, 3. *al. apud eundem.* ACT. Archel. 53, 3 GENNAD. vir. ill. 85 FACVND. defens. 9, 3, 7; -e tamen v.: CLAVD. DON. 1, 245 p. 56, 30. GLOSS. -a: *ὄντως.* utique. GLOSS.^{L} Corp. R 165 -a: sine dubio. *legitur in orat. soluta inde a* RHET. Her., CIC., VARRONE, *in versibus non nisi apud* CIC. *l. 42,* LVCR. *et* HOR. *l. 21 sq.* [*falso trad. pro* vera QVINT. inst. 5, 7, 13 (*restit. l. 66 et* MAXIMIN. c. Ambr. fol. 308^{v}, 41).]

fere i. q. re ipsa, vero, ἀληθῶς, τῷ ὄντι (*accedunt particulae* autem *l. 37sqq. 52. p. 1413, 74. 1415, 71. al.,* enim *p. 1413, 75. 1415, 35. 1416, 24. 34. al.* [etenim *p. 1415, 41. 1416, 45*], et *l. 20. p. 1415, 44sqq.,* quidem *l. 19. p. 1413, 72* [*arcuimus p. 1376, 24*], tamen *l. 2. 24. p. 1415, 1; pertinet ad totum enuntiatum sive ad singulas voces, e. g. l. 41. p. 1415, 43* [*in responso l. 54*]): **I** *in oppositione* (*opposita sive commemorantur sive e contextu intelleguntur*): **A** *vi communi*: **1** *exempla quaelibet*: RHET. Her. 2, 7, 11 *signa et argumenta* eo modo exponi, quo modo -a sint gesta; testes corrumpi posse *eqs.* CIC. Verr. II 4, 115 quae sacra, ut erant -a, sic appellari graeca voluerunt (*cf.* Rab. Post. 44 *utinam* sint sane illa *gesta* magna, quae -a magna sunt. div. 2, 110 putabatur eum, quem -a regem habebamus, appellandum quoque esse regem). div. 1, 82 quam *divinationem* quidem esse -a hac Stoicorum ratione concluditur: *eqs.* Att. 3, 23, 3 hoc cum et -a ita sit et cum semper ita habitum observatumque sit *eqs.* LVCR. 2, 48 si ... -a ... metus hominum *non fugantur armis eqs.* (*item in enunt. secund. condic.*: HOR. sat. 2, 7, 99 miror proelia ... picta, velut si -a pugnent ... viri. QVINT. inst. 2, 15, 4 haec opinio originem ab Isocrate, si tamen -a ars, quae circumfertur, eius est, duxit. *al.*). TERT. bapt. 11, 1 (*spectat ad Matth. 3, 11*) quasi -a ipsum *Iesum* suis manibus tincturum Iohannes praedicasset! (uxor. 2, 8, 1 ad hoc quaeramus, an iure, q. -a dispectores divinarum sententiarum. CLAVD. DON. Aen. 1, 360 p. 79, 31 quae sic dolitura esset, q. -a proprium fuisset amissum. *al.; cf. l. 22 et* AVG. retract. 2, 42 verba quaedam, quae velut Xysti ... martyris Pelagius posuit, ita defendi, tamquam -a eiusdem Xysti essent). AVG. civ. 13, 11 p. 569, 16 utinam in paradiso bene vivendo egissemus, ut -a nulla mors esset! nunc autem ... est. c. Petil. 3, 53, 65 utrum -a ita sit accipiendum, tamquam dixerit ..., an sit alius verior et congruentior intellectus (*sim. in interrog. disiunctiva p. 1415, 9*). *al.* **2** *opponuntur dicta, scripta*: CIC. Verr. II 1, 11 M. Marcelli et P. Africani monumenta, quae nomine illorum, -a populi Romani et erant et habebantur (3, 21. 5, 63. fam. 1, 4, 2 nunc populi n., -e autem v. sceleratissimo tribunorum latrocinio si quae conabuntur agere *eqs.* VARRO rust. 3, 5, 6 PLIN. epist. 10, 98, 1 PANEG. 2, 29, 3). 1, 155 qui adductus est in iudicium, verbo quod ... intercessisset contra legem Corneliam, -a quod *eqs.* ([-a *om. codd. Cic., trad.* Prisc. gramm. III 259, 9]. leg. agr. 2, 32 dat ... potestatem v. praetoriam, -a regiam. carm. frg. 11, 9 quae *stellae* v. et falsis Graiorum vocibus errant, -a certo lapsu spatioque feruntur. *al.* LIV. 37, 53, 4 *ut Rhodii Graecos* v. socios, -a subiectos imperio et obnoxios habituri sint). Sest. 15 cum ... intentus ⟨est⟩ arcus in me unum, sicut vulgo ignari rerum loquebantur, -e quidem v. in universam rem publicam. Balb. 7 cuius igitur *crimen*? -a nullius, actione accusatoris eius unius, qui donavit. *al.* LENT. Cic. fam. 12, 14, 3 multo parcius scripsi, quam -a furere eos inveni. SEN. contr. 7, 6, 16 (*them. pater* accusatur a filio dementiae) Buteo *rhetor* voluit videri -a mente lapsum patrem. CVRT. 4, 16, 19 Alexander ... praeceps in noctem diei tempus causatus est; -a ... reverti ad ferendam opem suis statuit. PLIN. nat. 34, 121 *id* aliqui tradiderunt fieri exusto lapide in scrobibus ...; -a autem e supra dicto fit lapide concretum natura *eqs. al.* **3** *opponitur species, simulatio, opinio sim.*: CIC. dom. 72 quando ... est turpe *exsilium*? -a, cum est poena peccati, opinione autem hominum, etiam si est poena damnati. top. 82 *quaeritur,* ecquidnam sit honestum, ecquid aequum -a an haec tantum in opinione sint. off. 3, 75 ut digitorum percussione, *sc. vi magica,* heres posset scriptus esse, qui -a non esset heres. NEP. Con. 2, 2 Pharnabazus habitus est imperator, -e quidem v. exercitui praefuit Conon. Ages. 2, 3 *dux* indutias a Lacone petivit, simulans se dare operam, ut Lacedaemoniis cum rege conveniret, -e autem v. ad copias comparandas. LIV. 33, 11, 3 caduceator eo regius venit, specie ut indutiae essent ..., -a ad petendam veniam legatis mittendis (35, 31, 12. VAL. MAX. 9, 13 ext. 1 qui mihi s. alienam, -a suam condicionem deplorasse videtur. *addas p. 1415, 6; cf.* LIV. 36, 6, 2 in speciem. 44, 24, 7 ad Eumenen per speciem captivorum redimendorum missus legatus erat; ⟨re⟩ vera occultiora quaedam agebantur [*add. Koch*]). VAL. MAX. 1, 5, 8 non effigiem solis ..., sed ipsum solem -a relinquere. 7, 3, 8 aedilis plebis proscriptus adsumpto Isiaci habitu ... stipem petens; quisnam -a esset, occurrentis dinoscere passus non est. CVRT. 3, 13, 5 *dux* pecuniam regiam ... efferri iubet, fugam simulans, -a, ut praedam hosti offerret. QVINT. decl. 346, 2 pater, etsi -a irascitur, dissimulare hoc debet. PLIN. epist. 10, 96, 5 quorum *gestorum* nihil cogi posse dicuntur, qui sunt -a Christiani. POMPON. dig. 15, 1, 4, 1 ut quasi debitorem se servo faceret, cum -a debitor non esset (COD. Iust. 4, 49, 2, 1 [*a. 259*]. POMP. gramm. V 151, 3 stultus stultior stultissimus: *hic comparatio*

[Sx.]

minuit quasi, sed tamen -a auxit**)**. GAIVS dig. 16, 1, 13 pr. cum prima facie quidem alienam, -a autem suam obligationem suscipiat. APVL. flor. 16, 45 quod difficile factu erat quodque *erat* -a arduum, non existimabatur. VET. LAT. II Macc. 3, 8 (rec. L, *sim.* X) iter facere coepit Heliodorus, re quidem ficta quasi per … *quasdam* civitates esset perambulaturus, -a autem regis propositum perfecturus (rec. V specie quidem …, -e autem v.; rec. P optentu quidem …, -a autem; *gr. τῇ μὲν ἐμφάσει …, τῷ πράγματι δέ*). SERV. Aen. 4, 557 'visa monere est' et bene 'visa': non enim -a est. AVG. bapt. 3, 5, 7 utrum isti -a sine baptismo fuerint an ideo sint admissi, quia illi, qui admittebant, eos habere baptismum intellegebant, mox considerabimus. *al.*

B *vi peculiari fere i. q. proprie, sensu stricto, prorsus*: IAVOL. dig. 35, 2, 60, 1 (*petitur legatum*) ratio legis Falcidiae … haberi debet … eius *summae,* quanti -a id fuit, quod petitum est: nam id, quod poenae causa adcrevit, in legem Falcidiam non incidit. FRONTIN. aq. 72, 3 *ut ibi* minus *aquae* inveniatur, quam -a esse debeat (*i. quam ante erogationes sim. fuit*). APVL. met. 7, 11, 6 (*loq. asinus*) quid, si … latrones … persenserint? … *nonne* exitium mihi parabis? -a ludis de alieno corio **(***item c. acumine accedit ad locut. proverbialem*: TERT. orat. 7, 1 quid … alimenta proderunt, si illi *deo* reputamur -a quasi taurus ad victimam? adv. Val. 36, 1 nullum aeonem voluerunt alium ex alio per gradus -a Gemonios structum**)**. MARCIAN. dig. 20, 1, 16, 6 humanius est non amplius eum, quam quod -a debet, dando hypothecam liberare. AVG. conf. 2, 8, 16 quid *illud furtum pomorum* est -a? *al.* *in sermone gramm. respicitur dictio, sc. non poetica, non figurata sim.*: SERV. ecl. 3, 111 -a dicit 'rivos claudite', aut certe allegoricos hoc dicit. georg. 3, 280 (*opp.* abusive). Aen. 1, 575 'Noto compulsus eodem': aut quovis vento, aut -a Noto. 3, 218 'fame': veluti fame, nam abundare dicit armenta; aut -a fame. 4, 484 (*opp.* secundum fabulam. *cf.* 6, 288 secundum fabulas. 11, 259 fabula). 6, 680 'inclusas animas': non -a inclusas, sed a multitudine separatas. 10, 608 (*opp.* per ironiam). 10, 815 poetica descriptio est: nam -a fieri non potuit, ut gladius *eqs. et passim apud eundem.* CLAVD. DON. Aen. 6, 410 p. 562, 3 'accipit alveo ingentem Aenean': aut -a ingentem, quod magno esset corpore, aut ingentem propter capacitatem navis. 12, 40 p. 555, 33 definiit quid sit prodere; non enim -a ille solus est proditor, qui auro venditat patriam …, proditor etiam ille est *eqs.* AVG. de mend. 5, 7 p. 421, 9 figurate accipi potest, quamvis -a contigerit. POMP. gramm. V 310, 28 ironia est, quotienscumque -a aliud loquimur et aliud significamus in verbis. *al.*

II *in confirmatione; qui loquitur*: **1** *potius confirmat dicta vel opiniones*: **a** *usu vario*: CIC. Verr. II 2, 29 (*Scipio quendam petivit praefectum*) etenim -a multo magis est petendum ab hominibus …, ut eant nobiscum in provinciam, quam in benefici loco deferendum. leg. 2, 36 (*de mysteriis*) initia …, ut appellantur, ita -a principia vitae cognovimus. fam. 3, 5, 1 et tu ita sentis …, et -a *eqs.* **(**QVINT. inst. 7, 2, 20 Apollodorus … *ἀντικατηγορίαν* duas esse controversias dixit, et sunt -a secundum forense ius duae lites. HIER. hom. Orig. in Luc. 25 p. 149, 9 populus mirabatur … eum *Ioannem,* et -a erat dignum miraculum. AVG. civ. 18, 51 p. 336, 25 videtur esse tranquillitas, et -a est. POMP. gramm. V 262, 12 quando dicimus 'tunicatus', 'galeatus', videntur esse participia; et -a, nam *eqs. al.***)**. NEP. Eum. 1, 5 apud nos, -a sicut sunt, mercennarii scribae existimantur (AVG. loc. hept. 2, 128 apostolus …, s. -a erat, quosdam eorum dixit hoc fecisse. *al.*). SCRIB. LARG. praef. 14 oportet … copiam … earum *compositionum* selectam haberi, quoniam -a quaedam quibusdam magis et non omnes omnibus conveniunt propter differentiam scilicet corporum (AVG. civ. 6, 2 p. 247, 10 *Cicero* '*Varrone* homine' inquit '… doctissimo'; non ait … 'facundissimo', q. -a in hac facultate multum impar est. 10, 30 p. 452, 20 merito displicuit hoc Porphyrio, q. -a credere stultum est *eqs. al.*). PLIN. epist. 1, 16, 5 *poeta quidam* facit versus, qualis Catullus meus aut Calvus, -a qualis Catullus aut Calvus (*item iterantur verba*: 2, 17, 20 *ibi* diaeta est: amores mei, -a amores; ipse posui. 3, 9, 37 hic erit epistulae finis, -a finis. *cf. l. 73*). APVL. apol. 23, 5 universum patrimonium *impendissem* …, ut acquirerem mihi, quod maius est; … *vos* vero … tanti -a estis, quantum habetis. SERV. Aen. 3, 578 bene se fabulosam rem dicturus excusat: nam -a, nisi, quae de gigantibus legimus, fabulosa acceperimus, ratio non procedit (POMP. gramm. V 283, 20 *soloecismus est,* quod male per artem dicitur; n. -a barbarismus per naturam non potest dici. *al.*). 6, 136 quem *ramum* ideo in silvis dicit latere, quia -a in huius vitae confusione et maiore parte vitiorum virtus et integritas latet (RVFIN. Clement. 3, 62, 5 OROS. hist. 1, 2, 37. *al.*). VVLG. num. 13, 28 venimus in terram, ad quam misisti nos, quae -a fluit lacte et melle (*cf. exod. 3, 8*). AVG. civ. 2, 24 p. 88, 26 *servus quidam* Capitolium arsisse clamavit; arserat autem -a Capitolium. *al.* *confirmantur loci sacr. script.*: AMBR. epist. 10, 76, 20 'venerunt gentes …'; et -a venerunt gentes *eqs.* **(***sim. iterantur verba*: patr. 11, 48 'filius' inquit 'meus adulescentior'; -a adulescentior, qui erat paene ultimus natu. AVG. in psalm. 80, 11 'exaudivi te in abscondito tempestatis; probavi te in aqua contradictionis' -a, fratres, -a, qui exauditus est in abscondito tempestatis, debet probari in aqua contradictionis. CASSIOD. in psalm. 21, 14 l. 300 'os suum': -a suum, quod *eqs.* 33, 22 l. 372. *al.; cf. p. 1415, 59***)**. patr. 2, 9 'vos autem populus dura cervice estis' et -a quis tam durus … quam populus Iudaeorum? CASSIOD. in psalm. 13, 1 l. 47 'non est usque ad unum'; -a solus est Christus *eqs.* *al.* **b** *in concessione*: OPTAT. 7, 1, 2 (*1* provocationes *vestras* …, quas vos audio dicere ad unam communionem non oportuisse quaeri) -a sufficiebat sibi ecclesia catholica habens innumerabiles populos in provinciis universis …; sed deo vestra separatio non placebat *eqs.* AMM. 15, 9, 4 (*3* quidam … firmarunt) *Druidae* memorant -a fuisse populi partem indigenam, sed alios *eqs.* HIER. epist. 39, 3, 3 -a, si saeculare desiderium … mors inmatura rapuisset, plangenda erat …, nunc vero *eqs.* 57, 11, 1 illud (*sc. additamentum LXX*) …, quod legimus in Isaia: '…' solent Hebraei ridere …; -a sensus rhetoricus et declamatio Tulliana; sed quid faciemus ad authenticos libros *eqs.* AVG. in psalm. 42, 3 'utquid tristis incedo, dum affligit me inimicus?' de inimico quereris; -a affligit, sed tu ei locum dedisti. *al.*

2 *potius acuit, affirmat, ut* -a *sit fere i. q. profecto* (*saepe ponitur in initio enuntiati; raro ironice, sed v. l. 41. 46*): CIC. S. Rosc. 51 cum praesertim nihil esset, quod aut patri gratius aut sibi iucundius aut -a honestius facere posset. Verr. II 1, 77 nesciebas ab eo *Verre* … consulem, cuius -a quaestor fuerat, … nefarie oppugnatum et proditum? PETRON. 45, 11 et -a quid ille nobis boni fecit? dedit gladiatores … decrepitos *eqs.* **(***item in interrog. recta*: TERT. pall. 4, 1 -a enim quale est graecatim depilari magis quam amiciri? HIER. epist. 22, 9, 1 'ecce ad caput eius *Eliae* panis … et vas aquae' [*III reg. 19, 6*]: -a non poterat deus conditum ei merum mittere et ex oleo cibos? *al.***)**. PLIN. epist. 6, 33, 1 accipe orationem meam … divinam …, -a – ut inter meas – pulchram. FRONTO p. 5, 16 valeo -a multo quam opinabar commodius. p. 115, 18 irasceris …, quand⟨o⟩ -a desiderantius desiderasti. p. 192, 5 quod dedecoratus erat, globus -a in uno homine et forum equitum Romanorum, pars curiae dehonestatur. AVR. Fronto p. 63, 19 admone me, ut tibi aliquid de hac re narrem; sed, quae tua et mea meteoria est, neque tu me admonebis neque ego tibi narrabo; atque enim -a opus consulto est. p. 85, 16 *nimium* frigoris et in cubiculo meo …; sed -a illa res maxime mihi animum a studiis depulit, quod *eqs.* APVL. met. 9, 6, 2 (*pauper quidam ad uxorem*) dolium *vacuum* … frustra locum detinet tantum et -a praeter impedimentum conversationis nostrae nihil praestat amplius. TERT. apol. 12, 2 ut -a nobis maxime … solatium poenarum esse possit, quod eadem et ipsi, *sc. dei vestri,* patiuntur. anim. 1, 4 aiunt daemonium illi *Socrati* a puero adhaesisse, pessimum -a paedagogum. adv. Hermog. 8, 3 (*ironice*) *materia* grande -a beneficium deo contulit, ut haberet *eqs.* adv. Marc. 4, 14, 3 -a, quo dirigam, nescio in tanta frequentia eiusmodi vocum. resurr. 24, 8 miserrimi -a, ut apostolus pronuntiavit (*I Cor. 15, 19*), qui in ista tantum vita sperantes *eqs.* ARNOB. nat. 5, 2 p. 250, 21 etenim -a stultissimum credere est *eqs.* RVFIN. Clement. 10, 50, 4 (*ironice*) illi *philosophi* multum -a iuverunt mortalium vitam, qui dixerunt *eqs.* *al.*

III *potius explicat, interpretatur, ut* -a *sit fere i. q. scilicet, id est* (*cf. vol. X 2, 1675, 11 sqq.*): SERV. Aen. 3, 535 'ipse latet': -a procul intuentibus. OROS. hist. 7, 27, 7 in quarta plaga *Aegypti* muscae caninae fuerunt, -a alumnae putredinis vermiumque matres. CASSIOD. in psalm. 25 l. 197 hoc et *psalmus* septimus decimus, qui ait: '… cum perverso subverteris'; -a ut cognosceretur ingens malum, quod tam crebro monebatur esse fugiendum (88, 2 l. 37 sequitur 'et veritatem tuam in ore meo'; -a ut, quam sensu perceperat, ore loqueretur. *cf. in eodem opere* id est ut *e. g. 65, 13 l. 275,* scilicet ut *e. g. 1, 3 l. 267*). *al.*

deriv.: realis, recula (reic-, resc-).

compos. (*quorum partes saepe separantur*): quamobrem, quare, reapse, refert, *fort. etiam* eccere. *Sx.*

2. ※**res, resch** (rē-*?*) *subst. indecl.* *littera* ך *hebraica*: *in titulis*: HIL. in psalm. 118, 20 tit. -sch (incipit -sch littera XX *cod. V saec. V*). AMBR. in psalm. 118 serm. 20 tit. littera -s (*olim edebatur* -sch). *cetera exempla*: AMBR. in psalm. 118 serm. 20, 1, 1 incipit littera -s, quae latina interpretatione 'caput' dicitur vel 'primatus' (*sim.* HIER. epist. 30, 5. VIRG. gramm. epit. 5, 2, 6 [*v. p. 1358, 71*]). HIER. in Ezech. 6, 14 l. 540 ob … similitudinem daleth et -s hebraicarum litterarum, quae parvo apice distinguuntur (*sim.* in Is. 3, 8, 9. *al. apud eundem*). in Is. 10, 31, 6 l. 50 G. 'ignis' et 'lumen' hebraice isdem scribuntur litteris aleph, vau, -s. *al. apud eundem.* *Bl.*

resa (ressa): resoluta. soluta GLOSS. *explicari nomen loci hebr.* num. 33, 21 sq. *vidit Rönsch, Rhein. Mus. 31, 1876, 463* (*cf. Heraeus, Arch. Lat. Lex. 10, 1898, 518 sq.*).

resacro *v.* resecro.

resaevio, -īre. *a* re- *et* saevire. *i. q. rursum saevire*: OV. trist. 1, 1, 103 quae … quiescebat, ne mota -at ira.

[Bk.]

resalio *v.* resilio.

resalvātus *v.* resalvo.

resalvifico, -āre. *a* re- *et* salvificare (*inde a Vet. Lat.*). *i. q. resalvare*: GREG. NAZ. serm. 45, 26 ut *aliquis,* quod ceciderat *in foveam,* iumentum ⌊secundum legem⌋ -et (*Migne gr. 36, 660*^{B} *ἀνασῴσηται.* ⌊⌋ *deut. 22, 4*).

resalvo, -ātum, -āre. *a* re- *et* salvare *pro gr. ἀνασῴζειν* (*cf. l. 10*). *stirps perf. act. non legitur. de notione v. l. 14.*

i. q. salvare restituendo salutem priorem; -antur, qui liberantur: **1** *a morte variisque malis*: **a** *pro gr. ἀνασῴζειν*: VET. LAT. Ier. 50, 29 (Hier. hom. Orig. in Ier. 3, 6 p. 316, 17) non sit, qui -etur (*Vulg.* nullus evadat). 51, 6 (Hier. epist. 98, 21, 1. *al.*) fugite de medio Babylonis et -ate unusquisque animam suam (*Vulg.* salvet. *explicat* HIER. hom. Orig. in Ier. 2, 3 p. 293, 17 *non* dixit 'salvate', sed '-ate'; ... ut incipiat recuperare, quod perdidit). Ioel 2, 3 *et* 32 (cod. 175). Am. 9, 1 (Hier. *ad l.*). Zach. 2, 7 (Faustin. trin. 3, 1) fugite ..., in Sion -amini (*aliter Vulg.*).

p. p. p. -tus *pro subst. masc. sec. gr. ἀνασῳζόμενος*: VET. LAT. Ier. 50, 28 (Hier. hom. Orig. in Ier. 3, 6) vox fugientium et -torum de terra Babylonis (*Vulg.* eorum, qui evaserunt. *cf.* HIER. *ibid.* p. 316, 2 -ari ex terra B.). thren. 2, 22 (cod. 177) non fuerunt in die festo domini *irati* -tus et derelictus (*Vulg.* qui effugeret). Abd. 21 (cod. 176 *et* Aug. civ. 18, 31) ascendent -ti ex monte Sion (*Vulg.* salvatores. *explicat* AVG. *ibid.* p. 298, 19 -ti ..., id est ex Iudaea credentes in Christum). **b** *cetera exempla*: VET. LAT. Ios. 6, 26 (cod. 100, *sim.* Aug. quaest. hept. 6, 19; *additamentum sec. III reg. 16, 34*) *maledictus quidam* in primogenito suo fundavit eam *civitatem* et in -to novissimo statuet (*i.* -it) portas eius **(***gr. διασῳθέντι. idem verbum resp.* Iob 21, 20 [Gild. Brit. 59 chron. III p. 58, 29]**)**. HIER. interpr. Iob 18, 19 *non* -etur (resalut- *var. l.*) sub caelo domus eius *impii* (*gr. ἔσται ... σεσῳσμένος, aliter Vulg.; cf.* AVG. *ad loc.* p. 547, 24 aliqui enim -buntur). in Zach. 12, 8 l. 219. RVFIN. Clement. 4, 12, 2 *deus* invenit ... unum ... iustum, *sc. Noe,* quem -ret (salv-, reservaret *var. ll.*).

2 *a damnatione aeterna* (*in religione christ.; cf. l. 23*): PETR. CHRYS. serm. 45, 5 veniat *Christus,* priusquam ... in saeculo nil inveniat, quod -et. MVTIAN. Chrysost. hom. 3, 3 p. 255$^{med.}$ difficile est, quod effluxerit, iterum -ari (*antea*: 'ne forte effluamus' [*Hebr. 2, 1*], hoc est, ne forsitan pereamus. *sed proprie dictum gr. p. 31*$^{extr.}$ *τὸ παραῤῥὺν πάλιν ἐπανελθεῖν*). *Bk.*

resalūtātio, -ōnis *f.* *a* resalutare. *i. q. actio resalutandi: vario modo*:SVET. Nero 37, 3 neque adveniens neque proficiscens quemquam *senatorum* osculo impertiit ac ne -e quidem. AVG. epist. 187, 23 (*respic. Luc. 1, 41* ut audivit salutationem Mariae Elisabeth, exultavit infans in utero eius) exultatio et tamquam matri domini reddita -o. *per litteras*: AVG. epist. 197, 1 ad *te* ... remeante Cornuto, per quem litteras *tuas* ... accepi, ... rescripta persolvo et ⌊debitum -is obsequium⌋ (*item* 257). 203 haec admonitio tibi sit mea -o. 218, 1 adferimus aliquid exhortationis in hac -e nostra. ENNOD. epist. 8, 43, 2 p. 227, 21 ⌊ -is⌋ reverentiam solvens (⌊⌋ sal- *cod. unus, ed. princ.*). *Sedláčková.*

resalūto, -āvī, -ātum, -āre. *a* re- *et* salutare. NOT. Tir. 63, 100 -at. *inter verba act. coniug. primae affert* CHAR. gramm. p. 474, 16. *de notione*: GLOSS. II 230, 31 *v. p. 858, 43.* HERMEN. Leid. coll. 7d *ἀντησπάσατό με*: -vit me. *al.* *legitur inde a* CIC., SEN. *rhet.* [*in var. l. falsa l. 28; falso trad., ut vid.,* LVCIL. 1247.]

1 *i. q. respondendo salutare* (*indicatur aliquem antea salutavisse sim. l. 58 sqq. 72. p. 1418, 10. al.; seq. oratio recta p. 1418, 3*): **a** *in colloquiis, sermonibus sim.* (*-at homo potentior, dignitate praeditus sim. hominem minorem, humiliorem e. g. l. 64. 70*): **α** *salutatio non redditur, sc. respic. saepe actio despiciendi sim.* (*aliter l. 69*): CIC. Phil. 2, 106 *quidam* descenderunt, ut istum *Antonium,* tamquam si esset consul, salutarent; ... constabat neminem esse -tum. Att. 2, 7, 2 (*verba ficta plebeiorum ad Clodium*) ad plebem transisti, ut Tigranem ires salutatum? ... reges Armenii patricios -are non solent? (sal- *var. l.*). SEN. dial. 9, 12, 4 cucurrerunt ... salutaturi aliquem non -turum. MART. 4, 83, 3 securus nullum -as, despicis omnes (*5* sollicitus ... dominum ... salutas). 10, 70, 5 non -antes video nocturnus amicos. TITVLVS Mart. 9, 7 de Afro non -ante (*spectat ad Mart. 9, 6, 1 sq.* dicere ... tibi ... 'have'). VET. LAT. IV reg. 4, 29 (Caes. Arel. serm. 128, 7) si te salutaverit homo, non -es eum (*gr. ἀποκριθήσῃ, Vulg.* respondeas illi. *huc spectat* TERT. adv. Marc. 4, 24, 3 id est ne -veris). AMBR. off. 1, 18, 69 (*respic. Luc. 1, 26 sqq.*) prae verecundia ... non -vit *Maria angelum.* AVG. serm. 101, 8 (*spectat ad Luc. 10, 4*) ut ... eos non salutemus maiores, non -emus minores. GREG. M. dial. 1, 4, 10 ut ... salutatus etiam -are despiceret. *al.* **β** *salutatio redditur* (*a mortuo l. 74*): SEN. contr. 2, 7, 3 (*antea*: adversus officiosum salutatorem) *matrona* in necessaria -andi vice multo rubore confusa. CIL XIII 8644, 2 (*saec. I*^{1}*?; lapis non iam exstat*) have Calventi, Calventius te -at. PETRON. 44, 10 quam benignus -are, nomina omnium reddere. MART. 5, 21, 3 utrumque suo -at nomine. 5, 57, 2 etiam servum sic, *sc. dominum eum vocans,* -o tuum. GRAN. LIC. 35, 47 milites ... exercitum Cinnae salutant ac -antur. HERM. Pal. vis. 4, 2, 2 ego illam -vi: 'ave domina' (*gr. ἀντησπασάμην*). VVLG. gen. 43, 27 clementer -tis eis. AVG. serm. 68$^{auct.}$, 11 (*antea l. 12*) non solum -o, sed etiam prior saluto. *al.*

b *in epistulis, litteris sim.*: CYPR. epist. Silvan. l. 14 litteris vestris ... *me* -are. FELIX Cypr. epist. 79, 1 -amus te ... per Herennianum. AVSON. 27, 16 (395 S.) tit. Ausonius consul vatem -o Theonem. HIER. epist. 62, 2, 3 Tatianus te inpendio -at. AVG. epist. 27, 2 in te uno -amus (sal- *var. l.*). 95, 1 quos *fratres* ... salutati -are consuestis. *al. apud eundem.*

*?***2** *i. q. iterum salutare*: AVG. serm. 68$^{auct.}$, 11 *vicinus* salutatur et non salutat; ⌊-o et non salutat ...; ipse dicit: '-o⌋ et non salutor' (*corr., ut vid.*; ⌊⌋ -at ... -or *coni. Holmes coram, ut locus ad 1aβ pertineat* [*seq. l. 5*]).

deriv.: resalutatio. *Khoo.*

resānēsco, -uī, -ere. *a* re- *et* sanescere (*quod legitur inde a Celso*). *i. q. reverti ad sanitatem (sc. animi), convalescere*: OV. am. 1, 10, 9 nunc timor omnis abest animique ⌊-uit⌋ error (⌊⌋ (r)evan- *var. ll.*). LACT. inst. 5, 2, 6 ut *Christiani* susceptis deorum cultibus -ant *neve martyria* ... perpeti velint.

resāno, -āvī, -ātum, -āre. *a* re- *et* sanare.

i. q. reficiendo sanare (*c. abundantia quadam per praeverbium acuitur restitutio in statum illaesum, incorruptum*): **1** *-antur animantes (partes corporis l. 27): laborantes*: LACT. inst. 5, 22, 23 *daemoniaci,* qui -ti fuerint. epit. 40, 2 *Christus* debiles -bat (*inst. 4, 15, 6* reddebat incolumes). MART. CAP. 9, 926 (*loq. Harmonia*) phreneticos symphonia -vi (-son- *var. l.*). ORIBAS. eup. 4, 120 La p. 625 *medicamentum* induratos articulos ... -at (*gr. 4, 116, 11 ἰῶνται*). *impii*: LACT. inst. 4, 20, 1 ne adduceret eos *Iudaeos pertinaces* in paenitentiam atque impios -ret *Christus* (san- *var. l.*). **2** *-antur ipsa vulnera sim.*: MART. CAP. 3, 224 (*in imag.; inducitur Grammatica habitu medici*) *vitia linguarum prius circumcidi* dehincque ... illato per cannulas *atramento* eadem -ari. ORIBAS. eup. 2, 1 *A* 13 La p. 431 *aloe* -at vulnera (resona *trad., gr. 22 ἰᾶται, Aa* sanat). syn. 9, 45 add. Aa p. 362 his, *sc. pustulis sim., ...* -tis emplastrum ponis album.

resapio *v.* resipio. *Bk.*

resarcinātio, (-ōnis) *f.* *a* resarcinare. *i. q. actus resarcinandi* (*sc. suendo sim., de notione cf.* consarcino): GLOSS. II 467, 34 *ὑποραφή*: plictura, -o.

resarcino, -ātum, -āre. *a* re- *et* sarcinare (*post* sarcinatus *formatum*). [*in var. l. falsa p. 1419, 29.*] *i. q. rursus sarcinare* (*sc. onere imposito*): REGVLA mag. 1, 45 *miser asinus* noviter restratus et diversis tunicis et cucullis -tus.

deriv.: resarcinatio.

resarcio, -sarciī *vel* -sarsī, -sarcītum (-sarsum), -īre. *a* re- *et* sarcire (*cf.* con-, exsarcire). NOT. Tir. 80, 86 sq. -it. -sit. *forma* -serc- AVG. c. Cresc. 3, 18, 21 (*v. app. crit.*); *perf. act.* -sarci- *p. 1419, 17,* -sars- *l. 44, p. p. p.* -sarcitus *l. 58, part. fut.* -sarsurus *p. 1419, 15. de notione* (*cf. vol. V 2, 1827, 38*): GLOSS. -o: *ἀποτίνω. ὑποράπτω οἰκοδομήν. ἀποκαθιστῶ. legitur in poesi semel apud* TER., *in orat. soluta inde a* CATONE, COLVM., SVET., *maxime apud iuris consultos.* **[***confunditur in codd. c.* resarcinare *p. 1419, 28; restit. pro* sarcire *l. 64* (*in var. l. falsa* CAES. Gall. 6, 1, 3 CYPR. epist. 17, 3, 1; *e coni. dub.* PLIN. nat. 17, 143); *e coni. vix probabili* LIV. 45, 28, 10.**]**

i. q. sarciendo in statum priorem vel debitum (v. p. 1419, 4 sqq.) redigere (*accedit* semel saepius *l. 67; indicatur per dat., cui quid* -atur *l. 73. p. 1419, 7. 17, quem in statum p. 1419, 3*): **1** *-untur res*: **a** *eae, quae scissae, damno affectae (abscissae l. 75) sunt*: **α** *suendo* (*cf. l. 74*): TER. Ad. 121 discidit vestem, -etur **(**[DON. 're' abundat]. VITAE patr. 5, 6, 9 [*p. p. p. pro adi.*] vetustis et de multis partibus -tis v. utebantur [*gr. 6, 10 πολύῤῥαφα*]**)**. AMM. 15, 9, 1 attrita lintea. AVG. bapt. 2, 11, 16 conati sunt -ire dedecus pannorum suorum.

β *quolibet modo*: Ⓘ *proprie: in re rustica*: CATO agr. 50, 2 seminaria facito et vetera -ito. COLVM. 11, 2, 38 fracta iuga ... -ire. *in architectura sim.* (*cf. l. 70 sq. p. 1419, 21*): LEX Quinctia (Frontin. aq. 129, 5) id omne ⌊⟨re⟩sarcire⌋, reficere, restituere, ⟨red⟩aedificare, ⟨re⟩ponere **(**⌊⌋ *ed. Rodgers, 2004, coll.* EDICT. imp. Aug. [CIL X 4842; *respic. aquae ductus*] 13 uti quidquid earum rerum factum est, ita esse habere itaque reficere, reponere, restituere, -ire semel saepius ... placet**)**. AVG. in psalm. 21, enarr. 2, 5 (*antea*: reficere) bonus structor, qui aedificavit domum et, si aliquid ibi ceciderit, novit -ire. Ⓘⓘ *in imag.*: PS. CYPR. pudic. 13 (*de partu prolis*) *carnales* affectus, quibus ruinae collapsi generis -untur. SEV. Aug. epist. 109, 1 l. 28 anima mea ..., quidquid in se minus invenit aut imbecillum sentit, -ire et suffulcire molitur. CASSIOD. var. 1, 30, 3 ut ... -atur civibus scissa concordia. GREG. M. past. 3, 28 *ut peccatores,* si ... naturae bona integra servare noluerunt, saltim scissa -ant. *pars per haeresim abscissa -itur ecclesiae catholicae* (*cf. p. 1419, 23*): AVG. c.

[Borgna]

Cresc. 3, 58, 64 pro -enda parte Donati (4, 36, 43). c. Petil. 1, 12, 13 ut, cum pro unitate concisionis suae a se rursus concisa recolligant, ipsam concisionem suam verae unitati -ire contemnant.

b *eae, quae desunt, desiderantur* (*sc. non receptae, non datae, praetermissae sunt*): COLVM. 1, 8, 14 res *emendata non* ... in tantum ... exuberat, ut et se amissam restituat et quaestum temporum praeteritorum -at (*sim.* 11, 1, 28). PAVL. dig. 19, 1, 42 si quid deest emptori ..., hoc ei -iri **(***cf.* COD. Iust. 5, 17, 8, 7[a] [*a. 449*] si aliquid ... defuerit, ab heredibus ... praecipimus -iri**)**. RVFIN. Basil. reg. 118, 4 *ut* neglectum -at censum. CHART. lat. ant. XVII 657, 18 (*a. 436/50*) detentatores mancipiorum ... portionem *huic* ipsi debitam -ire. GREG. M. epist. 11, 38 l. 24 (*ad episcopum*) ut, quod a correctione quiescendo in aliis perdidisti, -as.

c *damnum, dispendium sim.* (*compensandum pecunia praeter l. 19. 21. 23; cf. p. 1418, 47*): SVET. Claud. 6, 2 Tiberio ... damnum liberalitate sua -surum pollicente **(**[-turum *codd. rec.*]. PAVL. dig. 4, 4, 24 ut possit ... d. sibi ... contingens -ire. COD. Theod. 5, 37, 23 ex substantia eorum -iri. INST. Iust. 4, 8, 3 si *ille* ... d. ei ... -cierit quaesita pecunia. GREG. M. epist. 1, 42 l. 112. *al.***)**. FRONTO p. 109, 23 (*antea*: ad vires reficiendas) ad detrimenta virium -enda (CHAR. dig. 50, 4, 18, 26 fiscalia d. COD. Iust. 3, 1, 15. VITAE patr. Iurens. 53 ita *diabolus* tectillum ... lapidum reddebat fragore perfossum, ut vix valeret frater ille d. nocturna diebus singulis -ire. *al.*). AVG. epist. 66, 1 (*ad episc. schismaticum; a. 400*) si causas compares, ille *deus agit,* ut divisio -atur, tu, ut unitas dividatur (*item respic. schisma*: c. Cresc. 2, 4, 5 -ite discissionem *eqs.* 3, 18, 21 quia in causa -endi huius schismatis. *cf. p. 1418, 75*). COD. Iust. 12, 37, 17, 2 (*imp. Anastasio*) dispendium (NOVELL. Iust. 112, 2, 1 [*gr. θεραπευθήσεται*]). 11, 48, 23, 2 laesionem. *al.*

2 *-itur homo* (*in imag.*): AVG. conf. 4, 8, 13 *tempora* paulatim -bant (-sarcina- *pars codd.*) me pristinis generibus delectationum. *Borgna.*

[resarrio, -īre. *olim edebatur* -entes PLIN. nat. 18, 183 (etiam *codd. pauci et edd. rec.,* et scient *codd. plerique*).**]**

resaucio, -āre. *a* re- *et* sauciare. *i. q. iterum sauciare*: Ps. AVG. serm. 254, 1 (*in imag.*) non iterare, quae impie gessimus, nec priorum cicatrices vulnerum -are. *Bk.*

rēscella, -ae *f.* (*?*rēcellus *m. l. 36*). *a* recula *deminutive. i. q. parva res; respicitur imprimis vestimentum vile* (*cf.* GLOSS. ⌊recellus⌋: vestimenta [⌊ ⌋ *subestne* -as*?* '*cf.* ricinus' *vix recte Goetz*]): VITAE patr. 5, 10, 18 dedit ei aurum et nummos et -as **(***gr. 10, 23 resp. ἱμάτια ut*: 5, 10, 76 p. 926[C] vestes meae inaestimabili pretio dignae erant, et pro his utor has viles -as [*gr. 10, 110 l. 57*]. 5, 13, 1 [*gr. 13, 1*]. *fort. addas e var. lect. l. 49 sq.***)**. GREG. M. epist. 1, 42 l. 100 -as et cellaria non plus de massis ecclesiae te accipere volumus, nisi quantum consuetudo est. VITA Caes. Arel. 2, 26 *incendio* turbatae ... ancillae dei ... libros vel -as et seipsas per cisternas iactabant. REGVLA mag. 1, 10 dum in proprio arbitrio quaerunt habere cellas, arcellas et -as, ignorant, quia perdunt suas animellas.

deriv.: rescellula.

rēscellula, -ae *f. a* rescella *deminutive. i. q. parva res, imprimis vestis vilis sim.*: PALLAD. hist. mon. I 38, 9 p. 310[D] -as suas ... ad navem *deferre* (*var. ll.* rescellas [*quam def. ed. Wellhausen*], reiculas *al.,* recellulas *ed. Migne; gr. p. 119, 5 ἱμάτια*). *ibid.* ingressus cum -is suis navem (*sim. ut loco priore variant codd. et edd.; gr. p. 119, 8 πάντα τὰ αὐτοῦ*). LEX Burg. lib. const. 14, 6 ex matris bonis, id est in -is vel ornamentis (-lol- *pars codd.*).

resch *v.* 2. res. *N. H.*

⊠rescindo, -scidī, -scissum, -ere. *a* re- *et* scindere. *scribitur (in var. l. codd. maxime rec.) in stirpe praes.* -scid- *p. 1422, 12 et* COLVM. 8, 5, 22, *perf.* -scind- *p. 1421, 28. 1422, 54 et* CAES. Gall. 7, 58, 5, *p. p. p.* -scis- *p. 1422, 11 et* FLOR. epit. 3, 10, 3 HIER. vir. ill. 9, 7 ENNOD. epist. 7, 8, 1 p. 177, 19. NOT. Tir. 82, 74 sqq. -it. -idit. -ssum. *de notione v. p. 646, 68 sq. et* GLOSS.[L] II Philox. RE 228 -it: *ἀναξαίνει, ἀνασχίζει* (*spectat fort. ad p. 1421, 44*). 229 -untur: *ἀναξαίνονται. legitur in versibus inde a* TER. (*semel*), LVCR. (*bis*), *in prosa orat. in* LEGE *p. 1421, 18 et inde a* CIC., CAES., VARRONE. **[***confunditur in codd. maxime cum* recidere *p. 1421, 25. 1422, 11. 23. 44. 54* (*in falsa var. l.* TERT. carn. 5, 2), scindere *p. 1420, 10. 70. 1421, 63. 1422, 44 (restit. p. 1420, 68. 1422, 24. 36); trad. loco parum perspicuo* CIL IV 8327c (= 8328c). FRONTO p. 196, 10, *vix sano* CHIRON 670 (*antea p. 1421, 35*).**]**

i. q. (rursus vel retro) scindere **(***vis praeverbii, quae plene elucet sub III [v. p. 1422, 31 sq.], evanescere vid. sub II [sed v. e. g. p. 1422, 22 sq.]; sub I cogites fere de vi restituendi in statum priorem [sed removendi p. 1421, 32 sqq.]; usu refl. p. 1420, 32. 1421, 65, mediopass. e. g. p. 1421, 63. 1422, 51. 64; gerund. vel p. p. p. neutr. plur. pro subst. p. 1421, 3. 6. 1422, 29; accedit abl. instr. p. 1420, 24. 49. 1421, 43. 1422, 28 sq. al.; in imag. vel compar. p. 1421, 42. 57. 60. 65. al.; gr. resp. e. g. ἀθετεῖν p. 1420, 63. 1421, 8***)**:

I *-untur, quae scindendo delentur, tolluntur sim.* (*obi. subaudiendo l. 41. p. 1421, 24; unde quid -atur, indicat praepos.* de *p. 1421, 13,* ex *p. 1421, 31. 36*): **A** *incorporaliter, sc. quae abolentur, irrita fiunt sim.* **(***pro syn. est e. g.* irritum facere *l. 12 [quod variat in vers. l. 59. 63]; disting. vel opp. maxime* (con)servare *l. 53. 69. p. 1421, 6 sq.,* corrigere *l. 8. 36. p. 1421, 12,* ratum esse *vel* manere *l. 11. 34***)**: **1** *in iure (ecclesiastico sub 2b) et in re publica* (*addidimus decreta deorum l. 40 sqq.; cf. p. 1421, 74*): TER. Phorm. 456 (*loq. advocatus*) mihi non videtur, quod sit factum legibus, -i posse. CIC. Verr. II 1, 111 cui *Verri* satis non fuerit corrigere testamenta vivorum, nisi etiam -res mortuorum **(**VAL. MAX. 7, 7 tit. de t., quae -ssa sunt [scissa *var. l.*]. 7, 7 pr. quae t. aut -ssa sunt legitime facta aut, cum merito -i possent, rata manserunt. *al.* QVINT. inst. 5, 2, 1. *al.; cf. p. 1421, 74***)**. 2, 63 ut *Metellus* omnes istius *Verris* iniurias ... -ret et irritas faceret. 2, 69 praetorem ... malle ... rem iudicatam non -ere (5, 12 Sull. 63. *al.*). 2, 74 sin *Verres* ... iudicium ... C. Sacerdotis -isset (*al., v. vol. VII 2, 611, 15*). 2, 109 exemplum illorum sequi, qui ... damnationem *cuiusdam* ... -erunt (TERT. apol. 14, 8 *Socratis*). Sest. 135 alios esse, qui acta Caesaris -ant (*al., v. vol. I 1408, 56 sqq.; cf. l. 42*). prov. 10 *Gabinius* pactiones sine ulla iniuria factas -idit, custodias sustulit, vectigalis multos ... liberavit. Mil. 87 *Clodius* pro salute rei publicae gesta -erat **(**AVG. civ. 3, 30 p. 142, 23 g. Sullana -ere. *cf.* GRAN. LIC. 36, 35 res gestas a Sul⟨la -ere⟩**)**. *al.* SALL. Iug. 11, 5 quinquenni ⌊consulta⌋ et decreta omnia -i (*al., v. vol. V 1, 153, 40*; ⌊ ⌋ *adde l. 38*). or. Phil. 14 belli iura -i (*cf. p. 1421, 74*). SEN. contr. 7, 8, 7 cum illa *puella,* quod optaverit, possit sequenti semper optione -ere (*antea*: optionem ... revocare. *cf.* QVINT. decl. 309, 10 -ere optionem). 9, 3, 8 non ... emptionem -es (MARCIAN. dig. 20, 5, 7, 1. *al.; cf.* -ere venditionem: PAPIR. dig. 42, 5, 30. *al.*). *al.* VELL. 2, 90, 3 turpe Q. Pompei foedus ... senatus ... -idit. VAL. MAX. 2, 6, 7 *Massilienses* tres in eodem manumissiones -ere permittunt. 6, 3, 3 *senatus* factum eius *M. Claudi* -idit (9, 6, 3 [*opp.* probare]. *cf. l. 43*). QVINT. decl. 310, 9 non putaverunt illi, qui cognoscebant, priorum iudicum -endam esse sententiam (SVET. Dom. 8, 1 ambitiosas centumvirorum s. -idit. GELL. 5, 10, 15 ne s. sua, *i. iudicum,* ... ipsa sese -ret. *al.; cf. l. 71 sqq.*). EDICT. imp. Nervae Plin. epist. 10, 58, 9 nolo existimet quisquam, quod alio principe ... consecutus ⟨sit⟩, ... a me -i ...; sint rata et certa. SVET. Tib. 33 constitutiones senatus quasdam -idit. CELS. dig. 34, 4, 17 priorem scripturam posteriore corrigere, commutare, -ere. IVLIAN. dig. 39, 6, 17 donationes (COD. Iust. 4, 38, 3 [*a. 286/305*]. *al.*). CLEM. dig. 35, 1, 64, 1. COD. Iust. 5, 17, 3, 1 (*a. 290*) matrimonium. LACT. inst. 7, 26, 12 male consulta (*cf. l. 21*). COD. Theod. 1, 2, 8 (*a. 382*) rescripta ([*Iust. 1, 19, 4* non ... valeant]. SYMM. rel. 44, 1). *al.* *-untur decreta sim. deorum*: OV. met. 2, 677 sq. *Apollo,* nec -ere ... iussa Iovis poteras nec, si -ere posses, tunc aderas. 14, 784 -ere numquam dis licet acta deum. HYG. fab. 140, 3 ne *Neptunus* -ret Iunonis factum. CLAVD. DON. Aen. 10, 5 p. 289, 19 (*Iuppiter in concilio deorum*) -itis ea, quae semel in placitum ducta sunt.

2 *cetera exempla*: **a** *quolibet contextu*: LVCR. 5, 58 validas ... aevi -ere leges. VARRO ling. 9, 67 *quidam* ⟨i⟩nique -ere conantur analogiam. VAL. MAX. 1, 1 ext. 3 *Masinissa rex* sacrilegium alienum -idit, *sc. reportando Melitam, quod ex fano Iunonis sublatum erat.* SEN. benef. 3, 12, 4 *aliquis* beneficium suum ipse insequenti iniuria -idit. epist. 92, 23 quidni non possit beata vita -i, *sc. in sapiente*? ne remitti quidem potest. COLVM. 6, 11 *p. 1422, 12.* GELL. 15, 9, 11 *grammaticum* ad indagandum vocabulum, quo -ret finitionem fictam, dimisimus. TERT. anim. 43, 8 omnis ... natura aut defraudatione aut enormitate -itur, proprietate mensurae conservatur. EVSTATH. Basil. hex. 9, 1, 7 ad ... huiuscemodi opiniones scriptores cosmographiae prolapsi sunt, alter alterius dogmata -endo (*gr. p. 188[C] καταλύοντες. cf. p. 1421, 11*). *al.* **b** *in religione Iudaeorum et Christ.* (*cf. l. 6*): VET. LAT. Marc. 7, 13 (cod. 17. *al. et* VVLG.; *Iesus ad Pharisaeos*) -entes verbum dei per traditionem vestram **(**[*gr. ἀκυροῦντες, cod. 4* infirmantes, *8. al.* irritum facientes, *alii alia*]. TERT. scorp. 5, 12 fidei disciplinas ... v. mortis verbo vitae -entes [*postea*: limantes]**)**. I Tim. 5, 12 (Tert. monog. 13, 1) *iuvenculae viduae,* postquam in deliciis habuerunt Christum, nubere volunt, habentes iudicium, quod primam fidem -erunt **(**[*gr. ἠθέτησαν, Cypr. testim. 3, 74* reprobaverunt, *Vulg.* irritam fecerunt; *locum explicat* TERT. *ibid. Paulus* vult eas nubere, ne primam f. susceptae viduitatis postea -ant]. TERT. resurr. 39, 3 [*respic. act. 23, 6*] quam nolebat videri -ere f. resurrectionis utique confirmabat *Paulus***)**. TERT. castit. 3, 5 (*4 deus* minorem voluntatem maiore delevit) non potiorem *voluntatem* a potiore -i (*Rigaltius,* (di)scindi *fere codd.*). adv. Marc. 4, 36, 5 -iditne Christus priora praecepta ..., an ... illa servavit? (CYPR. laps. 18 domini p. -ere [scind- *fere var. l.*]. IVLIAN. in Am. 2, 8). paenit. 2, 3 *deus* in semetipso paenitentiam dedicavit -ssa sententia irarum pristinarum **(***item -itur* s. *dei*: Ps. AVG. quaest. test. 46, 2 deum nullo modo s. suam posse -ere. COMM. instr. 2, 17, 3 -ere ... s. summi demissa⟨m⟩. *hominum*: SVLP. SEV. chron. 2, 36, 6 de Photino episcopo. AVELL. 2, 6 spiritalium sacerdotum. *cf. l. 30 sqq.***)**. CYPR. epist. 67, 5, 3 -ere ordinationem iure perfectam *non*

[Kuper]

potest, quod *eqs.* Hil. coll. antiar. p. 158, 16 concilii statuta ... iure -imus ([inscind- *cod. unus*]. Hier. adv. Rufin. 3, 17 *episcoporum*). c. Const. 24 non calumniamur de -ssis. Lvcif. Athan. 2, 26 l. 34 si -entes domini mandata tua, *i. Constantii,* ... praecepta custodiremus (Pacian. epist. 3, 19, 2 Ambr. paenit. 1, 2, 6). Ambr. epist. extra coll. 9, 1 *ne catholici* temere vel servanda -rent vel -enda servarent. Ioseph 11, 64 Pauli praedicatio ... omnem eorum *Iudaeorum* -idit gratiam (Conc.^{S} I 3 vers. Tur. p. 87, 3 -ere nititur *Nestorius* dei g. hominis facti [*gr. I 1, 3 p. 5, 14 ἀθετεῖν, Rustic.* respuere]). Avg. coll. c. Don. 3, 8, 11 baptismum ... in schismate datum ... -ere atque iterare (c. Cresc. 3, 5, 5. *al.*). Epist. pontif. 322 Aug. epist. 182, 4 ut his solis *testimoniis* valeat praesens dogma -i (Avell. 76, 10 ut corrigeres et -res hoc impium d. *cf. p. 1420, 55*). Comm. instr. 1, 40, 4 sabbatas vestras spernit et tricensimas altus *deus* -idit omnino ... de lege (*Dombart,* rescivit *trad.,* respuit *edd. quidam*). *al.*

B *corporaliter, sc. quae destruuntur, evertuntur, eripiuntur, eximuntur* (*quam longe quid -atur, indicat locut. cum praepos. l. 20*):
1 *-untur aedificia eorumve partes, opera structa, instrumenta*: Lex locat. (Cic. Verr. II 1, 146) siquid operis causa -eris, reficito (*cf. l. 27; pergit* Cic. *ibid.* quid erat, quod -ret, cum *eqs.*?). Caes. Gall. 1, 7, 2 pontem ... iubet -i (*al., v. vol. X 1, 2670, 58 sq.; cf.* 6, 29, 3 partem ultimam pontis ... in longitudinem pedum ducentorum -it). Sall. hist. frg. 4, 63 pluteos -it ac munitiones demolitur. Vitr. 1, 5, 4 ut itinera sint interioribus partibus turrium contignata ...; hostis enim si quam partem muri occupaverit, qui repugnabunt, -ent. Flor. epit. 2, 15, 10 in usum novae classis tecta domuum -erunt *incolae Carthaginis* (recid-, resid- *codd. singuli*). Vlp. dig. 43, 23, 1, 12 ut *aliquis* ... -at pavimenta *aedium vicini* purgandae cloacae gratia. *ibid.* si *quis* paratus sit restaurare id, quod ... reficiendae cloacae causa -erat (-scind- *cod. F; cf. l. 18*). Inscr. suppl. Ital. n. s. 2 p. 50 n. 13 *quidam* viam Mactorinam longa vetustate -ss(am) pecunia sua restituit. *al. in imag.*: Merob. poet. 25 ausus *rex Vandalorum* Elissaei solium -ere regni, *i. Carthaginis.* **2** *-untur varia*: Tib. 1, 10, 61 e membris *puellae* tenuem -ere vestem (*Heinsius,* per-, praescind- *codd.; aliter l. 67*). Sen. Phoen. 226 (*loq. Oedipus*) utinam ... -ere has quirem vias *auditūs* ([*229* eruere; *aliter p. 1422, 26*]. *item -untur partes corporis*: Chiron 670 si volueris eum *pulmunculum* non -ere, ... dorsum urito [*667* eum *p.* foras exime]). Gaivs inst. 2, 71 si flumen partem aliquam ex tuo praedio -erit et ad meum praedium pertulerit *eqs.*

II *-untur, quae (qui) scindendo dirumpuntur, dilacerantur, aperiuntur, dividuntur*: **A** *cum obiecto affecto q. d.*: **1** *-untur res*: **a** *corporeae vel oculis percipiendae*: **α** *castra, aedificia sim. eorumve partes*: Cic. leg. agr. 2, 3 locum, quem nobilitas ... obvallatum tenebat, me duce -istis virtutique in posterum patere voluistis. Caes. Gall. 7, 86, 5 *Galli* falcibus vallum ac loricam -unt (Verg. Aen. 9, 524 Messapus ... -it v. [*cf. p. 1419, 60*]. Ivst. 13, 5, 13 [praecidere *cod. unus*]). Frontin. strat. 3, 4, 6 data opera, ut camerae tectorum, in quibus id *frumentum* conferebatur, -ssae pluviam reciperent. Svlp. Vict. rhet. 41 p. 338, 21 ut si reus sit sepulchri violati, qui tumulum inanem -erit. Coripp. Ioh. 5, 456 -unt fossas omni de parte tribuni ([*477* dirupit ... castra Iohannes]. 8, 260). **β** *res naturales*: Verg. georg. 1, 280 Terra ... creat ... coniuratos caelum -ere fratres, *i. Aloidas* ([*de eadem re*: Aen. 6, 583]. Clavd. Don. Aen. 9, 20 p. 189, 1 ['medium video discedere caelum'] cur -itur sine nubibus c.?). Colvm. 2, 2, 24 ut ... summae radices vitium ... vomeribus -antur (*cf.* Pallad. 3, 30 *vitis* radicum robur pingue -i, *sc. a colono*). 2, 4, 10 (*9* colles ... proscindendi sunt) ut in utramque partem *clivi* -amus ... terram (Rvfin. Orig. in iud. 4, 2 p. 489, 6 potest ... fieri, ut ecclesiae iudex ... velut aratro sulcans animae t. ac saepius eam ... commonitione -ens *eqs.*). *al.* Gell. 15, 16, 3 *athleta quidam* inmissis in cavernas arboris digitis diducere et -ere quercum conatus est (*postea*: discidit divellitque). Tert. resurr. 12, 2 (*1* dies moritur in noctem et tenebris ... sepelitur) *lux* revivescit ... -ens sepulturam suam tenebras. Ambr. hex. 3, 14, 60 ficulneae ... folium ... quadrifida -itur divisione (*sc. describitur forma, cf. p. 1422, 19 sqq.*; interscind- *fere var. l.*). Qvodv. c. Iud. pag. Ar. 17, 9 *Christo mortuo* petrae -untur, inferna reserantur (scind- *var. l.*). Oros. hist. 4, 14, 4 *Hannibal* invias rupes igni ferroque -it. Coripp. Iust. 2, 92 ut nubes cum se -ere densa coeperit. **γ** *vestes earumve partes* (*aliter l. 32*): Prop. 3, 8, 8 fac mea -sso pectora nuda sinu. Clavd. 15, 136 *Africae* -ssae vestes *sunt* (disc- *cod. unus*). **δ** *varia*: Colvm. 7, 8, 7 *caseus manu pressus* paulum gelatus in mulctra, cum est tepefacta, -itur. 8, 2, 15 media pars eius *ampullacei corii* -itur et per excisam partem galli pes inseritur. Avson. 27, 15 (394 S.), 37 (*respic. tmesis*) -sso ... componere nomine versum.

b *incorporeae*: Avg. adv. Don. 4, 4 quare in nobis communia sacramenta -itis? Val. Cem. hom. 4, 6 ut supervenienti *filio* locum facias, etiam testamenti iura -is (*postea*: opes suas dividat; *nisi ad IA1. cf. p. 1420, 9 sqq. 22*). Petr. Chrys. serm. 43, 2 tria sunt ..., per quae stat fides ...: oratio, ieiunium, misericordia; ... haec ⌞nemo -at: nesciunt⌟ separari (⌞ ⌟ *v. app. crit.*).

2 *-untur animantes eorumve partes, vitia corporis* (*cicatrices sim. v. sub IIIA2; in comparatione l. 17. 19*): Verg. Aen. 12, 390 ense secent ... volnus telique latebras -ant penitus. Sen. contr. 10, 5, 17 medicos ... viscera -isse; hodie cadaverum artus -i (Pass. Macc. 5, 30 effodias licet ... manu ... lumen oculorum et ... protinus cultro v. interna -as [*gr. οὐδ' ἂν ... τὰ σπλάγχνα μου τήξειας*]). Sen. dial. 5, 14, 2 *Cambyses* cor adulescentis ... figit -ssoque pectore haerens in ipso corde spiculum ostendit (Stat. Theb. 11, 507 [*loq. Polynices*] *mea* p. ferro -am). nat. 4, 2, 14 -ssis hoc modo pluribus *cocodrillis, sc. spinis delphinorum* (re(s)cisis *var. ll.*). Colvm. 6, 11 suppuratio melius ferro -itur quam medicamento ([-scid- *var. l.; per zeugma spectat simul ad IA2a*]. 6, 12, 4 ferro). 6, 30, 5 -itur vena, quae sub oculo est (7, 10, 2 ferro). 7, 5, 19 *ovibus* suspirio laborantibus auriculae ferro -endae *sunt* (*inde sim.* Pallad. vet. med. 32, 11 [*cf. 35, 2* recide]). *al.* Lvcan. 4, 328 -sso ... nocent suspiria dura palato *sitientium.* Stat. silv. 2, 1, 182 sic ... -ssum squamis *serpentis* ... bibit ignis *rogi* Ophelten. Qvint. inst. 9, 2, 93 quidam semper ex diverso aperiendas *figuras* putaverunt, sicut latentia vitia -untur. *al. in describenda forma externa* (*cf. p. 1421, 61; quousque, quantum quid -atur, indicat locut. c. praepos. vel adv. l. 22*): Plin. nat. 8, 72 Aethiopia generat ... feram *quandam* ... ore ad aures usque -sso (Physiogn. 105 os longe -ssum [recisum *var. l.*]. 122 qui ad ... *leonis* speciem referuntur homines, erunt ... -sso o. [*Förster,* scissi *vel* sicco *trad.,* scisso *André*]. *aliter l. 28*).

B *cum obiecto effecto q. d.* (*in corpore animantium praeter l. 30; accedit dat. incomm. l. 27*): Lvcr. 2, 406 *amara et aspera* solere vias -ere nostris sensibus introituque suo perrumpere corpus (*aliter p. 1421, 33*). Verg. georg. 3, 453 ferro ... -ere summum ulceris os (*aliter l. 22 sqq.*). Colvm. 6, 7, 4 ferro -ssa ... pice ... curantur (*disting. antea*: vulnera facta igni). Stat. silv. 4, 3, 41 (*in via facienda*) incohare sulcos et -ere limites.

III *-untur, quae iam obducta scindendo in statum apertum sim. reducuntur, revertuntur* (*quae renovantur sim., v. sub A1; opp.* coire *l. 64* [*cf. l. 53*], obducere *l. 37. 49. 54. 55* [*cf. l. 56*]): **A** *pro obi. (subi. in struct. pass.) sunt mala sim.*: **1** *varia incorporea* (*cf. imagines sub 2*): Cic. Att. 3, 15, 2 nolo commemorare, quibus rebus sim spoliatus, ... ne -am ipse dolorem meum (*Graevius*; scindam *trad., quod def. Shackleton Bailey, comm. 1965, ad l.*). Ov. met. 12, 543 obductos annis -ere luctus (rest[r]ing[u]-, rescisc-, retex- *var. ll.*). trist. 3, 11, 63 -ere ⌞crimina⌟ noli deque gravi duras vulnere tolle manus (⌞ ⌟ vulnera *var. l.*). Ps. Qvint. decl. 10, 2 *mater* -ssa orbitate vel magis cruciatur, quod non licet filio *mortuo* venire cupienti, *sc. in somniis.* **2** *vulnera sim.* (*cicatrices l. 50 sqq., caecitas l. 62; in imag. l. 46 sq. 52 sqq. 58 sq.*): Liv. perioch. 114, 3 Cato ..., cum se percussisset Vticae et ... curaretur, ... -sso vulnere expiravit ([*cf. l. 58*; scisso, reciso *var. ll.*]. Sen. Phoen. 164 [*loq. Oedipus*] haec v. -ssa ... sanguine ... inriga. Plin. epist. 7, 19, 9 quam *matrem mortuam* haec *filia,* ut ... refert nobis, sic auferet secum, *sc. moriendo,* meque et novo pariter et -sso v. adficiet [*in imag. ut*: Flor. epit. 3, 23, 4 *rei publicae* volnera. Verg. 1, 8 v. dolorum meorum. *al.*]. Cael. Avr. chron. 2, 13, 194 *vomitus* -it ... vulnera). Sen. dial. 12, 2, 1 omnia proferam et -am, quae iam obducta sunt (*2* obliterata mala revocare). Ascon. Pis. p. 20, 1 cum cicatrix vulneris eius, quod ... in proelio acceperat *Cotta,* -ssa esset repente (Veg. mulom. 2, 62, 1 qui *labor* -at ... teneras c. *in imag.*: Petron. 113, 8 ne inter initia coeuntis gratiae recentem c. -ret *Giton.* Hier. epist. 3, 3, 2 *quidam moriendo* necdum obductam -idit c. [-scind-, recidit *var. ll.*]. *al.; cf.* Hier. adv. Rufin. 3, 17 ut ... obductam cutem insperato dolore -res. Ennod. epist. 9, 28, 2 p. 249, 21 epistolae ... lectio iam obductae cicatricis penetralia -it). Flor. epit. 4, 2, 72 *Cato* gladio ... pectus ... percussit; ... *fomentis obligatus* -idit plagas ([*cf. l. 43*]. *in imag.*: Symm. epist. 3, 6, 2 ictus ... novissimus etiam veteres p. dolore -it [-idit *cod. unus*]). Ps. Qvint. decl. 6, 19 p. 131, 8 (*6, 4* totos efflevit oculos fontemque illum perennium lacrimarum tantum caecitas clusit) potius quam plus flere⟨s⟩, potius quam ipsam -re⟨s⟩ caecitatem.

B *pro subi. est favor mutuus*: Hor. epist. 1, 3, 32 male sarta gratia nequiquam coit et -itur (*cf. l. 53*).

deriv.: rescissio, rescissor, rescissorius. *Kuper.*

rescio, -īre. *a* resciscere *retrograde* (*cf. l. 68 sqq.*). Not. Tir. 21, 88 -it. *vix huc trahas formas stirpis perf. sub* rescisco *allatas* (*sed v. l. 74*). *de notione*: Gell. 2, 19, 1 sqq. verbum '-ire' observavimus vim habere propriam quandam, non ex communi significatione ceterorum verborum, quibus eadem praepositio imponitur; neque ut 'rescribere', ... itidem dicimus '-ire'; (2) qui factum aliquod occultius aut inopinatum insperatumque cognoscit, is dicitur proprie '-ire'; ... (4) aliter ... dictum esse 'rescivi' aut '-ire' ... nondum invenimus (*formas inf. de formis perf. detraxit, cf. exempla c. perf., quae postea affert, p. 1423, 55. 1424, 13. 18. 38; sim. retrograde*: Don. Ter. Hec. 189, 4 scimus, quae ad nos deferuntur, -imus

[Meusel]

celata. 519, 2 scimus manifesta, -imus occulta). GLOSS.[L] II Abav. RE 105 -it: scit. comperit. cognoscit. [*notione 'percontari, comperire' (fort. adv.* inde *praeposito) continuatur per raet. occ.* indreschir, endriescher (*Dicziunari rumantsch grischun VIII 631 sqq.*) *et centr.* (i)nrescí. *cf. M.-L. 7239. Kramer IV 88 sq. Schd.-Cr.*] [*confunditur in codd. c.* scire *l. 14 et* rescis-cere, *v. l. 47; restit. pro* nescire *l. 20. 22. 27; loco interpolato* HYG. fab. 164 (*e Fulg. myth. 3, 8, ubi* rescisset).]

fere i. q. scire (notio praeverbii re- *non perspicua est, cf.* GELL. 2, 19, 3; *a quo aliquis aliquid -erit, indicatur l. 20); accedit*: **1** *enunt. secund.*: PVBLIL. sent. I 1 inferior -it, quicquid peccat superior. EVSEB. CAES. ad Carp. rec. *β* l. 61 si … velis insistere et -ire, qui *euangelistae* similia dixerint *eqs.* (*rec. α* cognoscere). PATRIC. epist. 5 ⌊quapropter -at⌋ omnis homo timens deum, quod a me alieni sunt … patricida, fratricida *eqs.* (⌊ ⌋ quap. re sciat *vel* qua re p. sciat *vel* p. quare sciat *var. ll.*). PS. AVG. test. fid. p. 515 quando vel quomodo lingua canum Christi tincta sit sanguine, -ire debemus (*spectat ad psalm. 67, 24*). FACVND. defens. 3, 3, 11 cum … Athanasius duas voluntates profiteatur in Christo …, -ire iam debent Eutychiani, quoniam *eqs.* **2** *acc. c. inf.*: POMPON. dig. 8, 6, 19, 1 antequam -res tibi legatam servitutem. ITIN. Alex. 30, 69 -it (*Mai,* ne- *cod.*) … a transfuga pertaesos comites fugae eius … Darium habere sub vinculis. **3** *acc. obi.*: HIST. AVG. Ver. 4, 11 Marcus haec omnia -ens (*Iordanus,* ne- *codd.*) dissimulabat res⟨cisse⟩ (*Helm,* rem *codd.*) pudore illo, ne *eqs.* PS. RVFIN. Ios. bell. Iud. 1, 83 p. 600 *rex* causam … requirebat et, cum eam prodere nullus auderet, ad -endum magis ardebat (*gr. μαθεῖν*). COMM. apol. 12 adgressus … fui tradito in codice legis, quid ibi -rem. RVRIC. epist. 2, 60 nos neglegentiam famulorum nostrorum -ire (*Luetjohann,* ne- *cod.,* scire *vulgo*) fecistis. CARM. CIL XIII 8486, 2 (*saec. V/VI*) si q(u)is dignatu⟨r⟩ -ire meo ⌊nom⟨en⟩⌋ (*nisi* dignatur [e]scire; ⌊ ⌋ *aliter restit.* INSCR. Colon. Galsterer 499).

rescīsco, -īvī (-iī), -ītum, -ere. *a* re- *et* sciscere. NOT. Tir. 21, 95 -it. *formae stirpis perf., quae vix pertinent ad* rescire: -ivī *sim. saepius inde a* NAEV., PLAVTO, -iīt (-īt) *sim. inde a* TER. *l. 60,* QVADRIG., RHET. Her.; *supin.* TER. *p. 1424, 11; p. p. p.* -tum TER. *p. 1424, 10; aliae formae pass. desunt. de notione et differentia* (*cf. p. 1422, 68 sqq.*): DON. Ter. Hec. 208, 3 -ere (resci(sse)re *quidam codd.*) est, ⟨cum,⟩ quod de industria celatur, vix argumentorum vi agnoscitur (*sim.* 285. 867, 4). 868, 2 et -unt, ⌊quae nesciunt, sciunt⌋ (*quidam aliter*), quae neglegunt **(***item disting.* scire: 868, 3 et -imus ex alio, scimus [-imus *cod. unus*] etiam per nostram opinationem. *cf. p. 1422, 75***)**. SYNON. Cic. p. 447, 28 ut comperi. ut intellexi. ut certior factus sum. ut -vi. GLOSS. II 307, 34 *ἐπιγιγνώσκω*: adgnosco. pernosco. cognosco. recognosco. ⌊-o⌋ (*man. alt. ex* reicisco). V 387, 60 res⟨c⟩iscere: scire nova. GLOSS.[L] V Abba RE 74 -ere: cognoscere. *al. legitur in poesi singulis locis apud* NAEV., ENN., HOR. *al., saepius apud* PLAVT., TER. (*in inscr. p. 1424, 17. 45*), *in orat. soluta hic illic inde a* CATONE (*deest e. g.* LIV., PLIN. *utrique,* QVINT.), *deficit post* VVLG. (*cf. Keller, Les verbes lat. … en -sc-, 1992, 216*). [*confunditur in codd. c.* rescire DON. Ter. Hec. 208, 3. 867, 4. 868, 3, praesciscere *p. 1424, 4* (*in falsa var. l.* EVGRAPH. Ter. Andr. 252).]

fere i. q. sciscere, mente cognoscere **(***notio praeverbii vix perspicua est, v. e. g. p. 1424, 6. 36; quo homine prodente dicente aliquid cognoscatur, indicatur per praepos.* ab *p. 1424, 46,* ex *l. 38. 73. p. 1424, 10. 15, abl. absol. p. 1424, 4; opp.* celare *l. 62. p. 1424, 9 [cf. praepos. vel adv.* clam *e. g. l. 59 sq. 67. p. 1424, 8. 24. 28. 34. 42]; vox occurrit saepe in enunt. secund.***)**: **1** *accedit obiectum vel structura, sc.*: **a** *acc. c. inf.* (*cf. l. 69. p. 1424, 17*): NAEV. com. 96 si umquam quicquam filium -vero argentum amoris causa ⌊sumpse⌋ mutuum *eqs.* (sumpsisse *codd.*). PLAVT. Capt. 945 ubi -vi mihi data esse verba. Merc. 107 eam me advexisse nolo -at pater. 380 non vereor, ne illam me amare hic potuerit -ere. ENN. frg. var. 83 Titan postquam -vit Saturno filios procreatos … esse clam se *eqs.* TER. Hec. 519 quod si -ierit peperisse eam, id qua causa clam me habuisse dicam, non edepol scio. Haut. 697 si … Bacchidem hic relinquis, senex -et ilico esse amicam hanc Clitiphonis; si abduxeris, celabitur itidem, ut celata adhuc est. *al.* HOR. epist. 2, 1, 227 cum speramus eo rem venturam, ut, simul atque carmina -ieris nos fingere, commodus ultro arcessas. CVRT. 6, 7, 16 ne … coniurati proditos se esse -rent. NERAT. dig. 24, 1, 44 pr. *al.*

b *acc. obi.*: **α** *subst.*: Ⓘ rem: PLAVT. Amph. 491 -et … Amphitruo r. omnem. TER. Haut. 99 haec clam me omnia; ubi r. (id *var. l.*) -vi, coepi … tractare, *sc. filium meum.* Ad. 791 -vit omnem r. *accedit acc. c. inf. vel enunt. secund. c.* ut: PLAVT. Cist. 102 postquam hanc r. -verim, eum uxorem ducturum esse aliam. Men. 679 uxor -vit r. omnem, ut factum est, ordine. TER. Hec. 567 ut hic laturus hoc sit, si ipsam r., ut siet, -verit, non edepol clam me est. Ⓘ *quodlibet*: PLAVT. Bacch. 782 omnia -vi scelera ex Mnesilocho tua. Mil. 604 si -vere inimici consilium tuom (*A,* scire sivere *cett.*). TER. Andr. 340 nondum haec -vit mala. Hec. 867 placet non fieri hoc itidem ut in comoediis, omnia omnes ubi -unt (Ad. 546 primus sentio mala nostra, primus -o o., primus porro obnuntio). HYG. astr. 2, 15, 2 Iuppiter cum factum -isset, animo permoto mortalibus eripuit ignem. CLAVD. rapt. Pros. 3, 208 dubium, quonam monstrante latebras -ierit (prae- *var. l.*). COLL. Mos. 6, 5, 1 si, postea quam errorem suum -ierint, ilico nefarias nuptias diremerint.

β *pron.*: PLAVT. Bacch. 358 quid futurumst, cum hoc senex -verit, cum se excucurrisse illuc frustra sciverit nosque aurum abusos? Merc. 820 si vir scortum duxit clam uxorem suam, id si -vit uxor, impunest viro. Pseud. 490 quor haec, tu ubi -visti ilico, celata me sunt? *al.* TER. Hec. 287 prius quam id -tum est. 473 ni te ex ipsa *muliere* haec magis velim -ere. Ad. 70 malo coactus qui suom officium facit, dum id -tum iri credit, tantisper cavet (pavet *A*); si sperat fore clam, rursum ad ingenium redit. *al.* QVADRIG. hist. 19 id ubi -ierunt propinqui obsidum. CIC. off. 3, 91. CAEL. Cic. fam. 8, 12, 2 id postquam -iit (-it *cod. unus*). CAES. Gall. 1, 28, 1. BELL. Hisp. 6, 2 id cum Pompeius ex perfugis -isset. NEP. Paus. 3, 4 Hann. 8, 2. SEN. contr. exc. 6, 2 them. -iit hoc filius. CE 77 (*saec. I*) lege et moraris, iam aliquid -veris. *al. accedit acc. c. inf.*: QVADRIG. hist. 16 ea Lucani ubi -verunt sibi per fallacias verba data esse.

c *enunt. secund.*: **α** *interrog.* (*iuxta acc. obi., sc. per prolepsin,* PLAVT.): PLAVT. Bacch. 826 cum illum -es criminatorem meum, quanto in periclo et quanta in pernicie siet. TER. Hec. 790 haec amicae erunt, ubi, quam ob rem adveneris, -ent. RHET. Her. 1, 11, 18 Aiax in silva, postquam -iit, quae fecisset per insaniam, gladio incubuit. NEP. Dat. 2, 4 (*3* Thuys eum clam interficere voluit) ea *mater,* quid ageretur, -iit filiumque monuit. HYG. astr. 2, 40, 3 quid his factum esset. **β** *c.* quoniam, quia: VET. LAT. I reg. 4, 6 (cod. 91. *al.*) et -ierunt, quoniam archa domini venit in castra (*gr. ἔγνωσαν, Vulg.* cognoverunt). VVLG. I reg. 23, 9 quod cum -isset David, quia praepararet ei Saul clam malum (act. 22, 29 postquam -vit, q. civis Romanus esset [*gr. ἐπιγνοὺς ὅτι*]).

d *praepos.* de: PLAVT. Aul. 770 ego te, Euclio, de alia re -visse censui, quod ad me attinet. NEP. Eum. 8, 6 intellegebat prius adversarios -turos de suo adventu, quam ipse tertiam partem confecisset itineris.

2 *absolute vel obi. subaudiendo*: PLAVT. Asin. 743 (*742* illac per hortum circum iit clam) ne uxor -at, metuit. Merc. 1004 nihil opust -at. :: quid istic? non -et, ne time. *al.* TER. Hec. 867 sq. hic (*sc. in hac comoedia*) quos fuerat par -ere (sciscere *var. l.*), sciunt; quos non autem aequomst scire, neque -ent neque scient (*explicat* DON. *p. 1423, 37 sqq.*). *al.* CATO orig. 87 'sero est', inquit magister equitum, 'iam -vere' (*sc. hostes*). OV. met. 2, 424 (*loq. Iuppiter*) hoc certe furtum coniunx mea nesciet; … si -ierit, sunt, o sunt iurgia tanti! SEN. contr. exc. 6, 1, 2 (*antea*: hoc, quod honeste … gerebamus, tam palam egimus, ut pater sciret) si -isset pater. CELS. dig. 46, 3, 71, 2. POMPON. dig. 9, 2, 43 (*antea*: de hac actione 'quod vi aut clam') si … apparuerit eum intellegere debuisse ab eis, ad quos ea hereditas pertineret, si -issent, prohibitum iri. CE 1100, 3 (*saec. II; antea*: rapuit fatis mors inimica suis) ut -īt mater, planxit, flevere sodales. VET. LAT. Marc. 15, 45 (cod. 16) cum -isset a centurione, *sc. Iesum iam mortuum esse,* donavit corpus Ioseph (*gr. γνούς, cod. 1. al. et Vulg.* cognovisset). *al.*

deriv.: rescio. *Meusel.*

rescissio, -ōnis *f.* *a* rescindere. *plur. non legitur.* [*vix recte coni. supra p. 360, 51.*]

i. q. actio rescindendi (*accedit fere gen. obi., sed subauditur l. 56. 64*): **1** *incorporaliter respiciuntur ea, quae irrita fiunt, evertuntur sim.*: **a** *iure civili vel publico*: CALL. dig. 50, 9, 5 si ad publicam utilitatem respiciat -o prioris decreti (COD. Theod. 4, 17, 1). VLP. dig. 4, 6, 26, 7 *Iulianus* ait … -em usucapionis ita faciendam, ut *eqs.* 37, 4, 3, 5 (*bis, sc. testamenti*). 43, 24, 11, 13 -o emptionis (*postea*: ut … inemptum esset praedium). COD. Iust. 2, 45, 2 (*a. 294*) frustra -em eorum, *quae gesta sunt,* postulant. *al. in* COD. Theod. *et* Iust. **b** *iure ecclesiastico*: HIL. coll. antiar. p. 158, 22 et fidei nobis (*sc. episcopis Italiae*) … subscriptionem et -em Ariminensis concilii … mittendo. AVG. c. Cresc. 2, 8, 10 p. 368, 27 sacramentorum … violatio atque -o (c. Gaud. 1, 36, 46 p. 245, 21). 4, 52, 62 p. 559, 24 sine baptismi -e. **c** *varia ratione*: TERT. adv. Marc. 2, 7, 3 eligat *deus secundum Marcionem,* ubi semetipsum erroris notet, ⟨in⟩ institutione *liberi arbitrii* an in -e. resurr. 57, 9 ad -em mortis *per immortalitatem.* SVLP. VICT. rhet. 45 p. 341, 9 -o loci superioris, ut ille *locus* pro accusatore, hic pro reo nitatur.

2 *corporaliter*: TERT. anim. 53, 3 haec, *sc. materiae, regiones, viae,* … vastantur in corpore *morientis* ad usque ultimam eversionem et -em vitalium … finium, situum, officiorum.

rescissor, -ōris *m.* *a* rescindere. *i. qui rescindit, delet*: LVCIF. moriend. 2 l. 35 te, *Constanti,* … edicto tuo -em esse omnium errorum, cum sis ipse totius erroris fons.

rescissōrius, -a, -um. *a* rescindere. *litteris gr. p. 1425, 9.*

t. t. iuris, i. q. ad rescindendum pertinens, sc. ut irrita fiant, quae antea gesta sunt (*ad rem v. Kaser-Hackl, Zivilprozeßrecht, 423*):

[Bk.]

1 *adi.*: VLP. dig. 4, 6, 28, 5 exemplo -ae actionis **(**4, 6, 28, 6 [*e Pompon.*] in a. -a, quae adversus militem competit. COD. Iust. 3, 32, 24 [*a. 294; disting.* directa … vindicatio]. 4, 29, 16 [*a. 294*] creditori contra priores debitores -a a. datur. 8, 50, 18 [*a. 294*] *postliminio reversis* a. -ā restituuntur *res subtractae*). disp. frg. I^{A} p. 309 (*suppl. sec. dig. 15, 1, 32 pr.*) ⟨aequitas⟩ dictat ⌊resc⟨issorium⌋ iudi⟩cium in ⟨eos *bona fide possessores* dari⟩ (⌊ ⌋ *om. dig.*). **2** *pro subst. fem.* -a, *sc. actio*: CELS. dig. 39, 5, 21, 1 habeo adversus debitorem meum -am in id, quod supra legis modum tibi promisit. GLOSS. iurispr. *μαγκίπιουν P* 31 *ρεστιτουτοριε καὶ ρεσκισσοριε* (*i.* -ae) *τουτέστι ἀποκαταστατικαὶ καὶ ἀνασχετικαί.* *Bk.*

rescrībo, -psī, -ptum, -ere. *a* re- *et* scribere. *scribitur* resscr- TAB. Vindol. III 645, 10 sq. 716, 1; *scriptura* -b- *perseverat in stirpe perf. act. vel p. p. p.* PRISCILL. tract. 3, 67 COD. Theod. 12, 6, 18. *al. (v. etiam p. 1429, 19); imperat.* -screibae EPIST. Claud. Terent. (Pap. Corp. 252) 11. *abbrev.* rr PAP. Athenaeum 106, 2018, 667 Severus et Antonin⟨us⟩ r(escripse)r(unt) (*nisi litt. geminata significantur duo principes pro subi.*). NOT. Tir. 6, 91 -it. 7, 3 -psit. *addas p. 1427, 20 sq. forma stirpis perf. brevior* -psti TAB. Vindol. II 310, 6 *et cod. M* CIC. Att. 5, 9, 2. *de notione v. l. 32 sqq. 39 sqq. nec non* FEST. p. 281 *infra p. 1464, 20.* DOSITH. gramm. 75, 4 *ἀντιγράφω*: -o (*item* GLOSS. II 229, 18). *legitur in versibus apud* TER., LVCIL., HOR., OV., AVSON., *in prosa orat. inde a* CIC. *eiusque fam.,* CAES., LIV., *maxime in epistulis et in sermone iuris.* **[***confunditur in codd. c.* scribere HIER. epist. 5, 3 (*falso trad.* VARRO ling. 7, 109; *in falsa var. lect. p. 1426, 49; e coni. dub.* MART. 1 praef.); *falso trad. pro* describere CIC. Tusc. 4, 3; *in var. l. falsa pro* discribere TER. Phorm. 923 *l. 31* (*sc. apud* DON. Ter. Phorm. 922, 2. 923, 1).**]**

i. q. rursus scribere (*gr. resp. ἀντιγράφειν p. 1428, 58. 73*):

I *vario modo; praeverbium adhibetur vi*: **A** *restituendi*: **1** *-it, qui scribendo rependit*: TER. Phorm. 922 transi sodes ad forum, *sc. ad trapezitas,* atque illud mihi argentum rursum iube -i, Phormio. :: quodne ego ⌊discripsi⌋ porro illis, quibus debui? **(**⌊ ⌋ per-, de- *var. ll.,* -psi DON. *l. 26*]. *explicat* DON. *ad loc.* 1 '-i' reddi, scilicet per mensae scripturam [*sim.* 923, 1 SCHOL. Ter. p. 139, 14. *addas l. 42*]. 2 quoniam adnumerationem pecuniae antecedit scriptura, '-ere' dicebant pro renumeratione [*sim.* EVGRAPH. *ad l.* renumerari]**)**. CIC. Att. 16, 2, 1 (*agitur de dote reddenda; antea*: quod perscribi oportet) de residuis … *sestertia tot* praesentia solverimus, reliqua -amus. HOR. sat. 2, 3, 76 (*69* [*ad creditorem*] scribe decem a Nerio *trapezita*) *insanum* cerebrum est … Perelli *creditoris* dictantis, quod tu numquam -ere possis **(***explicant* PORPH. Hor. sat. 2, 3, 69 [*ad l. 37*] iuris verbo 'scribere' est mutuum sumere, '-ere' restituere. 2, 3, 76 -ere: reddere. SCHOL. Hor. sat. 2, 3, 74 -ere est … debitum solvere, hoc est scriptum debiti liberare …; hoc est reddi per scripturam [*affert* TER. *l. 30*]. SERV. Aen. 7, 422 'scribi' est dari …, '-i' vero reddi [*affert* HOR. *l. 39*]**)**. AVSON. 27, 15 (394 S.), 23 (*17 sq.* per tabulam … debita summa mihi est) praedictos iam nunc -e Darios … aut alios a me totidem dabo. **2** *-it, qui denuo scribit (in imag. l. 54):* *-untur* legiones: LIV. 9, 10, 6 -tae ex eodem milite, *sc. qui iugum Caudinum subierat,* novae l. *-untur ipsa scripta, sc. antea deleta sim.*: PRISCILL. tract. 3, 67 *Hesdra* illa, quae fuerant incensa, -bsit. 3, 68 testamentum … -tum ab Hesdra in canone non legitur. PS. PHILO antiq. 12, 10 (*spectat ad exod. 34, 1, ubi Vulg.* scribam) excide … duas tabulas lapideas … et -e in eis iusticias, qu(a)e erant in primis. SIDON. epist. 4, 12, 4 (*2* perdidit *litteras,* quas recepit) quocirca recurrite ad pugillares, replicate membranas et scripta -ite. VEN. FORT. Mart. 1, 500 (*leprosus sanatur*) deleta diu -itur oris imago. *-untur homines, sc. nomina eorum*: CONC. Agath. a. 506 p. 193 l. 32 ut, cum eos paenitentia correxerit, -ti in matricula gradum suum … recipiant *clerici contumaces.*

B *referendi in corpus, ordinem sim.*: CAES. Gall. 1, 42, 6 legionem … ad equum -ere, *i. legionarios equis imponere* (*luditur cum notione in ordinem equestrem admittendi*).

C *iterandi*: **1** *-it, qui iterum tractat* (*c.* retractare *variat in contextu* PLIN.): *scripta imperfecta*: PLIN. epist. 5, 8, 7 (*6* retractare) potes simul et -ere actiones et componere historiam. 7, 9, 5 poteris et, quae dixeris, post oblivionem retractare, multa retinere, plura transire, alia interscribere, alia -ere. 8, 21, 6 (*antea: librum* retractatum) haec emendata postea vel … deteriora facta quasi nova rursus et -ta cognosces. SVET. Iul. 56, 4 *Asinius Pollio* existimat … *Caesarem commentarios* -turum et correcturum fuisse. CLEDON. gramm. V 9, 4 scribis ad me, ut ea, quae in arte utraque … Donati nebulosa caligine legentis obscurant inscitiam, lucido sermone ad te perferenda -am. *codicem* (*sc. abrasa scriptura priore*): GREG. TVR. Franc. 5, 44 p. 254, 7 ut … libri antiquitus scripti planati pomice -rentur. 10, 31 p. 536, 6 ut numquam libros hos aboleri faciatis aut -i. **2** *-it, qui iterum dicit, postulat* (*pro obi. est enunt. secund. c.* ut): HIER. praef. Vulg. Esdr. p. 3, 8 tertius annus est, quod semper scribitis atque -itis, ut Esrae librum vobis de hebreo transferam.

D *revertendi sim.*: TERT. adv. Marc. 1, 22, 8 totum … creatoris elogium, *i. crimen,* in illum *deum Marcionis* -etur, qui saevitias eius … *cessando* iuvit.

II *respondendo* (*variat in contextu c.* respondere *l. 15. 38. p. 1429, 15. al.,* scribere *l. 32. 67; opp. vel distinguitur* mittere *l. 39. 57. 69. al.,* respondere *l. 42,* scribere *l. 53. p. 1427, 23. 30*): **A** *-unt homines privatim*: **1** *contradicendo* **(***sc. per quaelibet scripta; indicatur, cui [rei] respondeatur, per dat. e. g. l. 11 sq. 16 sqq., praepos.* ad *l. 22,* contra *l. 24; fere absolute, sed accedit obi. l. 14. 19. 22* [*or. recta l. 21*]**)**: LVCIL. 1027 summatim … experiar -ere paucis *verbis.* SEN. contr. 3 praef. 15 *Ciceronis* orationes non legunt nisi eas, quibus Cestius -psit (*de eadem re*: QVINT. inst. 10, 5, 20 melius hoc quam -ere veteribus orationibus, ut fecit Cestius contra Ciceronis actionem habitam). TAC. ann. 4, 34, 4 Ciceronis libro, quo Catonem caelo aequavit, quid aliud dictator Caesar quam -ta oratione, velut apud iudices, respondit? SVET. Iul. 73 Gai Memmi … asperrimis orationibus non minore acerbitate -erat. Cal. 53, 2 solebat etiam prosperis oratorum actionibus -ere. gramm. 19, 2 Scribonius Aphrodisius … *Verrii* libris 'de orthographia' -psit, non sine insectatione studiorum morumque eius. DON. vita Verg. l. 172 prolatis bucolicis … quidam -psit antibucolica. HIST. AVG. Hadr. 16, 3 Floro poetae scribenti ad se 'ego nolo C⟨a⟩esar esse …' -psit 'ego nolo Florus esse …'. Prob. 11, 1 sciendum est, quid ipse ad senatum scripserit, quid item ad eum amplissimus ordo -erit: oratio Probi prima ad senatum '…'. HIER. epist. 143, 2, 1 (= Aug. epist. 202, 2) utrum -erim contra libros Anniani *Pelagiani. al.*

2 *vario modo* (*fere per epistulas*): **a** *usu communi -unt homines litteris sim. acceptis* **(***huc traximus etiam responsa imperatorum privatim data [alia v. sub B1]; saepe absolute, ceterum pro obi. sunt pron. referentia ad ea, quae in epistulis tractantur, e. g. l. 32. 35* [*cf.* ni⟨hi⟩l *l. 36. 40. p. 1427, 8. al.*], verbum *l. 63, ipsae epistulae sim. e. g. l. 55. 61. p. 1427, 12; de structuris v. etiam appendicem***)**: **α** *indicatur, cui (rei) respondeatur*: Ⓘ *per dat. indicantem:* *rem*: CIC. Att. 1, 10, 1 eo factum est, ut epistulae tuae -rem aliquid, brevitate temporis tam pauca cogerer scribere (7, 2, 8. 9, 9, 3). 5, 3, 2 quibus *litteris* -i vis (11, 11, 1. *al.* AVR. Fronto p. 54, 20). 5, 12, 3 cui rei fugerat me -ere, de strue laterum *eqs.* OV. am. 1, 11, 19 perlectis -at multa, iubeto (*cf.* ars 1, 481 lectis). IVV. 6, 234 illa *socrus* docet missis a corruptore tabellis nil rude nec simplex -ere. *hominem* (*pron. pers. passim; cf. l. 54*): CIC. Att. 6, 1, 21 de M. Octavio, iterum iam tibi -o te illi probe respondisse. *al.* OV. am. 2, 18, 31 iam … Aeneas miserae -psit Elissae. epist. 1, 2 hanc tua Penelope lento tibi mittit, Vlixe; nil mihi -as. 21, 15 quam tibi … gracilem vix haec -ere … putas? SEN. epist. 67, 2 si quando intervenerunt epistulae tuae, tecum esse mihi videor et sic adficior animo, tamquam tibi non -am, sed respondeam. CVRT. 6, 9, 18 (*antea*: cum scripsissem ei *eqs.*) *Philotas* sustinuit -ere mihi se quidem gratulari *eqs.* PETRON. 129, 11 -e modo blandius dominae. EPIST. Claud. Terent. (Pap. Corp. 251) 32 ⟨rogo⟩ te, p⟨ater, u⟩t contin⟨uo mih⟩i ⟨resc⟩rib⟨as de⟩ salute[m] t⟨ua⟩[m] te ha⟨b⟩ere bo⟨na(m)⟩. *al. ibid.* EPIST. Pap. Corp. 303, 3 (*saec. I/II*) quid est, quod mi non -isti? FRONTO p. 3, 11 crede istud mihi, tanta me laetitia perfusum, ut -ere tibi ilico non potuerim. *al.* GELL. 13, 4, 2 cum is ad matrem ita scribsisset (-isset *var. l.*): 'rex Alexander, Iovis Hammonis filius …', Olympias ei -psit ad hanc sententiam: '…'. *al.* APVL. apol. 94, 6 [h]is epistulis meis lectis … -psit mihi per eum quas litteras! HIER. epist. 12, 4 mihi. 54, 1, 1 obsecras litteris …, ut tibi -am, immo scribam, quomodo vivere debeas. *al.* Ⓘⓘ *per praepos.* ad (*simul accedit dat. personae l. 55. 58. 59*): *ad rem*: CIC. Att. 2, 13, 1 epistulam *αὐθωρεὶ* tibi a Tribus Tabernis -tam ad tuas … epistulas neminem reddidisse (9, 2 ad eam ipsam *e.* brevem … -endum putavi. *al.* SEN. epist. 48, 1 ad e., quam mihi ex itinere misisti, … postea -am. 106, 1 tardius -o ad e. tuas. *al.*). 5, 3, 2 ad quas litteras tibi -i velis, nescio (7, 20, 2. *al.* CYPR. epist. 74, 1, 1 quid mihi ad l. nostras Stephanus … -erit. *al.*). 8, 2, 1 ego ad Caesarem unas … litteras dedi, quibus ad ea -psi, quae mecum ille de gladiatoribus suis egerat **(**11, 19, 2. 12, 21, 1 *epistulam* non prudenter -tam ad ea, quae requisieras. AVSON. 27, 14ª [396 S.]**)**. ad Q. fr. 3, 1, 11 uti ullum ad illam furiam verbum -ret. *al.* GELL. 10, 1, 4 ad haec ego -bsi nihil amplius quam verba M. Varronis. HIER. epist. 36, 1, 5 non statim ad interrogata -psi. *al.* *ad hominem*: CIC. Att. 2, 5, 3 tu tamen de †Tutio† ad me -e certius et nunc quis in eius locum paretur et quid de P. Clodio fiat, et omnia … scribe. 2, 25, 1 ut nuper me scis scripsisse ad te …, te ad me -psisse eam rem summae tibi voluptati esse. *al.* GELL. 10, 1, 3 familiari meo cuipiam litteras Athenis Romam misi …; is ad me -psit petivitque, ut rationem dicerem, cur *eqs.* HIST. AVG. Sept. Sev. 10, 2 qui ad illum mollius vel scripserunt vel -erunt. *al.*

β *cetera exempla* (*selecta inde a* IVV.): CIC. Att. 6, 1, 21 -psi alterum me moleste ferre, si *eqs. al.* CAES. civ. 1, 19, 4 Pompeius … -erat sese rem in summum periculum deducturum non esse. HOR. epist. 1, 3, 30 debes hoc etiam -ere, si tibi curae ⟨est⟩ quantae conveniat Munatius. 1, 5,

[Marchionni]

30 tu quotus esse velis, -e. Ov. am. 2, 2, 6 protinus … misi scriptoque rogavi; -psit trepida 'non licet!' illa manu. ars 1, 479 legerit, et nolit -ere? 3, 495 nec nisi deletis tutum -ere ceris, ne teneat geminas una tabella manus. *al.* Sen. contr. 4 praef. 5 -psit Pollio (*sc. codicillis Augusti*): 'eo die cenavi, quo Herium filium amisi'. Sen. epist. 106, 1 quid ergo fuit, quare non protinus -rem? 118, 1 tu scriberes, ego -rem. Cvrt. 4, 1, 10 (*7* illi *Alexandro* litterae a Dareo redduntur) contra Alexander in hunc maxime modum -psit: '…'. Mart. 2, 9, 1 scripsi, -psit nil Naevia. Plin. epist. 3, 15, 3 videor … iam nunc posse -ere esse opus pulchrum. 9, 34, 2 explica aestum meum vereque -e, num sit melius *eqs. al.* Ivv. 6, 141 coram licet innuat atque -at; vidua est, locuples quae nupsit avaro. Fronto p. 90, 10 qui *dolor* a -enda longiore epistula impedierit; dictavi igitur. p. 92, 20 ita -ere coeperam: '…'. Avr. Fronto p. 76, 2 -e statim de tempore. Pavl. dig. 41, 1, 65 pr. si … ego -endi causa litteras tibi misero. CE 938, 2 pulveris aurati pluvia sit sparsa papyrus, -et Danae sollicitata 'veni'. *al.*

b *usu peculiari -it quidam epistulam eo mittendo, unde ipse venit*: Calp. decl. 52 vir fortis in piratas incidit; -psit patriae de redemptione.

B *-unt ii, qui publico (ecclesiastico sub 3) munere funguntur*:

1 *magistratus, principes sim.* **(***huc spectare vid.* Not. Tir. 60, 78[y] [*frg. Brux.*] -erunt: nobis superius dixerunt; -erunt: n. inferius d.; -erunt: n. praesentibus d.; -erunt: n. absentibus d.**)**: **a** *usu communi*: **α** *exempla varia vel minus definita*: Cic. Font. 18 quas *litteras* si antea non legistis, nunc ex nobis, quid de iis rebus Fonteius ad legatos suos scripserit, quid ad eum illi -erint, cognoscite. Att. 7, 21, 2 consul ei -psit, ut prius ipse in Picenum *eat.* Liv. 22, 33, 10 (*9* litterae … missae) ad haec ⟨a⟩ consulibus -tum sine detrimento rei publicae abscedi non posse ab hoste. *al.* Val. Max. 2, 7, 15 l. 231 acceptis a M. Marcello litteris … -psit indignos esse *eos,* qui in castra reciperentur. Tac. hist. 3, 81, 2 (*antea*: epistulis Vitellii ad Antonium scriptis) Vitellio -tum Sabini caede et incendio Capitolii dire⟨m⟩pta belli commercia. ann. 2, 65, 5 scripsit ad Tiberium structas sibi insidias …; molliter -tum, si fraus abesset, posse eum innocentiae fidere. *al.* Traian. Plin. epist. 10, 22, 1 mihi scripsit Gavius Bassus …; cui quae -issem … his litteris subici iussi. *al.* Svet. Aug. 51, 3 Tiberio … apud se per epistulam conquerenti ita -psit: '…'. *al.* Fronto p. 46, 5 tot negotiis quot officiis, quot -endis per provincias litteris destringerere. p. 47, 12 eas epistulas, quas ad plurimos necessario munere cotidie -is. *al.* Cod. Theod. 12, 6, 18 (*a. 383*) quisquis … non specialiter et quid et in qua specie … videatur accepisse, -bserit, … multetur. Peregr. Aeth. 19, 8 scripserat Aggarus rex ad dominum et dominus -erat Aggaro per Ananiam cursorem. Symm. epist. 2, 30, 3 nunc -retur in causam … contra sententiam praefecturae. *al.* *edicendo* (*sc. aspectu respondendi minus perspicuo; notio derivari vid. ab usu sub β et b illustrato*): Cassiod. hist. 6, 4, 2 *Iulianus* saepe … civibus in commune -psit, ut ad paganos accederent ritus (*gr. Sozom. 5, 3, 4* ἔγραφεν). **β** *de aliqua re consulti sim. consilium afferunt, aliquid constituunt* (*cf. etiam sub b*): Cic. Phil. 2, 102 (*antea*: consuluisti me per litteras *eqs.*) colonos novos ascribi posse -psi. Att. 16, 16[a], 4 Atticus libellum composuit; … eum libellum Caesari dedi: … -psit Attico aequa eum postulare *eqs.* Liv. 26, 2, 4 equites … ab Marcio litteras attulerant; -i de frumento … placuit, eam … rem curae fore senatui. Val. Max. 7, 6, 1 *propraetoribus* querentibus … -psit aerarium longinquis inpensis non sufficere. Plin. epist. 10, 108, 1 quid habere iuris velis et Bithynas et Ponticas civitates in exigendis pecuniis …, rogo, domine, -as. Traian. Plin. epist. 10, 115 merito haesisti …, quid a te -i oporteret censoribus consulentibus, an *eqs.* Svet. Aug. 45, 1 Caesarem vulgo reprehensum commemorabat, quod inter spectandum epistulis libellisque legendis aut -endis vacaret **(***item pro obi. sunt epistulae sim., ad quas respondetur*: CIL III 12336, 3 ⟨e⟩x ⟨l⟩ibro ⟨li⟩bellorum rescript⟨o⟩rum a … imperatore … Gordiano. Frg. Vat. 163 illud curare debet, ut intra diem decimum, quam litteras reddidit magistratibus, -tas deposcat. 165 in eum diem, quo reddi praetori -tae debent**)**. Tib. 32, 2 praesidibus onerandas tributo provincias suadentibus -psit boni pastoris esse tondere pecus, non deglubere. *al.* Gaivs inst. 1, 74 cum quaereretur, an *peregrinus* causam probare posset, -psit imperator Antoninus … posse eum causam probare. Gell. 5, 6, 14 Tiberium … consultum, an *quidam* civicam coronam capere posset …, -isse dicit *eqs.* Epist. imp. Comm. (cil iii 13750) 48 quid ad decretum … -pserim, … subici praecepi **(***cf.* decur. Forosempron. [cil xi 6123] 2, 16 decretum ad te non misimus, ne … honore tantummodo te contentum esse -res**)**. Tert. apol. 2, 7 Plinius … Secundus, cum provinciam regeret …, quid … ageret *de Christianis,* consuluit … Traianum imperatorem …; Traianus -psit … *illos* inquirendos quidem non esse, oblatos vero puniri oportere (*respic. Plin. epist. 10, 96 cum responso Traiani*). Cod. Theod. 7, 13, 1 nisi prius certus redditus iudex -at, utrum minime decurio sit. *al.*

b *usu fere technico in sermone iuris spectat ad rescripta sive epistulas publicas principum, quibus consultationi vel quaestioni ad ius pertinenti respondent et sic aliquid constituunt* (*v. etiam p. 1429, 64 sqq.*):

α *formae act.*: Cels. dig. 22, 3, 13 cum de aetate hominis quaereretur, Caesar noster in haec verba -psit: '…' **(**Call. dig. 49, 14, 2, 1 divus Hadrianus Flavio Arriano in h. v. -psit: '…'. Vlp. dig. 37, 14, 17 pr. *al.; cf.* Marcell. dig. 4, 1, 7 pr. divus Antoninus Marcio Avito praetori de succurrendo ei, qui absens rem amiserat, in hanc sententiam -psit: '…'**)**. 50, 17, 191 beneficium dare se … viventi Caesar -erat. Mavric. dig. 33, 2, 23 hoc … imperator Antoninus ad libellum -psit (Call. dig. 1, 19, 3, 2. 49, 14, 2, 2. Vlp. dig. 28, 3, 6, 9 quoad princeps -erit ad litteras praesidis et l. rei cum litteris missum. *al.*). Papin. dig. 36, 3, 5, 3 cum quaerebatur, ubi fideicommissi servandi causa caveri oporteat, imperator Titus Antoninus -psit, si domicilium Romae non haberet *eqs.* Vlp. dig. 5, 1, 2, 4 quod et Iulianus scribit et divus Pius -psit (*item pro rescripto princeps dat, quod iuris peritus scripsit*: 27, 3, 1, 15. 37, 10, 1, 5. *cf. l. 26*). 48, 3, 3 divus Pius ad epistulam Antiochensium graece -psit non esse in vincula coiciendum eum *eqs.* Cod. Iust. 9, 8, 6, 4 ut Severus et Antonius litteris ad rationales missis -pserunt. *al., v. Vocab. Iurispr. Rom. V 161 sqq.* *in subscriptione*: CIL III 411, 9 (*a. 139*) -psi, recogn(ovi) (*al., v. p. 383, 26 sqq., ubi addas* Epist. imp. Iust. [cil iii 13640] 2, 10. *cf. Honoré, Emperors and Lawyers, [2]1994, 43*). **β** *formae pass.* (*saepe impers.*): Papin. dig. 36, 1, 25 nonnumquam … ex voluntate varie -tum et iudicatum est. Tryph. dig. 27, 1, 44, 2 placuit et -tum est eum … suo loco dari posse. Vlp. dig. 2, 15, 7, 2 ut inde sit et dictum et -tum circa alimentorum transactionem citra praetoris auctoritatem factam. 4, 4, 7, 9 et hoc et -tum et responsum est. 13, 7, 13 pr. scripsit Iulianus et est -tum ob hanc conventionem pigneraticiis actionibus teneri creditorem (*item pro rescripto princeps dat, quod iuris peritus scripsit*: 48, 18, 4 ut Papinianus respondit et est -tum. Pavl. dig. 42, 8, 7 -tum est secundum Proculi sententiam. *cf. l. 13*). 29, 7, 1 saepissime -tum et constitutum est eum, qui *eqs.* 43, 30, 1, 3 divus Pius decrevit et a Marco et a Severo -tum est, aeque subveniendum ei erit per exceptionem. 49, 1, 1, 1 si praeses provinciae vel quis alius consuluerit et ad consultationem eius fuerit -tum (Cod. Iust. 3, 11, 5 [*a. 322*] cum a nobis fuerit ad appellationem c. ve -tum *eqs.*). Macer dig. 49, 4, 3 si, cum imperatori scriberetur, exemplum litterarum litigatori editum sit neque is appellaverit et postea contra eum -tum sit, an *eqs.* Cod. Iust. 1, 54, 2 (*a. 228*) procuratores meos … indicendae multae ius non habere saepe -tum est. 10, 60, 1 (*a. 222/35*) reos … novos honores appetere non debere … et a divis parentibus nostris et a me saepe -tum est. 1, 23, 2 (*a. 270*) cum ea, quae ad ius -untur, perennia esse debent. *al., v. Vocab. Iurispr. Rom. V 160 sq.*

2 *iuris consulti*: Cels. dig. 19, 1, 38, 2 (*antea*: Firmus a Proculo quaesiit *eqs.*) ille -psit referre, quid acti esset. Pompon. dig. 4, 4, 50 quid de eo putas, velim -as; respondit *eqs.* 12, 2, 42 pr. quid tibi placet, -e mihi. Scaev. dig. 42, 1, 44 quaeritur, an hi *coheredes* ex causa iudicati teneantur; -psit dandam in eos actionem. Vlp. dig. 47, 2, 52, 20 quod et Herennio Modestino … consulenti -psi circa equos … furti ita demum teneri *eqs.* *al., v. Vocab. Iurispr. Rom. V 160.*

3 *episcopi sim.* (*Paulus l. 48*): Tert. monog. 11, 11 (*antea p. 1430, 45*) *Paulus* de repudio -ens demonstrat *eqs.* Cypr. epist. 25, 2 epistulae … plurimis collegis nostris missae placuerunt et -erunt se quoque nobiscum … stare. sent. episc. praef. l. 7 litterae … Cypriani ad Iubaianum -tae de haereticis baptizandis. Optat. 3, 3, 3 ad quem *praefectum praetorio* sic, *sc. contumeliose,* scribere minime dubitavit *Donatus* …; cui Donato praefatus patientia episcopali -psit. Priscill. tract. 2, 50 nos … ad omnes prope coepiscopos nostros … scribsimus …; -itur ad nos dandum super ista concilium. Conc. Carth. a. 419 p. 156 l. 14 (*ad papam*) *ut* tuae venerationi … humilitas nostra -ret. Rvstic. Conc.[S] I 4 p. 64, 12 epistula Nestorii -ta ad eundem praefectum praetorio Antiochum ad epistulam supra scriptam (*gr. I 1, 7 p. 71, 16 ἦν ἀντέγραψε*). *al.*

appendix syntactica ad II pertinens: **1** *quid -atur, intellegitur passim e contextu (sc. usu absol.); ceterum indicatur*: **a** *per acc. obi.* (*cf.* Gramm. suppl. 177, 25 *cum* trahant accusativum): *passim (cf. p. 1426, 27); c. obi. interno q. d.* -ere rescriptum: Vet. Lat. I Macc. 8, 22 (rec. V). Pavl. dig. 27, 1, 26. quod *r.* -erunt praefecto annonae. Cod. Theod. 1, 5, 14 (*ad praefectum praetorii*) *ut* rescripta, quae emitti contigerit, ad sedem sublimitatis tuae -antur.

b *per struct. verbalem*: **α** *acc. c. inf.: passim, e. g. p. 1426, 38. 72. 1427, 9. 61. 65 sqq.* **β** *enunt. secund.: interrog.: l. 42. p. 1427, 1. 10. al. c.* ut: *p. 1427, 24. 43 et* Men. dig. 49, 16, 6, 7 Vlp. dig. 48, 2, 7, 5 Pavl. dig. 31, 8, 5. *al. c.* ne: Marcian. dig. 49, 14, 30 ne procuratores Caesaris bonorum actores, quae ad fiscum devoluta sunt, alienent, imperatores Severus et Antoninus -pserunt: et, si manumissi fuerint, revocantur ad servitutem. *c.* quod: Rvfin. hist. 4, 8, 6 -isse, q. non esset iustum *eqs.* (*gr. ἀντιγράψαι*). **γ** *or. rectam: p. 1427, 2. 4. 12. al.* **δ** *or. obliquam*: Priscill. tract. 2, 48 -tum est …: si illis suspectus Hydatius esset, sufficeret apud nos sola de catholica professione testatio.

[Marchionni]

2 *ad quam rem responsum pertineat, indicatur per praepos.*: ad: *p. 1428, 38*. circa: *p. 1428, 22. 45. al. apud iuris consultos.* de: *p. 1426, 34. 66. 1427, 13. 17. 49. al.*

3 *cui (rei) respondeatur, indicatur*: **a** *per dat.: passim, sc. p. 1426, 8. 31 sqq. al.* **b** *per praepos.*: ad: *passim, p. 1426, 54 sqq.* (*respondetur aut ad hominem aut ad rem, sed ad utrumque p. 1428, 56, cf. p. 1426, 54*). contra: *p. 1426, 24. 1428, 34* (*cf. adv. p. 1427, 7 et* VLP. dig. 1, 8, 7. 42, 1, 15, 9). **c** *per acc. obi.: p. 1427, 55.*

4 *modus vel instrumentum sim. -endi indicatur*: **a** *per abl.*: CIC. Att. 6, 2, 1 litteras dedi, quibus ad eas -psi, quas *eqs.* (*sim.* 8, 2, 1 *p. 1426, 60*). 12, 39, 1 ea ipsa, ad quae -psi ⌊epistula⌋ (hac e. *pars codd.*). ad Q. fr. 2, 11, 4 his verbis (SVET. Nero 23, 1 SCAEV. dig. 50, 1, 24. *addas p. 1426, 10*). OV. am. 2, 2, 6 illa manu (FRONTO p. 225, 21 mea m.). SVET. Claud. 5 codicillis. *al.* **b** *per praepos.*: per: CIC. fam. 5, 2, 10 per litteras hoc -o atque respondeo. *al., v. p. 1426, 51. 1427, 39.* ad *vel* in *c. acc.*: CVRT. 4, 1, 10 in hunc ... modum. CELS. dig. 22, 3, 13 in haec verba (*v. p. 1428, 2 sqq.*). GELL. 20, 5, 9 -psit ei Aristoteles ad hanc sententiam *eqs.* (*cf. p. 1426, 50. 1428, 5*).

p. p. p. ⊠**rescrīptum,** -ī *n. pro subst.* *scribitur in codd. vet.* -bt- PRISCILL. tract. 2, 50 MAXIMIN. c. Ambr. fol. 302^{r}, 4 AVG. cur. mort. 1, 1. *al.* *notatur* r AVR. Fronto p. 70, 7. *al.* (*v. l. 37*). EPIST. imp. Constant. (CIL XI 5265) 1 e(xemplum) s(acri) r(escripti). *de notione v. l. 67. p. 1430, 62 nec non* GLOSS. II 229, 17 *ἀντιγραφή*: dictatura, hoc -um (505, 13 -um: *ἀ.* 531, 51). *legitur in prosa orat. tantum inde a* SEN. *rhet.,* TAC., PLIN. *min., saepe apud iuris consultos; abiit in serm. gr.* PAP. Sammelb. 9763, 33 (*a. 457/74*) *διὰ ῥεσκρίπτου.* SCHOL. Basilic. 8, 1, 17, 6. *al.*

I *i. q. responsum scriptum*: **A** *ad quaelibet scripta, sc. rescribunt homines privati vel privatim agentes* (*Christus l. 44*): **1** *usu sollemni*: **a** *contradicendo* (*cf. p. 1426, 7 sqq.; pendet dat. personae utroque loco, praepos.* de *l. 34*): SEN. contr. 10 praef. 8 *Gallio* recitavit -um Labieno pro Bathyllo Maecenatis. SVET. Aug. 85, 1 multa varii generis prosa oratione composuit, ex quibus nonnulla ... recitavit, sicut '-a Bruto de Catone', quae volumina ... senior ... Tiberio tradidit perlegenda. **b** *vario modo* (*cum gen. explic. l. 44, cf. adi. l. 51*): FRONTO p. 79, 23 -o nihil opus est. p. 187, 8 ad -um accipiendum. AVR. Fronto p. 70, 7 r(escriptum) (*pro titulo epistulae, ut* p. 75, 9. *al. apud eundem*). PS. AVR. VICT. epit. 39, 7 *Diocletianus* cum a Constantino ... vocatus ad festa nuptiarum per senectam ... excusavisset, -is minacibus acceptis, quibus increpabatur ... Maximino favere, ... venenum dicitur hausisse (*cf. l. 68*). SYMM. epist. 5, 7 ipse mihi -i huius baiulum praestitisti. RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 41 numquid maledictionem consecutus fueras, si ... levi palliolo -i tui contexisses opprobrium nostrum et si velasset epistula vigilantis? hist. 1, 13, 3 *Abgarus* dignus ... efficitur ⌊-o epistulae⌋ salvatoris (⌊ ⌋ *gr. ἐπιστολῆς*). PAVL. NOL. epist. 43, 3 expone mihi -o mysteria regni. AVG. cur. mort. 1, 1 diu sanctitati tuae ... -orum debitor fui, ex quo mihi scripsisti *eqs.* c. mend. 1, 1 p. 469, 4 multa mihi legenda misisti; quibus -a dum praeparo *eqs.* CLAVD. MAM. epist. 1 p. 199, 3 (*ad Sidonium*) illud etiamnum dolenter faxo tacitum, quod libellos illos, quos tuo nomine nobilitari non abnuis, nullo umquam inpertivisti -o? ALC. AVIT. epist. 22 p. 54, 19 (*episcopus regi*) succincta celeritas -i epistularis. 57 p. 86, 30 rationem, quam sequi debeam, -o exponente tractetis. CASSIOD. hist. 9, 34, 12 qui et ... scribebat martyribus et -a suscipiebat (*gr. Theodoret. 5, 21, 16 ἀντιγράφων ἐτύγχανε*). *al.*

2 *usu peculiari, sc. plur. indicat commercium epistulare*: SYMM. epist. 1, 16, 1 neque -orum ratio neque amoris vicissitudo sinebat me diutius desidere.

B *ad consultationes, libellos, petitiones sim., sc. rescribunt, qui publico vel ecclesiastico munere funguntur* (*accedit saepe gen. subi., e. g. p. 1430, 4 sq. 48 [ceterum v. Vocab. Iurispr. Rom. V 166], gen. explic. p. 1430, 20; indicatur, cui rescribatur, per praepos.* ad *l. 73 sqq. p. 1430, 47. 50. 53, dat. p. 1430, 19; adversus quem [quid], per praepos. p. 1430, 28 sq. 43; de qua re, per praepos.* de *l. 74. p. 1430, 1, cf. enunt. secund. c.* ne *p. 1430, 21*): **1** *principes* (*eorum magistratus p. 1430, 38 sqq.; hic illic -um habetur pro edicto, instrumento iuris; de re v. e. g. Nörr, Zeitschr. Sav. Stift., Rom. Abt. 98, 1981, 1 sqq.; Honoré, Emperors and Lawyers, ^{2}1994, 33 sqq.; cf.* GLOSS. iurispr. *ἄδετ P* 14 *ῥέσκ⟨ρ⟩ιπτον· βασιλέως ἀντίγραμμα*): TAC. ann. 6, 9, 2 *praetor* precatus ... per codicillos, immiti -o *principis* venas resolvit (*cf. l. 39*). PLIN. epist. 10, 2, 1 (*ad Traian.*) quamvis ... *amici cuiusdam* precibus indulseris, tamen ... ex -o intellego libentius hoc ei te praestitisse, quia pro me rogabat. TRAIAN. Plin. epist. 10, 107 (*antea*: libellum ... legi) libellum ⌊-i⌋, quem illi redderes, misi tibi (⌊ ⌋ rescriptum, *sc. p. p. p. verbi, edd. quidam*). POMPON. dig. 48, 22, 1 caput ex -o divi Traiani ad Didium Secundum (CALL. dig. 22, 5, 3, 2 principis exstat -um ad Valerium Verum de excutienda fide testium in haec verba: '...'. VLP. dig. 1, 16, 10, 1. *al.; cf. l. 16*). INSCR. Année Épigr. 1958 n. 9 (*ex Hisp. cit.; aet. Hadr.*) -um sacrum de re olearia (EPIST. ad imp. Comm. [CIL VIII 10570] 3, 24. COD. Iust. 2, 12, 7 [*a. 223*]. MACER dig. 49, 5, 4 se libellum principi dedisse et s. -um expectare. *al.*). GAIVS dig. 1, 7, 21 et feminae ex -o principis adrogari possunt (VLP. dig. 49, 1, 1, 1 LACT. inst. 5, 11, 19. *al., e. g. l. 26; cf.* principale *vol. X 2, 1292, 7 sq.*). 2, 1, 11 pr. sententia *iuris peritorum* -o imperatoris Antonini confirmata est (inst. 2, 120. COD. Iust. 8, 14, 3 [*a. 223*]. AVG. coll. c. Don. 1, 1. *al; cf.* imperiale: AVELL. 2, 81 [*a. 384*]. AMBR. in psalm. 118 serm. 20, 39, 1 numquid potest adversus i. formam venire -i? COD. Iust. 11, 70, 6. *al.*). CALL. dig. 35, 3, 6 adiuvari -o divi Commodi in haec verba: '...' (*cf. p. 1429, 74*). VLP. dig. 28, 5, 9, 2 Celsus ... *hoc* posse defendi ait ...; quae sententia -is adiuvatur generalibus (*item pro -o princeps dat, quod iuris peritus scripsit*: 37, 5, 5, 6 Iulianus saepissime scripsit ..., cuius sententia -o divi Pii comprobata est. 42, 4, 7, 16 extat Neratii sententia existimantis bona esse vendenda: et hoc -o Hadriani continetur, quo iure utimur. *cf. p. 1428, 13. 26*). 48, 18, 1, 3 -o divorum fratrum ad Lucium Tiberianum emisso declaratur *hoc.* coll. Mos. 15, 2, 4 decretum divi Pii ad Pacatum legatum ..., cuius -i verba *eqs.* frg. Vat. 189 invenio ... Fulvio Aemiliano in persona Manili Optivi -um. PAVL. dig. 19, 1, 43 *causam* pertinere ad -um sacrarum constitutionum. MARCIAN. dig. 48, 17, 1 divi Severi et Antonini Magni -um est, ne quis absens puniatur. COD. Iust. 1, 21, 1 (*a. 232*) -um ... ad retrahenda, quae decreto *iudicis* terminata sunt, non patrocinatur. 1, 23, 3 (*a. 292*) sancimus, ut authentica ipsa atque originalia -a et nostra manu subscripta, non exempla eorum, insinuentur. Theod. 1, 2, 2 (*a. 315*) contra ius -a non valeant (*item opp.*: HIST. AVG. Opil. 13, 1 non incallidus, adeo ut statuisset omnia -a veterum principum tollere, ut iure, non -is ageretur). Iust. 11, 62, 3, 1 (*a. 365*) si super hoc -um fuerit adversus eos impetratum (*cf. l. 43*). PRISCILL. tract. 2, 50 *Hydatius* -um contra pseudoepiscopos et Manichaeos petit et ... inpetrat. SYMM. rel. 31, 1 neque -orum veneratione neque legum severitate vel pactionum fide aut iudiciorum reverentia. RVFIN. hist. 3, 33, 2 -i sui, *i. Traiani,* auctoritate (*gr. δόγμα*). CONC. Carth. a. 411, 3, 38 pragmaticis (*al., v. vol. X 2, 1121, 16 sqq.*). OROS. hist. 7, 12, 3 *Traianus* Plinii Secundi ... relatu admonitus ... -is ... lenioribus temperavit edictum (*cf. p. 1427, 69*). COD. Iust. 1, 23, 6 pr. (*a. 470*) ea ... tantummodo fas sit proferri et dici -a in quibuscumque iudiciis, quae in chartis sive membranis subnotatio nostrae subscriptionis impresserit. CONC.^{S} I 5 p. 361, 31 regium (*gr. I 1, 7 p. 68, 10 διατυπώσεως*). *al.* *respiciuntur magistratus principis, qui -a exsequuntur*: NOVELL. Theod. 17, 2, 3 (*de petitione*) memoriales ..., qui excipienda eiusmodi -a vel inplenda curaverint *eqs.* Valent. 19 pr. cum impunitas per simplicia vel etiam personalia -a donatur ...; cum -a huiusmodi etiam viro inlustri quaestore nesciente procedant. 19, 3 (*antea*: responsa praebuerit) memorialis ..., qui adversum vetita -um fuerit exsecutus, ... plectatur. **2** *episcopi sim.* (*Paulus l. 45 sqq.*): TERT. monog. 11, 10 cuius *carnis necessitatis* ... species ex -is, *sc. Pauli,* intellegimus; cum dicit 'de his autem, quae scribitis *eqs.*' ([*I Cor. 7, 1 sq.*]. ACT. Pauli Cor. II rec. M tit. -um Pauli apostoli ad Corinthios [*rec. L* epistula]). CYPR. epist. 32, 1 vos curate ..., ut et scripta nostra et illorum -a fratribus nostris innotescant. 74, 1, 1 (*antea p. 1426, 59*) misi tibi -i eius exemplum. HIL. coll. antiar. p. 160, 20 incipit -um Germini ad Rufianum, Palladium et ceteros. RVFIN. patr. 1, 3 -a ad Orientem perurguent (ad Originem *edd. quidam*). CONC. Carth. a. 419 p. 90 l. 37 ad sedem venerandam -is vestris intimare (*cf.* AVELL. 59, 4 quae ... episcopi -is ad principem ... propriis intimarunt). AVG. c. Pelag. 2, 4, 6 secundum Africana -a. serm. 131, 10 iam ... de hac causa duo concilia missa sunt ad sedem apostolicam: inde etiam -a venerunt. CONC.^{S} I 5 p. 376, 9 tam synodali -o quam regio edicto (*gr. I 1, 7 p. 78, 30 γράμματος*). IV 2 p. 174, 32 ⌊exemplum -i⌋ fidei Flaviani archiepiscopi ... dati ab eo petenti imperatori (⌊ ⌋ *gr. II 1, 1 p. 35, 1 ἀντίγραφον*). FVLG. RVSP. epist. 15, 19 interrogantibus vobis breviter communi maluimus respondere -o. *al.*

II *i. q. exemplum, sc. quod ex quovis scripto describitur* (*gr. resp. ἀντίγραφον praeter p. 1431, 3* [*cf.* GLOSS. II 229, 19 *ἀ.*: -um, exemplum, exemplar]. *accedit gen. obi. praeter l. 66. p. 1431, 1 sq.; opp.* authentica *p. 1431, 1*): VET. LAT. I Macc. 12, 7 (rec. V) missae erant epistulae ad Onian summum sacerdotem a Dario, qui regnabat apud vos, quoniam estis fratres nostri, sicut -um continet quod subiectum est (*rec. B* exemplum). 12, 19 (rec. V, *sim.* L, X) et hoc -um epistularum, quod miserat Onias ([*rec. B* exemplum litterarum]. CONC.^{S} II 3, 1 p. 82, 6 RVSTIC. Conc.^{S} I 4 p. 93, 37. CASSIOD. Ios. antiq. 17, 137 p. 491 -um faciens epistulae. *al.*). 14, 23 (rec. L) et placuit populo ... ponere -um sermonum eorum *legatorum* in libris populo declaratis (*rec. V* exemplum, *B* exemplum verborum). AVG. epist. 4, 2 quamvis te accepisse litteras meas non dubitem, quarum *litterarum* -a non habeo (CONC.^{S} II 3, 3 p. 73, 24 synodicarum. p. 74, 22. RVSTIC. Conc.^{S} I 4 p. 168, 32 -um ... publicarum l., quae scriptae sunt ad ... vicarium ... a ... magistro militiae). RVSTIC.

[Marchionni]

Conc.^{S} I 4 p. 195, 8 ut ipsam videro authenticam sacram, non enim -o ero contentus. p. 236, 14 *ut* ex nostris exemplaribus -um dirigeretur his, qui sunt Antiochiae (*gr. I 1, 6 p. 157, 8 τὸ ἴσον*). *al.*

deriv.: rescriptio, rescriptor. *Marchionni.*

rescrīptio, -ōnis *f.* *a* rescribere. *scribitur* -bt- (*cf. p. 1425, 12. 1429, 19*) *in inscr. l. 22 et codd. vet.* COD. Theod. 1, 2, 1. 11, 12, 3. 11, 22, 4. *de notione*: GLOSS. iurispr. *μαγκίπουν P* 20 *ρεσκριπτιονες· αἱ διαγραφαί* (*non ad term. techn. Atticae iurisprudentiae spectare vid., sed generaliter ad actionem legem scribendi q. e. διαγράφειν*).

i. q. actio rescribendi vel rescriptum (quocum variat in contextu l. 22. 26. 28); rescribunt: **1** *ii, qui munere funguntur et consulti de aliqua causa per epistulas publicas edictum promulgant, aliquid constituunt sim.* (*quam ad causam -o pertineat, indicat praepos.* ad *l. 26; gr. resp. ἀντιγραφή l. 32*): **a** *imperatores*: IVLIAN. dig. 1, 18, 8 audivi Caesarem nostrum dicentem hac -e: '...'. VERVS Fronto p. 114, 11 iube ... *quendam* dare mihi libellum, uti -e quoque nostra gratia sententiae nostrae fiat. COD. Iust. 5, 47, 1 (*a. 197*) quae -o ... non suffragabitur. CALL. dig. 1, 18, 9 quotiens princeps ad praesides provinciarum remittit negotia per -es, veluti '...' *eqs.* COD. Iust. 9, 22, 3 (*a. 227*) ut merita eorum, qui falsis -bus utuntur, digna poena coerceantur (PAVL. sent. 1, 12, 1). Theod. 1, 2, 1 (*a. 314?*) annotationes nostras sine -e admitti non placet (*postea*: rescripta). EPIST. imp. Constant. (CIL III 7000; *a. 331*) 3, 17 Nacolensium iniuriam ... perdurantem praesenti -e removemus. COD. Iust. 4, 61, 6, 2 (= Theod. 11, 12, 3; *a. 365*) si quis ... privatorum eiusmodi -e nitatur *eqs.* Theod. 11, 22, 4. Iust. 1, 20, 2 quae *temporales actiones* per oblationem precum et ad eas -es perpetuantur (*postea*: ad eas rescripta perpetuari). 1, 53, 1 pr. nisi *magistratus* specialem nostri numinis ... divinam -em meruerint. INST. Iust. 3, 11, 1 (*pr.* rescripto divi Marci) ne huius -is nostrae emolumentum alia ratione irritum fiat *eqs.* NOVELL. Iust. 113, 1 pr. sancimus ... neque pragmaticum typum neque aliam -em ... insinuatam valere, sed secundum generales nostras leges causas ... decidi (prae-, scriptionem *var. ll.; gr. ἀντιγραφήν. huc spectat* IVLIAN. epit. novell. 106, 1 [*bis*]). **b** *papa*: AVELL. 162, 2 (*Iustinianus Hormisdae*) uti ... pro nobis ... preces offerre dignemini nosque ... vestris salutiferis -bus visitare.

2 *privati (hic invenias item -es imperatorum aut papae, sed privatim datas); respondent per*: **a** *epistulam sollemnem*: AVG. epist. Divj. 2, 13, 3 quot annorum ... ducat aetatem, ... tua -e nosse desidero. ALC. AVIT. epist. 92 si ... me -o laetificet, in qua ... verba vestra pro conspectibus adipisci ... merear. ENNOD. epist. 4, 27 p. 117, 18 anxietati meae celeri -e succurrite. AVELL. 219, 1 cum nihil certum tam diuturno tempore vestrae dilectionis potuissemus -e cognoscere (-es *var. l.*). MARCELL. chron. II p. 87, 458 Leo imperator pro tomo Calchedonense ... singulis orthodoxorumepiscopis ... misit epistulas, quo sibi, quid de eodem tomo sentirent, cuncti suis -bus indicarent. **b** *tractatum formae epistulae similem*: AVG. quaest. Dulc. praef. l. 20 quoniam mihi de hoc, *quod quaeris,* intulisti novae disputationis necessitatem, in hac mea -e id ultimum feci. *Beron.*

ἀντιγραφεύς: dictator, **rescrīptor** GLOSS. II 229, 16 (*scrib.* -bt-).
a rescribere *formatum sec. p. 1429, 23.*

rescrīptum *v.* rescribo.

rēscula *v.* recula.

resculpo, -psī, -ere. *a* re- *et* scalpere (sculpere).

i. q. scalpendo renovare (*sc. incorporaliter, sed viget imago scalpendi corporea l. 59. 64; pro syn. occurrit* renovare *l. 64,* reformare *l. 68. 71 sq.*): **1** *-untur res: quae iterum fiunt, ineuntur*: TERT. ieiun. 5, 2 populus *Israhel* primi hominis -erat (*ed. Gelenii,* sculpserat *ed. princ.*) crimen pronior ventri quam deo deprehensus (*exod. 16, 2 sqq.*). PRVD. psych. praef. 51 quam *lineam ab Abraham praefiguratam* nostra recto vita -at pede. *quae memoria repetuntur*: SCHOL. Cic. Bob. p. 88, 34 -it infamiam illius incesti *Clodiani.* p. 95, 7 ut memoriam ... eorum -ret, qui ... in carcere poenas dederant (AVG. serm. 210, 6 eiusdem noctis *dominicae passionis* m. -itur). *quae restituuntur in formam integram priorem*: AVG. in psalm. 94, 2 l. 49 *peccatorum remissione similitudo dei* in nobis renovatur ..., ut tamquam -atur in nummo, id est in anima nostra, imago dei nostri (serm. 90, 10 l. 363. 369). **2** *-untur animantes eorumque animus conversione christiana*: AVG. in psalm. 6, 5 l. 13 dum ... nos convertimus, id est mutatione veteris vitae -imus spiritum nostrum (vera relig. 179). 140, 15 l. 10 coepi -i et ex parte, qua reformor, displicet mihi quod deforme est (*vix mediopass., cf. ibid.* l. 13 *me liberabit* gratia dei, quae iam coepit -ere). serm. 43, 4 hoc, *i. rationem,* ... in nobis excolere debemus et -ere ... et reformare. 72, 12 facti sumus ad imaginem dei nec -imur nisi ab illo, qui fecit nos (*syn.* reformamur).

resecābilis, -e. *a* resecare. *i. dignus, qui resecetur*: CASSIOD. var. 2, 41, 1 semper in auctoribus perfidiae -is videtur excessus (*postea*: plectibilis culpa).

resecātio, -ōnis *f.* *a* resecare *pro* resectio (*cf.* de-, exsecatio). [*falsa var. l. pro* resectio *p. 1435, 49.*]

i. q. actio resecandi; respiciuntur: **1** *vitia exstirpanda*: VAL. CEM. hom. 20, 1 (*ad I Tim. 6, 10*) unius vulneris -e multas valetudines posse curari. GREG. M. epist. 13, 47 l. 13 quaeque -e digna reppererit, ... corrigere *studeat.* **2** *nocentes supplicio afficiendi*: SALV. gub. 7, 96 *Vandali meretrices* non interficientes ..., ne ..., dum peccata auferre cuperent, ipsi in peccatorum -e peccarent (*vix ad 1*). *Bk.*

reseco, -āvī, -ctum (-ātum), -āre. *a* re- *et* secare. *scribitur* -sic- *l. 36 sqq.,* -sesc- *l. 56* (*fort. per scripturam inversam q. d.*). NOT. Tir. 104, 6 -at. *stirps perf.* -secu- *non reperitur. de notione* (*cf. p. 1434, 59*): GLOSS. -o: *τέμνω.* abscido. GLOSS.^{L} II Philox. RE 230 -at: *ἀποτέμνει, ἀπορίζει* (*i. ἀφ-*). *legitur in prosa orat. inde a* CATONE, CIC., VARRONE, VAL. MAX., *in versibus inde a* VERG. (*semel, ut apud* HOR., MANIL.), OV., SEN. *trag.* [*verbum fere notione 'serrā secare' (cf. l. 40) continuant tusc. vet.* (*Lucae*) risegare, *it. sept.* resyé, rezegá, *francog. vet. (imprimis biturig. et burg.), loth. mer., comit., francoprov.* ress(ï)er, raši *et sim., prov.* ressar, res(s)egar; *nisi a* *rasicare *derivanda (cf. M.-L. 7074), addas hisp. vet.* resgar, *rec.* rasgar *'radere, discindere'. cf. M.-L. 7241 et Faré, Postille. Battisti-Alessio V 3262. Wartburg X 290 sqq. Corominas-Pascual IV 787 sq. Schd.-Cr.*] [*confunditur in codd. maxime c.* reserare *l. 39. p. 1433, 34* (*in falsa var. l.* COLVM. 7, 11, 2), secare *p. 1433, 65. 1434, 23. 44* (*in falsa var. l.* VET. LAT. sap. 13, 11), *p. p. p.* -sect- *c.* reficere (refect-) *l. 44. p. 1433, 54. 65. 1434, 47; in falsa var. l. pro* purgare HOR. epist. 1, 7, 51 *v. vol. X 2, 2684, 8.*]

fere i. q. retro secare, recidere (*vis praeverbii evanescit sub III [ceterum v. p. 1434, 70]; accedit abl. instr. e. g. l. 48. p. 1433, 46. 62. 1434, 74; gr. resp. e. g. ἀποτέμνειν p. 1435, 9* [*cf. l. 13*], *ἐκτέμνειν p. 1433, 73*):
I *-atur, quod secando minuitur* (*intrans. sub B2b, obi. subaudiendo l. 36. p. 1433, 6; indicatur, quousque, qua ex parte sim. quid -etur, per praepos.* ad *l. 43. 57. p. 1433, 10* [usque ad *l. 45*], ex *l. 64, abl. l. 70, adi. praedic. l. 38, enunt. relat. l. 72, cui quid -etur, per dat. [in]commodi l. 47. 52, forma accipienda per praepos.* in *c. acc. l. 42. 60; pro syn. est imprimis* amputare *l. 70. p. 1433, 9,* circumcidere *l. 70. p. 1433, 8,* coercere *l. 65 sq. p. 1433, 14*):
A *proprie*: **1** *-antur arbores, herbae earumve partes*: CATO agr. 33, 2 vitem novellam -sicari (47 ubi v. bima erit, -sicato [-sec- *fere var. l.*]; ubi trima erit, eximito. *ibid. iterum.* VARRO rust. 1, 31, 2 in vitiario primitus cum exit v., tota -sicari solet [-sec- *var. l.*]. COLVM. arb. 8, 2 v. ..., quam insiturus es, -ato [reser- *cod. unus*]. *al.*). VERG. georg. 2, 78 (*agitur de insertione*) enodes trunci -antur (PALLAD. 1, 42, 2 *serrulis quibusdam* facile est ... -ando t. arboris ... interseri). SEN. Phaedr. 458 quam *arborem* non maligna caedit aut -at manus. COLVM. 4, 24, 12 sarmentum in custodem -ando. 5, 6, 31 palmites pampinarii ... ad tertiam gemmam -cti (ref- *var. l.*). arb. 6, 1 veterem vineam ... -are nolito (6, 4. *al.*). *al.* PLIN. nat. 17, 173 viveradix ... -atur usque ad terram. *al.* **2** *-antur partes corporis*: OV. ars 1, 518 sit coma, sit tritā barba -ta manu (trist. 5, 7, 18 non c., non ullā b. -cta manu. *cf.* 4, 10, 58 b. -cta mihi ... fuit. *v. etiam p. 1434, 5*). rem. 701 pueri, *i. Cupidinis, non* -bimus alas. met. 11, 182 ferro -are capillos ([*item* MART. 6, 52, 3]. PLIN. nat. *l. 54.* GREG. M. epist. 1, 24 l. 343 quasi c. ... -antur, ne oculos claudant). VAL. MAX. 3, 2, 15 cultellum tonsorium quasi unguium -andorum causa poposcit *uxor Bruti* (PETRON. 45, 9 *quidam* milvo volanti poterat u. -are [*v. Otto, Sprichw. n. 1116*]. PLIN. nat. 28, 28 u. -ari nundinis Romanis ... religiosum est, ⌊capillum vero contra ... dolores capitis XVII luna⌋ [*ad l. 49*]. *al.; cf. l. 58 et* PLIN. phys. Sang. p. 272 l. 24 ungulas [*pro subi.*] de manibus ... quartanam habentes [*i.* -is] ... resescantur). MAR. VICTOR. aleth. 3, 596 (*antea p. 1433, 59*) -are pudenda. *in locut.* ad vivum -are (*cf. infra p. 1433, 10 sqq.*): COLVM. 6, 12, 3 extrema pars ... unguis ad v. -atur. 6, 32, 3 scalpello usque ad v. -are et amputare scabiem. **3** *-antur arma*: SIL. 8, 418 *Sabinorum* clipeus ⌊-ctus⌋ in orbem, *i. in formam circuli* (⌊ ⌋ *Thilo,* refertur *trad.,* retortus *Bothe*).

B *in imag. vel translate, sc. respic. quae minora, breviora, pauciora sim. fiunt, quae (qui) coercentur, cohibentur*: **1** *usu communi*: CIC. Verr. II 3, 208 *quorundam* audaciam ac libidines aliqua ex parte -are ([*postea*: improbitatem coercere]. Att. 1, 18, 2 locum -andae l. et coercendae iuventutis. AMBR. Abr. 1, 4, 27 ut aliquis -et libidinem carnis et ... refrenet cupiditates). Tusc. 4, 46 ut -anda esse, *sc. affectus quosdam,* fateantur *Peripatetici,* evelli penitus dicant ... *non* posse. 4, 57 nimia -ari oportere, naturalia relinqui (*postea: ista* evellenda et extrahenda penitus, non circumcidenda nec amputanda sunt). HOR. carm. 1, 11, 7 spatio brevi spem longam -es. PLIN. epist. 2, 5, 4 (*3 meus* liber crevit) tu ... haec ipsa, quantum ratio exegerit, -a. AMBR. obit. Valent. 15 qui ... putaverit ... -andam aetatis laetitiam, severitatis publicae duritiam molliendam. RVFIN. Greg. Naz. orat. 9, 7, 2 iracundiam cohibere, ... libidinem refrenare, ... oculorum lasciviam -are, ... vanitatem cogitationum retundere

(*Migne gr. 36, 20^{C} τιθασσεύομεν*). Orig. in Rom. 3, 1 l. 201 *philosophi quidam* dei providentiam -antes usque ad lunae eam globum pervenire contendunt. Avg. c. Faust. 22, 70 p. 668, 5 -andum hoc vitium vel eradicandum *est.* Cassian. conl. 16, 6, 1 suas unusquisque -et voluntates. Val. Cem. hom. 15, 3 *qui* Christi consolationem requirit, alienos dolores eleemosynis -et **(**Drac. Romul. 8, 172 augere d., ut -et, medicina solet [relevet *Bücheler,* recreet *Giarratano*]**)**. Evseb. Gallic. hom. 42, 6 *nisi* nostras quotidie -emus et circumcidamus passiones. Cod. Iust. de cod. comp. pr. prolixitatem litium amputare multitudine ... constitutionum *priorum* ... -anda. *al.* *in locut.* ad vivum -are (*v. Otto, Sprichw. n. 1933; cf. p. 1432, 57 sq.*): Cic. Lael. 18 nisi in bonis amicitiam esse non posse; neque id ad v. -o, ut illi *Stoici* ...: negant enim quemquam esse virum bonum nisi sapientem. Avg. conf. 2, 3, 8 mater ... *non* curavit, quod de me a viro suo audierat, ... cohercere termino coniugalis affectus, si -ari ad v. non poterat.

2 *usu fere technico, sc. de iis, quae (qui) auctoritate legum, magistratuum sim. (episcoporum l. 23, dei l. 26) reprimuntur, puniuntur*: **a** *cum obi. acc.* (*-antur fere crimina, scelera sim., sed homines l. 21*): Grill. in Cic. inv. 1, 17 l. 67 sibi hae leges non sunt contrariae, quia unaquaeque diversa -vit. Cod. Theod. 16, 5, 35 *Manichaei* quaesiti adducantur in publicum ac ... severissima emendatione -entur (*antea*: cohiberi). Conc.^{S} IV 1 p. 193, 15 haec ... sustinentes diu ... patientia sacerdotali -are distulimus (*postea*: necesse nobis est in vobis canonice vindicare). Cassiod. var. 1, 37, 4 ut ... crimen publica districtione -etur **(**in psalm. 90, 10 l. 181 'flagellum' est ultio divina, quod solet humana c. -are [*l. 184* delicta castigat]**)**. 5, 15, 3 dum in ipsis cunabulis scelera commissa -antur (5, 39, 4 homicidii scelus legum ... auctoritate -ari). Ios. antiq. 14, 484 p. 426 *Herodes* -bat ... rapinas civitatis *Hierosolymae expugnatae* (*gr. διεκώλυε*). *al.* **b** *cum praepos.* in (*fort. sec. structuram verborum q. s.* animadvertere, vindicare *sim.; respic. non nisi homines; pass. impers. l. 34*): *c. acc.*: Cassiod. var. 2, 19, 2 ut in famulos, qui *dominum suum trucidaverunt* ..., legum districtione -etis (recit- *fere var. l.*). 3, 14 in auctorem facti. 5, 33, 3 in adulteros. *c. abl.*: Cassiod. var. 4, 43, 2 in quibus *servis* cum fuisset pro districtione publica -atum (reser- *var. l.*). 4, 43, 3 ut ... in auctoribus *incendii* ... habita districtione -etis. in psalm. 30, 24 l. 508 in ipsis *superbis.*

II *-atur, quod secando adimitur* **(***indicatur, unde vel cui quid -etur, per praepos.* ab *l. 67. p. 1434, 42. 43. al.,* de *l. 47. p. 1434, 1,* ex *p. 1434, 41. 42, abl. separ. l. 52. 67, dat. incommodi l. 50; pro syn. est imprimis* abscidere *l. 50. 57,* auferre *p. 1434, 20. 24,* excidere *p. 1434, 7. 13,* recidere *p. 1434, 13. 17. al.***)**: **A** *proprie*: **1** *-antur partes vel vitia corporis* (*-atur Bacchus utero matris ereptus l. 52*): Cic. Pis. 43 *Regulum* Carthaginienses -ctis palpebris ... vigilando necaverunt (*de eadem re*: Val. Max. 9, 2 ext. 1 Oros. hist. 4, 10, 1). leg. 2, 55 quemadmodum ŏs *mortui* -ctum terra obtegatur (*Lambinus,* reiectum *trad.*). div. 2, 96 ut, quorum linguae sic inhaererent, *sc. ori,* ut loqui non possent, eae scalpello -ctae liberarentur (Ov. Ib. 439 ense. 538 Fronto p. 224, 10). Ov. met. 8, 649 *Baucis* -at de tergore *suis* partem exiguam (Paneg. 5, 11, 5 aegra corpora ... -ata aliqua sui p. sanantur. Ambr. Noe 25, 90 -cta quadam p. membrorum *cervorum.* Prvd. apoth. 950 cum Christo abscidere quidquam et -are deo p. ... non liceat). Manil. 5, 241 *sub Cratere natus* te *Bacchum, i. vitem,* ... semper ..., ut matre -ctum, abiunget thalamis, *i. non maritabit.* Cod. Theod. 7, 22, 1 (*a. 319*) si *quidam* ad militiam inutiles -ctis digitis iudicentur. Rvf. Fest. 17 caput eius *Crassi* cum dextera manu -ctum **(**[ref-, relatum *codd. singuli; cf. Flor. epit. 3, 11, 11* recisum]. Ps. Lact. Plac. fab. Ov. 5, 2 Medusae. *al.***)**. Ambr. in psalm. 118 serm. 8, 26, 2 -are ulceris vitium (*postea*: abscidere). Prvd. perist. 5, 100 lictores ... illos reorum Plutones pastos -ctis carnibus **(**[*v. app. crit.*]. Cael. Avr. chron. 3, 6, 85. Mar. Victor. aleth. 3, 592 [*respic. gen. 17, 10 sqq., de circumcisione*] sponte -ctā c. supervacuā [*594* corporeis vitiis ... recisis; *seq. p. 1432, 57*]**)**. Consvlt. Zacch. 1, 13, 5 ferro pernicies occulta -atur. *al.* **2** *-antur herbae earumve partes*: Ov. am. 1, 15, 12 *Hesiodus* vivet ..., dum cadet ... falce -cta Ceres, *sc. frumentum.* met. 7, 264 *Medea* radices valle -ctas ... incoquit. fast. 2, 520 veteres ... farra metebant, primitias Cereri farra -cta dabant (ref-, secata *var. ll.*). Colvm. 4, 24, 7 ungues custodum annotinos -ato (*antea*: decidito; amputato). 5, 11, 15 velut propagines ramulos olivae a matre -bis (*sim.* arb. 27, 4). Mart. 11, 52, 6 porris fila -cta suis. Cypr. Gall. lev. 141 (*respic. 19, 9 sq.*) cum ... tondet iam messor aristas vel cum ... -at vindemitor uvas. *al.* *meton. -ari dicitur solum*: Ov. epist. 1, 53 iam seges est, ubi Troia fuit, -andaque falce luxuriat Phrygio sanguine pinguis humus. **3** *-atur* tela: Verec. in cant. 5, 5 accelerat mulier t. ... -are (*Pitra,* -ari *trad.; respic. Is. 38, 12, ubi Vet. Lat. cod. 330. al.* demere, *gr. ἐκτεμεῖν, Vulg.* succidit).

B *in imagine vel translate*: **1** *-antur res, quae removentur, tolluntur*: **a** *quaelibet* (*saepe malae, vitiosae, superfluae* [*cf. infra l. 31. 34. 36 sq.*]): Cic. Verr. II 3, 118 de vivo ... aliquid erat -andum, ut esset unde Apronio *decumano* ad ... fructus arationum ... corollarium nummorum adderetur. Catil. 2, 11 quae sanari poterunt, ... sanabo; quae -anda erunt, non patiar ad perniciem civitatis manere (*antea*: sustulerit). Ivv. 8, 166 quaedam cum prima -entur crimina ⌊barba⌋ (*per zeugma spectat ad p. 1432, 46 sq.*). Paneg. 4, 9, 2 ut, quod leniri quam -ari malles, mitior medicina sanaret (*4, 8, 5* mala excisa). Lact. ira 4, 10 quod, *sc. iram in deum non convenire,* cum illi *Epicuro* verum ... videretur, non poterat consequentia -are (recus- *var. l.*; ⟨non⟩ -are *Stangl, Rhein. Mus. 70, 1915, 447, ita ut locus ad IB1 trahendus sit*). Symm. frg. 3 (*ex* epist. 4, 29, 2, *ubi antea*: repudiata censura) quae tempestate -ata est. Ambr. epist. 9, 62, 5 ut ea vitia -emus, quae in plurimos videntur serpere (Rvfin. Orig. in gen. 2, 6 p. 86 l. 22 H. -atis omnibus v. et excisis. *al.*). Iac. 1, 2, 5 lex recidit ciborum licentiam, ... ut -ret luxuriam (2, 10, 43 -are l., cupiditates vincere, excludere concupiscentiam. Greg. M. moral. 32, 20 carnis l. -are). Rvfin. Greg. Naz. orat. 6, 7, 1 quae *regula* vitae hominum adposita ..., quod ... curvum est et superfluum, ⌊recidat ac -et⌋ (*Migne gr. 35, 973^{B} περικόπτει*). Avg. c. Cresc. 3, 53, 59 (*in sententia concilii Bagai.*) schismata -are sacrilega. in psalm. 39, 27 *deus* necessaria subministrat et noxia -at; dando consolatur ..., auferendo corripit. Mart. Cap. 9, 902 (vers.) floris -cti, *sc. virginitatis sublatae,* praemia. Cod. Theod. 11, 1, 9 tabulariorum fraudes se *consularem quendam* -asse. Leo M. serm. 89, 4 -ata omni inlicita voluptate (sec- *var. l.*). Boeth. mus. 5, 2 p. 353, 28 ut propositae lineae ... pars tertia recidatur ... vel pars quarta -etur (*p. 354, 1* octavam partem ... auferre). Ennod. epist. 1, 24, 1 p. 35, 15 quod alter delinquit, inspiciens, tuas culpas nulla falce -ando **(**Greg. M. moral. 3, 59 l. 21 [*respic. Matth. 5, 27 sq.*] cum c. ... a cogitatione -atur**)**. Greg. Tvr. Mart. 4 praef. quod *beati,* sicut hic, *sc. in praesenti saeculo,* morborum genera -ant, illic, *sc. in futuro,* saevas tormentorum poenas avertant. Greg. M. moral. 2, 82 (*ad Iob 1, 20*) caput ... detondere est cogitationes superfluas a mente -are. *al.* **b** *scripta*: Novell. Theod. 11, 1 ne superflua vel inhumana -antes inpunitatem delinquentibus promittere videamur (*item -antur leges*: Cod. Iust. 5, 27, 7, 3 quam *sanctionem* ex hoc die -andam pia suggesserit ratio. de cod. comp. 2 -atis ... tam supervacuis ... praefationibus quam similibus et contrariis. *al.*). Boeth. arithm. praef. 4 l. 62 non ... ambigo, quin ... supervacua -es, hiantia suppleas (*sim.* in top. Cic. 4 p. 333, 39 quaeso ... abundantia -es, h. s.).

2 *-antur homines, qui expelluntur, eiciuntur*: Hil. coll. antiar. p. 142, 23 plures episcopos ... ab ecclesia ... -ari (-are *var. l.; postea opp.* recipi ... in ecclesiam). Avg. epist. 157, 22 malumus eos *haereticos* in ecclesiae compage sanari, quam ex illius corpore velut insanabilia membra -ari (*sim.* 176, 4 ab ecclesia. 178, 2 ex illa *ecclesia*). Leo M. epist. 102 Conc.^{S} II 4 p. 54, 17 Eutyches ... a catholicae soliditatis conpage -atus est (sec- *cod. unus*).

III *-atur, quod vario modo secatur* (*usu intrans. p. 1435, 11, obi. subaudiendo l. 61* [*nisi absol.*]): **A** *proprie*: **1** *discidendo*: Ov. fast. 4, 745 dapibus ... -ctis ... precare Palem (relictis, refectus *var. ll.,* peractis *Burman*). Marcell. med. 15, 82 strumae ... medetur radix verbenae, si eam transversam -es extremamque eius partem laborantis collo subnectas, priorem autem *eqs.*

2 *incidendo*: **a** *-atur collum, ita ut caput abscidatur*: Sen. Ag. 974 more pecudum colla, *sc. Electrae,* -ari placet, *sc. Clytemestrae* **(**[*986 sq.* caput demetere]. Herc. f. 529 *Hercules* serpentis, *i. hydrae,* -et c. feracia. Mart. 3, 24, 8 *haruspex* -at cultro c. *hirci***)**. Prvd. c. Symm. 1, 359 *Proserpina* placatur vaccae sterilis cervice -cta (Cod. Theod. 9, 40, 20 ut eius *hostis publici cuiusdam* -entur infaustae c.).

b *cetera exempla, sc. -antur, quae aperiuntur, lacerantur sim.* (*fere partes corporis, sed vites l. 60*): **α** *in medicina (veterinaria) vel re rustica* (*huc pertinere vid.* Synon. Cic. p. 441, 22 -are. exacerbare. exulcerare): Colvm. 4, 27, 2 magis pampinatio quam putatio vitibus consulit; nam illa ... sauciat ... et -at. 6, 17, 6 ignea lamina conlectionem -are **(**[reser- *Vrsinus*]. *inde* Pallad. vet. med. 18, 8. Pelagon. 279 [*cf. Hippiatr. gr. I p. 316, 13 περιέλοις*] *nec non Veg. mulom. 4, 21, 6* aperire**)**. 6, 26, 2 *vitulorum* testis ferro -are (reser- *Vrsinus*) et expressos ... recidere (*inde* Pallad. 6, 7, 2). Ps. Qvint. decl. 8, 18 si vitalia ferro vulneribusque -entur (*postea*: reserati pectoris meatŭs). Chiron 95 alii ... scalpello -ari iubent, *sc. fistulam,* ut possit vulnus ampliari (*inde* Veg. mulom. 2, 27, 2). Theod. Prisc. eup. faen. 23. **β** *quolibet contextu*: Apvl. met. 4, 21, 5 utero bestiae -cto. Firm. err. 2, 3 *cultores Osyridis* tundunt pectus, lacerant lacertos, veterum vulnerum -ant cicatrices (*vix cogites de notione in statum apertum restituendi*). Prvd. psych. 423 lingua -ctam, *sc. saxo iacto,* dilaniata gulam frustis cum sanguinis inplet.

B *translate*: **1** *dividendo* (*accedit praepos.* in *c. acc. p. 1435, 2 sqq., c. abl. p. 1435, 5*): Anth. 761, 32 corpora signorum circis -antur eisdem, *sc. atque zonae terrestres.* Vlt. Syll. gramm. IV 257, 22 *verbi*

cuiusdam secundam ... syllabam -amus per medium. MART. CAP. 8, 837 quem *septentrionalem circulum* in spatia octo -vi. BOETH. in top. Cic. 1 p. 284, 40 quos ... maximos posuit locos, eosdem velut in quasdam species -at *Cicero* (*antea*: locorum divisionem). ENNOD. opusc. 3, 112 p. 360, 3 videres ... domorum inmanium culmina in angustissimis -ata tuguriis. **2** *distinguendo, terminando* (*accedit praepos.* ab *l. 7sq.,* inter *l. 10*): DON. Ter. Ad. 796, 2 putare est ... falsa et cassa a veris et utilibus -are. HEGES. 3, 6, 1 ab oriente eam *Galilaeam* Ippene et Gadara suis finibus -ant (*antea*: disterminant; *gr. 3, 37 ἀποτέμνεται*). PS. AVG. serm. Rev. Bénéd. 80, 1970, 53 l. 27 (*verba Salomonis*) inter iustum et iniustum iudicium -are et dividere. COMM. apol. 262 dum *gens Iudaeorum* sibi primatum vindicaret, causa -cta est. **3** *reserando*: CE 329, 3 (*saec. IV*) pectora si -et *quidam* scrutans Aurelianorum, ⟨gratos sentiat⟩ hoc opus ⟨et fecisse lubentes⟩ (reseret *Hense*).

deriv.: resecabilis, resecatio, resectio, resecto, resectorius, resegmen, resex.

compos.: irresectus.

cf. Onom. (*?*Resecta). *Cè.*

resecro, -āvī, -āre. *a* re- *et* sacrare. *forma recomposita* resacrare *trad.* NEP. *l. 35*.

posito acc. obi. animantis (certe l. 30) vel subaudiendo fere i. q. obsecratione revocata liberare aut absolute i. q. obsecrationem revocare (praeverbio invertitur notio verbi simplicis, cf. Primmer, Wien. Stud. 105, 1992, 78sq.; res, de qua agitur, indicatur per pron. neutr. l. 31, cf. vol. IX 2, 175, 57sqq.): explicationes: FEST. p. 281 (*suppl. e* PAVLO) -are, resol⟨vere religione; ... cum⟩ reus populum co⟨mitiis oraverat per deos,⟩ ut eo periculo li⟨beraretur, iubebat magi⟩stratus eum resecr⟨are⟩ (*quae sequuntur, per decem lineas pessime mutilata sunt, deinde affertur* PLAVT. *l. 31*). FRONTO p. 90, 6 quod (*sc. 'obsecrare deos'*) ego me non memini legisse; obsecrari enim et -ari populus aut iudices solebant. *exempla usum illustrantia*: PLAVT. Aul. 684 nunc te obsecro -oque, mater, quod dudum obsecraveram: fac *eqs.* (*cf.* FEST. *supra*). Persa 48 obsecro te. :: ⌞-a⌟. :: operam da *eqs.* (⌞⌟ *v. Woytek, 1982, ad l.*; -o *codd.* [*cum spatiis indicantibus alium loquentem BD*], -o⟨que⟩ *Scaliger* [*neglectis spatiis*]). NEP. Alc. 6, 5 sacerdotes rursum -are sunt coacti, qui eum *Alcibiadem* devoverant. AMM. 24, 6, 16 (17) Iulianus Iovem ... testatus est nulla Marti iam sacra *se* facturum nec ⌞-vit⌟ celeri morte praereptus (⌞⌟ *edd.,* referavit *cod.*).

resercio *v.* resarcio.

resectio, -ōnis *f.* *a* resecare. [*falso pro* refectio *in ed. vet.* COLVM. 4, 32, 4; *cf. l. 55*.]

i. q. actio vel effectus resecandi: **1** *in cultura vitium: de actione*: COLVM. 4, 22, 5 *multi* vineas supra quartum pedem detruncant nihil reformidantes eiusmodi -em. arb. 6, 1 quae *vinea* ex -e enata fuerit. *de ipsa superficie resecando formata*: COLVM. 4, 24, 15 ne sagittae, sed (sed ne *R*) ungulae similis fiat -o *custodis.* 4, 24, 16 devexam ... -em facere post gemmam, ne ... superlacrimet. 4, 29, 4 cum ... -is fissura. 4, 29, 9 si quattuor digitis a -bus fuerit *nodus.* **2** *in confectione scuticae*: MART. CAP. 3, 224 medicamen acerrimum, quod ex ... caprigeni ... tergoris ⌞-e⌟ confecerat *Grammatica medica* (⌞⌟ reseca-, resecta- *var. ll.*).

resecto: *ἀποτέμνω, χειρουργῶ* CHAR. gramm. p. 474, 18 (*inter verba act. coniug. primae*). *a* resecare.

resectōrius, -a, -um. *a* resecare. *i. q. ad resecandum aptus, non nisi neutr. pro subst. de cultello tonsorio* (*cf. p. 1432, 51*): GLOSS. III 326, 19 (*in capite* de ferreis) *ὀνυχοτόμον*: -um (ref- *cod.*).

resecundo, -āre. *a* re- *et* secundare (*c. respectu numeri nec favoris*). *i. q. iteratione afficere* (*cf.* tertiare), *sc. technice in arte med. pro iterum phlebotomare* (*cf. vol. V 2, 653, 3sqq. et* secundatio *Oribas. syn. 9, 48, 1 La p. 365*): PS. DEMOCR. med. 40, 1 hos, *sc. cachexia laborantes,* primo flebotomamus et post ... triduum eos -amus (*Oribas. syn. 9, 21, 1 La p. 315* donec tertio ... die apoferisin faciat, *gr. ἀφαίρεσιν* [*ἐπαφ- var. l.*]).

resēda, -ae *f.* [*vox originis ignotae. Mei.*] *nomen herbae* (*sc. 'Reseda alba' L., v. André, Les noms de plantes, 1985, 216* [*cf. 237 s. v.* sesamoides]): PLIN. nat. 27, 131 (*inde* 1, 27, 106) circa Ariminum nota est herba, quam -am (-deam, -daem *var. ll.*) vocant; discutit collectiones inflammationesque omnes; qui curant ea, addunt haec verba: '-a, ⌞morbos⌟ reseda *eqs.*' (morbis *codd., quod tuetur Ernout; cf. Önnerfors, ANRW II 37, 1 p. 175 sq.*).

resedeo *v.* resideo.

reseditūra, (-ae) *f.* *a* residēre (*formatione mira pro* *resessura, *fort. sec.* sedimen⟨tum⟩*?*). *i. quod resident* (*in liquidorum mixtura*): DIOSC. 2, 57 p. 200, 14 cocta liquas, ut -a remaneat, et in alio caccabo mittis (*gr. 2, 76, 6 τὴν προσκαθημένην ... ἀκαθαρσίαν*).

1. resēdo, -ātum, -āre. *a* re- *et* sedare. NOT. Tir. 50, 48 -at. [*falsa var. l. pro* sedare PS. DIOSC. herb. fem. 51 l. 10.]

i. q. sedare restituendo statum non turbatum (*corporaliter praeter l. 3*): PLIN. nat. 27, 131 (*in incantatione, v. p. 1435, 67*). GREG. TVR. Franc. 9, 33 p. 454, 19 scandalum -tum *non* est. glor. mart. 103 p. 559, 6 dolore palpebrium -to.

2. resēdo *v.* resido. **resegillo** *v.* resigillo.

resegmen, -inis *n.* *a* resecare. *per assimilationem q. d. trad. non nisi forma* -sigmin- (*etiam in cod. ant. M* PLIN. nat. 13, 77).

i. quod alicunde resectum est: PLIN. nat. 13, 77 *schedarum* -bus utrimque amputatis (*in confectione chartae*). 28, 5 *auctores graeci* omnia persecuti ad -a unguium (*in arte med. ut*: 28, 86 ex homine ... -a u. e pedibus manibusque. *ibid.* omnium digitorum -a u.).

reselio *v.* resilio.

resēmino, -āre. *a* re- *et* seminare. *i. q. denuo seminare*: OV. met. 15, 392 una est, quae reparet seque ipsa -et, ales, *sc. Phoenix.*

[resenāre *corrupte trad. p. 1441, 2.***]**

resentio, -īre. *a* re- *et* sentire. *i. q. recolendo sentire*: PHILO quaest. in gen. 4, 191 *invidiosi* malentes laedi potius quam ⌞-ire⌟ beneficia (⌞⌟ *codd.,* sentire *ed. Sichardi; gr. βλάπτεσθαι μᾶλλον ἢ ὑφ' ὧν οὐκ ἐθέλουσιν εὐεργετεῖσθαι*).

resepīsco *v.* resip-.

resequor, -cūtus sum, -ī. [*a* re- *et* sequi (*sunt qui coniungant c.* inquam, *sed v. e. g. Walde-Hofmann I 702*). *Mei.*] NOT. Tir. 30, 9 -itur. [*contra usum vocis coni. Vinetus* AVSON. 11, 19 (209 S.), 11.]

i. q. respondendo sequi (*sc. aliquem locutum vel eius dicta; cf.* sequi, *e. g. Verg. Aen. 7, 212*): OV. met. 6, 36 *Arachne* talibus ... -ta est Pallada dictis: '...' (*item inducitur oratio recta*: 8, 863 his est -ta rogantem. 13, 749 his contra -ta Crateide natam est). AVSON. 13, 110 (99 S.), 3 *Echo* pereuntis *Narcissi* ... gemitum -ta querellis (27, 21 [418 S.], 68 solatur nostras e. -ta loquellas).

reserābilis, -e. *a* reserare. *vi instr. significatur quo reserari potest*: CASSIOD. in psalm. 1 l. 39 nunc claves psalmorum -es apponamus, ut ... regis nostri palatia introire mereamur.

reserātio, -ōnis *f.* *a* reserare. *i. q. actio reserandi, patefactio (cf.* GLOSS. *l. 61; ubique c. gen. obi.): corporaliter*: HIL. trin. 10, 39 monumentorum -e (*ad Matth. 27, 52 ut* AMBR. in Luc. 10, 128. *cf.* PS. AVG. serm. ed. Mai 29 spontanea -o sepulcrorum). HIER. hom. Orig. in Luc. 14 p. 90, 16 *quia* sine vulvae -e novus in utero *Mariae* foetus adoleverit. in Matth. 3, 16 aperiuntur ... caeli non -e elementorum, sed *eqs.* (*cf.* CASSIAN. c. Nest. 3, 16, 7 -o caelorum [*antea*: in apertione caeli]). EPIST. Austras. 40, 10 de ecclesiarum *a Langobardis clausarum* -e. *incorporaliter*: ENNOD. dict. 14, 6 p. 468, 30 adversus nos intimorum -e munivimus *proditorem.*

reserātor, (-ōris) *m.* *a* reserare. [*medii aevi est rec. interpol.* CHROMAT. serm. 17A, 2 Rev. Bénéd. 72, 1962, 277 l. 83.]

i. qui reserat, aperit: PS. AVG. serm. ed. Caillau 1, 13, 4 Migne suppl. 2, 934 *Christus* est -r paradisi.

reserātus, -ūs *m.* *a* reserare. *i. q. actio reserandi, sc. publicandi libelli*: SIDON. epist. 9, 11, 2 in voluminis ipsius operisque -u (*cf. 4* in operibus edendis).

reserb- *v.* reserv-.

resercio *v.* resarcio. *Bk.*

1. ⁂resero, -āvī, -ātum, -āre. *a* re- *et* sera (*cf.* obserare). *de origine*: NON. p. 41, 8 a sera dictum, qua remota valvae patefiunt (*sim.* PAVL. FEST. p. 283. *cf.* EVTYCH. gramm. V 481, 24 obsero ... iure primae est coniugationis a nomine, quod est haec sera ..., et ab eo compositum est -o, -as). NOT. Tir. 57, 32 -at (*31* obserat). *depon. fort. p. 1438, 4. de notione et differentia*: EVGRAPH. Ter. Eun. 763 serare est claudere ...; contrarium est ... -are, quod est aperire. SYNON. Cic. p. 439, 23 pandit. aperit. ostendit. patefacit. extendit. recludit. diducit. -at. GLOSS. II 228, 17 *ἀνοίγω*: aperio, -o, pando, expando, pateo. GLOSS.^{L} I Ansil. RE 1454 -tum: apertum, reseratione patefactum. II Philox. RE 248 -atur: *καυτηριάζεται (?)*. Corp. R 72 -at: onlaec (*anglosax.*). *sim. al. legitur in versibus inde ab* ENN., Q. CIC., LVCR., *in orat. soluta singulis binisve locis apud* CIC., LIV., VAL. MAX. *al., saepius inde ab* APVL., TERT. **[***confunditur in codd. passim cum* reservare, *e. g. p. 1437, 32. 73. 1438, 36. 57 (restit. p. 1437, 30. 1438, 46. 1439, 36. 1440, 10. al.), ceterum e. g. cum* referre *p. 1437, 70. 1439, 57. al.* (*restit. p. 1439, 56 et* APIC. 1, 13), resecare *p. 1438, 10* (*plura v. p. 1432, 22*), reserere *p. 1437, 65. 70* (*restit. p. 1438, 72*).**]**

I *vis praeverbii indicat removeri statum obseratum, clausum sim., ita ut aliquid recludatur, aperiatur* (*refl. p. 1439, 24, pass. impers. p. 1439, 68. 1440, 14; struct. verb. pendentes v. p. 1439, 71sqq.; gr. resp. ἀνοιγνύναι, nisi aliud indicavimus*): **A** *proprie* (*respicitur actio corporea vel sensibus percipienda; saepius in imag.*): **1** *generatim*: **a** *-antur quaelibet*: **α** *loca sim. adeunda, intranda* **(***imprimis quae impedimentis sublatis [seris praecipue sub p. 1437, 20. 44] rursum patefiunt, sed quae*

[Wick]

numquam antea penetrata sunt sim. e. g. l. 38 sqq.): Ⅰ *fontes sacri, inferna, caelum* (*saepius in imag. de actione vatis, interpretis deorum sim.* [*physicorum l. 9*]): Enn. ann. 217 nos ausi -are … *Musarum* ⟨fontes⟩ ([*nisi* ⟨claustra⟩, *ut locus ad l. 57 pertineat, v. Skutsch, 1985, 375*]. Stat. silv. 2, 2, 38 mihi … Phemonoe f. *Castaliae*). Sen. Herc. f. 963 (*loq. Hercules*) *Iuno,* recipis *me* et -as polum? (Tro. 354 [*351 sq.* interpres deum Calchas] arte qui -as p. Carm. Inscr. christ. urb. Rom. 4144, 2 [*saec. VI*[1]] concessa potestas … Petro -are polos [*cf. Matth. 16, 19*]). epist. 90, 28 deorum … templum, mundus ipse -atur *investiganti naturam.* Lvcan. 6, 600 *Erictho,* Elysias -a sedes (Stat. silv. 2, 7, 57 s. … inferorum). Carm. Année Épigr. 2004 n. 385, 2 (*a. 181*) ⟨I⟩ane …, templa deum caelestia cl⟨ave cl⟩ausa tua -as et -ta ser⟨as⟩. Tert. anim. 55, 3 cum transactione … mundi -buntur regna caelorum. Ps. Hil. libell. 6 p. 77, 11 *Christum* inferna -are (Max. Tavr. 35, 4 l. 104. 38, 3. 52, 4 l. 80. *cf. in eadem re* inferi: Ps. Hil. libell. 6 p. 78, 17 Clavd. Mam. anim. 3, 13 p. 180, 9). Hier. in Ezech. 1, 1 l. 34 (*antea p. 1439, 20*) quibus *caelis* -tis panduntur visiones (hom. Orig. in Luc. 27 p. 159, 19 [*respic. Luc. 3, 21* apertum est c.] baptismo Iesu c. esse -tum. Evcher. laud. her. 18 [*spectat ad III reg. 17, 1. 18, 38*] Helias … c. imbribus clausit, ignibus -vit. *al.*). *al.* Ⅱ *aedificia, cubicula sim.* (*cf. l. 11*): Ov. fast. 1, 70 *Iane,* -a nutu … templa tuo (Sen. Ag. 361. *al.*). Val. Max. 1, 8, 1 aedes … nullius hominum manu -ta patuit (Lvcan. 3, 117 ante fores nondum -tae constitit aedis. Ivl. Val. 1, 19 l. 739 Alexander aedibus -tis, quibus condita patris arma militaria visebantur *eqs.*). Lvcan. 5, 70 *Appius* Delphica fatidici -at penetralia Phoebi (Cypr. ad Donat. 9 [*in imag.*] recludere cubiculorum … fores et … p. occulta -are). Tac. hist. 3, 38, 2 cubiculum imperatoris. Tert. apol. 19, 5 archiva (-serv- *var. l.*). *al.* *c. respectu iuris, beneficii sim. praebendi* (*non nisi in imag.; cf. l. 41. 48. p. 1439, 1 sqq.*): Plin. nat. 10, 49 domus … ipsis *magistratibus* suas claudunt aut -ant *galli, sc. auspiciis.* Lact. epit. 33, 5 feminis curiam ⌊-vit⌋ … et imperia permisit *Plato* (⌊ ⌋ *Davies,* -serv- *trad.; sim.* Ennod. epist. 3, 21, 1 p. 87, 14). Ⅲ *varia* (*exempla selecta inde a* Lvcano): Cic. Phil. 7, 2 -are … exteris gentibus Italiam ([-serv- *var. l.*]. Tac. hist. 3, 2, 4 [*loco vexato*]). Verg. Aen. 12, 584 urbem … -are … et pandere portas (*sc. in deditione; expugnatur urbs*: Amm. 15, 8, 19 u. … obsidione -tam. 20, 6, 5). Epiced. Drusi 73 -ta sepulcra claudite (Ambr. exc. Sat. 2, 76. *al.; cf.* Apvl. met. 4, 18, 2 capulos). Lvcan. 2, 682 (*661 sq.* molibus undas obstruit *Caesar*) ut -et pelagus, *Pompeius dubitat.* Sil. 17, 501 *Carthaginienses* primos -asse … Alpes. Balb. grom. p. 93, 7 Daciam (-serv- *var. l.*). Novatian. trin. 1, 4 fontium ora -vit *deus creator* (*paulo aliter* [*sc. ut l. 27 sqq.*]: Heges. 4, 17 p. 268, 6 -ta … o. fontis *nocentis* [*cf. IV reg. 2, 22* sanatae sunt … aquae]). Avien. orb. terr. 808 *insulae* -ant vix litora nautis (*gr. 618 οὐ ναύτῃσιν ἑτοῖμαι. in imag. ut*: Rvt. Nam. 1, 401 -at Populonia litus). *al.*

β *res claudentes, cingentes sim.*: Ⅰ *ianuae, portae sim.* (*exempla selecta inde a* Verg.): Q. Cic. carm. frg. 8 (*in imag.*) autumni -at portas … Libra (Ov. ars 3, 577. *al., v. vol. X 2, 8, 51 sq.*). Verg. Aen. 7, 613 -at stridentia limina *Iani* consul (Sil. 12, 427. Stat. silv. 5, 2, 173 ingens -at tibi limen honorum Caesar [*in imag., cf. p. 1439, 1 sqq.*]. *al., v. vol. VII 2, 1409, 20 sq.*). Tib. 1, 2, 18 -at fixo dente *clavis* puella fores (1, 8, 60 Ov. met. 10, 384. *al.*). Prop. 1, 16, 19 ianua …, cur numquam -ta meos admittis amores? (Ov. am. 3, 1, 45. *al.*). Ov. met. 4, 762 -tis … valvis atria tota patent. Arnob. nat. 1, 43 p. 38, 19 *magos* sine clavibus -are, quae clausa sunt. Avson. 2, 1 (151 S.), 1 fenestras. *al.* Ⅱ *variae*: Ov. am. 3, 2, 77 patent … -to carcere postes, *evolant equi* (*in circo ut*: ars 3, 595. *al.; aliter*: Pavl. Nol. carm. 15, 253 salvis -to carcere claustris … exit *captivus*). met. 8, 61 moenia *civitatis* (Sil. 13, 249). Sil. 7, 334 oppositi … claustra manipli (13, 843 Tarpeia … -vit c. Sabinis. Hil. in Matth. 33, 7 ‘monumenta aperta sunt’ [*Matth. 27, 52*]: erant … mortis c. -ta. Amm. 23, 4, 6 magister c. *onagri* … -at malleo forti perculsum. *al.; fort. huc iam l. 4*). Amm. 31, 4, 9 (*in imag.*) nostri limitis -tis obicibus (-serv- *var. l.*). Rvfin. Orig. in num. 27, 8 p. 267, 25 (*in imag.*) fraudis … nebulas per agnitionem legis divinae -ari (nudari *var. l.*). *al.*

γ *res variae*: Cic. off. 2, 55 nec ita claudenda res est familiaris, ut eam benignitas aperire non possit, nec ita -anda, ut pateat omnibus (-seren- *var. l.*). Sen. Ag. 756 umbrae, … -ate paulum ⌊terga⌋ nigrantis poli (⌊ ⌋ regna *Damsté, ut ad l. 1 sqq.; an legendum* tecta?). Apvl. met. 6, 21, 1 pyxidem. mund. 17 p. 327 montis … latus … hiatu -tum. Pavl. Nol. carm. 27, 366 vestibulum *tectum* … -atur in aethera (*item in architectura*: epist. 32, 13 [*antea*: paries … ianuis patefactus] a fronte … foribus nova *basilica* -batur [-sere-, -fere- *var. ll.*]. *al. apud eundem*). epist. 31, 5 -tis terrae sinibus abditae crucis arcana patuerunt. *al.* *scripta, testamenta, signacula resignanda*: Pavl. sent. 5, 25, 1 *punitur,* qui … signum … amoverit, -verit (-serv- *var. l.; cf.* Cassiod. compl. in apoc. 5, 11 tertio sigillo -to *eqs.*). Hier. epist. 53, 5, 1 signatum librum *apocalypsis* (-vel- *var. l.*). Cod. Theod. 4, 4, 4 testamenta …, quae apud officium censuale publicari solent, in eodem -entur nec … permittatur fieri ulla translatio ([-serv- *var. l.; fort. ad II pertinet, cf. p. 1440, 27*]. Interpr. cod. Theod. 11, 36, 26. Chart. lat. ant. XXI 714, 46 [*a. 575*] Petrus … testamentum … ⌊-tus est⌋ [*lectio dubia*]). Hist. Apoll. rec. A 20 puella … -to codicillo legit. *al.*

b *-atur animantis corpus eiusve pars*: **α** *corporaliter* (*saepe in arte medica*): Ⅰ *quolibet modo*: Ov. met. 6, 663 si posset *Thyestes* -to pectore diras egerere inde dapes. Sept. Ser. carm. frg. 22 claustra puerperii (*respic. partus ut*: Garg. Mart. med. 40, 17 difficulter uteri claustra -ari. Ambr. Cain et Ab. 1, 10, 46 virginis vulvam [-sec- *var. l.; antea*: aperit]. *al.*). Garg. Mart. med. 44, 12 *gummis gutta* thoracis obstrictos sinus -at (*item relaxando curatur*: Greg. Tvr. Iul. 11 [*antea*: contractis digitis] -ta manus, *quae rigida fuit. al.*). Ps. Mar. Victorin. gramm. VI 33, 5 nec magno hiatu labra -bit *in pronuntiando.* Clavd. 8, 250 belua rictus. Physiogn. 41 oculi, qui frequenter clauduntur atque -antur (*gr. I p. 343, 6 ὀφθαλμοὶ σκαρδαμύττοντες*). *al.* Ⅱ *secando, vulnerando*: Octavia 367 -at dominae *Agrippinae* pectora ferro *satelles* (Ps. Qvint. decl. 8, 18 pectoris [*antea*: si vitalia ferro … resecentur]. *al.*). Colvm. 6, 34, 1 suppuratio … ignea lammina … -atur. *al.* Ser. med. 802 nimios -ti vulneris amnes feniculi cinis adstringit. Theod. Prisc. gyn. 12 (*respic. genitalia*) si … clausae fuerint *feminae,* … a chirurgicis … -andae erunt (*antea*: resolvendae). *al.*

β *in imag. respicitur voluntas vel facultas (sc. l. 30. 32. 38 sq.) utendi partibus corporis:* *ad audiendum*: Liv. 40, 8, 20 (*19* dicite) -tae aures sunt. Ambr. in Luc. 4, 2 non claudendae … aures, sed -andae sunt. Prvd. apoth. 578 angelicis aurem -are loquellis. *al.* *ad loquendum* (*cf. l. 75*): Sen. Ag. 718 reluctantes parat *Pythia* -are fauces. Plin. paneg. 66, 5 obsaepta … servitute ora -amus frenatamque … linguam resolvimus. Hier. hom. Orig. in Luc. 14 p. 91, 12 ore -to in humanum sermonem erumpere *asinam Balaam* (*cf. num. 22, 28*). Pavl. Nol. epist. 13, 14 in dei benedictionem ora. Cael. Avr. chron. 2, 1, 41 ne … vocis organa *aegrotorum* concludantur potius quam -entur. *al.* *ad intellegendum, credendum*: Tert. adv. Iud. 7, 6 quod praecordia singulorum … a diabolo obsessa fide Christi sint -ta. Hier. epist. 18A, 6, 4 postquam -ti sunt oculi eorum *apostolorum, Iesum cognoverunt* (*cf. Luc. 24, 31*). Ps. Avg. hypomn. 6, 8 l. 347 *deus* corda -at ad credendum (-serv- *var. l.*). Apring. in apoc. 1, 11 l. 234 oculi -antur, ut abscondita videant. *al.* *ad videndum* (*cf. l. 34. 37*): Conc.[S] IV 2 p. 93, 20 caeci oculos a nativitate -vit *Christus* (*cf. Ioh. 9, 14* aperuit oculos eius). Dynam. vita Max. 16 l. 375 diu clausa lumina *caeci* subito -vit *sacerdos* (*postea*: videndi aciem reddidisset). *al.*

2 *usu peculiari pro obi. sunt*: **a** *quae emittuntur, depromuntur, revelantur sim., sc. inclusa, abscondita, tecta* (*cf. sub b*): **α** *ut quolibet modo producantur sim.*: Lvcr. 1, 11 -ta viget genitabilis aura Favoni. Colvm. 10, 203 partus enixa … utraque, *sc. Tethys et Amphitrite,* nunc -at pontumque natantibus implet. Hil. myst. 2, 6, 3 (*respic. Ios. 4, 3*) lapides duodecim … ex profundo in terram -vit *Iosua* (*Gamurrini,* -serv- *trad.; postea*: protulit). Avson. 25, 12 (346 S.), 1 annus … ver. Ps. Avg. serm. ed. Mai 4, 2 post longum silentium haec verba Iesus -vit dicens: ‘…’. Greg. M. moral. 4, 47 culpa … homini desideria concupiscentiae -vit (*opp.* coercemus). Sacr. Gallic. cod. Aug. p. 89, 3 *orante Helia* inbrium cataractae -antur e caelo (*cf. III reg. 18, 45*). **β** *ut videantur, conspiciantur:* *varia*: Verg. Aen. 8, 244 si … terra dehiscens infernas -et sedes et regna recludat pallida. Tert. adv. Marc. 5, 14, 9 (*in imag.*) divitiae creatoris olim absconditae, nunc -tae (*cf. Is. 45, 3*). Avien. Arat. 203 defessi *Nixi* -atur nuntia signi *Corona* (-par- *var. l.*). Schol. Verg. Veron. Aen. 10, 1 ⟨facto … die⟩ omnia -antur. Pavl. Nol. carm. 18, 408 noctis … fuga … coeperat ambiguos rerum -are colores (-serv- *var. l.*). *dies, caelum sim.*: Val. Fl. 1, 655 emicuit -ta dies caelumque resolvit arcus *Iridos* (*post tempestatem ut*: Apvl. mund. 22 p. 339 amoena laetitia mundi. Dict. 1, 22 caelum [*v. app. crit.; opp.* nubilo tegi]. *al.*). Stat. Theb. 5, 479 vix -ta dies, et iam … Iason ire iubet (*prima luce ut*: Coripp. Ioh. 6, 22 dies). Avson. Mos. 13 Phoebus *exeuntibus e silva* … -at … Olympum (*opp. 15* exclusum viridi caligine caelum). Sidon. epist. 1, 8, 1 diem … caligine obstructam vix meridiano fervore -ari. *al.*

b *quae incipiuntur sim.* (*nisi ad a trahas coll. l. 47*): Ov. Pont. 4, 4, 23 ubi, Iane biceps, longum -veris annum. Plin. paneg. 58, 3 contigit … privatis aperire annum fastosque -are. Amm. 14, 10, 1 caeli -to tepore Constantius … Valentiam petit. 21, 6, 7 caeli temperie (27, 12, 18 [*v. app. crit.*]).

c *quae aperiendo efficiuntur, sc. viae, aditus sim.*: **α** *usu communi*: Sil. 4, 196 -are viam *in pugna* (Stat. Theb. 7, 483. Ivl. Val. 2, 25 l. 525 [*in imag.*] victoriae v. … gladiis -andam esse [*Mueller,* -seren- *P*]. *al.*). Tert. pudic. 21, 12 aditum caelestis regni (Itin. Alex. 44, 100 a. -to quem … obstruxerant *incolae.* Veg. mil. 4, 24, 5 irruptioni a. -atur [*simul ad β*]. *al.*). Drac. Orest. 65 (*63* conticuit) vocis iter pietas *patris* -vit

[Wick]

(MEROB. poet. 20). *al.* **β** *usu peculiari respic. facultas, licentia alicui concessa aliquid faciendi, obtinendi* (*non nisi in imag.; cf. p. 1437, 27 sqq. 1438, 74. 1440, 6 sqq., ceterum p. 1438, 23*): COD. Theod. 2, 19, 1 (*a. 319*) germanis ... fratribus ... petitionis aditus -etur **(**[*opp.* arceantur. *cf. Interpr.* agendi ... licentia reservatur]. 8, 7, 20 apparitores ... discincti ad nullam militiam adspirandi habeant facultatem nec ... his ullus a. -etur. ZENO 2, 7, 13 cui *diabolo* omnes nocendi a. -ti praestant. SACR. Leon. 221 nobis aeternae securitatis aditum passione ... Christi ... -asti, *deus. al.***)**. SYMM. epist. 5, 63, 1 tibi ... ad laudem -bitur via (AVG. civ. 10, 32 tit.).

d *quae dilatantur*: AMM. 23, 6, 24 foramen angustum *in fano,* quo -to ... exsiluit *pestilentia.* HEGES. 3, 9, 1 ne angustiae officerent, -ta sunt viarum strata. BOETH. arithm. prol. 3 l. 50 (*in imag.*) quae ... angustiorem intelligentiae praestabant aditum, ... adiectione -vi.

B *translate*: **1** *detegendo secreta, latentia sim.*: **a** *quae deus revelat hominibus* (*maxime prophetis, euangelistis sim. vel per prophetas sim.; Christus deum se praestat l. 24*): OV. met. 15, 145 (*loq. Pythagoras*) quoniam deus ora movet, ... recludam aethera et ... -bo oracula mentis. SIL. 7, 436 vates *Proteus* -at ... futura. HIER. epist. 18A, 2, 2 (*affertur Is. 6, 1*) *antea* non ei *Isaiae* sunt -ta caelestia. in Ezech. 1, 1 l. 31 *'aperti sunt caeli',* eo quod caelestia sint illi *credenti* -ta mysteria. CARM. de Sod. 74 decreta (se- *var. l.*) dei -ant *angeli Loth* (*cf. gen. 19, 17*). LEO M. serm. 30, 1 magnitudo ... sacramenti *nativitatis Christi* ... in saeculorum fine -ti. SACR. Leon. 1274 deus, qui per os ... Iohannis euangelistae verbi tui nobis arcana -asti. SEDVL. carm. pasch. 4, 110 *Iesus* se -at sermone deum (*cf. op. pasch. 4, 11* cum ... deum sese manifestius aperiret). *al.* **b** *varia*: PETRON. frg. 38 vers. 6 commissa verens ... -are minister *Midae* (*7* latentes prodidit aures). PANEG. 3, 17, 1 (*antea*: fatebor) omnia animi operta -bo **(***item -antur cogitationes, affectus*: ENNOD. epist. 1, 21, 1 p. 33, 14 aegritudinem animi -o [sero, refero *var. ll.*]. 2, 26, 1 p. 68, 6 secretum pectoris -atur clave sermonis. *al.***)**. ARNOB. nat. 7, 40 p. 394, 25 patuisse res abditas et -ta in maleficia vindicatum **(***item -antur crimina*: AMM. 15, 5, 11 -ta ... iam fallacia [*Kiessling,* retecta *Gelenius*]. SVLP. SEV. chron. 2, 8, 8 Daniel occultam fraudem vestigiis prodentibus -at [*cf. Dan. 14, 18*]. *al.***)**. AMM. 14, 11, 19 insidiarum latebrae. PAVL. NOL. carm. 21, 565 (*562* prodere signo) tacitam ... sedem corporis *sancti* ... in nostro -[v]ari tempore. epist. 16, 9 veritas te ... ipsum -bit tibi. PS. PROSP. carm. de prov. 806 quo *die iudicii ea,* quae nunc occulta latent, -ta patebunt. ARATOR act. 2, 33 omnia secretam -ant documenta figuram (*respic. allegoria*). *al.*

2 *exponendo, explicando*: **a** *mysteria, doctrinam religionis* (*quaedam aegre ab 1 distinguenda, e. g. l. 43*): VAL. FL. 2, 438 (*432* Threiciis ... sacris) hospitibus -ans secreta *sacerdos.* NOVATIAN. trin. 21, 3 ut ... arcanorum caelestium nobis iura -ret **(***docet Christus ut e. g.* FILASTR. 106, 4 salutis mysteria -bat de lege pariter et prophetis. LEO M. serm. 73, 2 -ante scripturas domino *apostolis* [*cf. Luc. 24, 27* interpretabatur]. *al.***)**. PS. HIL. libell. 22 p. 94, 17 totae illi *quaerenti* scripturae sunt -andae. AMBROSIAST. in Eph. 4, 12, 2 qui propter -tum occultum scripturarum sensum profetare dicitur (*cf.* AVG. civ. 20, 29 tit. *Heliae prophetae* praedicatione scripturarum secreta -ante). LEO M. epist. 68, 1 *sedes apostolica,* unde adhuc apostolici spiritus oracula -entur (*antea*: de fidei instructione conscriptam *epistulam*). CONC.^{S} II 3, 3 p. 117, 6 qui *patres nostri* cunctis -rent intellegentiam fidei (*postea*: praedicarent; *gr. II 1, 3 p. 112, 12 ἀναπτύσσοντας*). *al.*

b *quaelibet referenda, docenda*: **α** *exempla varia* (*usu absoluto l. 70*): PORPH. Hor. epod. 9, 11 cum [pa]ratione⟨m⟩ praesentis laetitiae ... -asset *poeta,* ... exsequitur *cetera* (*Petschenig,* referat sed *trad.*). OPT. PORF. carm. 16, 7 -ent pulcherrima Musae; ... canam ... te *imperatorem* (-fer- *var. l.*). MAR. VICTORIN. defin. p. 27, 12 quo facilius ... definiendi varietas -etur (-serv- *var. l.*). LVCIF. reg. apost. 1 l. 5 regum facta. SCHOL. Verg. Bern. ecl. 3, 107 ⟨si⟩ -e⟨s⟩ quaestionem **(***item explicantur parum perspicua*: NOVELL. Anth. 3 pr. -ta ambiguitate sequenda decernere [-serv-, -serta *var. ll.*]. LEO M. epist. 28, 1 Conc.^{S} II 2, 1 p. 24, 19 [= IV 1 p. 167, 15] quae prius videbantur occulta, nunc nobis ⌞-ta patuerunt⌟ [*gr. II 1, 1 p. 11, 3 δῆλα γεγένηται*]. *cf. p. 1440, 4***)**. FVLG. Virg. cont. p. 90, 21 (*loq. umbra Vergilii*) primi ... libri continentiam narra; tunc ... haec, *sc. allegorice dicta,* tibi ... -bimus. MART. CAP. 2, 126 (vers.) ut *artes* ... -ent caducis astra. LEO M. epist. 24, 2 Conc.^{S} II 4 p. 4, 12 (*antea*: instrui nos oportet) nobis cuncta -are (-serv- *var. l.*). serm. 3, 2 cum ..., sicut euangelica lectione -tum est, interrogasset dominus discipulos *eqs.* (recit- *var. l.*). EPIST. episc. Greg. Tur. Franc. 9, 41 p. 468, 6 litteras ... -ante nuntio de vestra sospitate gavisi excepimus. *al.* **β** *accedunt struct. verbales: acc. c. inf.* (*cf. p. 1440, 14*): AMBR. spir. 3, 10, 67 ut hoc de sancto spiritu scripsisse se idem euangelista *Iohannes* -ret (-servet *var. l.*). EPIST. pontif. Thiel. 729 Gelas. frg. 8 *clerici et laici* -arunt praesulem suum ... vexari. *enunt. secund. interrog.*: IVLIAN. in Am. 7, 7 praesentis loci -vit occasio, quo ... genere ad ulciscendum deus noster insurgeret. AVELL. 101, 7 si quos ... didiceritis motus exsurgere, nobis ... debeatis ... -are (-fer-, -serv- *var. ll.*). ALC. AVIT. epist. 7 p. 35, 11 (*antea*: petisti ..., ut ... indicarem, utrum *eqs.*) -bo ..., quid ... putem. COD. Iust. 1, 5, 21 pr. ut eis *iudicibus* -etur, quid ... statuendum sit (-serv-, -spondeatur, -sonetur *var. ll.*). *al.*

3 *permittendo, dando facultatem* (*cf. imagines viam, aditum -andi p. 1439, 1 sqq.*): COD. Theod. 2, 16, 2, 1 ei *adulescenti* ... administratio rei propriae -ta (-serv- *var. l.,* permissa *Iust. 2, 52, 5 pr.*). Iust. 3, 12, 6, 3 (*a. 389*) in ... sanctissimis diebus neque spectaculorum copiam -amus. SYMM. epist. 7, 112 filio meo ... intimam familiaritatem tuam posse -[v]ari.

4 *vario modo*: IVL. VAL. 1, 2 l. 58 astrici, quibus omnis divinandi ratio -atur. VLT. SYLL. gramm. IV 256, 14 interiectiones ... auctoritatis fide poterunt -ari, *sc. utrum longae an breves sint.* AMBR. epist. extra coll. 13, 21 -tum est ... diem resurrectionis observandum post diem passionis **(***probatur aliquid ut*: COD. Theod. 9, 19, 1 pr. quantum ad rem gestam et veritatem -andam *pertinet* [reserv-, serv- *var. ll.; postea*: scripturae veritas ... per ipsum debet probari auctorem]**)**. RVFIN. hist. 11, 22 p. 1026, 22 statim ut prima *imperatoris* epistulae pagina -ta est, *clamor attollitur* (*proferuntur, publicantur documenta ut*: AVG. c. Cresc. 3, 30, 34 tam manifestis traditionis suae gestis publico iudicio -tis. PASCHAS. epist. 2 opus). *al.*

II *vis praeverbii ad notionem recondendi sim. spectat, ut sit fere i. q. includere* (*addasne* COD. Theod. *p. 1438, 1?*): PS. MAX. TAVR. serm. app. 23 p. 892^{D} *Eusebius confessor* ita humili angustoque carcere clausus -atur, ut ... *non* haberet porrigendi sui corporis libertatem. COD. Iust. 1, 57, 1 (*a. 469*) apud ... iuridicum *Alexandrinum* ... concessum esse ... volentibus donationis ... instrumenta -are (serv- *var. l.*).

deriv.: reserabilis, reseratio, reserator, reseratus (-ūs).

compos.: irreseratus. *Wick.*

2. resero, -sēvī, -ere. *a* re- *et* serere (sevi). NOT. Tir. 57, 29 -it. *i. q. rursum serere: campum seminibus instruendum*: VARRO ling. 5, 39 ager restibilis, qui restituitur ac -itur quotquot annis (*disting.* qui intermittitur, ... novalis ager). COLVM. 3, 11, 2 si -ere velimus (*vineta, nisi absolute*). PLIN. nat. 18, 183 cum hieme praegelida captae segetes essent, -verunt ... campos mense Martio. *plantam ponendam*: COLVM. 4, 22, 8 altera ... vinea ... surculis inserenda erit, altera funditus exstirpanda et -enda. 4, 33, 3 ubi frequentanda sunt *castaneta,* melius ... mergi more pertica declinata propagatur, quam exempta -itur.

reserpo, -ere. *a* re- *et* serpere. *i. q. serpendo redire: -unt vitia corporis*: PS. DEMOCR. med. 33, 2 *dysinteria* similis cancro, qui semper -it. GREG. M. past. 3, 9 l. 159 R. (*in compar.*) languorem ... -entem (repet- *var. l.; antea*: recidiva febris). *-unt animantes eorumve actiones*: GREG. M. epist. 1, 69 l. 15 *causā iudicatā* nullam exinde querelam ... -ere permittat *rector patrimonii.* 4, 32 l. 6 si ... inveniant *Donatistae* ... licentiam -endi.

reservātio, -ōnis *f.* *a* reservare. *scrib.* -serb- PAP. *l. 50.*

i. q. actio reservandi (spectat ad ius): c. gen. obi. usus fructus: INTERPR. cod. Theod. 8, 12, 9 quia -o u. f. ... pro traditione habeatur (*Cod.* usum fructum retinere). PAP. Tjäder 14–15 B III 5 (*Ravennae, a. 572*) sub -e u. f. *aliquid donavisse.* sine -e: GREG. M. epist. 1, 70 l. 31 nos *non* s. -e aliquid dedisse *ex patrimonio ecclesiae.* 9, 108 l. 8 quia ... communionem ⌞s. aliqua -e⌟ percipiat *excommunicatus quidam* (⌞ ⌟ *usu modali fere pro 'libere, sine ulla prohibitione'*). *Bk.*

[S] **reservo,** -āvī, -ātum, -āre. *a* re- *et* servare. NOT. Tir. 34, 47 -at. GLOSS. II 473, 53 *φυλάττω*: servo, tuto, tueor, custodio, adservo, -o. *legitur in prosa orat. inde a* CATONE (*semel*), *?* VARRONE *p. 1441, 1,* CIC. (*80*^{ies}), *in versibus raro inde a* LVCR., VERG., CIRI, OV. **[***confunditur in codd. maxime c.* servare, *e. g. p. 1441, 7. 1442, 43 (in falsa var. l. e. g.* QVINT. inst. 1, 5, 20; *falso trad.* CIC. fam. 5, 4, 2; *cf. p. 1445, 49); in falsa var. l. pro* observare CYPR. epist. 71, 2, 2 (*falso trad.* ANON. Vales. 14, 81; *cf. p. 1445, 48*), resalvare *p. 1417, 31,* reserare *p. 1436, 65.***]**

i. q. retinendo servare (*refl. e. g. p. 1443, 72 sqq. 1444, 62. 64. 1445, 21, mediopass. p. 1445, 35. 50. al., absol. vel obi. subaudiendo p. 1441, 33. 1442, 2. 23. 1444, 39; gr. resp. maxime τηρεῖν, v. p. 1441, 36. 1443, 67. 1444, 48. 1445, 28*): **I** *quolibet modo*: **A** *potius alicui tempori, fini, rei, personae*: **1** *-antur res* (*huc pertinet p. 1443, 75; addidimus homines p. 1443, 18. 30*): **a** *vigente respectu usus sim. futuri -antur, quae recondita tenentur, praesenti usui, tractationi sim. subducuntur* **(***iuxta ponitur e. g.* differre *p. 1441, 54 sq.. 1442, 35 sq. al.* [*cf. p. 1443, 72*], praeterire *p. 1442, 24. 28,* seponere *p. 1441, 42* [*cf. p. 1443, 62*]**)**: **α** *vario contextu*: Ⓘ *indicatur, cui (rei) vel in quem, ad quem finem, ad quod tempus quid -etur* **(***sc. per dat. vel praepos.* ad, in *c. acc. l. 75. p. 1441, 4 et passim,* in *c. abl. p. 1441, 61, per enunt. secund. c.* ut [*accedente adv. praepar.*] *p. 1441, 5***)**: Ⓐ *-antur corporea*: CATO agr. 29 *stercoris* partem in pratum -ato. VARRO frg. Non. p. 531, 13 (*descri-*

bitur ritus) *assem* conpito vicinali solere -are *nubentes* (*coni. Lindsay dubitanter, alii aliter*; resenare *trad.*). Cic. Verr. II 5, 12 *reos* liberare ausus es, ut, quam damnatis crucem servis fixeras, hanc indemnatis … civibus Romanis -res. de orat. 1, 224 *orator* philosophorum … libros -et sibi ad … requiem atque otium. Att. 1, 10, 4 omnis meas vindemiolas eo -o, ut *eqs.* Caes. Gall. 5, 34, 1 *duces promiserunt* illis *barbaris* -ari, quaecumque Romani reliquissent **(**[serv- *var. l.*]. *item -atur praeda belli*: Liv. 36, 36, 2 eos *ludos* … de manubiis, si quam pecuniam ad id -asset, … faceret *consul.* 44, 27, 12 *quasi* praeda ex se *Perseo* victo Romanis -retur. Cvrt. 3, 11, 23 [*castra Darei diripiuntur*] cum ii, qui Dareo tabernaculum exornaverant, … eadem illa Alexandro … -bant**)**. civ. 1, 36, 3 *Massilienses* merces … ad obsidionem urbis … -ant. Colvm. 2, 9, 11 (*inde sim.* Plin. nat. 18, 195) *frumentum* expurgandum erit et …, quod propter … pondus in imo subsederit, ad semen -andum (*antea*: semen reponere). 12, 52, 2 necesse est aliqua pars eorum *olivetorum* maturo fructui -etur. Pompon. dig. 33, 6, 14 ut non ad perpetuum usum vasa -rentur. Apvl. met. 7, 22, 3 *hominis obtruncati* intestina … canibus … iacta, ceteram … carnem omnem operariorum cenae -a. 10, 7, 9 ad criminis probationem -tum poculum. Scaev. dig. 34, 2, 16 uti ornamenta mea … ne veneant et filiae meae -entur. Ps. Qvint. decl. 5, 4 (*loq. pater*) cunctas facultates in pretia collegi; … nihil senectuti meae, nihil dubiis casibus …, nihil neque illis -vi, quos redemissem. Sol. 4, 5 hibernae pluviae in aestivam penuriam -antur. Paneg. 3, 10, 3 quidquid … alii *imperatores* … prodigebant, id omne nunc in usus publicos -atur. Prvd. perist. 5, 344 vestem … tingunt sanguine *martyris,* tutamen ut sacrum suis domi -ent posteris. Clavd. 22, 59 Stilicho … geminos axes … -at … teneris *filiis Theodosii. al.* *-at res effectum*: Tert. cult. fem. 2, 6, 2 cerebro perniciem … humoris assiduitas -at.

Ⓑ *-antur incorporea* (*exempla selecta post* Cic.): Cic. Quinct. 48 ad … extrema … iura … decurrebas, ut tibi nihil in posterum, quod gravius … facere posses, -res. Cael. 59 pro di immortales! cur interdum … praesentis fraudis poenas in diem -atis? **(***item -antur a deis vel deo poenae, mala*: Verg. Aen. 8, 484 [*loq. Euander*] quid memorem infandas caedes, quid facta tyranni *Mezentii* effera? di capiti ipsius generique -ent! Stat. Theb. 8, 121 [*Amphiaraus ad Plutonem*] si quando … huc aderit coniunx, illi … -a supplicia. Vet. Lat. or. Man. 13 domine, remitte mihi …, ne … in aeternum -es mala mihi [*gr. τηρήσῃς*]. Vvlg. II Petr. 2, 17**)**. fam. 1, 9, 10 ut integrum mihi de causa Campana ad … *Pompei* reditum -rem. *al.* Q. Cic. pet. 20 omnia te, quae ab illis *a te defensis* tibi deberi putaris, ad hoc tempus -asse. Caes. Gall. 3, 3, 3 placuit hoc -to ad extremum consilio interim rei eventum experiri. Liv. 3, 51, 3 melioribus … rebus -ate … ista de me iudicia, *sc. honorem.* Sen. contr. 1, 8, 12 viri fortis operas … ad necessarios casus -are (*postea*: ad hos casus lex … fortem seposuit). Sen. nat. 7, 30, 5 multa *scienda* saeculis … futuris … -antur. Cvrt. 6, 6, 34 barbari … orare coeperunt, iram in Satibarzanen, defectionis auctorem, -ret, *sibi* supplicibus … parceret *Alexander.* Qvint. inst. 1, 8, 6 elegia … et hendecasyllabi … amoveantur *vel* … ad firmius aetatis robur -entur. Frontin. strat. 4, 6, 2 ut … laborem suum in necessaria duci munera -ret *Xenophon.* Tac. hist. 3, 64, 2 ut *Sabinus* imperium fratri -ret. Plin. paneg. 38, 1 largam … bene faciendi materiam filio -vit *Nerva* **(***cf.* Prvd. c. Symm. 2, 1120 ‘partem *meriti* tibi, nate, -o’, dixit *Theodosius* [*1122* adripe dilatam tua … in tempora famam]**)**. Svet. Claud. 21, 2 fecit … *ludos* saeculares quasi anticipatos ab Augusto nec legitimo tempori -tos. Tert. uxor. 2, 5, 4 quarum *uxorum* arcana in periculum … -ent *mariti* (serv- *var. l.*). Cypr. epist. 20, 3, 2 causas … differri mandavi et in nostram praesentiam -ari **(**[perseverari *cod. unus; cf. p. 1442, 70*]. *item iuxta ponitur* differre: Vvlg. prov. 29, 11 totum spiritum suum … sapiens differt et -at in posterum [serv- *cod. unus*]**)**. *al.* *-atur aliquid ad iudicium ultimum*: Optat. 1, 21, 8 prima peccata ad exemplum praesens poena compressit, secunda iudicio -vit *deus* **(**[-bit *var. l.*]. Avg. serm. 18, 2 si omnia in praesenti iudicaret, nihil i. -ret *deus* [*antea*: quando … vult, differt]. *al.; aliter infra p. 1443, 15***)**. Gavdent. serm. praef. 30 -atur … in die iudicii illa retributio generalis.

Ⅱ *sine tali indicatione*: Ⓐ *exempla varia* (*indicatur, unde quid -etur, per praepos.* ex *l. 69*): Ov. met. 7, 657 parcum genus *Myrmidonum* est … quaesitique tenax et quod quaesita -et (-at *fere var. l., ceterum v. app. crit.*). Sen. dial. 11, 4, 3 si non finire lacrimas, at certe -are debemus; nulli parcendum est rei magis quam huic (serv- *var. l.*). Mart. 11, 98, 9 *basiatores* basiant … nuptiale basium -antem. Qvint. decl. 350, 7 aliud *venenum* ex radicibus herbarum contrahitur, aliud ex animalibus mortiferis -atur. Tab. Vindol. II 218, 2 rogo, si quid utile mihi credid⟨eris⟩, aut mittas aut -es. Apvl. met. 6, 19, 6 avaro navitae data, quam -veras, stipe (-veris *Robertson*). Tert. orat. 19, 4 accepto corpore domini, *i. hostia q. d.,* et -to. Ivvenc. 2, 149 *vina* pulchra -ans *sponsus* (*cf. Ioh. 2, 10* servasti). Hier. epist. 14, 5, 3 qui in actibus apostolorum (*sc. 5, 1sqq.*) ex patrimonio suo partem pretii -antes *eqs.* (serv- *var. l.; cf. p. 1442, 58*). Avg. serm. 18, 3 semper colligunt … et servant *homines*; … forte iam fur tulit et vanus gaudet, qui inaniter -vit. Comm. apol. 1008 ignea tempesta fugit -ta tot annis (*1024* ira tot annis collecta funditur). *al.* Ⓑ *indicatur, ubi aliquid -etur* (*sc. per praepos.* in *cum abl. e. g. l. 6. 9,* intra *l. 7, abl. nudum l. 8, adv. l. 13*): Tert. praescr. 26, 3 (*respic. Luc. 19, 20sqq.*) ne unam mnam … sine fructu in abdito -rent *discipuli.* Evtr. 10, 1, 2 publicas opes … intra unum claustrum -ari. Hil. myst. 1, 42, 2 p. 30, 1 qui acceptam corpore suo tamquam vase aureo mannam -turus esset **(**Mvtian. Chrysost. hom. 15, 1 p. 336$^{extr.}$ in urna aurea [*gr. p. 117$^{extr.}$ ἀποτεθῆναι*]**)**. Marcell. med. 33, 49 *inutilis mas* radices cucumeris agrestis … decoquat et in vasculo vitreo -et. Cod. Theod. 14, 17, 7 panes … in horreorum conditis -entur. Cassiod. hist. 6, 41, 3 *Christi* statuam *confractam* … Christiani colligentes in ecclesiam recondiderunt, quo hactenus -atur (*gr. Sozom. 5, 21, 3 φυλάττεται*). Regvla mag. 26, 7 quadrae cum fuerint in cellario -tae. *al.*

β *in dicendo, scribendo* **(***indicatur, cui [rei] vel ad quod tempus quid -etur, per dat. vel praepos.* ad, in *c. acc. passim, adv. l. 22sq., in quem, per praepos.* contra *l. 38***)**: Cic. S. Rosc. 82 de quibus *criminibus* … verbo arguit …; siquid est, quod ad testes -et *eqs.* (*cf.* testibus: Verr. II 1, 103 quod alia t. integra -ari velim). Verr. II 4, 19 sunt etiam cetera; quae malo integra -are. 5, 79 certissima … huius criminis argumenta praetermisi; … est certus locus, certa lex, certum tribunal, quo hoc *crimen* -etur **(**Qvint. inst. 6, 1, 10 *in epilogo non* restat, q. -emus, *sc. dicta nostra sim.* [serv- *var. l.*]**)**. Deiot. 35 nihil a me arbitror praeteritum, sed aliquid ad extremam partem causae -tum (*cf.* parti: Colvm. 12, 53, 1 olei gleucini compositio … huic p. voluminis -ta est). ad Q. fr. 2, 7, 1 cetera … praesenti sermoni -entur; hoc tamen non queo differre. *al.* Sen. contr. 2, 5, 16 hoc adhuc praetereo et aequitatis tractationi -o (*v. app. crit.*). Cels. 7, 3, 4 quae omnia … in hunc locum -ta sunt (*cf.* loco: Tert. pudic. 18, 2 -vimus huic l., quae *eqs.* Lact. inst. 1, 6, 17 opportunioribus l.). Sen. dial. 1, 1, 4 suo ista tempori -entur (Cvrt. 4, 7, 32 Tert. adv. Marc. 1, 29, 9. *cf.* Hier. epist. 64, 19, 1 alteri t.). *al.* Colvm. 12, 4, 1 de ceteris rebus, quae omissae erant prioribus libris, quoniam vilicae -bantur officiis, praecipiemus. Qvint. inst. 1, 7, 32 duas reliquas *partes* … maiori operi -o **(**8, 5, 35 dilata pars haec est, quia … videbatur locus … m. o. -andus [serv- *var. l.*]. *cf.* Lact. inst. 3, 17, 34 differre … locum et o. ultimo -are**)**. decl. 270, 9 hanc partem -emus (-em *var. l.*). *al.* Ps. Qvint. decl. 1, 15 quae *argumenta* contra te -ta sunt. *al.*

b *respectu usus sim. futuri minus vigente vel evanido -antur*:

α *quae quis (quid) sibi relinquit* (*sc. non cedendo, non amittendo; non nisi c. dat. refl.; -ant fere homines, sed animalia l. 50, sidera l. 54*): Cic. S. Rosc. 146 tibi omnia sua … tradidit nec sibi quicquam paternum … ⌞clam -vit⌟ (clare serv- *var. l.*). Cluent. 199 uti *Sassia* sibi praeter formam nihil ad similitudinem hominis -arit **(**[-ret *var. l.*]. Hier. epist. 52, 16, 3 optimus dispensator est, qui sibi n. -at [serv- *var. l.*]. 60, 10, 2. *al.***)**. orat. 160 usum loquendi populo concessi, scientiam mihi -vi. Sen. dial. 10, 3, 5 non pudet te reliquias vitae tibi -are et id solum tempus bonae menti destinare, quod *eqs.*? epist. 108, 26 (*in compar. c. vino in amphora incluso*) id, *quod est in aetate nostra optimum,* exhauriri aliis potius patimur, ut nobis faecem -emus? Plin. nat. 8, 110 *ranae* rubetae … refertae medicaminibus deponere ea … ac resumere pastu dicuntur, venena tantum semper sibi -antes. Gaivs inst. 1, 140 pater, *qui filium mancipio dedit, ut sibi remancipetur,* potestatem propriam -are sibi videtur. Apvl. met. 4, 21, 3 *quidam* gloriam sibi -vit, vitam fato reddidit. Firm. math. 6, 38, 1 *Mercurius* ex decennio suo xx sibi menses -at ([*opp. 2* deputat]. 6, 39, 1). Hist. Avg. Aur. 15, 5 venenatam partem *vulvae* fratri edendam propinans et sibi innoxiam -ans **(**Nicet. spir. 17 p. 32, 18 [*respic. act. 5, 1sqq.*] p. pecuniae dolosus discipulus sibi -verat [*cf. p. 1441, 75*]**)**. Interpr. cod. Theod. 8, 12, 1 si … sibi … usumfructum donator non -verit **(**8, 12, 9 quicumque … sibi u. -et [*antea*: servato u.; *cod. Theod. ibid.* retinuerit]. Bened. reg. 59, 5. *cf. p. 1440, 47sqq.***)**. Pallad. hist. mon. I 61, 7 p. 333^{D} *Melania iunior* possessiones omnes … distraxit; … tantummodo agros *quosdam* … sibimet -vit (*gr. p. 156, 22 καταλείψασα*). *al.*

β *quae (qui p. 1443, 18. 30) alteri (rei) destinantur* (*iuxta ponitur* destinare *p. 1443, 24 [cf. l. 47], opp.* denegare *p. 1443, 9. 29*): Ⅰ *ei, cui debentur vel ad quem (quam) pertinent* (*accedit adv.* tantum *p. 1443, 9. 12*): Ⓐ *homini vel coetui hominum eorumve attributis, actionibus sim.* (legis auctoritati *p. 1443, 4*): Cic. Verr. II 5, 74 populus Romanus … salutis suae rationem iudicum severitati -vit. leg. agr. 1, 12 idcirco a iudicibus … *causam* praetermissam esse arbitrantur *decemviri,* quod sit ipsis -ta (Liv. 36, 35, 7 suae gratiae -ari e⟨xsulum caus⟩am Achaei … maluerunt. *cf. p. 1441, 54. 1443, 16*). *al.* Liv. 39, 29, 2 cognitionem … senatui -ari (45, 34, 9). Val. Max. 5, 2 ext. 4 l. 168 *rex* liberis … praeceperat … integra omnia Aemiliano ⌞-are⌟: eum dividendi regni arbitrum haberent **(**[⌞ ⌟ *trad.,* -rent *Halm*]. Svlp. Sev. chron. 2, 41, 8 synodo [Conc. Araus. a. 441

l. 57]**)**. Tac. hist. 4, 9, 1 eam curam consul … principi -bat. Apvl. met. 3, 11, 6 statuas … dignioribus meique maioribus -are suadeo. Marcian. dig. 48, 16, 1, 4 poenae … persecutio non eius *iudicantis* voluntati mandatur, sed legis auctoritati -atur. Ambr. paenit. 1, 10, 45 *delictorum* graviorum veniam iustorum orationibus -andam. Pallad. c. Ambr. fol. 343^{r}, 43 quae *subscriptio* … concilii generalis examini … -batur. Svlp. Sev. chron. 2, 49, 9 episcopis audientiam *Priscilliani* -are, non causam imperatori … permittere. Cod. Theod. 8, 5, 40 pr. cum id … vestris, *i. praefecti praetorio,* tantum sit potestatibus -andum (*opp.* copiam denegamus). 11, 30, 48 revocare appellationem suam unicuique minime permittatur, sed sacro auditorio … negotii examinatio -etur. Cassiod. var. 7, 46, 1 *iuris periti* -antes principi tantum beneficium *quoddam. al.* Ⓑ *deo Christianorum* (iudicio dei *l. 15,* tutelae *deae l. 18*): Tert. pudic. 22, 3 quis permittit homini donare, quae deo -anda sunt? Lact. inst. 6, 18, 11 ultionem suam non sibi adsumat *iustus,* sed iudicio dei -et (serv- *var. l.; aliter p. 1441, 59*). Optat. 1, 14, 3 (*antea*: ut talem causam deo servaret) talem causam deo debere -ari (serv- *var. l.; cf. p. 1442, 70*). Serv. auct. georg. 1, 212 quia … Ceres … *Meconem* transfiguratum in papaverem tutelae suae iusserit -ari. Cod. Theod. 15, 4, 1, 1 excedens cultura hominum dignitatem superno numini -etur. *al.*

Ⓘⓘ *ei, cui varia de causa adsignantur, conceduntur*: Cic. Cato 19 quam palmam utinam di …, Scipio, tibi -ent! Liv. 1, 27, 2 *Mettius* ad bellum … alios concitat populos, suis … proditionem -at. Tac. Agr. 40, 1 Syriam provinciam Agricolae destinari … maioribus, *i. illustrioribus,* -tam. hist. 3, 72, 2 *templum* voverat … rex …; sed gloria operis libertati, *i. liberae rei publicae,* -ta. Plin. paneg. 25, 1 *merita principis* integra inlibataque cogitationibus vestris -ari. *al.* Ps. Qvint. decl. 13, 13 (*ad divitem*) primitias … *tibi* misi, … *candidior favus* tuis -tus est mensis. Min. Fel. 12, 6 *vos Christiani* -atis unguenta funeribus, coronas etiam sepulcris denegatis. Pavl. dig. 10, 3, 31 quae *mancipia* ex hereditate paterna iussu praetoris pupillis ministerii causa -ta essent. Cypr. epist. 72, 2, 3 quid … ab ecclesia non recedentibus -amus, si eos, qui a nobis recesserint …, honoramus? Firm. err. 20, 7 profanarum aedium ruinam … Christi numen vestris, *i. imperatorum,* manibus -vit; ille spiritalibus malis restitit, vos mala terrena vicistis. Ivvenc. 3, 599 (*respic. Matth. 20, 23; loq. Iesus*) haec certis genitor sublimia dona -at. Hil. in Matth. 25, 2 (*respic. Matth. 24, 13*) usque in finem perseverantibus salus -ta est. Ambr. paenit. 2, 8, 67 (*respic. Luc. 7, 38*) utinam mihi quoque pedum tuorum lotum, Iesu, -es. *al.*

2 *-antur animantes, qui ad aliquem finem, aliquod tempus seponuntur, in posterum differuntur* (*fere c. dat. rei vel praepos.* ad, in *c. acc., sed c. enunt. secund. c.* ut *l. 64; accedit* velut *c. subst. l. 62; exempla selecta post* Caes.): **a** *exempla varia*: Cic. S. Rosc. 151 ad eamne rem vos *iudices* -ti estis, ad eamne rem delecti, ut eos condemnaretis, quos sectores … iugulare non potuissent? Caecin. 28 decimo … loco testis exspectatus et ad extremum -tus dixit (*cf.* Plin. epist. 3, 9, 19 supererant minores rei data opera hunc in locum -ti). div. 2, 47 redemptor, qui columnam … conduxerat faciendam, non inertia … tardior fuit, sed a deis … ad istam horam -tus est. *al.* Caes. civ. 1, 2, 3 ne ad eius *Caesaris* periculum -are et retinere eas *legiones* ad urbem Pompeius videretur (*item -antur copiae*: Liv. 7, 7, 5 *milites quidam* immunes … operum militarium erant, ut in unum pugnae laborem -ti *eqs.* 9, 27, 9 quae *subsidiariae cohortes* integrae ad longioris pugnae casus -bantur. *al.*). *al.* Bell. Alex. 25, 4 *fortuna* plerumque eos, quos … beneficiis ornavit, ad duriorem casum -at. Ov. epist. 14, 119 (*Hypermestra Lynceo*) quod vivis, poenae crucianda -or. Sen. contr. 7, 6, 13 *virgo* non subducta est iniuriae, sed -ta. Val. Max. 2, 8, 5 *duces quosdam* veriori … -andos laureae putavit *senatus.* Sen. nat. 2, 59, 6 omnes -amur ad mortem. Colvm. 7, 3, 13 longinquae regionis upilio … subolem pastioni -at, suburbanae … agnos … lanio tradit (*item -antur animalia*: 7, 6, 7 ex geminis *haedis* singula capita … in supplementum gregis -antur, cetera mercantibus traduntur). Qvint. decl. 260, 28 -vi filios *abdicatos* iudiciis vestris, *i. patrum benignorum,* et … in integro habui. Tac. Germ. 29, 1 *Batavi a Romanis* tantum in usum proeliorum sepositi velut tela atque arma bellis -antur. Tert. anim. 50, 5 translatus est Enoch et Helias nec mors eorum reperta est, dilata scilicet; ceterum morituri -antur, ut antichristum sanguine suo extinguant. Vet. Lat. II Petr. 2, 9 (Hier. adv. Iovin. 1, 39, *sim.* Vvlg.) novit dominus … iniquos cruciandos in diem -are iudicii (*gr.* τηρεῖν). Ivst. 17, 1, 9 ultimum hoc certamen conmilitonum Alexandri fuit et velut ad exemplum fortunae par -tum. Comm. apol. 830 ipse *Nero* redit iterum sub ipso saeculi fine …, qui fuit -tus in ista. Cael. Avr. chron. 1, 4, 81 neque omnes intra diatriton phlebotomamus … neque … omnes in tertium diem probamus -andos (*antea: ut* in tertium diem … differantur). *al.* **b** *usu refl.*: Cic. Planc. 13 sin … temporibus te aliis -asti **(**[*postea*: te … servaras]. *cf.* Phil. 3, 33 hunc … diem exspectans M. Antoni … arma vitavi, … cum ille … non intellegebat, quod ad tempus me et ⌞meas viris⌟ -rem [⌞⌟ *ad 1*]**)**. Verg. Aen. 4, 368 (*loq. Dido*) quae me ad maiora -o? (Serv. auct. ad maiores scilicet iniurias). Sen. Phaedr. 924 (*Theseus Hippolyto*) mihi te -as? a meo primum toro … placuit ordiri virum? epist. 74, 33 angi futuris nec se tormento -are, sed arcessere sibi miserias. Qvint. decl. 339, 13 potest … credi, qui *effugit,* … ad secundam se aciem -asse (serv- *var. l.*). Apvl. apol. 73, 4 ni id onus *nuptiarum* recipiam, … si … me ad aliam condicionem -rem. *al.* *de eis, qui se alicuius auxilio, favori committunt*: Cic. ad Q. fr. 3, 1, 21 (*antea: Hippodamum* inhumaniter fecisse, ut sine meis litteris ad te proficisceretur) Minucio me et Salvio … -bam. Liv. perioch. 83, 2 urbem Ilium, quae se potestati Syllae -bat, expugnavit *Fimbria* (*cf. App. Mithr. 211* ὅτι σφᾶς ἐπιτετρόφασι τῷ *Σύλλᾳ*). Qvint. inst. 11, 1, 10 posterorum se iudiciis -vit *Socrates.* Optat. 2, 20, 1 (*respic. I Ioh. 1, 8*) se ad dei gratiam -vit *Iohannes* (*2* ut post spatia, quae debet homo implere, restet aliquid deo, ubi deficienti succurrat).

B *potius in statu incolumi, integro sim.* **(***infecto p. 1445, 12; talem statum indicat saepe praedic., imprimis* incolumis *l. 65. 73,* intactus *p. 1445, 47. 56,* integer *l. 44. p. 1445, 53. al.,* vivus *l. 53. 67, ceterum abl. p. 1445, 29, locut. c. praepos. p. 1445, 35; unde quis [quid] -etur, indicat praepos.* ab *p. 1445, 40,* ex *l. 55. p. 1445, 37; iuxta ponitur vel variat in contextu e. g.* custodire *l. 45. p. 1446, 2. 4,* parcere *l. 37. p. 1445, 6. al.,* retinere *l. 70. p. 1445, 63,* servare *p. 1445, 68. 1446, 1. al.***)**: **1** *-antur animantes (eorum* genus *l. 29,* spiritus *l. 46,* vita *l. 57 sq. 61 [cf.* animam *p. 1445, 65]), quos quis (quid) a morte, periculo, detrimento sim. tuetur, quibus quis (quid) parcit* (*accedit adv.* diu *l. 47. 53. 62*): **a** *quaelibet exempla* (*huc fort. p. 1446, 10*): Cic. Verr. II 1, 12 quos *piratas* … domi suae -vit *Verres* (*postea*: vivos atque incolumes domi suae … retinuisse). Flacc. frg. Cus. 17 qui *homo* mihi videtur quasi quoddam exemplar pristinae gravitatis … in re publica divinitus -ari. Lvcr. 5, 859 quaecumque vides vesci vitalibus auris, … virtus aut … mobilitas est … genus id tuta⟨ta⟩ -ans (*item -antur animalia*: Sedvl. op. pasch. 2, 6 pastores … gregem suum nocturnis vigiliis -antes. *al.*). Caes. Gall. 7, 89, 5 -tis Haeduis atque Arvernis … ex reliquis captivis … capita singula praedae nomine distribuit. Cels. 2, 8, 13 ut … gravida mulier non solum -ari possit, sed etiam partum -are. Sen. Herc. f. 1252 (*loq. Amphitryon*) unum lumen *patri* afflicto malis temet -a. Svet. Iul. 26, 3 gladiatores notos, sicubi infestis spectatoribus dimicarent, vi rapiendos -andosque mandabat. Ps. Qvint. decl. 9, 18 -ti hostes (*postea*: victis … gladiatores parcunt). Vlp. dig. 48, 5, 24, 4 ne occiso hodie adultero -et et post dies filiam occidat *pater* (*opp.* in continenti … occidat). Cypr. epist. 55, 22, 2 legimus … clementiam dei … parcentis, … -antis (*antea: deus* neminem vult perire). Lact. inst. 2, 13, 2 in qua *arca* ipse cum coniuge ac … filiis … *et* nuribus -tus est ([serv- *var. l.*]. *item -atur Noe*: Hil. in psalm. 118 koph 12. *al.; cf. l. 74*). Paneg. 6, 20, 3 imperator, … illum *Maximianum* … -asti (*2* illi te … pepercisse). Hil. myst. 2, 10, 1 domus Raab per *Iosue* … integra -atur (*2, 8, 4* conservatur). Ambr. paenit. 1, 13, 67 (*respic. Iob 2, 6*) *diabolus* carnem ulcerat, sed custodit animam; … -at spiritum. Heges. 1, 43, 3 p. 106, 24 frustra sperari eius hereditatem, qui fortasse etiam superstes tam diu -retur. Conc.^{S} I 5 p. 118, 20 *Christus matrem* virginem -vit (*gr. I 1, 7 p. 35, 30* τετήρηκεν). *al.*

b *indicatur, cui (rei) vel ad quem finem quis -etur* **(***sc. per dat. vel praepos.* ad, in *c. acc. passim [accedit gerund. l. 74. p. 1445, 1. 10], adv. l. 53. p. 1445, 3 sq., enunt. secund. c.* ut *l. 71* [*cf. l. 53. 69. 73*]**)**: **α** *-atur quis ad varia* (*simul ad β pertinent l. 53. 68*): Cic. Verr. II 5, 77 qui triumphant eo … diutius vivos hostium duces -ant, ut his per triumphum ductis pulcherrimum spectaculum … populus Romanus *percipiat.* Catil. 4, 18 habetis consulem ex … periculis … atque … morte non ad vitam suam, sed ad salutem vestram -tum **(**Lvcif. non conv. 2 l. 69 nullum ad v. -tum … nisi tantum Raab [*opp.* ore punitos gladii]. *al.***)**. Sest. 50 *Marius* vitam suam, ne inultus esset, ad incertissimam spem et ad rei publicae fatum -vit (76 nisi *frater* suam vitam ad s. mei reditus -asset. fam. 14, 4, 1). Phil. 1, 38 non tam ⌞mihi⌟ me quam rei publicae -bo **(**[⌞⌟ *ad l. 64 sqq.*]. 14, 26 *Pansa vulneratus* r. p. vitam -vit. Liv. 25, 6, 14 quod r. p. nos *milites superstites* -assemus. Hist. Avg. trig. tyr. 10, 17 *Fortuna* Gallienum diutius, quam oportebat, r. p. -vit**)**. *al.* Nep. Att. 22, 2 *gener orabat eum, ut,* quoniam … posset temporibus superesse, se sibi suisque -ret **(***item c. dat. personae*: Verg. Aen. 8, 575 incolumem Pallanta mihi *Euandro* si fata -ant. Sen. epist. 58, 35 si me totum, *i. sanum,* mihi -bit *senectus.* Paneg. 2, 40, 3 [*loq. Fortuna*] quem vos cogebatis mori, vivum domino -vi. *al., adde l. 60. p. 1445, 19. 65***)**. Sen. exc. contr. 5, 1, 2 *mori prohibeor*; cui me vitae -as? ut aedificem? aspice incendium *eqs.* Sil. 10, 56 sese ad meliora -at *consul Varro.* Tac. hist. 4, 42, 5 (*ironice*) retinete, patres conscripti, et -ate hominem tam expediti consilii, ut omnis aetas instructa sit (*alluditur ad Cic. Verr. II 2, 76* parcite et conservate). *al.* Cypr. epist. 39, 5, 1 ad hoc de media morte subtractos *confessores* … incolumes -vit *Christus,* ut *eqs.* Lact. inst. 2, 10, 24 *Noe* ad reparandos homines -tus est (*antea*: ille unus, qui superfuit. *cf. l. 41*). Oros. hist. 2, 5, 9 omnes *Fabii* … trucidati sunt, uno

tantum ad enuntiandam cladem -to. *al.* **β** *-atur quis ad mala patienda* (*cf. p. 1444, 52*): VERG. Aen. 5, 625 gens infelix *Troiana,* cui te exitiofortuna -at? CIRIS 318 (*316* mori me velle negavi; *loq. anus*) quo … me … fata -ant? **(**SEN. dial. 9, 11, 5 [*4* timide mori; *fortuna ad trepidum*] q. … te -em? … convulneraberis et confodieris**)**. SEN. Oed. 31 quid rear, quod ista … lues … mihi parcit uni? cui -amur malo? CVRT. 5, 5, 6 *captivos mutilatos* in longum sui ludibrium -verant *Persae* (SVET. Cal. 23, 3). SIL. 9, 651 nescio qui deus … meme *consulem Varronem* ad graviora -at. TAC. Agr. 31, 2 (*loq. Calgacus*) in excidium petimur; neque enim arva nobis aut metalla … sunt, quibus exercendis -emur. *al.*

2 *-antur res, quae non laeduntur, tolluntur, pereunt sim.* (*quae infectae relinquuntur l. 47 sq. 56*): **a** *corporeae*: **α** *indicatur, cui (rei) vel ad quem finem, ad quod tempus quid -etur* (*sc. per dat. vel praepos.* ad, in *c. acc.*): CIC. Verr. II 4, 121 in … partitione ornatus non plus victoria Marcelli populo Romano adpetivit, quam humanitas Syracusanis -vit. Phil. 5, 25 quas *depopulationes sim.* non faciebat Hannibal, quia multa ad usum suum -bat. LVCR. 1, 614 (*respic. primordia*) unde neque avelli quicquam neque deminui iam concedit natura -ans semina rebus. BELL. Afr. 92, 1 *a Iuba oppugnatos Zamenses* paratos esse … oppidum ⌊seque⌋ ei *Caesari* -are (⌊ ⌋ *ad p. 1444, 64 sqq.*). OV. met. 13, 168 *Achilles,* tibi se peritura -ant Pergama. COLVM. 2, 11, 6 quod … internatae herbae faeno -entur. 9, 15, 10 (*antea*: eximi … debent … vitiosi et relinqui … integri) ut examini progenerando -entur **(**[serv- *cod. unus*]. *-antur favi ut*: PS. QVINT. decl. 13, 8 ad supplementa generis. *cf. l. 31***)**. MART. 8, 40, 5 *Priape,* silvam domini focis -es. PS. QVINT. decl. 13, 12 illos *flores* in vetustatem -bas et durarent adhuc, nisi *eqs.* VET. LAT. II Petr. 3, 7 (Aug. civ. 20, 18 p. 446, 29. *al.; antea*: mundus … deperiit) caeli et terra … igni -andi in diem iudicii (*gr. τηρούμενοι, Vulg.* servati). LACT. epit. 46, 4 *crux* resurrectioni corpus *Iesu* integris ossibus -vit. OROS. hist. 7, 9, 5 utrum *templum* … incenderet an in testimonium victoriae -ret *Titus. al.* **β** *sine tali indicatione*: COLVM. 9, 14, 20 veteres … et labantis favos eximere, … optimos -are (*cf. l. 23*). PS. QVINT. decl. 13, 5 non aviditas … domini nihil mellis -vit, *sc. apibus.* PS. CYPR. mont. 15, 2 (*1* vinea … custoditur) *filius dominicus* vineam … salvandam manet et -andam (*v. app. crit.*). CET. FAV. 14 ut colores … sine vitio -entur (serv- *var. l; cf. Vitr. 6, 4, 2* inmutata permaneant qualitate). FIRM. math. 7, 10, 5 quodcumque de maternis facultatibus -atur (*opp. 4* dissipatur). err. 15, 3 ex … incendio *Troiae Romaeque* Palladium -tum est, sed -tum … humano praesidio. CHIRON 543 *iumentum aegrotum* corpus non -bit (*cf. Veg. mulom. 2, 32* macescit, *Pelagon. 69* corpus attenuat). DIOSC. 4, 39 p. 24, 18 a putredine ōs -at *herba quaedam* (*gr. 4, 42, 2 σηπεδόνας τὰς ἐν στόματι … ἵστησι*). *al.*

b *incorporeae* (*indicatur, cui [rei] vel ad quod tempus, usque ad quem quid -etur, per dat. passim, praepos.* ad *vel* in *c. acc. l. 47. 50*): **α** *-antur quaelibet*: CIC. Flacc. 106 *iudices,* nomen clarissimum *familiae* … rei publicae -ate (HIST. AVG. Alex. 26, 11 instauratis *pontibus* n. Traiani -vit. *al.*). *al.* SEN. epist. 77, 16 (*antea*: voluptates … consumpsisti) nihil tibi luxuria tua in futuros annos intactum -vit **(**QVINT. decl. 340, 12 *mango pravus,* qui non erubescit, n. -at [*trad.,* observat *Rohde, Ritter,* ⟨nisi⟩ res servat *Schultingh*]**)**. APVL. flor. 9, 31 *laus* mihi dudum integra et florens per omnes antecessores tuos, *proconsul,* ad te -ta est. MIN. FEL. 38, 7 inpietas expietur, vera religio -etur (serv- *Vrsinus, ceterum v. app. crit.*). PAVL. dig. 5, 4, 3 ut … omnia ei *nascituro* iura integra -rent *antiqui* **(***c. eodem praedic.*: COD. Iust. 4, 20, 20 [*antea*: servato]. *al.; cf. ibid.* 5, 37, 26, 5 lex nostra eis sua i. immutilata -at. *sine praedic.*: NOVELL. Anth. 3, 2 COD. Iust. 12, 33, 7, 2**)**. TER. MAVR. 1455 dum suo pedi -et praestituta tempora syllabarum … longior progressio. PANEG. 4, 3, 5 si quid intactum … frater *Caesaris* -et. ARNOB. nat. 2, 61 *deum* scire concedite, … aboleri conveniat *aliquid* an -ari. COD. Iust. 1, 31, 1 pr. (*a. 359*) privilegiis … integris -tis (HIST. AVG. Alex. 22, 4 Iudaeis p. -vit. *al.*). EVTR. 9, 2, 2 *ceteri imperatores* interfecti sunt, soli Gordiano imperium -tum. *al.* **β** *-antur affectus, habitus animi*: LIV. 40, 15, 8 (*loq. Demetrius*) *gratia Romanorum* nec in bello coepit nec ad bellum -atur. TAC. ann. 14, 15, 3 vix artibus honestis pudor retinetur, nedum inter certamina vitiorum pudicitia … aut quicquam probi moris -retur. DECL. in Catil. 36 illis *seditiosis* … spem atque ⌊animam⌋ *tantum* fortuna -vit (⌊ ⌋ *ad p. 1444, 64 sqq.*). TERT. castit. 11, 1 cui *uxori mortuae* … -as affectionem (*cf.* CASSIOD. var. 10, 3, 1 qui *deus* nobis … subtracturus erat filium, … fratris -vit affectum). VET. LAT. Sirach 28, 5 *homo* -at iram ([*3* servat]. serv- *var. l., gr. διατηρεῖ*). HIER. epist. 60, 10, 7 sic *mensae* adposita quaeque libabat, ut … continentiam -ret (serv- *cod. unus*). HEGES. 5, 24, 2 p. 356, 3 quibus *deditis* … Titus misericordiam promissam -vit. RVFIN. hist. 6, 41, 21 nulla a iudice moderatio -atur. SIDON. epist. 1, 9, 5 -tā senioris consularis reverentiā. *al.*

γ *-antur lex, praecepta dei*: TERT. monog. 7, 1 ut onera … eius *legis* … concessarint, quae vero ad iustitiam spectant, … -ta permaneant (*cf.* pudic. 21, 14 quae omissa sunt legis …; quae -ta sunt). CYPR. epist. 15, 1, 1 ut a quibus … servatur fides domini, ab isdem lex quoque … domini -etur. HIER. in Ezech. 20, 18 l. 1175 postquam … iudicia *dei* … custodierint et sanctificationem sabbati … -verint. TRACT. Pelag. 4, 18, 2 p. 102 (*loq. deus*) qui *prophetae* … commonerent ad ea -anda et custodienda, quae … per legis mandata decreveram. DRAC. laud. dei 2, 342 *caelum,* pontus … et tellus accepta dei praecepta -ant (*345* legem servare). *al.*

II *in custodia detinendo (accedit abl.* custodia *l. 14. 16. [cf. l. 12]):* *-antur homines, sc. damnati, captivi* (*indicatur per abl., quam diu l. 10, ubi l. 14*): CALP. decl. 4 (*leg.* damnatus parricidii anno custodiatur; *them.* ut … carcere servetur) me lex anno -at (*nisi ad IB1a*). MOYS. Cypr. epist. 31, 1, 1 nos *confessores* tam diu clausos vinculis carceris -are. RVF. FEST. 14 *regis* filiabus captis et cum summa pudicitiae custodia -tis (serv- *cod. unus*). HIER. in Ier. 4, 19, 3 si … servi dei … mittantur in carcerem, horribili custodiā -entur. COMM. apol. 156 *deus* Cain [in] gehenna -at. *-antur animalia*: CAEL. AVR. chron. 5, 11, 131 a. nutrimento dedita vel custodiā -ta.

deriv.: reservatio. *cf. Onom.* (Reservatus [*nisi* Serv-]). *Pi.*

reses, -idis *adi.* [*a* residēre, *cui verbo radix* *sed- *'considere' subest. v. Leumann, Gramm. 1977, 393; Rix et al., Lex. der indogerm. Verben, [2]2001, 513 sqq. Mei.*] *de origine* (*cf. l. 26 sq.*): FEST. p. 281 (*suppl. e* PAVLO) ⟨-s … ignavus, quia⟩ resident (*affert* PACVV. *et* AFRAN. *l. 38 sq., Acc. p. 1462, 21*). EVTYCH. gramm. V 455, 12 resideo -s. ISID. orig. 10, 77 -s (residens *var. l.*) a residendo. *de scriptura*: PROB. app. gramm. IV 198, 15 -s non resis (*sed* sepes non sepis *legunt Asperti et Passalacqua, ed. 2014*). *scribitur* -sed- *in cod. vet. M* VERG. Aen. 6, 813. *de formis: gen.* -dis *testatur* CHAR. gramm. p. 29, 10 quod ex verbis trahuntur (*item iuxta veriloquium* p. 88, 15 sqq. 168, 13 [*e Romano*]). p. 47, 15 EXC. Bob. gramm. I 541, 35; *forma* -es *tamquam nom. sing. tractatur in glossis e. g. l. 31. 32. de notione* (*v. etiam l. 21. p. 1447, 3. 5. 22 sqq.*): CHAR. gramm. p. 29, 10 -s *ἀργός* (*sim.* p. 47, 15). GLOSS. II 237, 22 *ἀποκαθήμενος*: sessilis, -s. III 335, 59 *ῥᾴθυμος* (*ῥαευ- cod.*): -es. IV 163, 26 sq. -es: otiosi vel pigri. -es: residuos. V 387, 36 -s: -es. GLOSS.[L] Corp. R 59 -s: slaec (*anglosax.*). *al. legitur fort. apud* PACVV. *et* AFRAN. (*v. l. 38 sq.*), *certe apud* LVCIL., VARRONEM *et inde a* VERG., *saepe apud poetas.* **[***confunditur in codd. maxime c.* residēre *vel* resīdere STAT. Theb. 7, 83 CLAVD. rapt. Pros. 2 praef. 15 ISID. orig. 10, 77. *al.* (*restit.* VARRO Men. 381 AMM. 14, 11, 10), deses PAVL. NOL. carm. 27, 112 TAVRENT. ad Ruric. epist. 3 p. 446, 3. *al.; restituendum vid. loco valde lacunoso* PACVV. trag. 28 *et* AFRAN. com. 284 (*apud* FEST. *l. 20 sq.*); *olim edebatur e coni. falsa* AVIEN. Arat. 1099.**]**

I *fere i. q. residens* (*pro syn. vel iuxta pos.* desuetus *e. g. p. 1447, 6. 21,* tardus *l. 56,* segnis *p. 1447, 10*): **A** *de eis, qui (quae) nihil agunt vel inertes, tardi sim. ad agendum sunt* (*indicatur, in qua re aliquis -s sit, per gen. l. 62. p. 1447, 13, praepos.* in *c. acc. p. 1447, 11, c. abl. p. 1447, 15,* ad *p. 1447, 26, causa residendi per abl. l. 59. 69; plerumque in malam partem, sed in neutram vel bonam e. g. l. 74. p. 1447, 10. 17*): **1** *de animantibus* (*masc. pro subst. e. g. l. 49. 52*): **a** *speciatim de eis, qui propter senium, morbum sim. defuncti sunt labore, militia*: LVCIL. 1266 pro obtuso ore pugil … -s. PHAEDR. 5, 1, 7 etiam -es … repunt ultimi *ad visendum tyrannum.* SIL. 7, 103 -es ad bella vocantur, quis pudeat certare, senes. SYMM. epist. 4, 43, 1 *quidam* vetus privati miles aerarii diu morbo obstante obsequio tuo defuit; orandus mihi es, ne inter -es adnotetur.

b *generatim*: **α** *varia exempla*: ① *proprie*: VARRO Men. 381 -es lingulacae, optrectatores tui, iam nunc murmurantes dicunt: '…' (*Mercerus,* residit *codd.*). OV. met. 14, 436 *comites Vlixis* -es et desuetudine tardi rursus inire fretum … iubemur. VAL. FL. 2, 373 urbe sedent *socii* …, donec -es Tirynthius heros non tulit. 3, 394 *caede sontes* -es et iam nil amplius ausi … fatiscunt *in* segnitiem. 4, 626 subita -es socios formidine Iason praecipitat. 5, 78 illum *Bacchum* post acies … hic -es thiasos … moventem … meministis, aquae. STAT. silv. 5, 3, 30 me … luna videt -em nullaque Heliconide tristes solantem curas. PORPH. Hor. carm. 1, 8 pr. inputat *puellae cuidam,* quod … *amantem* -em fecerit exercitationum campestrium. AVIEN. Arat. 1292 *Auriga* haud rese⟨s⟩ ullo viscere nascentis nova Tauri deserit astra (*cf. gr. 714 sq. οὐδ' ὅ γε … λείπεται*). AVSON. 27, 21 (418 S.), 2 *te* haec … epistula … blando -em sermone lacessit. SYMM. epist. 1, 13, 1 (*antea*: tibi … scribendi oblivionem peperit res secunda) ultro … adloqui -em non peperci. 9, 68 in posterum … nequaquam -em iudicabis, ut animorum nostrorum conciliatio … meis litteris frequentata cumuletur. PRVD. cath. 8, 33 (*in imag.*) *deus* ovem morbo -em … inpiger pastor revocat. MEROB. poet. 70 hanc, *i. Enyo,* ubi diva nocens … cernit, desilit et …, -em licet, excitat. *al.* ② *metonymice: de spatio temporis, in quo aliquis -s est*: CLAVD. 25, 1 post -es annos … fruitur nostra Thalia choris. *de auribus hominis, qui nuntium non exspectat*: VEN. FORT. carm. 6, 5, 281 fama *mortis cuiusdam* … -es germanae perculit aures (-is *Leo*).

[Mitchell]

β *in re militari de eis, qui pacem agunt, qui cessant bellum gerere, impetum in hostem facere sim., vel qui ingenio imbelles sunt* (*cf.* GLOSS.[L] I Ansil. RE 1480 -es proprie sunt, qui militiam detractant agere; de militibus vero ignavis dictum est): VERG. Aen. 6, 813 otia qui *rex* rumpet patriae -esque movebit … in arma viros (SERV. pigros [*add.* auct.], otiosos, nimium sedentes). 7, 693 *dux* iam pridem -es populos desuetaque bello agmina in arma vocat. LIV. 6, 23, 5 *aliquis dixit* eum *ducem* -em intra vallum tempus terere. 23, 16, 11 *Hannibal* ratus … prodita conloquia esse metuque *Romanos* -es factos. 25, 6, 21 clamorem pugnantium … exaudimus -es ipsi ac segnes. STAT. Theb. 4, 676 *Iuno* -em ferro petit … Theben. 7, 83 Mars impellit equos, -es in proelia Graios … indignans (residens, -esque *var. ll.*). 7, 285 tu …, o Permesse, … armastis alumnos bellorum -es. TERT. anim. 31, 4 constat … Pythagoran *fuisse* tam -em et inbellem, ut proelia tunc Graeciae vitans Italiae maluerit quietem. IVL. VAL. 3, 1 l. 38 nisi uspiam me cunctantem aut -em in proelio denotastis (*cf. gr. p. 99, 24 οὐ παρεβολευσάμην ⟨ἐν⟩ τοῖς κινδύνοις;*). CLAVD. 20, 476 advolat … nuntius … -es Parthos … Romanae finem iam quaerere paci. CASSIOD. var. 2, 41, 1 gentem … prisca aetate -em … in nova proelia concitastis.

2 *de animis, voluntatibus sim.*: VERG. Aen. 1, 722 *Cupido* temptat praevertere amore iam pridem -es animos desuetaque corda *reginae* **(***explicant* SERV. -es: pigros, ad amandum inertes; iuraverat enim nulli se esse nupturam. SERV. auct. -es sane milites otiosi et pigri dicuntur [*affert l. 5*] …; unde contra instantes dicimus industrios. GLOSS. -es animos: vacuos, sine affectu**)**. SEN. epist. 94, 32 habemus … compositum animum, sed -em et inexercitatum ad inveniendam officiorum viam. SYMM. epist. 2, 54 in scribendo numquam -em gesserim voluntatem. BOETH. cons. 3 carm. 2, 12 si cruor … tinxerit ora *leonum mansuetorum,* -es olim redeunt animi. *al.*

3 *fere translate de rebus, quae diu non moventur: de instrumentis non adhibitis*: VAL. FL. 4, 214 iam pridem caestus -es et frigida raris dentibus aret humus. PRVD. c. Symm. 2, 1076 -es quandoque faces *nuptiales* adolere licebit *virgini Vestali.* CLAVD. rapt. Pros. 2 praef. 15 *poeta* -es levi modulatus pectine nervos *lyrae* … duxit opus. *de aqua interrupta*: PANEG. 9, 4, 3 ut … -es aquas et novos amnes veluti aridis fessae urbis visceribus infundant (*aliter l. 41*).

B *de eis, qui (quae) diu in eodem statu, loco sim. manent* (*indicatur locus per praepos.* in *c. abl. l. 39. 44*): **1** *proprie*: **a** *de rebus*: VARRO rust. 2, 11, 3 cum *casei* molles sint magis alibiles, in corpore non -es, veteres et aridi contra. 3, 17, 8 *Hortensius* piscinas eius *Luculli* despiciebat, quod … -e aqua in locis pestilentibus habitarent pisces eius (*aliter l. 35. cf.* CLAVD. carm. min. 5, 2 insula … -es fluctus mitescere cogit in longum producta latus). **b** *de animantibus*: LIV. 2, 32, 5 timere patres -em in urbe plebem, incerti, manere eam an abire mallent. AMM. 14, 11, 10 Diocletiano et eius collegae, ut apparitores Caesares non -es (resedisse *trad.*), sed ultro citroque discurrentes, obtemperabant.

2 *translate de affectibus animantium*: VAL. FL. 8, 220 solvere … -es dux … curas … ausus *est.*

II *i. q. aliquem residere faciens*: STAT. Theb. 3, 231 (*in imag.*) exturbent *Argivi* -es frenos et … te, *Gradive,* cupiant. Ach. 2, 43 longum -es exponere causas. *Mitchell.*

resesco *v.* reseco.

resessio, -ōnis *f.* *a* resīdere. *i. q. actio residendi*: PRISC. LYD. solut. 8 p. 93, 18 *animantium* transmutationes … per regiones singulas … indigent … -is (-cess- *var. l.*) in locorum propria.

resex, -secis (-sicis) *m.* [*a* resecāre, *cui verbo radix* *sekə$_1$- *'secare' subest; de notione pass. cf. e. g.* incūs, trādux, trāmes. *v. Leumann, Gramm. 1977, 274; Rix et al., Lex. der indogerm. Verben, [2]2001, 524. Mei.*] *occurrit apud solum* COLVM. *formis obliquis, sc. stirpis* -sec- *fere in codd. rec.,* -sic- (*trad. etiam* -cis-) *in codd. S et A.* [*langob.* razol, razö, *trident.* res, rezol, *abrut.* résəkə. *cf. M.-L. 7242 et Faré, Postille. Schd.-Cr.*]

i. quod resecatur, sc. technice in cultura vitium de ea parte palmitis, quae remanet post resectionem: explicatur: COLVM. 4, 21, 3 *palmes loco idoneo,* unde vitis anno sequenti revocari debeat, in pollicem tondeatur, quem quidam custodem, alii -em, nonnulli praesidiarium appellant, id est sarmentum gemmarum duarum *eqs.* *illustratur usus*: COLVM. 3, 10, 15 pampinarios … in -em submitti, ut progenerare possit. 3, 10, 16. 4, 7, 2 ⌊id … recidendum est et velut -es⌋ relinquendi sunt (⌊ ⌋ *om. SA*). 4, 24, 17. 5, 5, 11 pro custodibus … bigemmes -es fiunt. 5, 5, 18 -es … angustius in modum furunculorum relinqui *debent viti iacenti.*

resībilo, -āre. *a* re- *et* sibilare. *i. q. sibilando repugnare*: SIDON. carm. 9, 86 *audent gigantes* contra tonitrus -ante … superos ciere planta.

resicco, -āre. *a* re- *et* siccare. [*a* -are *derivata, non aetate rec. recomposita esse it.* riseccare, *langob.* (*Brixiae*) resecá, *prov., hisp.* resecar, *port. vet.* reseccar, *rec.* ressecar *putat M.-L. 7243 (cf. Faré, Postille. Battisti-Alessio V 3262); ceterum cf. Wartburg XI 582. Corominas-Pascual V 185. Houaiss[2] 2441. Schd.-Cr.*]

i. q. in statum siccum reducere: DIOSC. 5, 100 p. 205, 20 manu tua in latera *mortarii* -as illa, *quae antea madefacta sunt* (*cf. gr. 5, 78, 4 ἐξιπώσας. sim. p. 205, 19* contra mortarium frigas et cum spissare c(o)eperit *eqs.*).

[resicit: remanet GLOSS. V 329, 2. *corruptum*; restat *Goetz dubitanter,* resistit *Heraeus in exemplari suo* (*cf. 328, 58* restitit: resistit)**.]**

resico *v.* reseco.

[residas: remipiscas semitas GLOSS. *corruptum.***]** *Bk.*

resideo, -sēdī, -ēre. *a* re- *et* sedere. NOT. Tir. 50, 30 (*26 sq.* sedet. adsedet) -et. 50, 39 -edit. *de formis et prosodia docent* PRISC. gramm. II 481, 9 -sīdeo, -sēdi (*de eadem re* PS. PRISC. gramm. III 527, 17 -o, -edi, -eram, -ero). *pass. p. 1450, 61 (gerund.). 1454, 15, nota inf. praes.* -eri *p. 1451, 2.* -sed- *in stirpe praes. exhibent codd. e. g.* VET. LAT. Luc. 10, 13 (cod. 5). COMM. instr. 1, 23, 8. GREG. TVR. Franc. 3, 21 *et ubique in eodem opere* (*nota* resedire(t) 6, 43 p. 314, 14. 315, 12 [*var. l.*]). REGVLA mag. 23, 11 (*P saec. VII in., ut* 23, 33). NOT. Tir. 50, 30 *l. 12; v. etiam p. 1454, 9. 37. 42*; -sid- *in stirpe perf. e. g.* SYMM. epist. 1, 19, 1. HIST. AVG. Alex. 29, 5 (*P ante corr.*). Max. Balb. 16, 7 (*P*), *ceterum v. Neue-Wagener[3] III 414.* eram -ens *pro* -bam *v. p. 1452, 55.* *de notione v. l. 49 et* GLOSS. -o: *ἀποκαθέζομαι.* -et: *περιλείπεται, περιλιμπάνεται.* -rent: remanerent. -edit: remansit, ⌊placuit⌋ vel remoratus est (*sed si* ⌊ ⌋ *pendet e p. 1455, 28,* placare *aut* iacere *subesse vid.*). *legitur in versibus apud* PLAVT. (*bis*) *et inde a* CATVLLO, LVCR. (*deest e. g.* VERG., HOR., TIB.), *in prosa orat. inde a* CIC. **[***confunditur in codd. c.* sidere CVLEX 358 (*restit.*), de- AMBR. Iac. 2, 5, 21 (*in falsa var. l.* PETRON. 112, 6), prae- HIER. epist. 22, 30, 4, -isse *c.* sese dedisse HEGES. 1, 44, 3 p. 112, 8 (*cod. C saec. VI; cf. p. 1454, 64*), reses *p. 1446, 35,* resilire *p. 1464, 71.***]**

I *usu intrans., sc. -et, qui (quod) sedet, (re)manet sim.* *ubi, indicatur per praepos.* in *c. abl. passim inde a* PLAVTO *l. 56* (in *c. acc. p. 1449, 66. 1450, 13. 1451, 21. 65. 1454, 3. al.,distingue p. 1454, 7*), apud, penes *p. 1449, 7. 62. 1450, 27. 66. 1451, 27,* per *l. 69. p. 1451, 19. 73. 1453, 53,* super, supra *p. 1451, 23. 1453, 39. 58 et sim. al., per abl. sub B maxime in capp. p. 1453, 32 sqq. (indicatur sella sim. ut p. 1452, 33). 1453, 49 sqq. 1454, 4 sqq. (cf.* domi *p. 1451, 60. 1453, 64 sq.), ceterum in versu e. g. p. 1451, 16. 37. 1452, 27 sq. 60 (in prosa p. 1451, 21. 1452, 40), per dat. sub B p. 1451, 64. 1452, 15. 48 sq. 1454, 10; unde sim., sub A l. 50 sq.; cui homini, sub A l. 52. p. 1449, 16. 74, sub B p. 1451, 26; quamdiu, e. g. l. 69. p. 1449, 7. 1450, 8. 23; gr. resp. imprimis sub B (ἐν)καθῆσθαι p. 1452, 6. 47. 52. 70, καθέζεσθαι sim. p. 1452, 3. 1453, 20. 46. al., sub A (κατα)λείπεσθαι l. 65 et* HEGES. 4, 16, 2 p. 266, 9 (*gr. 4, 451*). RVFIN. hist. 8, 6, 9, *ὑπο-* HEGES. 1, 30, 8 (*gr. 1, 307*).

A *-et, quod (qui) remanet, relictum (relictus) est sim.* (*praedic. indicat, qui status servetur p. 1449, 72. 1450, 7, qui efficiatur p. 1449, 11. 32. 38; accedit* adhuc *p. 1449, 72. 1450, 15. al.,* hucusque *p. 1449, 62; cf.* etiam nunc *p. 1451, 32*): **1** *restat pars, reliquum sim.* **(***sc. altera parte absumpta, perempta sim.* [*cf.* SYNON. Cic. p. 442, 8 remansit. -edit. superavit. residuum erat. reliquum fuit]; *unde, indicatur per praepos.* de *vel* ex, *sc. e quo eventu, e qua actione l. 67. p. 1449, 2. 33. 1450, 67 sq. al., e quo toto p. 1449, 8. 31. 63; cui, per dat. l. 60. 64. 70. p. 1449, 14. 52. al.; nota pro subi. vel praedic.* reliquum, reliquiae *l. 61. 72. p. 1449, 61. al.***)**: **a** *-et, quod (qui) praesto restat*: **α** *-et res*: Ⓘ *incorporea* (*temporis spatium p. 1449, 7 sqq.*): Ⓐ *affectus animi, indoles, anima sim.* (*non raro negatur enunt.*): PLAVT. Truc. 7 in vobis -ent mores pristini, … ut *eqs.* CIC. Verr. I 47 ut, si liberatus sit *reus,* nulla alia suspicio nisi ea, quae turpissima est, -ere possit (Scaur. 14 num … in his criminibus … -et etiam aliqua s.? non perpurgata sunt *eqs.*? AVG. gen. ad litt. 6, 4 p. 174, 17. *distingue p. 1451, 30*). har. resp. 11 sin scripulus tenuissimus -ere alicui videbitur. Deiot. 9 qui ullas -isse in te, *Caesar,* simultatis reliquias senserit **(**CONSVLT. Zacch. 3, 7, 3 diabolicae fraudis r. … in paucissimis -entes. COD. Theod. 9, 45, 5 nullis -entibus iracundiae menti r. RVSTIC. Conc.[S] I 4 p. 128, 27 ut nullae pusillanimitatis r. ecclesiis Christi -ant [*gr. I 1, 7 p. 158, 16 καταλειφθῆναι*]. *cf. infra l. 72***)**. Tusc. 1, 104 in corpore … vel extincto animo vel elapso nullum -ere sensum **(**fam. 5, 16, 4 in morte, ⌊ex qua si⌋ -at s. [*opp.* sin sit amissus; ⌊ ⌋ *Iac. Gronovius,* et quasi *vel* in qua si *codd.*]. HIER. hom. Orig. in Luc. 39 p. 217, 7 ultra. *sim.* LVCR. 3, 398 sine mente animoque nequit -ere per artus temporis exiguam partem pars ulla animai**)**. PS. CIC. exil. 9 quo modo spes salutis reliquis -bit, cum civibus praeclusa sit exspectatio incolumitatis? **(**AMBR. off. 2, 29, 147 in eo *homine. cf.* RVT. LVP. 2, 7 quid in hoc arbitrer bonae spei reliquum -ere, qui *vitam* … desperatissima consuetudine producit? IVL. VAL. 2, 25 l. 516 quid … de spe victoriae -bit, si *eqs.*? *huc fort. p. 1451, 32***)**. *al.* CAES. Gall. 7, 77, 4 quorum in consilio, *sc. eruptionis faciendae,* … pristinae -ere virtutis

[Spoth]

memoria videtur (SYMM. epist. 9, 18 si qua apud te m. domus meae -et). LIV. 40, 7, 5 quin … iram eius, si qua ex certamine -et, … lenimus? *al.* Ⓑ *quaelibet*: CIC. dom. 69 ne quis oreretur *improbus* …, qui in meis aedibus aliquam religionem -ere diceret. fam. 5, 7, 2 si quando *officiis meis* non mutue respondetur, apud me plus offici -ere facillime patior (*an ad 2a?*). SEN. dial. 10, 7, 7 recense vitae tuae dies: videbis paucos admodum … aput te -isse **(***item -et temporis spatium*: COD. Iust. 3, 1, 13, 8[a] si … ex triennio annale tempus vel amplius -et, in quo *eqs.* [*postea*: intra reliquum tempus]. IORD. Rom. 369 dum aliquantum temporis ad ordinandam patriam -ret**)**. PS. MAR. VICTORIN. ad Iust. 14 de duobus aeternis si vinci uni erit, aeternitas praecisa -bit. SYMM. epist. 4, 4, 4 humani casus in fugam versi sunt nihilque in senatu maestum -edit **(**AMBR. paenit. 2, 3, 19 n. vobis ad excusationem -isse.HEGES. 1, 26, 3 cui *regi* n. praeter nomen -isset [*gr. 1, 209 καθέζοιτο*]. 3, 21, 1 p. 225, 21 *clade* perisse omnia, n. que -isse. *al.***)**. ENNOD. opusc. 2, 69 p. 309, 4 unum vobis putastis -ere in sacra collectione, *i. concilio,* subsidium (*de auxilio sim., quod unum restat, ut l. 13*). VIRG. gramm. epit. 2, 2, 7 (*antea*: a quo *'nec'* c ablata) ut 'ne' -at. *al.* *-et pars cetera versus post alias posita, lecta*: PS. MAR. VICTORIN. gramm. VI 110, 11 *ultima* syllaba prioris coli, quae post duos pedes semipes -et (*cf. 109, 31* semipedes, qui supersunt). 148, 3. 149, 25 'pangunt carmina iam novem sorores' hexameter complebitur sic, 'p. c. tergeminae memoranda s.'; -ent tres trochaei, 'iam novem s.' (*cf. 149, 20* reliqua pars). 155, 13.

Ⓘⓘ *corporea* (*subi. deficiente l. 30*): VITR. 7, 8, 2 (*de argento vivo*) exemptis glaebis guttae eae, quae -bunt, propter brevitates, non possunt colligi, sed *eqs.* CELS. 3, 12, 3 quae biliosa in stomacho -erunt **(**[*an ad* resido*?*]. *cf.* VINDIC. med. 9 *lapides generantur,* cum attracta seu descendentia urinae terrena in vesica -ent**)**. SIL. 15, 728 *cecidit caput recisum,* at -entem turbatus rapuit sonipes in proelia truncum. HIER. sit. et nom. p. 7 l. 4 Aggai *oppidi* … vix parvae ruinae -ent. VVLG. exod. 34, 25 *non* -bit mane de victima sollemnitatis phase. RVFIN. Orig. in exod. 6, 4 p. 196, 13 ut *decoctione,* etsi parum aliquid auri, purgatum tamen -at. MARCELL. med. 16, 4 si qua ex partu sordida -erint (*e Scrib. Larg. 89* substiterunt). 29, 9 *hoc modo* magis … apparebunt aspritudines, si quae -erint (*e Scrib. Larg. 122, v. p. 1455, 70*). *al.*

β *-ent animantes eorumve coetus*: CIC. Catil. 1, 12 si te interfici iussero, -bit in re publica reliqua coniuratorum manus. OV. met. 6, 301 *Niobe* orba -edit exanimes inter natos natasque … deriguitque malis (*nisi ad* resido). HIL. trin. 4, 27 l. 33 (*respic. gen. 19, 1*) viri … de conspectis tribus duo abeunt, sed qui -et, … deus est. COD. Theod. 12, 1, 27 rarum Karthaginis … senatum et exiguos admodum curiales -ere conquestus es. *al.*

b *-et, quod restat faciendum, exhibendum sim.* (*pro subi. est enunt. secund. l. 53. 58, cf. gerund. l. 55*): **α** *quaelibet exempla*: CIC. dom. 61 (*si recte intelleximus*) *hostium crudelissimorum urbes* odio solemus exscindere, quod … cum eorum etiam tectis et sedibus, *i. domibus,* -ere aliquod bellum semper vide[re]tur (*seq. lacuna*). HIL. syn. 82 praetermissa … quaestione novitatis ne in his quidem -et quaestio, quae *eqs.* (*postea*: non relinquitur … quaestio). SYMM. epist. 4, 52, 2 mox omnes *litteras* arguto legendi transitu percucurri, ne inspectionem -entis morarer (*sc. adhuc legendae*). AMBR. off. 1, 15, 57 duo absolvimus …, tertium genus quaestionis -et. RVFIN. Orig. in num. 14, 1 p. 120, 3 plura sunt, quae nobis -erunt exponentibus lectionem de Balaam. VICTRIC. 11 l. 52 -et ergo, ut intellegamus *eqs.* MARCELL. med. 14, 70 si quid post partum -erit evocandum (*de eadem re l. 33*). *al.* *laxius pro subi. est enunt. secund. indicans aliquid adhuc omissum esse*: EPIST. pontif. 351 Migne 20, 763[B] cui *Perigeni* ad plenitudinem confirmationis episcopatus sui hoc solum -et, quod nostros in honore suo necdum suscepit affatus. **β** *reddendum, solvendum, sc. -et pecuniae sim. pars adhuc debita* (*distingue p. 1450, 65*): SYMM. rel. 34, 10 pars maior debiti soluta monstratur, in evidentibus nominibus pars -edit. COD. Theod. 1, 11, 1 omnia reliqua … exigenda, quae penes conductores … -erunt (5, 16, 30 omnia r., quae huc usque -erunt, … compulsa. 11, 3, 1 quanta r. … et per quae nomina ex huiusmodi pensitationibus -issent. NOVELL. Marc. 2, 1 in publicis calculis). 6, 3, 4 ut in nonnullis provinciis … *tributorum* medietas in debitis -ret (*cf.* 11, 1, 27 quod -edit in debitum). *al.*

2 *restat, quod vario modo remanet*: **a** *-et, quod (qui) non perit, tollitur sim.*: **α** *res* (*hucine l. 5. p. 1451, 34?*): CIC. Catil. 1, 31 hic si ex tanto latrocinio iste unus tolletur, periculum … -bit et erit inclusum … in visceribus rei publicae (*in eadem re l. 37*). CATVLL. 57, 5 (*in imag.*) nec mirum maculae pares utrisque, *sc. Caesari et Mamurrae,* … impressae -ent nec eluentur (*cf.* CONSVLT. Zacch. 1, 21, 14 paene adhuc solo -ent pedum pressa vestigia *Christi*). HIL. in psalm. 1, 22 ambiguitas … non -edit. AMBR. Abr. 1, 3, 11 (*alter dividat, alter eligat*) non -bit occasio resiliendi, cui datur eligendi optio nec divisor gravatur. HIER. tract. in Marc. p. 367, 13 quomodo … in apostolis -ent pristina vocabula (*postea*: nomen … remanet pristinum). **β** *animans, anima*: SIL. 17, 613 †tibi nam† modo pugna praecellis, -ent hostes. RVST. HELP. benef. 95 miraculo divino aeger vix anima -ente redit.

b *-et, quod (qui) statum, usum aliquem sim. non mutat, amittit* (*status indicatur per praepos.* in *c. abl. saepe, c. acc. l. 13,* circa *l. 16, per praedic. e. g. l. 9 sq.; pro subi. est enunt. secund. l. 10*): **α** *res*: PS. CIC. exil. 30 misera vitae ratio, quae tam diu -es in voluptate, quam diu fortunae poscit libido! AMBR. Iac. 2, 4, 18 iniquitas incomitata -et, *i. amicis caret.* in psalm. 118 serm. 11, 12, 3 dubium non -et, quia *eqs.* COD. Iust. 8, 11, 22 (*a. 472*) quae … ab aliis initiata et imperfecta -erant. LIB. col. I p. 234, 10 ager … iussu Augusti veteranis est … adsignatus: ceterum, *i. cetera pars,* in eius iure et in publicum -edit. p. 234, 12 ager … in absoluto -edit (*cf. p. 235, 14* in a. est relictum). PAVL. PETRIC. Mart. 5, 164 oris adhuc vacui patulus -bat hiatus, *sc. vasis vitrei.* POMP. gramm. V 193, 9 ('domo, domorum, domos') reliqua omnis declinatio -edit circa usum antiquum. VITAE patr. Iurens. 163 ampullam … post vasta incendia … integram ac stabilitam inter fumantes … -ere favillas. *al.* **β** *homo*: HIL. in psalm. 123, 3 cum in fide maneamus, cum in timore dei -amus *eqs.* (*postea:* immoremur). COD. Theod. 12, 1, 172, 2 *curialibus* in ea, quam elegerunt, fortuna -entibus.

c *-et, qui (quod) locum non mutat, non aufertur, abit sim.* (*distingue p. 1451, 47; quamdiu, indicatur e. g. l. 35 sq. 58; hic illic non indicatur locus*): **α** *-et animans sim.* (*classis l. 49, agnus l. 47*): Ⓘ *quaelibet exempla*: TAC. ann. 4, 55, 3 Lydum patriis in terris -isse, Tyrrheno *fratri* datum, novas ut conderet sedes. PORPH. Hor. carm. 3, 5, 5 indignatur eos, qui sub Crasso militaverant, oblitos Romanae virtutis apud Parthos -isse *eqs.* SOL. 1, 60 inter duos conceptus cum intercessit paululum temporis, uterque -et, *sc. in utero* (*e Plin. nat. 7, 49* utrumque perfertur). PANEG. 8, 14, 2 quamvis *princeps* … in ipso urbis Palatio -ens *belli in Britannia* gerendi … mandasset auspicium **(***item imperator, dux in bellum non proficiscitur e. g.* EVTR. 10, 17, 3 *Iovianus* dum aemulum … veretur, intra Orientem -ens gloriae parum consuluit. AMM. 15, 8, 1. HEGES. 3, 16 p. 212, 10 quam excusationem habebis, quod tam diu -eris? [*gr. 3, 357 aliter*]. *cf. infra l. 51***)**. QVEROL. p. 42, 8 nimium hic -edi; meus ille credo iam nunc clamabit. HIST. AVG. Ver. 8, 8 quinque diebus in eadem villa -ens. VEG. mil. 2, 17, 1 prima ac secunda acies stabat immota, triarii quoque -bant *eqs.* (*opp.* ante aciem praecedentes). AMBR. Iac. 2, 5, 21 p. 43, 21 melius est … sine lite abire quam -ere cum iurgio. RVFIN. hist. 4, 22, 2 (*ex epist. Clementis*) -edi cum eo *episcopo* apud Corinthum diebus multis …; cum … venissem Romam, permansi ibi, donec *eqs.* (*gr. συνδιέτριψα*). *al.* *de re, velut homo, remorante* (*si recte intelleximus*): PORPH. Hor. carm. 3, 28, 8 ('deripere horreo cessantem … amphoram') in horreo cessantem et quia (quasi *var. l.*) -entem. Ⓘⓘ *qui iter non pergit, sc. consistit sim.* (*post alterum lentius procedendo l. 49, cf. p. 1451, 2*): IVVENC. 3, 416 (*respic. Matth. 18, 13*) laetitia inventae maior … nascitur agnae, quam pro cuntarum numero, quod nulla -edit. 4, 481 (*respic. Matth. 26, 36 sq.*) *Iesus in Gethsemani* reliquos iussit -ere ministros; ipse *cum Petro et filiis Zebedaei* … longe procedere … tendit. AMM. 24, 1, 4 classis … nec -ere nec praecurrere (*sc. eis, qui terra processerunt*) sinebatur. HIST. AVG. Carac. 5, 4 *e Gallia* ad orientem profectionem parans omisso itinere in Dacia -edit. HEGES. 1, 24, 1 Pergamenus Mitridates …, Pelusiacis repulsus obstaculis, in urbe Ascalone -erat desperato transitu *eqs.* (*gr. 1, 187 κατείχετο. nisi ad p. 1457, 1*). VET. LAT. II Macc. 10, 27 (rec. V) *Iudaei* proximi hostibus effecti (*i. hostes paene consecuti*) -erunt; primo autem solis ortu utrique commiserunt (*gr. ἐφ' ἑαυτῶν ἦσαν, recc. L, X* circum se erant, *B* collecti in unum erant). COD. Theod. 8, 5, 24 (*de cursu publico; antea*: si forte defecta fuerint animalia) tamdiu resistere ac -ere cogatur, quamdiu animalia, quibus iter peragat, revertantur. *al.* *in regionibus describendis*: SOL. 3, 2 (*antea*: longum est, ut moratim insularum omnium oras legamus) quantum -endum est, si dilatis *praecipuis* … per quandam desidiam … *insulas minores* dicamus. ⓘⓘⓘ *qui non surgit, sc. in sella remanet*: HIST. AVG. Maximin. 28, 1 *tam superbus fuit,* ut etiam, cum pater suus … plerisque honoratis adsurgeret, ille -ret.

β *-et res*: Ⓘ *possessio, pecunia, sc. quae non expensa est* (*possessor indicatur passim per praepos.* apud *vel* penes; *distingue p. 1449, 58*): NERAT. dig. 18, 3, 5 quia nihil penes eum *emptorem* -ere oporteret ex re, in qua fidem *venditoris* fefellisset. SCAEV. dig. 35, 2, 95 pr. quod ex administratione rerum *uxoris mortuae* apud maritum -isse *constat.* PAPIN. dig. 49, 17, 14, 1 peculium apud *patrem* ([*postea*: remanet]. VLP. dig. 15, 1, 19, 1). CALL. dig. 24, 3, 48 dos apud maritum. PAVL. dig. 5, 4, 9 sive omnis ea pecunia penes eum … -ret … sive is partem dimidiam … reddidisset (MARCIAN. dig. 48, 13, 5 pr. *v. p. 1461, 38.* CASSIOD. var. 1, 21, 2 -ere p., quae non sit fabricis expensa). COD. Iust. 5, 16, 15, 1 (*a. 291; antea*: in persona patris vestri permansisse) in hereditate eius *patris* do-

minium *possessionis* -isse. CHART. lat. ant. XX 704, 54 (*a. 551*) *tabulam* penes te placuit -eri. *al.* Ⅱ *quaelibet* (*quae consistit e. g. l. 9*): CONSTANT. epist. ad Opt. Porf. 1 cum ⌊penes primos facundiae conditores⌋ gloria tota -ret (⌊ ⌋ *opp.* quos posterius aevum tulit). SYMM. epist. 9, 92 nequitiā meorum … accidisse, ut missa ad te scripta -rent. HIER. tract. in Marc. p. 366, 21 hoc … diximus, ne cui scandalum -at in animo *eqs.* RVFIN. hist. mon. epil. 14 in quo *loco* refluentis Nili aqua -ens velut stagnum quoddam effecerat (*gr. non resp.*). COD. Theod. 14, 15, 3, 1 frumenta si quando fortuna … in Africae coegerit -ere litoribus, adtingere nullus audeat. CLAVD. MAM. anim. 2, 4 p. 114, 20 lege ponderis, si dimittas eam *guttulam aquae* in aere, non -et, nisi ad sua pervenerit (*antea*: non quiescit, donec *eqs.*). *al.*

B *-et, qui (quod) alicubi sedet, insidet, positus (positum) est sim.* (*de vi praeverbii v. p. 1456, 69*): **1** *-et res*: **a** *corporea* (*pars animantis sim. l. 17 sqq.; cf. p. 1458, 39*): CATVLL. 64, 309 roseo niveae -bant vertice *Parcarum* vittae. CVLEX 106 quae *vada lymphae* subter viridem -bant caerula muscum. GERM. 82 planta sinistra *Ophiuchi* in tergo *Scorpionis* -et, vestigia dextera pendent (*cf. gr. 85 ἐν θώρηκι βεβηκώς*). PLIN. nat. 11, 122 *fulicae cristam* per medium caput a rostro -entem. APVL. met. 4, 28, 3 *Venerem adorant* admoventes oribus suis dexteram pri⟨m⟩ore digito in erectum pollicem -ente. 11, 11, 2 quod *simulacrum* -ens umeris suis proferebat unus e ministerio. BOETH. arithm. 2, 22, 2 l. 9 figura *geometrica,* super quam pyramis -et. VEN. FORT. vita Mart. 4, 665 qua mea Tarvisus -et (*cf. l. 73*). *al.* **b** *incorporea* (*quae impenditur in aliquid l. 37, nititur in aliqua re vel inde pendet l. 32. 38; ad indicationem loci accedit insuper dat. personae l. 39*): CIC. Att. 1, 17, 3 (*a. 61 a. Chr.*) huius incommodi culpa ubi -at (BRVT. Cic. ad Brut. 24, 3 in te. ALF. dig. 9, 2, 52, 1 penes eum, qui prior … *alterum* percussit. *cf.* noxa COD. Theod. 9, 21, 4, 1). ad Q. fr. 1, 1, 28 in ea vita atque iis rebus gestis, in quibus non potest -ere inertiae … ulla suspicio (*aliter p. 1448, 57*). Cato 61 *de viris praeclaris,* quorum non in sententia solum, sed etiam in nutu -bat auctoritas. fam. 12, 3, 2 (*ad Cassium*) etiam nunc -et spes in virtute tua (*nisi ad p. 1448, 70*). ad Brut. 26, 2 quid dicam 'in tanto senatus populique consensu', cum tantum -at intra muros mali (*nisi ad A2a*). LVCR. 2, 1010 ne … putes aeterna penes -ere potesse corpora prima *id,* quod *non nisi coniunctione eorum* … videmus … nasci subitoque perire, *sc. qualitates, formas etc.* CIRIS 126 (*crine Nisi regnum firmabatur*) omnis caro -bat cura capillo. COD. Iust. 3, 24, 3, 1[a] (*a. 485/6*) ultionis …tantis inferendae dignitatibus modus non nisi in principis -bit arbitrio. HIST. Apoll. rec. A 22 scrutavi filiam meam, quid ei in animo -ret nuptiarum causa. *al.*

2 *-et animans* (*vi corporali praeter p. 1452, 7*): **a** *-et homo, deus* (*statua sim. p. 1452, 45. 49 sq. 1453, 33 sqq.; per prosopop. flumen p. 1452, 42 sq. 60, virtutes, vitia sim. l. 62. p. 1453, 37 sq.; animantium partes v. supra l. 14 praeter p. 1453, 68; praedicative accedit subst. p. 1452, 14. 71 sqq. 1453, 31. 36*): **α** *usu generali*: ① *laxius, sc. potius sine respectu habitus sedentis et sella sim. non indicata neque perspicua*: Ⓐ *-et is, qui in regione, urbe, domo, domicilio sim. versatur, commoratur, positus est sim.*: ① *ubicumque*: CIC. Att. 11, 6, 2 in oppido aliquo mallem quam *Brundisi* -isse, quoad accerserer (*postea*: Brundisi iacere). CVLEX 358 hic, *sc. in Elysii parte,* … -ent … heroes (*restit. Ellis,* sident *vel* sidunt *codd.; postea*: siti sunt). PROP. 4, 4, 29 *Tarpeia* sua Tarpeiā -ens ita flevit ab (in *Heyworth*) arce vulnera …: *'eqs.'* **(***sim. loco alto -ens animans prospicit, tela iacit e. g.* OV. met. 5, 364 videt *Plutonem* … Erycina vagantem monte suo -ens. LVCAN. 1, 198 [*ad Iovem*] qui *Romam* … prospicis … Tarpeia de rupe … -ens celsā … Albā. SIL. 7, 366 multa videt … vertice Gargani -ens incendia pastor. STAT. Theb. 1, 629 *Apollo in Parnasso* -ens … arma iacit. *cf. p. 1452, 10; huc vergit p. 1453, 74*). SEN. Thy. 583 Cyclops … rupe ferventis -ens in Aetnae. VAL. FL. 6, 82 crudo -ens sub vellere *plaustri* coniunx *Scytha.* 6, 495 *Medeam* -ens altis Hecate … lucis flebat *eqs.* APVL. met. 4, 32, 4 Psyche virgo vidua domi -ens deflet … suam solitudinem. VET. LAT. Is. 32, 16 (cod. C. *al.* Vulg.; *in prosopop.*) et habitabit in solitudine iudicium et iustitia in Chermel -bit (*gr. κατοικήσει, Vulg.* sedebit). SERM. Rev. Bénéd. 24, 1907, 531 l. 3 -ente … sancto Eusebio episcopo domui suae ingressus est *quidam.* CANON. Turner I 2, 3 p. 516 rec. I (*conc. Serd. a. 342*) *si episcopus* voluerit in alienam civitatem multo tempore -ere (*recc. III et IV* (com)morari). COD. Theod. 7, 8, 14 si … securi intra huius florentissimae urbis tecta -emus (*item -et imperator*: IORD. Get. 152 Honorius, qui intus, *sc. in urbe,* -bat. *distingue p. 1452, 13*). NOVELL. Maior. 7, 17 ut *civitates* eos *iudices* in otio plerumque -entes deliciis exquisitis alere … cogantur (*postea*: si diutius voluerit commorari). INTERPR. cod. Theod. 1, 22, 1 ('quae intra domum … semet contineat') matronam in domo sua -entem. MARCELL. auct. chron. II p. 106, 540, 5 Gothi trans Padum -entes **(***item -et gens*: CASSIOD. var. 4, 14, 1 Gothi per Picenum … -entes. hist. 5, 50, 1 barbaros apud Rhenum fluvium -entes [*gr. Sozom. 5, 1, 1 τῶν παρὰ τὸν Ῥῆνον … βαρβάρων*]. IORD. Get. 36 ad litus Oceani Vidivarii -ent. *al. in eodem opere*). PALLAD. hist. mon. I 20, 2 rec. *β* p. 279[C] in hoc monte … *tot* -ent … monachi (*rec. α* huic monti … adsident; *gr. p. 62, 17 καθέζονται*). BOETH. cons. 4 carm. 3, 4 insulae, pulchra qua -ens *Circe eqs.* NOVELL. Iust. 103, 3 pr. si … opus fuerit … militibus -entibus in provincia, etiam hos ei *proconsuli* praebebimus (*gr. τῶν ἐγκαθημένων τῇ χώρᾳ*). *al. translate*: GREG. M. epist. 11, 16 l. 5 *ille* in ecclesia *catholica* diu iam -ens. ② *in caelo*: OCTAVIA 209 *Iunone invita* patrio -et Bacchus Olympo. OPT. PORF. carm. 8, 22 *Fama* -ens … in cardine mundi. IVVENC. 1, 590 (*'pater noster'*) sidereo genitor -ens in vertice caeli. OPTAT. app. 5 p. 208, 29 deus … in caeli specula -ens. RVFIN. Clement. 2, 22, 3 omnipotens pater. PRVD. ham. 111 (*de deo maligno Marcionis*) -et sublimis in arce, auctor nequitiae. ③ *in sede regni sim., sc. de eo, qui officio regentis fungitur* (*exempla certiora; distingue p. 1451, 67*): PRVD. cath. 6, 72 *Ioseph* praesul ac tetrarches … dominae -edit aulae *Pharaonis.* CASSIOD. var. 3, 38, 2 (*ad comitem Gothorum, ut vid.*) in Avinione, qua -es. ITIN. Anton. Plac. rec. A 43, 4 in qua *civitate* -bat Farao. GREG. M. epist. 5, 19 l. 1 Gregorius Romano exarcho per Italiam -enti Ravennae.

Ⓑ *-et is, qui in sepulchro iacet*: CE 665 (= INSCR. christ. urb. Rom. II 4270; *saec. IV*[2]) ⌊⟨hic Christi⟩⌋ felix -et sub numine virgo (⌊ ⌋ it *lapis*).

Ⅱ *strictius, sc. c. respectu habitus sedentis et sella sim. indicata vel facile e re perspicua*: Ⓐ *in sella sim.*: ① *-et quilibet homo, deus*: ⓐ *indicata sede*: OV. epist. 15, 215 ipse gubernabit -ens in puppe Cupido (LVCAN. 3, 558 in signifera -enti p. magistro. SIL. 14, 401 -entis p. magistri. *cf.* VAL. FL. 8, 204 Medea … ibi, *sc. in p.,* … -ens … flebat). met. 9, 310 divam -entem vidit in ara. SEN. Oed. 424 *Bacchum* aurato -ere curru (ANTH. 941, 28. *sim. in vehiculo e. g.* SIL. 17, 629 Syphax *captivus* feretro -ens. PRVD. c. Symm. 2, 1089 pilento). OCTAVIA 699 (*ad Poppaeam*) o qualis altos, quanta pressisti toros -ens in aula (*sc. in Neronis nuptiis*). CALP. ecl. 6, 70 seu -ere libet, dabit ecce sedilia tophus, ponere seu cubitum *eqs.* PS. SIL. 8, 198 (*in fluvio*) sedibus imis inter caeruleas visa est -ere sorores Sidonis *Anna.* IVV. 2, 57 in codice. PLIN. epist. 7, 27, 12 in toro (SVET. Cal. 50, 3 toro). SVET. vita Ter. 3 subsellio. *al.* ⓑ *non indicata sede* (*huc vergit p. 1451, 51*): OV. fast. 2, 571 ecce anus in mediis -ens … puellis sacra facit Tacitae. GERM. 193 (*187 Cepheus* ipse stat) Cassiepia *regina* virum *Cephea* -et sublimis ad ipsum (*gr. 188 aliter*). VAL. MAX. 1, 5, 4 ut sibi paulisper locum -endi accommodaret. CELS. 3, 6, 8 *medicus non* a capite aegri *iacentis* debet -ere, sed inlustri loco adversus, ut *eqs.* 4, 27, 1[D] add. l. 57 in eadem *aqua calida* -ere umbilico tenus. 8, 15, 2 posteriore parte *aegri* -entem *medicum.* VAL. FL. 8, 28 aestiva -et venator in umbra (*sim.* SIL. 15, 18). STAT. Theb. 9, 404 pater arcano -ens Ismenos in antro **(***item -et fluvius*: SIDON. carm. 2, 333 [*in lusu verborum*] *Tiberis* currebat fluvius -ens**)**. FRONTIN. strat. 6, 3, 106 Alexander … -ens ad ignem recognoscere praetereuntis copias coepit. CE 1106, 7 (*Romae, saec. I*[2]) filius a dextra *patris ad mensam recubantis* -et **(**[*in sculptura*]. VET. LAT. Col. 3, 1 [Ter. resurr. 23, 4] ubi, *sc. in caelo,* Christus est in d. dei -ens [*gr. καθήμενος, Ambrosiast. al. et Vulg.* sedens]**)**. APVL. met. 3, 16, 3 *anus* hunc iuvenem … tonstrinae -entem … conspexit. 3, 27, 2 Eponae deae simulacrum -ens aediculae **(***item de statua* [*cf. p. 1453, 33 sqq.*]: MARCELL. chron. II p. 97, 510, 1 s. … -ens et cornu copiae Fortunae retinens**)**. VET. LAT. Luc. 10, 13 (cod. 5) *Tyrii* in sacco et sidone -entes *eqs.* (*gr. καθήμενοι, cod. 3. al. et Vulg.* sedentes). VVLG. Esth. 1, 14 duces … Medorum, qui videbant faciem regis et primi post eum -ere soliti erant. SVLP. SEV. epist. 2, 1 posteaquam a me mane digressus es, eram -ens solus in cellula. *al.*

② *-et homo vel coetus munere, officio fungens, regens* (*addidimus deos sim. et prosopopoeias e. g. l. 60. 74. p. 1453, 37 sq. 41; cui rei quis praesideat sim., indicatur per dat. l. 69. p. 1453, 1. 4*): ⓐ *non indicata sede*: ⓐ *iudex, cognitor, arbiter sim.* (*hic illic praesidens coetui*): OV. met. 1, 575 *Peneus* in his *nemoribus* -ens facto de cautibus antro undis iura dabat. HIST. AVG. Hadr. 13, 1 *Athenis* pro agonotheta -edit (*de arbitro certaminis ut*: FVLG. myth. 3, 9 p. 76, 22 *Marsya Minervaque* certantibus Mida rex -et). Ver. 3, 2 medius … inter Pium et Marcum … [se] -edit, cum quaestor populo munus daret (*refl. def. Löfstedt, Komm. zur Peregr. Aeth., 1911, 142*). PRVD. perist. 11, 85 *quaestor* supinata -ens cervice. COD. Theod. 6, 4, 22, 3 qui *iudices* cum eodem *iudice scelesto* -entes *eqs.* (CONC. Carth. a. 411, 1, 5 l. 58 alium mecum iudicem … -ere non abnuam. *al.*). MARCELL. chron. II p. 95, 501, 2 -ente Constantio (*antea*: Constantio praefecto urbis ludos theatrales … spectante). NOVELL. Iust. 4, 1 causae -ens iudex (*gr. τῷ πράγματι καθήμενος*). *et saepe. accedit subst. praedic.* (*cf.* pro *aliquo l. 61*): EPIST. pontif. 209 Hil. coll. antiar. p. 167, 11 quod *Vincentius* … iudex in … causa cum sanctitate tua … -isset **(**AMM. 14, 9, 3 die … interrogationibus praestituto imaginarius i. equitum -edit magister. AVG. in euang. Ioh. 21, 7 l. 26 *Christus* ipse est, qui i. in fine saeculi -bit. CONC. Carth. a. 411, 1, 4 l. 43 [= 3, 29 l. 41; *sim.* 1, 5] cui …

[Spoth]

disputationi principe loco … te i. volumus -ere. *al.*). COD. Theod. 10, 1, 13 quisquis iudicum cognitor -erit (BOETH. cons. 4, 4, 35 GREG. M. epist. 13, 48 l. 8. 22). GREG. M. moral. 9, 1 *corda bonorum* discernendis … contradicentium sensibus aequissimi arbitri -ent. Ⓑ *coetus, ut consilium habeat, decernat aliquid (collegium coetui praesidens l. 13; membra coetus diversa coniungit praepos.* cum *l. 11. 13. 16. 21. al.; saepius in abl. absol., e. g. l. 9. 18. 23): in concilio, synodo ecclesiae*: CONC. Ilib. a. 295/314 Canon. Hisp. IV p. 241 l. 143 (*p. 239 l. 96* cum consedissent … episcopi in ecclesia Eliberitana) -entibus etiam … *tot* presbyteris, adstantibus diaconibus et omni plebe (*item disting.*: AVELL. 103, 1 sq. [*a. 495*] -ente synodo … papa Gelasio una cum Bonifatio *aliisque* … episcopis; -entibus etiam … presbyteris …, a. quoque diaconibus. CONC. Rom. a. 499 p. 399 sqq. -ente … papa Symmacho una cum *episcopis* …, [401] -entibus etiam *presbyteris* …, [*402*] a. quoque *diaconibus. al.*). EPIST. pontif. 329 Avell. 45, 2 die cognitionis -edimus in sancti Clementis basilica. LEO M. serm. 16, 4 -entibus … mecum episcopis atque presbyteris et in eumdem consessum christianis viris … congregatis … iussimus *eqs.* CONC.^{S} I 2 p. 75, 14 congregata synodo …, -entibus in sancta ecclesia *quadam* … episcopis …, Hesychius diaconus dixit *eqs.* (*gr. I 1, 3 p. 15, 16 καθεσθέντων*). PRAEDEST. 1, 18 l. 8 triginta et duo episcopi apud Antiochiam -entes cum eiusdem urbis episcopo Theodoro in praesenti confutatos damnarunt *Cainianos. al. in consilio monastico*: HIER. epist. 22, 35, 2 conpletis orationibus cunctisque *monachis* -entibus medius, quem patrem vocant, incipit disputare. c. Lucif. 2 (*de disputatione*) ita -entibus cunctis Helladius Luciferianus dixit. REGVLA patr. I rec. *Π* praef. -entibus nobis in unum … deum rogavimus *eqs.* (patr. II praef.). 4, 13 -entibus … fratribus, si fuerit aliqua de sanctis scripturis conlatio. *in senatu*: COD. Theod. 12, 1, 48 qui … praetorum honore perfuncti sunt -entes in senatu *eqs.* VEN. FORT. carm. 8, 3, 259 adsensu fremit aula poli -ente senatu *caelesti.* vita Mart. 3, 522 (*in Sion aeterna*) patriciis mixtus … consulibusque proximus … regi -es, Martine, senator.

ⓑ *indicata sede*: OV. fast. 6, 613 *in templo* signum erat in solio -ens sub imagine Tulli *regis* (*item de statua* [*cf. p. 1452, 49 sq.*]: INSCR. Année Épigr. 1972 n. 174, 11 [*a. 63/70*] *statuam* sella curuli -entem [*inde suppl.* CIL VI 41075a]). CVRT. 4, 1, 22 cum in regali solio -bis vitae necisque omnium civium dominus (PRVD. psych. 875 hoc -et solio pollens Sapientia et omne consilium … celsa disponit ab aula *eqs.* BOETH. cons. 1 carm. 5, 31 perversi -ent celso mores s. *adde l. 32. 47 et cf.* VVLG. Esth. 15, 9 ubi *rex* …-bat super solium). SIL. 13, 602 *Pluto* suggestu -ens cognoscit crimina regum (APVL. met. 3, 2, 6 sublimo s. magistratibus -entibus. MART. CAP. 2, 209 Iuppiter cum Iunone omnibusque divis in s. maximo ac subselliis lacteis -ens). PEREGR. Aeth. 37, 1 -et episcopus in cathedra *eqs.* RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 7 -ente in tribunalibus iudice Christo domino (*cf. l. 47 et* pro tribunali: PASS. Vict. Mass. long. 4 praesides. Rogat. 6). Greg. Naz. orat. 8, 19, 4 excelsis tribunalium sedibus ([*Migne gr. 35, 961*^{A} *οἱ … ἐγκαθεζόμενοι*]. SVLP. SEV. dial. 2, 1, 3 quendam … vidi sublimi solio et quasi regio tribunali celsa s. -entem, sedentem vero Martinum in sellula rusticana). *al.*

Ⓑ *in animante*: ① *in animali* (*ubi, indicatur praeter l. 55; cf. p. 1454, 20*): OV. ars 3, 778 (*agitur de figuris concubitus*) *Andromacha,* quod erat longissima, numquam … Hectoreo nupta -edit equo (VAL. MAX. 1, 8, 4. *al.*). met. 10, 124 eques in tergo -ens (fast. 3, 749 tergo … aselli. *cf.* VEN. FORT. vita Mart. 3, 302 -ens per terga bubulcus. *sim.* LVCAN. 4, 682 *gens* nudo -ens Massylia dorso). SIL. 4, 237 aequat celsus -entis consulis ora ipse pedes *hostis.* FRONTO p. 242, 5 delphino -ens *Arion.* ② *in homine* (*supra eius faciem l. 58*): OV. met. 13, 787 *Galatea* latitans … rupe … *et* Acidis in gremio -ens. APVL. met. 1, 13, 8 *anus* varicus super faciem meam -entes vesicam exonerant, quoad me urinae … madore perluerent (*sc. genibus submissae; cf. p. 1457, 48*).

β *usu speciali*: ① *-et homo otiosus, iners sim.* (*de lingua l. 68; cf. l. 74. p. 1450, 34. 1451, 69. 1454, 13*): FEST. p. 281 (*suppl. e* PAVLO) ⟨reses … ignavus, quia⟩ -et (*cf.* SCHOL. Ter. Bemb. Haut. 124 -emus otio, ut 'iam pridem resides animos' [*Verg. Aen. 1, 722*]). APVL. met. 4, 7, 2 tu … sic nobis otiosa domi -ens lusitabis? (AVSON. 27, 10 [408 S.], 10 [*ad Vrsulum gramm.*] quotque doces horis quotque d. -es). HIST. AVG. Alex. 29, 5 *numquam opere* taediavit aut morosus aut iratus -edit. AVIAN. fab. 32, 4 *currum luto* haerentem … rusticus … liquerat … frustra … confidens numina … ferre suis rebus, cum -ret, opem. *-et lingua quasi animans*: TERT. idol. 23, 3 quod alius dictavit, anima suscipiat et sive comitante sive -ente l. ad manum transmittat (*antea*: etiamsi l. in dictando cessat immobilis et quieta). ② *-et dux militum, exercitus sim., qui loco moratur sim.* (*cf. p. 1450, 30 sqq.*): LVCAN. 4, 408 illic … clauditur extrema -ens Antonius ora cautus ab incursu belli. SIL. 12, 499 (*loq. Hannibal*) terga dabo an -ens vicini vertice montis exscindi ante oculos patiar socialia tecta *Capuae*? IORD. Get. 312 ubi … Magnum comitem cum parvo exercitu -entem obsessione longa evellere cupiunt (GREG. TVR. Franc. 6, 43 p. 315, 12 regem contra se c. e. -ere). GREG. M. epist. 2, 28 l. 20 *Ariulfus* hostem collectam habet et in Narnias dicitur -ere.

b *-et animal*: CVLEX 109 ut *pastor* procul aspexit *pecudes* luco -ere virenti. 146 volucres patulis -entes … ramis (*item -ent aves*: PHAEDR. 1, 13, 4 corvus … celsa -ens arbore. SEN. Ag. 674 tectis … summis. *al.*). PLIN. nat. 8, 132 *mures quidam* -ent (-unt *var. l.*) in clunes, *sc. erecti,* et binis pedibus gradiuntur (*nisi ad III ut*: CHIRON 488 quomodo canis, -et *equus opisthotonicus* [*sc. erectus, ut vid.*; -sed- *cod. uterque; cf. Hippiatr. gr. I p. 186, 15 ἀνακάθηται*]). APVL. met. 8, 4, 3 cubili -entes … bestias. VEN. FORT. carm. 1, 21, 56 *piscis* nunc -et limo, nunc *inundatione* iacet exul agro.

II *usu trans., sc. pendet obi. acc.* (*de usu refl. v. p. 1452, 64*): **A** *internum q. d., sc. indicans* ferias *otio peragendas* (*cf. p. 1453, 60*): PLAVT. Capt. 468 venter gutturque -ent esurialis f. (*vix acc. temporis*). CIC. leg. 2, 55 *f.* denicales, quae a nece appellatae sunt, quia -entur mortui⟨s⟩.

B *externum q. d., sc. indicans, quid insideatur, occupetur*): **1** *dorsum animantis* (*sc. asini, equi praeter* DRAC.): APVL. met. 7, 18, 1 lumbos meos insiliens … -bat (*si obi. ponitur ἀπὸ κοινοῦ ut*: 10, 18, 4 me phaleris aureis … exornatum … -ens … nonnumquam … adfatur. HIST. AVG. Sept. Sev. 11, 8 equum … ipse -ens supra cadaver … egit). 8, 17, 5 quae *mulier* meum dorsum -bat. DRAC. Romul. 10, 166 *Amor* ales nunc hanc *columbam,* nunc illam -et. 10, 273 Liber anhelantes -ens … tigres. **2** *sedem*: APVL. met. 10, 7, 1 praeco pronuntiat, patres in curiam convenirent; quibus protinus … consueta loca -entibus … accusator incedit. **3** *regionem, quae incolitur*: IORD. Get. 161 *Vandalos* ⌞superius diximus⌟ permissu principum Romanorum utramque Pannoniam -ere (⌞⌟ *sc. 115 in Pannonia* sedibus locatis … ut incolae famularunt).

III *notione deflexa i. q. resīdĕre, sc. significatur actio motusve eorum, qui (quae) considunt, desidunt, minuuntur sim. (cf. e. g. p. 1455, 37. 52. 1457, 10 atque usum p. 1458, 36 sqq. illustratum); -et res* (*incorporea* ISID.): *contextu vario*: APVL. met. 1, 14, 1 fores ad pristinum statum integrae resurgunt: cardines ad foramina -ent (-unt *cod. F et pars edd., fort. recte*) …, ad claustra pessuli recurrunt. 11, 13, 4 protinus mihi *asino* delabitur … ferina facies: … venter obesus -et *eqs.* (*cod. F,* -it *cum van der Vliet pars edd., fort. recte*). ISID. synon. 1, 35 elatio tua non -et (-it *var. l.*), superbia non deponitur *eqs. apud medicos*: CHIRON 403 (*antea*: fartosum ventrem) *hoc dabis* iumento …, usque quo ⌞-at⌟ inflatio (-sed- *cod. Monac.,* -sid- *Basil.*). HIPPOCR. progn. 7 quae, *sc. tumentia,* … digito impressa -ent (*antea opp.* dura; *gr. τῷ δακτύλῳ πιεζόμενα ὑπείκει. cf. p. 1456, 54*). *ibid.* si … tumores non -ent (*gr. μὴ καθιστάμενον. cf. p. 1455, 58 sqq.*). ORIBAS. syn. 6, 4, 7 Aa p. 7, 27 si in imo -at *urina* (*an eius sedimentum?* -sed- *cod.* [*Ab* sedeat]; *La* si ypostatis [*i.* -sis] talis fuerit, *sc. sec. gr. ὑπόστασις* [*v. Liddell-Scott-Jones s. v., B1*]. *cf. p. 1458, 2 sqq.*).

deriv.: reseditura, reses, residuus. *Spoth.*

*?***resīdēsco,** -ere. *a* resīdere. *i. q. incipere residere*: PLIN. phys. Sang. p. 221 l. 15 antequam discumbas (*ed.,* -bar *cod.*), anulum tuum in ventrale tuo adicies et ⌞-it⌟; recumbis (⌞⌟ *sc. cruditas, si recte coniecimus*; -is *cod.*). *Bk.*

[residia, (-ae) *f., falso trad. pro* 1. desidia PLAVT. Merc. 29.**]**

resīdo, -sēdī, -ere. *a* re- *et* sidere. *scribitur* rae- INSCR. Année Épigr. 2006 n. 476 (*saec. I ex./II in.*). *de formis*: -sed- *in stirpe praes. exhibent codd. e. g.* DIOSC. 3, 121 p. 428, 11 ORIBAS. syn. 9, 40 Aa p. 346, *v. etiam sub II p. 1458, 53. 60*; -sid- *in stirpe perf. e. g.* MARCELL. med. 20, 145 SERM. Rev. Bénéd. 24, 1907, 533 l. 88 IORD. Get. 47 PS. GALEN. urin. 3, *ceterum v. Neue-Wagener*^{3} *II 414. de notione v. p. 1455, 28. 1456, 19. 1457, 16. legitur in versibus apud* PLAVT. (*bis*) *et inde a* CIC. Arat., LVCR., VERG., *in prosa orat. inde a* CIC. **[***confunditur in codd. c.* sedere VAL. MAX. 5, 1 ext. 1 HIL. coll. antiar. p. 64, 29, sidere *fort. p. 1455, 39,* desidere CELS. 3, 6, 6, reses *p. 1446, 35, ceterum c.* recedere OV. met. 7, 76 (*falso trad.* PLIN. phys. Sang. p. 185 l. 20, *v. Önnerfors ad l.; nota p. 1456, 53*), recidere *p. 1456, 8* (*restit.*), redire *in stirpe perf. p. 1458, 21* (*falso trad.* QVINT. decl. 298, 6. PS. QVINT. decl. 15, 5 [*ut vid.*]; *in falsa var. l.* CALP. decl. 53), resilire *p. 1464, 71,* resistere *p. 1455, 34; falso trad.* -isse *pro* se dedisse PLIN. nat. 29, 142 (*cf. p. 1448, 29*); *e coni. dub. pro* revisens CATVLL. 64, 387.**]**

I *notione communi i. q. (rursum) considere, se ponere* (*sive in sede, loco sive in habitu sedentis*). *ubi vel quo quis (quid) -at, indicatur praecipue per praepos.* in (*c. abl. inde a* CIC., LVCR., *v. e. g. p. 1456, 51. 70. 1457, 58. 1458, 27, c. acc. inde a* VERG. *p. 1455, 41* [in se, *ut sim. p. 1455, 21. 31. 50. 1457, 65*], *sc. p. 1455, 43. 63. 1456, 40. 47*), *per alias praepos. vel adv. e. g. p. 1455, 41. 1457, 12. 30. 55. 1458, 22. 29* (retro *v. p. 1456, 34*), *abl. rei non nisi in versibus p. 1456, 41. 75. 1457, 13 sq. 16. 60 sq. al.* (humo, humi *v. p. 1457, 17 sq.*), *dat. rei aut animantis certum p. 1457, 27 sqq. 59. 1458, 23. 33 (cf. p. 1458, 57. 62); unde quis (quid) -at, indicatur per praepos.* ab *vel* ex *p. 1456, 14 sq.; qua parte, materia sim., per abl. p. 1456, 18. 43. 1457, 40; gr. resp.*

[Spoth]

imprimis (ἀνα)καθίζειν *sim. l. 18. p. 1457, 22 sqq. 1458, 12,* καθίστασθαι *l. 58. p. 1458, 3.*

A *vi praeverbii vigente*: **1** *rursum, sc. in locum vel habitum, statum priorem sim.* (*accedit* rursum, rursus *l. 40. 46. p. 1456, 32,* iterum *l. 11* [*nota explic. p. 1457, 16*]): **a** *motu corporali*: **α** *-unt homines*: Ⓘ *insidendo, se in sede, lecto sim. ponendo*: PLAVT. Asin. 5 (*4* fac … tu, praeco, … auritum poplum) age nunc -e, cave modo ne gratiis **(***sim.* Poen. 15 [*11* exsurge, praeco, fac populo audientiam] age nunc -e, duplicem ut mercedem feras**)**. LIV. 26, 15, 11 (*antea*: consurgentem) cum … -isset Flaccus. SIL. 2, 374 deinde -edit, *sc. oratione habita.* PLIN. epist. 3, 1, 7 (*5* considit) iterum -it. 4, 9, 18 consurgenti ei ad censendum adclamatum est, quod solet -entibus. GELL. 2, 2, 4 assurrexit placide Taurus et post mutuam salutationem -edit. Ⓘⓘ *se erigendo e statu, habitu iacentis, resupinati* (*cf. gr.* ἀνακαθίζειν. *distingue p. 1457, 43*): CELS. 2, 4, 1 (*antea*: ubi supinus … iacet) periculum est …, ubi *aeger* -ere vult in ipso acuti morbi impetu. VET. LAT. Luc. 7, 14 (cod. 4. *al. et* VVLG.) *Iesus* tetigit loculum … et ait 'adulescens, tibi dico, surge!' et -edit, qui erat mortuus, et coepit loqui **(**[*gr.* ἀνεκάθισεν, *cod. 2* sedit, *3* consedit, *6* surrexit]. *item -unt mortui reviviscentes*: act. 9, 40 [cod. 51. *al. et* VVLG.; *gr.* ἀνεκάθισεν]. RVFIN. hist. mon. 9, 4, 7 *v. p. 447, 35* [*postea opp.* reclinans se; *gr. 10, 16* ἀνακαθίσας]. MIRAC. Steph. 1, 6 l. 13 ad vivos rediens et in se -ens**)**. CLAVD. carm. min. 25, 26 (*3 sq.* acclinis florum cumulo) *Venus* strepitu … excita -edit et … detersit pollice somnum.

β *-unt res*: Ⓘ *desidendo, subsidendo, sc. -unt, quae sedantur, decrescunt, perimuntur sim.* (*opp. imprimis* (ad)crescere *l. 45. 51,* adsurgere *l. 37,* se adtollere *l. 42,* (in)tumescere *l. 36. 40. 47. 49. 55 et* PLIN. nat. 2, 112): *quaelibet res naturales*: VERG. Aen. 7, 27 cum venti posuere omnisque repente -edit flatus **(**[*huc spectant fort.* GLOSS.^{L} I Ansil. RE 1445 sq. resumere vires coepit. consedit]. *item -it ventus sim. e. g.* OV. ars 1, 373 propera, ne vela cadant auraeque -ant. CANDID. gen. div. 9 deus … spiritus est; spiritus autem naturam suam nunc intendit, nunc in semet ipsum -it. *al.***)**. OV. epist. 17, 190 (*in gnome*) flamma recens parvā sparsa -edit aquā **(**[-ced- *var. l.,* -sid- *Heinsius*]. LVCAN. 9, 75. TAC. ann. 13, 57, 3 [resistentibus *cod. M et edd. quidam, fort. recte*]**)**. SEN. dial. 5, 12, 4 (*in imag.*) ut primus eius *irae* fervor relanguescat et caligo, quae premit mentem, aut -at aut minus densa sit. PLIN. nat. 2, 198 cum *terra* intumescit adsurgens alternoque motu -it **(**[-et *codd. rec. et edd. vet.*]. 2, 200 fiunt simul cum terrae motu et inundationes maris, eodem videlicet spiritu infusi aut ⟨t.⟩ ˹-entis˺ sinu recepti [sid- *pars edd., fort. recte*]**)**. *mare, fluvius sim.*: VERG. georg. 2, 480 qua vi maria alta tumescant … rursusque in se ipsa -ant (MELA 3, 2 an sint … aliqui specus, quo reciprocata m. -ant atque unde se rursus exuberantia adtollant. *cf.* SOL. 27, 3 *mare Syrtium* nunc in brevia res[c]idit dorsuosa, nunc inundatur aestibus inquietis). OV. met. 9, 95 dum flumina pacem … habeant … totaeque -ant … aquae (VITR. 8, 3, 3 *aqua fervore* crescens abundat, sublato autem operculo … rursus ad suum locum -it). 15, 272 flumina prosiliunt aut exsiccata -unt (SEN. nat. 3, 28, 1 intumescent nimbis f.; sed -ent). VITR. 8, 3, 3 fontes exanimati … -unt et restituuntur in libramenti proprietatem (PLIN. nat. 2, 232 semper intumescit ac -it). PLIN. nat. 2, 163 subtilitatem umoris, *sc. aquae,* mollitiamque in se -entem. 5, 57 *tum Nilus* -it … iisdem, quibus adcrevit, modis ([*postea*: revocatur intra ripas]. 18, 167 -it [-et *codd. vet.*]). *al.* *pars corporis eiusve tumor sim.* (*radix herbae l. 55; in re medica praeter l. 55; fort. addas p. 1454, 34*): CELS. 4, 12, 3 ubi -edit inflatio stomachi (*cf. p. 1454, 37, unde pendet* VEG. mulom. 2, 90, 1). PLIN. nat. 26, 96 radice gemina … alternis annis intumescente ac -ente. 28, 201 (*200* lienem sedat fel apri) -ere lienem aegri vitiatum. SER. med. 447 (*431* turgent) talibus auxiliis praecordia fota -ent. VEG. mulom. 2, 48, 7 cum … tumor -erit **(**HIPPOCR. progn. 7 [*gr.* καθιστάμενον]. PALLAD. hist. mon. I 18, 30 p. 275^{A} [*gr. p. 55, 4* πάλιν γέγονεν εἰς τὸ μέτρον, ὃ ἦν]. *cf. p. 1454, 40. 1456, 11***)**. *al.*

Ⓘⓘ *quolibet revertendo* (*deorsum praeter* CELS.; *fort. addas p. 1454, 32*): VITR. 5, 8, 1 vox …, cum est elata in altitudinem, offensa … repulsaque -ens in imo. 7, 8, 2 is qui … *a* vapore fumus suscitatur, cum -edit in solum furni. CELS. 6, 6, 9^{B} ut effuso pure … intus tunicae *oculi prolapsi* -ant (*antea*: restitutus oculus in sedem suam). FRONTIN. strat. 1, 2, 8 vidit ex suspecto iugo magnam vim avium simul evolasse neque omnino -ere, *sc. in terram* (*cf. p. 1457, 32*). *-unt, quae sidunt ad fundum vasis liquorem antea turbatum continentis* (*hucine p. 1456, 58?*): SCRIB. LARG. 122 *his rebus tritis* vini … cyathus adicitur et … rursus teritur: magis enim tunc apparent -endo aspritudines, si quae reliquae sunt; quibus levatis *eqs.*

b *motu incorporali*: **α** *-unt, quae (qui) desidunt, sedantur, remittuntur sim.* (*subest usus l. 25 sqq. illustratus, v. maxime p. 1456, 1. 26*): Ⓘ *opus, actio hominis* (*apium p. 1456, 4; homines ipsi p. 1456, 7*): CAEL. Cic. fam. 8, 2, 2 Marcelli impetus -erunt, non inertia, sed … consilio. VERG. Aen. 9, 640 iure omnia bella … ventura -ent **(**[SERV. auct. sedabuntur, ut tempestatem -ere dicimus. *cf. l. 4*]. HOR. carm. 3, 3, 30 [SCHOL. finitum est]**)**. SEN. dial. 5, 2, 5 *non* datum tempus, quo -ret tumor publicus (PS. QVINT. decl. 13, 9 p. 275, 9 exiguo pulvere … -it omnis t. *seditionis apium.* CLAVD. DON. Aen. 9, 640 p. 271, 7 bellorum). HOMER. 106 lis. PS. CIC. in Sall. 10 *postquam* omnia …, quae ille *Clodius* commoverat, pace et otio -erunt. TAC. ann. 12, 32, 2 (*1* compositi) Brigantes *victi* … -ēre. Ⓘⓘ *quidlibet malum*: CIC. Brut. 316 *Molone me docente* et contentio nimia vocis ˹-erat˺ et quasi deferverat oratio (˹ ˺ *Lambinus,* recid- *trad.*). CHIRON 388 si non -erit vitium *iumenti,* castrato ˹eum˺ (eo *uterque cod.*) et sanus fiet. Ⓘⓘⓘ *affectus, motus animi, virtus sim. vel sedes eorum* (*homo ipse l. 23*): CIC. Tusc. 3, 26 cum tumor animi -isset (LACT. ira 18, 7. *cf. l. 3. p. 1455, 58*). phil. frg. 10, 3 (Aug. c. Iulian. 5, 5, 23) *tibicina spondeum cantante* furentem petulantiam *adulescentium* -isse. CAES. Gall. 7, 64, 7 *Vercingetorix* Allobroges sollicitat, quorum mentes nondum ab superiore bello -isse sperabat. VERG. Aen. 6, 407 tumida ex ira tum corda -unt. OV. met. 7, 76 pulsus … -erat ardor *amoris* ([recess-, quiev- *var. ll.*]. LIV. 26, 18, 10 *l. 21.* 26, 19, 2). LIV. 2, 29, 6 tandem cum irae -issent (SEN. Ag. 261 quid … i. … flammis iam -entem incitas? SYNON. Cic. p. 432, 6 i. -edit. restincta est. refrixit. consenuit. elanguit. exspiravit *eqs.; cf. l. 23*). 10, 28, 4 longiore certamine sensim -ere Samnitium animos. 26, 18, 10 ut iam -erat impetus animorum ardorque (QVINT. inst. 6 prooem. 14). 35, 38, 2 terror. SEN. dial. 4, 3, 4 aliquis … voluit ulcisci, dissuadente aliqua causa statim -edit; hanc iram non voco *eqs.* epist. 66, 11 satorum … animaliumque virtutes, cum mortales sint, fragiles quoque … sunt et incertae; exiliunt -untque *eqs.* (STAT. Theb. 12, 727 languescunt … minae et v. secura -it: ventorum velut ira minor, nisi *eqs.*). *al.* ⓘⓥ *poematis propria* (*sc. respicitur distichon elegiacum* OV., *genus scribendi* PLIN.): OV. am. 1, 1, 27 sex mihi surgat opus numeris, in quinque -at. PLIN. epist. 5, 17, 2 *materia* scripta elegis erat … teneris …, sublimibus etiam, ut poposcit locus; apte enim et varie nunc attollebatur, nunc -bat *eqs.*

β *-unt, qui in quemlibet statum revertuntur*: RVFIN. hist. 4, 17, 4 compulsa est in *mariti* … rursum consortio -ere (*gr. Iustin. apol. 2, 2* ἐπέμενεν, *unde suspiceris locum ad* resideo *pertinere*).

2 *retro* (*accedit* retro *l. 36. 47. 66; -unt homines sub cα et e*): **a** *retro sistendo e motu*: LVCR. 2, 283 ad arbitrium *voluntatis* … copia materiai (*sc. corporis nostri*) … proiecta refrenatur retroque -it.

b *decrescendo: -unt montes* (*paulo aliter infra p. 1458, 16*): CIC. Pis. 82 perfecit ille *Caesar,* ut, si montes -issent, amnes exaruissent *eqs.* SOL. 27, 38 (*in regione arenosa*) modo, quae fuerunt tumulis ardua, in valles -unt, modo, quae vallibus pressa, coitu pulveris aggerantur. *-it pellis, cutis* (*in metamorphosi*): HOR. carm. 2, 20, 9 iam iam -unt cruribus asperae pelles et album mutor in alitem, *sc. carne se contrahente.* *-it fluvius*: CLAVD. rapt. Pros. 1, 86 presso lacrimarum fonte -edit Cocytos tacitisque Acheron obmutuit undis *eqs.*

c *recedendo*: **α** *-unt homines*: VERG. Aen. 9, 539 *flamma* corripuit tabulas *turris* …; turbati … frustra … malorum velle fugam; dum se glomerant retroque -unt in partem, quae peste caret, tum pondere turris procubuit *eqs.* (*doctas loci explicationes collegit e. g. Dingel, comm. 1997, ad l.*). **β** *-unt res: quae introrsum recipiuntur, se recondunt*: VEG. mulom. 2, 135, 1 *scabiei* nascenti medicamentis non oportet occurri, ne praeclusa cute in visceribus -ens convertatur in morbum; sed cum eruperit foras *eqs.* (*pendet e Chirone 613* necesse habet morbus introversus abscondere). *molles* (*cf.* recedo *p. 274, 8 sqq.*): HIPPOCR. progn. 7 quae … mollia sunt tumorum … et digito impressa -entia (*gr.* τῷ δακτύλῳ ὑπείκοντα. *antea*: tumor … durus; *postea p. 1454, 39*).

d *remanendo, sc. -unt ea, quae aliis absumptis sim. relinquuntur*: PLIN. nat. 33, 67 *segutilum* alveus … est harenae, quae lavatur, atque ex eo, quod -edit, coniectura *auri* capitur (*an ad p. 1455, 67?*). FVLG. aet. mund. 13 p. 174, 6 (*spectat ad Euseb. hist. 2, 23, 18; in imag.*) vecte fullo deiecit Iacobum …: vere fullo Hebraeus, apud quem totius sordiculae -erat cumulus. DIOSC. 1, 59 p. 33, 6 (*antea*: oleo … *ea* pigmenta … infundes et coques) *cocta per cribrum* liquas et, quae -erint, *sc. particulae pigmentorum,* proicis (*gr. 1, 54, 1* ἀπήθει δὲ τὸ ἔλαιον ... ἀπὸ τοῦ κρόκου καθαρίως).

e *se reclinando*: CYPR. GALL. iud. 716 (*respic. 16, 26. 29*) *Samson columnas* amplexuque tenet toto retroque -it.

B *vi praeverbii evanida vel parum perspicua*: **1** *motu corporali*: **a** *-unt animantes*: **α** *considendo, insidendo, se collocando sim.* (*fort. hic illic respicitur motus corporis retro versus*): Ⓘ *-unt homines, dei sim.*: Ⓐ *ubicumque*: CIC. Arat. frg. 19 *Virgo* Iovis in regno caelique in parte -edit (*gr. 134* ταύτην ... νάσσατο χώρην. *locum affert* LACT. inst. 5, 5, 10 -ere aut commorari). Mil. 51 (*antea*: ad villam … deversurum) cur *Milo* nec ante occurrit, ne *Clodius* … in villa -ret, nec eo in loco subsedit, quo ille *eqs.*? VERG. Aen. 5, 702 *Aeneas dubitat,* Siculisne -ret arvis … Italasne capesseret aras. 8, 503 tum Etrusca -edit hoc acies

[Spoth]

campo (*respicitur exercitus ut*: Sil. 7, 132 Apula tardo arva Libys, *i. Hannibal,* passu legit ac nunc valle -it … occulta. 15, 507 *Hasdrubal* castris … -edit Hannibalis). Ivst. 13, 7, 8 *hos* loci amoenitate captos in isdem terris … -isse. Hist. Avg. Hadr. 1, 1 Hadria ortos maiores suos apud Italicam … -isse. *al.* Ⓑ *in sella, humi sim.* (*exempla post* Ov. *pauca selecta*): Cic. S. Rosc. 59 *accusator* ita neglegens esse coepit, ut, cum in mentem veniret ei, -ret, deinde spatiaretur *eqs.* **(***cf. de reis*: Qvint. inst. 6, 1, 38 intempestive -entes … saepe vidi [renid- *pars edd.*]**)**. leg. 1, 15 nos … inambulantes, tum autem -entes quaeramus … de *his* rebus. fin. 3, 9 sed -amus (-eamus *var. l.*) …, si placet. Sabid. Schol. Verg. Veron. Aen. 10, 241 *olim imperator* silentio … facto -bat et dicebat ‘equites et pedites *eqs.*’ Nep. Dat. 11, 3 ibi … -edit, ut si lassitudine cuperet acquiescere. Verg. Aen. 1, 506 tum *Dido* … solio … alte subnixa -edit; iura dabat *eqs.* (Mart. Cap. 1, 90). 5, 290 quo se … consessu medium tulit extructoque -edit *Aeneas* (*inepte* Clavd. Don. *ad loc.* p. 455, 17 non dixit ‘sedit’, sed ‘-edit’, quod significat ‘iterum sedit’ *eqs.*). 8, 232 ter fessus valle -edit (*cf. l. 2*). *al.* Ov. ars 3, 696 *Cephalus* lassus in hac … saepe -edit humo (fast. 3, 15 [humi *var. l.*]. *cf.* humi *l. 33 et* Apvl. met. 6, 19, 5. *al.*). *al.* Sil. 16, 244 *Syphax* in tecta vocat secretisque aedibus hospes … cum rege … -unt. Plin. epist. 9, 13, 9 (*7* venio in senatum, ius dicendi peto) *his dictis* -o; aguntur alia. Apvl. met. 1, 18, 8 caseum cum pane … ei porrigo et ‘iuxta platanum istam -amus’ aio (*alluditur ad Plat. Phaedr. 229*^{B} *καθίζεσθαι*). Vet. Lat. Marc. 9, 35 (cod. 10. *al. et* Vvlg.) *Iesus* -ens vocavit duodecim (*gr. καθίσας, cod. 6. 17* considens, *sim. alii*). *al.* Ⓒ *in animante: in equo, asino*: Tab. Vindol. II 164, 4 nimium multi equites, gladi(i)s non utuntur equites nec -unt Brittunculi, ut iaculos mittant (*an ad II?*). Apvl. met. 7, 8, 1 asello spicas ordeacias gerenti -ens per medias acies … transabivi (*item c. dat.*: 9, 33, 3 meus *dominus* … nudae spinae meae -ens … profectionem comparat). *in homine*: Apvl. met. 2, 17, 4 *Photis* inscenso grabatulo super me sensim -ens … veneris fructu me satiavit (*sc. coitu*).

Ⓘ *-unt animalia (cf. l. 45): aves* (*cf. p. 1455, 66*): Cvrt. 4, 7, 15 *corvi* volatu prima signa antecedentes modo humi -bant, … modo se pennis levabant. Plin. nat. 10, 114 cetera genera -unt et insistunt; his *avibus, quae apodes vocantur,* quies nisi in nido nulla: aut pendent aut iacent. Apvl. Plat. 1, 1 p. 182 cygni pullum ex altari *Cupidinis* … volasse et in eius *Socratis* gremio -isse. Avg. quaest. hept. 1, 14 (*ad gen. 8, 9; antea*: requiem potuit invenire pedibus suis) quomodo columba non invenerit, ubi -ret (Vita Hil. Arel. 9 l. 33 in capite *sancti*). *quaelibet*: Sil. 6, 225 *draco* immensum attollit corpus tergoque -ens cetera sinuatis glomerat sub pectore gyris. Clavd. carm. min. app. 2, 93 *leo* excussis movet arma toris dubiumque -ens infremit.

β *vario modo: se erigendo e statu, habitu iacentis* (*distingue p. 1455, 13*): Plin. nat. 8, 127 *hieme ursi* primis diebus *tot* … somno premuntur; … ab his diebus -unt ac priorum pedum suctu vivunt. *delabendo* (*in imag.*): Ps. Apvl. Ascl. 9, 4 *qui homines* ex duplici naturae suae confusione ⟨in⟩ inferiorem intellegentiam mole corporis -erunt (*opp.* pura mente praediti). *in genua subsidendo* (*cf. p. 1453, 58. 1458, 48*): Vet. Lat. IV reg. 9, 24 (cod. 91. *al.*) *Ioram lancea percussus* decidens in terram mortuus est -ens in genua sua (*gr. ἔκαμψεν ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ, Vulg.* corruit in curru suo). Vita Hil. Arel. 12 l. 6 *ante sanctum* se … proripuit; ad cuius pedes -ens, ut sui meminisset, … flagitabat.

b *-unt res*: **α** *describitur actio* (*quae effecta est ab homine l. 59 sq. 65*): Ⓘ *considendi, illabendi, incidendi* (*quo vel ubi, semper indicatur; hucine p. 1449, 26?*): Cic. Arat. 45 haec *Lyra* genus ad laevum Nixi, *sc. Engonasi,* delapsa -edit atque inter flexum genus et caput *Cycni* … haesit (*cf. gr. 272 πελάει*). Sen. nat. 6, 9, 3 *in incendio* fastigia concidunt et tam diu deferuntur atque incerta sunt, donec in solido -erunt. Sil. 6, 251 venit … non vano turbine … cuspis et … capiti *hostis* tremebunda -edit **(**15, 795 [*794 non* futilis ictus] latere extremo c. librata -edit. *cf.* Homer. 828 quod, *sc. saxum missum,* clipeo excussum viridi tellure -it**)**. Avian. fab. 16, 6 in fragiles calamos grande -idit (-edit *var. l.*) onus, *sc. quercus flumine rapta. al.* Ⓘ *delabendi, decidendi sim.*: Sen. epist. 88, 22 (*respic.* machinatores, qui pegmata … excogitant et tabulata) his, quae eminebant, paulatim in se -entibus. Colvm. 1, 5, 8 nocturnas pruinas et, quodcumque rubiginis aut spurcitiae -edit, siccare atque detergere. 2, 10, 14 *acus* minutae …, quae de siliquis cum faba *excussae* -erint (*antea*: semina excussa in area iacebunt). Ps. Qvint. decl. 16, 8 p. 328, 7 -erant pondere catenae, *sc. a corpore captivi. -ere videntur sidera recedentibus*: Plin. nat. 2, 179 ut … nunc sublimis in deiectu *septentrionali* positis videtur hic vertex (*i. polus*), sic in illam terrae devexitatem *meridionalem* transgressis illa *sidera* se attollunt, -entibus, quae hic excelsa fuerant (*antea*: creduntur … demersa). Ⓘⓘ *subsidendi sim. in re fluida (cf. supra p. 1455, 67): usu generali*: Garg. Mart. pom. 4, 3 (*antea*: nucibus in aquam … missis) *castaneae* corruptae supernatant, sanae -unt. Marcell. med. 9, 5 *melli et aceto decoctis* nitrum addes eo usque, donec ex vapore agnoscas nitrum -isse. *usu speciali -it ipsa res fluida, sc. urina turbata ita stans, ut turbantia desidant* (*gr. resp. καθίσταμαι, cf. Liddell-Scott-Jones s. v., B3*): Oribas. syn. 6, 4, 2 Aa p. 7, 6 si minxerit turbulenta(m) urina(m) et post modicum -at, *sc. urina* **(***opp.* permanit turbulenta; La p. 97 -ens … fit lempida, *gr. οὐρηθέντα τοιαῦτα* [*i. θολερά*] *καθίσταται. cf. p. 1454, 41*)**.** Ps. Galen. urin. 3 quid significat urina, quae pinguis mingitur et pinguis permanet, et quid significat, si -erit ⟨et tenuis efficiatur⟩ **(***postea*: ⌞dum sederit⌟ *urina pinguis,* fit tenuis [⌞ ⌟ -erit et *var. l.; cf. gr. p. 575 καθίσταται*]**)**. Ⓘⓥ *parum perspicua*: Pelagon. 216, 2 *equi* lumbos laedunt aut, si fossam transcenderint et posteriores pedes -erint aut *eqs.* (*inde sim.* Veg. mulom. 2, 67, 1. *cf. Hippiatr. gr. I 152, 22 ὑποκαθεσθῆναι*).

β *per speciem motus describitur situs, forma deorsum vergens, declivis sim.* (*sed intuentibus solum p. 1457, 72*): Cels. 4, 1, 3 arteria dura … in gutture adsurgit, ceteris partibus -it. Plin. nat. 5, 117 mons … *tot* pass(ibus) excurrens atque in continentibus campis -ens. Apvl. met. 2, 9, 7 *Photidis* crines … per colla dispositos sensimque sinuato patagio -entes paulisper ad finem conglobatos … nodus astrinxerat.

2 *motu incorporali, sc. -unt res*: **a** *contingendo, in possessionem veniendo sim.*: Cic. Verr. II 3, 77 si *auctione hastae* ad Aeschrionem pretium -isset (redisset *var. l.*). Hil. in Matth. 23, 2 (*spectat ad 22, 21*) si … nihil eius *Caesaris* penes nos -erit, condicione reddendi ei, quae sua sunt, non tenebimur. Transit. Mar. 2 rec. B2 cui *homini* nihil -edit boni, nisi quantum acceperit de tua, *domine,* pia largitione (restat *var. l.; rec. B1* cui nihil est boni). **b** *insidendo*: Cic. Balb. 20 si ea lex, quam nos haberemus, eadem in populo *alio* aliquo tamquam in fundo -isset. Lvcr. 5, 1425 quo magis in nobis … culpa -edit. Ps. Qvint. decl. 19, 2 neve … calamitatis ibi tantum putetis -isse sensum unde *eqs.* Plin. epist. 4, 22, 7 Viennensium vitia intra ipsos -unt (-ent *cod. perditus, fort. recte*), nostra late vagantur. Ivl. Val. 1, 24 l. 858 nomen hoc longe secus, ac se veritas habet, in usu appellationis -edit: Hormu enim polis, non Hermopolis, dicta est. Inst. Iust. 2, 6 pr. putantibus antiquioribus *illa* … nobis melior sententia -edit. *al.* **c** *desidendo, sc. -it syllaba in litteram excurrendo*: Ter. Mavr. 1209 vocalis mediae *syllabae* … quando -et in udam, *i. litteram liquidam.*

II *notione deflexa i. q. resīdēre* (*cf. l. 29 et usum p. 1454, 28 sqq. illustratum*): **A** *-it, qui (quod) sedet* (*genibus nititur l. 48*): **1** -sīd- *stirpis praes. metro confirmatur, sc. in fine hexam. positum*: **a** *-it* lapis *vel* terra *sepultum premens* **(***in carm. sepulcr.; v. Massaro in: Pistellato [ed.], Memoria poetica e poesia della memoria, 2014, 65 sqq., praecipue 87 sq.***)**: Carm. Année Épigr. 2015 n. 185b, 9 (*Romae, saec. I*^{l}) te, lapis, optestor leviter super ossa -as, ne *eqs.* **(**CE 971, 10 [*saec. I*^{l}]. *et saepius, e suppl. e. g.* CE 1473, 1 [*saec. I in.*] res⟨idas⟩. 1474 [= CIL II^{2} 5, 399; *saec. I*] r⟨esidas⟩; *sim. obsecratur* terra: CE 1048 [*saec. I*] te, t., precor l. s. o. -as. 1153, 5 [*saec. I*]. Carm. cil vi 16325 [*saec. I*]. *al.***)**. **b** *-it animans*: Ivvenc. 2, 729 hic mecum genetrix, mecum germana -unt corpora (*respic. Matth. 12, 49* ecce mater mea et fratres mei). Avien. Arat. 1107 Nixus genibus, replicato iuge (*v. app. crit.*) -ens poplite (*gr. 591 sq. ὅ γε γνὺξ ἥμενος tantum. cf. p. 1457, 48*).

2 *cetera exempla*: **a** *-it animans* (*hucine p. 1457, 26?*): Apvl. mund. 27 p. 350 si *deus* ipse in alto -at altissimo (*gr. 398b7 ἐπὶ τῆς ἀνωτάτω χώρας ἱδρῦσθαι. cf. Apul. p. 1454, 32 sqq.*). Greg. Tvr. Franc. 1, 35 p. 26, 18 Iesu domine, qui gloriosus -sedis ad dexteram patris (-sides *var. l.*). 3, 14 p. 111, 14 quousque hic -is tamquam unus ex insipientibus? (-sedes, -sides *var. ll.*). 7, 14 p. 335, 20 tu … dominus et rex regali in solio -is.
b *-it res alicubi sita* (*accedit praedic. l. 57*): Oribas. syn. 9, 43, 35 La p. 358 quibus *aegris* … torta -it matrix (*gr. τὰς … διαστροφάς, Aa* si m. recta non sit posita). Formvl. Andecav. 4 p. 6, 14 *viniola* -it in terraturium sancti illius, in fundo illa villa (*i. illius villae; sim.* 35 p. 16, 12 casa cum ipso vilare, ubi ipsa casa -it [-sed- *cod.*]).

B *-it, quod restat*: Greg. Tvr. Franc. 6, 32 p. 303, 15 haec et haec conparabo, quia multum mihi aurum … -it.

deriv.: resessio, *?*residesco.

compos.: subresido. *Spoth.*

residuātio, (-ōnis) *f.* *a* residuus (residuare *non legitur, sed cf.* assiduare *ab* assiduus). *i. quod residuum est* (*subsidentia, sedimentum sim.? cf.* residuitas): Gloss. II 237, 21 *ἀποκάθισμα*: -o (*20 ἀποκαθέζομαι*: resideo).

residuitās, (-ātis) *f.* *a* residuus. *i. quod residuum est* (*cf.* residuatio): Not. Tir. 47, 31 -s (-etas *cod. K; antea l. 72*). *Bk.*

⁂**residuus,** -a, -um. *a* residēre. *abbreviatur* res *infra p. 1459, 30.* Not. Tir. 47, 30 -us. *de notione*: Hier. in Abd. 17 l. 580 sed melius est, ut ipsum sequamur hebraicum, id est sarid, quod interpretatur … -us (*v. Koehler-Baumgartner, Lex. in vet. test. libros, 1958, 1356*). Synon. Cic. p. 442, 9 -um erat. reliquum fuit. superamentum. superfluum.

[Meusel]

GLOSS.[L] II Abav. RE 107 -a: reliqua. Philox. RE 233 -um: *ὑπόλοιπον, ἐγκατάλ⟨ε⟩μμα. al.; v. etiam infra sub II.* *legitur in versibus apud* ACC. *p. 1462, 21,* SEN. *p. 1460, 7 et in carm. epigr. l. 8, in orat. soluta inde a* CIC. (*frequentius in aetate posteriore, praecipue in libris vet. test. et apud* AMM.); *abiit in serm. gr.* SCHOL. Basilic. 60, 45, 2, 1 *δε ρεσιδοῦις. sim. al. ibid.* (*pertinent ad p. 1461, 32*). **[***confunditur in codd. c.* reliquus *p. 1461, 18,* repetundus *l. 21* (*e coni. dub.* CIC. leg. agr. 2, 59). *loco corrupto* CARM. epigr. Afr. Cugusi 5, 27 (*a. 222*) animosos duo contemnentes -um turpis oppresserat (*cf. Adams, Journ. Rom. Stud. 89, 1999, 112*).**]**

i. qui (quod) resident: **I** *de eo, qui (quod) relinquitur, restat, superest*: **A** *adi.* **(***saepe praedic. iuxta verba quaedam, e. g.* esse *l. 28. 58. p. 1460, 2. 3. 16. 52. al.* [*c. enunt. relat. p. 1460, 48*], facere *p. 1460, 28,* habere *l. 48. 56. p. 1460, 9. 39,* manere *l. 42,* remanere *p. 1460, 5***)**: **1** *respectu effectus relinquendi, subtrahendi, minuendi, pereundi adhuc vigente*: **a** *-um est, quod restat adhuc exhibendum, faciendum sim., adhuc fieri debet, sequitur sim.*: **α** *pecunia nondum expensa, reddita sim.* (*ut debita; cf. p. 1461, 23 sqq.*): Ⓘ pecuniae -ae *sunt pecuniae publicae in usum aliquem delegatae a magistratu retentae, non expensae* (*v. etiam p. 1461, 32 sqq.; cf. l. 36, ubi tutor pecunias pupillares retinet; aliter p. 1460, 36*): CIC. Cluent. 94 locus ab iudicibus Fausto Sullae de p. -is non est constitutus (repetundis *var. l.*). LIV. 33, 47, 2 omnibus -is p. exactis. ASCON. Corn. p. 57, 35 ut p. publicae, quae -ae apud quemque essent, exigerentur. PAVL. dig. 48, 13, 11, 6 cum eo ..., qui, cum provincia abiret, pecuniam, quae penes se esset, ad aerarium professus retinuerit, non esse -ae p. actionem; ... eam quoque lex Iulia ⌊-orum⌋ post annum -am esse iussit (⌊ ⌋ *ad p. 1461, 32 sqq.*). Ⓘⓘ *cetera exempla*: CIC. leg. agr. 2, 59 *decemvirorum* erit nullum iudicium, quantae cuiusque manubiae fuerint, quid relatum (*i. iam solutum*), quid -um sit. Att. 16, 2, 1 cum videas, quantum de iure nostro decesserimus, ⌊qui de res(iduis)⌋ CCCC HS CC praesentia solverimus (⌊ ⌋ quid eres *fere codd.,* quidem res *cod. unus*). APVL. met. 6, 20, 4 (*cf. 6, 19, 6* data, quam reservaveras, stipe) *Psyche* -a ... navitae reddita stipe ... ab inferis recurrit. SCAEV. dig. 20, 2, 10 cum ex ea maiorem partem solvisset, in -am quantitatem pignus obligavit (PAPIN. dig. 20, 4, 1 pr. mox -ae q. numeratio impleta est. *al.*). PAPIN. dig. 20, 6, 1, 1 postea -um pretium emptori ... donasset (COD. Iust. 4, 49, 2 pr. [*a. 259*]. *al.*). VLP. dig. 26, 7, 7, 9 -arum ... summarum pupillares usuras pendi oportet. *al.*

β *actio vel opus adhuc faciendum* (*indicatur plenum per praepos.* ex *l. 51, ex quo tempore per gen. l. 41, praepos.* ex *l. 42. 48*): Ⓘ *in iure de causa vel lite dilata, nondum peracta*: LIV. 3, 25, 1 L. Minucius ... et C. Nautius ... duas -as anni prioris causas exceperunt. SVET. Cal. 15, 4 criminum, si quae -a ex priore tempore manebant, omnium gratiam fecit. GAIVS inst. 4, 122 cui similis exceptio est litis dividuae et rei -ae; ... item si is, qui cum eodem plures lites habebat, de quibusdam egerit, de quibusdam distulerit, ut ad alios iudices eant, si intra eiusdem praeturam de his, quas distulerit, per hanc exceptionem, quae appellatur rei -ae, summovetur (*v. Kaser-Hackl, Zivilprozeßrecht, 324*). Ⓘⓘ *contextu vario*: LIV. 42, 10, 9 principium insequentis anni ... -as contentiones ex priore anno habuit. PHAEDR. 3 epil. 5 siquis eadem, *sc. fabulas dicere,* forte conari velit, habere ut possit aliquid operis -i, *scribere desino.* COLVM. 11, 2, 3 quorum *officiorum* alia ex pristinis -a consummabit atque alia futuri temporis inchoabit. FRONTIN. strat. 4 praef. sane velut ⟨res⟩ -a expedienda fuit (*suppl. Oudendorp*). SVET. Nero 13, 2 Ianum geminum clausit, ⌊tamquam nullo⌋ -o bello (⌊ ⌋ *cod. unus,* tam nullo quam *rell.*). APVL. Plat. 2, 27 p. 261 *rector* non prius -as conpleat ... leges ... quam *eqs.* COD. Iust. 9, 22, 9, 1 (*a. 284*) habes ... -am indagationem. FIRM. math. 4, 25, 5 -us tractatus ad quinti libri principia transferatur. HIER. hom. Orig. in Ier. 11 p. 665[A] quia ... alia nobis expositio -a est (*gr. 14, 4 ἀναγκαία*). *al.*

γ *spatium temporis adhuc peragendum* (*nisi exempla potius ad b trahas*): APVL. met. 8, 9, 7 quoad -is mensibus spatium reliquum compleatur anni (VLP. dig. 30, 49, 1 si menses desint ad septimum decimum annum, -is m. debetur). SCAEV. dig. 33, 1, 18 pr. (*antea*: usque ad annos triginta quinque a die mortis meae) cum heres ... intra trigesimum quintum annum aetatis decesserit, an -i temporis *eqs.* (PAPIN. dig. 1, 22, 4. *al.*). VVLG. gen. 45, 11 (*6* biennium est, quod fames esse coepit ..., et adhuc quinque anni restant) adhuc ... quinque anni -i sunt famis (IORD. Rom. 257 *Augustus imp.* quattuordecem -os annos post domini adventum ... in pace regnans).

b *-um est, quod praesto restat aliquanto ablato, perdito sim.* **(***indicatur, quo ex toto aliquis [aliquid] supersit, per praepos.* de *vel* ex *e. g. p. 1460, 7. 36. 60. 66. 68, quam ad rem aliquis restet, per dat. p. 1460, 53, qua ex re, clade sim. aliqui [aliquae] superstites sint, per praepos.* ex *p. 1460, 19, gen. p. 1460, 4, dat. p. 1460, 45 sq. 64 sq., qua ex origine, per gen. p. 1460, 8; cf. l. 59***)**: **α** *de rebus* (*quae totae remanent p. 1460, 2. 4. 41*): Ⓘ *incorporeis*: Ⓐ *ad hominis mentem vel corpus pertinentibus*: CIC. fam. 1, 9, 20 cum inclusum illud odium ..., quod ego effudisse me omne arbitrabar, -um tamen insciente me fuisset (LIV. 3, 41, 5). PLANC. Cic. fam. 10, 11, 3 cupio ... nullam -am sollicitudinem esse. LIV. 1, 30, 7 *Sabini* ob -as bellorum iras ... voluntarios traxere (PETRON. 109, 4 ne -a in animis ... post iusiurandum i. remaneret). 29, 37, 9 ex -a vetere simultate ... M. Livium ... equum vendere iussit. 39, 48, 5 *in Peloponneso* ex veteribus discordiis -i motus erant. SEN. Ag. 288 surgit -us pristinae mentis pudor (benef. 7, 28, 3 si quid est p. -i [*nisi ad p. 1461, 53*]). SCRIB. LARG. 121 *mulieres* ex partu abortuve ... -os vulvae dolores habent (AVR. Fronto p. 64, 3). QVINT. decl. 339, 15 quae ... spes in bellis in milite nostro -a est, si nihil potius fuerit, quam capi? (HIL. in psalm. 138, 34 OROS. hist. 4, 19, 4). PS. QVINT. decl. 12, 10 si vires sufficerent, ... aliquid ex aridis diu faucibus -ae vocis exiret. 12, 18 nobis nihil iam -i spiritus superest, nos in conspectu mortis stamus **(**[*nisi ad p. 1461, 53, ut* SVET. Tib. 62, 2 ne cui *damnatorum* -i s. quicquam inesset]. ARNOB. nat. 7, 4 p. 347, 2**)**. FRONTO p. 32, 9 ne osculum quidem usquam ullum est Romae -um; ... mea omnia gaudia Neapoli sunt. *al.* Ⓑ *variis*: LIV. 40, 19, 9 L. Duronio praetori ... adiecta de Bacchanalibus quaestio est, cuius -a quaedam velut semina ex prioribus malis iam priore anno apparuerant. VITR. 2, 5, 3 liquor, qui est in eius lapidis corpore, et aer cum exustus et ereptus fuerit, habueritque *lapis* in se -um calorem latentem *eqs.* QVINT. decl. 320, 1 sublatis his *statibus,* quos certum erit *aptos* non esse, inter -os quaeremus. PLIN. epist. 8, 24, 4 quibus *Athenis* reliquam umbram et -um libertatis nomen eripere durum ... est. paneg. 69, 5 si quid *usquam* -ae claritatis, ... in usum rei publicae promit. FLOR. epit. 3, 4, 2 nihil ... -um crudelitatis fuit in captivos saevientibus: litare dis sanguine humano *eqs.* **(**ARNOB. nat. 2, 14 p. 82, 15 haec est hominis mors vera, haec n. -um faciens [*sc. etiam animam consumens*]. ENNOD. epist. 7, 30 p. 197, 1 n. mihi -um fuit, ... nisi ut *eqs. al.*)**.** *al.* *c. respectu computandi*: VICTOR. calc. praef. p. 5, 22 si duas *partes assis* sustuleris, decem -ae dextans et quod sustulisti, id est duae, sextans appellatur. p. 6, 4.

Ⓘⓘ *corporeis*: SEN. dial. 6, 16, 7 agricola eversis arboribus, quas ... ventus radicitus avolsit ..., subolem ex illis -am fovet. nat. 6, 31, 2 *v. p. 963, 35.* COLVM. 3, 11, 4 quidquid est -ae vitis extirpari debet. SCRIB. LARG. 2 platani pilulae ... aceto incoctae rosaeque folia -o aceto commixta. *al.* QVINT. decl. 273, 8 quod -um ex patrimonio fuisset, id tibi lex concederet. 298, 11 iuvat illa te -a potio et ex locupletis cena nescio quid intactum. PS. QVINT. decl. 8, 20 conprimebatur -us cruor *pectoris reserati,* cludebantur aperta vitalia. FRONTIN. strat. 3, 4, 6 frumenta, quae -a habere se dicebat. SVET. Aug. 73 instrumenti eius et supellectilis parsimonia apparet etiam nunc -is lectis atque mensis. Galba 7, 2 qui *miles* ... -um cibariorum tritici modium ... vendidisse arguebatur. LACT. inst. 1, 6, 11 (*10* pro reliquis idem pretium poposcisse) *tribus libris exustis* motum esse regem ac -os, *sc. libros Sibyllinos,* trecentis aureis emisse. HIER. in Ezech. 26, 7 l. 495 ligna et lapides, qui -i incendio fuerint (*sim. c. dat.*: VVLG. exod. 10, 5 comedatur, quod -um fuerit ⌊grandini⌋ [10, 12]). AVG. in psalm. 126, 9 quid ... fortius excutiente domino de arcu mandato apostolos suos? non potuit esse -um, quo non perveniret sagitta a tam forti excussa. *al.*

β *de animantibus eorumve coetibus, qui ex multis, coetu sim. supersunt* (*qui sorti cuidam remanet l. 53; de animalibus l. 59*): SEN. contr. 7, 6, 21 in domo nostra -us raptor est (*sc. aliis iam capite damnatis*). QVINT. decl. 271 them. is ..., qui -us erat divitis filius (*sc. de tribus filiis*). PS. QVINT. decl. 9, 23 cum *senem* confectum cladibus et tantum poenae suae -um considero. SVET. Aug. 3, 1 fugitivos, -am Spartaci et Catilinae manum, ... delevit (OROS. hist. 2, 16, 11). Otho 9, 3 *copiis* -is integrisque ..., quas secum ad secundos casus detinuerat. Vit. 1, 2 horum *Vitelliorum* -am stirpem ex Sabinis transisse Romam. Dom. 7, 1 spadonum, qui -i apud mangones erant, pretia moderatus est. VLP. dig. 7, 4, 10, 8 (*antea*: si unus ex equis *quadrigae* decesserit) *usus fructus* supererit in -is. VET. LAT. lev. 26, 36 (Aug. quaest. hept. 3, 94) eis, qui -i sunt ex vobis, superducam formidinem in cor eorum (*gr. τοῖς καταλειφθεῖσιν, Vulg.* qui ... remanserint). I Thess. 4, 15 (Hil. in psalm. 51, 18, *sim.* VVLG.) nos qui vivimus, qui -i erimus, rapiemur cum nubibus obviam Christo in aera (*gr. οἱ περιλειπόμενοι*). HIL. in psalm. 124, 2 qui vastationi eius *urbis* -i erant, capti atque dispersi sunt **(***sim. c. dat.*: DICT. 5, 10 cuncti barbarorum socii, qui ⌊bello⌋ -i erant [5, 17]. *aliter l. 53***)**. HIER. in Abd. 17 l. 571 non erit -us ex populo, qui possit ... nuntiare. VVLG. Ier. 44, 14 non erit, qui effugiat et sit -us de reliquiis Iudaeorum. *al.*

2 *respectu effectus relinquendi, minuendi sim. evanido*: **a** *de rebus*: BELL. Afr. 44, 1 navis una ... ab -a classe cum erravisset. APVL. Plat. 2, 17 p. 245 gravius est ... *non* uri aut secari eas partes, quarum dolore incolumitati -arum partium consulatur **(**FIRM. math. 1, 10, 5 [*antea*: quinque zonarum] inter has duas frigidas *p. mundi* et illam igneam ... duae sunt -ae constitutae. *al.*)**.** VLP. dig. 29, 1, 6 (*antea*: si miles unum ex fundo heredem scripserit) -um patrimonium intestatus (COD. Theod. 13, 6, 7).

[Meusel]

MACR. verb. Passalacqua p. 34, 31 -as personas *verbi* in utroque numero ad similitudinem superioris temporis figuramus (*sim.* p. 35, 9). *al. in compar.* (*cf. l. 11. p. 1462, 19*): AMM. 23, 6, 70 -is omnibus maior Gordomaris ... fluvius (24, 4, 19 sternitur -is o. altior turris. *cf. p. 1462, 17*). **b** *de animantibus eorumve coetibus*: MIN. FEL. 25, 10 in pluribus virginibus ... in -is *eqs.* VET. LAT. IV Esdr. 6, 56 -as ... gentes ab Adam natas dixisti eas nil esse (AMM. 22, 8, 42 quarum *g.* pars exigua frugibus alitur, -ae omnes ... ferarum taetro ritu vescuntur. AVG. un. eccl. 17, 44). DICT. 2, 22 ignoratis, ut affectae sint vicinae atque amicae vobis civitates, vel quae in dies -is praeparentur? (*sc. civitatibus ut*: AMM. 23, 6, 73 Ratira et Gynaecon limen meliores -is aestimantur. *al. apud eundem*). *al.*

B *pro subst.*: **1** *neutr.* (*gen. partit.* -i *ponitur praedicative l. 17. 53 sqq.*): **a** *respectu effectus relinquendi, minuendi sim. adhuc vigente*: **α** *de eo, quod restat adhuc exhibendum, faciendum sim., adhuc debet fieri, sequitur sim.*: Ⓘ *opus adhuc faciendum*: CIC. Verr. II 3, 226 quid ... potest esse in calamitate -i, quod non ad miseros aratores ... pervenerit? (reliqui *cod. unus*). SVET. Aug. 78, 1 donec -a diurni actus aut omnia aut ex maxima parte conficeret. AMM. 15, 4, 10 cum ... intuta fore -a credens haereret. 15, 8, 10 -a fidentius explicavit (*item de dicendis, tractandis sim.*: 26, 1, 2 ad -a narranda pergamus. LEO M. serm. 54, 5 FVLG. RVSP. ad Tras. 1, 1, 1). *al.*

Ⓘⓘ *debitum reliquum adhuc solvendum*: Ⓐ *exempla varia: accedit gen.*: SVET. Aug. 101, 4 breviarium totius imperii ..., quantum pecuniae in aerario et fiscis et vectigaliorum -is. VLP. dig. 15, 1, 30, 4 de -o debiti (COD. Iust. 8, 27, 5 [*a. 231*] si -um d. paratus es solvere). 17, 1, 12, 8 ut ille *libertus* -um pretii redderet. AVSON. 21 (419 S.), 73 de condonatis -is tributorum. EVSTATH. Basil. hex. 7, 6, 14 -a faenoris soluturi. *cetera exempla*: PAPIN. dig. 2, 14, 41 intra illum diem debiti partem mihi si solveris, acceptum tibi -um feram et te liberabo. VLP. dig. 15, 1, 30, 5 ab emptore -um consequatur. COD. Iust. 6, 24, 2 (*a. 212*) -i commemoratio etiam totum admittit. *al.* Ⓑ -a *dicuntur pecuniae publicae a magistratu retentae (respic. lex Iulia* de -is; *v. p. 1459, 16 sqq.): locut.* de -is: PAPIN. dig. 48, 13, 16 publica iudicia peculatus et de -is et repetundarum. PAVL. dig. 48, 13, 2 lege Iulia de -is tenetur, qui publicam pecuniam delegatam in usum aliquem retinuit neque in eum consumpsit (*sim. explic.* MARCIAN. dig. 48, 13, 5 pr. tenetur is, apud quem ex locatione, ... ex pecunia, quam accepit, aliave qua causa pecunia publica resedit. 48, 13, 4, 3. *ceterum* INST. Iust. 4, 18, 11. DIG. tit. libr. 48, 13 ad legem Iuliam peculatus et de sacrilegis et de -is). *gen.*: PAVL. dig. 48, 13, 11, 6 lex Iulia -orum (*v. p. 1459, 25*).

Ⓘⓘⓘ *spatium temporis adhuc peragendum* (*nisi exempla potius ad β trahas; accedit gen. partit. l. 45 sqq., ident. l. 44*): Ps. QVINT. decl. 2, 3 ut pater, cui matrimonium filiumque abstulerat incendium, -a senectutis aliā consolaretur uxore. VET. LAT. Is. 38, 12 (cod. 408) derelinqui -um vitae meae (*gr. τὸ λοιπόν, cod. 330* reliquum, *Vulg. aliter*). COD. Iust. 7, 66, 6 (*a. 321*) si *litigator* ... adhuc pendente appellatione defunctus sit, non -um tantum temporis heredes eius habent, sed etiam alios quattuor menses. AMM. 21, 12, 11 diei -um animis egere disparibus. *al. acc. temporis* -um: VET. LAT. IV Esdr. 14, 9 tu ... recipieris ab hominibus et converteris -um cum filio meo ... usquequo finiantur tempora (*gr. τὸ λοιπόν*).

β *de eo, quod praesto restat aliquanto ablato, perdito sim.* (*cf. supra l. 42*): Ⓘ *gen. partit.* -i *ponitur praedic. iuxta verba quaedam* (*nisi pendet e pron. pro subi. vel obi. posito; cuius rei aliquid supersit, indicatur per praepos.* de *l. 60,* ex *l. 56; fort. huc p. 1460, 8. 13 sq.*): COLVM. 3, 17, 4 (*antea*: quicquid ex vetere materia relictum erat) quicquid -i fuit ex vetere palma ..., raserunt. Ps. QVINT. decl. 12, 4 (*antea: frumentum* vicinis civitatibus vendimus) etiam si quid -i erat *eqs.* VVLG. gen. 31, 14 numquid habemus -i quicquam in facultatibus et hereditate domus patris nostri? AVG. conf. 4, 5, 10 nihil -i de spe nostra fieret. *al.*

Ⓘⓘ *vario usu*: Ⓐ *accedit gen. indicans, de qua re aliquid remanserit*: Ps. QVINT. decl. 5, 20 ut -um laborantis animae in tuo poneremus amplexu. PAPIN. dig. 28, 5, 79, 2 quo magis assis -um accepisse videatur. VET. LAT. Ier. 52, 16 (cod. 185. *al.*) -um populi reliquit princeps cocorum vinearum cultores (*gr. τοὺς καταλοίπους, cod. 142* reliqui, *Vulg. aliter*). *al.* Ⓑ *cetera exempla*: Ps. QVINT. decl. 12, 2 -a cremamus, *sc. cadaverum comesorum* (*de eisdem* 12, 13). VLP. dig. 5, 3, 25, 15 puto ... -um integrum non esse restituendum, sed partem eius dimidiam. 33, 4, 2, 1 *uxor* -um ..., quod praeterea illi relictum est, cum fructibus cogetur restituere. VET. LAT. psalm. 16, 14 (cod. 136) saporati sunt filii et filiae, reliquerunt -a parvulis suis (*gr. τὰ κατάλοιπα, Vulg.* reliquias). AMM. 16, 11, 12 -um ..., quod superfuit (*sc. e commeatu*). *al.*

b *respectu effectus relinquendi, minuendi sim. fere evanido* (*exempla certiora, cetera v. sub a*): SOL. 9, 8 pergam ad -a *Macedoniae,* quae in Thessaliam et Athamaniam contendunt. DICT. 5, 10 excisis in partes duas hostiis ..., ita uti pars ad solem, -um ad naves expectaret. AMM. 24, 5, 8 vineis et -is omnibus, quae poscebat obsidium. *al.*

2 *masc. vel fem. (l. 12), non nisi plur.*: **a** *respiciuntur, qui (quae) post abitum, interitum sim. aliorum restant, superstites sunt* (*post exclusionem l. 7; accedit gen. partit. e. g. l. 6. 10*): TAC. ann. 11, 23, 3 quem ultra honorem *remanere* -is nobilium? PAPIN. dig. 40, 4, 51 pr. quibusdam autem per offensam exclusis -i in libertatem perveniunt. VET. LAT. Ier. 24, 8 (Ps. Cypr. pasch. 11; *loq. dominus*) sic tradam ... -os in Hierusalem, qui derelicti sunt in terram istam (*gr. τὸ κατάλοιπον, Vulg. v. p. 978, 6*). Ps. PHILO antiq. 36, 2 fugerunt -i Madianitum. AMM. 20, 6, 7 caesis ... paucissimis -i omnes ... ad regiones Persidis ultimas sunt asportati. 22, 8, 19 harum *Amazonum* interitu cognito -ae ut imbelles domi relictae ... ad pacatiorem sedem transiere Thermodontis. VVLG. Soph. 2, 9 *v. p. 967, 56. al.* **b** *respicitur pars cetera hominum*: AMM. 15, 3, 2 alios ... damnarunt; quosdam ad infimam trusere militiam; -os capitalibus addixere suppliciis. 15, 5, 22 inter quos *tribunos* ego quoque eram cum Veriniano collega, -is omnibus *eqs.* (COD. Theod. 12, 1, 163). 16, 12, 35 Chnodomarius iumento statim desiluit et ... -i idem fecere. 20, 7, 13 unus aries -is celsior (*cf. p. 1461, 3 sq.*). *al.*

II *de eo, qui reses, ignavus sim. est* (*huc spectare vid. locus lacunosus* ACC. trag. 696 -os, *quem affert* FEST. p. 281 [*suppl. e* PAVLO] ⟨reses ... ignavus, quia⟩ residet): GLOSS.^{L} I Ansil. RE 1475 resides: -os. 1482 sqq. (cod. Paris.) -is: lassis. exiguis. fractis. lapsis. fatigatis. infirmis. inbecillibus *eqs.*

deriv.: residuatio, residuitas. *Meusel.*

resigillo, -āre. *a* re- *et* sigillare. *i. q. remotis sigillis patefacere, resignare*: VEREC. in cant. 5, 5 l. 9 ut, quod occultum est, manifestet, quod obsignatum est, -et *sapientia divina* (reseg- *cod. ante corr.*).

resigmen *v.* resegmen.

resignāculum, -ī *n.* *a* resignare *formatum ad vertendum gr. ἀποσφράγισμα* (*v.* HIER. in Ezech. 28, 11 l. 207 sqq. in latinis codicibus pro 'signaculo' -um legitur, dum *κακοζήλως* verbum e verbo exprimens ... -um posuit *interpres*).

i. q. actio resignandi, violandi vel status inde ortus (*v. post alios Mattei in: Piot [ed.], Hommages à G. Sabbah, 2002, 178 sqq.*): VET. LAT. Ezech. 28, 12 (Tert. adv. Marc. 2, 10, 3 Hier. epist. 21, 24, 1. *al.; in principem Tyri, qui figura intellegitur angeli aemulatoris, diaboli*) tu es -um similitudinis *divinae* (*verbis prophetae aptius cod. 175. al.* consignatio, *Tycon. reg. 7 p. 78, 2. al. et Vulg.* signaculum. *explicant* TERT. *p. 1463, 17.* HIER. epist. 21, 24, 1 qui similitudinem conditoris amiserat. in Ezech. 28, 11 l. 212 [*antea l. 31*] quod signaculum dei ... rex Tyri resignaverit atque perdiderit, ut pro signaculo fecerit -um. tract. in psalm. I p. 87 l. 150 sqq. [*postea p. 1464, 13*]).

resignātio, (-ōnis) *f.* *a* resignare. *i. q. actio resignandi*: VICTORIN. POETOV. in apoc. 2 l. 206 -o sigillorum ... apertio est veteris testamenti ⌊praedicatorum⌋ (*om.* CAES. AREL. in apoc. 4, 11).

ἀποσφραγιστής: **resignātor** GLOSS. II 241, 15. *a* resignare.

resignātrīx, (-īcis) *f.* *a* resignare. *i. quae resignat, interdicto liberat*: TERT. cult. fem. 1, 1, 2 *Eva,* tu es diaboli ianua, tu es arboris illius (*gen. 2, 17*) -x. *Bk.*

resīgno, -āvī, -ātum, -āre. *a* re- *et* signare (*cf.* PRISC. gramm. III 497, 16). NOT. Tir. 46, 78 -at. *de notione* (*v. etiam p. 1463, 11. 64. 1464, 20. 33. 34*): GLOSS. II 241, 14 *ἀποσφραγίζω*: absigno, designo, -o. IV 279, 24 -at: reconsignat, aperit. GLOSS.^{L} I Ansil. RE 1508 -at: signis probat (*fort. spectat ad p. 1463, 25*). *legitur inde a* PLAVTO, CATONE (*saepe apud* ENNOD.). [*confunditur in codd. c.* signare FRONTIN. strat. 1, 2, 6 ENNOD. epist. 3, 10, 1 p. 78, 4. 6, 6, 3 p. 153, 9 (*v. etiam p. 1464, 24*), designare TERT. paenit. 5, 1; *olim supplebatur* LEX repetund. (CIL I^2 583) 68 ⟨fisci -entur⟩.]

I *i. q. in statum non signatum reducere* (*sc. vis praeverbii spectat ad notionem verbi simplicis invertendam; -etur ipsum* signaculum *p. 1464, 4*): **A** *proprie, sc. respectu sigilli corp. conspicuo*: **1** *-atur epistula, testamentum, liber sim.*: PLAVT. Trin. 794 apud portitorem eas *epistulas* -tas sibi inspectasque esse (*opp. 793* opsignatas). CIC. Att. 11, 9, 2 *litterae* -tae sunt (FRONTIN. strat. 1, 2, 6 [*opp.* praesignatae]). HOR. epist. 1, 7, 9 officiosa ... sedulitas et opella forensis adducit febris et testamenta -at, *i. mortem affert* (VLP. dig. 28, 1, 23 si t., quod -verit testator, iterum signatum fuerit. 29, 3, 6. PAVL. sent. 4, 7, 1 [*respic. lex Cornelia, ut* 5, 25, 1 dig. 48, 10, 2]. INST. Iust. 2, 11, 4. *cf. e. g. p. 1464, 3. 53*). POMPON. dig. 37, 11, 9 licet ... tabulae -tae proferantur (VLP. dig. 28, 6, 20 pr.). VICTORIN. POETOV. in apoc. 2 l. 187 liber ... -atur (PRVD. cath. 6, 84 [*subest apoc. 5, 9*] *agnus* conscium futuri l. -at unus. COLVMB. HYENS. fabric. 14). PAP. Tjäder 4-5 B III 10 (*a. 474*) eam *chartam testamenti* -ari praecipiatis (*ibid.* IV 2. CASSIOD. hist. 12, 14, 6 [*gr. Socrat. 7, 46, 12 ἀνελίξαντες*]). *al.* **2** *cetera exempla*: PLIN. nat. 14, 89 Fabius Pictor

[Koike]

... scripsit matronam, quod loculos, in quibus erant claves cellae vinariae, -isset, a suis inedia mori coactam (*in eadem re* TERT. apol. 6, 4). VLP. dig. 16, 3, 1, 36 si *sacculus* -etur, non contra legem depositi fiet. AVG. serm. 259, 4 profer sacculum, aperi arcam, -a horreum. PS. AVG. serm. 217, 2 (*loq. Iudaei*) *Iesu* sepulcrum anulo nostro signavimus; sed ab angelo -tum invenimus.

B *in imagine vel translate (in imag. imprimis l. 17. 24. p. 1464, 3 sq. 11 sq.); -antur*: **1** *incorporalia*: **a** *quae solvuntur, dissolvuntur sim.*: **α** *fides, iura sim.*: CIC. Arch. 9 cum ... Gabini ... levitas, post damnationem calamitas omnem tabularum fidem -asset (*explicat* SERV. auct. Aen. 4, 244 -ari pro auferri. *cf.* FLOR. epit. 4, 7, 14 ne quid ex constituti fide -ret). SIL. 4, 788 i, pacta -a per cunctos iurata deos. 17, 425 *initio proelii Zamensis* irrumpit ... Ausonius globus et periuria Graia -at (*v. Håkanson, Krit. u. exeget. Bemerkungen, 1976, 41*). PRVD. c. Symm. 1, 92 *Mercurius* traditur ... Cocytia leti iura -asse sursum revolantibus umbris. **β** *varia*: TERT. adv. Marc. 2, 10, 3 (*2, 5, 6 homo* ad formam dei ... signatus) qui, *sc. Lucifer,* ... integritatem imaginis et similitudinis -veris (*explicatur p. 1462, 37*). 4, 10, 3 -ti ieiunii culpam (*cf.* PRVD. perist. 6, 55 'ieiunamus' ait, 'recuso potum: nondum nona diem -at hora'). paenit. 5, 1 paenitentiam ... semel cognitam atque susceptam numquam posthac iteratione delicti -ari oportere. virg. vel. 5, 3 cum *puella* virginitatem -asset **(**[*cf.* 11, 9 *puellae* -arunt pudorem]. PS. CYPR. singul. cler. 40 cui *singularitati caelibatus* sanctitas ita promisit anuli sui nuptiale signaculum, ut sine ipsa v. -etur**)**.

b *quae aperiuntur, patefaciuntur*: **α** *revelando, ostendendo sim.*: Ⓘ *dictis, scriptis*: Ⓐ *-antur fata, futura sim.* (*v. etiam p. 1462, 72*): OV. fast. 6, 535 o vates, venientia fata -a. ALC. AVIT. carm. 2, 54 *diabolus* futura videt rerumque arcana -at. CASSIOD. in psalm. 48 l. 355 -vit nobis sancta Veritas, quae promisit. 90, 1 l. 38 quemadmodum singulis verbis res magnae -tae sunt. Ⓑ *-antur dicta, scripta sim.*: MART. 9, 35, 5 verba ducis Daci chartis mandata -as. TERT. resurr. 39, 1 apostolis ... negotium fuit ... veteris testamenti -andi et novi consignandi. HIL. in psalm. 118 phe (= 17) 3 signata ... omnia sunt et per solam spiritalem doctrinam -anda (*seq. Is. 29, 12*). Ⓒ *cetera exempla*: PERS. 5, 28 ut ... totum ... hoc verba -ent, quod latet *in me* ... non enarrabile. OPTAT. 7, 2, 3 cum Iohannes apostolus et omnium conscientias prodat et suam -et his verbis. ENNOD. epist. 2, 23, 2 p. 66, 6 ad me respexit, quae mihi -ta sunt, indicare. 3, 10, 1 p. 78, 4 si ... penetrale mentis -tum teneretur in litteris. 6, 29, 1 p. 166, 5 quamvis ... Sabino ... commisissem, ut -anda per litteras fidelis relator adsereret. *accedit acc. cum part. perf. pass.*: CYPR. GALL. iud. 680 (*spectat ad 16, 13 sq.*) *Samsonem*inligat et captum sociis Dalila -at.

Ⓘⓘ *actu, exstando sim.: usu vario*: ENNOD. epist. 7, 14, 4 p. 183, 6 plus est in acie vicisse saeculum quam vitasse: -at timorem fuga certaminis. *al. apud eundem. accedit acc. c. inf.*: ENNOD. epist. 4, 7, 4 p. 103, 2 -ate ... felicitatem submitti posse amoris imperiis. 6, 6, 3 p. 153, 9 ut memoriam proximitatis vos habere -ent promulgata sine intermissione conloquia. *accedit praedic.*: ENNOD. epist. 8, 3, 3 p. 202, 15 correptum te suggestionibus meis frequentibus -a muniis litterarum. opusc. 1, 59 p. 277, 14 geminam in uno principe virtutum plenitudinem, quae deum -at auctorem. 1, 82 p. 284, 1 haec me condicio -at imparem *ad te celebrandum,* quae testata est obsequentem. 1, 90 p. 285, 25.

β *cetera exempla*: LACT. inst. 4, 26, 13 (*nisi ad p. 1464, 30*) *Christus mortuos* a morte revocavit; ... quid miraculo dignius ... quam decursam vitam -asse, completis hominum temporibus adiecisse? 7, 22, 15 (*7, 20, 1* aperientur inferi et surgent mortui) ut beatam possint agere vitam, quorum mors -ta est. MAR. VICTOR. aleth. 3, 247 (*deus de turri Babylon*) en terrena phalanx quid non furiosa -et, ... quae structa manu contingere celsos credat posse polos et ad aethera ducere nostrum?

2 *corporalia, quae vario modo aperiuntur*: **a** *corpus eiusve partes*: lumina: VERG. Aen. 4, 244 *Mercurius virga* animas ... evocat Orco ..., alias sub Tartara ... mittit, dat somnos adimitque et lumina morte -at **(***cf. comm. Pease, 1935 ad l., qui etiam ceteras opiniones doctorum affert; vix recte explicare vid.* SERV. claudit, perturbat; est et aliud ... '-at', hoc est aufert signa, *i. pupillas,* luminibus; ... ⌊signorum, quibus quaeque noscuntur, intellectum tollit⌋ [*addit* auct.; *seq. l. 11*]**)**. *quidlibet* (*cf. p. 1464, 7*): TERT. carn. 23, 4 (*antea*: nupsit ipsa *Maria* patefacti corporis lege) īdem illud *corpus* sexus -vit, *sc. mas primum admissus, deinde emissus* **(***cf.* pudic. 6, 16 sermo dei descendit in carnem ne nuptiis quidem -tam, et sermo caro factus est [*Ioh. 1, 4*] ne nuptiis quidem -anda**)**. TER. MAVR. 810 B vel C sonare ... quis queat, si non -et labra vocalis comes?

b *loca, regio sim.* (*cf. l. 58*): TERT. nat. 1, 5, 3 caelum ipsum nulla serenitas tam colata purgat, ut non alicuius nubiculae ⌊flocculo⌋ -etur (*huc traximus sec. Hartel, Patr. Studien III, 1890, 7, sed* ⌊ ⌋ *non pro dat., sed pro abl. accipientes*). LACT. inst. 4, 12, 15 ut *Christus* inferos ... vinceret ac -ret. PRVD. c. Symm. 2, 1063 caelum fur nullus adit, caelestia numquam fraude -antur. **c** *sigillum resve eo clausa*: VICTORIN. POETOV. in apoc. 2 l. 166 *Christus* aperit et -at, quod ipse signaverat testamentum. HIER. in Ezech. 28, 11 l. 212 signaculum **(**[*v. p. 1462, 41*]. RVFIN. Orig. in Rom. 4, 2 l. 90 [*spectat ad circumcisionem Abraham, Rom. 4, 11*] quod *s.* nemo alius nisi ipse, qui inpressit, debeat -are. EVSEB. GALLIC. hom. 2, 3 *Christus* ianuis clausis processit in mundo materni pudoris s. minime -to. *cf. infra l. 15***)**.

3 *homo* (*civitas l. 15*): TERT. adv. Marc. 1, 28, 3 (*agitur de baptismate*) quomodo *deus Marcionis* regenerat, qui non generavit, *sc. ut demiurgus generavit*? ... signat igitur hominem numquam apud se -tum, lavat hominem numquam apud se (*immo apud demiurgum*) coinquinatum. HIER. tract. in psalm. I p. 87 l. 153 (*explicatur p. 1462, 37*) signaverat te deus et similem sibi fecerat, tu vero postea -asti, *sc. te. ex versione falsa*: VET. LAT. IV Esdr. 10, 23 signaculum Sion, quoniam -ta est de gloria sua (*graece praedicatum ad σφραγίς pertinere vid.*).

*?***II** *i. q. rursum in tabulas scribendo referre, sc. ita ut pecunia sim. retrahatur* (*in frgg. male perspicuis*): CATO orat. 71 sed tum, ubi †ludi misi sunt, revertantur -tis vectigalibus **(***cf. Sblendorio Cugusi, 1982, ad l.; explicant* FEST. p. 281 -are antiqui pro rescribere ponebant, ut adhuc subsignare dicimus pro subscribere. SERV. auct. Aen. 4, 244 -are ... ita dictum, ut nos adsignare dicimus pro damno [*affert etiam l. 29*]**)**. FEST. p. 285 -tum aes dicitur militi, cum ob delictum aliquod iussu tribuni militum, ⟨ne stipendium ei detur,⟩ in tabulas refertur; [re]signare enim dicebant pro scribere (*corr. e* PAVLO p. 284).

III *i. q. (rursum) assignare sim.* (*vi praeverbii ad notionem reddendi sim. spectante praeter l. 29. 41 sq.; accedit praedic. l. 36. 40*): **A** *qualibet ratione commendando, imponendo* (*in frg. obscuro*): CATO orat. 77 quod attinet ad salinatores aerarios, cui cura vectigalium -atur (-antur *var. l.,* -at *edd. vet.*). **B** *prorsus reddendo, restituendo* (*fort. huc p. 1463, 55*): HOR. carm. 3, 29, 54 laudo manentem *Fortunam*; si celeris quatit pennas, -o, quae dedit et ... probam ... pauperiem sine dote quaero (PORPH. '-o' id est reddo). epist. 1, 7, 34 cuncta -o (PORPH. ait se malle, quae acceperit, reddere. SCHOL. quae mihi a te fuerant assignata, restituo). STAT. Theb. 7, 366 (*Phorbas ad Antigonem, quam custodivit*) donec te thalamis habilem integramque -em. CYPR. GALL. Ios. 227 (*subest 8, 2*) deus ... cunctis pariter consueta -at robora. EPIST. pontif. 374 Conc.^{S} I 2 p. 10, 27 si hanc *ecclesiam* sponso suo ita, ut susceperas, -res (*gr. I 1, 1 p. 81, 21 παρεδίδους*). HIST. Apoll. rec. B 38 crede nobis, quia filiam tuam cupivimus incolumem -are. *al.* **C** *adnumerando*: TERT. orat. 22, 8 *virgines, quae pueritiam relinquerunt,* et membris et officiis mulieribus -antur. **D** *compensando* (*cf. l. 21; obi. indicat, sive quae compensatio detur [sc. l. 45], sive quid compensatione quasi reddatur* [*sc. l. 46*]): CYPR. GALL. exod. 845 (*subest 21, 24*) lumen pro lumine rapto reddet quisque nocens, dentem pro dente -ans. iud. 123 quae *pietas* maestis laeta -at. ENNOD. epist. 6, 30, 2 p. 166, 22 caelestem circa vos gratiam multiplici -ate conloquio, *sc. epistulas mihi saepe mittendo.* **E** *debita quaelibet dando*: MAX. TAVR. 28, 1 hoc ... talentum ... praedicatione nostra vestris pectoribus commodamus, ut lucrum aliquod salutis vestrae domino -emus. CASSIOD. var. praef. 17 utinam, sicut ista *genera dicendi* regulis accepisse probamur antiquis, ita eadem promissae -ent merita dictionis.

*?***IV** *i. q. in statum signatum reducere* (*nisi ad p. 1462, 68*): PAVL. sent. 5, 25, 7 (= dig. 48, 19, 38, 7) qui vivi testamentum aperuerit, recitaverit, -erit, poena *legis* Corneliae tenetur.

deriv.: resignaculum, resignatio, resignator, resignatrix. *Koike.*

resileo, -ēre. *a* re- *et* silere. [*fort. huc trahas* VEN. FORT. carm. 7, 12, 66 *p. 1467, 24 (sc. vigente vi praeverbii); cf. l. 73.*] *fere i. q. silere*: VET. LAT. psalm. 49, 3 (Conc.^{S} I 5 p. 185, 29) deus manifeste veniet ... et non -bit (sil- *var. l.; gr. παρασιωπήσεται, Vulg.* silebit). *Ok.*

※**resilio** (-salio), -uī (-iī,-īvī), -īre (-ere *v. l. 69*). *a* re- *et* salire. *scribitur* -sal- CHAR. gramm. p. 469, 15 salio. desalio. -o. CHIRON 74 sq. 502, -sel- *p. 1466, 29.* NOT. Tir. 90, 28 -it. *de formis: stirps perf.* -ui, -uisti *etc.* (*cf.* PRISC. gramm. II 541, 13): QVADRIG. hist. 56 SEN. contr. 1, 3, 4 SEN. nat. 4 praef. 10. *al.* (*in var. l.* AVG. serm. 37, 3. *al., e coni.* SERV. Aen. 8, 641); -ii, -isti *etc.*: PETRON. 46, 7 FLOR. Verg. 1, 9 IREN. 1, 30, 3 l. 46. *al.* (*in var. l.* AVG. c. Cresc. 3, 37, 41); -vi, -visti *etc.*: AVG. serm. 37, 3 CONC.^{S} II 3, 3 p. 73, 14 GREG. M. epist. 5, 15 l. 46 ISID. expos. in Ios. 3, 3 (*in var. l.* QVADRIG. hist. 56). *stirps praes.: inf.* -ere *p. 1466, 35 (cf. p. 1465, 19. 1467, 17); imperf.* -ibat *p. 1467, 37. de notione v. p. 1465, 8. 64. 1467, 29. legitur inde a* QVADRIG., CIC., LVCR. **[***confunditur in codd. c.* resīdere *vel* residēre AMBR. Abr. 1, 3, 11 GREG. M. in euang. 3, 4 (*restit. p. 1465, 34. 1466, 43*; residit *pro* -it *restituendum vid.* PHILO vita contempl. 31, *ubi* resilet *sim. var. l., gr.* ἐφιζάνει), resilere *p. 1467, 24 (cf.* PHILO *supra); in falsa var. lect. p. 901, 35.***]**

[Cioffi]